

Kallelse och ärendelista till

Kommunfullmäktige

Tid: 2016-05-23 kl. 18:00

Plats: Sessionssalen

Ledamot som inte kan närvara vid sammanträdet ska själv kontakta respektive gruppledare, gruppledaren kallar ersättare.

Dagordning		
Ärenden		
1.	Inledning - Mötets öppnande - Val av protokolljusterare - Upprop	
2.		Fastställande av dagordning
3.		Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige
4.		Anmälan av nya motioner och medborgarförslag
5.		Fråga/interpellation
6.	KS2015.0293	Medborgarförslag om minnesmärke med anledning av folkmordet Seyfo <i>Politiskt föredragande: Kaj-Eve Enroth (L)</i>
7.	KS2015.0048	Motion om fri WiFi <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
8.	KS2015.0415	Motion om att göra Karstorpssjön badvänligare, göra större/mer sandstrand <i>Politiskt föredragande: Kaj-Eve Enroth (L)</i>
9.	KS2015.0171	Motion om att flytta La Mano (Handen) från Tingshusparken till Boulognerskogen eller i andra hand Helensparken <i>Politiskt föredragande: Kaj-Eve Enroth (L)</i>

10.	KS2015.0403	Motion om att restaurera badplatsen vid Karstorpssjön <i>Politiskt föredragande: Kaj-Eve Enroth (L)</i>
11.	KS2013.0374	Fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
12.	KS2014.0216	Arvodesbestämmelser för förtroendevalda 2014-2018, förslag till reviderade bestämmelser <i>Politiskt föredragande: Marie Guhrén (M)</i>
13.	KS2016.0183	Ansökan om tillstånd för hantering av brandfarlig vara <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
14.	KS2016.0155	Årsredovisning 2015 Räddningstjänsten Östra Skaraborg
15.	KS2016.0182	Årsredovisning 2015 Avfallshantering Östra Skaraborg
16.	KS2016.0187	Årsredovisning 2015 Skaraborgsvatten
17.	KS2016.0194	Årsredovisning 2015 Miljösamverkan Östra Skaraborg
18.	KS2016.0202	Årsredovisning 2015 Samordningsförbundet Östra Skaraborg
19.		Anmälningssärenden
20.		Valärenden
21.		Avslutning

Skövde, 2016-05-12

Conny Brännberg (KD)
Ordförande

Karin Grunselius
Kommunsekreterare

KS § 56/16**Medborgarförslag om minnesmärke med anledning av folkmordet Seyfo**

KS2015.0293

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-03-09	34/16
2 Kommunstyrelsen	2016-04-04	56/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget.

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda om lämplig plats finns i Skövde kommun för uppförande av minnesmärke.

Yrkanden

Conny Brännberg (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut med tillägget att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om att uppdra åt kommunstyrelsen att utreda om lämplig plats finns i Skövde kommun för uppförande av minnesmärke.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut, dels kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut, dels ett tilläggsyrkande. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag med tillägget.

Bakgrund

Johan Israil och Emad Hanna har lämnat in ett medborgarförslag om minnesmärke med anledning av folkmordet Seyfo. Folkmordet Seyfo innebar ett systematiskt dödande under perioden 1914-1925 på armenier och kristna grupper som kaldéer, assyrier och syrianer. De skriver att ett minnesmärke kan ha en viktig funktion och den plats där den uppförs kan bli en påminnelse om att våld är ingen lösning på mänskliga problem.

I medborgarförslaget föreslås att ett minnesmärke uppförs om Seyfo på lämplig plats i Skövde kommun.

Medborgarförslaget har skickats på remiss till kultur- och fritidsnämnden. Nämnden har föreslagit avslag på medborgarförslaget med motivering att det saknar lokal anknytning till Skövde kommun.

Handlingar

Yttrande kultur- och fritidsnämnden 2015-11-10, § 93

Medborgarförslag 2015-05-22

Delges

Förslagsställarna

Kultur- och fritidsnämnden

[Spara]

Medborgarförslag

Minnesmärke med anledning av folkmordet Seyfo

Vi är många Skövdebor som är tacksamma för den möjlighet vi får att bo i fred och säkerhet. I flera decennier har våra vänner och släktingar varit förföljda, fördrivna och tyvärr sker detta även i våra dagar.

För kaldéer/assyrier/syrianer är folkmordet **Seyfo**, ett systematiskt dödande under perioden 1914-1925, något som lever i våra minnen och traditioner. Sveriges riksdag beslöt 2010 att erkänna Seyfo som ett folkmord och är därmed det första landet i världen att göra så. Men även i dagarna har Vatikanen erkänt att Turkiet bär ansvaret för folkmordet på Armenier/och kristna grupper som Kaldéer/Assyrier/Syrianer.

Det är med stor oro som vi konstaterar att systematiska övergrepp fortfarande sker. FN beräknar att över 50 miljoner människor befinner sig på flykt.

Vi är många som varje år hedrar minnet av de vänner och släktingar som fått utstå förföljelse eller till och med blivit dödade. **Seyfo** lever i allra högsta grad i våra traditioner.

Vår önskan är att ha ett minnesmärke tillskapas i Skövde där vi dels kan få hedra de som fått sätta livet till under **Seyfo** men också få bli en plats där vi kan få påminna varandra och markera att detta aldrig ska få ske på nytt.

Vi är många som har beröring med **Seyfo** via våra vänner och släktingar men vi vill också bidra till vikten av att ständigt uppmana till fred och försoning. Krig, förföljelser och systematiska utresningar är ingen lösning utan leder snarare till värre problem.

Därför kan ett minnesmärke ha en viktig funktion genom att detta märke och den plats där den uppförs kan bli en påminnelse om att våld är ingen lösning på mänskliga problem.

Minnesmärken av Seyfo finns på många platser. Där kan nämnas USA, Australien och Frankrike. Och Skövde kan bli besöksplats för många Kaldéer/Assyrier/Syrianer och Armenier.

Vi vill föreslå Skövde Kommunfullmäktige att besluta om att uppföra ett minnesmärke om Seyfo på lämplig plats i Skövde Kommun.

Förslag från

Skövde

2015-05-22

Johan Israil

Emad Hanna

Kontakt uppgifter
tel. 0736-226624
Emad Hanna
Barkvägen 17H
54164 Skövde

KFN § 93/15

Yttrande i ärende - medborgarförslag med anledning av folkmordet Seyfo

KFN2015.0115

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kultur- och fritidsnämnden	2015-11-10	93/15

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar föreslå kommunstyrelsen att avslå medborgarförslaget med motivering att medborgarförslaget inte har någon lokal anknytning till Skövde kommun.

Sammanfattning

Kulturavdelningen har tagit emot medborgarförslag angående uppförande av ett minnesmärke med anledning av folkmordet Seyfo, placerat i Skövde kommun. Med motivering att förslaget inte har någon lokal anknytning till Skövde kommun föreslås avslag på medborgarförslaget.

Däremot finns inget hinder för att organisationer och privatpersoner själva tar initiativ för att på egen bekostnad upprätta ett minnesmonument. Kultur- och fritidsnämnden är principiellt positiv till att organisationer, religiösa samfund, föreningar, företag och/eller privatpersoner går samman och gemensamt finansierar och upprättar ett minnesmonument.

Kultur- och fritidsnämnden tillstyrker därför inte medborgarförslaget.

Bakgrund

Johan Israil och Emad Hanna har i juni 2015 lämnat in ett medborgarförslag gällande uppförande av minnesmärke av folkmordet Seyfo på lämplig plats i Skövde kommun.

Handlingar

Yttrande i ärende - medborgarförslag med anledning av folkmordet Seyfo - TU
Medborgarförslag

Delges

Kommunstyrelsen

KS § 59/16**Motion om fri WiFi**

KS2015.0048

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-03-09	36/16
2 Kommunstyrelsen	2016-04-04	59/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen är besvarad.

Bakgrund

Douglas Hjalmarsson (FP) har lämnat in en motion om gratis WiFi.

I motionen föreslås att:

Kommunen ska utreda när, var och hur Skövde ska kunna skapa öppna nätverk på offentliga platser för fri WiFi

Motionen har skickats på remiss till avdelningen för IT samt återremitterats vid kommunfullmäktiges möte den 14 december för en förnyad beredning med anledning av att nya uppgifter från bl.a. Konkurrensverket har tillkommit. Avdelningen för IT har i förnyat yttrande föreslagit kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Konkurrensverkets avgörande avsåg Helsingborgs som erbjuder fritt kommunalt trådlöst nät i centrum. Konkurrensverket kommer inte att driva ärendet vidare mot Helsingborgs stad, eftersom den skada som de privata konkurrenterna lider är ringa. SKL (Sveriges kommuner och landsting) rekommenderar försiktighet eftersom en utbyggnad i kommunal regi kan strida mot kommunallagen, det saknas idag praxis och det kan konkurrera med privata aktörer. Trådlöst gästnät finns idag exempelvis på stadsbiblioteket, Arena Skövde, Billinge hov, samtliga skolor och i stadshuset. Planering av trådlöst gästnät sker t ex idag i Ryds centrum i anslutning till kommunens fritidshem och biblioteksfilial. Utbyggnader bör grundas på redovisade behov av mer specifik karaktär än att det är en offentlig plats. Det finns inga aktuella planer på fritt trådlöst nät i kommunens regi på övriga allmänna platser. Idag erbjuds fritt WiFi i privat regi i några av de centrala kvarteren i stadskärnan och det finns privata aktörer som arbetar med utbyggnad där. Från mitten av mars introducerar Västtrafik gratis WiFi på resecentrum för att erbjuda bekvämare byten och bättre service, ett exempel på utbyggnad i Skövde av andra finansörer än kommunen.

Avdelningen för IT har i tidigare yttrande föreslagit kommunfullmäktige att avslå motionen. Det finns inga aktuella planer på fritt trådlöst nät på allmänna platser i kommunens regi. Det beror på att rättsläget är oklart, att privata aktörer finns samt att nyttan inte är självklar eftersom de flesta har egna abonnemang. Däremot sker en kontinuerlig utbyggnad av kommunens trådlösa gästnät i anslutning till kommunens verksamhetsplatser.

Handlingar

Kommunfullmäktige 2015-12-14, § 148 (beslut om återremiss)

Yttrande från avdelning IT och verksamhetsutveckling 2016-02-02

Yttrande från avdelning IT och verksamhetsutveckling 2015-11-02

Motion 2015-02-02

Delges

Avdelningen för IT och verksamhetsutveckling

[Spara]

KF § 148/15 Motion om fri WiFi

KS2015.0048

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-11-18	213/15
2 Kommunstyrelsen	2015-11-30	206/15
3 Kommunfullmäktige	2015-12-14	148/15

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet för en förnyad beredning med anledning av att nya uppgifter från bl a Konkurrensverket har tillkommit.

Yrkanden

Andreas Gustafsson (C) redogör för ärendet och lyfter fram förändringar som skett under senare tid och yrkar på återremiss för att beredningen av ärendet ska kunna ta hänsyn till nya fakta från bl a Konkurrensverket.

Douglas Hjalmarsson (L) yrkar återremiss.

Beslutsgång

Ordförande frågar om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige beslutat att återremittera ärendet för en förnyad beredning.

Bakgrund

Douglas Hjalmarsson (L) har lämnat in en motion om gratis WiFi.

I motionen föreslås att:

Kommunen ska utreda när, var och hur Skövde ska kunna skapa öppna nätverk på offentliga platser för fri WiFi

Motionen har skickats på remiss till avdelningen för IT.

Avdelningen för IT har föreslagit kommunfullmäktige att avslå motionen. Det finns inga aktuella planer på fritt trådlöst nät på allmänna platser i kommunens regi. Det beror på att rättsläget är oklart, att privata aktörer finns samt att nyttan inte är självklar eftersom de flesta har egna abonnemang. Däremot sker en kontinuerlig utbyggnad av kommunens trådlösa gästnät i anslutning till kommunens verksamhetsplatser. Trådlöst gästnät finns exempelvis på stadsbiblioteket, Arena Skövde, Billinge hov, samtliga skolor och i stadshuset.

SKL rekommenderar försiktighet eftersom det kan strida mot kommunallagen, praxis saknas, samt att det kan konkurrera med privata aktörer.

Helsingborg som erbjuder fritt kommunalt trådlöst nät i centrum utreds av konkurrensverket eftersom det kan konkurrera med privata aktörer.

Handlingar

Yttrande från avdelning IT och verksamhetsutveckling 2015-11-02

Motion 2015-02-02

Delges

Avdelningen för IT och verksamhetsutveckling

Demokratistöd

2015-02-02

MOTION

Fri WiFi

Allt fler städer (Helsingborg är ett bra exempel) som vill ligga i framkant vad gäller modern informationsteknik skapar öppna nätverk på offentliga platser för att göra det möjligt att surfa kostnadsfritt. Besöksnäringen växer i Skövde. Högskolan, näringslivet, militära verksamheten expanderar. Fri WiFi skall finnas där många människor vistas. Nätverket skall göra det enkelt att skaffa information om vad som händer i Skövde, vad det finns för utbud av kultur, fritid, turism, näringsliv, utbildning, bostäder, affärer, restauranger mm I första hand kan utbyggnaden av öppna nätverk ske i Stads kärnan, Arenaområdet, Billingens fritidsområde, Högskolans campus och Portalen.

Jag föreslår fullmäktige besluta

att utreda när, var, hur Skövde skall kunna skapa öppna nätverk på offentliga platser för fri WiFi.

Douglas Hjalmarsson (FP)

KS § 60/16**Motion om att göra Karstorpssjön badvänligare, göra större/mer sandstrand**

KS2015.0415

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-03-09	37/16
2 Kommunstyrelsen	2016-04-04	60/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Yrkanden

Leif Walterum (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Mikael Clarke (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservation

Mikael Clarke (SD) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Göran Segerstedt (SD) har för Sverigedemokraterna lämnat in en motion om att göra Karstorpssjöns norra del badvänligare genom att göra större/mer sandstrand. Han föreslår att utöka den nuvarande stranden genom att anlägga en större strand utmed västra stranden. Kanske kan allt med tiden utvecklas med kafé, stugby och camping.

I motionen föreslås att:

Möjligheten att göra större sandstrand vid Karstorpssjön undersöks.

Motionen har skickats på remiss till kultur- och fritidsnämnden samt sektor samhällsbyggnad.

Kultur- och fritidsnämnden och beredning samhällsbyggnad har föreslagit avslag på motionen. En utökning av befintlig badplats samt iordningställande av den västra delen av Karstorpssjön kompliceras av att området är ett vattenskyddsområde. Dessutom är det västra området mycket vattensjukt och kräver stora maskinella insatser för att iordningställa.

Handlingar

Yttrande kultur- och fritidsnämnden 2016-02-02, § 3

Yttrande beredning samhällsbyggnad 2016-02-12

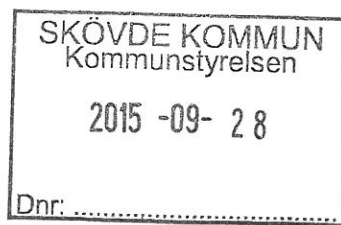
Motion 2015-09-28

Delges

Kultur- och fritidsnämnden
Sektor samhällsbyggnad

[Spara]

MOTION TILL SKÖVDE KOMMUNFULLMÄKTIGE

Gör Karstorpsjön badvänligare - Gör större/mer sandstrand vid Karstorpsjön

Många säger att bor man i Skövde så är det långt till bad, men Skövde har många naturliga små sjöar, nästan mitt i staden. Detta behöver vi ta tillvara, bada vill vi alla, och nu växer Skövde, (och vi vill att Skövde ska växa, och få fler att bosätta sig här), så varför inte undersöka om det är möjligt att utöka badstranden vid Karstorpsjöns norra del, med den nordvästra stranden som också nästan ligger i nivå med vattenbrynet.

Att utöka den nuvarande lilla stranden med att, från den, anlägga en större strand utmed västra stranden skulle göra sjön attraktivare som badsjö för familjer och andra. Kanske kan allt med tiden utvecklas med kafé, stugby och camping.

Karstorpsjön är en sjö som får tillrinning från Billingen och avrinning öster ut och i viss mån söder ut.

Alla vet vi här inne att Skövde nu är en badort och här kan vi förstärka Skövde ytterligare som badort för boende och turister, som i sin tur kommer att bidra till att göra Skövde känt över hela världen och inte minst stärka Skövde som varumärke.

Förslag till beslut:

Att man undersöker möjligheten att göra större sandstrand vid Karstorpsjön.

Skövde 2015-09-28

Göran Segerstedt, Sverigedemokraterna

Bilagor:

Bilaga 1 (1)

Bilaga till motion: Gör Karstorpssjön badvänligare - Gör större/mer sandstrand vid Karstorpssjön

Se röd kryssmarkering.

KFN § 3/16

Yttrande över Motion om att göra Karstorpsjön badvänligare genom en större sandstrand

KFN2015.0142

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kultur- och fritidsnämnden	2016-02-02	3/16

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Bakgrund

Sverigedemokraterna lämnade 2015-09-28 in en motion till kommunstyrelsen angående att göra Karstorpsjön mer badvänligare.

Motionen pekade på Karstorpsjön fördelaktiga geografiska läge för badsugna Skövdebor nu och i framtiden. En förbättring och upprustning av badplatsen vid Karstorpsjön skulle enligt motionen leda till att stärka Skövde som badort och varumärke.

Enligt motionen bör en utökning av den lilla stranden som finns idag ske samtidigt som ett iordningställande av den nordvästra stranden sker.

En utökning av befintlig badplats samt iordningställande av den västra delen av karstorpsjön kompliceras av att området är ett vattenskyddsområde. Dessutom är det västra området mycket vattensjukt och kräver stora maskinella insatser för att iordningställa.

Handlingar

TU Yttrande över Motion om att göra Karstorpsjön badvänligare genom en större sandstrand

Remiss Motion om att göra Karstorpsjön badvänligare genom en större sandstrand-.docx

Motion om att göra Karstorpsjön badvänligare, göra större-mer sandstrand (SD)

Delges

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Yttrande i ärende Motion om att göra Karstorpsjön badvänligare genom en större sandstrand

Beredning samhällsbyggnads förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska besvara en motion inlämnad av Sverigedemokraterna om att göra Karstorpsjön badvänligare genom en större sandstrand.

Bakgrund

Sverigedemokraterna lämnade 2015-09-28 in en motion till kommunstyrelsen angående att göra Karstorpsjön mer badvänligare.

Motionen pekade på Karstorpsjön fördelaktiga geografiska läge för badsugna Skövdebor nu och i framtiden. En förbättring och upprustning av badplatsen vid Karstorpsjön skulle enligt motionen leda till att stärka Skövde som badort och varumärke.

Enligt motionen bör en utökning av den lilla stranden som finns idag ske samtidigt som ett iordningställande av den nordvästra stranden sker.

En utökning av befintlig badplats samt iordningställande av den västra delen av karstorpsjön kompliceras av att området är ett vattenskyddsområde. Dessutom är det västra området mycket vattensjukt och kräver stora maskinella insatser för att iordningställa.

Handlingar som ingår i beslutet

Motion Karstorpsjön

Sektor samhällsbyggnad

Eva Darolf Linnros
Sektorschef

Gunnar Björkenor
Enhetschef

KS § 90/16**Motion om att flytta La Mano (Handen) från Tingshusparken till Boulognerskogen eller i andra hand Helensparken**

KS2015.0171

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-06	60/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	90/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen att flytta statyn La Mano till Boulognerskogen.

Bakgrund

Robert Ciabatti (S) och Anita Andersson (S) har för den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen lämnat in en motion om att flytta statyn La Mano (Handen) från Tingshusparken. I motionen föreslås att statyn La Mano (Handen) av Liss Eriksson flyttas till Boulognerskogen och i andra hand Helensparken då byggnationen vid Tingshusparken kommer igång.

Motionen har skickats på remiss till sektor samhällsbyggnad och senare till kultur- och fritidsnämnden (återremiss från kommunstyrelsen).

Sektor samhällsbyggnad har föreslagit bifall till motionen. Båda platserna som föreslås i motionen är möjliga men de vill även framhålla att det kan finnas fler platser som kan bedömas vara lämpliga. Val av slutgiltig plats kommer att ske i samråd med berörda parter i tid innan byggnation startar.

Kultur- och fritidsnämnden har föreslagit kommunfullmäktige att bifalla motionen om att flytta La Mano från Tingshusparken till Boulognerskogen. La Mano skulle vara ett välkommet tillskott till Boulognerskogen som skulpturpark. Konstenheten har besiktat platserna och fört samtal med stadsarkitekt. Placering bör ske i samråd med sektor samhällsbyggnad.

Handlingar

Yttrande kultur- och fritidsnämnden 2016-03-01, § 13

Kommunstyrelsen 2015-11-30, § 207 (beslut om återremiss)

Yttrande från sektor samhällsbyggnad 2015-09-18

Motion 2015-03-27

Delges

Sektor samhällsbyggnad

Kultur- och fritidsnämnden

Motionären

KFN § 13/16**Remissyttrande på Motion om att flytta statyn La Mano (Handen) från Tingshusparken**

KFN2015.0159

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kultur- och fritidsnämnden	2016-03-01	13/16

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen om att flytta La Mano från Tingshusparken till Boulognerskogen.

Placering bör ske utifrån motionens intentioner och i samråd med sektor samhällsbyggnad.

Bakgrund

Socialdemokratiska fullmäktigegruppen föreslår att skulpturen La Mano av Liss Eriksson flyttas till Boulognerskogen eller i andra hand till Helensparken. Kommunstyrelsen har remitterat motionen för yttrande till kultur- och fritidsnämnden.

Konstenheten har efter besiktning av platserna och samtal med stadsarkitekt kommit till slutsatsen att Boulognerskogen är bästa placering för Liss Erikssons verk. La Mano skulle också vara ett välkommet tillskott till Boulognerskogen som skulpturpark.

Handlingar

TU Remissyttrande på Motion om att flytta statyn La Mano (Handen) från Tingshusparken

KS § 207-15 Motion om att flytta statyn La Mano (Handen) från Tingshusparken

Motion om att flytta statyn -La Mano- (Handen) från Tingshusparken till Boulognerskogen eller i andra hand till Helensparken

Delges

Kommunstyrelsen

1088 J

**KS § 207/15 Motion om att flytta statyn La Mano (Handen) från
Tingshusparken**

KS2015.0171

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2015-11-18	214/15
2 Kommunstyrelsen	2015-11-30	207/15

Beslut

Kommunstyrelsen återremitterar motionen för att ge kultur- och fritidsnämnden en möjlighet att yttra sig i ärendet.

Reservation

Marie Ekman (S), Robert Ciabatti (S) och Dag Fredriksson (V) reserverar sig mot beslutet.

Yrkanden

Leif Walterum (C) yrkar att motionen återremitteras för att ge kultur- och fritidsnämnden en möjlighet att yttra sig i ärendet.

Marie Ekman (S), Robert Ciabatti (S) och Dag Fredriksson (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Leif Walterums (C) förslag till beslut.

Bakgrund

Robert Ciabatti (S) och Anita Andersson (S) har för den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen lämnat in en motion om att flytta statyn La Mano (Handen) från Tingshusparken.

I motionen föreslås att:

Statyn La Mano (Handen) av Liss Eriksson flyttas till Boulognerskogen och i andra hand Helensparken då byggnationen vid Tingshusparken kommer igång.

Motionen har skickats på remiss till sektor samhällsbyggnad.

Sektor samhällsbyggnad har föreslagit bifall till motionen. Båda platserna som föreslås i motionen är möjliga men de vill även framhålla att det kan finnas fler platser som kan bedömas vara lämpliga. Val av slutgiltig plats kommer att ske i samråd med berörda parter i tid innan byggnation startar.

Handlingar

Yttrande från sektor samhällsbyggnad 2015-09-18

Motion 2015-03-27

Delges

Sektor samhällsbyggnad

Demokratienheten

Kommunstyrelsen

Yttrande om motion att flytta statyn La Mano från Tingshusparken till Boulognerskogen eller i andra hand Helensparken

Sektor samhällsbyggnads förslag till beslut

Sektor samhällsbyggnads föreslår bifall till motionen. Sektor samhällsbyggnad anser att båda platser som föreslås i motionen är möjliga, men vill även framhålla att det kan finnas fler platser som kan bedömas vara lämpliga. Val av slutgiltig plats kommer att ske i tid innan byggnation startar i samråd med berörda parter.

Sammanfattning

Socialdemokraterna föreslår i motionen att statyn La Mano flyttas från Tingshusparken när det ska bebyggas på fastigheten Rönnen 8. I första hand föreslås Boulognerskogen och i andra hand Helensparken. I samband med att Rönnen 8 bebyggs kommer frågan om att flytta statyn aktualiseras. Sektor samhällsbyggnad anser att båda platser som föreslås i motionen är möjliga, men vill även framhålla att det kan finnas fler platser som kan bedömas vara lämpliga.

Bakgrund

Statyn La Mano av Liss Eriksson kommer att behöva flyttas när byggnation i Tingshusparken (Rönnen 8) ska ske. Socialdemokraterna samlade in pengar för att köpa statyn. Statyn stod från 1986 på kulturhustorget, men flyttades till Tingshusparken då kulturhuset renoverades.

Socialdemokraterna föreslår att statyn i första hand flyttas till Boulognerskogen och i andra hand till Helensparken. Boulognerskogen innehåller ett flertal konstverk och är en park med många besökare. Motionärerna anser att statyn passar väl in i parken och att den blir till glädje för alla dess besökare.

Handlingar som ingår i beslutet

Motion att flytta La MAno statyn, Socialdemokraterna Skövde

Sektor samhällsbyggnad

Eva Darolf Linnros
Sektorschef

Linda Tubbin
Planchef

Motion angående

Att flytta Statyn "La Mano" (Handen) från Tingshusparken till Boulognerskogen och om inte det skulle gå att genomföra i andra hand till Helensparken.

Bakgrund:

Statyn "La Mano" av Liss Eriksson kommer att behöva flyttas då byggnation i Tingshusparken kommer igång. Pengar samlades in till denna av Socialdemokraterna i Skövde. Statyn stod från 1986 på kulturhustorget men flyttades till Tingshusparken då kulturhuset renoverades.

Motivering, varför vi vill ha La Mano i Boulognerskogen.

När plan för förbättring och utveckling av Boulognerskogen togs fram, ville dåvarande kulturnämnd utveckla parken till en skulpturpark. Detta har delvis skett. Flera konstverk har flyttats dit och förgyller parken. Boulognerskogen har blivit en park dit fler och fler besökare söker sig, promenerar, vilar på "hyllan", genar på sin väg till centrum, vandrar med sin hund och i somras badade tusentals personer i Boulognersjön. Vi tror att La Mano skulle bli till glädje för alla dessa besökare.

Ett exempel till placering är på höjden bland de vackra tallarna, där skulle den kunna föra fram sitt budskap om fred och frihet för alla människor.

Vi föreslår därför att:

Statyn "La Mano" av Liss Eriksson flyttas till Boulognerskogen och i andra hand Helensparken då byggnationen vid Tingshusparken kommer igång.

För den Socialdemokratiska fullmäktigegruppen genom

Robert Ciabatti

Anita Andersson

Motion angående

Att flytta Statyn "La Mano" (Handen) från Tingshusparken till Boulognerskogen och om inte det skulle gå att genomföra i andra hand till Helensparken.

Bakgrund:

Statyn "La Mano" av Liss Eriksson kommer att behöva flyttas då byggnation i Tingshusparken kommer igång. Pengar samlades in till denna av Socialdemokraterna i Skövde. Statyn stod från 1986 på kulturhustorget men flyttades till Tingshusparken då kulturhuset renoverades.

Motivering, varför vi vill ha La Mano i Boulognerskogen.

När plan för förbättring och utveckling av Boulognerskogen togs fram, ville dåvarande kulturnämnd utveckla parken till en skulpturpark. Detta har delvis skett. Flera konstverk har flyttats dit och förgyller parken. Boulognerskogen har blivit en park dit fler och fler besökare söker sig, promenerar, vilar på "hyllan", genar på sin väg till centrum, vandrar med sin hund och i somras badade tusentals personer i Boulognersjön. Vi tror att La Mano skulle bli till glädje för alla dessa besökare.

Ett exempel till placering är på höjden bland de vackra tallarna, där skulle den kunna föra fram sitt budskap om fred och frihet för alla människor.

Vi föreslår därför att:

Statyn "La Mano" av Liss Eriksson flyttas till Boulognerskogen och i andra hand Helensparken då byggnationen vid Tingshusparken kommer igång.

För den Socialdemokratiska fullmäktigegruppen genom

Robert Ciabatti

Anita Andersson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Motion om att flytta statyn La Mano (Handen) från Tingshusparken

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen att flytta statyn till Boulognerskogen.

Bakgrund

Robert Ciabatti (S) och Anita Andersson (S) har för den socialdemokratiska kommunfullmäktigegruppen lämnat in en motion om att flytta statyn La Mano (Handen) från Tingshusparken.

I motionen föreslås att:

Statyn La Mano (Handen) av Liss Eriksson flyttas till Boulognerskogen och i andra hand Helensparken då byggnationen vid Tingshusparken kommer igång.

Motionen har skickats på remiss till sektor samhällsbyggnad.

Sektor samhällsbyggnad har föreslagit bifall till motionen. Båda platserna som föreslås i motionen är möjliga men de vill även framhålla att det kan finnas fler platser som kan bedömas vara lämpliga. Val av slutgiltig plats kommer att ske i samråd med berörda parter i tid innan byggnation startar.

Handlingar

Yttrande från sektor samhällsbyggnad 2015-09-18

Motion om att flytta statyn La Mano (Handen) från Tingshusparken

Delges

Sektor samhällsbyggnad

Sektor styrning och verksamhetsstöd
Anette Nilsson

Kommunstyrelsen

Yttrande om motion att flytta statyn La Mano från Tingshusparken till Boulognerskogen eller i andra hand Helensparken

Sektor samhällsbyggnads förslag till beslut

Sektor samhällsbyggnads föreslår bifall till motionen. Sektor samhällsbyggnad anser att båda platser som föreslås i motionen är möjliga, men vill även framhålla att det kan finnas fler platser som kan bedömas vara lämpliga. Val av slutgiltig plats kommer att ske i tid innan byggnation startar i samråd med berörda parter.

Sammanfattning

Socialdemokraterna föreslår i motionen att statyn La Mano flyttas från Tingshusparken när det ska bebyggas på fastigheten Rönnen 8. I första hand föreslås Boulognerskogen och i andra hand Helensparken. I samband med att Rönnen 8 bebyggs kommer frågan om att flytta statyn aktualiseras. Sektor samhällsbyggnad anser att båda platser som föreslås i motionen är möjliga, men vill även framhålla att det kan finnas fler platser som kan bedömas vara lämpliga.

Bakgrund

Statyn La Mano av Liss Eriksson kommer att behöva flyttas när byggnation i Tingshusparken (Rönnen 8) ska ske. Socialdemokraterna samlade in pengar för att köpa statyn. Statyn stod från 1986 på kulturhustorget, men flyttades till Tingshusparken då kulturhuset renoverades.

Socialdemokraterna föreslår att statyn i första hand flyttas till Boulognerskogen och i andra hand till Helensparken. Boulognerskogen innehåller ett flertal konstverk och är en park med många besökare. Motionärerna anser att statyn passar väl in i parken och att den blir till glädje för alla dess besökare.

Handlingar som ingår i beslutet

Motion att flytta La MAno statyn, Socialdemokraterna Skövde

Sektor samhällsbyggnad

Eva Darolf Linnros
Sektorschef

Linda Tubbin
Planchef

KS § 92/16**Motion om att restaurera badplatsen vid Karstorpssjön**

KS2015.0403

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-20	71/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	92/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Yrkanden

Roger Almgren (MP) yrkar bifall till motionen.

Leif Walterum (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgången

Ordförande ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservation

Roger Almgren (MP) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige ska besvara en motion inlämnad av Miljöpartiet om restaurera badplatsen vid Karstorpssjön.

Miljöpartiet lämnade 2015-09-28 in en motion om att restaurera badplatsen vid Karstorpssjön. Motionen påstår att med enkla medel skulle badplatsen enkelt kunna rustas upp att bli en attraktiv badplats för hela Skövde. Exempel på åtgärder som motionen föreslår är att fylla på sand, ta bort vass och gräs, åtgärda det sankna området så det blir en fin gräsplan att vistas på, sätta upp fler bord och stolar för picknick.

Befintlig badplats ägs av Volvo Personvagnar AB vilket medför att vi inte kan göra mer än vad vi gör idag. En utökning av befintlig badplats samt iordningställande av den västra delen av Karstorpssjön, som kommunen äger, kompliceras av att området är ett vattenskyddsområde. Dessutom är det västra området mycket vattensjukt och kräver stora maskinella insatser för att iordningställa.

Handlingar

Motion om att restaurera badplatsen vid Karstorpssjön

Motion om att restaurera badplatsen vid Karstorpssjön (MP)

Delges

Beredning samhällsbyggnad

Motion om att restaurera badplatsen vid Karstorpssjön

Boulogner och Boulognersjön har blivit en fin oas och badplats för de boende främst i centrala Skövde.

För de norra delarna av Skövde, men även för hela Skövde, är Karstorpssjön och området därikring viktigt för rekreation och naturupplevelser - och även för bad.

Dock är underhållet av badplatsen vid norra änden av sjön eftersatt.

Med enkla, inte så kostsamma medel, skulle badplatsen enkelt kunna rustas upp att bli en attraktiv badplats för hela Skövde. Exempel på åtgärder kan vara att fylla på sand, ta bort vass och gräs, åtgärda det sankna området så det blir en fin gräsplan att vistas på, sätta upp fler bord och stolar för picknick.

Denna badplats skulle också lämpa sig väl för en ramp eller liknande för funktionsnedsatta och rullstolsbundna. Konsultation kring detta bör ske med de olika handikappförbunden och samordnaren för funktionshinderföreningarna i Skövde.

Idag finns få möjligheter för rullstolsbundna att kunna bada, mig veterligen erbjuds endast en sådan möjlighet inne på Arena-badet. Inte ute vid någon sjö. Karstorpssjön skulle lämpa sig mycket väl till detta.

I Skövdes Handikappolitiska program ”Skövde – en kommun för alla”, regel 5: tillgänglighet (sid 9) och regel 11: rekreation och idrott (sid 12) står: ”Kommunen ska göra den fysiska miljön tillgänglig oavsett vilka och hur stora funktionsnedsättningar människor har” resp. ”Kommunen ska vidta åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning samma möjligheter till rekreation och idrott som andra”.

och

i ÖP 2025, Skövdes översiktsplan, avsnitt rekreation och fritid (sid 107) står ”Närheten till naturen berikar och ska erbjuda möjlighet till rekreation och ett hälsosamt liv”.

Detta bör gälla alla.

Jag föreslår att:

- Badplatsen vid Karstorpssjön restaureras samt att en handikappanpassad ramp eller liknande anläggs.

Skövde 2015-09-28

Miljöpartiet de gröna i Skövde

Elisabeth Gustavsson

KS § 80/16

Fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde

KS2013.0374

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-20	69/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	80/16

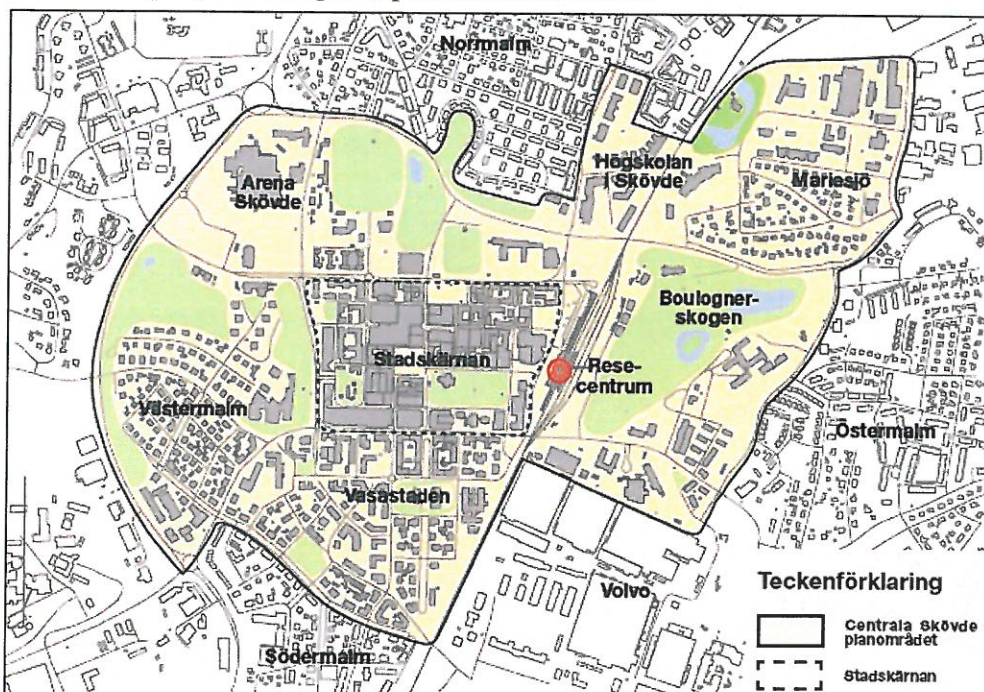
Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, daterad maj 2016. Till planhandlingen hör de två bilagorna Ortsanalys och Miljökonsekvensbeskrivning samt en samrådsredogörelse och ett granskningsutlåtande.

Bakgrund

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stads kärnan och de centrumnära områdena.

Sektor samhällsbyggnad har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala delarna av Skövde. Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att ge en strategisk inriktning och att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i de centrala delarna av Skövde. Planförslaget har varit både på samråd och på granskning och planen kan nu antas.

Orienteringskarta för planområdet.

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stads kärnan och de centrumnära områdena. Ett förslag till fördjupning av översiktsplanen har utarbetats. Som en del i planförslaget finns en Ortsanalys som anger planens förutsättningar (bilaga 1) samt en miljökonsekvensbeskrivning av planförslaget (bilaga 2).

Vid framtagande av en översiktsplan ska kommunen enligt plan- och bygglagen samråda om planförslaget. Syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Efter samrådstiden bearbetas planförslaget och ställs på nytt ut (för granskning) innan planen antas av kommunfullmäktige.

Förslaget har varit på samråd under tiden 2014-10-20 till 2014-12-22 följt av granskning under tiden 2015-12-17 till 2016-02-29.

Planförslaget har nu bearbetats och en antagandehandling har upprättats.

Förslaget

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning på en övergripande nivå för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Planförslaget utgår från Skövdes roll i regionen, kravet på hållbar utveckling och regionala och kommunala styrdokument. Utvecklingsstrategin är att centrala Skövde ska utvecklas till en blandstad som bidrar till ett levande centrum. Förtätning och funktionsblandning ska leda till kortare avstånd mellan bostäder, arbetsplatser, butiker mm. Vilket resulterar till minskade barriäreffekter och ett rikare folkliv.

Ett drygt tiotal förtättningsområden identifieras. De länkas samman genom förtätning, upprustning av gröna miljöer, huvudstråk för gång- och cykeltrafik kopplade till andra stadsdelar, resecentrum och upp mot Billingen. För varje förtättningsområde föreslås riktlinjer vad avser struktur, funktionsblandning, innehåll av bostäder, arbetsplatser, handel, park mm. Totalt ges utrymme för ca 1000 bostäder, vilket möjliggör en ökning av antalet boende i centrala Skövde med omkring 50 %.

Stor vikt läggs vid en utveckling av mötesplatser och parker där det generella förslaget är en omgestaltning av miljöerna för att få in fler och unika karaktärer som kan stärka centrala Skövdes attraktivitet.

Motivering av beslut

Inkomna synpunkter och/eller invändningar som framförts under samrådstiden 2014-10-20 till 2014-12-22, har behandlats och bemötts i bifogad samrådsredogörelse.

Granskningen har ägt rum under tiden 2015-12-17 till 2016-02-29. Totalt har 20 skrivelser inkommit. Inkomna synpunkter har behandlats och bemötts i bifogad granskningsutlåtande. Det har inkommit färre synpunkter under granskningstiden än under samrådsskedet. De flesta synpunkter som inkommit under granskningstiden rör detaljfrågor som hör till en mer detaljerad planeringsnivå och föreslås därför behandlas i efterföljande planläggning, programarbeten eller i andra detaljerade studier för utpekade områden. En del av de framförda synpunkterna är av mer generell art för planering i stort. Andra synpunkter avser områden som geografiskt ligger utanför det aktuella planområdet. Inkomna synpunkter har lett till några få ändringar av redaktionell art i planen. En sammanställning av dessa återfinns i inledningen av granskningsutlåtandet.

Handlingar

Planbeskrivning Centrala Skövde - fördjupning av översiktsplanen,
antagandehandling maj 2016

Markanvändningskarta, antagandehandling maj 2016

Samrådsredogörelse, december 2015

Granskningsutlåtande, maj 2016

Tillhörande bilagor:

Ortsanalys av Centrala Skövde, antagandehandling maj 2016

Miljökonsekvensbeskrivning för Centrala Skövde, antagandehandling maj 2016

Delges

Sektor samhällsbyggnad

Centrala Skövde

Fördjupning av översiktsplanen

Antagandehandling maj 2016

Förord

Vår utvecklingsstrategi är att centrala Skövde skall utvecklas till en blandstad som ger fler förutsättningar för ett levande centrum. Förtätning och funktionsblandning leder till kortare avstånd mellan bostäder, arbetsplatser, butiker med mera och bidrar till minskade barriärefekter och ett rikare folkliv.

Centrala Skövde - fördjupning av översiktsplanen, visar en huvudstruktur inom vilken den långsiktiga utvecklingen kan ske succesivt och kommer att utgöra grunden för kommande planering. Detta kopplat till en tydlig utbyggnadsordning ger förutsättningar för dess förverkligande.

Vi planerar för en levande stad och ett starkt regioncentrum. Centrala Skövde ska vara ett sammanhållet centrum med rikt kommersiellt och kulturellt utbud, goda boendemiljöer och fantastiska parker. Här är platsen för upplevelser, med plats för kraft, mod och glädje!

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	4
1. Introduktion	7
1.1 Vad är en fördjupning av översiktsplanen?	7
1.2 Centrala Skövde – avgränsning	8
1.3 Utgångspunkter för planeringen	9
1.4 Planeringsförutsättningar i en ortsanalys (sammanfattning)	13
2. Utvecklingsstrategi och huvuddrag	15
2.1 En sammanhållen blandstad ger ett levande centrum	15
2.2 Planens huvuddrag	20
3. Planförslag	23
3.1 Inledande beskrivning	23
3.2 Bostäder	24
3.3 Skolor och förskolor	25
3.4 Näringsliv och service	26
3.5 Kulturmiljöer	28
3.6 Riksintressen	30
3.7 Förtättningsområden	31
3.8 Mötesplatser med potential	49
3.9 Utveckla det gröna med fler parkkaraktärer	54
3.10 Dagvattenhantering	59
3.11 Rörelsestråk för ett rikare stadsliv	61
4. Konsekvenser	73
4.1 Sociala konsekvenser	73
4.2 Ekonomiska konsekvenser	80
4.3 Miljökonsekvenser (sammanfattning)	83
5. Genomförande	85
Källförteckning	90

Bilaga 1. Ortsanalys

Bilaga 2. Miljökonsekvensbeskrivning

Sammanfattning

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena. Ett förslag till fördjupning av översiktsplanen har utarbetats och varit föremål för samråd och utställt på . Efter samrådet har inkomna synpunkter lett till en del ändringar i planförslaget till . Efter en har endast mindre förtydliganden gjorts. Som del av planhandlingarna finns en ortsanalys som anger planens förutsättningar (bilaga 1) samt en miljökonsekvensbeskrivning av planförslaget (bilaga 2).

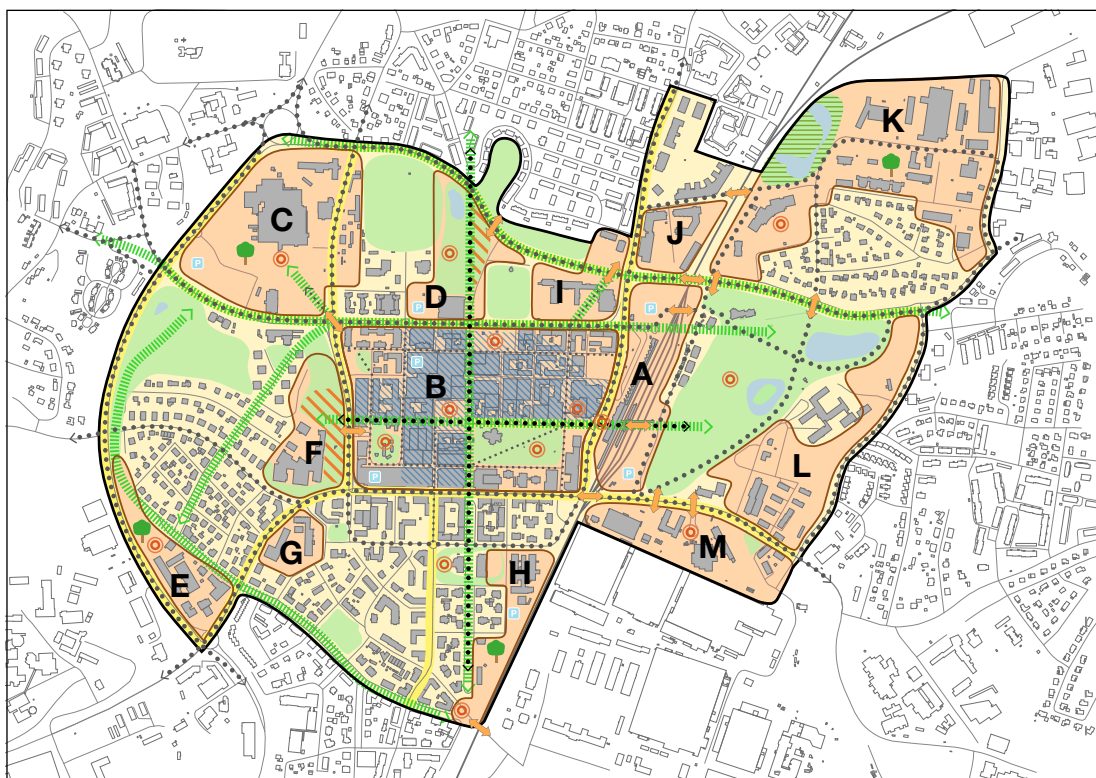
Förslaget till fördjupning av översiktsplanen utgår från Skövdes roll i regionen, kravet på hållbar utveckling och regionala och kommunala styrdokument. Utvecklingsstrategin är att centrala Skövde skall utvecklas till en blandstad som ger ett levande centrum. Förtätning och funktionsblandning skall leda till kortare avstånd mellan bostäder, arbetsplatser, butiker med mera till minskade barriäreffekter och ett rikare folkliv.

Ett drygt tiotal förtättningsområden identifieras. De länkas samman med förtätning, upprustning av gröna miljöer, huvudstråk för gång- och cykeltrafik kopplade till andra stadsdelar, resecentrum och upp mot Billingen. För varje förtättningsområde föreslås inriktning vad avser täthet, funktionsblandning, innehåll av bostäder, arbetsplatser, handel, park m m. Totalt ges utrymme för ca 1000 bostäder, vilket möjliggör en ökning av antalet boende i centrala Skövde med omkring 50 %.

Stor vikt läggs vid en utveckling av mötesplatser och parker där det generella förslaget är en omgestaltning av miljöerna för att få in fler och unika karaktärer som ska stärka centrala Skövdes attraktivitet. Planens strategi för rörelsestråken innebär att attraktiva stråk utvecklas för fotgängare och cyklister, inte minst i syfte att minska antalet korta bilresor i centrum. De större gatorna omgestaltas till olika gatukaraktärer. Kollektivtrafiken förbättras i enlighet med de regionala målen, särskilt viktigt är resecentrum.

Skövde centrala delar med resecentrum i förgrunden och Billingen som fondmotiv.

Samlad markanvändningskarta.

Teckenförklaring

	Planområde		Huvudstråk för gång och cykel
	Pågående markanvändning		Stråk för gång och cykel
	Förtätningsområde		Gångstråk
	Park/privat park		Sammanlänkande plats
	Parkyta som kan tas i anspråk för bebyggelse		Gata med ny gatukaraktär
	Handelsområde		Parkering
	Grönstråk		Mötesplats tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)
			Park/grön funktionsyta som tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)

Förtätningsområden:

A	Resecentrum	H	Vasaplatsen
B	Stadskärnan	I	Helenaskolan
C	Arenaområdet	J	Södra delen av högskolan
D	Garpaparken och kv. Diana	K	Mariesjöområdet
E	Floraplatsen och kv. Duvan	L	Ekedal
F	Västerhöjd	M	Volvo möter staden
G	Läroverket		

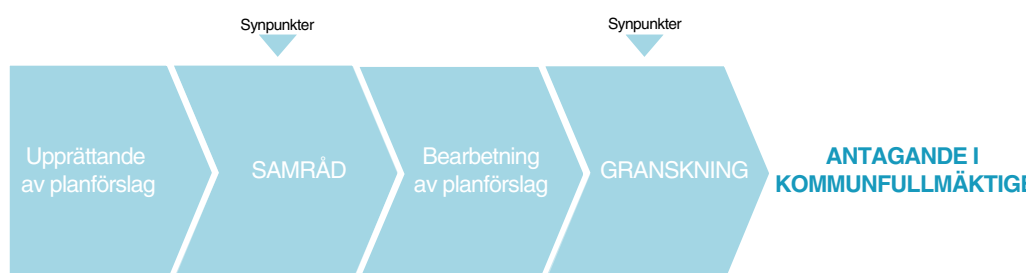
1 Introduktion

1.1 Vad är en fördjupning av översiktsplanen?

En fördjupning av översiktsplanen (FÖP) är en inzoomning av den kommunomfattande översiktsplanen med fokus på ett särskilt geografiskt område – i det här fallet centrala Skövde. En fördjupning är likt en översiktsplan ett strategiskt och vägledande dokument i kommunens planering. Den är inte juridiskt bindande men planen är alltjämt ett viktigt underlag vid beslut rörande bebyggelseutveckling eller andra mark- och vattenfrågor. Syftet med fördjupning av översiktsplanen är att sätta ramar som anger möjligheter för utveckling och bevarande inom området. Planen ska utreda förutsättningarna och visa vilka markområden som är lämpliga för ny bebyggelse, och ange vilka funktioner som kan vara lämpliga inom delområden. En fördjupning ska inte gå in på detaljlösningar utan ge vägledning när det gäller framtida ställningstaganden och vara hållbar över en längre tidsperiod.

En relevant fråga är hur FÖP och ÖP hänger ihop? Svaret är att fördjupningen av översiktsplanen utgår från ÖP 2025 och blir en konkretisering av översiktsplanens mer övergripande strategier och mål. Frågor om centrumområdets utveckling behöver behandlas mer utförligt än vad som gjorts i den kommunomfattande planen. Huvudprincipen är att fördjupning av centrala Skövde tar över som strategiskt styrdokument men att generella ställningstaganden och rekommendationer i ÖP 2025 kommer att gälla parallellt.

Planprocessen

HÄR ÄR VI NU

Från förslag till antagande

När ett planförslag upprättats ska det nå offentlighetens ljus. Detta sker under samrådstiden då allmänhet och viktiga aktörer, både offentliga och privata, får chans att lämna synpunkter på förslaget. Planförslaget bearbetas utifrån inkomna synpunkter för att sedan ställas ut på . Inför sfasen ska förslaget ha förankrats politiskt. Mindre bearbetningar av planen kan ske även i sskedet om ytterligare synpunkter inkommit. Efter eventuella bearbetningar antas planen av Kommunfullmäktige och vinner därefter laga kraft.

Planhandlingar

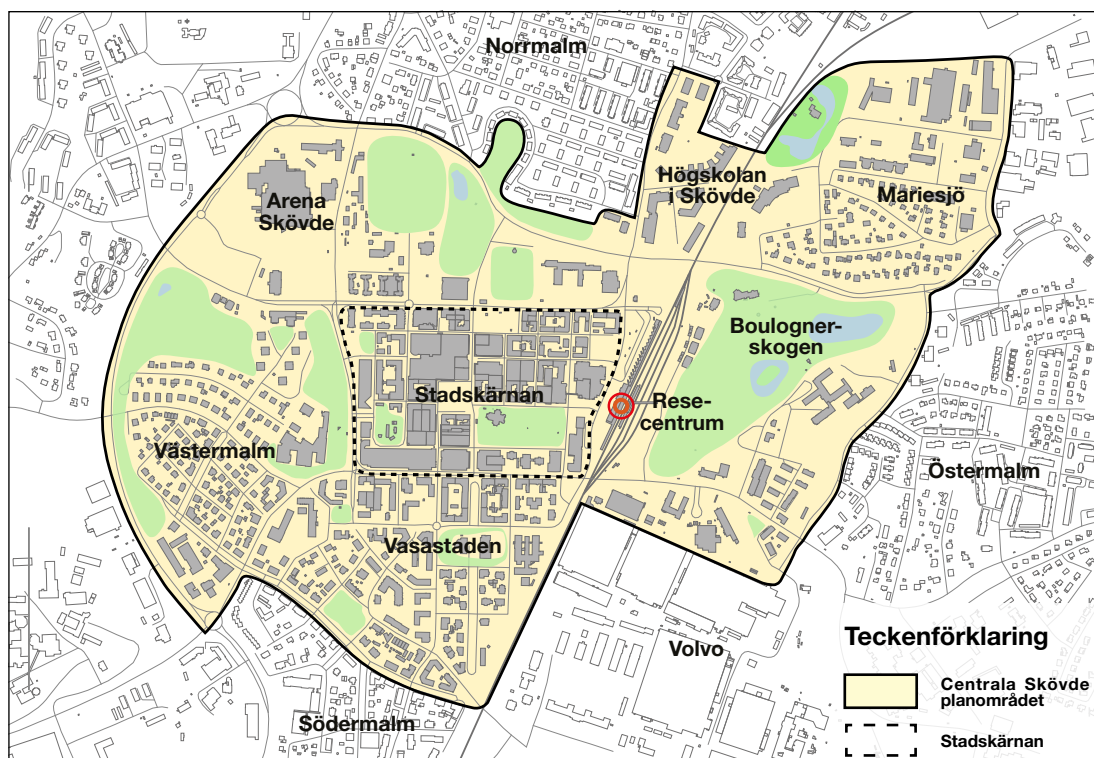
Antagandehandlingarna består av:

- Centrala Skövde, Fördjupning av översiktsplanen. Planbeskrivning med tillhörande plankarta som visar den framtida mark- och vattenanvändningen.
- Bilaga 1. Ortsanalys av centrala Skövde, Fördjupning av översiktsplanen. Planeringsförutsättningar och analys.
- Bilaga 2. Miljökonsekvensbeskrivning för Centrala Skövde, Fördjupning av översiktsplanen.

1.2 Centrala Skövde – avgränsning

Skövde är en växande stad med ett attraktivt läge utmed Västra stambanan och vid platåberget vns fot. Centrala Skövde är kommunens mittpunkt med resecentrum som den självklara målpunkten för kollektivt resande. Stads kärnan är centrum för handel och stadsliv.

Förutom Stads kärnan och resecentrum innefattar centrala Skövde också andra områden som Mariesjöområdet, högskolan, Västermalm, Arenaområdet, Vasastaden, Boulognerskogen samt en liten del av Volvoområdet. Tillsammans bildar dessa områden en variationsrik centrumstruktur med handel, grönområden, bostadsmiljöer, utbildning, industri och näringsliv.

Orienteringskarta för planområdet.

Under historiens gång har etableringar såsom järnvägen, Volvo och regementenas uppkomst satt tydliga spår i de centrala delarna av staden. På senare år har nyare tillskott som Högskolan i Skövde och Gothia Science Park haft en avgörande roll i centrumets utveckling.

Centrala Skövde inrymmer en blandstadskaraktär som bör värnas och utvecklas. Idag bor cirka 4100 av staden Skövdes dryga 35 000 invånare inom planområdet. I kommunen bor det cirka 53 000 invånare.

1.3 Utgångspunkter för planeringen

Skövdes roll i regionen

Skövde kommun ingår i kommunalförbundet Skaraborg och är en av 49 kommuner i Västra Götaland. Kommunen har ett gynnsamt och centralt läge i regionen. Med tåg nås Stockholm på två timmar och Göteborg på en timme. Skövde är centralort i Skaraborg och en av fyra huvudorter i Västra Götaland. Skövdes lokala arbetsmarknadsregion har 180 000 invånare och 80 000 arbetsplatser.

Som centralort i Skaraborg har Skövde en viktig roll i regionen. Rollen innebär krav och förväntningar dels gällande fysiska nyckelfaktorer som infrastruktur, kommunikationer och utbud av tjänster och handel liksom organisatoriska faktorer som samverkan, ledarskap och utvecklingsförmåga. Skövde förväntas leda och driva framtids- och tillväxtorienterade projekt och processer i Skaraborg. Det är viktigt att Skövde centrum utvecklas för att klara regionens krav på vad en centralort ska kunna erbjuda både invånare och besökande.

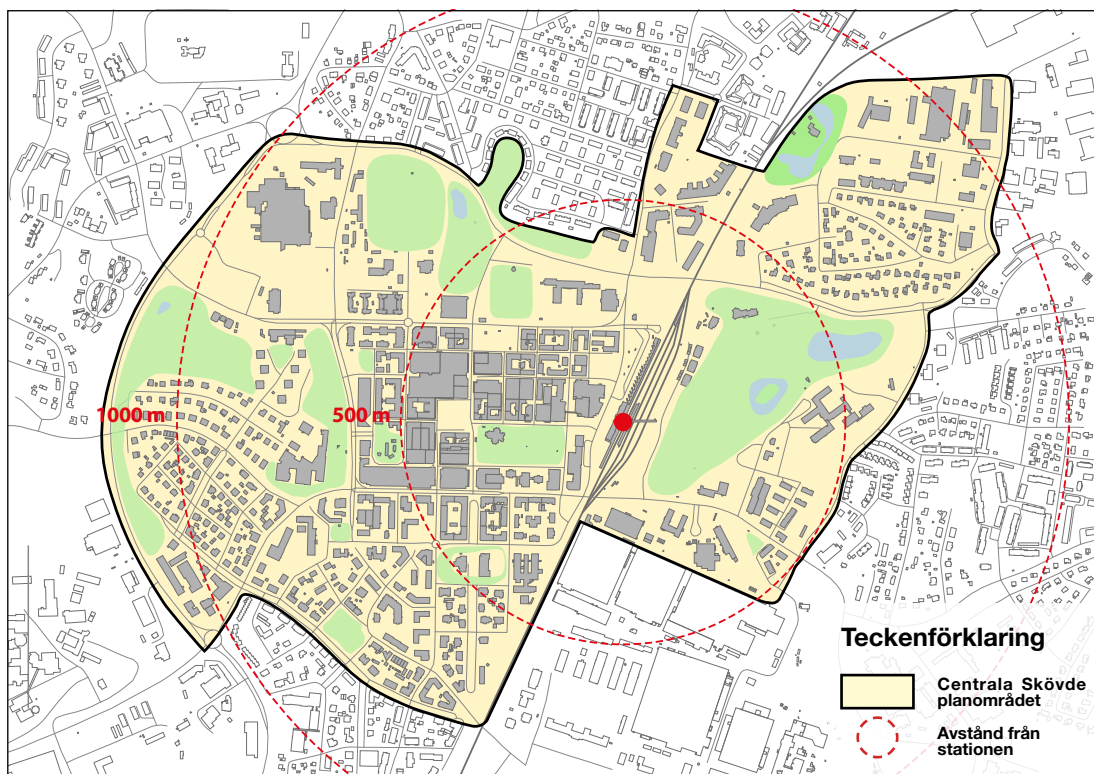
Orienteringskarta för regionen.

Hållbar utveckling

Att fördjupningen har sin utgångspunkt i hållbar utveckling är en självklarhet. Planförslaget bygger vidare på de riktlinjer som framkommer i Översiktsplan 2025, Energi- och klimatplan samt Trafikstrategin.

Planering av nya boende- och verksamhetsmiljöer inom de centrala delarna med gång- och cykelavstånd till Skövde resecentrum ökar möjligheten att fler väljer kollektiva färdmedel. Närhet till ett resecentrum och dess utbud av kollektiva resor är en avgörande faktor för många människor när de väljer att låta bilen stå till förmån för annat resesätt. 500 meter och 1000 meter är avstånd som brukar användas i planeringssammanhang när man studerar stadsutveckling i anslutning till en tågstation. Inom dessa avstånd finns det extra goda förutsättningar att utveckla staden på ett hållbart sätt. Utvecklingen av gång- och cykelstråk möjliggör för fler att välja ett hälsosammare och miljövänligare transportsätt för resor inom staden.

I en stad i Skövdes storlek finns möjlighet att i de centrala delarna erbjuda en funktionsblandad stad utan att det blir alltför tätt. Marktillgången i de centrala delarna inbjuder till att utveckla hela stadsmiljön i sin helhet med bostäder, verksamheter, offentlig och kommersiell service samt varierade gröna miljöer. Fler bostäder i centrum innebär med stor sannolikhet även fler barn i centrum vilket ställer extra stora krav på stadsmiljön som kommer att bli många barns uppväxtmiljö.

Inom 1 km från stationen bör marken utnyttjas väl för en god hushållning med markresurserna.

Nationella och regionala mål

Riksdagen fastställde 1999 femton nationella miljö kvalitetsmål. Inriktningen är att målen ska vara nådda inom en generation, det vill säga till omkring år 2020-2025. År 2005 tillkom ett sextonde miljömål om biologisk mångfald. De tre övergripande miljömålsfrågorna är kulturmiljön, hälsofrågor samt fysisk planering och hushållning med mark och vatten samt byggnader.

De av Länsstyrelsen antagna regionala miljö kvalitetsmålen för Västra Götalands län överensstämmer numera med de nationella målen.

De 16 nationella miljö kvalitetsmålen

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giffri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- Storslagen fjällmiljö
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Regionala styrdokument

Vision Västra Götaland

I april 2005 antog regionfullmäktige Vision Västra Götaland – Det goda livet (regional utvecklingsvision), ett dokument som anger visioner och mål för hur regionen ska bli attraktiv att bo och verka i. Det är den övergripande vision som ligger till grund för utvecklingsarbetet i Västra Götaland. Visionen har tagits fram av Västra Götalandsregionen i samverkan med kommunerna genom de fyra kommunförbunden Fyrbodalen, Göteborgsregionen, Sjuhärad och Skaraborg. Flera andra parter som högskolor/universitet, organisationer, olika statliga organ, med flera deltog i arbetet. Visionen syftar till att stärka Västra Götaland som en attraktiv och konkurrenskraftig region.

Målbild för kollektivtrafiken 2025

Skaraborgs kommunalförbund har i samarbete med Västra Götalandsregionen och Västtrafik arbetat fram en målbild för kollektivtrafiken år 2025 i Skaraborg. Den långsiktiga visionen för Skaraborg är att utvecklas till en konkurrenskraftig region baserad på hållbar utveckling, attraktivt boende och en miljö som stimulerar företag och näringsliv. Målbilden anger tre samhällsmål som ska vägleda Skaraborgs utveckling i framtiden:

- Skaraborg ska utvecklas till en mer attraktiv och konkurrenskraftig region för boende, näringsliv och besökare.
- Skaraborg ska utvecklas till en region med god tillgänglighet till arbete och studier, såväl inom som till och från regionen.
- Skaraborg ska utvecklas till en region med hållbar utveckling.

Kommunala styrdokument

Skövde kommun har arbetat fram flera strategiska styrdokument för att tydliggöra målsättningar och strategier inom kommunen. Styrdokumenterna är viktiga vägledare för att nå en attraktiv och långsiktigt hållbar plats att bo och leva på. Vision 2025, Skövde kommuns översiktsplan (ÖP 2025), och Energi- och klimatplanen är några av de mest väsentliga.

Vision 2025

För att få en tydlig färdriktning och framtidsbild fattade Skövde kommunfullmäktige år 2010 beslut om en gemensam vision för kommunens arbete. Visionen utgår från sex prioriterade utvecklingsområden som ska vara styrande för utvecklingen de kommande åren. För Skövdes centrala delar handlar det bland annat om att bygga attraktiva boendemiljöer, skapa förutsättningar för en utbildning i toppklass och ett blomstrande näringsliv samt att erbjuda möjlighet till rekreation, kultur och delaktighet i stadsmiljön.

Översiktsplan 2025

I översiktsplanen anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde där såväl stadskärnan som de centrumnära områdena tas med. Nya trender i kombination med kommunens visioner och mål ställer krav på fortsatt utveckling och expansion i de centrala delarna. En del expansion kan ske genom förtätning men tillgången på jungfrulig mark är begränsad. Därför bör den allmänna inriktningen för centrumområdet vara att sträva efter möjligheter till omställning av befintliga verksamheter och funktioner. Detta för att uppnå en långsiktigt hållbar planering för markanvändning och funktioner i centrala Skövde.

Trafikstrategi

Skövde har en Trafikstrategi (2012) som togs fram parallellt med Översiktsplan 2025. Strategin syftar dels till att peka ut övergripande inriktningar och dels att konkret peka på åtgärder som krävs. Trafikstrategin innebär ett tankesätt där samtliga trafikslag behandlas på ett jämställt och balanserat sätt i planeringen. I den traditionella trafikplaneringen har fokus framförallt legat på bilens behov. Med ordet trafik åsyftas i trafikstrategin samtliga trafikslag, det vill säga gångtrafik, cykeltrafik, kollektivtrafik, biltrafik, tung trafik och utryckningstrafik. Utgångspunkten

är att samhällsplaneringen ska stödja ett förändrat beteende, ett beteende som på lång sikt är hållbart.

Boendestrategiskt program

Det boendestrategiska programmets syfte är att skapa förutsättningar för att alla kommuninvånare ska kunna bo i attraktiva boendemiljöer och att Skövde kan växa med nya bostäder i enlighet med tillväxtmålen i Vision Skövde 2025.

Programmet utgör ett av kommunens övergripande styrdokument för att uppnå Vision Skövde 2025 avseende frågor som rör boende.

Energi- och klimatplan

Energi- och klimatfrågan är en av de största utmaningarna som mänskligheten står inför. I arbetet med samhällsplanering och fysisk planering har kommunen både ansvar och möjligheter att sträva efter minskade utsläpp av växthusgaser. Kommunen antog en ny energi- och klimatplan 2012 som fokuserar på energi, transporter och åtgärder som syftar till att uppmuntra resurseffektiva och miljövänliga beteenden. Målbilden fram till år 2050 är: "Skövde ska år 2050 inte bidra med nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären". På kortare sikt är målet att utsläppen per invånare ska ha minskat med 40 procent från 1990 till 2020.

1.4 Planeringsförutsättningar i en ortsanalys (sammanfattning)

Arbetet med fördjupningen för centrala Skövde inleddes med att fram en ortsanalys som redovisar och analyserar planområdets förutsättningar. Handlingen är rubricerad som bilaga 1. Ortsanalysen är en detaljerad beskrivning av centrumområdet idag och ett viktigt underlag till fördjupningen av översiktsplanen.

Ortsanalysens stadsrumsanalys visar planområdets noder, landmärken, sammanhållande områden och stråk som är viktiga att bygga vidare på. Karteringen visar även vilka områden som skapar störst barriäreffekter i planområdet – områden som skapar otidliga mellanrum. Dessa mellanrum kan man se som områden där det finns potential att arbeta med förbättringsåtgärder.

En sammanställning av ortsanalysen visar att följande aspekter är extra viktiga att ha med sig i arbetet med fördjupningen av översiktsplanen:

- Resecentrum som nod i centrum
- Ta vara på Stadskärnans kvalitéer
- Utveckla naturliga mötesplatser
- Mellanrummen är en potential
- Studenter och gymnasieelever skapar livfullt centrum
- Utveckla det gröna i centrum
- Ett mer barnvänligt centrum
- Rörelsestråk för ett rikare stadsliv

Se bilaga 1 för fullständig ortsanalys.

Utvecklingsstrategi och huvuddrag

2.1 En sammanhållen blandstad ger ett levande centrum

Det är i städernas innerstadsmiljöer det är allra lättast att skapa en fungerande blandstad. Att bo i en blandstad innebär att ha kort gångavstånd till butiker, arbetsplatser, restauranger, kulturella mötesplatser och så vidare. Detta kallas för funktionsintegrering med ett annat ord. För att detta ska kunna skapas måste stadsmiljöerna vara förhållandevis täta så att inga större barriärer i form av otrygga och obefolkade platser skapas. I blandstaden finns många mötesplatser och offentliga rum där man vistas och trivs. Blandstaden har ett rikt folkliv dag- och kvällstid jämfört med stadsdelar som endast har bostäder eller endast har verksamheter. Funktionsintegreringen gör att både boende och arbetande har nära till service.

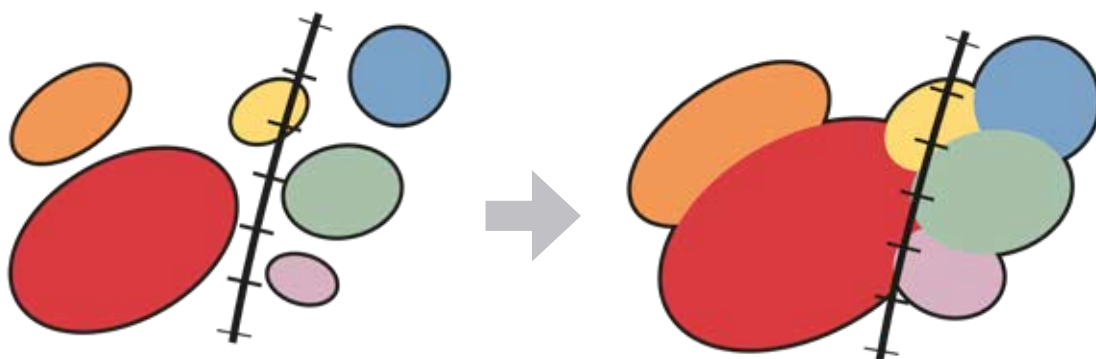
Ett centrum med en högre fysisk täthet och rumsliga samband medverkar till ett rikare och tryggare stadsliv. När funktioner, samband och flöden fungerar så ger det underlag för boende, aktiviteter och verksamheter inom korta avstånd = ett levande centrum.

Under den årliga matfestivalen vibrerar det av liv och rörelse i centrala Skövde.

Skövde centrum är idag indelat i ett antal delområden som exempelvis Stads kärnan, Arenaområdet, högskoleområdet och Boulognerskogen. Flera delområden upplevs som separerade från varandra då otydliga stadsrum skapar barriäreffekter. Exempel på detta är Arena Skövde som ligger placerad endast ca 500 meter nordväst om Stads kärnans hjärta - Hertig Johans torg. Avståndet upplevs dock som mycket längre då stadsmiljön kring arenan inte alls är integrerad med sin omgivning. Ett annat exempel är Högskolan i Skövde som finns på ett avstånd av ca 500 meter från resecentrum. Även här upplevs avståndet som mycket längre i verkligheten. En målsättning är att få dessa upplevda avstånd att minska.

Genom att skapa mindre och färre mellanrum och mildra barriäreffekterna inom centrala Skövde så kommer stadsmiljön att upplevas mer funktionsintegrerad och förutsättningarna för ett mer levande centrum ökar.

Utvecklingsstrategin innebär att delområden i centrala Skövde länkas samman.

Skaraborgsregionens centrum

Kraven på Skövde ökar utifrån funktionen som en av fyra huvudorter i Västra Götaland. Det är oerhört viktigt att Skövde centrum utvecklas för att klara regionens krav på vad en centralort ska kunna erbjuda både invånare och besökande.

Den viktigaste funktionen för centrala Skövde är att vara en attraktiv mötesplats för hela regionen. I centrala Skövdes handelscentrum, Stads kärnan, ska centrumskapande verksamheter blomstra i samklang med ett rikt kulturellt innehåll. Centrala Skövde ska även innehålla fler bostäder och tillkommande service i form av skolor, rekreativa ytor etc. Det är en viktig avvägning att balansera regionperspektivet mot det mer lokala boendeperspektivet i stadsplaneringen.

Ett centrum för alla

Centrala Skövde ska vara tillåtande och välkomnande. Stadens centrum ska kännas välkomnande för alla oavsett ålder, kön, etnicitet, funktionshinder eller ekonomiska resurser. När stadsmiljön tillgodoser människors behov blir den också välkomnande. För äldre människor kan det handla om något så enkelt som att det finns bänkar att vila på längs gångstråk. För människor med funktionsnedsättningar kan det handla om att minimera antalet hinder eller förse kullerstensbelagda torg med anpassade passager för rullstol. För ungdomar är det viktigt med platser där de får vara lite för sig själva som skateparker eller större sittytter där de kan umgås i grupp.

Likväl behöver det finnas en blandning av lugna och aktiva ytor i centrum. Öppna ytor som torg och lekplatser blir ofta mer aktiva medan avgränsade ytor med träd och grönska ger förutsättningar för lugnare rumsbildningar. Med en medveten gestaltning kan befintliga rum få en ny betydelse. Även om centrum har en tydlig kommersiell funktion är det viktigt med icke-kommersiella ytor som inte ställer krav på konsumtion för att centrum ska bli välkomnande för alla.

Barnvänligt centrum

Tendenser i Sverige tyder på att allt fler barnfamiljer flyttar in i de centrala delarna av städerna. I takt med att fler flyttar in till centrum behöver staden tillgodose goda levnadsvillkor för barn i innerstadsmiljöerna. Stadens gator och parker blir en förlängning av familjernas vardagsrum då de allra flesta kommer att bo i lägenhet i flerbostadshus.

Stadsrummen bör anpassas efter barnens behov av lek och rörelse och minimera stadens hälsorisker. Här utgör biltrafiken den största riskfaktorn. För att skapa en stadsmiljö som fungerar ur ett barns perspektiv behöver stadens rörelsestråk utvecklas i form av gång- och cykelvägar tillsammans med barnanpassade hårdgjorda och gröna mötesplatser. Behovet av förskolor kommer sannolikt att öka i centrala Skövde. I samband med planering för bostadsändamål ska behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras.

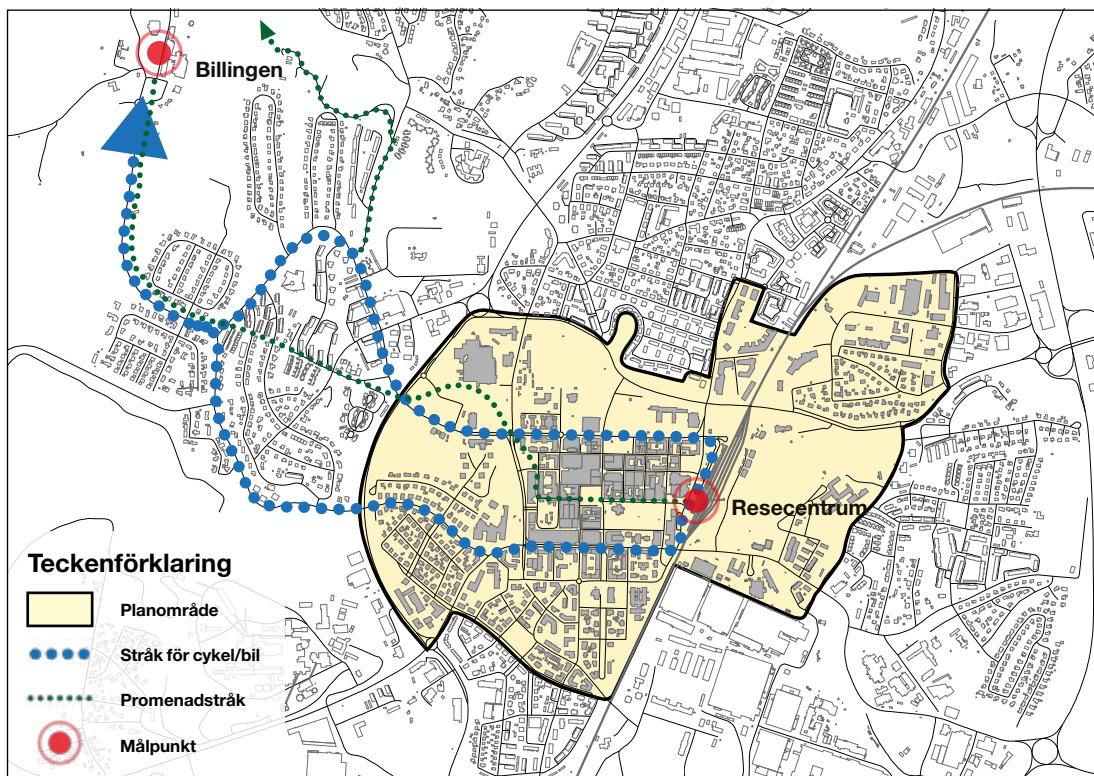
Centrala Skövde behöver i större utsträckning anpassa sig för att fungera ur ett barns perspektiv.

Centrum starkare kopplat till Billingen

Skövde är delvis byggd på platåberget Billings sluttning och Skövde centrum ligger vid foten av berget. Upp på berget ligger hotell- och konferensanläggningen Billinge hus samt en större friluftsanläggning med skidspår, skidbacke, bandybana, utebad, campingplats och stugby. Berget utgör ett viktigt besöksmål för turister, en tillgång för stadens invånare och ett vackert fondmotiv till stadsmiljön. Det är viktigt att stärka alla kopplingar (mentala, fysiska och visuella) mellan centrala Skövde och denna unika natur- och friluftresurs.

För att stärka den fysiska kopplingen till Billingen är det viktigt att utveckla stråk genom staden upp mot berget. Från resecentrum bör det vara möjligt att kunna hyra cyklar och elcyklar för att därefter lätt kunna följa markerade cykelstråk mot bergets topp. Det bör även kunna finnas en attraktiv promenadväg för den friluftsinresserade som vill vandra uppför sluttningen. En promenadväg mot toppen bör kompletteras med utsiktspunkter och andra viloplatsar som gör stråket mer lockande. För både cykel- och gångstråk är det lämpligt att de passerar i anslutning till Arenaområdet på färden mot berget för att ytterligare anknyta stadens funktioner med varandra. Som komplement till gång- och cykelstråken bör sträckan resecentrum- Arena- Billingen trafikeras med shuttlebussar som forslar turister och andra besökande på ett snabbt och effektivt sätt mellan målpunkterna.

Ur ett utbyggnadsperspektiv är det viktigt att bevara den visuella kopplingen mellan centrummiljön och Billingen. Som exempel är Arenaområdet ett förtätningsområde där det bör tas extra stor hänsyn till den visuella kontakten med berget.

Stråk mellan resecentrum och Billingen.

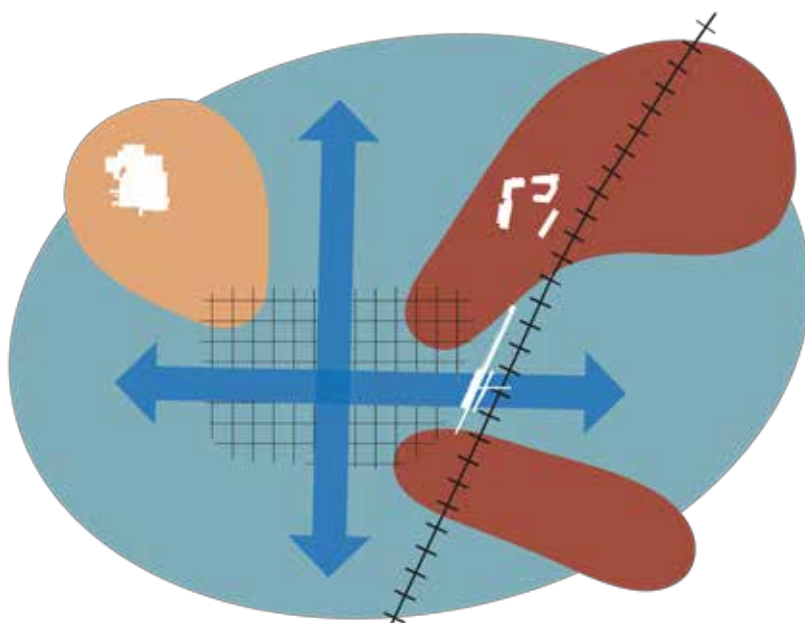

Den visuella kontakten till Billingen är viktig att bevara när centrala Skövde utvecklas.

Generella riktlinjer för utveckling i centrala Skövde:

- Utveckla kopplingen mellan centrum och Billingen; både fysiskt och visuellt.
- Resecentrum är och ska förbli den viktigaste sammanbindande målpunkten i staden.
- Handeln ska växa inom Stads kärnan, ej inom övriga delområden i centrala Skövde.
- Stads kärnan har kvar sin tydliga rutnätsstruktur från 1760 års stadsplan medan Vasastaden och Västermalm har strukturen från Per-Olof Hallmans stadsplan från 1903. Utveckling i centrala Skövde ska värna om Stads kärnans, Vasastadens och Västermalms kvalitéer från historiska stadsplaner.
- Ny bebyggelse ska bidra till en tät blandstadskarakter i centrala Skövde.
- Utformning av ny bebyggelse i centrala Skövde ska ske med arkitektoniskt och gestaltningsmässig kvalité.
- Påbyggnadsprojekt kan möjliggöras i centrala Skövde efter en analys i varje enskilt projekt, med hänsyn till platsens struktur och värden.
- Kommunen ska kontinuerligt arbeta med parkeringsfrågan, och då även i samband med separata detaljplaner och projekt.
- Högskola och gymnasium i centrum innebär ett tillskott till stadslivet.
- Utveckla centrums naturliga mötesplatser i form av outnyttjade torg och parker.
- Utveckla de delområden i centrala Skövde som har en ostrukturerad karakter i form av glesare bebyggelse med otydliga stadsrum som skapar barriäreffekter.
- Utveckla det gröna med fler parkkarakterer. Låt parkerna få olika och tydliga identiteter.
- Skapa ett mer barnvänligt centrum.
- Rörelsestråk för ett rikare stadsliv. Gångvägar, cykelvägar, gator och parkeringsanläggningar ska understödja stadslivet – inte tvärtom.

2.2 Planens huvuddrag

Schematisk bild av planens huvuddrag. Två huvudstråk binder samman stadsdelar. Tre utvecklingszoner har stor potential till att medverka till ett sammanhållet centrum.

Sammanlänkning av delområden

Planförslaget innebär att delområdena i centrala Skövde länkas samman så att centrum upplevs mer sammanhållet. Arenaområdet, högskoleområdet/Mariesjöområdet samt området mellan Volvo och Boulognerskogen är tre större delområden som tydligare måste bli en del av centrum. Järnvägen, trafikleder, stora parkeringsytor och otrygga grönområden är exempel på stadselement som bidrar till barriäreffekter i Skövde centrum idag. Några av dessa barriärområden kan förbättras endast med en mer genomtänkt gestaltning och andra kan med hjälp av förtätning bidra till en mer sammanhållen stadsmiljö med tydligare stråk.

Sammanlänkningen av stadens delområden föreslås ske genom bebyggelseförtätning, upprustning av de gröna miljöerna, utveckling av huvudstråk för gående och cyklister samt omgestaltning av stadens gatukaraktärer.

Huvudstråk genom centrum

Två huvudstråk för gång och cykel passerar genom centrala Skövde och möts vid Hertig Johans torg. Det öst-västliga stråket utmed Hertig Johans gata länkar samman Västermalm och Östermalm och det nord-sydliga stråket utmed Rådhusgatan sammanbinder Norrmalm med Vasastaden.

I öst-västlig riktning går huvudstråket utmed Hertig Johans gata. Stråket länkar samman centrum väster och öster om järnvägen. Delar av stråket, från resecentrum till Hertig Johans torg, kan med fördel omvandlas till en gångfartsgata med fokus på stadsliv. I stråkets västra ände förbi stadshuset kan stråket länkas samman bättre med Västerhöjdsgymnasiet. I stråkets östra del föreslås Tuben (övergången över järnvägen) ha en tydlig förlängning mot Ekedal via Boulognerskogen.

I nordsydlig riktning går ett huvudstråk som sammanbinder Stads kärnan med Norrmalm norrut och Vasastaden söderut. Stråket som följer Rådhusgatan och Drottninggatan har även en mycket viktigt grönstråksfunktion. Stråket har sin svaga länk genom Garpaparken idag och där föreslås en förstärkning.

Förtätning som sammanlänkande kraft

En innerstadsmiljö bör utvecklas med ett stadsmässigt innehåll för att skapa ett levande centrum. Begreppet stadsmässighet brukar beskrivas med bland annat följande innehåll; hög täthet, sammanhängande gaturum med fasader i direkt anslutning till gatan, tydlig kvartersstruktur, ingen impedimentmark, funktionsblandning och närhet mellan bostäder, service och arbetsplatser. Dessa komponenter medverkar till gynnsamma lokala förhållanden för både stadsliv och näringsliv.

I centrala Skövde finns det områden med tydlig stadsmässighet men också områden som helt eller delvis saknar denna kvalitet. I ortsanalysen för centrala Skövde finns en stadsrumsanalys där planområdets noder, stråk, landmärken, sammanhängande områden och barriärer har markerats. De tydligaste barriärerna finns i planområdets norra delar där infrastruktur, markparkeringar, odefinierade grönytor med mera tar stor plats och skapar avstånd. I dessa delar kan det vara välgörande med förtätning för att förstärka stråk och sammanlänka delområden med varandra.

Förtätning betyder bebyggelsekomplettering inom befintliga bebyggelseområden. Det kan även handla om tillbyggnader eller påbyggnader av våningar i befintliga kvarter. Planförslaget innebär möjlighet till bebyggelsekomplettering inom ett antal förtätningsoområden, ofta sammanfallande med viktiga stråk för att skapa ett mer sammanhållet centrum.

3 Planförslag

3.1 Inledande beskrivning

I arbetet med fördjupningen av översiktsplanen har övergripande strukturer, stråk, förtättningsområden, mötesplatser, parker med mera studerats och värderats. Planen anger riktlinjer för de olika områdena. Samlad översikt med förslag på framtida markanvändning redovisas på en bifogad karta längst bak i handlingen.

För varje ämnesavsnitt som behandlar bostäder, skolor, riksintressen med mera så finns en ruta med riktlinjer för efterföljande planläggning. Tät blandstadskaraktär är en generell rekommendation för hela planområdet. Alla former av innehåll som kan finnas i en blandstad föreslås dock inte inom hela centrum. Exempel på detta är handeln som enligt planförslaget ska växa och utvecklas inom Stadskärnan men inte i de andra områdena. Detta för att satsa på ett koncentrerat centrum som kan klara konkurrensen mot externa etableringar.

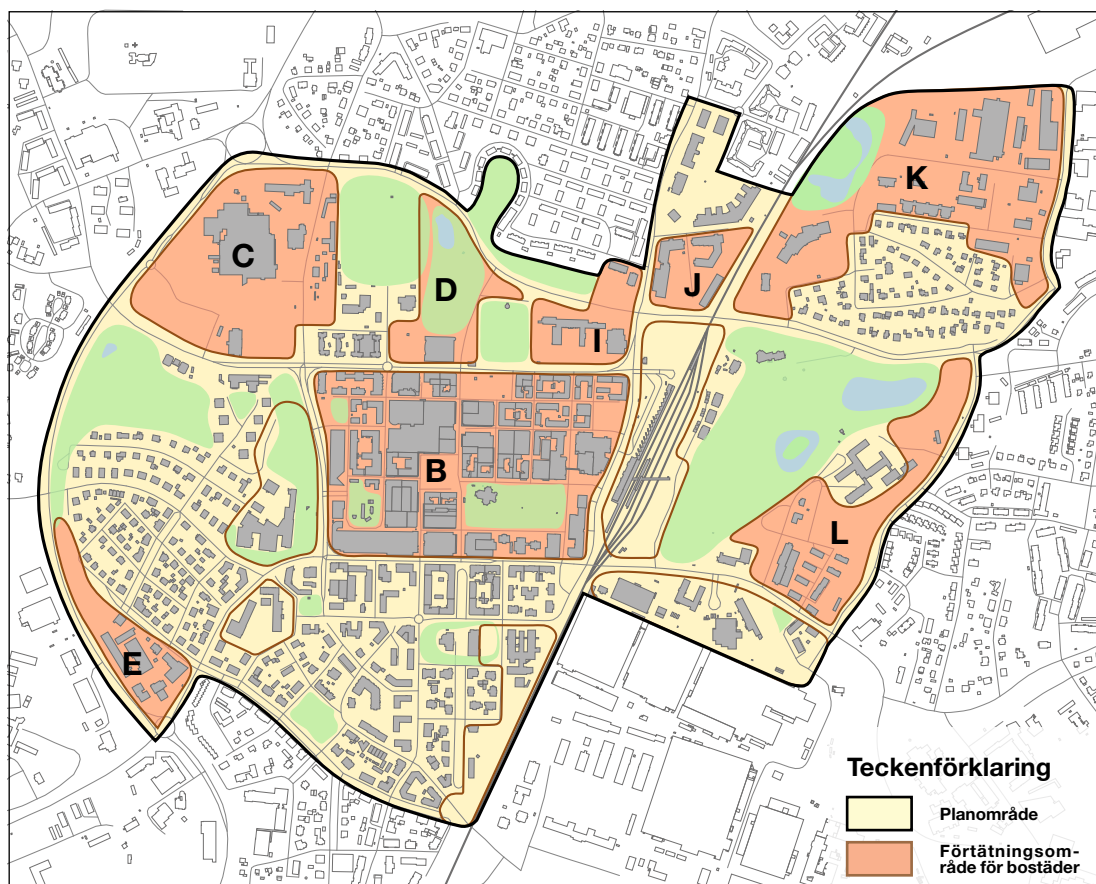

3.2 Bostäder

För att centrala Skövde ska vara tillgängligt för så många som möjligt bör bostäder byggas med varierande upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar. Tendenser i Sverige tyder på att allt fler hushåll med barn flyttar in i de centrala delarna av städerna. I takt med att de centrum befolkas allt mer av barnfamiljer måste staden tillgodose goda levnadsvillkor för barn i innerstadsmiljöerna.

Planförslaget säkerställer att det finns utrymme för cirka 1000 nya bostäder inom centrala Skövde. De stora bostadsvolymer återfinns i nordvästra och nordöstra delarna av planområdet. I Mariesjöområdet finns potential att utveckla en tät blandstadsbebyggelse med bostäder och verksamheter. Även Arenaområdet kan inrymma en stor andel bostäder då det finns stora outnyttjade markområden att exploatera för att sammanlänka området bättre med Stadskärnan.

Om planförslaget skulle maximeras till att enbart tillgodose bostadsbehovet skulle sannolikt betydligt fler än 1000 bostäder kunna byggas inom området men då förloras möjligheten att tillgodose behovet av en blandad stadsmiljö med många funktioner. Centrala Skövde har en viktig roll i att även kunna erbjuda mark för verksamheter, handel, kultur, service, utbildning samt många varierande gröna miljöer med sociala kvaliteter.

Förtättningsområden där nya bostäder föreslås enligt planförslaget.

Riktlinjer för bostäder

- Nya bostäder föreslås inom förtätningsområdena B, C, D, E, I, J, K och L.
- I samband med planering för bostadsändamål ska behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras.
- Bostäder bör byggas med varierande upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar.
- I Stadskärnan och utmed viktiga rörelsestråk i centrum är det av stor vikt att skapa aktiverade bottenvåningar alternativt förbereda för aktiverade bottenvåningar.

3.3 Skolor och förskolor

I takt med att de centrala delarna utvecklas med fler bostäder finns ett stort behov att planera för nya skolor och förskolor. Utvecklingstendenserna generellt visar på att allt fler barnfamiljer flyttar in till städernas centrala delar vilket ökar på trycket i de centrala skolorna.

Idag finns en kommunal gymnasieskola, en högstadieskola samt två förskolor inom planområdet. För att åstadkomma en hälsosam miljö för barn och ungdomar krävs en omsorgsfull planering av vilka platser som ska användas för skoländamål. Nya för- och grundskolor som behöver byggas måste i allt större utsträckning integreras till befintliga strukturer. Samutnyttjande av lokaler och närområden (t ex idrottslokaler och lektytor) är en förutsättning för en god hushållning med markresurserna i centrala lägen.

Förtätning leder till fler skolbarn.

Riktlinjer för skolor och förskolor

- Skolor och förskolor ska placeras utifrån behovet av att barn och ungdomar som bor i centrum ska ha tillgång till trygga och hälsosamma skolmiljöer.
- I samband med planering för bostadsändamål ska behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras.
- Samutnyttjande av lokaler måste alltid tas med i beaktande i samband med lokalisering av ny skola.
- I område C och G ska möjligheten att lokalisera en skola studeras.
- I område F ska möjligheten att bygga ut Västerhöjdsgymnasiet samt eventuell komplettering av grundskola studeras.

3.4 Näringsliv och service

Ett välfungerande näringsliv i kombination med kommersiell och offentlig service är en förutsättning för att skapa en attraktiv stad. Det ska finnas ett brett utbud av handel, verksamheter och service i centrala Skövde. I förslaget till riktlinjer används begrepp som centrumverksamheter, verksamheter och kontor. Nedan beskrivs skillnaderna i innehåll övergripande.

Definitioner för kontor/verksamheter

- Kontor: Kontorverksamheter, personalintensiva verksamheter samt hotell och konferens.
- Centrumverksamheter: Butiker, service, gym, kontor, bio, bibliotek, bank, kyrkor, föreningslokaler, samlingslokaler, hotell, restauranger, parkmiljöer och inslag av bostäder.
- Verksamheter: Övriga verksamheter, dock ej störande eller ren industri.

Centrumverksamheter

I ett centrum ska all form av verksamheter och service få plats som bör ligga centralt eller på annat sätt vara lätt att nå för många människor. Där ingår butiker, service, gym, kontor, bio, bibliotek, teatrar, bank, religiösa byggnader, föreningslokaler, samlingslokaler, restauranger, hotell med mera. I de centrala delarna av en stad är det viktigt att de verksamheter som finns kan integreras med övriga funktioner. Rena verksamhetsområden bör planeras utanför en stads centrala delar. Den kategori av centrumverksamheter som sannolikt kommer att öka mer på sikt i centrala Skövde är café- och restaurangnäringen.

Det finns en efterfrågan på verksamhetslokaler i stationsnära lägen och lokaler finns redan planerade bland annat i detaljplanen för Resecentrum 1 (se förtätningsområde A). Volvoområdet med sin industri angränsar till centrum och det är betydelsefullt att verksamheten kan integrera sig på bästa sätt med närmiljön. I planen föreslås att zonen där staden möter Volvo blir en kreativ mötesplats för vuxna, ungdomar och barn. Området innehåller verksamheter och utbildning för olika ålderkategorier redan idag och detta bör utvecklas vidare.

Område i Stadskärnan där handeln är som mest etablerad.

Handel

Centrala Skövde har ett stort utbud av handel i gatulägen och i Commercegallerian som är Skaraborgs största galleria med ett 50-tal butiker. Vasaporten är en mindre galleria med en större livsmedelsbutik och ett mindre antal butiker. Handeln i centrum ökade med ca 1 % mellan åren 2013 och 2014, vilket är en positiv indikation på att handeln i stadskärnan stärks. En satsning på både stadsmiljö och innehåll är nödvändigt för att skapa en livfull stadskärna med ett varierat utbud. Inom planområdet för denna fördjupning av översiktsplanen är det viktigt att handeln koncentreras till enbart Stadskärnan (område B). Se kartbild vidstående sida.

Riktlinjer för näringsliv och service

- Handel i centrum ska koncentreras till Stadskärnan och i första hand inom redan etablerat område (se karta på föregående sida).
- Övriga centrumfunktioner lokaliseras i första hand i anslutning till huvudstråk inom centrala Skövde. I andra hand i anslutning till övriga stråk.
- Kontor och andra personalintensiva verksamheter lokaliseras med fördel i närheten av resecentrum.

Hertig Johans torg är hjärtat i Stadskärnans handelsområde.

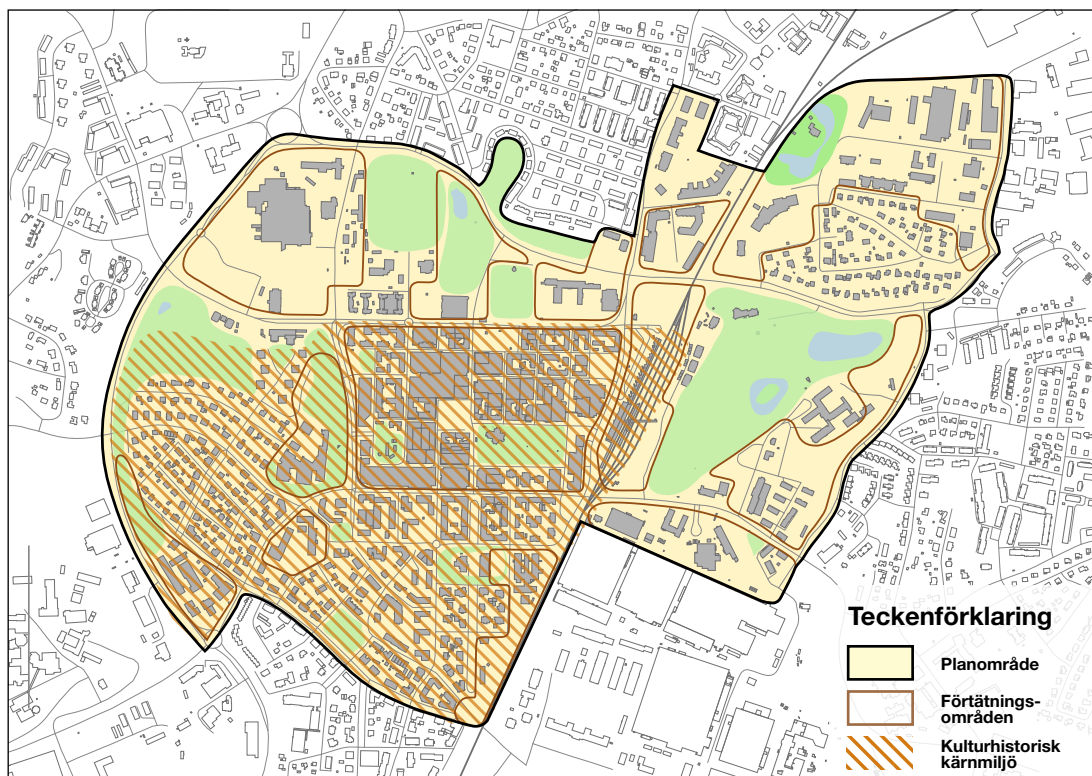
3.5 Kulturmiljöer

Begreppet kulturmiljö är ett ledord vid arbete med den fysiska omgivningen med alla de spår och lämningar som mänsklig aktivitet skapat. Det kan vara byggnader, gravlämningar, vägar, ortnamn och ägostrukturer men det innebär också helhetsmiljöer som på olika sätt speglar vår historia. I Kulturmiljöprogram för Skövde kommun (2011) finns en beskrivning av Skövdes historia samt en kartläggning av stadens kulturhistoriskt intressanta byggnader, platser, fornlämningar mm. Ortsanalysen som beskriver planförutsättningarna har en sammanfattande beskrivning av centrala Skövdes kulturmiljöer samt visar även en karta från Riksantikvarieämbetets Fornsökdatabas som ger en överblick på fornlämningarna inom planområdet.

Stadskärnan, Vasastaden och Västermalm

Stadskärnan hör till en av stadens äldsta strukturer i form av ett rutnätssystem som bygger på 1760 års stadsplan. Vasastaden (inklusive villastaden) och Västermalm är med sin stenstad med ståtliga tidstypiska byggnader, luftiga stadsplan och trädkantade esplanadgator ett signum för Skövde och är djupt förankrat i stadens identitet. Dessa tre områden tillhör Skövdes historiska kärnmiljö och kulturmiljön kräver generellt mycket stor varsamhet och att förändringar/kompletteringar görs utifrån ett helhetsperspektiv.

Sankta Helena kyrka (med kyrkogård), hotell Scandic Billingen och Helensgården samt fornlämningar inom hela planområdet är skyddade enligt kulturmiljölagen. Kyrkparken, Boulognerskogen, Garpaparken, Nyströms kullar samt Sankta Elins och Sankt Sigfrids kyrkogårdar tillhör det gröna kulturarvet i centrala Skövde. Det är i det gröna kulturarvet som det finns flest fornlämningar registrerade i centrum (se karta i Ortsanalysen). Kulturmiljöprogrammet innehåller följande rekommendationer för närmiljön kring Hertig Johans torg och Kyrkparken som innehåller flera byggnader och andra lämningar som är skyddade enligt kulturmiljölagen:

Kulturhistorisk kärnmiljö inom planområdet.

”Kvarvarande delar av 1760 års stadsplan bevaras. Överhuvudtaget är det mycket väsentligt att bevara vad som fortfarande återstår av gatunät, tomtstruktur och bebyggelse och se det som en kvalitativ resurs i dagens levande stadsmiljö. Parkanläggningar, trädplanteringar och kvarvarande gatstensbeläggningar bevaras.

Den utpekade bebyggelsen bör underhållas med traditionella material och metoder som tar hänsyn till det kulturhistoriska värdet. Ny bebyggelse placeras med hänsyn till befintlig och ges en god utformning. Särskild hänsyn visas värdefulla gaturum såsom Kyrkparken med Kyrkogatan/Hertig Johans gata samt Hertig Johans torg/Rådhusgatan.”

Sankta Helena kyrka.

Riktlinjer för kulturmiljö

- Kulturmiljöprogrammet och fornlämningsregistret ska användas som underlag vid fortsatt planläggning.
- Hänsyn till stadens kulturhistoriska bebyggelsestrukturer och byggnader är särskilt viktigt inom Stadskärnan, Vasastaden och Västermalm. Utveckling inom dessa delar bör vara väl anpassade och avvägda mot de kulturhistoriska intressen som finns beskrivna i Skövdes kulturmiljöprogram.
- Norra delen av högskoleområdet var tidigare regementsområde, gamla T2, och det är viktigt att karaktären av den tidigare regementsområde bibehålls samt att den äldre bebyggelsens särdrag bevaras.
- Hänsyn ska tas till de industrihistoriska miljöerna inom Volvoområdet.

Industrilandskapet vid Volvo.

3.6 Riksintressen

Riksintressen är ett sätt att tillvarata nationella intressen som är unika för Sverige och dessa pekats ut i miljöbalkens hushållningsbestämmelser. Ett område som är utpekats som riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dess värden. Riksintressen syftar till att både skydda områden (ex riksintresse för naturvård) eller ge prioritet åt en särskilt viktig verksamhet (ex riksintresse för väg). Västra stambanan är det enda riksintresset inom planområdet. Riksväg 26 och riksväg 49 är riksintressen som berör Skövdes centrala delar då de passerar i närområdet.

Västra stambanan som förbinder Stockholm och Göteborg passerar genom Skövde stad. Järnvägen är av stor nationell vikt och inget får byggas inom 30 meter från stambanan. Framtida markberedskap för ett tredje spår ska beaktas vid all planläggning och bygglovhantering. Planförslaget bedöms inte innebära en påtaglig skada på Västra stambanan.

Väg 49 är en riksväg som sträcker sig från Skara till Askersund och som passerar utanför planområdets västra del när den passerar via Hallenbergsrundellen och vidare söderut. Väg 26 går strax utanför planområdet, öster om centrum. Väg 49 och 26 påverkar centrala Skövde då det finns trafikanter som väljer att passera genom centrala Skövde istället för att fortsätta på riksvägen som passerar utanför de centrala delarna.

En bit utanför centrummiljöerna finns områden som är av riksintresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård varav det närmsta är Billingen (riksintresse för naturvård och friluftsliv). Inget av dessa ligger dock inom eller i direkt anslutning till planområdet.

Riktlinjer för riksintressen

- Inget får byggas inom 30 meter från Västra stambanan, se vidare i ÖP 2025.
- Risk- och säkerhetsavstånd till järnvägen ska utredas i samband med detaljplanläggning i anslutning till järnvägsområdet.
- Risksituationen med avseende på farligt gods ska behandlas vid detaljplanering inom 150 meter från Västra stambanan eller väg 49.

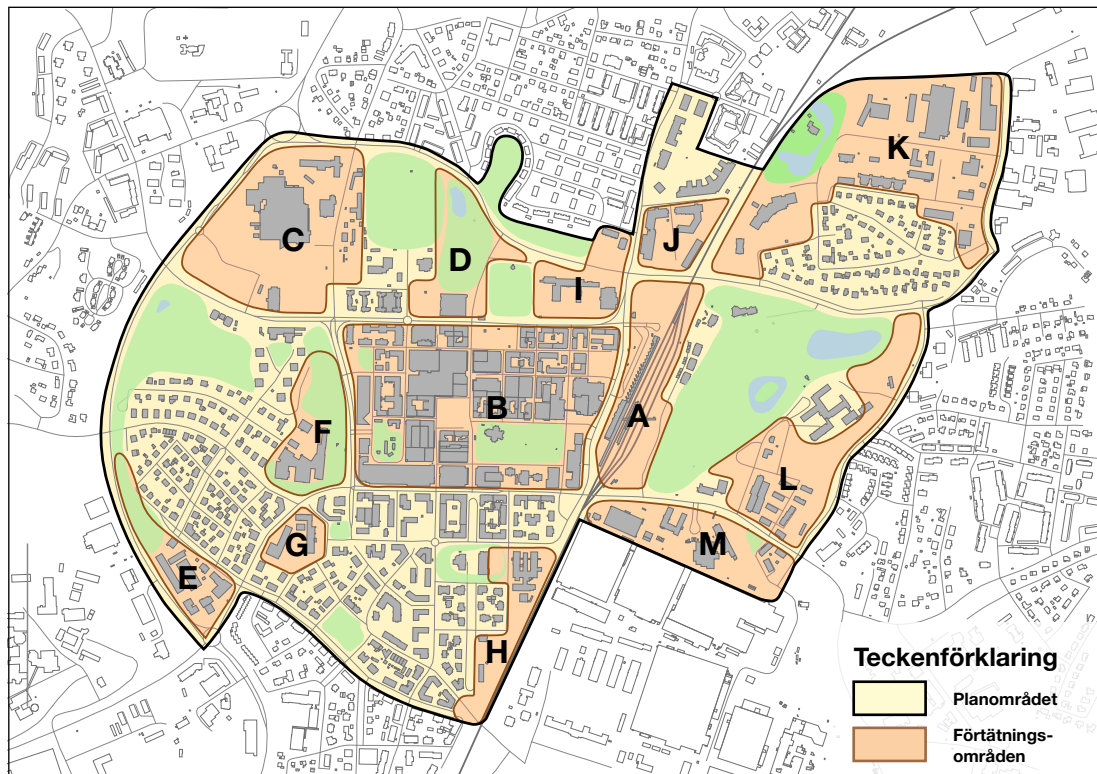
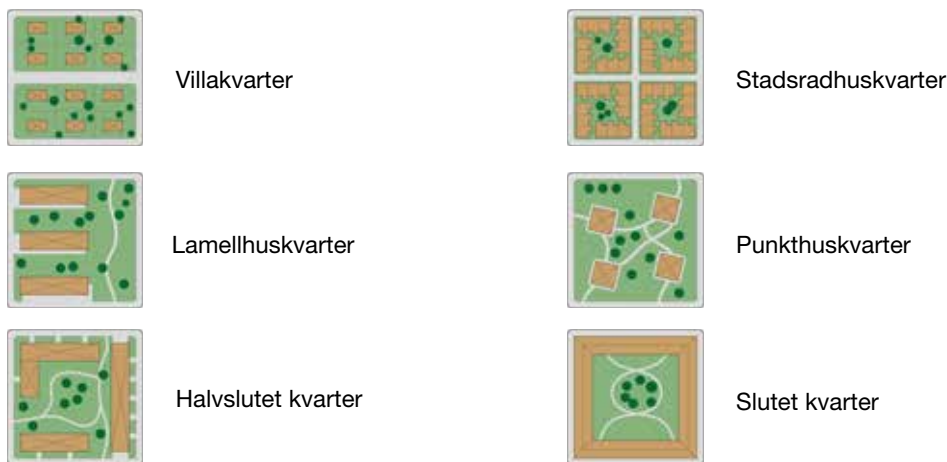
Västra stambanan passerar rakt genom centrala Skövde.

3.7 Förtätningsområden

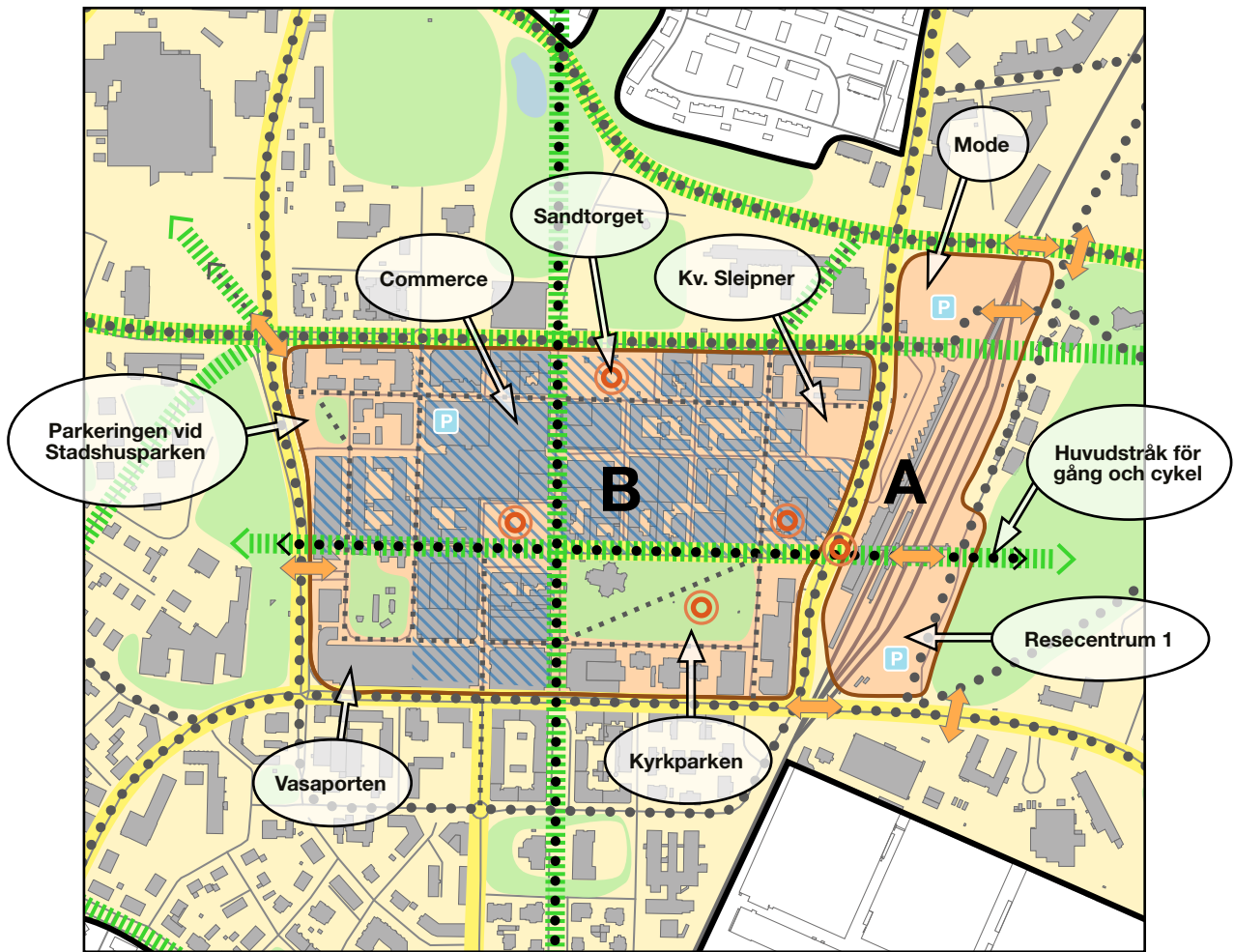
Delområden som omfattas av förslag till bebyggelsekomplettering kallas för förtättningsområden och har försetts med särskilda, mer detaljerade, riktlinjer. På kommande sidor visas inzoomningar för förtättningsområdena.

Symbolisk kvartersstruktur

För att ge en bättre bild av vilken övergripande karaktär som förordas inom några av de föreslagna förtättningsområdena har symboliska kvartersstrukturer tagits fram. Valet av bebyggelsestruktur inom ett kvarter påverkar områdets uttryck men det påverkar även möjligheten till stadsliv.

Förtättningsområden (A-M).

Förtätningsområde A och B. Kartan visar markanvändning av betydelse för valda förtätningsområden.

Teckenförklaring

	Planområde		Huvudstråk för gång och cykel
	Pågående markanvändning		Stråk för gång och cykel
	Förtätningsområde		Gångstråk
	Park		Sammanlänkande plats
	Handelsområde		Gata med ny gatukaraktär
	Grönstråk		Parkering
			Mötesplats tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)

A - Resecentrum

Centrumkärnan, bestående av Resecentrum och Stadskärnan, utgör tillsammans motorn i centrala Skövde. Här är den levande blandstaden som mest tydlig och fungerande med sitt rika handels- och serviceutbud i kombination med läget vid Resecentrum.

Skövde har ett ansvar att tillhandahålla hög tillgänglighet och en god kollektivtrafik för att behålla sin regionala attraktionskraft. Staden ska kunna ta hand om en ökad andel kollektivtrafik från angränsande orter. Resecentrum är därför stadens och centrumets viktigaste målpunkt. Med sina ca 3,8 miljoner besökare per år sammanbinds Skövde med omvärlden både ur ett nationellt och regionalt perspektiv. Det är avgörande för Skövde att resecentrum kan fortsätta att utvecklas till en mer funktionell och attraktiv mötespunkt för staden och hela regionen.

Planarbeten inom förtätningsområdet

I korsningen Stationsgatan/Hjovägen finns en mycket strategisk tomt, kvarteret Mode, som har en nyckelroll i sammanlänkningen mellan resecentrum och högskoleområdet. Detaljplanarbete är påbörjat för kvarteret Mode. I detta arbete studeras stationsområdet och dess kopplingar mer detaljerat. I planen ingår arbete med Stationsgatan samt planering av ny bussangöring. Fördjupningens förslag till riktlinjer används som utgångspunkt i arbetet.

Under 2013 antogs en detaljplan fram för området direkt sydost om Skövde resecentrum, kallat Resecentrum 1, med syftet att göra det möjligt att uppföra ett kontors- och parkeringshus.

I anslutning till kontorshuset finns möjlighet att komplettera stationsmiljön med ett hotell som ansluter till Tubens norra sida. Detaljplaneläggning för denna del är ej påbörjad.

Direkt öster om område A ligger befintliga studentbostäder i tre punkthus. Söder om dessa och i direkt anslutning till område A finns möjligheter att komplettera med en fjärde byggnad för studentbostäder.

Riktlinjer för område A

Område för resecentrum med tillhörande verksamheter, kontor och pendelparkeringar.

- Området ska utvecklas för hållbara kombinationsresor där tåg-, buss-, cykel- och fotgängarperspektivet samordnas.
- I huvudstråket som sammanbinder resecentrum med Hertig Johans torg och Boulognerskogen är fotgängarperspektivet prioriterat.
- Övergångar och portar som skapar tydliga och trygga järnvägspassager är av stor strategisk betydelse inom området då de sammanlänkar västra och östra stadsdelarna med varandra. Närmiljöerna kring dessa övergångar och portar bör omgestaltas för att öka tillgängligheten och tryggheten inom området.
- Från resecentrum mot högskoleområdet finns ett viktigt gång- och cykelstråk som bör förtydligas i gestaltning och riktning genom området.
- Utbyggnad av Mode ska utföras med hänsyn till tomtens sammanlänkande funktion mellan resecentrum och högskoleområdet samt resecentrum och Boulognerskogen.

B - Stads kärnan

Stads kärnan hör till en av stadens äldsta strukturer i form av ett rutnätssystem som bygger på 1760 års stadsplan. Området tillhör Skövdes historiska kärnmiljö och kulturmiljön kräver generellt mycket stor varsamhet och att förändringar görs utifrån ett helhetsperspektiv.

Attraktiviteten i en stads kärna ligger i dess funktionsblandning och mångfald av intressen som samspelar inom samma yta. Här finns bland annat handel, offentlig och kommersiell service, kultur, arbetsplatser, bostäder och parker. För att kunna klara kraven som en mötesplats för regionens besökare och kommunens invånare så är det viktigt att utveckla Stads kärnan ur ett helhetsgrepp och se helhetsmiljön som en utgångspunkt för att utveckla attraktiviteten.

Två huvudstråk passerar genom Stads kärnan och möts vid Hertig Johans torg. Det öst-västliga stråket utmed Hertig Johans gata länkar samman Västermalm och Östermalm och det nord-sydliga stråket utmed Rådhusgatan sammanbinder Normalm med Vasastaden.

Hertig Johans Torg.

Riktlinjer för område B

Område för centrumverksamheter med inslag av bostäder.

Helhetsmiljön

- Stads kärnans viktigaste funktion är att vara mötesplats för såväl Skövde som för hela regionen.
- De två huvudstråken för gång och cykel som passerar genom Stads kärnan har en överordnad betydelse för kopplingen mellan stadsdelar i centrala Skövde.
- Handel och service ska prioriteras och utvecklas inom Stads kärnan och i första hand lokaliseras utmed huvudstråken.

- Gaturum och mötesplatser ska i större utsträckning användas för aktiviteter i form av evenemang, kultur- och nöjesliv.
- Hertig Johans gata bör utvecklas till en gångfartsgata där stadslivet prioriteras före fordonstrafiken.
- I Stads kärnan är det av stor vikt att skapa aktiverade bottenvåningar med publika verksamheter som gagnar stadslivet. Förutom de två huvudstråken så vore det välgörande att utveckla Torggatan, Staketgatan, Trädgårdsgatan, Kyrkogatan, Storgatan, Långgatan och Kungsgatan till mer aktiverade stråk inom Stads kärnan.
- P-husparkeringen i Vasaporten och Commerce är funktioner som är viktiga för Stads kärnans utveckling.
- Ny bebyggelse ska anpassa sig efter befintlig bebyggelsestruktur och övriga kulturhistoriska värden som finns i närmiljön och är beskrivna i Skövdes kulturmiljöprogram. Sankta Helena kyrka (med kyrkogård), hotell Scandic Billingen och Helensgården samt fornlämningar inom Stads kärnan är skyddade enligt kulturmiljölagen.
- I Stads kärnan kan påbyggnadsprojekt möjliggöras, dock krävs analys med hänsyn till stads kärnans struktur och värden.

Mötesplatser

- Hertig Johans torg är hjärtat i handelsområdet Stads kärnan. Torgytan bör användas mer för allmänna evenemang och aktiviteter som befolkar torget.
- Östra delen av Kyrkparken bör omgestaltas för att kunna medverka till ett rikare stadsliv.
- Sandtorget bör omgestaltas till en ny mötesplats för stadsliv. Västra delen av Sandtorget ingår i ett mycket viktigt gång- cykel och grönstråk som sammanbinder Stads kärnan med Norrmalm.
- Stadshusparken ska rustas upp och tillföras ett tydligt gångstråk som underlättar kopplingen mellan Stads kärnan och arenaområdet.

Förtätning

- Parkeringen vid Stadshusparken mot Badhusgatan bör kompletteras med en byggnad för bostadsändamål.
- Sandtorget bör kompletteras med en byggnad för främst handel- och serviceändamål.
- Återuppbyggnad av kvarteret Sleipner är en viktig komplettering till Stads kärnans kvartersstruktur och Stationsgatans gaturum. Kvarteret är strategiskt och innehållet bör anpassas gestaltningsmässigt och innehållsmässigt till de angränsande kvarteren. Huvudanvändningen av kvarteret är ej avsett för bostadsändamål.

Kvartersstruktur

- Inom de kvarter som omfattar Vasaporten samt Commerce föreslås på längre sikt en omvandling av de större kvarteren till mindre kvarter som är anpassade till Stads kärnans ursprungliga kvartersstruktur. Commerce är en av huvudattraktionerna för handeln i Stads kärnan men byggnadens slutna fasader norrut och västerut skapar baksidor inne i Stads kärnan som kan påverka utvecklingen mot nordväst på sikt. Vasaporten bör i sin västra del omgestaltas för att ge Stads kärnan en attraktiv framsida för besökande som kommer till centrum via Varnhemsgatan. Kvarteret kan med fördel delas upp i två delar med ett stråk som kopplar samman Helensparken och Richerts gata.

Förtättningsområde C och D. Kartan visar markanvändning av betydelse för valda förtättningsområden.

Teckenförklaring

	Planområde		Huvudstråk för gång och cykel
	Pågående markanvändning		Stråk för gång och cykel
	Förtättningsområde		Gångstråk
	Park		Sammanlänkande plats
	Parkyta som kan tas i anspråk för bebyggelse		Gata med ny gatukaraktär
	Grönstråk		Parkering
	Park/grön funktionsyta som tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)		Mötesplats tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)

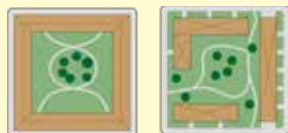
C - Arenaområdet samt kv. Motorn 1 och 5

I den nordvästra delen av planområdet finns Arena Skövde med närområde. Arenaområdet, med sina omkringliggande verksamheter och stora markparkeringar är en viktig pusselbit i utvecklingsstrategin som går ut på att skapa ett mer sammanhållet centrum. Arena Skövde är placerad ca 500 meter från Hertig Johans torg men avståndet upplevs som mycket längre i verkligheten. Att utveckla Arenaområdet med tillhörande stråk är en framtidssatsning med målsättning att förstärka centrala Skövde som en attraktiv och kreativ mötesplats. I området ingår även kvarteren Motorn 1 och 5 öster om Badhusgatan som bland annat innefattar ett ställverk. Ett planuppdrag är påbörjat med syfte att flytta ställverket till annan plats utanför planområdet.

Riktlinjer för område C

Område för idrott, utbildning, bostäder, kontor, park och parkeringshus. Ej handel.

Föreslagen kvartersstruktur:

- Målbild för Arenaområdet (se ÖP 2025) ska användas som underlag i fortsatt planarbete.
- Lämplig utveckling, innehåll, volymer, etappindelning och genomförande för området ska studeras i ett särskilt program för området.
- Möjligheten att inrymma en skola i anslutning till Arena Skövde ska studeras. I samband med planering för bostadsändamål ska behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras.
- Gång- och cykelstråk mot Stads kärnan, resecentrum och Västerhöjdsgymnasiet ska prioriteras.
- Mötesplats/aktivitetstorg bör tydliggöras där arenans entré möter det diagonala stråket i området.
- Entrén/stadsporten till centrum ska markeras vid infarten till Majorsgatan vid Badhusrondellen. Detta kan göras med bebyggelse eller annat rumsskapande element.
- Ny bebyggelse bör till form och funktion bidra till att stärka upp det diagonala stråket samt Norra Bergvägens och Badhusgatans gaturum.
- Bebyggelse mot Vadsbovägen bör placeras så att det får en bullerdämpande effekt på den övriga delen av området.
- Variationer i våningshöjder och fasadutformning eftersträvas. Våningshöjder ska alltid avvägas mot den visuella kopplingen till Billingen. Områdets sydvästra delar mot Norra Bergvägen tål högre våningshöjder som förhåller sig till sammanhanget i gaturummet. Förutsättningar finns för lite större bostadsvolymer.
- Arenabyggnaden bör framhävas som ett landmärke i området för orienterbarheten.
- Området ska även fortsättningsvis vara en viktig parkeringsnod i centrala Skövde.
- Området förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförandefrågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet.

D - Garpaparken och kv. Diana

Garpaparken mellan Norrmalm och Stadskärnan kan bli en betydligt bättre länk mellan stadsdelarna. Att utveckla det nordvästra området och skapa en sammanhållen stadsmiljö är av stor betydelse för hela centrum. Garpaparken är ett av centrums större parkområden som sammanbinder Stadskärnan med Norrmalm. I parken finns Garpadammen med en viktig funktion för stadens dagvattenhantering.

Kv. Dianas markparkering invid Garpaparken.

Parkområdet är en viktig länk mellan delområden i staden men upplevs otrygg för gående och cyklister under mörkrets timmar. Omgestaltning av parken i kombination med bebyggelsekomplettering kan minska områdets barriäreffekt.

I anslutning till parken finns kvarteret Diana som idag har markparkering. I en färdig detaljplan för kvarteret tillåts en större parkeringsanläggning och bostäder inom samma byggrätt.

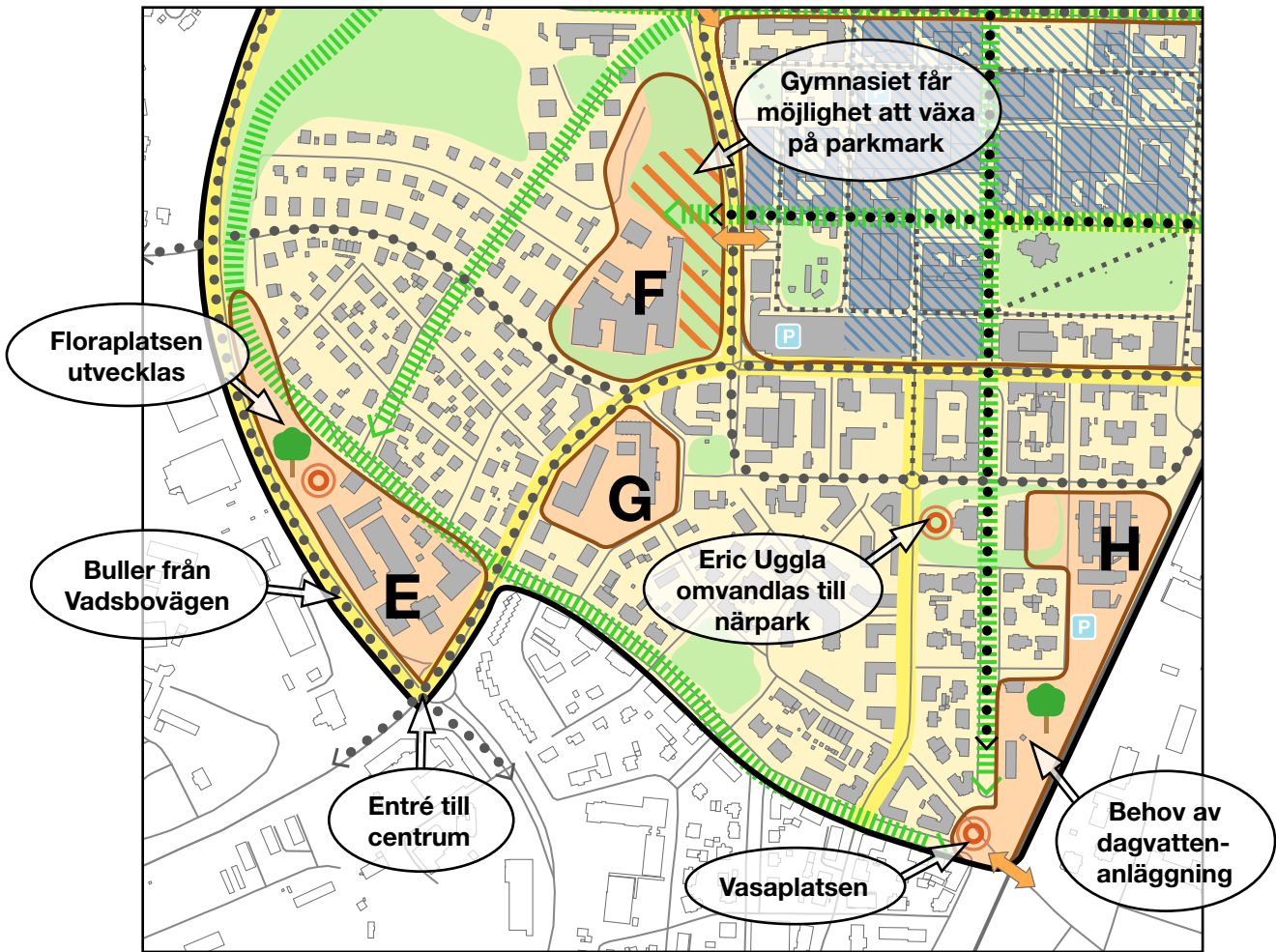
Riktlinjer för område D

Område för bostäder, parkering (kv. Diana), park och dagvattenhantering.

Föreslagen kvartersstruktur:

- Garpaparken ingår i huvudstråket för gång- och cykeltrafik samt grönska som sammanbinder Stadskärnan med Norrmalm. Den sammanlänkande effekten bör stärkas inom området.
- Bostadsbebyggelse föreslås i en mindre del av parken utmed Rådhusgatan för att skapa ett tryggare stråk mellan Stadskärnan och Norrmalm, vilket även kan bidra till att länka samman stadsdelarna bättre.
- En gång- och cykelpassage i plan vid Majorsgatan föreslås komplettera den befintliga gång- och cykeltunneln. Passagen bör utföras i kombination med trafiksäkerhetshöjande åtgärder på Majorsgatan.
- Garpaparken bör förädlas och få en tydligare parkkaraktär. Garpadammen i parken har en viktig dagvattenfunktion i staden. Dammen som svämmar över emellanåt bör ses över för att få en bättre funktion.
- Ett parkeringshus alternativt parkering i kombination med bostäder bör anläggas inom kvarteret Diana utmed Staketgatan. Bebyggelsen bör till form och funktion bidra till att stärka Staketgatans gaturum.
- Gång- och cykelvägen under Staketgatan vid kvarteret Diana ska bevaras som ett stråk ut i Garpaparken.
- I samband med planering för bostadsändamål ska behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras.

Förtättningsområde E, F, G och H. Kartan visar markanvändning av betydelse för valda förtättningsområden.

Teckenförklaring

	Planområde		Huvudstråk för gång och cykel
	Pågående markanvändning		Stråk för gång och cykel
	Förtättningsområde		Gångstråk
	Park		Sammanlänkande plats
	Parkyta som kan tas i anspråk för bebyggelse		Gata med ny gatukaraktär
	Grönstråk		Parkering
	Park/grön funktionsyta som tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)		Mötesplats tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)

E - Floraplatsen och kv. Duvan

Vasastaden och Västermalm är med sin stenstad med ståtliga tidstypiska byggnader, luftiga stadsplan och trädkantade esplanadgator ett signum för Skövde och utgör en viktig del av stadens identitet.

Utmed Vadsbovägen, vid Hallenbergsrondellen, finns ett mindre verksamhetsområde som kallas för kvarteret Duvan. I direkt anslutning till området norrut ligger Floraplatsen, en grönyta som används av närboende för rekreation, grill och lek.

Riktlinjer för område E

Område för bostäder, kontor, verksamheter och park/grön funktionsyta.

Föreslagen kvartersstruktur:

- Mark ska reserveras för park/grön funktionsyta inom området, förslagsvis i norra delen. Ett ökat antal bostäder i området förstärker behovet av grönytan. Floraplatsen har potential att utvecklas till en närpark för centrums sydvästra bostadsområden. Grönytans koppling mot Nyströms kullar bör stärkas.
- Genom området ska mark reserveras för ett stråk för en framtida eventuell väg- och/eller gång- och cykelförbindelse över Vadsbovägen.
- Ny bebyggelsestruktur ska anpassas till Västermalms kvartersstruktur.
- Bebyggelse mot Vadsbovägen bör placeras så att det får en bullerdämpande effekt på bakomliggande bebyggelse.
- Vid korsningen Vadsbovägen/Varnhemsgatan bör entrén/stadsporten till centrum markeras. Detta kan göras med bebyggelse eller annat rumsskapande element.
- I samband med planering för bostadsändamål ska behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras.

F - Västerhöjd

Västerhöjdsgymnasiet ligger på en höjd direkt norr om Stads kärnan. Gymnasiet har ca 1 500 elever idag och har behov av att utöka sin utbildningsverksamhet på sikt. Öster om gymnasiebyggnaden finns naturområdet Västerhöjdskullen med viktiga gångstråk mot arenaområdet och vidare bort mot Nyströms kullar.

40 % av gymnasieskolans elever pendlar in till Skövde från närområdena och flödet av elever genom centrum berikar stadslivet. Många elever som pendlar med tåg passerar rakt genom Stads kärnan.

Riktlinjer för område F

Område för utbildning.

- Gång- och cykelstråk mellan Västerhöjd och Stadskärnan samt Västerhöjd och Arenaområdet ska prioriteras.
- Passagen över Badhusgatan mellan stadshuset och Västerhöjd kan med fördel omgestaltas så att en platsbildning sträcker sig över gatans utrymme och prioriterar gåendeströmmar.
- Ny bebyggelse ska till form och funktion bidra till att stärka upp Badhusgatans gaturum.
- Utveckling av skolan bör ske med hänsynstagande till naturmiljön vid Västerhöjdskullen för att på bästa sätt både tillgodose skolans utvecklingsbehov och parkmiljöns funktion i närområdet.

Västerhöjd gymnasium.

G - Läroverket

Läroverket med sin karaktäristiska röda tegelfasad byggdes kring 1930 och ersatte därmed gamla Läroverket (som idag inhyser Göteborgsoperan vid Eric Ugglas plats).

Läroverksbyggnaden ska bevaras.

Läroverket med omkringliggande byggnader används idag för utbildningsändamål.

Riktlinjer för område G

Område för utbildning och kontor.

Föreslagen kvartersstruktur:

- Den äldre läroverksbyggnaden ska bevaras och eventuell ny bebyggelse i området ska anpassa sig efter bebyggelsestrukturen och övriga kulturhistoriska värden som finns i närmiljön.
- Ny bebyggelse ska till form och funktion bidra till att stärka Varnhemsgatans föreslagna gatukaraktär som huvudgata med rumslig stadskaraktär.
- Läroverksbyggnaden som fondmotiv i Skolgatans avslut ska beaktas.
- Möjligheten att inrymma en skola inom området ska studeras.

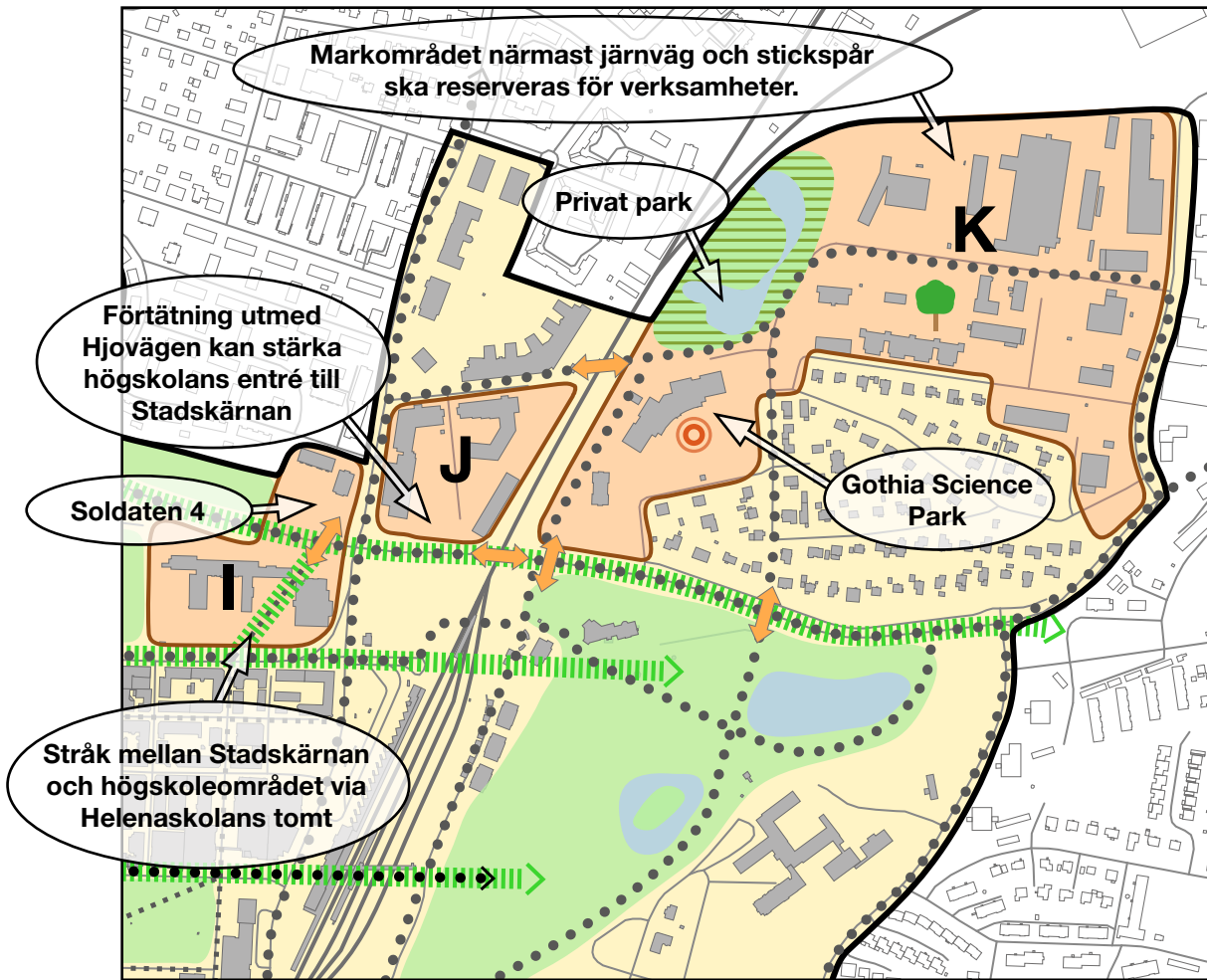
H - Vasaplatsen

I området finns bland annat kontorsverksamhet (t. ex. polisen och tingsrätten), ostrukturerade parkeringsytor och övrig impedimentmark. Vasaplatsen, där Vasagatans och Drottninggatans esplanader möts, har potential att utvecklas till en mötesplats. Ett parkeringshus kan anläggas inom området för att tillgodose parkeringsbehovet för både verksamheter och boende i närområdet. En omstrukturering av ytorna skulle medföra möjlighet att utveckla både en mindre park och ytor för dagvattenhantering.

Riktlinjer för område H

Område för kontor, parkering, park och dagvattenhantering.

- Vasaplatsen är i behov av en omgestaltning för att kunna utvecklas till en mötesplats.
- En mindre park kan komplettera de gröna stråken som passerar området.
- I området finns behov av magasin för fördröjning av dagvatten, ovan eller under mark. Förslagsvis kan detta ske i samband med anläggning av en ny park alternativt i stenkistor under parkeringsytor.
- Parkering i p-hus föreslås i anslutning till järnvägen då det finns många arbetsplatser och boende i närområdet.

Förtättningsområde I, J och K. Kartan visar markanvändning av betydelse för valda förtättningsområden.

Teckenförklaring

	Planområde		Huvudstråk för gång och cykel
	Pågående markanvändning		Stråk för gång och cykel
	Förtättningsområde		Gångstråk
	Park/privat park		Sammanlänkande plats
	Grönstråk		Gata med ny gatukaraktär
	Park/grön funktionsyta som tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)		Mötesplats tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)

I - Helenaskolan och kv. Soldaten 4

I den nordöstra delen av planområdet finns en potentiell utvecklingszon där behovet av en strukturerad stadsmiljö med sammanlänkande effekter är stort. Högstadieskolan Helenaskolan ligger placerad i ett strategiskt område som tillsammans med en obebyggd tomt på andra sidan Majorsgatan, Soldaten 4, är en del av den utvecklingszon som sammanbinder Marie-sjöområdet och högskoleområdet med Stadskärnan.

Riktlinjer för område I

Område för utbildning, kontor och bostäder.

Föreslagen kvartersstruktur:

- Gång- och cykelstråket mellan Stadskärnan och högskoleområdet ska stärkas genom kvarteret där Helenaskolan är lokaliserad idag. Trädgårdsgatans norra del utgör en bra utgångspunkt för stråket.
- Eventuell ny bebyggelse på Helenaskolans tomt ska stärka Staketgatans gaturum till form och funktion samt samspela med kvartersstrukturen och kulturhistoriska värden i den angränsande Stadskärnan.
- Bebyggelsen på Soldaten 4 bör till form och funktion bidra till att stärka gaturummet i Mörkekorset och ska anpassas efter det bullerstörda läget.
- Aktiverade bottenvåningar är viktigt i det strategiska läge som området har.
- I samband med planering för bostadsändamål ska behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras.

J - Södra delen av högskoleområdet

Området ingår i den kreativa utvecklingszon där Mariesjöområdet och Högskolan i Skövde sammanlänkas med Stadskärnan och resecentrum. Direkt norr om förtätningssområdet fortsätter högskoleområdet i den del som har sitt ursprung i regementet gamla T2. Ur ett stadsbyggnadsperspektiv upplevs förtätningssområdet som anonymt i den delen där högskolan möter staden. Det vore välgörande för stadsbilden att få en tydligare entrépunkt till högskoleområdet från resecentrum och Stadskärnan.

Riktlinjer för område J

Område för utbildning, kontor och studentbostäder.

- Stråk som sammanbinder högskoleområdet med resecentrum och Stadskärnan ska prioriteras.
- Åtgärder som kan lyfta områdets entré mot Stadskärnan och resecentrum prioriteras.
- Inom högskoleområdet bör bebyggelsen kompletteras utmed Hjovägen. Högskolan bör profilera sig mot Stadskärnan och resecentrum med ett arkitektoniskt och gestaltningsmässigt landmärke. Kompletteringen kan bidra till att stärka Högskolan i Skövdes identitet, stärka gaturummet i Mörkekorset och samtidigt medverka till skapa en bullerfri innergård för högskolans verksamhet.

K - Mariesjöområdet

Mariesjöområdet spelar en nyckelroll när det gäller att förstärka centrum öster om järnvägen. Området ingår i en kreativ utvecklingszon som sammanlänkar Mariesjöområdet och Högskolan i Skövde med Stadskärnan och resecentrum. Här finns Gothia Science Park som en kreativ plats där studenter och företag möts. Området var en gång platsen för ett av landets första industriella tegelbruk. Idag består området främst av blandade verksamheter men i den östra delen finns inslag av bostäder. Inom Mariessjöområdet finns en större privat tomt som inrymmer den före detta huvudbyggnaden med omkringliggande parkanläggningar (från ca 1869) som tillhörde dåvarande stadsländeriet Mariesjö.

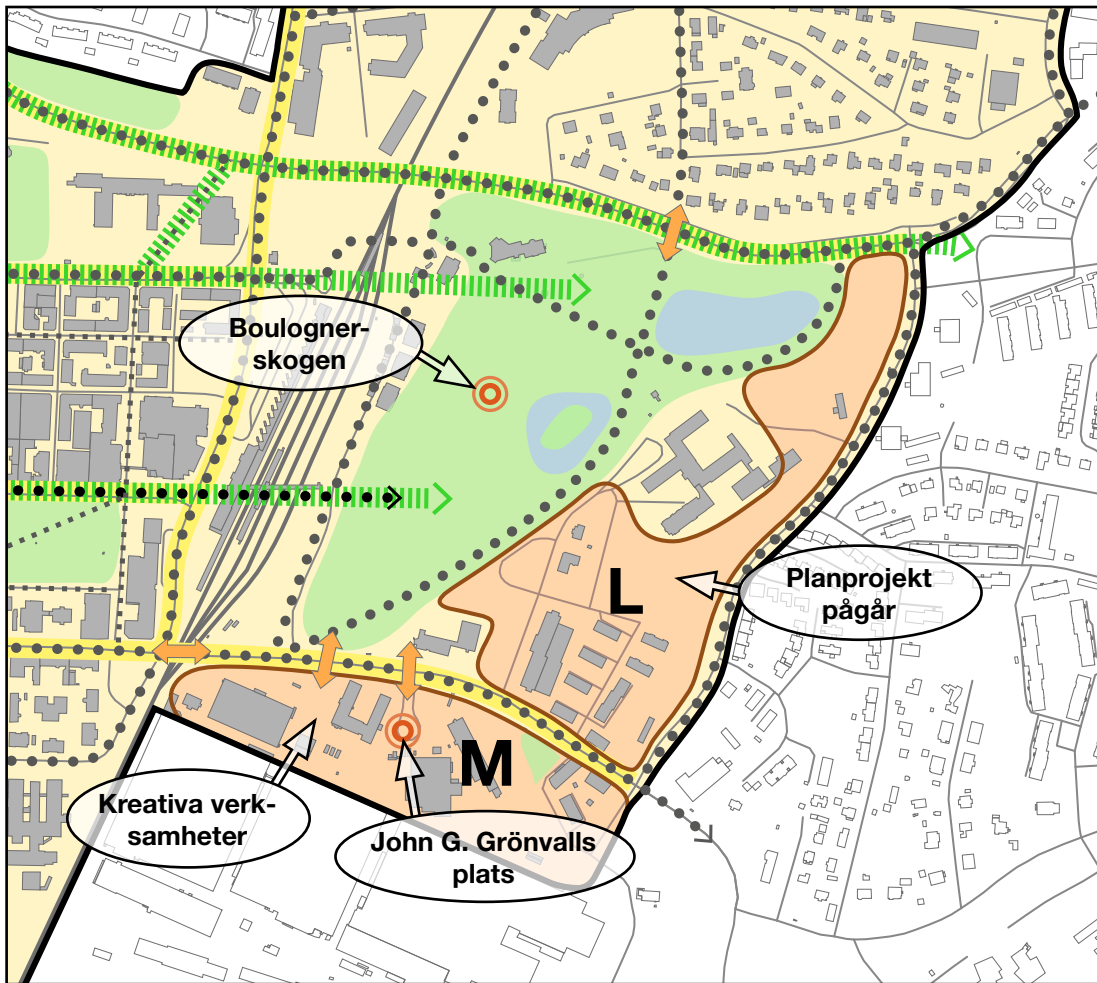
Riktlinjer för område K

Område för kontor, verksamheter, utbildning, bostäder, studentbostäder och park.

Lämpliga kvartersstrukturer:

- Lämplig utveckling, innehåll, volymer, etappindelning och genomförande ska studeras i ett särskilt program.
- Det är nödvändigt att stärka och utveckla kvartersstrukturen i området bland annat genom att skapa fler stråk inom området och integration med omkringliggande kvarter.
- Gång- och cykelstråk som sammanlänkar området med högskolan, resecentrum, stadskärnan och Boulognerskogen är prioriterade.
- Entrén till Gothia Science Park (och särskilt kring Portalen) bör studeras för att bli mer välkomnande för gående och cyklister.
- Den privata större parkanläggningen i området har funktionen som en grön lunga. Funktionen är viktig att bevara i ett långsiktigt perspektiv.
- Inom området finns förutsättningar för högre hushöjder och större bostadsvolymer.
- Verksamheter ska placeras som en skyddande barriär mot järnvägen inklusive stickspår. I samband med fortsatt planering ska risk- och säkerhetsavstånd utmed järnvägen bedömas. Vidare bör behovet av en uppställningsplats i Skövde för fordon lastade med farligt gods lösas senast i samband med programarbetet för område K.
- I samband med planering för bostadsändamål ska behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras.
- Området förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförandefrågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet.

Förtättningsområde L och M. Kartan visar markanvändning av betydelse för valda förtättningsområden.

Teckenförklaring

	Planområde		Huvudstråk för gång och cykel
	Pågående markanvändning		Stråk för gång och cykel
	Förtättningsområde		Gångstråk
	Park		Sammanlänkande plats
	Grönstråk		Gata med ny gatukaraktär
			Mötesplats tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)

L - Ekedalsområdet

Sydöstra delen av planområdet omfattar två delområden som är viktiga för att förstärka centrum öster om järnvägen. Områdena ligger i direkt anslutning till stadsparken Boulognerskogen.

Under 2013 bjöd kommunen in till en markanvisningstävling för Ekedalsområdet (norr om Brunnsvägen) med målsättningen att få en samlad fysisk målbild för utvecklingen av området. Detta har lett vidare till att planarbeten, ett område för förskola och ett annat för bostäder, pågår för delar av Ekedalsområdet där utformningsfrågorna studeras mer i detalj.

Riktlinjer för område L

Område för bostäder och kontor (planarbete pågår, 2014, för större delen av området).

Lämpliga kvartersstrukturer:

- Ny bebyggelse ska funktionellt och visuellt koppla samman stadsdelen Östermalm med Boulognerskogen och Stadskärnan.
- Nya bostäder tillåts ej söder om Brunnskatan.
- I södra delen ska ny bebyggelse stödja och komplettera befintlig gatu- och bebyggelsestruktur.
- I samband med planering för bostadsändamål ska behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras.

Område L angränsas i nordöstra delen av punkthus (utanför planområdet).

M - Volvo möter staden

I den kreativa zonen mellan Volvo och Boulognerskogen finns verksamheter som till exempel Volvgymnasiet, frisörutbildning, ungdomens hus (Nyeport) och Balthazar Science Center för barn och vuxna. Volvområdet utgör en av Skövdes mest betydelsefulla industrihistoriska miljöer. Vid John G Grönvalls plats utvecklar Volvo en ny entré- och besöksbyggnad. Inom området finns potential att utveckla fler mötesplatser där vuxna, barn och ungdomar möts.

Riktlinjer för område M

Område för utbildning och verksamheter.

- Åtgärder som sammanlänkar området med Stadskärnan och Boulogerskogen är prioriterade.
- När gåendeströmmarna till området ökar kan platsen mellan John G Grönvalls plats och Boulognerskogen, som omfattar del av Kavelbrovägen, med fördel omgestaltas så att platsbildningen sträcker sig över gatans utrymme och inbjuder till gångpassage.
- Fler kreativa verksamheter där vuxna, ungdomar och barn möts bör utvecklas inom området.
- En utveckling av Västgöta Bengtssons plats skulle bidra till områdets kreativa karaktär.
- Området angränsar till Kavelbrovägen som i sin sträckning Varnhemsgatan-Kungsgatan-Kavelbrovägen föreslås omvandlas till en huvudgata med rumslig stadskaraktär vilket innebär att rumsbildande element såsom exempelvis trädplanteringar kan stärka gatans karaktär.
- Hänsyn ska tas till de industrihistoriska miljöerna i området.

Miljöbilder från område M, Nyeport och Balthazar Science Park.

3.8 Mötesplatser med potential

Mötesplatser kan bestå av allt ifrån vägkorsningar, gator, byggnader, torg, parker med mera och kan kategoriseras på många olika sätt. Det finns många mötesplatser i området och planförslaget beskriver inte alla utan fokuserar på redan befintliga ytor utomhus som kan behövas ses över för att få ett uppdaterat innehåll och/eller ny funktion.

Centrala Skövdes mötesplatser bör ges olika karaktärer för att kunna locka fler besökare. Mötesplatserna är inte bara till för regionens besökare utan kommer även få en allt tydligare roll som förlängning av de närboendes vardagsrum i takt med att allt fler flyttar in till centrum.

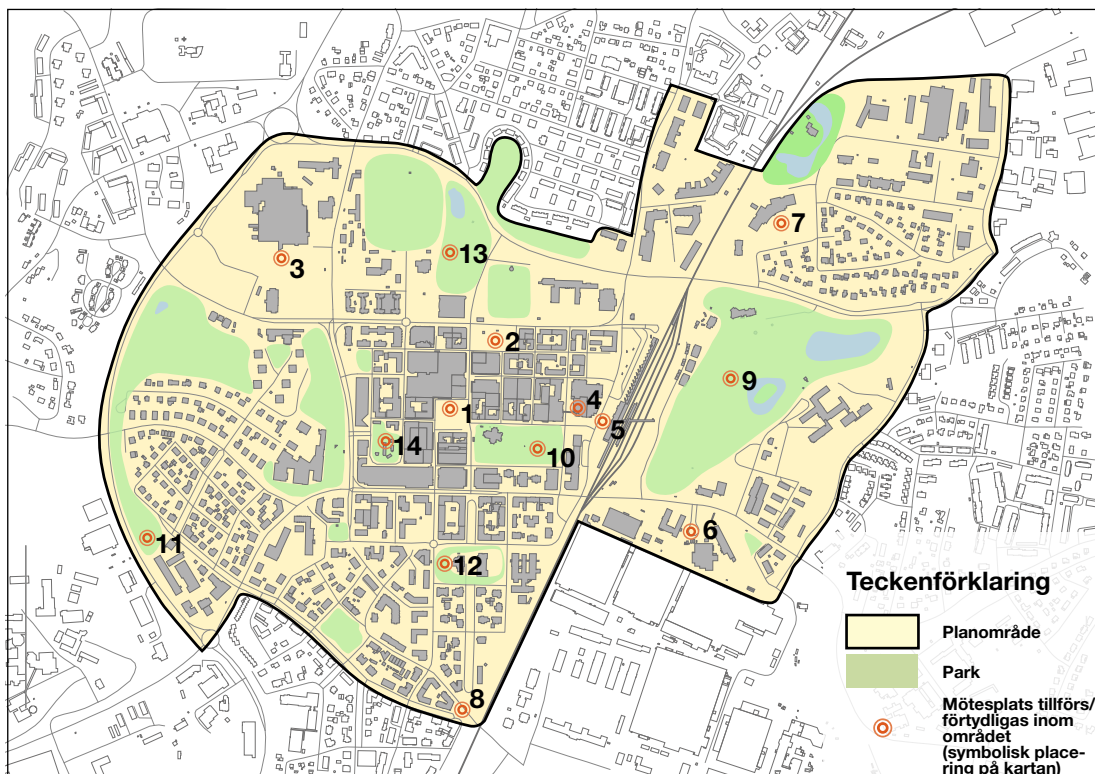
Aktivitetstorg för olika ändamål

1. Hertig Johans torg – samlings- och evenemangstorget

Torget är centralt beläget mitt i korsningen av de två huvudstråken Hertig Johans gata och Rådhusgatan. Torget angränsar även till Commerce och omgärdas av gågator. Det är avgörande för ett torg av denna storlek att det befolkas och används. Hertig Johans torg bör förbli öppet och flexibelt för att kunna rymma aktiviteter och tillfälliga evenemang.

2. Sandtorget- Stads kärnans nya ”Lilla torg”

Sandtorget är till stora delar en parkeringsyta idag. Torget har potential att utvecklas till en viktig ny mötesplats i staden samtidigt som en liten del av ytan kan bebyggas för i huvudsak handel- och serviceändamål. På Sandtorget finns förutsättningar att skapa två mindre mötesplatser varav det ena kan bli ett grönt parkrum i torgets västra del där grönstråk och huvudstråk för gång- och cykel passerar. Det andra parkrummet kan bli ett intimt serveringstorg för café/ restaurangverksamhet sommartid och eventuellt kan även torghandel inrymmas här på sikt.

Mötesplatser med utvecklingsförslag inom planområdet.

3. Arenatorget – arrangemang kopplat till arenans verksamhet

Där det diagonala stråket leder in i arenaområdet och möter arenan bör en spännande mötesplats bildas i samband med utveckling av hela området. Idag finns en påbörjad yta som i en framtida miljö kan få en tydligare aktiv karaktär. Vid arenaarrangemang är det naturligt att platsen framför blir en marknadsföringsyta med möjlighet att välkomna besökare till området. Platsen kan även fungera som en tydlig gräns mellan Arena Skövde och de närliggande bostäder och verksamheter som kan tillkomma inom området.

4. Kulturtorget - ny kulturarena

Kulturhusets torg skulle kunna få en mycket tydligare karaktär med kulturellt innehåll. Konst, musik och andra kulturella aktiviteter bör i större utsträckning använda ytorna och vid större arrangemang bör torget få en naturlig koppling till Kyrkparken som kan användas som extra-resurs för kulturella evenemang.

5. Resecentrumtorget - kommunikationstorget

Hela resecentrum är en enda stor mötesplats. Det är av stor vikt att stadens viktigaste målpunkt även har tydliga samlingsytor i anslutning till byggnaden. Framför resecentrum bör ett tydligare kommunikations- och mötestorg skapas. Mötestorget ska vara både välkomnande och samtidigt tydligt visa riktning mot stadens stråk för de som ska vidare mot exempelvis Stads kärnan eller Högskolan i Skövde. På resecentrums östra sida bör kopplingen mot Boulognerskogen (Tuben med närmiljö) stärkas.

6. John G Grönvalls plats – kreativitetstorg för vuxna, barn och ungdomar

John G Grönvalls plats är idag främst en hårdgjord trafikplats där entrén till Volvoområdet möter övriga staden. I området finns även Nyeport (Ungdomens hus), gymnasieutbildning och andra verksamheter. Här finns potential till att skapa en plats som flödar av energi och kreativitet. På platsen bör bästa gestaltningen studeras för att skapa en sammanlänkande effekt mellan platsen och Boulognerskogen/övriga centrum. Kavelbrovägen som passerar vid platsen har en viktig funktion för stadens trafikstruktur och platsens utformning bör därför avvägas noga mellan gåendes intressen och fordonstrafiken.

John G Grönvalls plats.

7. Gothia Science Park – mötet mellan utbildning och verksamheter

Närområdet till Gothia Science Park, och särskilt Portalen, borde få en mer välkomnande gestaltning. Idag upplevs flertalet av ytorna i anslutning till Gothia Science Park som baksidor och det finns möjligheter att skapa mer välkomnande entréplatser som symboliserar innehållet i byggnaderna bättre.

8. Vasaplatsen - omvandlad mötesplats

Vasaplatsen, där Vasagatans och Drottninggatans esplanader möts, har potential att utvecklas till en fin mötesplats i de sydvästra delarna av planområdet. En omstrukturering av närytorna skulle även kunna innebära en möjlighet att utveckla en mindre park i området.

Gröna mötesplatser med stor potential

Centrums parker och gröna stråk har en stor utvecklingspotential. Många parker består i huvudsak av klippta gräsytor med träd. De mindre parkerna i centrum kan med fördel utvecklas till fler unika karaktärer och de större parkerna kan kompletteras med fler variationer. Nedan beskrivs exempel hur några av dessa mötesplatser kan utvecklas på sikt. Fler av stadens parker beskrivs i avsnitt 3.9 Utveckla det gröna med fler parkkaraktärer.

9. Boulognerskogen – den stora stadsparken

Boulognerskogen är det centrala områdets mest utnyttjade parkresurs med tanke på storleken. Inom området finns plats att utveckla alla tänkbara karaktärer som en stor stadspark kan innehålla. Aktiverade delar, rekreativa delar, dagvattenhantering, biologiska värdemiljöer, sociala mötesplatser, lummighet, öppenhet – allt får plats.

Ett gestaltungsprogram från 2012 finns framtaget för parkens utveckling. Genomförandet av de föreslagna rekommendationerna kommer att stärka parkens identitet samt öka användningen av de värdefulla ytorna. En nyligen invigd badsjö är ett exempel på en åtgärd som stärker attraktiviteten. Parkens funktion för stadens dagvattenhantering kan gärna manifesteras med någon form av pedagogisk och välutförd dagvattenstation som kan användas i utbildningssyfte.

Badsjön i Boulognerskogen är ett utmärkt exempel på en ny mötesplats.

10. Kyrkparken – stadslivet får ta plats

Kyrkparken är den mest centrala parken i Skövde och upplevs som en oas mitt i centrum. Parken används ofta som passage. Här finns förutsättningar att utveckla en mer aktiverad karaktär i den östra delen samt en mer rekreativ/kulturell karaktär i den västra delen kring kyrkan. Förslaget att omvandla den intilliggande Hertig Johans gata till en gångfartsgata för stadsliv bör även få genomslag i Kyrkparken som i den östra delen bör omgestaltas för att även den inrymma mer stadsliv. Parken är stor nog att få plats med både rofylldhet och aktivitet i kombination med en fantastisk grönska.

Under matfestivalen befolkas även Kyrkparken.

11. Floraplatsen – omvandling till närpark

Grönyta som har potential att utvecklas till en närpark för den sydvästra delen av planområdet. Idag saknas det en funktionell närpark i denna del av planområdet. Området nyttjas redan idag av närboende men kan med ny gestaltning få ett större värde som mötesplats för socialt umgänge, lek, grill och andra aktiviteter.

12. Eric Ugglan – omvandling till närpark

Då Tingshusparken föreslås bebyggas med bostäder (pågående planprojekt) föreslås Eric Ugglan ta över Tingshusparkens roll som närpark utmed Storgatan. Parken behöver utvecklas för att få ett bättre innehåll så att den fungerar som rekreativmiljö för närboende i området.

13. Garpaparken – tryggare park med dagvattenhantering

Garpaparken är en grön oas i området som sammanbinder Norrmalm med Stadskärnan. Två kyrkogårdar angränsar till parken västerut och österut vilket skapar en större grönyta ur ett fågelperspektiv. De är dock inte direkt sammankopplade i stadsmiljön då topografi och vägar avskiljer dem från varandra. I parken finns Garpadammen som fyller en viktig funktion för stadens dagvattenhantering. I området föreslås en mindre bebyggelsekomplettering, i parkens östra del utmed Rådhusgatan, för att skapa ett tydligare och tryggare stråk för gående och cyklister genom området. Kvarvarande del av Garpaparken bör rustas upp för att öka tryggheten i parkområdet. Garpadammen behöver åtgärdas för att klara en högre dagvattenbelastning.

14. Helensparken - kulturhistorisk oas

Helensparken utmärker sig som en kulturhistorisk oas i Stads kärnan. Lekmiljöer för barn, café och en kulturell karaktär gör parken till en värdefull pärla i närheten av Stads kärnans handelskvarter. En fortsatt utveckling av parken med anspelning på det kulturhistoriska arvet kan förtydliga karaktären ytterligare.

Helensparken är Stads kärnans kulturhistoriska oas.

Generella riktlinjer för mötesplatser

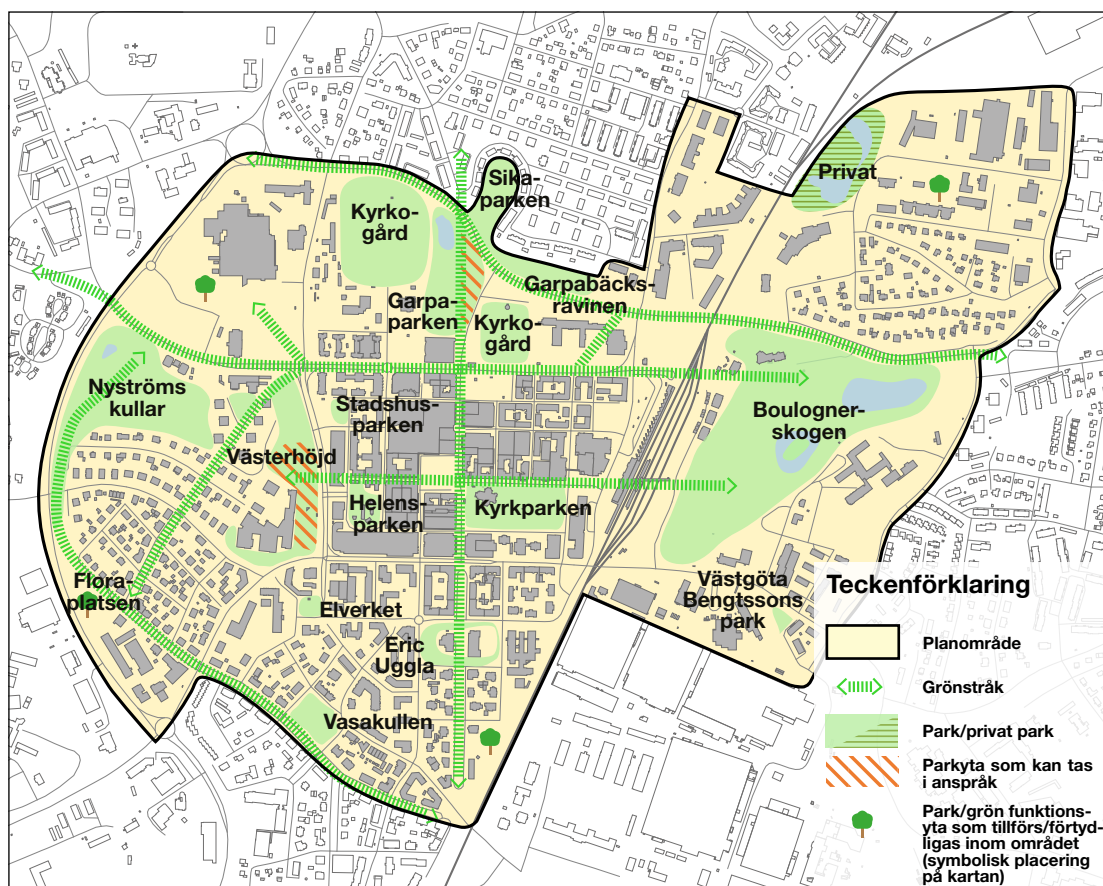
- Se möjligheten i befintliga mötesplatser framför utveckling av helt nya.
- Skapa fler lekmöjligheter för barn gärna i form av kombinationer som på andra sätt stärker stadsmiljön exempelvis klättrvänlig konst, spännande former och rum som tål användning och inte bara beskådning.
- Ett gestaltningsprogram för det offentliga rummet behöver upprättas (där bland annat möteplatser ingår). Fokus ligger på att utveckla tydliga och unika karaktärer för mötesplatser i centrum.
- Se vidare i texten för riktlinjer för varje enskild plats, numrerade 1-14.

3.9 Utveckla det gröna med fler parkkaraktärer

Centrala Skövdes parker och gröna stråk har en stor utvecklingspotential. Många parker består av i huvudsak klippta gräsytor med träd. De mindre parkerna i centrum kan med fördel utveckla fler unika karaktärer och de större parkerna kan kompletteras med fler variationer. Karaktärer som eftersträvas i parkmiljöer kan vara exempelvis den vilda parken, den prydliga parken, den artrika parken, den rofyllda parken, den kulturhistoriska parken, allmanningen m fl. De gröna stråken består i huvudsak av mer eller mindre sammanhängande trädmiljöer såsom esplanader, alléer eller dungar av träd. Trädmiljöerna är en del av stadens identitet och för att förstärka dessa bör ett gestaltungsprogram för det offentliga rummet (där trädmiljöer ingår) upprättas. Flera av stadens parker kan också utvecklas till viktiga mötesplatser, se även avsnitt 3.8 Mötesplatser med potential.

Planförslaget innebär, förutom utveckling av innerstadens parkmiljöer, intrång i två av stadens parker; Garpaparken och Västerhöjdskullen. I Garpaparken föreslås ny bebyggelse i anslutning till Rådhusgatan för att skapa ett tryggare rörelsestråk mellan Stadskärnan och Normalm. På Västerhöjdskullen föreslås att gymnasieskolan ska kunna nyttja del av marken för utveckling av skolans verksamhet samt förbättring av stråken genom naturområdet mot arenaområdet.

Kyrkparken, Boulognerskogen, Garpaparken, Nyströms kullar samt Sankta Elins och Sankt Sigfrids kyrkogårdar tillhör det gröna kulturarvet i centrala Skövde, se även avsnitt 3.5 Kulturmiljöer.

Parker och strategiska gröna stråk.

Stadsparker

Boulognerskogen

Boulognerskogen är det centrala områdets mest utnyttjade parkresurs med tanke på storleken. Inom området finns plats att utveckla alla tänkbara karaktärer som en stor stadspark kan innehålla. Aktiverade delar, rekreativa delar, dagvattenhantering, biologiska värdemiljöer, sociala mötesplatser, lummighet, öppenhet – allt får plats. Ett gestaltningsprogram från 2012 finns framtaget för parkens utveckling. Genomförandet av ett antal av de föreslagna rekommendationerna kommer att stärka parkens identitet samt öka användningen av de värdefulla ytorna. En badsjö som invigs sommaren 2014 är en av alla de åtgärder som är på gång inom parkområdet för att stärka attraktiviteten. Parkens funktion för stadens dagvattenhantering får gärna manifesteras med någon form av pedagogisk och välutförd dagvattenstation som kan användas i utbildningssyfte.

Boulognerskogen innehåller flera karaktärer som kan utvecklas ytterligare.

Kyrkparken

Kyrkparken är den mest centrala parken i Skövde och upplevs som en oas mitt i centrum. Parken används ofta som passage. Här finns förutsättningar att utveckla en mer aktiverad karaktär i den södra delen samt en mer rekreativ/kulturell karaktär i den norra delen kring kyrkan. Förslaget att omvandla den intilliggande Hertig Johans gata till en gångfartsgata för stadsliv bör även få genomslag i Kyrkparken som i den södra delen bör omgestaltas för att även den inrymma mer stadsliv. Parken är stor nog att få plats med både rofylldhet och aktivitet i kombination med en fantastisk grönska. Den norra delen av parken kring kyrkan är skyddad enligt kulturmiljölagen.

Garpaparken

Garpaparken är en rekreativ oas i området som sammanbinder Norrmalm med Stadskärnan. Två kyrkogårdar angränsar till parken västerut och österut vilket skapar en större grönyta ur ett fågelperspektiv. De är dock inte direkt sammankopplade i stadsmiljön då topografi och vägar avskiljer dem från varandra. I parken finns Garpadammen som fyller en viktig funktion för stadens dagvattenhantering. I området föreslås bebyggelsekomplettering i en mindre del av parken utmed Rådhusgatan för att skapa ett tydligare och tryggare stråk för gående och cyklister som passerar genom området. Kvarvarande del av Garpaparken bör omgestaltas för

att skapa mer trygghet i parkområdet. En tydligare rekreativ karaktär kan skapas i anslutning till dammen och en mer aktiverad del närmre bebyggelsen. Garpadammen behöver åtgärdas för att klara en högre dagvattenbelastning.

I Garpaparken finns Garpadammen som tar emot dagvatten.

Närparker

Närparker är mindre parktytor med en stor betydelse för närmiljön. Ofta har de funktion att vara en förlängning av närboendes vardagsrum då de flesta som bor i centrum bor i lägenhet utan egen trädgård. Dessa parker ska i första hand utvecklas för närboendes behov.

Floraplatsen – omvandling till närpark

Grönyta som har potential att utvecklas till en närpark för den sydvästra delen av planområdet. Idag saknas det en funktionell närpark i denna del av planområdet. Området nyttjas redan idag av närboende men kan med ny gestaltning få ett större värde som mötesplats för socialt umgänge, lek, grill och andra aktiviteter.

Eric Ugglan – omvandling till närpark

I samband med att Tingshusparken förändras på grund av pågående planläggning bostadskomplettering som tar i anspråk parkmiljön, så föreslås Eric Ugglan ta över Tingshusparkens roll som närpark utmed Storgatan. Parken behöver utvecklas för att få ett bättre innehåll så att den fungerar som rekreativ miljö för närboende i området.

Helensparken

Helensparken utmärker sig som en kulturhistorisk oas i Stadskärnan. Lekmiljöer för barn, café och en kulturell karaktär gör parken till en värdefull pärla i närheten av Stadskärnans handelskvarter. En fortsatt utveckling av parken med anspelning på det kulturhistoriska arvet kan förtydliga karaktären ytterligare.

Sikaparken

Sikaparken utmärker sig som en väl fungerande närpark med stora möjligheter för socialt umgänge såsom lek, grill och andra spontana aktiviteter. Områdets prägel kommer från 40-talets planeringsideal om flerfamiljshus som omringar en parkmiljö för största möjliga trygghet och sociala funktion. Parker bör bevaras och utvecklas då det bor många invånare i parkens närområde som nyttjar parken regelbundet.

Vasakullen

Vasakullen är en viktig närpark med lekplats för Vasastaden som bör bevaras och utvecklas.

Stadshusparken

Parken bör utveckla en tydlig karaktär i samband med att man bebygger parkeringen mot Badhusgatan. Genom parken är det viktigt att ett diagonalt gångstråk finns som hjälper till med kopplingen mot arenaområdet.

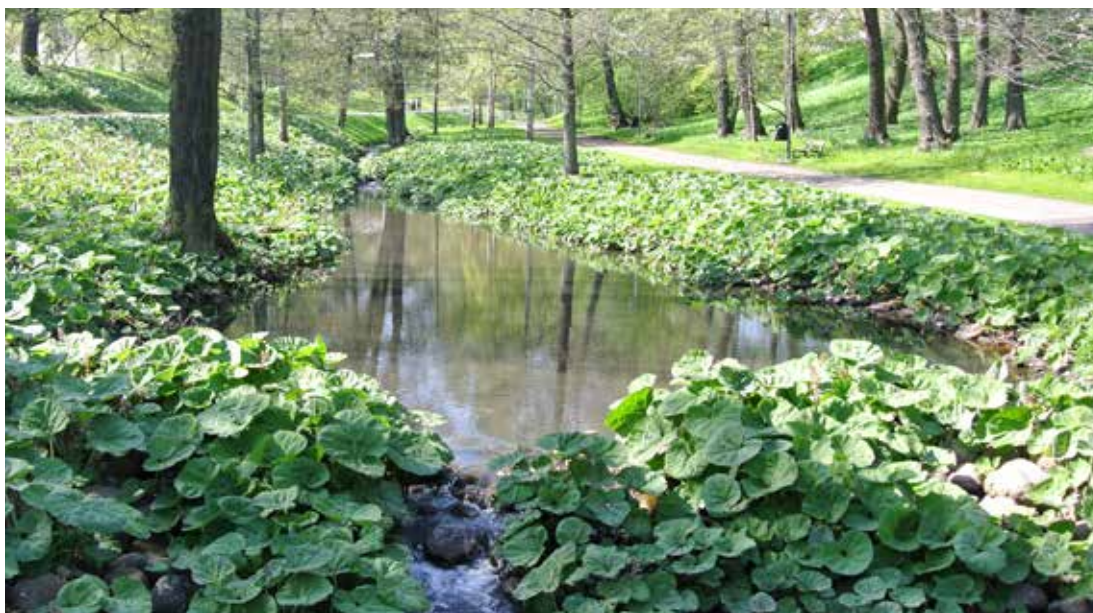
Västgöta Bengtssons plats

En mindre närpark i den kreativa zonen vid Volvo. En utveckling av Västgöta Bengtssons plats skulle kunna bidra till områdets kreativa karaktär.

Parker med dagvattenfunktion

Garpabäcksravinen

Garpabäcksravinen är centrala Skövdes mest rekreativa parkmiljö. I ravinen finns ett lugn och en grön frodighet som är svår att finna i övriga parkområden. Ett öppet dagvattenstråk rinner i ravinen och platsen utgör en viktig nyckelbiotop med arter som inte går att finna i andra parkmiljöer inom planområdet. Miljön är väl underhållen och målsättningen bör vara att bevara denna karaktär.

Garpabäcksravinen har en unik karaktär i centrala Skövde.

Garpaparken

Se beskrivning på sida 55.

Nyströms kullar

Det centrala strövområdet har en stark naturkaraktär som bör bevaras. Inom området finns även fornlämningar samt en dagvattendamm som har en viktig funktion för stadens dagvattensystem.

Boulognerskogen

Se beskrivning på sida 55.

Övriga parker och gröna ytor

Gräsytan vid Elverket

Elverket är en mindre grönyta som bör få en utvecklad tydlig karaktär på sikt.

Kyrkogårdarna

Sankta Elins och Sankt Sigfrids kyrkogårdar utgör viktiga gröna offentliga rum och bidrar starkt till uppfattningen om Skövde som en grön stadskärna.

Privat parkanläggning i Mariesjöområdet

En privat större parkanläggning i Mariesjöområdet har funktionen som en grön lunga. Funktionen är viktig att bevara i ett långsiktigt perspektiv.

Nya parker

- I arenaområdet bör en mindre närpark skapas i anslutning till bostäderna som planeras.
- I anslutning till området vid Vasaplatsen bör en mindre park anläggas.
- I Mariesjöområdet bör en närpark skapas i anslutning till bostäderna som planeras.
- Floraplatsen är en befintlig grönyta bestående av impedimentmark. I området finns potential att skapa en närpark.

Riktlinjer för parker och grönstråk

- Centrala Skövdes parker bör omgestaltas för att skapa unika karaktärer i de mindre parkerna och få in fler karaktärer i de större parkerna.
- Parkerna är viktiga mötesplatser för stadens invånare. Fler boende i centrum innebär ett högre tryck på de gröna miljöerna och det ställer höga krav på att parkerna kan erbjuda de kvalitéer och karaktärer som efterfrågas i närheten av boendemiljöer. Naturliga lekmiljöer för barn ska prioriteras i stadsparker och stadsdelsparker.
- Floraplatsen och Eric Uggla föreslås omvandlas till närparker.
- Mindre del av Garpaparken mot Rådhusgatan föreslås kunna användas för bebyggelsekomplettering för att skapa ett mer sammanlänkat och tryggare gång- och cykelstråk mellan Normalm och Stadsjärnan. Kvarvarande del ska rustas upp och Garpadamens dagvattenfunktion förbättras.
- Del av grönområdet vid Västerhöjd föreslås kunna användas för gymnasieskolans expansion.
- Nya närparker föreslås i Arenaområdet, i anslutning till Vasaplatsen, inom Floraplatsen och i Mariesjöområdet.
- Vid upprustning av ett parkområde ska möjligheten att förbättra parkens dagvattenfunktion alltid studeras.
- Trädmiljöerna är en del av stadens identitet och för att förstärka dessa bör ett gestaltungsprogram för det offentliga rummet (där trädmiljöer ingår) upprättas.
- Se vidare i texten för riktlinjer för varje enskild parkmiljö.

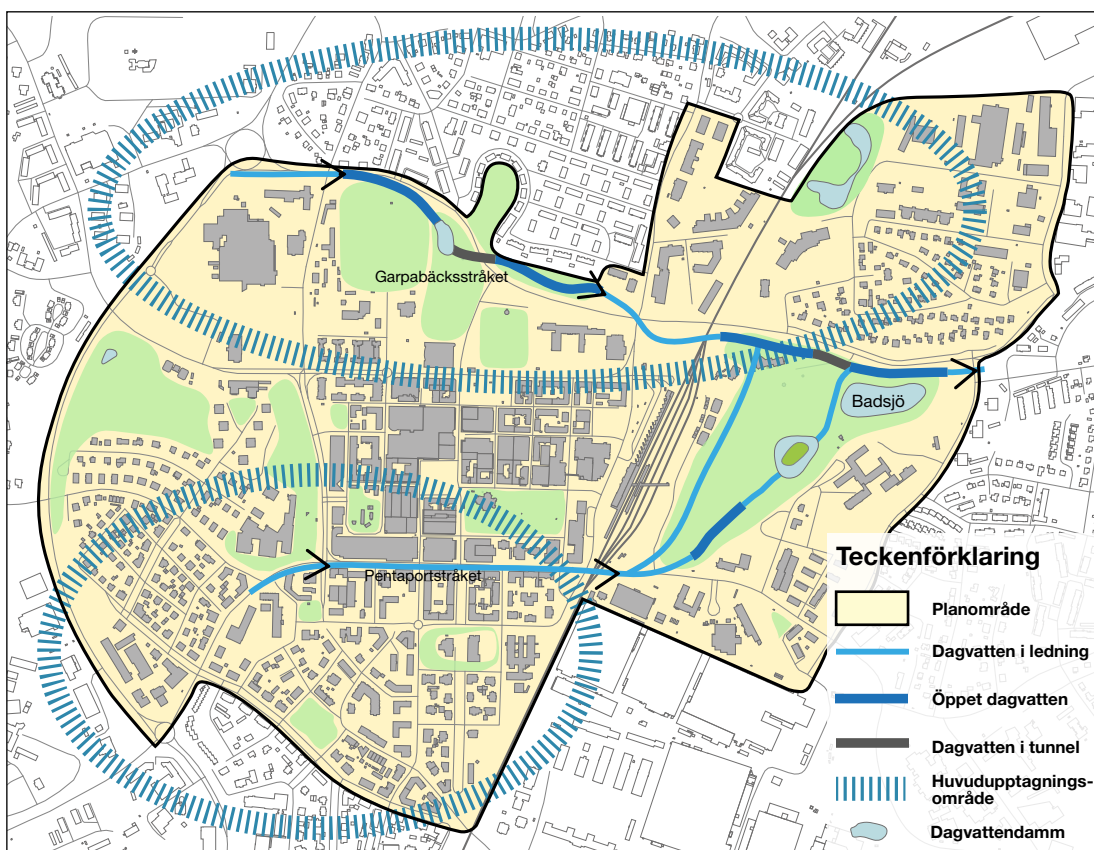
3.10 Dagvattenhantering

Dagvatten är regn, snö och hagel som rinner av från till exempel vägar, parkeringsplatser och tak. Under naturliga förhållanden tränger vattnet ner i marken innan det når våra vattendrag. I städer med mycket asfalt och andra hårdgjorda ytor rinner vattnet på marken via diken eller avloppsledningar till antingen ett avloppsreningsverk eller direkt ut till närmsta vattendrag. Dagvattnet för med sig föroreningar från bland annat trafik och industri ut i våra vattendrag vilket kan påverka växt- och djurlivet negativt.

Miljöanpassade dag- och avloppsvattenssystem är en viktig del av den hållbara stadens infrastruktur. Lokal hantering av dagvatten minskar belastningen på det kommunala ledningsnätet och inte minst slutrecipienterna. Biologiska och tekniska systemlösningar kan komplettera varandra för att skapa kostnadseffektiva lösningar med goda miljöeffekter.

Då Skövde centrum ligger vid foten av Billingen innebär det att dagvatten från Billingeslutningen kanaliseras till de centrala delarna innan det rinner vidare ut till recipienterna. Övergripande så kanaliseras vattnet i centrum till två huvudstråk, Pentaportstråket och Garpabäckstråket, som sammanförs till ett gemensamt stråk, Mörkebacken, öster om järnvägen i Boulognerskogen där det fortsätter sin resa mot slutrecipienten (läs mer om miljö kvalitetsnormer och påverkan i tillhörande MKB).

Kommunen har arbetat fram en VA-plan som kommer att antas under hösten 2015. Att ständigt förbättra dagvattenhanteringen i kommunen, som är ett pågående arbete, hanteras bland annat i samband med detaljplanearbeten för specifika projekt. Riktlinjer för dagvattenhantering i Skövde kommun finns framtagna i ett dokument antaget av kommunstyrelsen november 2011.

Huvudstråk för dagvattenavledning i centrala Skövde.

Riktlinjer för dagvattenhantering

- Dagvatten bör hanteras i ett sammanhang för hela staden.
- För att hantera de flöden som uppstår i de centrala delarna av Skövde vid 10-årsregn och mer omfattande nederbörd så är det sannolikt att kommunen behöver planera för fördröjningsåtgärder på ett flertal platser utanför planområdet (exempelvis Billingeslutningen).
- I Skövdes centrala delar är det viktigt att dagvattenlösningar utformas med en stadsmässig karaktär. Dagvattensystemet bör ständigt underhållas och förbättras för att få en bättre funktion i kombination med en stadsmässig karaktär.
- I samband med utveckling av parker och andra öppna platser i de centrala delarna bör möjligheten att tillskapa mervärde i form av dagvattenhantering på platsen studeras.
- Inom planområdet ska mark reserveras för särskilda åtgärder för förbättrad funktion av dagvattenhantering i utvecklingsområde G och H samt i Boulognerskogen.

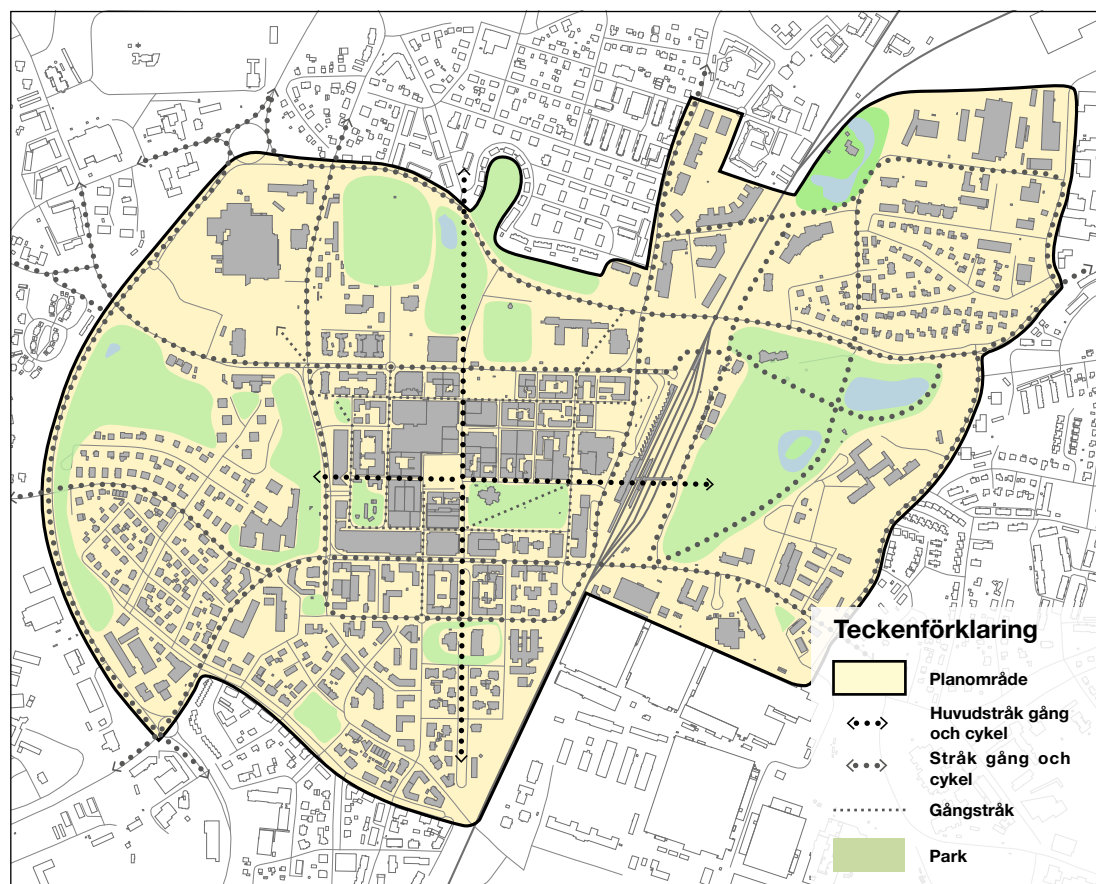
I Mörkebäcken utmed Hjovägen ansamlas dagvattnet från centrumområdet.

3.11 Rörelsestråk för ett rikare stadsliv

Skövde har en Trafikstrategi (2012) som togs fram parallellt med Översiktsplan 2025. Strategin syftar dels till att peka ut övergripande inriktningar och dels att konkret peka på åtgärder som krävs. Trafikstrategin innebär ett tankesätt där samtliga trafikslag behandlas på ett jämställt och balanserat sätt i planeringen. I den traditionella trafikplaneringen har fokus framförallt legat på bilens behov. Med ordet trafik åsyftas i trafikstrategin samtliga trafikslag, det vill säga gångtrafik, cykeltrafik, kollektivtrafik, biltrafik, tung trafik och uttryckningstrafik. Utgångspunkten är att samhällsplaneringen ska stödja ett förändrat beteende, ett beteende som på lång sikt är hållbart. Det innebär att skapa förutsättningar i befintliga miljöer och att skapa nya områden som från grunden möjliggör för invånarna att välja ett hållbart transportsätt. Förutsättningar som till exempel kan vara ett välutvecklat cykelnät eller en busstrafik som erbjuder restider jämförbara med bilens. Den befintliga trafikstrategin gäller som grund för trafikrörelser inom fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde.

Stråk för fotgängare och cyklister

För att förtydliga utgångspunkten att samhällsplaneringen ska stödja ett hållbart beteende fokuserar planförslaget på att redovisa stråk för fotgängare och cyklister som ska stärkas i det centrala området. Stråken har en stor betydelse för sammanlänkningen av stadsdelar med varandra. Stråken ska även göra det lättillgängligt att nå resecentrum och de centrala delarna av staden till fots eller med cykel. Planförslaget redovisar även ett särskilt stråk för hur resecentrum sammanbinds med Billingen, se avsnitt 2.1.

Föreslagna stråk för fotgängare och cyklister inom planområdet.

En satsning på gång- och cykelstråken i Skövde ökar tillgängligheten inom och mellan mellan stadsdelarna.

Huvudstråk

Västermalm-Stadskärnan-Östermalm

I öst-västlig riktning går huvudstråket utmed Hertig Johans gata. Stråket länkar samman centrum väster och öster om järnvägen. Delar av stråket, från resecentrum till Hertig Johans torg, föreslås omvandlas till en gångfartsgata med fokus på stadsliv. I stråkets västra ände förbi stadshuset bör stråket förtydligas mot Västerhöjd. I stråkets östra del bör en förlängning av stråket knyta samman Tuben (över järnvägen) med de nyplanerade områdena vid Ekedal.

Norrmalm-Stadskärnan-Södermalm

I nordsydlig riktning går ett huvudstråk som sammanbinder Stadskärnan med Norrmalm norrut och Vasastaden söderut. Stråket som följer Rådhusgatan och Drottninggatan har även en mycket viktigt grönstråksfunktion. Mellan Norrmalm och Stadskärnan passerar stråket genom Garpaparken och under Majorsgatan i en gång- och cykelport. Denna del av stråket upplevs som otrygg och bidrar till barriäreffekter i området. I planförslaget föreslås att en mindre del av Garpaparken bebyggs utmed Rådhusgatan för att skapa en tryggare gång- och cykelkoppling genom området. Stråket bör även få en alternativ passage i plan vid Majorsgatan. Stråkets södra del landar i Vasaplatsen som idag är en "ickeplats". Planförslaget föreslår en omstrukturering av platsen för att tydliggöra funktioner och gestaltningsmässigt stärka platsen som har en viktig funktion som målpunkt där esplanader och andra stråk möts.

Fler viktiga gång- och cykelstråk

- Stråk mellan resecentrum och Billingen
- Stråk mellan resecentrum och högskoleområdet/Mariesjöområdet
- Stråk mellan Stadskärnan och högskoleområdet
- Stråk mellan arenaområdet och Stadskärnan
- Stråk mellan arenaområdet och högskoleområdet
- Stråk mellan arenaområdet och Västerhöjd
- Stråk mellan Mariesjöområdet, Boulogner och Volvoområdet.
- Stråk mellan Västerhöjd och Volvoområdet

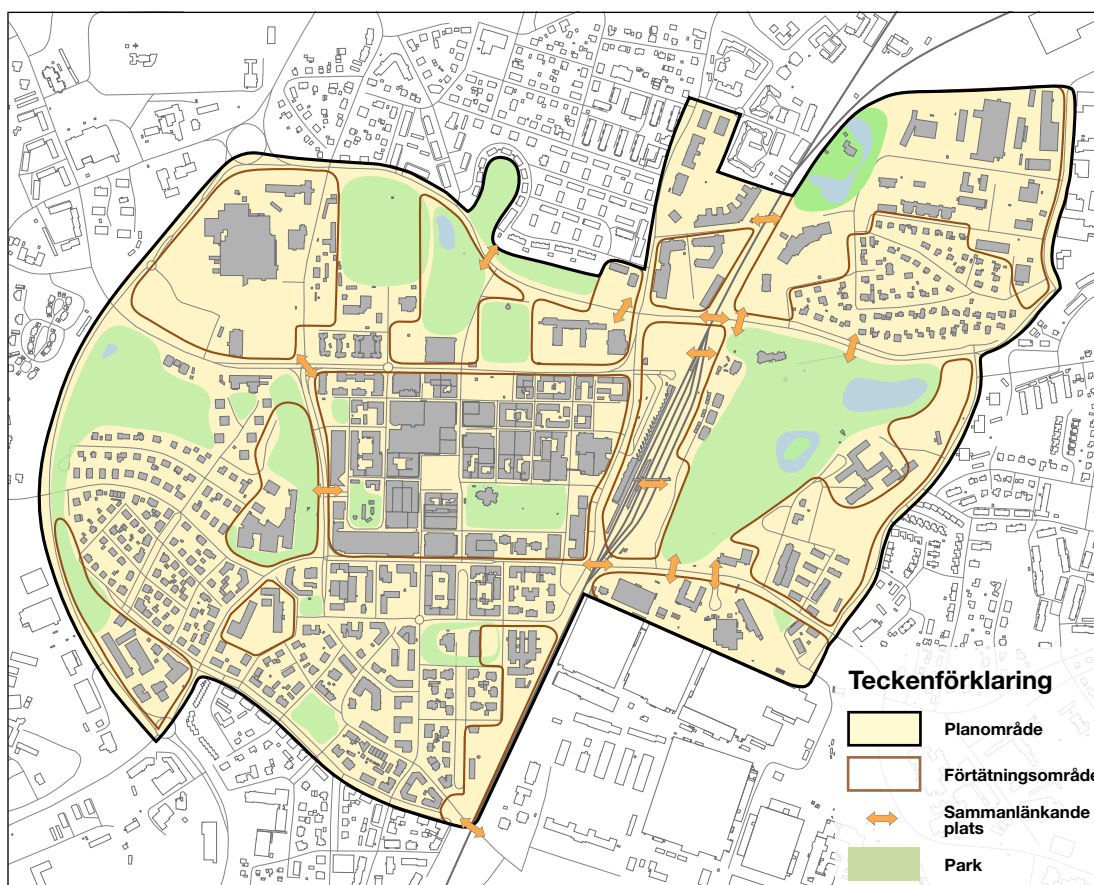
Sammanlänkande platser

I stråken och mellan delområdena finns ett antal sammanlänkande platser som vanligtvis omfattar passage över eller under en gata eller järnvägen. Utformningen av dessa platser får extra stor betydelse då de är nyckelområden för att stråken ska kunna fungera. Dessa platser bör studeras särskilt ur ett gestaltningsmässigt perspektiv då de med rätt utformning kan medverka till bättre stråk och kopplingar i staden och samtidigt öka de stadsbyggnadsmässiga kvalitéerna på platsen.

Passager över/under järnvägen

Alla passager över/under järnvägen är av stor betydelse för att knyta samman de västra och östra stadsdelarna med varandra. Inom planområdet finns idag fem portar under järnvägen och en övergång i form av en tub. Tre av passagera är anpassade för fordonstrafik och de övriga för enbart gång- och cykeltrafik.

Gestaltning och skötsel av dessa passager med tillhörande närmiljö är avgörande för hur väl den sammanlänkande funktionen blir. En trygg och attraktiv passage minskar barriäreffekten som skapas av järnvägen genom centrum. Se exempel på nästa sida.

De sammanlänkade platserna bör studeras vidare i samband med planprojekt i närområdet.

Pentaporten, väster om järnvägen, har en stadsmässig och välkomnande gestaltning.

Pentaporten, öster om järnvägen, har en helt annan karaktär med staket som avskärmar.

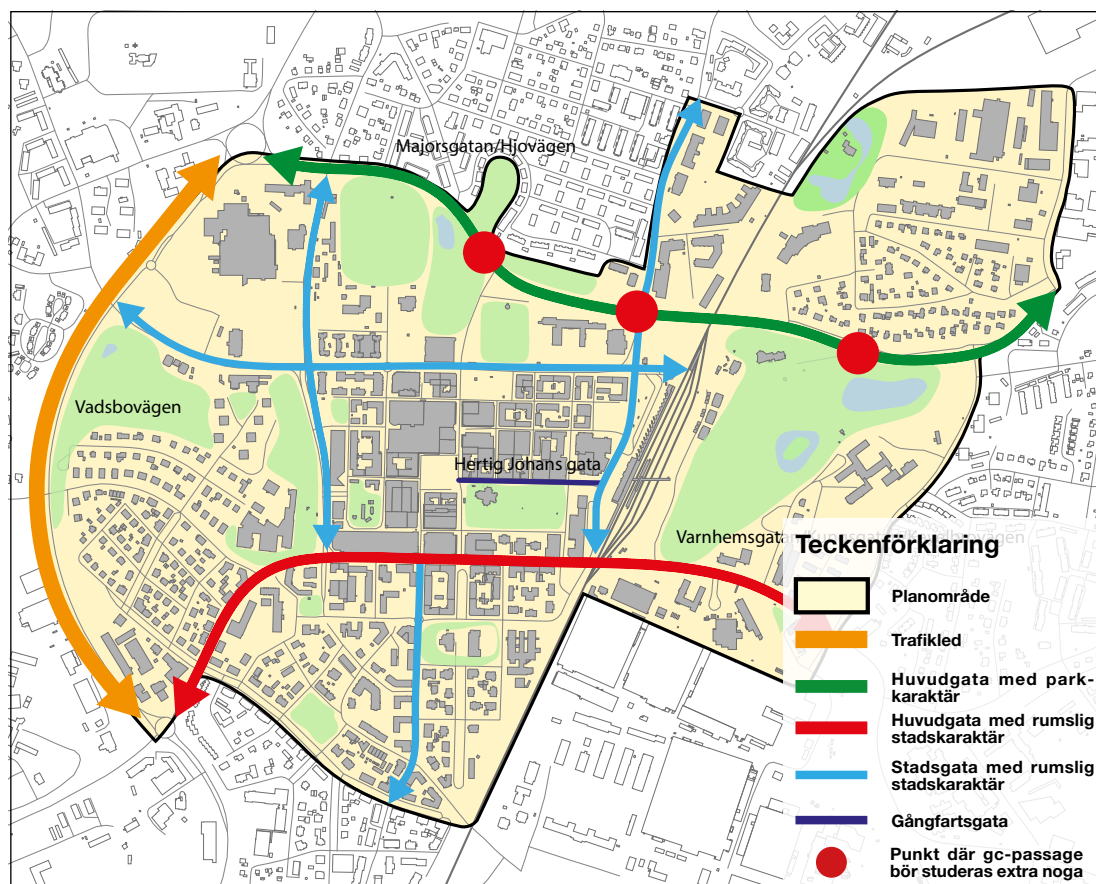
Närmiljön kring porten under järnvägen vid Mörkekorset är till synes helt ogestaltad.

Gatukaraktärer

Det finns ett behov av att dela in gatorna i centrala Skövde i olika kategorier och karaktärer. Idag upplevs skillnaden mellan gator med stora trafikflöden och gator med små flöden som alldeles för små. Det finns lokalgator som på vissa avsnitt har alltför stor bredd och fler filer än nödvändigt med hänvisning till antalet fordon som passerar per årsmedeldygn (t ex Badhusgatan i korsningen med Staketgatan). Det finns även sträckor som har funktionen att de ska klara högre trafikflöden och som måste prioriteras för detta ändamål.

Tanken med tydligare gatukaraktärer är att de tillsammans med övrig utveckling i centrala Skövde ska främja en väl genomtänkt och sammanhållen gestaltning som stärker Skövde centrum och dess stadsliv. På nästa sida visas en övergripande inriktning med tillhörande principskisser för några gatukaraktärer.

Övergripande trafikinfrastruktur, trafikflöden, trafiksäkerhet mm för hela Skövde regleras inte i denna plan. För dessa frågor hänvisas till Skövde kommuns översiktsplan, ÖP2025 samt Trafikstrategi för Skövde. Gatukaraktärerna som beskrivs här är förenliga med de mål och strategier som finns i övergripande dokument.

Föreslagna gatukaraktärer inom centrala Skövde.

Trafikled - Vadsbovägen

Trafikflödet för fordonstrafiken prioriteras. Utformningen är viktig så att inte barriäreffekten av trafikleden blir större. Bebyggelse utmed Vadsbovägen bör utformas så att den bidrar till en bullerdämpande effekt på bakomliggande bebyggelse.

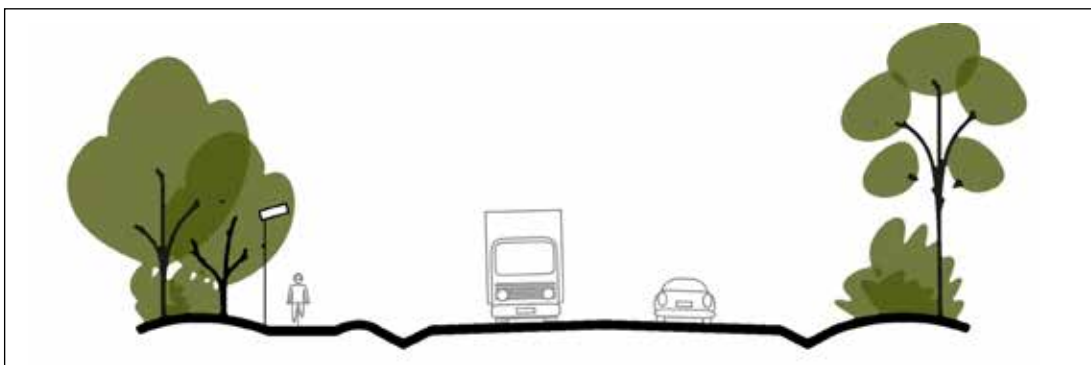

Illustration för trafikledskaraktär.

Huvudgata med parkkaraktär - Majorsgatan/Hjovägen.

Huvudgatan tillåter ett större trafikflöde men tre kraftfulla punktinsatser krävs för passerande gång- och cykelstråk för att minska barriäreffekten. Vid punktinsatserna dämpas hastigheten och stadsmässigheten gör sig påmind. Mellan punktinsatserna tar parkkaraktären över och en lummig och grön omgivning ger stråket en mer oregelbunden och fri karaktär.

Föreslagna punktinsatser:

- En ny gång- och cykelöverfart i plan mellan Garpaparken och Norrmalm för att komplettera gc-tunneln som känns otrygg under mörkrets timmar. Förstärker det viktiga stråket mellan Stads kärnan och Norrmalm. Kan utföras i kombination med en mindre cirkulation eller annan fartdämpande åtgärd.
- Ny utformning av Mörkekorset som prioriterar de viktiga gång- och cykelstråk som sammanbinder högskoleområdet med resecentrum och Stads kärnan.
- Nytt gång- och cykelstråk i plan som sammanbinder Mariesjöområdet med Boulognerskogen.

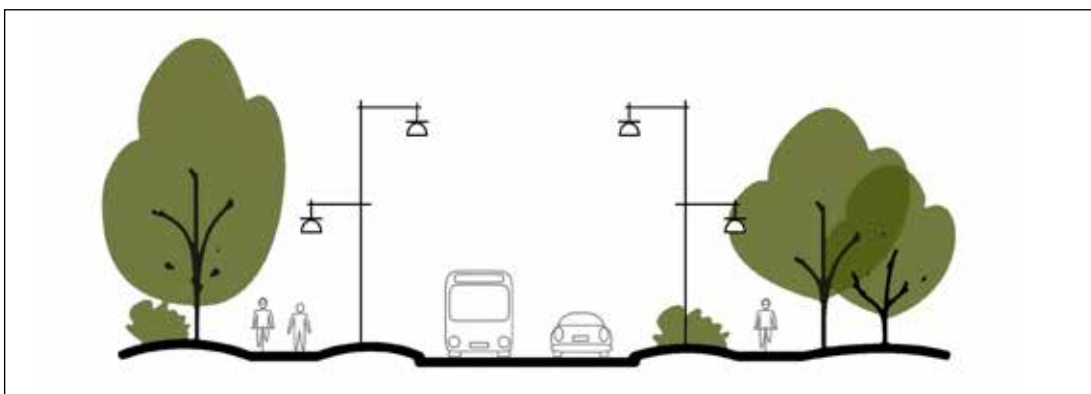

Illustration för en huvudgata med parkkaraktär.

Huvudgata med rumslig stadskaraktär - Varnhemsgatan/ Kungsgatan/Kavelbrovägen

Sträckningen från Hallenbergsrondellen till Timboholmsrondellen föreslås få en ny stadsgatukaraktär. Här finns ett behov av att gatan ska få gemensam karaktär längs hela sträckningen. Den sträckan som fungerar bäst idag är Kungsgatan. Det är särskilt viktigt att få till stadsgatukaraktären öster om järnvägen utmed Kavelbrovägen för att stärka de östra delarnas koppling till Stadskärnan. Gatan bör trädplanteras för att stärka upp gaturummet och ge riktning i de delar där gaturummet endast har ensidig bebyggelse alternativt där bebyggelsen i sig inte skapar de stadsväggar som är välgörande för en stadsgata.

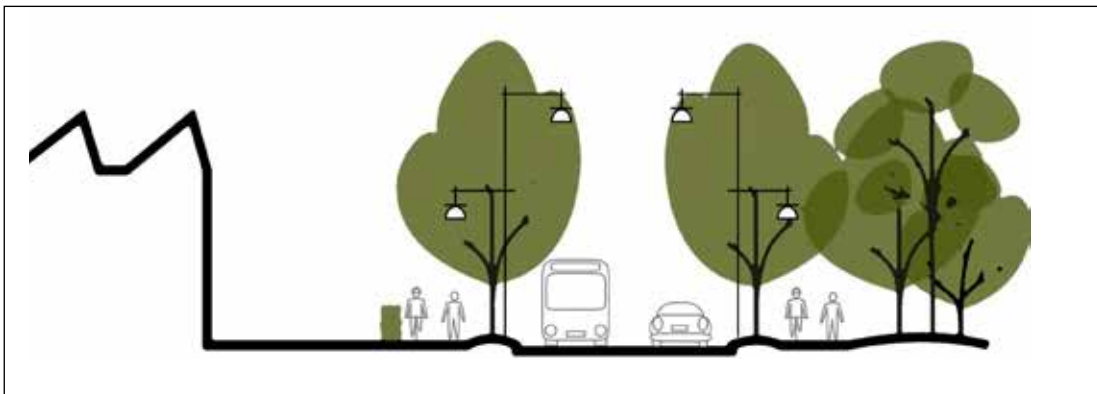

Illustration för huvudgata med rumslig stadskaraktär vid sträckan Kavelbrovägen.

Stadsgata med rumslig stadskaraktär – Badhusgatan, Stationsgatan/Mariestadsvägen, Staketgatan och Storgatan

Gaturummets sektion ger plats för folkliv på gärna breddade trottoarer där utrymme finns.

Torg och platsbildningar får sträcka sig över gatans utrymme. Sträckor kan med fördel kompletteras av trädplantering och kantstensparkering. Belysning, möblering och skyltning anpassas efter stadsmiljö med mänsklig skala. Gående och cyklister prioriteras med separerade gång- och cykelvägar.

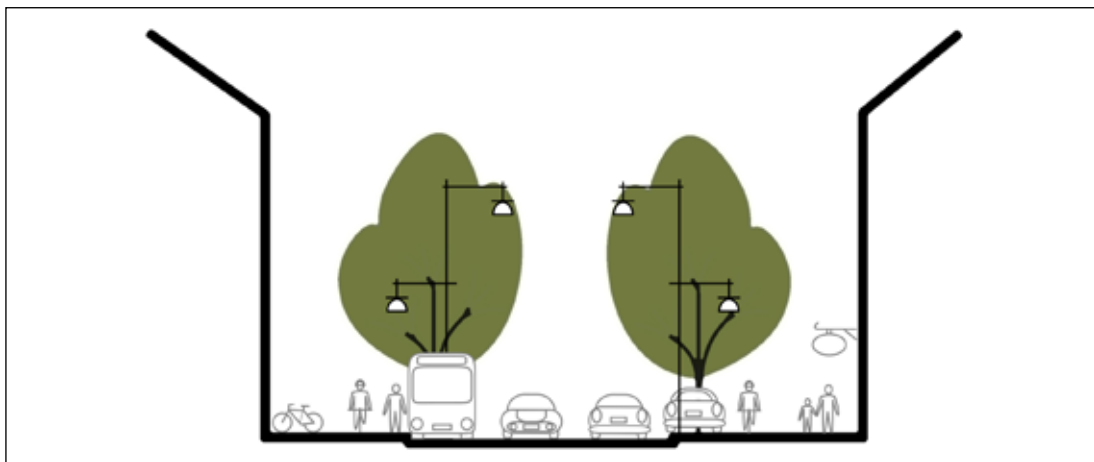

Illustration för stadsgata med rumslig stadskaraktär vid Badhusgatan (om gymnasiet bebyggs närmre vägen).

Ny gångfartsgata

Hertig Johans gata föreslås omvandlas till en gångfartsgata där stadslivet prioriteras framför fordonstrafiken. Serveringar och aktiviteter får ta plats. Enkelt uttryckt är en gångfartsgata en gågata som tillåter trafik fast på de gåendes villkor (gånghastighet, väjningsplikt).

Illustration för omvandling av Hertig Johans gata till gångfartsgata.

Hertig Johans gata kan förvandlas till ett myllrande huvudstråk mellan resecentrum och Västerhöjd.

Kollektivtrafik i centrum

Målpunkten för nästan all kollektivtrafik i Skövde är resecentrum. Med sina ca 3,8 miljoner besökare per år sammanbinds Skövde med omvärlden ur ett både nationellt och regionalt perspektiv. Det är avgörande för Skövde att resecentrum kan fortsätta att utvecklas till en mer funktionell och attraktiv mötespunkt för staden och hela regionen. Västra Stambanan är av riksintresse. Bebyggelse är ej tillåtet inom ett avstånd av 30 meter från järnvägen. Det ska finnas utrymme för ett kompletterande järnvägsspår på sikt genom Skövde.

Busstrafiken i Skövde utgörs av stadsbusstrafik och regional busstrafik. I Plan för stadsbusstrafikens utveckling 2013–2017 föreslås ett antal åtgärder för att öka attraktiviteten i busstrafiken. Här föreslås nya linjesträckningar med 6 istället för 9 linjer, ökad turtäthet för majoriteten av linjerna, fler hållplatser och separata busskörfält på trafikerade gator. Målsättningen är att ingen ska ha längre än 400 meter till en busshållplats. Vidare behöver både regionbussterminalen och lokalbussterminalen vid Resecentrum utökas för att göra plats för fler bussar. Byten mellan regionbuss och stadsbuss ska vara korta och smidiga. Detsamma gäller vid byte mellan buss och tåg.

Busstrafiken föreslås i framtiden försörja Stadskärnan från fyra håll i den omkringliggande rektangeln som består av gatorna Stationsgatan, Staketgatan, Badhusgatan och Kungsgatan. Konkret innebär det att busstrafiken på Hertig Johans gata inte är nödvändig på sikt vilket underlättar en ombyggnad av gatan till en gångfartsgata.

Detaljplaneläggning pågår för utveckling av bussangöring och parkeringsmöjligheter inom resecentrumområdet.

Resecentrum är navet i kollektivtrafiknätet.

Parkering i centrum

För ett levande centrum är det av stor vikt med tillgång till parkering inom det centrala området. Inom planområdet föreslås förtätning av många markytor för att levandegöra stadsmiljöerna i högre grad. Parkering är nödvändigt, men markparkering skapar också barriärer i staden om de innebär stora markanspråk.

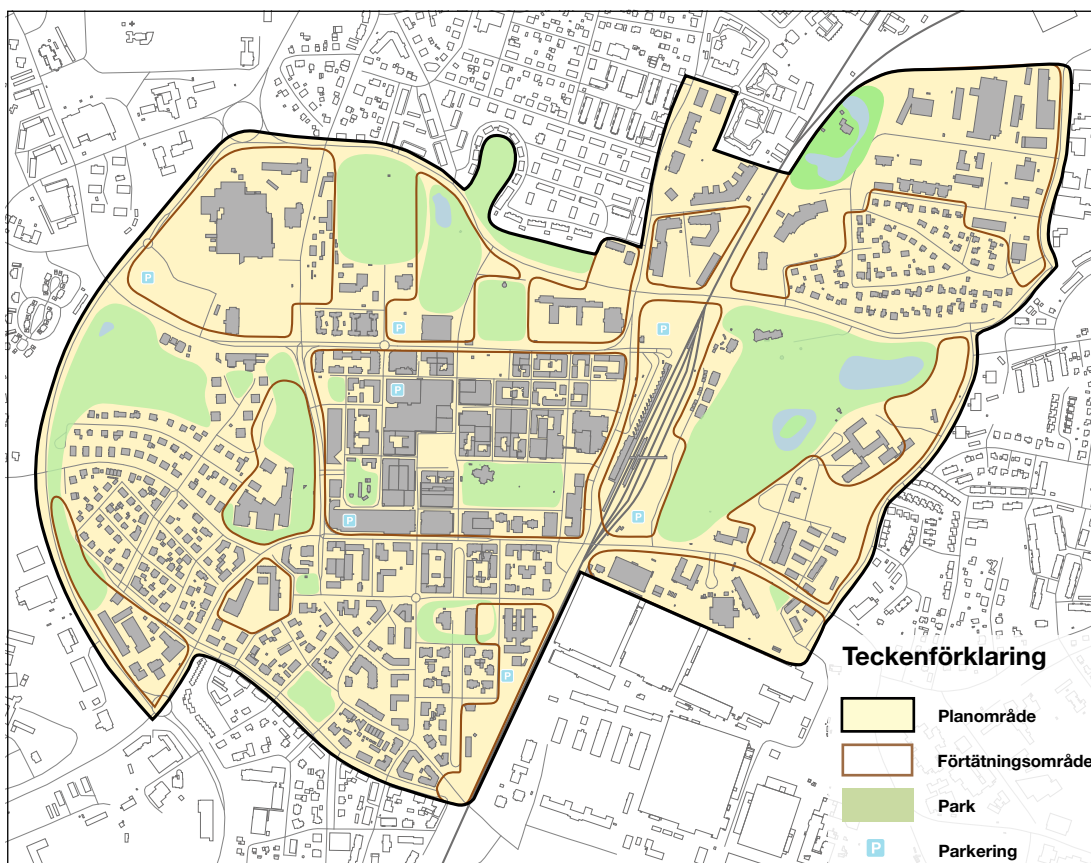

Parkering i centrum.

För ett bättre markutnyttjande föreslås att parkering på sikt i högre grad sker i p-hus eller parkering under mark inom centrala Skövde. I dagsläget pågår arbetet med detaljplan för kvarteret Mode. Där möjliggörs ca 500 bilplatser. Arenaområdet och kvarteret Diana är andra områden där parkeringsplatser kommer att möjliggöras i kommande detaljplaner/program. Kartbilden nedan visar strategiska platser för parkering i centrala Skövde.

Förutom att bygga nya parkeringsanläggningar kan parkering frigöras genom att underlätta för människor att cykla och åka kollektivt istället för att ta bilen.

I kommunens parkeringsstrategi från 2011 beskrivs att torg, gröna platser, förgårdar, gator mm behöver frigöras från parkering för att de som lever, arbetar och vistas i staden ska ges möjligheter till en sund situation och för att Skövde ska kunna utvecklas som en attraktiv stad.

Strategiska platser för parkering.

Riktlinjer för rörelsestråk

- För att underlätta för stadens invånare att välja hälsosamma och miljövänliga transportsätt är det av största vikt att utveckla stadens gång- och cykelstråk som sammanlänkar viktiga områden/platser.
- Huvudstråken för gång och cykel som sammanbinder stadens norra och södra delar samt stadens östra och västra delar har en överordnad betydelse för centrala Skövdes sammanlänkning med övriga stadsdelar.
- Stråket som sammanknyter staden med Billingen ska bli en tillgång som används av både invånare och turister. Utförandet behöver vara tilltalande och skyltningen tydlig.
- Ett gestaltungsprogram för det offentliga rummet behöver upprättas (där bland annat gatukaraktärer och utformning av gc-stråk ingår).
- De sammanlänkade platserna bör studeras vidare i samband med detaljplaneprojekt.
- Resecentrum är huvudmålpoint för all kollektivtrafik.
- Busstrafiken försörjer Stadskärnan via fyra hållplatser; resecentrum, Staketgatan, Badhusgatan och Kungsgatan.
- Större markparkeringar i centrala Skövde ska med fördel ersättas med p-hus där möjligheten finns, för att hushålla bättre med markresurserna.

4 Konsekvenser

4.1 Sociala konsekvenser

I det här kapitlet undersöks planförslagets påverkan utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv. Analysen behandlar aspekterna sammanhållen stad, vardagsliv, tillgänglighet, trygghet, mötesplatser, identitet och barnperspektiv. Diskussionen om planens konsekvenser grundar sig till stora delar på Ortsanalysen för centrala Skövde (2014) där centrum beskrivs och analyseras.

Livets brunn med stickgraffiti.

Sammantaget bidrar planförslaget till ökad social hållbarhet i centrala Skövde. Detta genom att förbättra tillgängligheten till och mellan olika funktioner, tillvarata och bygga vidare på blandstadskaraktären och stadskärnans roll som handelscentrum, ge förutsättningar för ett smidigt och fungerande vardagsliv samt skapa nya mötesplatser. En avgörande aspekt i planförslaget är att utbyggnaden sker genom förtätning av centrum snarare än utvidgning. Utifrån ett socialt perspektiv innebär förtätning vinster för allt ifrån folkhälsan till tryggheten.

Sammanhållen stad

En sammanhållen stad är en stad som hänger ihop både fysiskt och socialt. I en sammanhållen stad finns goda kopplingar mellan stadens olika delar samt gemenskaper och samspel som överbryggar fysiska gränser.

Närheten mellan olika funktioner är en av styrkorna med Skövdes centrumkärna. Planförslaget tar till vara på närheten genom att föreslå förtätning istället för utvidgning av centrumområdet. Viss utvidgning sker visserligen i och med att möjligheten till förtätning i själva stadskärnan är begränsad. Expansionen sker dock i centrala och strategiskt lämpliga områden i anslutning till befintliga funktioner och målpunkter. Genom att utnyttja närheten som fysisk kvalité skapar planförslaget goda förutsättningar för en sammanhållen stad.

I centrum finns ett antal mellanrum som ökar det upplevda avståndet mellan olika områden och målpunkter. Med mellanrum avses platser som saknar ett aktivt innehåll eller som har en mindre attraktiv utformning. Genom att föreslå ny bebyggelse i dessa mellanrum bidrar planförslaget till en tätare och mer sammanhängande struktur. Det gäller exempelvis kv Sleipner vid kulturhuset, föreslagen komplettering utmed Rådhusgatan och hörntomten vid

Mariestadsvägen, men också större områden som Arenaområdet och Gothia Science Park med intilliggande Mariesjöområdet. Det medför i sin tur att viktiga målpunkter som Arenan och högskolan blir mer välintegrerade.

Däremot är det osäkert huruvida planförslaget i tillräckligt stor utsträckning stärker kopplingen mellan Resecentrum och Högskolan. I ortsanalysen konstaterades att sträckan, trots att det är en av stadens viktigaste förbindelser, saknar stadsmässigt innehåll och är allt för trafikdominerat. Den bristfälliga kontakten som råder idag förstärks av högskolans otydliga entré från söder. Det positiva med planförslaget är att det innehåller ett förslag på att förtäta en yta längs med Hjovägen som högskolan kan nyttja för att skapa en mer välkommande entré till campus. Däremot anses aktuellt förslag för stråket mellan stationen och högskolan, med en utvidgning av bussterminalen vid resecentrum samt ett nytt parkeringshus och nya kontorsbyggnader, inte leda till någon betydande förbättring jämfört med idag. Stråket förblir trafikdominerat och bostäder som ger liv och närvaro på kvällstid saknas i förslaget. Innehållsmässiga brister kan dock till viss del kompenseras genom attraktivare gestaltning av stråket samt genom att aktivera bottenvåningarna på ny bebyggelse.

Järnvägen med sitt centrala läge är en stor tillgång för Skövde men den är samtidigt en barriär som delar staden i två delar. Västra sidan rymmer den historiska stadskärnan såväl som en stor del av stadens kulturarv i form av representativa byggnader och värdefulla boendemiljöer. Den östra sidan om järnvägen ligger lite avskilt och har idag inte samma självklara status. Med en utbyggnad enligt planförslaget utvecklas den östra sidan med nya bostäder, målpunkter och arbetsplatser. Ny bebyggelse föreslås exempelvis vid Gothia Science Park och Mariesjöområdet samt vid Volvooområdet. Dessutom pågår redan nu planeringen av ny bebyggelse öster om Boulognerskogen samt strax söder om Resecentrum. En sådan utveckling innebär att rörelseflödena till och från de östra delarna ökar och sannolikt också att områdets betydelse och status höjs. Därmed minskar risken för social polarisering och segregationstendenser. Vidare stärks Resecentrums position som en central och sammankopplande knutpunkt genom att staden växer på båda sidor om järnvägen.

Vardagsliv

För ett fungerande vardagsliv behöver det finnas möjlighet att på ett smidigt sätt ta sig mellan bostad och olika funktioner som arbete, skola, handel, kollektivtrafik och fritidssysselsättningar. Närheten mellan olika funktioner och tillgängligheten för fotgängare och cyklister är en nyckelfråga.

Planförslaget ger utrymme för ca 1000 nya bostäder inom centrala Skövde. Flest bostäder ryms i Mariesjöområdet men exploateringen kan bli relativt hög även i Arenaområdet. Därmed får fler möjlighet att bo i kollektivtrafikhöga läge med god tillgänglighet till vardagsfunktioner som handel, service, skolor och arbetsplatser. Närheten gynnar transporter till fots och cykel samt med kollektivtrafik vilket är särskilt viktigt för barn och äldre som inte kör bil. Det är också positivt ur ett jämställdhetsperspektiv eftersom kvinnor använder kollektiva färdmedel i högre grad än män. Att befolkningsunderlaget till kollektivtrafiken ökar kan i sin tur bidra till bättre turtäthet och andra faktorer som höjer attraktiviteten i kollektivtrafiken.

Fler bostäder medför inte bara att fler människor får möjlighet att bosätta sig centralt utan också att behovet av vardagsfunktioner såsom förskolor, skolor, lekplatser, dagligvaruhandel, vårdplatser etc ökar. Kommunen ansvarar för att den kommunala servicen byggs ut i takt med att befolkningen ökar.

Enligt planförslaget ska behov och möjligheter till förskola utredas i varje enskilt utbyggnadsområde. Vidare utgörs den föreslagna bostadsbebyggelsen i första hand av flerbostadshus där

boende inte har tillgång till egna trädgårdar. Det ställer högre krav på den offentliga utemiljön såsom parker och torg. Planförslaget tillgodoser förändrade krav genom att föreslå en allmän upprustning av och tydligare strategi för stadens offentliga miljöer. I enstaka fall innebär planförslaget dock att parkmark tas i anspråk för utbyggnad av bostäder och utbildningsverksamhet. Det gäller Garpaparken utmed Rådhusgatan samt grönytan vid Västerhöjdsgymnasiet. I övrigt inkräktar planförslaget inte på grönstrukturen.

Boulognerskogen används både helg och vardag för olika aktiviteter.

Tillgänglighet

Tillgängligheten påverkas av ett antal olika faktorer som närhet, höjdskillnader, barriärer och attraktivitet. Attraktiviteten i stadsrummet är avgörande i den bemärkelsen att det påverkar var människor väljer att gå men också i det att innehållsrika miljöer minskar det mentala avståndet.

Skövde centrum har idag ett stort fokus på biltrafiken med breda gator och stora parkeringsplatser. Med utgångspunkt i Skövdes Trafikstrategi 2012 har planförslaget som mål att stödja hållbara transportbeteenden. I praktiken innebär det att förbättra villkoren för fotgängare och cyklister samt stärka kopplingarna till resecentrum, navet i Skövdes kollektivtrafik. Planförslaget vill uppnå detta med hjälp av huvudstråk som länkar samman staden, trygga och attraktiva passager som minskar järnvägens barriäreffekt, nya gatukaraktärer och sammanlänkande platser. Villkoren för fotgängare och cyklister förbättras genom ett antal konkreta åtgärder såsom tydligare stråk, nya gång- och cykelöverfarter, Shared Space-tyor samt en gångfartsgata mellan Hertig Johans torg och resecentrum. Dessa medför flera positiva konsekvenser. Det blir enklare att ta sig mellan stadskärnan och centrala målpunkter såsom högskoleområdet, Arenaområdet och Volvoområdet. Det blir också smidigare för fotgängare och cyklister att ta sig till och från resecentrum, särskilt i förhållande till Hertig Johans torg. Genom att på olika sätt förbättra villkoren för fotgängare och cyklister uppmuntrar planförslaget till mer hållbara transportbeteenden, vilket i sin tur medför positiva konsekvenser både för folkhälsan och miljön. Samtidigt innebär en befolkningsökning i centrum oundvikligen också en viss ökning av biltrafiken. För att minimera de negativa konsekvenserna av ökad biltrafik blir det extra viktigt att uppmuntra alternativa färd sätt.

Samtidigt som planförslaget innebär en allmän förbättring av tillgängligheten för fotgängare och cyklister kan vissa åtgärder försvåra för människor med funktionsnedsättningar. Det gäller omvandlingen av Hertig Johans gata till en gångfartsgata samt Shared Space-tyorna. Shared space-tyor är inte ultimata för synskadad eftersom de saknar trottoarer att orientera sig efter. Detsamma gäller gångfartsgator. I samband med omvandlingen av Hertig Johans gata

försvinner också busstrafiken mellan Resecentrum-Rådhusgatan-Kungsgatan. I och med det blir avståndet mellan busshållplatsen och Hertig Johans gata något längre, vilket missgynnar grupper med nedsatt rörelsefunktion.

Trygghet

Det finns många samband mellan trygghet och fysisk planering. Fysiska faktorer som närhet, funktionsblandning och aktiva fasader påverkar det sociala livet och förutsättningarna för att en stad ska kännas trygg.

Känns staden trygg i mörker?

Flera av aspekterna som behandlas i tidigare avsnitt såsom ökad sammanhållning och tillgänglighet är också positiva ur trygghets-synpunkt. En tät stad utan glapp i bebyggelsestrukturen och med ett jämnt flöde av människor har goda förutsättningar att kännas trygg. Dessutom kan tryggheten stärkas av befolkningsökningen som följer av planförslaget. Befolkade miljöer upplevs generellt som tryggare, särskilt på kvällar och nätter. Med fler invånare tillkommer sannolikt också service och handel. Därmed aktiveras gatuummets fasader vilket bidrar till den sociala kontrollen och därigenom också till tryggheten. Det förutsätter dock att verksamheterna placeras i gatuplan med fönster och entréer ut mot gatan, och inte i slutna köpcentrum. Parker och grönområden är sårbara platser ur trygghetssynpunkt, särskilt större parker som Boulognerskogen och Garpaparken.

Bostäderna som föreslås i Garpaparken, närmare bestämt längs med Rådhusgatan, skulle ge sikt över parken och därmed sannolikt öka trygghetskänslan. På liknande sätt skulle planens förslag på bostäder i Ekedalsområdet stärka trygghetsupplevelsen i Boulognerskogen. Därtill föreslår planen ett antal gestaltningsmässiga åtgärder för att öka tryggheten och attraktiviteten i parkerna.

Tryggheten i en stad avgörs också av graden av funktionsblandning. Områden med en blandning av bostäder och arbetsplatser som lever under stora delar av dygnet tenderar att upplevas som tryggare. Blandstadskaraktären är idag ett utmärkande drag för stadskärnan i Skövde. Miljöerna runt omkring stadskärnan är dock inte lika blandade. Vissa miljöer, såsom Arenaområdet, är synnerligen ensidiga vilket gör dem sårbara ur trygghetssynpunkt.

Den fördjupade översiktsplanen föreslår komplettering av bebyggelsen i flera av dessa områden, exempelvis arenaområdet, Mariesjöområdet, Helenaskolans tomt och Floraplatsen med kv Duvan. Med ny bebyggelse, särskilt i form av bostäder, ökar chanserna för dessa miljöer att upplevas som trygga. Vissa områden har dock en bebyggelsestruktur och funktion som gör att det är svårare att få till ett blandat innehåll. Det gäller exempelvis Volvo-området och högskoleområdet. Planen möjliggör för en expansion av dessa verksamheter utan kompletterande bostäder och riskerar därför att förstärka den ensidiga sammansättningen. I och med att det handlar om relativt små områden i en för övrigt blandad helhet väntas det dock inte få någon avgörande inverkan på tryggheten. Det kan trots allt vara bra att kommunen lägger särskild vikt vid dessa områden i det allmänna trygghetsarbetet, exempelvis belysning och underhåll.

Planens förslag på utveckling av kv Duvan bredvid Floraplatsen, från industriområde till ett mer uppblandat område med bostäder och verksamheter, innebär att ytan får en mer stads-
mässig karaktär och blir en mer naturlig del av staden. Omvandlingen bidrar sannolikt till att
platsen blir mindre ödlig på kvällarna, vilket är positivt ur trygghetssynpunkt. Fler människor
som bor och rör sig på platsen kan också få en positiv inverkan på parken som ligger mellan
Floraplatsen och bostadsområdet.

Mötesplatser

Offentliga mötesplatser i utemiljön är avgörande för att människor i en stad ska kunna se
varandra och mötas. Läget och attraktiviteten i dessa uterum avgör i vilken grad de används.
Planförslaget fokuserar främst på att höja attraktionskraften på befintliga platser genom ny
utformning eller nytt innehåll. Förbättringar i form av ny gestaltning samt en förstärkning av det
sociala och kulturella innehållet. Tanken är skapa tydligare karaktärsskillnader med utgångs-
punkt i varje plats unika förutsättningar. Exempelvis får Hertig Johans torg en mer utpräglad
roll som samlings- och evenemangstorg, kulturhusets torg får en starkare kultur- och konst-
riktning och John G Grönvalls plats blir ett generationsöverskridande kreativitetstorg. Vidare
föreslås konkreta förändringar i rumsbildningen på Sandtorget, Arenatorget och till viss del vid
platsen framför Resecentrum. Föreslagen bebyggelse på Sandtorget, inklusive borttagning av
parkeringsplatserna, skapar förutsättningar för två nya attraktiva mötesplatser mitt i centrum.

Förutom att erbjuda specifika platser och stråk har stadskärnan som helhet en viktig funk-
tion som mötesplats, särskilt utifrån ett regionalt perspektiv. Det är inte bara en kommersiell
knutpunkt utan också en samlingsplats för olika evenemang och aktiviteter. I stadskärnan är
handeln och det sociala livet tätt sammanlänkade och direkt beroende av varandra. Ökad
konkurrens från externa handelsområden har inneburit att kraven på stadskärnan förändrats
och blivit tuffare på senare år. Om city ska stå sig i konkurrensen är innehållet och kvaliteten i
centrummiljön avgörande. Planförslaget innehåller flera rekommendationer för hur attraktiviteten
i stadskärnan kan stärkas; exempelvis med fler aktiva fasader, tydligare stråk, gångfartsgata

Mötesplatser kan uppstå på både väntade och oväntade ställen.

och nya vistelseytor. Med den här typen av insatser förväntas positiva följder ur både kommersiell och social synpunkt.

I planförslagets arbete med mötesplatser ingår också gröna mötesplatser i form av parker och gröna stråk. Planförslaget rekommenderar en mer attraktiv gestaltning och unik karaktär för följande grönområden; Boulognerskogen, Kyrkparken, Eric Ugglas plats, Helensparken, Floraparken och Garpaparken. Därtill föreslås tre nya parker i anslutning till föreslagen bostadsbebyggelse i arenaområdet, Mariesjöområdet samt vid Vasaplatsen. Med ett utökat och mer differentierat utbud av mötesplatser som tar hänsyn till människors olika behov och önskemål ökar chanserna för att människor vill vistas där. Ökad utomhusvistelse ger i sin tur en rad olika vinster för allt ifrån folkhälsan och den sociala gemenskapen till tryggheten och folklivet i stadsrummet. Som centrumets största grönområde har Boulognerskogen en särskilt viktig funktion som mötesplats. Med en realisering av planförslaget tillåts centrum växa öster om järnvägen vilket sätter Boulognerskogen i ett ännu bättre läge i förhållande till övriga staden. I kombination med de gestaltningsåtgärder som planen föreslår stärker det Boulognerskogens förutsättningar att bli en levande och samlande mötesplats för hela staden.

Identitet

Väggmålning på Nyeport ungdomshus.

I ortsanalysen framgår att Skövde behöver en tydligare identitet, särskilt ur regionalt och nationellt perspektiv. Planförslaget bidrar till det genom att lyfta fram och stärka befintliga identitetsbärande målpunkter såsom Skövde kulturhus, Arenan, Volvoområdet, högskolan, Gothia Science Park och Billingen. Med publika verksamheter som Nyeport och Balthazar Science center fick Volvoområdet ett mer kreativt ansikte utåt. Planförslaget möjliggör för ytterligare bebyggelse på ytorna där Volvo möter staden, med lokaler för kontorsverksamhet eller kultur. Kompletteringen kan förstärka Volvos roll som identitetsbärare, där den gamla industriidentiteten samverkar med mer inkluderande och kunskapsrelaterad aktiviteter.

Ytterligare exempel på målpunkter som får utrymme att växa är högskolan och Gothia Science Park. Genom att ge utrymme för kreativa zoner att expandera sin verksamhet förstärks Skövdes identitet som en modern

stad med framåtanda som satsar på utbildning och företagande. Bilden av Skövde som högskolestad och näringslivsstad kommer sannolikt att stärkas, både lokalt och nationellt. Vidare lär förtätningen av innerstaden medföra att Skövdes urbana karaktär stärks. Förändringar i infrastrukturen såsom omvandlingen av Hertig Johans gata till gångfartsgata samt omvandlingen av huvudgator och stadsgator till en mer stadsmässig karaktär kan också bidra till den urbana känslan. Karaktärsförändringen kommer sannolikt påverka både den lokala och regionala bilden av Skövde.

Samtidigt som kommunen satsar på ett starkt varumärke och regionala målpunkter som lockar fler människor att besöka och jobba i Skövde måste det finnas en balans mellan lokala och regionala intressen. För människor som bor i centrum är det ofta mer vardagsrelaterade frågor som avgör hur man upplever sin stad. Därför är det positivt att planförslaget lägger stor vikt

vid utvecklingen av allmänna platser, bostadsnära parker, gång- och cykelvägar etc. Sådana satsningar kan leda till att invånarna vistas mer i sin närmiljö vilket i sin tur ökar chansen för dem att känna stolthet och delaktighet i förhållande till sina levnadsmiljöer. Platser som vi kan dela med vår omgivning och ta till oss som "våra platser" skapar dessutom tillit och trygghet. Sådana platser är inte bara viktiga för integrationen utan ökar sannolikt också förutsättningarna för att ett område eller en stad får en positiv identitet.

Barn- och ungdomsperspektiv

Barn och unga vistas i allt högre grad i sin närmiljö. Närheten till olika funktioner såsom skolor, lekplatser, fritidshem och idrottsanläggningar är avgörande för barns hälsa och välmående. Planförslaget i kombination med en generell samhällstrend kommer innebära en ökning av antalet barn i Skövdes centrala delar. Det ställer i sin tur nya krav på kommunen, både i fråga om tillgången på skol- och förskoleplatser men också vad gäller stadens uterum. Centrum behöver helt enkelt bli mer barnvänligt.

För varje område där utbyggnad sker ska behov och möjligheter till förskola utredas enligt planförslaget. Dessutom behöver det finnas möjligheter till närlek intill bostäderna. Hur lekplatser lokaliseras och utformas regleras inte i den fördjupade översiktsplanen men däremot finns en tydlig plan för grönstrukturen i centrum. Genom att föreslå nya närparker och omgestaltning av befintliga parker tillgodoser planen behovet av ett jämnt fördelat utbud av lekmiljöer. Andra inslag i planförslaget som kan komma att gynna barnen i centrum är satsningen på John G Grönvalls plats som kreativitetstorg samt upprustningen av Boulognerskogen.

Barn använder hela sin närmiljö till lek och är inte alltid uppmärksamma på trafiken. Det här ställer stora krav på säkerheten i trafikmiljön, i synnerhet i närheten av skolor och förskolor. Att barn kan röra sig någorlunda fritt utan att alltid ha sällskap av en vuxen innebär en stor frihet både för barnen och för föräldrarna. Planens förslag på nya gatukaraktärer med tydligare stråk och förbindelser för fotgängare och cyklister bör gynna säkerheten i city. Det gäller exempelvis

Lek- och klätterställningar är bra men barn använder ofta hela sin närmiljö för lek.

Badhusgatan intill Västerhöjdsgymnasiet och Staketgatan-Stationsgatan-Majorsgatan som ansluter till Helenaskolan. Men även med en omvandling enligt planförslaget bedöms trafikmiljön vid Helenaskolan fortsatt osäker. Skolan kommer fortfarande omringas av trafikerade gator och korsningar (Mörkekorset). Möjligheten för yngre barn att själva ta sig till skolan förväntas därför förbli begränsad.

Centralt belägna utbildningsfunktioner bidrar till stadslivet genom att ungdomar rör sig i och använder stadens rum. Forskning visar att utbildningsfunktioner som placeras i citymiljöer tenderar att liva upp miljön och driva på etableringen av caféer och restauranger. Planförslaget ger möjlighet för Västerhöjd gymnasieskola att behålla sitt centrala läge och dessutom expandera sin verksamhet. Att Västerhöjdsgymnasiet får behålla sitt centrala läge ökar inte bara dess attraktionskraft för elever som ska välja skola. Det ger också signaler om att utbildning, och därigenom också ungdomarna, har en prioriterad roll i staden. Att planen skapar utrymme för expansion av utbildningsrelaterad verksamhet i Mariesjöområdet har en liknande effekt.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Med ekonomiska konsekvenser avses i det här fallet både kommunalekonomiska och samhällsekonomiska konsekvenser. Med hänsyn till planområdets avgränsning ligger fokus på innerstaden, men konsekvenserna ger effekter för hela kommunen.

Förtätningen av centrumområdet är ett av huvuddragen i den fördjupade översiktsplanen. En förtätning av centrumområdet, framför att låta staden växa utåt, har flera fördelar ur kommunalekonomisk och samhällsekonomisk synpunkt. Med en ökad befolkning i centrum får kommunen samma tillskott av skatteintäkter samtidigt som befintlig infrastruktur (vägar, järnväg, VA) kan utnyttjas. Förtätningen ger också ett ökat befolkningsunderlag till handel och service och goda förutsättningar för en levande centrumkärna. Det kan i sin tur locka nya företag och invånare till orten. På kort sikt kan förslaget dock innebära ökade utgifter för kommunen i form av planerings- och projekteringskostnader.

Kommunalekonomiska

Idag bor cirka 4100 av stadens dryga 35000 invånare inom planområdet. Planförslaget möjliggör cirka 1000 nya bostäder vilket motsvarar en befolkningsökning på nästan 50 procent i centrala Skövde (inom planområdet). En ökad befolkning kan ge ett större skattekollektiv och därmed större intäkter till kommunen. Ett plangenomförande innebär dock en period med stora utgifter, såsom markförvärv, planering- och projekteringskostnader och investeringar i infrastruktur. Dessa kostnader förutsätts till största delen kunna täckas genom framtida intäkter från tomtförsäljning, exploateringsbidrag (genom exploateringsavtal) eller gatukostnadsuttag samt taxefinansiering. Vissa generalplanekostnader förblir dock skattefinansierade som exempelvis; större upprustningar av parker, förändrad utformning av vägar mm. Gestaltning av nya gatukaraktärer, drift- och underhållkostnader är exempel poster som kommer att öka vid en förtätning enligt planförslaget.

Samhällsservice som skola, barnomsorg och äldreomsorg är stora kommunala utgiftsposter. Med en ökad befolkning ställs högre krav på kapaciteten i välfärdssystemet, både vad gäller investeringar och drift. Det handlar om fler platser i barnomsorgen, grundskola och gymnasium, ökad kapacitet i den kommunala administrationen mm. Dessa frågor ska vara beaktade i fördjupningen av översiktsplanen och problematiken här ligger snarast i att utbyggnaden av välfärdssystemet ska ske i samma takt som övrig utbyggnad och att finansieringen kan lösas. Planens utbyggnadstakt får stora konsekvenser för den kommunala ekonomin, och

det kan därför vara fördelaktig att styra utbyggnadstakten så att skolor och förskolor får ett jämnt tillflöde av barnkullar över tid. Vad gäller gymnasieplatser är planens inriktning för Västerhöjdgymnasiet positiv ur kommunalekonomisk synpunkt. Genom att låta gymnasieskolan bevara sitt attraktiva läge och expandera sin verksamhet ökar chanserna för att elever väljer att studera i Skövde. Det ger intäkter både till skolan och till kommunen.

En kommunalekonomisk fördel med förtätning är att befintlig infrastruktur kan utnyttjas. Planen föreslår visserligen anpassningar av gatukaraktärer, exempelvis Majorsgatan/Hjovägen och Kungsgatan/Kavelbrovägen, samt andra insatser för att stärka kopplingar och skapa en mer stadsmässig infrastruktur. Det innebär dock i sammanhanget inte några stora investeringar. Detsamma gäller kollektivtrafiken där endast mindre justeringar i form av exempelvis ökad turthet behövs, något som dessutom finansierar sig självt i och med att kundunderlaget utökas.

En ekonomiskt hållbar utveckling handlar om ett långsiktigt perspektiv på samhällsplaneringen; det ska finnas förutsättningar för att kunna utveckla staden idag samtidigt som dagens investeringar inte ska vara kommande generationer till last. För att en förtätning ska bli ekonomiskt hållbar för kommunen måste centrum måste fortsatt vara en god boendemiljö. När det gäller ekonomisk hållbarhet kopplat till det offentliga rummet så beskrivs ofta satsningar på mötesplatser samt utveckling av grönska som positiva faktorer. I och med att fler vill vistas på platsen ökar lönsamheten. Planförslaget innehåller flera exempel på förändringar som brukar lyftas fram som ekonomiskt hållbara och lönsamma när det gäller stadsutveckling; omvandling av Hertig Johans gata till gångfartsgata (ökar oftast kundunderlag), investeringar i gång- och cykelstråk samt cykelparkeringar (signalerar modern och hälsosam stad), satsning på utemiljöer såsom torg och parker (påverkar direkt efterfrågan på bostäder). Huvudprincipen i planförslaget att parker och rekreationsplatser i huvudsak bevaras eller nyanläggs. Sammantaget är satsningar på attraktivitet och tillgänglighet viktiga för att behålla en god boendemiljö i centrum och därför också avgörande för den ekonomiska hållbarheten.

För att den ekonomiska utvecklingen ska bli hållbar på sikt gäller att kommunen är tydlig med att styra utbyggnadsordningen. Bostadsförsörjningsprogram och en aktualiserad utbyggnads-

Uteservering på Hertig Johans torg.

ordning bör tydligt kopplas till planförslaget. Då kan staden växa och investeringar i välfärd och infrastruktur kan planeras och utföras i rätt takt.

Samhällsekonomiska

Förtätningen av Skövdes innerstad innebär att den lokala arbetskraften växer. Med en större lokal arbetskraft skapas möjligheter för ökad produktivitet men det förutsätter också ett tillskott av arbetstillfällen. För att Skövde ska behålla sin övervikt på inpendling i förhållande till utpendling måste nya jobb tillkomma. Med en utbyggnad enligt planförslaget tillhandahålls mark för kontor och lokaler som ger möjlighet för företag att etablera sig alternativt expandera. I kombination med planförslagets mål om ökad attraktivitet och tillgänglighet i centrumområdet kan det gynna företagsklimatet och locka nya företag till orten. Om ambitionen i planförslaget fullföljs, att utbyggnaden ska ske enligt principen blandstad, är chanserna för att förhållandet mellan bostäder och arbetsplatser behålls på dagens nivå goda.

Genom att satsa på utbyggnad i centrum istället för i mer perifera lägen, utnyttjas samhällets investeringar i järnväg, vägar, VA etc. på ett mer effektivt sätt. En annan samhällsekonomisk vinst med förtätning är att det bör bidra till ett minskat bilberoende då fler kan bo och verka inom tätorten, samtidigt som det underlättar fotgängare och cyklister. Minskad biltrafik leder i sin tur till mindre utsläpp och minskad miljöbelastning, inte minst buller.

Befolkningsökningen som följer av planförslaget innebär att kundunderlaget för kollektivtrafiken ökar vilket genererar intäkter för investeringar i kollektivtrafiken. Med en utökad kollektivtrafik förbättras möjligheterna till in/utpendling. Det bidrar i sin tur till att öka attraktiviteten för Skövde, som en ort att bo och arbeta i. Med en befolkningsökning i centrum kommer sannolikt också näringslivet och centrumhandeln att gynnas. Nya lokaler för handel, kontor och service tillkommer dessutom i och med planförslaget. Funktionsblandningen som är en genomgående inriktning i den fördjupade översiktsplanen är positiv för det lokala näringslivet. Dock är det viktigt att målet om funktionsblandning i de nya förtättningsområdena inte sker på bekostnad av Stadskärnans livskraft. För att behålla sin konkurrenskraft gentemot externa handelscentrum

Kommunen får både utökade kostnader och intäkter när centrala Skövde växer.

måste Stads kärnans unika kvaliteter värnas. Täthet och koncentration är avgörande kvaliteter då de bidrar till en fotgängarvänlig och levande centrummiljö. Planförslaget har därmed en tydlig strategi om att inte utveckla nya handelstillfällen i förtätningsområdena utanför den innersta Stads kärnan. För att försäkra att planförslagets strategi efterföljs gäller att vid detaljplanläggning av förtätningsområdena se till att det inte planeras för handel i dessa områden.

Genom att ge utrymme för nya attraktiva boendemiljöer kan planförslaget bidra till att locka nya invånare till orten samt till ett ökat kvarboende. Tillkomsten av nya bostäder kan också generera positiva flyttkedjor som underlättar för befolkningen att byta bostad efter behov. För att få en mer blandad befolkningsstruktur är det viktigt att erbjuda en variation av upplåtelseformer och bostadsstorlekar som tar hänsyn till människors olika livssituation och förutsättningar. Variationen bör tillskapas på områdesnivå för att minimera risken för social polarisering och segregation. Den fördjupade översiktsplanen lyfter frågan genom att rekommendera en blandning av bostadsstorlekar och upplåtelseformer. Frågan regleras dock inte på den här nivån utan måste lyftas igen i senare skeden. Vid marktilldelning har kommunen möjlighet att påverka bostadsbeståndet genom markanvisningsavtal med exploatörerna.

Planens förslag på åtgärder som syftar till att stärka Stads kärnan kan få positiva konsekvenser för besöksnäringen i Skövde. En generell trend är att besökare, på senare år, allt mer söker sig till genuina stadsmiljöer för att turista och handla. Att satsa på utveckling av Stads kärnan, med sin rika historia och ett stort utbud av butiker och restauranger, går helt i linje med dagens trender. Fler besökare på orten gynnar det lokala näringslivet och bidrar till en levande stadskärna. En annan viktig fråga för besöksnäringen är kopplingen mellan centrum och Billingen, ett av stadens mest unika och viktigaste besöksmål. I planen föreslås en utveckling av stråken mellan centrum och Billingen men också möjligheter som att hyra cykel vid Resecentrum. Dessa och liknande satsningar ger sannolikt fler besökare till Billingen, men kan också gagna näringslivet i centrum genom att möjligheten att kombinera friluftaktiviteter med stadsbesök förenklas.

4.3 Miljökonsekvenser (sammanfattning)

De viktigaste miljökonsekvenserna gäller trafiksystemet och de till trafiken knutna miljöaspekterna buller och luftföroreningar. Med den kraftiga ökningen av antalet boende i Skövdes centrala delar och även bebyggelsestillväxt i omlandet riskerar trafiken att öka avsevärt inom planområdet. Förslagen till funktionsblandning, utveckling av bättre förbindelser för gång- och cykeltrafiken samt förbättring av särskilt den externa kollektivtrafiken kommer dock att dämpa trafikstillväxten. Sannolikt, och om inga stora förändringar av omvärldsförutsättningarna sker, bedöms planförslaget ändå medföra vissa trafikökningar i centrala Skövde.

Dessa trafikökningar tenderar också att medföra ökningar av buller och luft-föroreningar. Ökningen vad gäller buller är dock liten och den kan elimineras genom sänkningar av medelhastigheterna. En översyn av skyltade hastigheter och ett fortsatt arbete med saneringsplan för buller rekommenderas. Med de fortgående förbättringarna av avgasreningsteknik och motorer samt byte till andra energikällor för fordonen bedöms utsläppen av luftföroreningar och klimatgaser från trafiken inte komma att öka i planområdet. Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft klaras.

Inom planområdet sker transporter av farligt gods nästan enbart på Västra stambanan. Utöver väg 49 som tangerar planområdet finns här inga vägar som är rekommenderade för sådana transporter. Vid detaljplanering nära järnvägen måste riskutredningar utföras och behovet av riskreducerande åtgärder övervägas.

För naturmiljön och kulturmiljön bedöms planförslaget inte medföra några konsekvenser av betydelse. Anpassning av ny bebyggelse till stadens kulturhistoriska värden kommer att vara

viktigt vid detaljplaneringen. Vad avser friluftsliv och rekreation innebär planförslaget avsevärda förbättringar. Nya parker föreslås och generellt utvecklas parkerna, bland annat så att de får ett bredare utbud. Parkerna förbinds med gröna stråk, och stråk för såväl gående som cyklister utvecklas upp mot Billingens friluftsområde.

Planförslaget innehåller åtgärder för fördröjning och rening av dagvatten och föreskriver generellt ett lokalt omhändertagande av dagvatten. Någon negativ påverkan på ytvattens kvalitet eller på grundvattnet som följd av planen är därför inte sannolik. Observans på markföroreningar är viktig i det fortsatta planarbetet.

Cementas täktverksamhet och tillverkningsanläggning samt Volvo Powertrain ligger utanför men i nära anslutning till planområdet. De har gällande miljötillstånd i vilka villkor uppställs beträffande bl a miljöstörningar för omgivningen; planförslaget medför naturligtvis inga förändringar av dessa. Några uppgifter om miljöstörningar från industrierna i nuläget inom planområdet finns inte.

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde innebär påtagliga förbättringar vad avser miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Beträffande Begränsad klimatpåverkan och Frisk luft innebär planförslaget inga försämringar. Vad gäller Levande sjöar och vattendrag bedöms konsekvenserna bli ungefär oförändrade, eventuellt fås vissa förbättringar till följd av övergripande åtgärder på dagvattensystemet.

Se bilaga 2 för fullständig miljökonsekvensbeskrivning.

Den nya badsjön i Boulognerskogen har ett vattensystem separerat från dagvattnet (foto från invigningen).

5 Genomförande

Strategi

Kommunen visar genom den fördjupade översiktsplanen för Centrala Skövde inriktningen på den framtida användningen av mark- och vattenområden. Planen är långsiktig och sträcker sig fram till 2025 med utblickar mot 2035 vilket innebär att vissa delar i planen kommer att realiseras i ett längre perspektiv. Planen säkerställer en handlingsberedskap. Den redovisar även projekt och ambitioner som ännu inte har finansiering. Genomförandet av den fördjupade översiktsplanen förutsätter olika verktyg och arbetssätt. Det fortsatta arbetet förutsätter både detaljplaner, planprogram, fördjupningar, utredningar och projekt. Det handlar bland annat om såväl enskilda byggprojekt som utvecklingsprojekt för stadens gaturum och utemiljöer.

En utbyggnad i centrala Skövde sker framförallt genom förtätning. För att bli ekonomiskt hållbar måste en förtätning värna en fortsatt god boendemiljö samt bibehålla och tillskapa ytterligare kvalitativa värden. När detta kopplas till det offentliga rummet, beskrivs det ofta som satsningar på mötesplatser samt utveckling av grönska vara framgångsrika faktorer. Goda exempel som brukar lyftas fram som ekonomiskt hållbara och lönsamma när det gäller stadsutveckling är:

- Omvandling av gator till gågator/gårdsgator (ökar oftast kundunderlag)
- Investeringar i gång- och cykelstråk samt cykelparkeringar (signalerar framtidsinriktad och hälsosam stad)
- Satsning på utemiljöer såsom torg och parker (påverkar direkt efterfrågan på bostäder)

Utveckling av centrala Skövde bedöms vara en samhällsekonomiskt god och hållbar satsning. Ett utvecklat resecentrum som är kollektivtrafikens nod och satsning på den befintliga Stadskärnan med handels- och servicecentra, med Kulturhuset och kulturutbud samt med goda möjligheter att använda befintlig infrastruktur i form av gator och ledningsdragningar, ger förutsättningar för en hållbar stadsutveckling ur flera dimensioner.

Tidshorisont

Bostadsförsörjningsprogram och en aktualiserad utbyggnadsordning bör tydligt kopplas till den fördjupade översiktsplanen för centrala Skövde. Någon tidplan för när enskilda projekt eller områden ska bebyggas kommer inte att redovisas här utan avsikten är att reglera detta i kommunens utbyggnadsordning. Nedan beskrivs en översiktlig tidshorisont i mer övergripande termer, för hur genomförandet bedöms ur ett planmässigt perspektiv.

Utbyggnadsordning och utbyggnadstakt i staden kan vara svår att styra. Där den existerande staden byggs tätare kan ägoförhållandena vara splittrade och kommunens markinnehav begränsat. När privata fastighetsägare vill bygga och utveckla sina fastigheter är svårt att förutsäga.

Kort tidshorisont

Enskilda detaljplaneprojekt inom planområdet (med undantag för område C och K), exempelvis för en enskild tomt, bör kunna startas upp ganska snabbt. Tidshorisonten för plangenomförande för denna typ av projekt bedöms som relativt kort.

Kommunens bedömning är att en detaljplan i normalfallet tar ca 1 år att ta fram (exklusive eventuella överklaganden).

Medellång tidshorisont

För de områden där det behövs en del förstudiearbeten innan detaljplanearbeten kan starta, betraktas tidshorisonten för plangenomförande som medellång. Uppskattningsvis gäller detta bland annat för förtättningsområde D, F och I. Frågorna är lite mer komplexa och några fler parter involverade.

Lång tidshorisont

Förtättningsområde C (Arenaområdet) och K (Mariesjö) bedöms ha en relativt lång tidshorisont för plangenomförande. Detta med anledning av områdenas komplexitet så som markägförhållanden, antal berörda aktörer samt behov av fler och längre utrednings- och planeringsprocesser. Av denna anledning är det därför samtidigt viktigt att lägga fokus på och komma igång tidigt med arbetet i dessa områden.

Arbetsätt

Stadsutveckling är ett långsiktigt och kvalificerat arbete som kräver helhetssyn och samverkan. Ett projekt och processororienterat arbetsätt är nödvändigt. Gränsöverskridande samverkan och deltagande från stadens/många aktörer är en förutsättning för framgångsrik stadsutveckling. Att bygga staden tätare innebär att planerings- och genomförandeprocesser blir mer komplexa och mer tids- och resurskrävande. Byggandet blir mer komplicerat. Alla berörda parter – byggherrar och fastighetsägare, statliga och kommunala myndigheter, invånare och näringsidkare – måste medverka i tidiga skeden i alla slags planeringsprocesser.

Eftersom många frågor till sin karaktär är sektorsövergripande ställs stora krav på samordning mellan olika kommunala verksamheter för att få samsyn och möjlighet att gå från tanke till handling. Den kompetens som krävs för att genomföra kommande planer, utredningar och projekt finns spridd på olika enheter inom kommunen. Samverkan kan ske på olika sätt i olika skeden och omfatta allt ifrån idéer och planering till finansiering och genomförande av olika delprojekt och utbyggnadsetapper.

Fokusområden

Inom planområdet har identifierats fyra delområden som ur stadsbyggnads- och samhälls-ekonomisk synvinkel är lämpliga att lägga lite extra fokus på i nästa skede. Dessa delområden är alla strategiskt viktiga. Insatser inom dessa områden genererar goda effekter för att uppnå den fördjupade översiktsplanens mål och intentioner att knyta samman områdena i centrum och få en mer sammanhängande blandstad. Delområdena inrymmer kapacitet och stora potentialer för att bidra till att utveckla centrala Skövde och stärka stadens attraktivitet. Inte minst innefattar dessa områden bland annat utveckling av gatukaraktärer, utveckling av sammanlänkande platser och platser för möten, liksom utveckling av kopplingarna mellan östra och västra sidan av järnvägen. Alla viktiga för helheten. Planen anger ingen inbördes prioritering mellan områdena.

Stadskärnan/Resecentrum (område A, B)

Stadskärnan i kombination med resecentrum utmärker sig som det centrala Skövdes motor. Här finns det samlade handels- och serviceutbud som genererar utveckling i hela Skövde-regionen.

För att balansera konkurrensen mot externa handelscentrum i staden bör satsningar ske på miljöerna kring resecentrum och stadskärnan i form av utveckling av platser med blandat innehåll (kulturverksamheter, serveringar mm) som genererar ett rikt stadsliv liksom en utveckling av gatornas karaktärer. Inom detta område kommer det att behövas både detaljplaner, utredningar och enskilda projekt. Det bör även tas fram ett gestaltungsprogram för det offentliga rummet.

Resecentrum är navet i centrala Skövde.

Arenaområdet (område C)

Arenaområdet med sina omkringliggande verksamheter och stora markparkeringar är en viktig pusselbit i utvecklingsstrategin som går ut på att skapa ett mer sammanhållet centrum. Att utveckla Arenaområdet med tillhörande stråk är en framtidssatsning med målsättning att förstärka centrala Skövde som en attraktiv och kreativ mötesplats. Ett område för funktionsblandning med idrott, utbildning, bostäder, kontor, park och parkeringshus.

Området har potential för en större exploatering. Ett strategiskt planprogramarbete bör inledas för att ge huvudinriktningar inför framtida utveckling.

Garpaparken (område D)

I norra delen av planområdet har ett område identifierats som en barriär i sammankopplingen mellan Norrmalm och Stadskärnan. Här ligger Garpaparken som kan upplevas otrygg att passera kvälls- och nattetid. Planen föreslår en upprustning av parken och dess dagvattenhantering samt att ett befintligt gång- och cykelstråk utmed Rådhusgatan förstärks med bostadsbebyggelse. Detta för att skapa ett mer aktiverat, tryggt och sammanlänkande stråk mellan stadsdelarna. Inom detta område kommer det att behövas både detaljplaner, utredningar och enskilda projekt.

Kreativa zoner med tyngdvikt öster om järnvägen (område K, L, M)

Parallellt med utvecklingen av Stadskärnans handels- och servicecentrum är det av stor vikt att även fokusera på områdena öster om järnvägen.

- Planarbetet för delar av Ekedalsområdet är pågående. Byggnation med bostäder och verksamheter inom området stärker kopplingarna till centrum och leder till att Boulognerskogen blir en mer befolkad och integrerad del av övriga centrum. Detaljplanarbeten förutsätts.
- Zonen som innefattar kopplingen mellan Stadskärnan–Högskolan–Gothia Science Park och Mariesjöområdet är en annan viktig del i Skövdes framtid. Kopplingar genom stråk för gång och cykel. Här finns stor potential att få högskolan och dess studenter att bli en mer påtaglig del av centrum. Den kreativitet och företagsanda som genereras kring högskolecampus kan ytterligare stimuleras om det sker en satsning på miljön kring Gothia Science Park. Där olika aktuella projekt berör dessa stråk, ska dessa beaktas och tas med i planarbetet.
- I Mariesjöområdet finns potential för en större exploatering med blandstadsinnehåll. Ett strategiskt planprogramarbete bör inledas för att ge huvudinriktningar inför framtida utveckling.

- Mellan Stads kärnan och Volvo finns en kreativ zon med verksamheter för både barn, ungdomar och vuxna. En fortsatt utveckling av området med bättre sammanlänkande platser till Boulognerskogen och under järnvägen gör området mer tillgängligt. Detaljplanearbeten samt samverkansprojekt mellan olika aktörer förutsätts.

Ekonomi

Att bygga och omvandla områden i den existerande staden kan på olika sätt komma att öka kommunens utgifter. Det gäller såväl utbyggnadsprojekt som finansiering av drift, underhåll och verksamheter. Exempelvis kan fastigheter behöva förvärvas, byggnader rivas och i en del fall kommer mark att behöva saneras eller ledningar att flyttas, med stora kostnader som följd.

Hur de ekonomiska kalkylerna kommer att se ut liksom hur finansiering mm kommer att ske kan inte beskrivas i det strategiska, vägledande dokumentet som en översiktsplan är. Utan dessa frågor hanteras i efterföljande planeringsprocesser och det är därför viktigt att vara uppmärksam på det ekonomiska perspektivet tidigt i dessa arbeten.

Källförteckning

Vision Skövde 2025	Tolv artiklar som kan förändra Skövde utifrån ungas perspektiv - Unga kommunutvecklare 2013. (2013) Skövde kommun.
Varumärkesplattform Skövde 2011-06-30	Lupp 2011. (2012) Tony Wågman. Linnéuniversitetet.
Energi- och klimatplan för Skövde kommun 2011-2020, 2012-03-26	Boendestrategiskt program för Skövde kommun – Del 1 Bostadspolitiska mål och riktlinjer. (2012). Skövde kommun.
ÖP 2025 – Skövde kommuns översiktsplan (2012)	Bostadsmarknadsanalys Skövde kommun (2011) Sweco Sverige AB.
Skövde stadsplanering och bebyggelse 1760-1960, Skaraborgs länsmuseum och Skövde kommun (1991)	SCB:s Medborgarundersökning – våren 2013 (Skövde kommun), (2013) Statistiska centralbyrån, Statistics Sweden.
Underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun (2011)	Affärsplan Skövde Cityförening 2014-2016 (2013), Skövde Cityförening.
Trafik i Skövde, Trafikstrategi del 1, 2012-03-01, Ramböll	Attitydundersökning Skövde City (2013), Hanne Larssen.
Trafik i Skövde, Trafikstrategi del 2, 2012-11-30, Ramböll	Intentioner för Skövdes parker och grönområden (2013), Tekniska förvaltningen, Skövde kommun.
Trafik i Skövde, Resvaneundersökning 2011-02-28, Ramböll	www.skovde.se
Strategi för parkering i Skövde, 2011-06-20	http://www.vastsverige.com/sv/skovde/artiklar/Sevardheter/Historia/

Arbetsmaterial

Pågående grönstrukturarbete 2014, Skövde kommun

Utvecklingsplan för stadskärnan, stadskärnarbetet, arbetsmaterial:

- SWOT-analys för bostäder (bilaga till minnesanteckningar från möte 2009-05-27). (2009) Skövde kommun.
- Bostäder i stadskärnan – Innehåll och strategier. (2010) Skövde kommun.
- Mötesplatser och stråk i Skövde city. (2009) Linda Kjerfve.

Medverkande planarbetet

Styrgrupp:

Thomas Fellbrandt, kommundirektör

Eva Darolf Linnros, samhällsbyggnadschef

Kristina Eklöf, näringslivschef

Karl Alexandersson, teknisk chef

Projektgrupp:

Viktoria Fagerlund, konsult

Maria Palmqvist, samhällsplanerare

Anna Möller, gatu- och parkchef

Sari Strömblad, miljöstrateg

Ingemar Frid, planarkitekt

Jenny Olausson, planarkitekt

Konsulter:

Viktoria Fagerlund, översiktsplanerare, Norconsult

Martin Nord, översiktsplanerare, Norconsult

Axel Heyman, syntaxanalyser, Norconsult

Janna Bordier, kartor, Norconsult

Moa Lipschutz, social hållbarhet, Norconsult

Eva Sparrings, gestaltning, Norconsult

Erland Kjellson, trafik och MKB, Norconsult

Norconsult

Fördjupad översiktsplan för

Centrala Skövde

Skövde stad, Skövde kommun, Västra Götalands län

Samrådsredogörelse

UPPRÄTTAD NOVEMBER 2015

INNEHÅLL

INFORMATION OM SAMRÅDET	4
SAMMANFATTNING AV INKOMNA SYNPUNKTER	4
ÅTGÄRDER I PLANFÖRSLAGET/MKB	5
GENERELLA SYNPUNKTER SOM RÖR HELA PLANFÖRSLAGET	7
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE A	29
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE B	31
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE C	33
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE D	35
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE E	37
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE F	39
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE G	41
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE H	42
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE I	43
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE J	45
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE K	46
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE L	48
FÖRTÄTNINGSOMRÅDE M	50
BOULOGNERSKOGEN	51
TRAFIK OCH PARKERING	51
REDAKTIONELLA ÄNDRINGAR	55

INFORMATION OM SAMRÅDET

Centrala Skövde – fördjupning av översiktsplanen, samrådshandling, har varit på samråd mellan 2014-10-20 - 2014-12-22.

I enlighet med plan- och bygglagen har planen skickats på remiss till Länsstyrelsen Västra Götaland, statliga verk, regionala aktörer, andra kommuner mm. Samrådsmaterialet har varit tillgängligt i kommunens entré samt på kommunens hemsida under samrådstiden.

Ett allmänt samrådsmöte hölls på Skövde kommun 2014-11-17 med ca 60 deltagande. Mötet inleddes med att Eva Darolf Linnros presenterade närvarande tjänstemän samt konsult. Därefter hölls en kort introduktion till vad en fördjupning av översiktsplanen innebär och hur planprocessen går till. Konsulten, Viktoria Fagerlund från Norconsult, presenterade sedan innehållet i planförslaget samt de handlingar som ingår i samrådsförslaget.

Efter presentationen ställde de närvarande på mötet frågor om planförslaget samt kom med blandade synpunkter som framkommer av minnesanteckningar från mötet som är daterade 2014-11-18.

Samrådet och det allmänna samrådsmötet föregicks av annonsering i Skaraborgs Allehanda och Skövde Nyheter samt på kommunens hemsida.

SAMMANFATTNING AV INKOMNA SYNPUNKTER

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning på en övergripande nivå för framtida utveckling av planområdet och dess delområden.

Många av inkomna synpunkter under samrådstiden rör detaljfrågor som hör till en mer detaljerad planeringsnivå och föreslås därför behandlas i ett eventuellt fortsatt arbete om kommunen väljer att gå vidare med planläggning eller andra detaljerade studier för utpekade områden. Kommunens bemötande blir därför generella och övergripande svar som återkommer på fler platser i samrådsredogörelsen, där dessa frågor finns med.

Allt tillgängligt underlagsmaterial som använts i arbetet med att ta fram planförslaget redovisas inte i detalj i planen utan istället hänvisar planen till underlagsmaterial som kommer att behöva studeras närmre i samband med varje enskild detaljplaneläggning. Vid framtagande av planprogram och detaljplaner använder kommunen en checklista där alla tänkbara underlagsmaterial som kan innehålla mer detaljerad information finns med.

YTTRANEN MED RINGA ELLER INGA SYNPUNKTER

Tidaholms kommun

Hjo kommun

Försvarsmakten

Polisen

Skanova

Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS) - standardyttrandet vilket ej är relevant för FÖP arbete.

Folkhälsorådet (positiva till planen)

ÅTGÄRDER I PLANFÖRSLAGET/MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Nedan följer en sammanfattning av föreslagna åtgärder i planförslaget eller den tillhörande miljökonsekvensbeskrivningen.

GENERELLA ÄNDRINGAR I PLANBESKRIVNINGEN

- Planbeskrivningen korrigeras med en ny beskrivning av Balthazars verksamhet.
- Punkterna på sid 19, generella riktlinjer, kommer att förtydligas i planbeskrivningen.
- Kartan som visar kopplingen mellan resecentrum och Billingen kompletteras med Strupen.

ÄNDRINGAR PÅ PLANKARTAN

- Symbolerna för mötesplats och park förtydligas i plankartans teckenförklaring.
- Hela område E utgörs av förtättningsområde med symboliska symboler för park samt mötesplats på området.

GESTALTNING, UTFORMNINGSFRÅGOR MM

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i de symboliska kvartersstrukturerna i planbeskrivningen.

KULTURMILJÖ

- Tydligare hänvisning i planbeskrivningen till att Kulturmiljöprogrammet och fornlämningsregistret ska användas vid planprogramarbete och detaljplaneläggning.
- Ortsanalysen kompletteras med fornlämningskarta.
- En otydlighet i texten som kan utläsas som en viss motsättning mellan bedömningarna i planbeskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen, av hur förändringarna påverkar kulturmiljön, kommer att justeras.
- Planbeskrivningen kompletteras med att lyfta fram Kulturhuset som identitetsskapande målpunkt.
- Kulturverksamheternas roll i det rika stadslivet förtydligas i avsnittet "Genomförande".

GENOMFÖRANDE

- Genomförandekapitlet i planbeskrivningen har kompletterats med ytterligare beskrivningar kring genomförandet av planen.
- Område C förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförande-frågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med en riktlinje om detta.
- Område K förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförande-frågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med en riktlinje om detta.

TRAFIK

- För att minska en eventuell otydlighet kring vilket dokument som är kommunens antagna Trafikstrategi så förtydligas planförslaget genom att kapitel "Trafikstrategi för ett rikare stadsliv" byter namn till "Rörelsestråk för ett rikare stadsliv".
- Planförslaget kompletteras avseende riktlinje för farligt gods.
- Riktlinjer för område C, Arenaområdet, förtydligas angående områdets betydelse som en viktig parkeringsnod i centrala Skövde.

ÖVRIGA OMRÅDESvisa RIKTLINJER

- Riktlinjerna för område C, Arenaområdet, kompletteras med en hänvisning till "Målbild för Arenaområdet".

- Planbeskrivningen ska förtydligas gällande kv. Sleipner då huvudanvändningen inte ska vara avsett för bostadsändamål.
- Planförslaget förtydligas i område L med en riktlinje att nyplanerade bostäder ej tillåts söder om Brunnsgatan.
- Planbeskrivningen förtydligas med att polis och tingsrätt ligger inom område H.
- Planbeskrivningen kompletteras med symbolisk kvartersstruktur för område L.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.
- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med information om grundvattenförekomsterna Falköping-Skövde samt Hagelberg.
- Med hänsyn till att riktvärdet för radon överskrids i en del fall görs vissa textkompletteringar i miljökonsekvensbeskrivningen.

GENERELLA SYNPUNKTER SOM RÖR HELA PLANFÖRSLAGET

Nedan följer referat av inkomna yttranden i de delar som rör hela planförslaget. Samtliga yttranden finns i sin helhet som bilagor till samrådsredogörelsen.

LÄNSSTYRELSEN

Fortsatt angeläget att gestaltungsprogram med råd och riktlinjer för utformning och möblering av det offentliga rummet arbetas fram (i övrigt överensstämmande med yttrande över ÖP 2025). Instämmer med kommunens beskrivning av sin roll i regionen och i synnerhet Skaraborg.

Brist att det i MKB:n framgår att man inte kan bedöma om de föreslagna åtgärderna medför påverkan på kulturmiljöns värden. I planbeskrivningen framgår att planförslaget inte bedöms medföra konsekvenser av betydelse för kulturmiljön - överensstämmer inte med MKB:n. Riktlinjerna för kulturmiljön är välformulerade men kanske inte tillräckligt detaljerade. I KMP uppmärksammas värdefulla områden som Rutnätsstaden, Vasastaden och Västermalm men även Nyströms kullar och Garpaparken. Flera förtätningsförslag berör dessa områden vilket innebär en konflikt som borde beskrivas. KMP borde tydligare lyftas in och användas som underlag till FÖP C. Delområden D, F och G är särskilt känsliga och bör studeras närmare innan området ev. bebyggs. De fornlämningar som direkt eller indirekt berörs ska anges i planen.

Det medeltida fornlagret är inte redovisat. Utformningen av föreslagna mötesplatser som Kyrkparken, Boulognerskogen, Garpaparken, miljön vid Helensstugan kan direkt påverka kulturmiljön. Kyrkparken, Boulognerskogen, Garpaparken, Nyströms kullar samt S:ta Elins och S:t Sigfrids kyrkogård tillhör det gröna kulturarvet i centrala Skövde och ska enligt Länsstyrelsen bevaras och utvecklas.

Kommunen har på ett tydligt och pedagogiskt sätt redovisat hur delområdena är tänkta att förtätas. Den symboliska kvartersstrukturen som redovisas underlättar för medborgarnas förståelse. LS utgår från att symbolerna uttrycker en skala och bebyggelsestruktur som inte är i konflikt med kulturmiljövärdena och att de följs upp i kommande dp-arbeten.

Planen hade blivit mer transparent och illustrativ om kriterierna som styr antalet våningar redovisats samt att motivet till val av högsta antal våningar redovisats som ett inriktningsbeslut.

Delar slutsatsen att en bullersaneringsplan och åtgärder för att minska bullret ska tas fram. Målbilden bör vara att boende inte utsätts för buller som överskrider de riktlinjer som finns. Innan grävningssarbeten/exploatering sker i de områden som potentiellt har förorenad mark bör samråd hållas med MÖS. Instämmer med kommunen om slutsatserna kring uppfyllelsen av miljö kvalitetsmål samt behovet av åtgärder beträffande bullerstörningar.

Bemötande

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Innehåll, användning och övergripande kvartersstruktur bedöms vara av strategisk betydelse inför fortsatt planläggning/detaljerade studier av enskilda delområden. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör däremot studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplanläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen.

När fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde har vunnit laga kraft kan detaljerade utformnings- och gestaltungsstudier av det offentliga rummet ske genom framtagandet av t.ex. ett stadsmiljöprogram eller gestaltungsprogram.

Gällande kulturmiljö och eventuella konsekvenser på kulturmiljövärdena så har kommunen använt Kulturmiljöprogrammet som underlag för tidiga strategiska bedömningar. I vilken mån föreslagna åtgärder i planen medför någon påverkan på kulturmiljövärdena går av naturliga skäl inte att bedöma på den nu aktuella översiktsplanenivån. Avgörande blir hur de konkreta förändringarna kommer att infogas i de befintliga strukturerna, hur väl de anpassas och vilka positiva tillskott de ger stadsmiljön. En otydlighet i texten som kan utläsas som en viss motsättning mellan bedömningarna i planbeskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen, av hur förändringarna påverkar kulturmiljön, kommer att justeras.

Vad avser fornlämningar är kommunen väl medveten om att flertal fornlämningar finns inom de utpekade förtätningsområdena vilket framgår av ett flertal generella texter i både ortsanalysen och planförslagsdelen. Fornlämningarna får enligt sedvanlig hantering beaktas antingen genom att ingrepp undviks och deras kulturella värden lyfts fram, eller genom att de grävs ut, dokumenteras och eventuellt tas bort. Detta hänsynstagande till de kulturella värdena sker på bästa sätt i detaljplaneskedet när alla förutsättningar är klarlagda. Avsikten är att kulturmiljövärdena alltid ska beaktas i kommande planläggning med mer detaljerade studier och riktlinjer. Kommunen kompletterar planförslaget med tydligare hänvisningar till att fornlämningsregistret, precis som tidigare, alltid ska användas vid planprogram- och detaljplanearbete.

Bullerproblematiken samt åtgärder för att sanera bullriga miljöer i de centrala miljöerna utreds kontinuerligt. Platsspecifik hantering av buller och eventuella åtgärder utreds och handläggs även i samband med detaljplaneprojekt. En bullerkartläggning för Skövde stad och Skultorp blev klar april 2014 och används som underlag till kommande detaljplanearbeten i centrala Skövde. Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.
- Tydligare hänvisning i planbeskrivningen till att Kulturmiljöprogrammet och fornlämningsregistret ska användas vid planprogramarbete och detaljplanläggning.
- Ortsanalysen kompletteras med fornlämningskarta.
- En otydlighet i texten som kan utläsas som en viss motsättning mellan bedömningarna i planbeskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen, av hur förändringarna påverkar kulturmiljön, kommer att justeras.
- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

VÄSTARVET

Ser med tillfredsställelse att de kulturhistoriska kvaliteter och rekommendationer som framförts i underlag till KMP huvudsakligen lyfts fram och beaktas. Vill påpeka tre områden där kulturmiljövärden kommer i konflikt med föreslagen förtätning, D, F och G.

Bemötande

Gällande kulturmiljö och eventuella konsekvenser på kulturmiljövärdena så har kommunen använt Kulturmiljöprogrammet som underlag för tidiga strategiska bedömningar. I vilken mån föreslagna åtgärder i planen medför någon påverkan på kulturmiljövärdena går av naturliga skäl inte att bedöma på den nu aktuella översiktsplanenivån. Avgörande blir hur de konkreta förändringarna kommer att infogas i de befintliga strukturerna, hur väl de anpassas och vilka positiva tillskott de ger stadsmiljön.

Vad avser fornlämningar är kommunen väl medveten om att flertal fornlämningar finns inom de utpekade förtättningsområdena vilket framgår av ett flertal generella texter i både ortsanalysen och planförslagsdelen. Fornlämningarna får enligt sedvanlig hantering beaktas antingen genom att ingrepp undviks och deras kulturella värden lyfts fram, eller genom att de grävs ut, dokumenteras och eventuellt tas bort. Detta hänsynstagande till de kulturella värdena sker på bästa sätt i detaljplaneskedet när alla förutsättningar är klarlagda. Avsikten är att kulturmiljövärdena alltid ska beaktas i kommande planläggning med mer detaljerade studier och riktlinjer. Kommunen kompletterar planförslaget med tydligare hänvisningar till att fornlämningsregistret, precis som tidigare, alltid ska användas vid planprogram- och detaljplanearbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Tydligare hänvisning i planbeskrivningen till att Kulturmiljöprogrammet och fornlämningsregistret ska användas vid planprogramarbete och detaljplanläggning.

MARIESTADS KOMMUN

Generellt tror vi inte enbart på den kraftiga koncentrationstanken som råder i Sverige och konstaterar av egen erfarenhet att ett starkare centrum har en förmåga att stärkas av starka grannar. Mariestads kommuns ambition är att över tid bli en än mer viktig samverkans- och samarbetspart till Skövde där våra respektive styrkor ska upplevas som kompletterande. Delar uppfattningen att centrala Skövde bör utvecklas med blandstaden som förebild där nya etableringar av verksamheter och arbetsplatser lokaliseras i närheten av stationen. Skövdes utbud av handel är till nytta för angränsande kommuner och vi ser positivt på inriktningen att fortsätta redan ianspråktagna områden för handel i centrala delar av Skövde. Delar analysen att handeln i centrum ska koncentreras till Stadskärnan för att motverka externhandels dränerande effekter.

Förslaget genomgående välarbetat och lättläst. Denna transparens gynnar förtroendet och underlättar gemensamma ansträngningar.

Bemötande

Synpunkterna har noterats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

MODERATERNA

Instämmer huvudsakligen i analys och slutsatser samt i den föreslagna prioriteringsordningen vid förverkligandet, den s.k. etappindelningen. FÖP C är ett behövligt och överlag väl utfört arbete. Planens avgränsning är väl avvägd och är en bra grund för fortsatt arbete med planprogram och detaljplan. I MKB:n påtalas värdet om en samlat grepp om bullerproblematiken, vi delar vikten av detta. Genom ändringen i PBL fr.o.m. 2:a januari 2015 ställs krav på bullerutredningar vid detaljplan och om- och tillbyggnader. Därför bör nu övervägas om en gemensam bullerutredning bör tas fram för planområdet för att på så sätt få en snabbare och billigare planering i delområdena och projekten. Optimalt om detta kan vara tillgängligt redan i Ortsanalysen.

Behov av ett än mer vackert och attraktivt centrum. Stadskärna ska utformas till en modern och välkomnande mötesplats som lockar till besök. Skövde ska vara en attraktiv studentstad och miljön ska kännas trygg och väl upplyst. De delar som ryms inom FÖP C bör göras till föremål för en genomtänkt gestaltning. Material och formspråk bör väljas så som det anstår en växande centralort och utstråla såväl tradition och kulturarv som kvalitet och framtidstro. Konst på offentlig plats bör ges ökat utrymme.

Bemötande

Bullerproblematiken samt åtgärder för att sanera bullriga miljöer i de centrala miljöerna utreds kontinuerligt. Platsspecifik hantering av buller och eventuella åtgärder utreds och handläggs även i samband med detaljplaneprojekt. En bullerkartläggning för Skövde stad och Skultorp blev klar april 2014 och används som underlag till kommande detaljplanarbeten i centrala Skövde. Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

När fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde har vunnit laga kraft kan detaljerade utformnings- och gestaltungsstudier av det offentliga rummet ske genom framtagandet av t.ex. ett stadsmiljöprogram eller gestaltungsprogram.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med de textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

CENTERPARTIET

Planen behöver bli tydligare för att kunna möjliggöra ny kompletterande bostadsproduktion. Nödvändigt att snarast starta upp ett antal planprogram - helhetssyn av utvecklingen på ett område. Viktigt att klargöra att förtätning i centrum endast är ett komplement till bostadsproduktionen i andra delar av staden för att nå målet med 300 bostäder per år. Planering av förskolor/grundskola behöver följa bostadsproduktionen. En plan för åtgärder för att arbeta med fastighetsnära insamling av avfall i centrum behöver tas fram.

Bemötande

Fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde är en strategisk plan som redovisar förtättningsområden. Inom dessa områden är det möjligt att pröva ny bebyggelse med varierat innehåll enligt

riktlinjerna. Hur byggnader ska placeras inom dessa områden och hur mycket bostäder som kan rymmas utreds i efterkommande detaljplanearbete. Fördjupningen är en utav fler planer som bidrar till att bostäder kan byggas och medverka till att nå kommunens mål om att bygga 300 bostäder/år.

När fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde har vunnit laga kraft kan detaljerade utformnings- och gestaltningsstudier av det offentliga rummet ske genom framtagandet av t.ex. ett stadsmiljöprogram eller gestaltningsprogram. Även planprogram/detaljplaner kan startas upp för utpekade områden när denna har vunnit laga kraft. Vilka områden som ska studeras mer detaljerat i planprogram alternativt detaljplan föregås av ett prioriteringsarbete.

Sektor samhällsbyggnad har ett samarbete med sektor för barn- och utbildning, och arbetar tillsammans för att lösa planering av förskola/grundskolor.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

FOLKPARTIET

Höghus vid västra delen av Stadshusparken ska vara placerade så att de inte skymmer siktlinjen till Arenan.

För att stärka Billingen med centrum bör uppdrag ges att utreda möjligheten till linbana. På kort sikt är shuttle-bussar en möjlighet. Bebyggelsen i centrala Skövde ska prioritera höga hus. Det gäller: Arenaområdet, södra delen mot Kavelbro, Sleipner (kan även innehålla ett Planetarium), Gamla macken vid högskolan, Normalmalsområdet, Höghus vid Vadsbovägen enligt Lorentzons förslag.

Stöder förslag kring förskola och skola inom befintlig struktur. Ytterligare en central grundskola behövs. Västerhöjdsgymnasiet bör byggas ut. Förslag att skapa ett campus genom att använda delar av Vasaporten samt ut- påbyggnad på Västerhöjd. Frigör utrymme på Kavelbro till förmån för grundskolan. Centrala Skövdes rikedom på parker och grönområden ska i största möjliga mån bevaras och göras mer tillgängligt.

Bemötande

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Innehåll, användning och övergripande kvartersstruktur bedöms vara av strategisk betydelse för den fortsatta detaljplanläggningen av enskilda delområden. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör däremot studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplanläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen. För att skapa en blandstad med attraktiva bebyggelsemiljöer och varierat innehåll, är det ett medvetet förhållningssätt till respektive plats som styr vilken utformning ny bebyggelse får. Vissa områden inom planförslaget tål en högre exploatering med höga punkthus medan andra områden kräver ett mer varsamhet förhållningssätt.

Fördjupningen av översiktsplanen är tydlig med att kopplingen mellan centrala Skövde och Billingen ska stärkas. Detta kan möjliggöras genom många olika åtgärder för olika delsträckor. Översiktsplanen ska inte förhindra framtida alternativa lösningar.

Sektor samhällsbyggnad har ett samarbete med sektor för barn- och utbildning, och arbetar tillsammans för att lösa planering av förskola/grundskolor.

Planförslaget bygger på att utveckla/bevara och omvandla grönområden för att medvetet förstärka dessa och Skövdes identitet och karaktär.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.

SOCIALDEMOKRATERNA

Planen snäv ur ett fysiskt perspektiv. Krävs utökning av stadskärnan för att skapa förutsättningar för den politiska ambitionsnivån. Saknas tydlig parkeringsstrategi. Saknar tydlig strävan att bygga på höjden och få högre grad av förtätning. Behöver bli än tydligare i handlingarna att nya skollokaler krävs i centrum inom snar framtid. Saknar fokus på mänskliga förutsättningar för möten och interaktioner som utgångspunkt för tillväxt och utveckling. Önskar följande kompletteringar:

- Strupen bör behandlas som stråk till Billingen.
- Utred total eller delvis avstängning av privat trafik på Hertig Johans gata. Överväg även att tidsbegränsa varutransporter till centrum. Sträckan Rådhusgatan från Kungsgatan till Garpaparken bör övervägas som gågata.
- Torggatan bör utvecklas och användas som entré till staden västerifrån och komplettera övriga utpekade närliggande stråk. Detta förslag är att föredra framför en ökad riktning mot Långgatan från Arenaområdet.
- Kv. Sleipner bör reserveras för en byggnad för konferens/kulturändamål.
- Ny skrivning på sidan 19 punkt 5.
- Nytt utvecklingsområde väster om Nyströms kullar. Området bör bebyggas med punkthus som pendang till Folkets park och förlängning av Vallen och Stenhuggeriet. Minskar barriärkänslan längs Staketgatan och knyter samman staden med bergssluttningen. Bild bifogas.
- Området längst ut i Boulogner bör kunna kompletteras med parkeringar.
- Det behövs planskild korsning för gc-trafik i nord-sydlig riktning vid Mörkekorset.
- Delar inte Tubens betydelse. Större vikt bör läggas vid undergången på Modeparkeringens östra sida samt att den entrén till Boulogner omfattas av planen som ett utvecklingsområde.

Bemötande

I fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde har en vidgning gjorts av den fysiska avgränsningen av vad som idag är att betrakta som centrala Skövde om man studerar befintlig struktur. Stadskärnan är en del fördjupningens begrepp "Centrala Skövde" tillsammans med ett antal andra delområden.

När det gäller parkeringsfrågorna bygger planförslaget på och hänvisar till Skövde kommuns befintliga parkeringsstrategi som antogs av kommunen 2011. Parkeringar till enskilda områden studeras i samband med planering/studier av enskilda projekt.

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Innehåll, användning och övergripande kvartersstruktur bedöms vara av strategisk betydelse för den fortsatta detaljplanläggningen av enskilda delområden. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör däremot studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplanläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen. För att skapa en blandstad med attraktiva bebyggelsemiljöer och varierat innehåll, är det ett medvetet förhållningssätt till respektive plats som styr vilken utformning ny bebyggelse får. Vissa områden inom planförslaget tål en högre exploatering med höga punkthus medan andra områden kräver ett mer varsamhet förhållningssätt.

Sektor samhällsbyggnad har ett samarbete med sektor för barn- och utbildning, och arbetar tillsammans för att lösa planering av förskola/grundskolor.

Huvudprincipen för planen är att länka samman delområden och stärka kopplingar mellan dessa. När detta görs genom bland annat ny bebyggelse och tydliga stråk skapas förutsättningar för att nya möten sker och fler platser integreras med varandra. I projektdirektivets syfte och mål beskrivs vikten av platser för möten, tydligare gång- och cykelstråk och förutsättningar för trivsamma och attraktiva miljöer. Detta har varit en viktig utgångspunkt för hela planarbetet.

Strupen är ett viktigt rekreationsstråk, utanför planområdet. Kartan som visar kopplingen mellan re-secentrum och Billingen kompletteras.

Ett utvecklingsprojekt/gestaltningprojekt påbörjades 2015 för Hertig Johans gata och torg där utformning och användning av dessa miljöer studeras mer i detalj.

Planförslaget beskriver att kvarteret Sleipner är ett strategiskt viktigt kvarter och att innehållet bör anpassas gestaltningmässigt och innehållsmässigt till de angränsande kvarteren. Det finns en flexibilitet i planen för kvarterets användning men planens ska förtydligas då huvudanvändningen inte ska vara avsett för bostadsändamål.

Punkterna på sid 19 i planbeskrivningen kommer att förtydligas.

För att kunna förtäta i centrala Skövde behövs även ytor för stadens dagvattenhantering. Den del av Nyströms kullar som ligger mot Staketgatan är viktig för hela stadens dagvattensystem och området behöver bevaras för detta ändamål.

Planförslaget redovisar undergången vid Modeparkeringen som en viktig sammanlänkande plats. I samband med det pågående detaljplanarbetet för kv. Mode kommer stråken och entrén till Boulognerskogen att studeras mer detaljerat.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till pågående projekt för Hertig Johans gata och torg, samt för kvarteret Mode.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.

- Kartan som visar kopplingen mellan resecentrum och Billingen kompletteras med Strupen.
- Planbeskrivningen ska förtydligas gällande kv. Sleipner då huvudanvändningen inte ska vara avsett för bostadsändamål.
- Punkterna på sid 19 kommer att förtydligas i planbeskrivningen.

SOCIALNÄMNDEN

Positivt att andelen bostäder i Skövde ökar, då nämndens målgrupper kan ha svårt att komma in på bostadsmarknaden när det är brist på bostäder. Viktigt att utbudet av bostäder är varierat både vad gäller storlek och hyresnivåer.

Mycket positivt att förslaget innebär en utveckling av mötesplatser för att möta behoven hos olika grupper.

Viktigt att alla medborgare känner sig trygga när de vistas ute. Vid utformningen av olika miljöer är det därför angeläget att beakta tillgänglighetsaspekten för personer som t.ex. har psykiska funktionsnedsättningar. Förtätning ökar trygghetskänslan. Grönområden är sårbara platser ur trygghetssynpunkt särskilt kvälls- och nattetid. Bostäder nära parkerna ex. Garpaparken och Boulognerskogen kan stärka trygghetskänslan.

Bemötande

Fördjupningen av översiktsplanen och efterföljande detaljplaner styr inte vilken upplåtelseform eller vilka hyror som sätts för de bostäder som byggs. Däremot arbetar kommunen för att i dialog med exploatörer skapa ett varierat utbud av bostäder.

När fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde har vunnit laga kraft kan detaljerade utformnings- och gestaltungsstudier av det offentliga rummet ske genom framtagandet av t.ex. ett stadsmiljöprogram eller gestaltungsprogram. Även planprogram/detaljplaner kan startas upp för utpekade områden när denna har vunnit laga kraft. Vilka områden som ska studeras mer detaljerat i planprogram alternativt detaljplan föregås av ett prioriteringsarbete.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

KULTURNÄMNDEN

Är principiellt sett positivt ställd till FÖP C. Instämmer i utvecklingsstrategin där Skövde ska utvecklas till en blandstad som ger ett levande centrum.

Under stycket Kulturmiljöer bör framgå att dagens stadskärna ligger inom fornlämning RAÄ 73:1. Så även i MKB:n. Det bör framgå att Skövde kommuns kulturmiljöprogram bör vara vägledande i samhällsbyggnadsprocessen. Kulturhuset, kulthustorget, Rosa huset, Kyrkparken, Offentlig konst, Helensstugan, Slöjdens hus och Helensparken bör få mer utrymme i avsnittet om Förtätningssområden, Trafikstrategi, Konsekvenser och Genomförande. I avsnittet Konsekvenser bör Kulturhuset

får större utrymme som identitetsskapande målpunkt. Kulturhuset bör även få en starkare roll som identitetsbärare i planen.

I avsnittet Genomförande bör Kulturhuset och Rosa huset inkluderas i utvecklingsarbetet då dessa platser påverkas direkt av omgivande förändringar. Kulturhuset och Rosa huset kan också ses som en del av resecentrum då deras placering ligger i skärningspunkten mellan stadskärna och resecentrum.

Bemötande

Gällande kulturmiljö och eventuella konsekvenser på kulturmiljövärdena så har kommunen använt Kulturmiljöprogrammet som underlag för tidiga strategiska bedömningar. I vilken mån föreslagna åtgärder i planen medför någon påverkan på kulturmiljövärdena går av naturliga skäl inte att bedöma på den nu aktuella översiktsplanenivån. Avgörande blir hur de konkreta förändringarna kommer att infogas i de befintliga strukturerna, hur väl de anpassas och vilka positiva tillskott de ger stadsmiljön.

Vad avser fornlämningar är kommunen väl medveten om att flertal fornlämningar finns inom de utpekade förtätningsområdena vilket framgår av ett flertal generella texter i både ortsanalysen och planförslagsdelen. Fornlämningarna får enligt sedvanlig hantering beaktas antingen genom att ingrepp undviks och deras kulturella värden lyfts fram, eller genom att de grävs ut, dokumenteras och eventuellt tas bort. Detta hänsynstagande till de kulturella värdena sker på bästa sätt i detaljplaneskedet när alla förutsättningar är klarlagda. Avsikten är att kulturmiljövärdena alltid ska beaktas i kommande planläggning med mer detaljerade studier och riktlinjer. Kommunen kompletterar planförslaget med tydligare hänvisningar till att fornlämningsregistret, precis som tidigare, alltid ska användas vid planprogram- och detaljplanearbete.

Planbeskrivningen kompletteras med att lyfta fram Kulturhuset som identitetsskapande målpunkt.

Kulturverksamheternas roll i det rika stadslivet förtydligas i avsnittet "Genomförande".

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Tydligare hänvisning i planbeskrivningen till att Kulturmiljöprogrammet och fornlämningsregistret ska användas vid planprogramarbete och detaljplanläggning.
- Planbeskrivningen kompletteras med att lyfta fram Kulturhuset som identitetsskapande målpunkt.
- Kulturverksamheternas roll i det rika stadslivet förtydligas i avsnittet "Genomförande".

Fritidsnämnden

Understryker vikten av tillgänglighet till aktivitetsplatser för medborgarna. Planeras stadskärnan och de centrala områdena så att vissa av de grönytor och andra befintliga aktivitetsplatser tas bort för att möjliggöra byggnation är det av största vikt att nya aktivitetsplatser planeras in i samrådet. Nämnden är medveten om att det föreslås nya mindre parker i förslaget men väljer i alla fall att understryka vikten av att detta sker.

En djupare analys bör genomföras om det finns behov av ytterligare en friidrottshall eller multihall inom planområdet. En sådan bör i så fall placeras i närheten av Arena Skövde då man kan göra stora vinningar på samordning av drift och verksamhet. Stor vikt ska läggas vid den generella riktlinjen att

utveckla kopplingen mellan centrum och Billingen både fysiskt och visuellt. Strupen har en betydelse för denna koppling och bör utvecklas till ett naturligt vandringsstråk och på så sätt stärka kopplingen mellan centrum och Billingen.

Idéskissen för målbild för Arenaområdet där bl.a. en konsert- och mässhall ingick ska lyftas fram, bearbetas och beaktas i FÖP C. Föreslår att möjligheten att anlägga en aktivitetsplats i form av en Actionpark på Västgöta Bengtssons park studeras. En utredning bör göras på hur en eventuell ökad ljudnivå i parken kan komma att påverka närliggande bostadshus.

Bemötande

Strupen är ett viktigt rekreativstråk, utanför planområdet. Kartan som visar kopplingen mellan resecentrum och Billingen kompletteras.

Riktlinjerna för Arenaområdet (förtätningssområde C) kompletteras med en hänvisning till "Målbild för Arenaområdet". I ett kommande arbete med att ta fram ett planprogram utreds hur Arenaområdet kan utvecklas och med vilket innehåll.

Bullerproblematiken samt åtgärder för att sanera bullriga miljöer i de centrala miljöerna utreds kontinuerligt. Platsspecifik hantering av buller och eventuella åtgärder utreds och handläggs även i samband med detaljplaneprojekt.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till pågående arbete med etablering av en Actionpark.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Kartan som visar kopplingen mellan resecentrum och Billingen kompletteras med Strupen.
- Riktlinjerna för Arenaområdet kompletteras med en hänvisning till "Målbild för Arenaområdet".

RÅDET FÖR FUNKTIONSHINDERFRÅGOR

Hinder för funktionsnedsättning ska undanröjas. Hiss ska finnas i alla fastigheter, sophantering finnas i fastigheten inte i utrymme utanför. Personer med synnedsättning känner oro inför planerad gångfartsgata. Viktigt med tydligt avgränsade gångstråk så att synnedsatta kan promenera tryggt.

Bemötande

Frågor om hissar, sophantering mm styrs inte i en översiktsplan. När fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde har vunnit laga kraft kan detaljerade utformnings- och gestaltningsstudier av det offentliga rummet ske genom framtagandet av t.ex. ett stadsmiljöprogram eller gestaltningsprogram.

Ett utvecklingsprojekt/gestaltningsprojekt påbörjades 2015 för Hertig Johans gata och torg där utformning och användning av dessa miljöer studeras mer i detalj.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

MILJÖSAMVERKAN ÖSTRA SKARABORG (MÖS)

Kommer att vara ett bra underlag i Skövdes framtida utveckling. Välskriven, intresseväckande och fint illustrerad. Ser positivt på förslagens ambitioner att förtäta centrala Skövde vilket har många olika positiva konsekvenser.

Förslagens miljökonsekvenser måste på ett tydligare sätt framgå av planbeskrivningen. I nuläget finns det en del bra material i miljökonsekvensbeskrivningen som behöver lyftas fram och framgå av planbeskrivningen. Efterlyser en genomförandebeskrivning.

Bullersituationen inom planområdet behöver utredas ytterligare. De antaganden som görs verkar inte ta hänsyn till de bullerkällor som finns inom planområdet. Västra stambanan omfattas av kravet på bullerkartläggning enligt 5 § förordningen (2004:675) om omgivningsbuller. Miljönämnden instämmer starkt i MKB:ns rekommendation att kommunen ska återuppta arbetet med bullersaneringsplanen. Kommunen måste, inom ramen för FÖP C, utreda omgivningsbuller inom planområdet med sammanvägt buller från de olika bullerkällorna.

Potentiellt förorenade områden (A, B, D, E, H, I, J, K och M) behöver redovisas tydligare i planhandlingarna, gärna på en karta. Delar inte slutsatsen i MKB:n att miljö kvalitetsmålet Frisk luft kommer att klaras inom planområdet.

Ser fram emot arbetet med ny dagvattenpolicy. Behöver framgå i planhandlingarna när policyn planeras vara färdig och åtgärder genomförda. Ser positivt på satsningarna i bl.a. Garpaparken och Boulognerskogen. Saknas uppgifter om hur ökad dagvattenhantering påverkar den hydrologiska belastningen, föroreningar och erosionsrisk i bl.a. Ömboån, Svesan och Ösan. Planhandlingarna redovisar endast fastslagna MKN från 2009, bortser från nya föreslag i VISS. Planförslaget behöver kompletteras med förslag till åtgärder för att förbättra statusen i Ösan, Ömboån och Sveseån.

Fel i MKB att inga grundvattenförekomster berörs. Grundvattenförekomsten Falköping-Skövde samt Hagelberg berörs. Förslaget behöver kompletteras med ev. påverkan på grundvattenförekomster och besvara frågan om planerade projekt påverkar grundvattenrörelser och skyddade jordlager för grundvattnet. Framgår inte om planområdet berör något viktigt inströmningsområde till grundvattenförekomsterna.

Framgår inte av planhandlingarna hur kommunens VA-anläggningar påverkas. Finns det kapacitet i reningsverket och VA-anläggningar för expansionen? MKB anger att MKN för fisk- och musselvatten inte är aktuellt, men det kan finnas vattendrag som är viktiga för musslor och fiskar som kan påverkas av förslaget.

Information om markradon saknas i planbeskrivningen.

MKB anger att delmålet om radon i det nationella miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö uppnås. Detta stämmer inte. Planhandlingarna behöver kompletteras med kommunens strategier för att nå delmålet. Ser positivt på föreslagna satsningar på gc-trafik. Framgår inte av handlingarna hur de olika flöden som finns i samhället ska slutas till hållbara kretslopp. Efterlyser förslag till diskussioner och åtgärdsförslag kring problem kopplade till klimatförändringar.

Framhåller att det är viktigt att planera förskolor utifrån bullerstörningar, luftföroreningar, utemiljö, jämställdhet, genusperspektiv m.m. tidigt i planprocesserna. MKB:ns slutsats att påverkan från större industrier är försumbart förefaller vara förhastat.

Planförslagens påverkan på samtliga nationella miljö kvalitetsmål saknas. MKB:n motiverar inte varför planförslaget inte bedöms ha påverkan på vissa av miljö kvalitetsmålen. Komplettering behövs. Inte bara buller som är problem i delmålet God bebyggd miljö.

Bemötande

Planförslagsdelen och miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) ska läsas tillsammans då informationen i MKB kompletterar övriga planhandlingar.

Planförslagets kapitel 5, Genomförande, kommer att kompletteras med ytterligare beskrivning kring vad som är viktigt för att fördjupningen av Centrala Skövde ska kunna genomföras i enlighet med planens intentioner. Ett genomförande förutsätter både detaljplaner, planprogram, fördjupningar, utredningar och projekt. Det handlar bland annat om såväl enskilda byggprojekt, utvecklingsprojekt för stadens gaturum och utemiljöer som omvandlingsprojekt. Mer detaljerad genomförandebeskrivning tas fram i samband med program- och detaljplanearbeten.

Område C och K förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförandefrågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med en riktlinje om detta.

Bullerproblematiken samt åtgärder för att sanera bullriga miljöer i de centrala miljöerna utreds kontinuerligt. Platsspecifik hantering av buller och eventuella åtgärder utreds och handläggs även i samband med detaljplaneprojekt. En bullerkartläggning för Skövde stad och Skultorp blev klar april 2014 och används som underlag till kommande detaljplanearbeten i centrala Skövde. Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

Kommunens VA-plan kommer att antas under hösten 2015. Planförslagets påverkan på de tre berörda vattendragen kan inte bedömas på översiktsplanenivån. Dagvattenåtgärderna hanteras i samband med detaljplanearbetet när man tydligare kan bedöma påverkan på slutrecipienterna från specifika projekt.

Miljökonsekvensbeskrivningen till en översiktsplan håller samma detaljeringsnivå som en översiktsplan. Kommunen har i tidigt skede kommit överens med Länsstyrelsen om avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen.

Under delar av centrala Skövde ligger grundvattenförekomst Falköping-Skövde samt Hagelberg. Miljökonsekvensbeskrivningen ska kompletteras med denna information. Hur eventuell tillkommande bebyggelse i befintlig stadsmiljö påverkar grundvattenförekomsten är i översiktsplaneskedet svårt att bedöma när vi inte vet exakt var eller omfattningen av ny bebyggelse. Detta bör studeras vidare i kommande detaljplanläggning.

Syftet med fördjupningen av översiktsplanen är att ge en strategisk vägledning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Kommunen är medveten om det 20-tal områden med kända markföreningar i centrala Skövde som redovisats av Länsstyrelsen och om att även idag okända markföreningar kan påträffas vid framtida exploatering. Allt tillgängligt underlagsmaterial som använts i arbetet redovisas inte i detalj utan kommer att behöva studeras närmare i samband med varje enskild detaljplanläggning. Fastigheter med förorenad eller potentiellt förorenad mark är en sådan fråga som studeras vid detaljplanläggning.

Idag överskrids inga miljö kvalitetsnormer (MKN) för frisk luft inom planområdet. Kommunens bedömning är att förtätning av centrala lägen i kontrast mot gles bebyggelseutveckling i utkanten av staden och på landsbygden förbättrar totalbilden för luftmiljön längre sikt. Bedömningen att planförslagets intentioner klarar MKN och sannolikt också miljö kvalitetsmålet för frisk luft grundar sig på att gång-, cykel- och kollektivtrafiken har större förutsättningar att förstärkas i centrala lägen, att tillgången till ett icke bilberoende stort serviceutbud finns centralt samt att fortgående förbättringar av fordonsparkens

avgasreningsteknik påverkar totalbilden på sikt. Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras utifrån detta resonemang samt med revidering av texten om luftföroreningshalter med hänsyn till resultaten från de nya mätningar som utförts under 2014 (om mätningarna är klara).

Kommunens va-nät och anläggningar kommer att anpassas efter den exploatering som eventuellt blir av i kommande planering.

Kommunen har generella riktlinjer för hanteringen av markradon och dessa finns även beskrivna i den kommunomfattande översiktsplanen samt att det hanteras i varje enskild detaljplaneläggning samt vid bygglovprövning. Med hänsyn till att riktvärdet för radon överskrids i en del fall görs vissa textkompletteringar i miljökonsekvensbeskrivningen.

Energi- och klimatplanen är på väg att utvärderas och revideras. Det pågår även en diskussion inom kommunen hur klimatanpassningsarbetet ska utvecklas.

De större industriernas omgivningspåverkan är reglerade i verksamhetens miljötillstånd. Förtätningsområden för nya bostäder anpassas efter Volvos bedömda konsekvensområde. Planförslaget förtydligas i område L med beskrivning att nyplanerade bostäder ej tillåts söder om Brunnsgatan.

När det gäller miljö kvalitetsmålen är bedömningen att de mål som är relevanta för planområdet på en översiktsplanenivå har redovisats med tillhörande strategiska bedömningar om eventuell påverkan.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.
- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med revidering av texten om luftföroreningshalter med hänsyn till resultaten från de nya mätningar som utförts under 2014 (om mätningarna är klara).
- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med information om grundvattenförekomsterna Falköping-Skövde samt Hagelberg.
- Med hänsyn till att riktvärdet för radon överskrids i en del fall görs vissa textkompletteringar i miljökonsekvensbeskrivningen.
- Genomförandekapitlet i planförslagsdelen har kompletterats med ytterligare beskrivningar kring genomförandet av planen.
- Område C och K förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförandefrågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med riktlinjer om detta.
- Planförslaget förtydligas i område L med beskrivning att nyplanerade bostäder ej tillåts söder om Brunnsgatan.

KOLLEKTIVTRAFIKSEKRETARIATET

Har delmål fram till 2025 med en fördubbling av antalet resor med kollektivtrafiken. Grundläggande faktor att invånarna i regionen i allt större utsträckning bor nära noderna i de gemensamt prioriterade kollektivtrafikstråken i trafikförsörjningsprogrammet. Ser positivt på Skövde kommuns utvecklingsstrategi och huvuddrag som stödjer ett mer hållbart resande genom att sträva mot en tät och sammanhållen blandstad.

Skövde kommun och VG-regionen samråder om kollektivtrafiken i stadstrafikforum för Skövde. Särskilda insatser har gjorts för att lyfta frågan om kollektivtrafiken. Vi ser detta samarbete som mycket värdefullt och ser fram emot ett fortsatt gemensamt utveckling och fördjupning av detta samarbete.

Bemötande

Synpunkterna noteras.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

VÄSTSVENSKA HANDELSKAMMAREN

Önskar större visionär höjd, arkitektonisk spänst och röd tråd. Vill se ökade näringslivs- och affärsmässiga perspektiv. Vill se tydligare skrivningar och milstolpar på vissa områden. Vill se ökad öppenhet för förtätande, nyskapande bostadslösningar. Ifrågasätter den låga nivån i antalet bostäder. Borde möjliggöra för 4000 bostäder. Väljer man en högre målsättning så är det mer naturligt att föreslå annan bebyggelsestruktur där man i större utsträckning möjliggör för högre bebyggelse.

I närheten av centralen behövs nyskapande arkitektur som sätter Skövde på kartan. Stationsområdet behöver bli en identitetsmarkör, samtidigt som estetik inte få underskattas i en stadsutveckling. Tydligare skrivningar om vikten av utvecklingen av Stationsområdet, en ny pulserande stadsdel. Samt tydligare skrivningar där Högskoleområdet och Försvarsmaktsområdet tydligare binds samman via Stationsområdet.

Tydligare tidsplan med kopplingen till objekten efterfrågas. Milstolpar och målformuleringar kopplade till utvecklingsobjekten saknas. Skapar mätbarhet. Ifrågasätter detaljstyrning i form av styrande kvartersstrukturer. Höjder, volymer och exploateringsgrad eller liknande mått tillräckligt och ger mer utrymmer för kreativa förslag.

Saknar skrivningar mot en tydligare näringslivsförankring. Saknar skrivningar om varför man valt bort att planera för vissa attraktiva områden i eller i närheten av planområdet. Varför utelämnas Brända tomten?

Bemötande

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Innehåll, användning och övergripande kvartersstruktur bedöms vara av strategisk betydelse för den fortsatta detaljplanläggningen av enskilda delområden. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör däremot studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplanläggning och kommer därför att tas bort ur planförslaget. För att skapa en blandstad med attraktiva bebyggelsemiljöer och varierat innehåll, är det ett medve-

tet förhållningssätt till respektive plats som styr vilken utformning ny bebyggelse får. Vissa områden inom planförslaget tål en högre exploatering med höga punkthus medan andra områden kräver ett mer varsamhet förhållningssätt.

När fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde har vunnit laga kraft kan detaljerade studier utformning och gestaltning av det offentliga rummet ske genom framtagandet av ett stadsmiljöprogram eller gestaltningsprogram.

Planen medger grovt beräknat en byggnation av minst 1000 bostäder, vilket innebär att de politiskt uppsatta målen klaras.

Sedan samrådshandlingen var ute för synpunkter så har arbetet med Stationsgatan fortgått genom studier i samband med planering av den nya bussangöringen vid stationen samt i den nya detaljplanen för kvarteret Mode som nyligen är påbörjad. I detta arbete studeras stationsområdet och dess kopplingar mer detaljerat med fördjupningen som utgångspunkt.

När det gäller kopplingen mellan högskolan och Försvarsmakten via stationen så ger planförslaget möjlighet för dessa områden att knytas samman bland annat i förlängningen av det nord-sydliga huvudstråket.

Planförslagets kapitel 5, Genomförande, kommer att kompletteras med ytterligare beskrivning kring vad som är viktigt för att fördjupningen av Centrala Skövde ska kunna genomföras i enlighet med planens intentioner. Ett genomförande förutsätter både detaljplaner, planprogram, fördjupningar, utredningar och projekt. Det handlar bland annat om såväl enskilda byggprojekt, utvecklingsprojekt för stadens gaturum och utemiljöer som omvandlingsprojekt. Ett kontinuerligt arbete kring bullersaneringsfrågorna är betydelsefullt, likaså att starta upp ett gestaltningsprogram för centrala Skövde. Någon tidplan för när enskilda projekt eller områden ska bebyggas kommer inte att redovisas här eftersom det avses att regleras i kommunens utbyggnadsordning. Mer detaljerad genomförandebeskrivning tas fram i samband med program- och detaljplanarbeten.

En fördjupad översiktsplan är ett strategiskt dokument som ska redovisa vilken användning olika mark- och vattenområden ska ha på längre sikt. Dess innehåll styrs av Plan- och bygglagen. Det är i första hand inte ett dokument för näringslivsändamål utan ska ses som en helhetsbeskrivning av kommunens/centrala Skövdes framtida användning av mark- och vattenområden.

Brända tomten (kv. Sleipner) har inte uteslutits, det omfattas av förtätningsområde B. Planförslaget beskriver att kvarteret Sleipner är ett strategiskt viktigt kvarter och att innehållet bör anpassas gestaltningsmässigt och innehållsmässigt till de angränsande kvarteren. Det finns en flexibilitet i planen för kvarterets användning men planen ska förtydligas då huvudanvändningen inte ska vara avsett för bostadsändamål.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.
- Förtydligande i planbeskrivningen gällande kv. Sleipner då huvudanvändningen inte ska vara avsett för bostadsändamål.
- Genomförandekapitlet i planförslagsdelen har kompletterats med ytterligare beskrivningar kring genomförandet av planen.

- Område C och K förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförandefrågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med en riktlinje om detta.

SKÖVDE CITYFÖRENING

Utredningen håller mycket hög klass och belyser på ett mycket bra sätt de planer på utveckling som finns för stadskärnan samt kring den. Anser att mycket av de förändringar som föreslås är i enlighet med vår affärsplan.

Önskar förklaring till vad som avses med Stadskärnans kvaliteter. Om vi ska säkra överlevnad för näringsidkare i detaljhandel samt hotell/restaurangsektorn måste vi attrahera en mer köpstark kundgrupp än studenter och ungdomar.

Bra att man vill utveckla och definiera de stråk som benämns som Prioriterade stråk. Även Långgatan borde tas upp som stråk. Önskar förtydligande om varför denna gata inte berörs av ombyggnationen då denna behöver en översyn och blir den naturliga vägen till Resecentrum. Ombyggnationen av Hertig Johans torg behöver förtydligas. Byggnation på torget med avgränsning kan vara en fördel. Profiländringen av Sandtorget ses som positiv om man kan hantera parkeringsfrågan. Vill vara referensgrupp till denna plan.

Badsjön är en viktig konkurrensfördel.

3.9.10 förespråkas fast byggnation som lek/aktivitetsplats i kombination med café- restaurangverksamhet. Parkeringen vital fråga. Kommunikationen av var, hur och när de arbeten som görs måste tydliggöras senare i processen när beslut är tagna. Vill vara referensgrupp. Viktigt att man prioriterar att butiker, restauranger och caféer får de lägen som är ut mot större gator/stråk i gatuplan till fördel mot andra sekundära näringsidkare.

Bemötande

Stadskärnans kvaliteter består av ett antal olika kvaliteter som tillsammans skapar en helhet. Planförslagets bilaga nr 1. Ortsanalys av Centrala Skövde beskriver dessa kvaliteter ur olika perspektiv i sina kapitel. Det handlar exempelvis om själva rutnätsstrukturen från det historiska arvet, kulturhistoriskt välbevarade byggnader och kvarter, det gröna kulturarvet i form av parker, stadslivet och dess funktionsblandning samt dess betydelse som handelsplats både historiskt och idag.

Långgatan är ett viktigt stråk som ligger inom Stadskärnans handelsområde. De prioriterade gångstråk som är utmarkerade sammanlänkar delområden. Utöver det finns självklart kortare viktiga stråk inom varje delområde. Teoretiska syntaxanalyser som redovisas i Ortsanalysen visar att vissa stråk har en högre potential än andra att utvecklas till framgångsrika rörelsestråk på sikt.

Ett utvecklingsprojekt/gestaltningprojekt påbörjades 2015 för Hertig Johans gata och torg där utformning och användning av dessa miljöer studeras mer i detalj.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till ovannämnda projekt för Hertig Johans gata och torg.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Gillar de delar som berör sammanlänkning av delområden och prioriterade stråk samt utveckling av mötesplatser (särskilt visionerna för Sandtorget). Avgränsningen borde ha inkluderat kv. Vipan, Vesslan och områdena kring Södermalms IP.

Vag och visionslös i utpekandet av framtidens boendeanternativ. Huvuddelen av nya bostäder är i Arena och Mariesjöområdena. Stadskärnan benämns inte alls. Blandstaden i Mariesjöområdet har en tidshorisont bortanför vision 2025 och därmed faller ingången till 1000 nya centrala bostäder i Skövde.

Motsätter sig påståendet "att om förslaget skulle maximeras med betydligt fler bostäder så skulle det ske på bekostnad av blandstaden." Mer bostäder i centrala Skövde sker inte på bekostnad av något annat, däremot en exploatering som vi tidigare inte varit vana vid. Skövde skulle växa på höjden. Symbolisk kvartersstruktur i grunden bra men skeptisk till om det fungerar i praktiken, kan leda till låsningar. Planen bör ange hur man ser på respektive exploatering ska förhålla sig till omkringliggande bebyggelse och ev. våningsantal på kommande bebyggelse. Framtidens byggherrar bör själva få avgöra exploateringsgrad utifrån marknadsbehov så man får fastighetsekonomi. Saknar tidsperspektiv för genomförandet.

Bemötande

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Innehåll, användning och övergripande kvartersstruktur bedöms vara av strategisk betydelse för den fortsatta detaljplanläggningen av enskilda delområden. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör däremot studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplanläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen. För att skapa en blandstad med attraktiva bebyggelsemiljöer och varierat innehåll, är det ett medvetet förhållningssätt till respektive plats som styr vilken utformning ny bebyggelse får. Vissa områden inom planförslaget tål en högre exploatering med höga punkthus medan andra områden kräver ett mer varsamhet förhållningssätt.

Stadskärnan ingår i område B där det inom hela området kan prövas ny bebyggelse.

Planförslagets kapitel 5, Genomförande, kommer att kompletteras med ytterligare beskrivning kring vad som är viktigt för att fördjupningen av Centrala Skövde ska kunna genomföras i enlighet med planens intentioner. Ett genomförande förutsätter både detaljplaner, planprogram, fördjupningar, utredningar och projekt. Det handlar bland annat om såväl enskilda byggprojekt, utvecklingsprojekt för stadens gaturum och utemiljöer som omvandlingsprojekt. Ett kontinuerligt arbete kring bullersaneringsfrågorna är betydelsefullt, likaså att starta upp ett gestaltningsprogram för centrala Skövde. Någon tidplan för när enskilda projekt eller områden ska byggas kommer inte att redovisas här eftersom det avses att regleras i kommunens utbyggnadsordning. Mer detaljerad genomförandebeskrivning tas fram i samband med program- och detaljplanarbeten.

Område C och K förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförandefrågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med en riktlinje om detta.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.
- Genomförandekapitlet i planförslagsdelen har kompletterats med ytterligare beskrivningar kring genomförandet av planen.
- Område C och K förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförandefrågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med en riktlinje om detta.

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Det krävs bättre information och dialog med kommunens fastighetsägare, näringsidkare m.fl. för att få fram kreativa förslag och synpunkter till kommunens utveckling mot Skövde Vision 2025. Önskar större visioner. Saknar sammanfattande utseende/gestaltning av staden i sin helhet. Detaljnivån är så djup att det övergripande saknas. Hade gärna sett att planen andades mer vision, affärstanke och konsekvensbeskrivning för näringslivsutveckling.

Ifrågasätter den låga ambitionen i antalet bostäder och generellt låga exploateringsgraden för att ny bebyggelse inte ska strida mot befintlig. Finns exempel i andra städer där man klarat detta, det är inte problem om man utreder gestaltningen. Väsentlig del av byggnation är tänkt där det finns befintlig bebyggelse och verksamheter vilket innebär högre kostnader för exploatören och i slutändan höga boendekostnader. Avgränsningen innebär att andra centrumnära projekt hamnar utanför ex Rödfyran 3. SSB har tidigare stoppat denna fastighetsägares planer med stöd av att FÖP inte varit antagen. Föreslår att detaljplanering omgående påbörjas i enlighet med fastighetsägarens önskemål. Tingshusparken och Gamla Tingshuset är inte medtaget.

Bemötande

En fördjupad översiktsplan är ett strategiskt dokument som ska redovisa vilken användning olika mark- och vattenområden ska ha på längre sikt. Dess innehåll och planprocess styrs av Plan- och bygglagen. Det är i första hand inte ett dokument för näringslivsändamål utan syftet med fördjupningen av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden.

Framförda synpunkter noteras. Hur planförslaget genomförande eventuellt kan påverka Värmeverkets verksamhet framgår dock inte av inkomna synpunkter.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

AB SKÖVDEBOSTÄDER

Stödjer i huvudsak de synpunkter som framförts i remiss från Näringslivsforum med följande tillägg:

Ett grönstråk är markerat över del av kv. Folkparken. På samma yta planeras bostäder, ett framtida grönstråk behöver ta hänsyn till kommande byggplan. Utöver de förtätningsområden som anges under Kap. 3:2 bör det även medges viss kompletterande bebyggelse i övriga centrala områden. Planering av förskolor kan ske i anslutning till bostadsbebyggelse, men bör inte planläggas i samma byggnad eller i nära anslutning som kan upplevas störande för boende.

Bemötande

Kv. Folkparken är beläget utanför planområdet. Ett grönstråk är i planförslaget inritat över kvarteret för att visa riktning för stråket som självklart fortsätter utanför planområdet. Avsikten är att det vid kommande projekt ska tas hänsyn till att det behöver passera ett grönstråk. Planförslagets ambition är inte att visa en exakt placering utan att visa på behovet.

En prövning av byggnation inom andra områden än de som pekats ut är fullt möjlig. Det är de stora sammanhängande områdena med stor potential att utvecklas genom förtätning som redovisas som förtätningsområden.

Barn som vistas i lokaler för förskoleverksamhet, mestadels på dagtid, definieras inte enligt kommunen eller myndigheter som en störande verksamhet. Förskolor nära bostadsområden och integrerat i bostadsmiljöer minskar behovet av transporter vilket i sin tur bidrar till en bättre utomhusmiljö i form av mindre buller samt utsläpp.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

ARNE LORENTZON AB

Arbetet med FÖP är efterlängtat och planen redovisar många punkter viktiga aspekter att jobba vidare med. Planen saknar visioner och samtidig koppling till reella frågor här och nu. I nuvarande form upplevs inte att en av de viktigaste grundläggande ingångsvärderna - att skapa 1000 centrumnära bostäder till 2025, uppfylls. (Mål 12 Boendestrategiskt program). Om man tar hänsyn till vårt förslag i helhet kan man få in upp till 3000 nya bostäder och minst 1500 av dessa kan stå klara 2025 och samtliga 2035.

Bra arbete i FÖP med att identifiera mötesplatser och barriärer, oeniga om dess placeringar. Platsen kan i vissa fall användas för andra ändamål.

Hämmar kreativitet och idéer genom att föreslå lämplig kvartersstruktur. Istället bör man specificera eventuella volymer, exploateringstal och byggnadshöjder och låta marknaden bestämma formen på byggnaden. Man bör öppna upp för riktigt höga byggnader för att få fler landmärken. Saknas en konsekvensanalys för verksamheter som behöver flyttas och alternativa placeringar för dessa bör redovisas.

FÖP bör specificera tidshorisonter då de olika områdena är aktuella och bryta ner genomförandet i milstolpar med avläsningsbara mätvärden. Ger möjlighet att analysera hur man ligger till och ska fokusera på.

Bemötande

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden – inte i första hand ge vägledning till vad

som ska ske här och nu. Innehåll, användning och övergripande kvartersstruktur bedöms vara av strategisk betydelse för den fortsatta detaljplanläggningen av enskilda delområden. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör däremot studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplanläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen. För att skapa en blandstad med attraktiva bebyggelsemiljöer och varierat innehåll, är det ett medvetet förhållningssätt till respektive plats som styr vilken utformning ny bebyggelse får. Vissa områden inom planförslaget tål en högre exploatering med höga punkthus medan andra områden kräver ett mer varsamhet förhållningssätt.

Planen medger grovt beräknat en byggnation av minst 1000 bostäder, vilket innebär att de politiskt uppsatta målen klaras.

Planförslagets kapitel 5, Genomförande, kommer att kompletteras med ytterligare beskrivning kring vad som är viktigt för att fördjupningen av Centrala Skövde ska kunna genomföras i enlighet med planens intentioner. Ett genomförande förutsätter både detaljplaner, planprogram, fördjupningar, utredningar och projekt. Det handlar bland annat om såväl enskilda byggprojekt, utvecklingsprojekt för stadens gaturum och utemiljöer som omvandlingsprojekt. Ett kontinuerligt arbete kring bullersaneringsfrågorna är betydelsefullt, likaså att starta upp ett gestaltningsprogram för centrala Skövde. Någon tidplan för när enskilda projekt eller områden ska bebyggas kommer inte att redovisas här eftersom det avses att regleras i kommunens utbyggnadsordning. Mer detaljerad genomförandebeskrivning tas fram i samband med program- och detaljplanarbeten.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.

Volvo

Utvecklingen av Skövde centrum och noden som resecentrum är gynnar företaget i framtiden avseende bl.a. kompetensförsörjning och hållbart resande. Vill lyfta fram möjligheterna med den tunga industriella verksamhet som finns i centrumnära läge inte bara problemen. Läget kan användas till att skapa kreativa möten som sammanfogar industri- och tjänstesamhället för framtida tillväxt.

Bemötande

Synpunkterna noterats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

HYRESGÄSTFÖRENINGEN

FÖP C är bra. Glädjande att man påpekat vikten av grönområden även i de centrala delarna. Att ha tillgång till någon form av grönområde inom 300 meter, som har nämnts i några sammanhang är ett

bra mått som vi stödjer. Bra att man framhäver vikten av kollektivtrafiken möjligheter och ibland förtur i stadsbilden. Detta tillsammans med satsningar på gc-trafik ger en bra framtidsvision. Men hänsyn måste även tas till bilen. Laddstationer för el-bilar vore bra.

Viktigt att ta stor hänsyn till möjligheten att öka boendet i centrala Skövde. Hur ställer sig omgivningen till att bygga på höjden? Krävs ingående diskussioner kring bevarandeplaner och vad vi vill med stadskärnan. Hur många lägenheter/hyreslägenheter/verksamheter/arbetsplatser/aktiviteter finns det plats för och vill vi ha där? En saklig och framåtriktad diskussion kring detta där Skövdes invånare är en av diskussionsparterna är nödvändig. Att förtäta och utveckla Skövde är bra. Innebär att man måste bryta gränser och tänka nytt vilket kan möta motstånd. Med bra underlag och den långsiktighet som finns i Vision 2025 så finns det stora möjligheter att bl.a. öka antalet hyreslägenheter i centrala Skövde.

Bemötande

Föreslagen kvartersstrukturen är ett strategiskt ställningstagande och finns kvar i riktlinjerna för kommande planering. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplaneläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen.

För att skapa en blandstad med attraktiva bebyggelsemiljöer och varierat innehåll, är det ett medvetet förhållningssätt till respektive plats som styr vilken utformning ny bebyggelse får. Vissa områden inom planförslaget tål en högre exploatering med höga punkthus medan andra områden kräver ett mer varsamhet förhållningssätt.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.

VATTENFALL

Vid framtida detaljplanering och bygglovshantering m.m. i nära anslutning till Vattenfalls anläggningar är det viktigt att man tar hänsyn till de föreskrifter och restriktioner som gäller bygg- och marklovpiktiga åtgärder invid kraftkablar och transformatorstationer.

Bemötande

Synpunkterna noteras.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

TRE SKÖVDEBOR

Det finns områden i närheten av centrum som kan bebyggas istället för förtätning av centrum.

Bemötande

Synpunkterna noteras.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

Nedan följer referat av inkomna yttranden i de delar som rör särskilda förtättningsområden eller ämnesområden. Samtliga yttranden finns i sin helhet som bilagor till samrådsredogörelsen.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE A

MODERATERNA

Det bör, som nämns, tas ett rejält grepp kring området runt Resecentrum och Kulturhuset. Exploatering kommer att leda till en ökad mängd fotgängare. Sågs mycket klokt om vikten av detta område och dess potential i underlaget. Planskilda lösningar där man även studerar den stora mängden uppställda cyklar bör studeras. Möjligt att med en övergång bygga samman Kulturhuset och stationen. Alternativt, och mer kostsamt, kan man sänka ner en delsträcka av Stationsgatan. Det planskilda stråk som Tuben utgör kan då utsträckas på ett smakfullt sätt över Stationsgatan. Tuben är även intressant i sin östra förlängning. Anknytningar i denna ände av tuben bör utföras så att restid till utpekade målområden kortas och att resan upplevs tryggare (skiss bifogad till yttrande).

Kyrkparken behöver gallras. Bänkar samt solljus bör vara en framträdande del i gestaltningen av området. Kyrkparken är i behov av en omgestaltning. Möjlighet för gemensamma lösningar. Det sydvästra hörnet intressant att titta närmare på gemensamt.

CENTERPARTIET

Trafiklösning vid Stationsgatan behöver kompletteras med ett förslag till en separerad passage. En tunnellsökning för fordonstrafiken borde studeras. Järnvägstrafiken behöver säkras. Välkomnar kommande åtgärdsvalsstudie för järnvägsområdet och resecentrum. Tidigare planer på att bygga ytterligare två byggnader med studentbostäder i kanten av Boulognerskogen bör möjliggöras snarast.

MÖS

Tveksamma till bostäder vid Mörkekorset pga. bullerproblematiken. Kontor och handel kan vara lämpligt. Finns markföreningar inom området.

GOThIA INNOVATION AB

Resecentrum är en central resurs gällande förutsättningar att etablera och utveckla företag i kunskapsekonomin. Tydliga gångstråk mellan A, K och M önskvärt. Ser möjlighet att etablera teknik och forskningsparken i område A.

ARNE LORENTZONS AB

Krävs tydligare och mer visionär plan. Vill se konkreta förslag på kv. Mode som knyter an till angivna riktlinjer. FÖP kan enkelt styra kv. Mode till en samlingspunkt och platsen där inresande bilister möter staden genom att lämna sina bilar och promenera. Möjligt med kombination av p-hus i tre våningar, bussparkering, handel/café, kontor samt bostäder. Referens kv. Atollen i Jönköping.

Bemötande

Syftet med fördjupningen av översiktsplanen är att ge en strategisk vägledning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. När fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde har vunnit laga kraft kan ytterligare detaljerade studier när det gäller utformning och gestaltning av det offentliga rummet ske genom framtagandet av t.ex. ett stadsmiljöprogram eller gestaltningsprogram.

Kommunen är medveten om det 20-tal områden med kända markföroreningar i centrala Skövde som redovisats av Länsstyrelsen och om att även idag okända markföroreningar kan påträffas vid framtida exploatering. Allt tillgängligt underlagsmaterial som använts i arbetet redovisas inte i detalj utan kommer att behöva studeras närmare i samband med varje enskild detaljplanläggning. Fastigheter med förorenad eller potentiellt förorenad mark är en sådan fråga som studeras vid detaljplanläggning.

Bullerproblematiken samt åtgärder för att sanera bullriga miljöer i de centrala miljöerna utreds kontinuerligt. Platsspecifik hantering av buller och eventuella åtgärder utreds och handläggs även i samband med detaljplaneprojekt. En bullerkartläggning för Skövde stad och Skultorp blev klar april 2014 och används som underlag till kommande detaljplanarbeten i centrala Skövde. Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

Fördjupningen av översiktsplanen har fokuserat på strategiskt viktiga stråk och sammanlänkande platser. Mörkekorsets detaljerade trafiklösning får utredas i ett separat projekt men med hänsyn till översiktsplanens rekommendationer.

Fördjupningen av översiktsplanen föreslår huvudstråk för gående och cyklister utmed Stationsgatan samt i öst-västlig riktning. Exakt placering eller hur de ska gestaltas styrs inte i fördjupningen av översiktsplanen. Detaljerade lösningar för stråk och vägar får utredas i vidare planläggning av området men med hänsyn till översiktsplanens rekommendationer.

Sedan samrådshandlingen var ute för synpunkter så har arbetet med Stationsgatan fortgått genom studier i samband med planering av den nya bussangöringen vid stationen samt i den nya detaljplanen för kvarteret Mode som är nyligen påbörjad. Här kommer översiktsplanens strategiska rekommendationer att översättas i detaljerade lösningar.

Det pågår ett detaljplanearbete för att möjliggöra byggnation av lägenheter i södra delen av Ekedal, i närheten av Boulognerskogen.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till projekten för kvarteret Mode samt Stationsgatan samt till ett arbete med en cykelstrategi som ska påbörjas.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med de textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE B

MODERATERNA

Tveksamma till byggnation på parkeringen vid Stadshusparken. Väl använd besöksparkering till Skövde kommun och kan i framtiden vara lämplig för lokalisering av kontor om kommunen behöver ytterligare ytor. Ev. exploatering av ytan bör föregås av långsiktig prognos kring Skövde kommuns framtida lokalbehov.

Under förutsättning att parkeringsfrågan löses bör möjligheten att på sikt göra Sandtorget bilfritt eftersträvas, i enlighet med förslaget.

CENTERPARTIET

Samverkan med Svenska Kyrkan bör ske för att levandegöra Kyrkparken. Träden behöver förnygras samt glesas ut för ökat ljusinsläpp. KS bör genast initiera arbetet med en detaljerad plan för nya bostäder genom förtätning i de centrala delarna av Skövde. Planen ska innehålla lämpliga fastigheter att bygga på samt omvandla till bostäder. Ex. gamla Telia Huset och nuvarande Arbetsförmedlingen.

KS bör snarast initiera en utredning och besluta var en framtida kongress och konserthall bör anläggas, bör stå färdigt 2018-2019. "Brända tomten" bör utredas för detta - samverkan med Kulturhuset. Viktigt att Sandtorget kan fungera som en korttidsparkering i centrum. Övrig gatuparkering i centrum bör upphöra och byggas om till gångfartsgator.

FOLKPARTIET

Vasaporten ska delas för att få det gamla rutnätet intakt. Vägen vid Commerce mot Staketgatan ska öppnas. En förhandling med fastighetsägare bör ske för att få en arkad mellan Helenagatan och S:t Sigfridsgatan.

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Bra att parkeringen vid Stadshusparken samt Sandtorget kompletteras med byggnad.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Visionslöst. Stor brist att det inte finns möjlighet till nya bostäder. Bilägger handlingar som visar på tänkbara exploateringar i stadskärnan och dess närhet.

ARNE LORENTZON AB

För ovisionär och oklar vad gäller byggnation. Vill se konkreta förslag för att nå fram till målbilden i Vision Skövde 2025. Skaraborg behöver storstad och ska ta den rollen. Bör specificera tydligare vad man vill med Kv. Sleipner. Föreslår kongresshall med bostäder ovanpå. Riktlinjen "möjligheter till påbyggnadsprojekt i stadskärnan är begränsade" är hämmande och bör omformuleras. Gamla Teliahuset bör markeras som rivningsbart för att ge plats åt bostäder och ge liv i denna del av Kyrkparken. Blandstad kräver att vi river gamla byggnader för att ge plats åt nya.

Bemötande

Fördjupningen av översiktsplanen möjliggör komplettering av bostäder inom hela Stadskärnan men förfrågningarna måste prövas från fall till fall. Detta gäller både nya huskroppar samt påbyggnader på befintliga hus. Gällande "en detaljerad plan för nya bostäder genom förtätning" så möjliggör fördjupningen av översiktsplanen denna typ av förändringar och förslag, men förfrågningarna måste prövas från fall till fall. Om en sådan detaljerad plan ska göras är det ett separat projekt. Påbyggnadsprojekt och omvandlingsprojekt måste ske genom samarbete med fastighetsägarna, vilket ofta är privata aktörer.

När fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde har vunnit laga kraft kan detaljerade utformnings- och gestaltungsstudier av det offentliga rummet ske genom framtagandet av t.ex. ett stadsmiljöprogram eller gestaltungsprogram.

Planförslaget beskriver att kvarteret Sleipner är ett strategiskt viktigt kvarter och att innehållet bör anpassas gestaltungs- och innehållsmässigt till de angränsande kvarteren. Det finns en flexibilitet i planen för kvarterets användning men planen ska förtydligas då huvudanvändningen inte ska vara avsett för bostadsändamål.

Sandtorget har i arbetet med översiktsplanen bedömts vara en viktig mötesplats och viktig punkt för strukturen i Stadskärnan. Bedömningen är att en förtätning på del av torget skulle vara välgörande för strukturen. Kvarvarande del borde utvecklas som en mer användbar mötesplats i centrum. De studier som är gjorda av beläggningen i Stadskärnans parkeringsanläggningar visar att det i normalfallet finns gott om lediga platser i befintliga anläggningar.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till pågående projekt för Hertig Johans gata och torg.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Planen ska förtydligas då huvudanvändningen för kv. Sleipner inte ska vara avsett för bostadsändamål.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE C

MODERATERNA

Instämmer helt i behovet av en särskild studie av området. Riktlinjerna bör då kompletteras med att parkeringsfrågan belyses, särskilt som parkeringen i stor utsträckning används av dagspendlare.

CENTERPARTIET

KS bör ge uppdrag att ta fram planprogram för hela Arenaområdet. Om inte kongress- och konserthall kan ligga vid ”Brända tomten” bör mark reserveras för detta här, samt hotell. Kommunen bör bidra till att Ställverket flyttas till förmån för bostäder.

Ska framgå tydligt att ett stort p-hus ska anläggas på Arenaområdet mot Vadsbovägen. Stå färdigt innan övriga delar av området tas i anspråk för byggnation. Bör ingå i investeringsbudgeten under närmsta fem åren. Trafikströmmar i området och trafiksituationen runt Vallegripen behöver ses över.

FOLKPARTIET

Parkeringen vid Arenan ska bytas ut mot hyresfastigheter för boende. En arkitekttävling om Fyrenområdet ska utlysas. En kongress- konserthall ska placeras på Arenaområdet tillsammans med hotell. Arenaområdet bör inrymma ett större p-hus.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Inkluderar Motorn 1 och 5. Stödjer till stora delar planförslaget. Viktigt att snart hitta ekonomisk möjlighet för omställning av Motorn 1 och 5. Skolverksamhet borde flytta till Arenaområdet på så vis kan man bygga bostäder i område F och I.

ARNE LORENTZON AB

Inkluderar även Motorn 1 och 5. För stort och viktigt område för att ha så svävande formulering, man bör sätta ner foten och aktivt föreslå var olika saker ska placeras inom området. För att bullerdämpa kan p-hus i 5 våningar placeras i sv delen av området mellan SR och Vadsboleden vilket skapar pendelparkering. Uppstickande överbyggnad med hotell, arbetsplatser och bostäder kan placeras ovanpå. Bra parkeringar behövs för att utveckla Arenaområdet. Tveksamt med park, gör utomhusbassäng med gräsytor och träd till Arenabadet istället. Kan placeras mellan Arenabadet och Vadsboleden.

Ställverket bör flyttas så man kan bygga bostäder istället. Brandstationen bör flyttas så att Arenan kan expandera. Förskola inte lämpligt med hänsyn till trafikbild och att det behövs stora byggnadsvolymer. Inte rimligt att våningshöjder bör avvägas mot visuell koppling till Billingen så området ska innehålla höga byggnader och stora volymer för att tillvarata platsens potential.

Bemötande

För kommunen är den visuella kopplingen till Billingen en av de generella riktlinjerna för utveckling av centrala Skövde.

Planbeskrivningen kompletteras med en hänvisning till tidigare framtaget dokument ”Målbild för Arenaområdet”.

Vilket innehåll Arenaområdet ska rymma i framtiden mer i detalj kommer att utredas i ett planprogram med efterföljande detaljplaner där innehåll, trafiksituationen, volymer, placering och användning kommer att styras.

Riktlinjer för område C förtydligas angående områdets betydelse som en viktig parkeringsnod i centrala Skövde.

Sektor samhällsbyggnad har ett samarbete med sektor för barn- och utbildning, och arbetar tillsammans för att lösa planering av förskola/grundskolor.

Ett planuppdrag för att påbörja arbetet med att ta fram en detaljplan med syfte att flytta ställverket är beslutat under hösten 2015.

En detaljplan för flytt av brandstationen upprättades år 2008. Planen förbereder för en kommande flytt till nytt läge utanför planområdet.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Planbeskrivningen kompletteras med en hänvisning till tidigare framtaget dokument "Målbild för Arenaområdet".
- Riktlinjer för område C förtydligas angående områdets betydelse som en viktig parkeringsnod i centrala Skövde.
- Område C förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförande-frågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med en riktlinje om detta.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE D

MODERATERNA

Tillstyrker idé att bebygga Garpaparken i syfte att åstadkomma en sammanhållen stadsmiljö samt att öka tryggheten och användningen av parkområdet.

CENTERPARTIET

Bostäder och parkeringshus på Kv. Diana behöver möjliggöras snarast. Så hög exploateringsgrad som möjligt. Positiva till byggnation av bostäder i Garpaparken men området bör utökas österut mot Helenaskolan.

FOLKPARTIET

Vid SLA passar ett mindre p-hus byggt under markplan och på höjden.

VÄSTARVET

Garpaparken, S:t Elins och S:t Sigfrids kyrkogårdar utgör ett sammanhållet grönt område. En exploatering inkräktar i hög grad på Garpaparken som park samt splittrar det sammanhållna grönområdet. Förefaller även som om föreslagen bebyggelse kommer i konflikt med den nuvarande dammen samt fornlämning RAÄ Skövde 3:1 (Kärlekskullen). Garpaparken bör därför behållas i befintlig utsträckning utan förtätning genom bebyggelse.

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Bra att bygga p-hus alt. parkering med bostäder in kv. Diana. Finns redan projekterat.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Stödjer i stort planförslaget. Byggnation utmed Rådhusgatans östra sida kan gå på höjden. Kv. Diana konkret exempel på p-problematik där kommunen måste sätta tydliga och realistiska förutsättningar för exploateringen.

ARNE LORENTZON AB

Barriär som behöver tas omhand, byggnation bra för detta. Behöver vara tydligare vilka volymer man vill ha samt var ev. förskola kan lokaliseras. Kv. Diana bra med bostäder och parkering. Öppna för högre höjder och mindre fokus på gaturumskaraktären på Staketgatan vilket begränsar höjd och form på byggnaden.

Bemötande

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Föreslagen kvartersstruktur är ett strategiskt ställningstagande och finns kvar i riktlinjerna för kommande planering. Utformningsfrågor i form av

höjder och exakt antal våningar bör studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplaneläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen.

För att skapa en blandstad med attraktiva bebyggelsemiljöer och varierat innehåll, är det ett medvetet förhållningssätt till respektive plats som styr vilken utformning ny bebyggelse får. Vissa områden inom planförslaget tål en högre exploatering med höga punkthus medan andra områden kräver ett mer varsamhet förhållningssätt.

Genom Garpaparken passerar ett för centrala Skövde mycket viktigt gång- och cykelstråk. För att stärka stråkeet ytterligare, minska barriäreffekten och öka tryggheten är det lämpligt att studera Garpaparkens framtida innehåll och utformning mer i detalj. Planförslaget innebär att en bebyggelsekomplettering skulle kunna vara lämplig att pröva men området behöver detaljstuderas gällande dagvattenfrågan och påverkan på områdets kulturmiljövärden.

Området begränsas österut av S:t Sigfrids kyrkogård och planen har ingen avsikt att använda kyrkogården för förtätning.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till ett arbete med en cykelstrategi som ska påbörjas.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE E

MODERATERNA

Motsätter sig starkt all form av kapacitetssänkning på Vadsbovägen. Utmarkerad mötesplats har inte så framträdande roll eller potential att den bör vara utpekad som sådan, däremot finns en tätt frekventerad hundrastplats några 100 meter norrut som bör beaktas. Befintlig bebyggelse har i hög grad grönområde på egen tomt och framtida parkbehov bör kunna lösas inom tomt vid dp-arbete. Avseende Västermalms kvartersstruktur bör bullerfrågan mot Vadsbovägen vägas högre vid framtida exploatering. Kvartersstrukturen bör således inte få bli överordnad.

CENTERPARTIET

Planprogram behöver snarast tas fram som medger hög exploateringsgrad av bostäder, handel och kontor.

Fel att reservera hela Floraplatsen för parkändamål, bostadsbyggande i området väger tyngre och ska prioriteras.

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Duvan kan inte ses som ett mindre verksamhetsområde. Bör övervägas om det inte ska byggas högt. Befintlig bebyggelse kan rivras. Viktigt att höja exploateringsnivån.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Ser inte kopplingen till Västermalms kvartersstruktur. Svårt att se att Floraplatsen kan ha annat värde än som grön barriär mot Vadsboleden och därtill plats för nuvarande lekplats. Vid exploatering av den kilformade kvarterets norra del, bör man ha flexibel inställning mot det gröna. Södra delen av kvarteret ses i överskådlig tid som ett verksamhetsområde i befintlig omfattning.

ARNE LORENTZON AB

Vision finns men förutsättningar för etapper samt plan för flytt av verksamheter saknas. Bör vara möjligt att börja på lätta platser utan att behöva exploatera ett helt kvarter. Park bör inte placeras på s.k. Floraplatsen utan längre norrut mot Nyströms kullar. Platsen ej lämplig för park. Tillåt byggnation och förädla resten till naturpark. Ej lämpligt för förskola med hänsyn till trafikleden. Föreslagen kvartersstruktur omöjliggör etapper och att kunna starta på lättaste platsen, se även allmänna kommentarer.

Bemötande

Område E bedöms bli en naturlig fortsättning på Västermalms kvartersstruktur, inte minst med tanke på områdets bullerproblematik från Vadsbovägen. Föreslagen kvartersstruktur är ett strategiskt ställningstagande och finns kvar i riktlinjerna för kommande planering. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplanläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen. Det finns ingen motsättning i att bygga på höjden i en kvartersstruktur. Höga hus kan med fördel infogas i en kvartersstruktur om det exempelvis markerar hörn eller andra kvartersselement som passar att framhävas.

Floraplatsen har idag en mindre roll som mötesplats men bedöms på sikt vara viktig för områdets tillgång till närrekreation. Ny bebyggelse i närområdet kommer sannolikt att bestå av flerbostadshus med mindre tillgång till "egna gräsmattor". Plankartan ändras genom att hela område E utgörs av förtättningsområde symboler för park och mötesplats placerade på området.

Bullerproblematiken samt åtgärder för att sanera bullriga miljöer i de centrala miljöerna utreds kontinuerligt. Platsspecifik hantering av buller och eventuella åtgärder utreds och handläggs även i samband med detaljplaneprojekt. En bullerkartläggning för Skövde stad och Skultorp blev klar april 2014 och används som underlag till kommande detaljplanarbeten i centrala Skövde. Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

I samband med planering för bostadsbebyggelse studerar kommunen behovet av förskola.

Planförslagets kapitel 5, Genomförande, kommer att kompletteras med ytterligare beskrivning kring vad som är viktigt för att fördjupningen av Centrala Skövde ska kunna genomföras i enlighet med planens intentioner. Ett genomförande förutsätter både detaljplaner, planprogram, fördjupningar, utredningar och projekt. Det handlar bland annat om såväl enskilda byggprojekt, utvecklingsprojekt för stadens gaturum och utemiljöer som omvandlingsprojekt. Ett kontinuerligt arbete kring bullersaneringsfrågorna är betydelsefullt, likaså att starta upp ett gestaltningsprogram för centrala Skövde. Någon tidplan för när enskilda projekt eller områden ska bebyggas kommer inte att redovisas här eftersom det avses att regleras i kommunens utbyggnadsordning. Mer detaljerad genomförandebeskrivning tas fram i samband med program- och detaljplanarbeten.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med de textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.
- Genomförandekapitlet i planförslagsdelen har kompletterats med ytterligare beskrivningar kring genomförandet av planen.
- Våningsantal och antal lägenheter stryks i de symboliska kvartersstrukturerna i planbeskrivningen.
- Planbeskrivningen kompletteras med ytterligare symbolisk kvartersstruktur för område E.
- Plankartan ändras genom att hela område E utgörs av förtättningsområde med symboliska symboler för park samt mötesplats på området.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE F

CENTERPARTIET

Positivt med expansion av Västerhöjdsgymnasiet, en ny placering av gymnasiecampus betraktas därmed som avförd. För att förbättra trafiksäkerheten på Badhusgatan bör det byggas gångbro med rulltrappa över gatan.

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Riktlinjerna ska kompletteras med möjlighet att integrera högstadieskola, ska beaktas vid ev. ombyggnation.

VÄSTARVET

Norra delen av utvecklingsområdet ingår i kulturmiljö i KMP och bör i sin helhet bevaras obebyggd. Södra delen av området (slänten öster om Västerhöjd) utgör i likhet med den norra delen en viktig del av stadens gröna rum. Finns tre fornlämningar inom området som föreslås för bebyggelse. Kv. Klinten 1 samt Kv. Krönet 1 uppfördes som hus i park och är beroende av obebyggd omgivning för att den typiska karaktären.

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Varför är Vallen utlämnad? Saknar utredning över utveckling av Nyströms kullar och potentialen för bostadsbyggande i detta område.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Flytta skola till Arenan och bygg bostäder. Ser möjlighet till ca 350 bostäder i varierande storlekar och upplåtelseformer. Vore ett visionärt sett att se på Skövdes framtid.

ARNE LORENTZON AB

I grunden bra att låta Västerhöjd växa mot centrum för bättre gatubild. I norra delen bör man planera för bostäder. Höga punkthus blir landmärke och inkräktar inte på parkkaraktären och kan placeras i samverkan med träden.

Bemötande

Kommunen har tagit ställning till att område F ska reserveras för utbildningsändamål. Sektor samhällsbyggnad har ett samarbete med sektor för barn- och utbildning, och arbetar tillsammans för att lösa planering av förskola/grundskolor.

Föreslagen kvartersstruktur är ett strategiskt ställningstagande och finns kvar i riktlinjerna för kommande planering. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplaneläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen.

Gällande kulturmiljö och eventuella konsekvenser på kulturmiljövärdena så har kommunen använt Kulturmiljöprogrammet som underlag för tidiga strategiska bedömningar. I vilken mån föreslagna åtgärder i planen medför någon påverkan på kulturmiljövärdena går av naturliga skäl inte att bedöma

på den nu aktuella översiktsplanenivån. Avgörande blir hur de konkreta förändringarna kommer att infogas i de befintliga strukturerna, hur väl de anpassas och vilka positiva tillskott de ger stadsmiljön.

Vad avser fornlämningar är kommunen väl medveten om att flertal fornlämningar finns inom de utpekade förtättningsområdena vilket framgår av ett flertal generella texter i både ortsanalysen och planförslagsdelen. Fornlämningarna får enligt sedvanlig hantering beaktas antingen genom att ingrepp undviks och deras kulturella värden lyfts fram, eller genom att de grävs ut, dokumenteras och eventuellt tas bort. Detta hänsynstagande till de kulturella värdena sker på bästa sätt i detaljplaneskedet när alla förutsättningar är klarlagda. Avsikten är att kulturmiljövärdena alltid ska beaktas i kommande planläggning med mer detaljerade studier och riktlinjer. Kommunen kompletterar planförslaget med tydligare hänvisningar till att fornlämningsregistret, precis som tidigare, alltid ska användas vid planprogram- och detaljplanearbete.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i de symboliska kvartersstrukturerna i planbeskrivningen.
- Tydligare hänvisning i planbeskrivningen till att Kulturmiljöprogrammet och fornlämningsregistret ska användas vid planprogramarbete och detaljplaneläggning.
- Ortsanalysen kompletteras med fornlämningskarta.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE G

VÄSTARVET

Ingår i en större kulturmiljö, Vasastaden, som uppmärksammas i KMP. Läroverket utformat för att ligga fritt. Känsligt för förändringar, en förtätning kan inverka negativt på kulturmiljön särskilt som byggnader på 4-5 våningar föreslås.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Intressant att utreda möjligheten till bostadskomplettering mot Varnhemsgatan samt Wennerbergsgatan.

ARNE LORENTZON AB

Bra att man får riva och nyskapa. Bättre med förskola istället för grundskola. Grundskola borde placeras på Arenaområdet. Läroverksbyggnaden bör kunna anpassas till studentboende eller liknande.

Bemötande

Föreslagen kvartersstruktur är ett strategiskt ställningstagande och finns kvar i riktlinjerna för kommande planering. Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplaneläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen.

Gällande kulturmiljö och eventuella konsekvenser på kulturmiljövärdena så har kommunen använt Kulturmiljöprogrammet som underlag för tidiga strategiska bedömningar. I vilken mån föreslagna åtgärder i planen medför någon påverkan på kulturmiljövärdena går av naturliga skäl inte att bedöma på den nu aktuella översiktsplanenivån. Avgörande blir hur de konkreta förändringarna kommer att infogas i de befintliga strukturerna, hur väl de anpassas och vilka positiva tillskott de ger stadsmiljön.

Sektor samhällsbyggnad har ett samarbete med sektor för barn- och utbildning, och arbetar tillsammans för att lösa planering av förskola/grundskolor.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.
- Tydligare hänvisning i planbeskrivningen till att Kulturmiljöprogrammet och fornlämningsregistret ska användas vid planprogramarbete och detaljplaneläggning.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE H

CENTERPARTIET

Polis- och rättsväsende bör ha möjlighet att utvecklas. Parkeringssituationen i området måste lösas snarast.

MÖS

Området som pekas ut för ny park- och dagvattenanläggning är potentiellt förorenat område (EBH-stödet). Området är inte undersökt med avseende på markföroreningar vilket måste ske innan det ianspråk tas för dagvattenanläggningar.

ARNE LORENTZON AB

Fått med viktiga aspekter och samtycker till föreslagen användning.

Bemötande

I planbeskrivningens riktlinjer beskrivs kontor. Beskrivningen förtydligas med att polis och tingsrätt ligger inom området.

Kommunen är medveten om det 20-tal områden med kända markföroreningar i centrala Skövde som redovisats av Länsstyrelsen och om att även idag okända markföroreningar kan påträffas vid framtida exploatering. Allt tillgängligt underlagsmaterial som använts i arbetet redovisas inte i detalj utan kommer att behöva studeras närmare i samband med varje enskild detaljplaneläggning. Fastigheter med förorenad eller potentiellt förorenad mark är en sådan fråga som studeras vid detaljplaneläggning.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Planbeskrivningen förtydligas med att polis och tingsrätt ligger inom område H.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE I

MODERATERNA

För stadskärnans fortsatta utveckling är det angeläget att Helenaskolans tomt, liksom Soldaten 4, frigörs för andra verksamheter såsom bostäder och kontor. Kommunen bör därför på sikt ersätta Helenaskolan med en ny högstadieskola. En del av Sikaparken bör kunna tas i anspråk för förtätning av stadskärnan. Antingen genom byggnation av bostäder eller förskola.

CENTERPARTIET

Hållbar trafiklösning i Mörkekorset måste anläggas innan byggnation i området. Lösningen måste innehålla separata bussfiler samt säkra och separerad cykelmotorvägar för fotgängare.

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Svårt att se var det ska byggas på Helenaskolan. Soldaten 4 bör prioriteras tidsmässigt och kan bebyggas högt. Bra läge för studentbostäder, mindre lgh för veckoboende m.m.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Flytta skolan till arenaområdet. Bygg bostäder och lokaler. Håller med om förstärkning av gaturummet mot Staketgatan men ser möjlighet till byggnation på höjden i östra delen. Pendang till studentskrapan.

ARNE LORENTZON AB

Grundskola bör ligga vid Arena, frigör mark för bostäder. Diagonalt stråk Mörkekorset/Centrum är viktigt och bör kunna bevaras vid byggnation. Tål större byggnadsvolymer och bör kunna rymma en stor andel av de lgh som man vill skapa i centrum. Föreslagen kvartersstruktur hämmar möjligheterna.

Kv. Soldaten 4 bör bebyggas med ungdomsskrapa som motpol till studentskrapan. Gångbro kan ansluta högskoleområdet och centrum. Skapar möjlighet för nivåseparerad gc-trafik över Mörkekorset i alla fyra riktningar.

Bemötande

Sektor samhällsbyggnad har ett samarbete med sektor för barn- och utbildning, och arbetar tillsammans för att lösa planering av förskola/grundskolor.

Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör däremot studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplaneläggning. Våningshöjder och antal lägenheter som redovisas i den symboliska kvartersstrukturen kommer därför att tas bort ur planbeskrivningen.

Enligt den park- och naturinventering som gjordes i inledningskedet av planarbetet utmärker sig Sikaparken med sin välbevarade form och funktion från 40-talet. Parken fungerar som en väl fungerande social mötesplats för boende i närområdet och kommer att få en ännu större betydelse i takt med att befolkningen i centrala Skövde ökar.

Fördjupningen av översiktsplanen har fokuserat på strategiskt viktiga stråk och sammanlänkande platser. Mörkekorsets detaljerade trafiklösning får utredas i ett separat projekt men med hänsyn till översiktsplanens rekommendationer.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till pågående projekt för Kv Mode samt till ett arbete med en cykelstrategi som ska påbörjas.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE J

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Bra med bebyggelsekomplettering utmed Hjovägen, t.ex. med ett Regionens hus tillsammans med lokaler för HIS m.fl.

ARNE LORENTZON AB

Instämmer med FÖP. Förstärkningen av kopplingen till staden görs med broar över Mörkekorset för att förhindra Hjovägens barriäreffekter. Bör finnas med i FÖP.

Bemötande

Fördjupningen av översiktsplanen har fokuserat på strategiskt viktiga stråk och sammanlänkande platser. Mörkekorsets detaljerade trafiklösning får utredas i ett separat projekt men med hänsyn till översiktsplanens rekommendationer.

Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till pågående projekt för Kv Mode samt till ett arbete med en cykelstrategi som ska påbörjas.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE K

MARIESTADS KOMMUN

Utvecklingen är viktig för hela Skaraborg. Trots sin centrala placering känns området idag tyvärr slutet, svårt att hitta och anonymt.

MODERATERNA

Instämmer i behov av planprogram, med tyngdpunkt på GSP:s expansion och hur området bättre kan knytas ihop med centrum. Ifrågasätter ytterligare bostäder i detta område, utan ser snarare att områdets värden för logistik och industrihandel tas till vara. GSP:s behov ska vara överordnat. Moderaternas långsiktiga målsättning i handlingsprogram är att GSP på sikt ska omfatta en yta motsvarande merparten av Mariesjöområdet och hysa mer än 2000 anställda.

CENTERPARTIET

Inte tillräcklig tydligt att området främst ska användas för att säkerställa Högskolan och GSP:s expansion. Bostäder bör endast utgöra komplement till huvudverksamhet. Kommunen bör förvärva verksamhetsfastigheter i området när möjlighet ges. KS bör snarast ta initiativ till planprogram.

MÖS

Potentiella föroreningar saknas i planbeskrivningen. Sanering har genomförts i området till nivån mindre känslig markanvändning, mer sanering kan vara nödvändig. Området är utsatt för buller från järnvägen.

GOTHIA INNOVATION AB

Positivt med etablering av bostäder. Viktigt att sådan planläggning inte begränsar GSP:s expansionsmöjligheter.

KREATIVA HUS AB

Välkomnar en förtätning samt visst mått av bostäder. Viktigt att teknik och forskningsparkens villkor får styra. Bör präglas av hög densitet för att skapa en upplevd nära miljö. Blandade funktioner med arbetsplatser och bostäder inom samma byggnad kan vara positivt. Hela kvarter får inte bli barriärer. Man bör vara ytterst försiktig med hur man planerar för ytterligare bostäder i området.

Om symbolerna för mötesplats och park endast är symboliskt markerade faller nedanstående kommentar: - Park bör byggas in i miljön, området har inte råd med större grönyta än befintlig. Mötesplats i områdets östra del behöver också ses över. Entré/mötesplats behövs för angöring österifrån. Angöring till området är idag inte ideala. Kaplansgatan bör sträckas ut och angöra Hjovägen. Är i kartmaterialet markerat som gångstråk.

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

En renodling av området behöver ses över så att HIS samt Portalen får utökade ytor att utvecklas på. Arbetet med att finna en ny yta för bussdepå bör återupptas. När det gäller insprängda boendemiljöer, se Kreativa Hus Skövde AB:s yttrande. Området är inte tillgängligt för bostadsbyggnation, för kostsamt att lösa och köpa in fastigheter där det idag finns befintlig verksamhet.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Står principiellt bakom planförslaget. Resan till förverkligande svår att greppa därför bör andra centrumnära områden prioriteras.

ARNE LORENTZON AB

Ifrågasätter behov av ny park. Kommunen bör istället köpa in den privata marken och öppna upp den för allmänheten. Villan kan bli tillskott för kårverksamhet på högskolan. Vision om bostäder positivt men tveksamheter kring genomförandetid. Enig med FÖP med tydligare entré till GSP vilken bör förläggas till identifierat stråk via Boulogner och över Hjovägen. Alléväg för samtliga trafikslag. Gc-trafik kan korsa Hjovägen över bro.

Bemötande

För att skapa ett livaktigt centrum och en närmiljö till Högskolan i Skövde och Gothia Science Park som innefattar begreppet stadsliv så är det viktigt med en varierad funktionsblandning inom område K med både högskola, verksamheter och bostäder. Balans mellan antal bostäder kontra övriga verksamheter får studeras närmre i vidare utredningar/planprogram.

Symbolerna för park och mötesplats är symboliskt placerade och anger att funktionerna behövs inom Mariesjöområdet. Symbolerna pekar inte ut någon exakt placering inom området.

Detaljerade lösningar för stråk och vägar får utredas i vidare planläggning av området men med hänsyn till översiktsplanens rekommendationer. Angöringen till området ska studeras vidare i kommande program/planläggning.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till ett arbete med en cykelstrategi som ska påbörjas.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Symboler för mötesplats och park förtydligas i plankartans teckenförklaring.
- Område K förutsätter ett brett deltagande av aktörer i programarbetet och där genomförande-frågorna är viktiga att ha med parallellt i arbetet. Planbeskrivningen kommer att kompletteras med en riktlinje om detta.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE L

MODERATERNA

Vill se ett landmärke. Liksom väster om parken bör man, även här, bygga på höjden.

CENTERPARTIET

En hög exploateringsgrad av området ska eftersträvas.

MÖS

Viktigt att Volvo Powertrain har möjlighet att bedriva och utveckla sin verksamhet. Skyddszon behövs för att omgivningen inte i större utsträckning än idag ska inskränka på verksamheten. Störningar består av utsläpp av föroreningar och partiklar, lukt- och bullerstörningar. Förutsättningar för nya bostäder måste nog undersökas i samverkan med företaget.

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Mycket viktigt exploateringsområde. Antag tidigare förslag i sin helhet med samtliga tävlande. Fyller målbilden med behovet av olika upplåtelseformer och medger kort planläggning och snabb byggstart.

VOLVO

Ytterligare bostadsutveckling söder om Brunnsgatan ifrågasätt med avseende på närheten till Volvos gjuteriverksamhet.

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Står bakom övergripande bostadsplaner. Vissa delar pågår. Viktigt att kommunen i närtid tar ett helhetsgrepp över området. Viss oro över pågående planering av förskola, borde underordna sig bostadsexploateringen.

ARNE LORENTZON AB

Bra att man möjliggör för bostäder. Lämpligt för större byggnadsvolymer och högre byggnadshöjder vilket kan samverka med studentskrapan. Förskolan borde strykas då norra området är den bästa placeringen för attraktiva bostäder.

Bemötande

Fördjupningen av översiktsplanen ger övergripande strategiska riktlinjer för helheten i området. Kommunen har sedan valt att bygga ut området i separata projekt. Planbeskrivningen kompletteras med symbolisk kvartersstruktur för området.

Utformningsfrågor i form av höjder och exakt antal våningar bör däremot studeras mer detaljerat i kommande eventuell detaljplaneläggning.

Förtätningsområden för nya bostäder anpassas efter Volvos bedömda konsekvensområde. Planförslaget förtydligas i område L med beskrivning att nyplanerade bostäder ej tillåts söder om Brunnsgatan.

Planarbeten, ett område för förskola och ett annat för bostäder, pågår för delar av Ekedalsområdet där utformningsfrågorna studeras mer i detalj.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till pågående arbete med Ekedalsområdet.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Planbeskrivningen kompletteras med symbolisk kvartersstruktur för område L.
- Våningsantal och antal lägenheter stryks i den symboliska kvartersstrukturen i planbeskrivningen.
- Planförslaget förtydligas i riktlinjerna för område L med beskrivning att nyplanerade bostäder ej tillåts söder om Brunnsgatan.

FÖRTÄTNINGSOMRÅDE M

MODERATERNA

Konst på offentlig plats bör ges ökat utrymme.

CENTERPARTIET

Framtida utveckling bör inriktas mot kompetens- och industriutveckling.

GOTHIA INNOVATION AB

Ser en möjlig utveckling av GSP:s område mot Volvo/Kavelbrovägen. En strategisk etablering för GSP och dess företag.

VOLVO

Arbetet som beskrivs i område M och kring John G Grönvalls plats ser Volvo som en nyckel till framgång för sin fortsatta utveckling av verksamheten i Skövde. Volvo har startat ett strategiskt arbete för att fullt ut utnyttja sitt goda läge och närheten till bl.a. resecentrum.

ARNE LORENTZON AB

Viktiga aspekter är med, samtycker till föreslagen användning.

Bemötande

Kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

BOULOGNERSKOGEN

GOTHIA INNOVATION AB

Naturligt inslag och attraktionskraft i innovationsmiljön. Tydlig funktion i en lyckad sammanlänkning av område M, L och A.

Bemötande

Synpunkten noteras.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkten föranleder inga ändringar i planförslaget.

TRAFIK OCH PARKERING

LÄNSSTYRELSEN

Den trafikstrategi som ligger till grund för förändringar inom centrala Skövde är angelägen att förverkligas. Länsstyrelsen stödjer kommunen i detta avseende.

TRAFIKVERKET

Positivt att gatunätet delas upp på olika nivåer som ska ha olika utformning. Behöver tydliggöras hur de olika gatutyperna prioriterar olika färdmedel. Separerade gc-banor är inte i sig själv en prioritering av oskyddade trafikanter (om inte bilutrymmet minskas till förmån för gc-trafik). Det viktiga är hur prioriteringen sker i korsnings- och konfliktpunkter. Saknas resonemang kring hur varutransporter är lämpliga att ske i stadskärnan. Ur tillgänglighetsperspektiv är det positivt med förtätning och blandstad. Resecentrum behandlas på ett bra sätt i planen.

TÖREBODA KOMMUN

Utvecklingen av resecentrum för kollektivtrafiken till och från Töreboda är mycket viktig för att målbilden för kollektivtrafiken år 2025 för hela Skaraborg ska uppnås. Vill påminna om vårt förslag att Skövde kommun arbetar in en mer tydlig indikation hur kollektivtrafiken kan utvecklas till och från Töreboda. Förutsättning att vara ort för arbetspendling både in och ut från Skövde centralort. Föreslår en tydligare beskrivning av utvecklingen av kommunikationerna Töreboda/Skövde.

GÖTENE KOMMUN

Största vikt att Skövde ser till angränsande kommuners påverkan och behov av goda trafikförbindelser för arbetspendling, att högskolan bidrar till utbildningsnivån även för angränsande kommuner samt att man ser potentialen hos angränsande kommuner som bostadsorter m.m. Pendeltrafiken från Skövde till Götene för arbete är omfattande.

MARIESTADS KOMMUN

Ett blandat centrum med bra länkar till viktiga mötesplatser och funktioner är till gagn för grannkommunerna. Vore intressant med fördjupat resonemang kring möjligheterna att underlätta för arbetspendlare,

studenter m.fl. att nå stationen och viktiga destinationer med kortare restid än idag. Bedömer att det finns potential att korta restiden för kommunöverskridande kollektivtrafik.

MODERATERNA

I vissa sammanhang bör man väga effekten av åtgärder inom och utom planområdet mot varandra och beakta effekter på en större helhet. T.ex. ej önskad genomfart i centrala Skövde. Här bör genomfartstrafikfrämjande åtgärder utanför området vägas mot begränsande åtgärder inom området. Trafikflöden bör ses i större sammanhang. Vid fortsatt planering bör vikt läggas vid att säkerställa en god tillgänglighet till centrumnära parkeringsplatser. Trafiklösningar med högre kapacitet utanför och runt centrala Skövde, en förutsättning för att realisera FÖP C i sin helhet.

CENTERPARTIET

Parkeringsnormen behöver ses över.

FOLKPARTIET

Anser att trafikstrategin ska stödja såväl stadsliv som landsbygd, ska vara lätt att ta sig in till stan. Därför behövs satsning på förbifartsled som avlastar väg 49 från Skara i första hand men även flera infarter bör följas upp. Laddningsstationer för el-bilar ska finnas. Parkeringsbehovet ska tillgodoses, i centrum kan parkeringar med fördel byggas under mark. Varje fastighetsägare ska tillgodose hyresgästernas parkeringsbehov.

VOLVO

Många delar av de positiva initiativ som planen pekar ut kan vara svåra att få effekt på om inte centrum kan frigöras från framtida fordonstransporter. Med anledning av detta är det nödvändigt att långsiktigt binda samman väg 49 med väg 26 på ett mer naturligt sätt. I enlighet med ÖP 2025 anser Volvo att en fortsättning på ny vägsträckning direkt ut mot Segerstorps trafikplats bör beredas inom kort. Planen kan vara mer tydlig på den punkten.

SKÖVDE CITYFÖRENING

Kunderna färdas till största delen med bil till stadskärnan. Om man önskar utveckla andelen verksamheter av detaljhandelstyp mm. finns behov av trafik till stadskärnan från en köpstark kundgrupp. Profileringen som regional huvudstad innebär att man måste ta hänsyn till att stort underlag av kunder naturligt kommer till Skövde med bil. Investeringar i infrastrukturen för den bilburna, typ som gjorts i Stallsiken, skulle gagna stadskärnans välmående och attraktivitet. Viktigt att byggnation av p-hus/pendelparkering i anslutning till resecentrum påskyndas. Bristen på p-platser är överhängande vilket uppfattas som negativt med Skövde och stadskärnan i hotellgästers och besökares perspektiv.

Ombyggnation av Hertig Johans gata bör ske i samarbete med referensgrupp från Cityföreningen/berörda handlare. Vid ombyggnaden bör man även bygga in parkeringar, skiss bifogas. En stor brist att p-infosystemet ej är uppkopplat mot Vasaporten eller Commerce där det finns gott om lediga platser och löser delar av parkeringssituationen.

Positivt att man vill öka andelen cyklister och fotgängare men varnar för negativa konsekvenser för detaljhandeln då man försvårar bilkörning eller minskar antalet parkeringar. Vill att Skövde kommun utmanar mer då man gör förändringar och att man ser ännu mer till vikten av goda kommunikationer och parkeringsmöjligheter. Vad är planen för utvecklingen till år 2020 i parkeringsfrågan?

NÄRINGSLIVSFORUM SKÖVDE

Behövs större tydlighet i parkeringsfrågan. Förväntar sig att Skövde kommun aktivt följer upp detta genom att ta fram parkeringsstrategi för planområdet där ägande, ekonomi och drift klarläggs. Kommunen måste skapa p-anläggningar.

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Vill ha fler innovativa lösningar på parkeringsfrågan. Bristen på p-platser kvarstår. Pendelparkeringar vid resecentrum saknas idag. Skövde kommuns trafikstrategi har skapat kaos. Många åker kollektivt där det är möjligt, resten åker bil. Man cyklar inte. Förutsättningen för trafikförändringen som föreslås är att ny anslutning mellan väg 49 och Östra leden byggs söder om centrum genom Södra brottet och Karlsro.

TVÅ SKÖVDEBOR

Bullerproblematik kring Hjovägen. Asfaltera med ljudabsorberande asfalt eller sätt upp bullerplank.

TRE SKÖVDEBOR

Att bygga 1000 nya bostäder på gröna ytor, torg och parkeringsplatser för att göra centrala Skövde till ett bostadsområde är inte professionellt. Skövdes centrum måste tillåtas växa för bl.a. kulturens, handelns och nöjens krav på ytor. Besökare utifrån måste kunna parkera, inte utgå från att man kommer med kollektivtrafik.

Att säga som SBF gjorde den 17:e november att parkeringen får vi lösa senare visar att man inte tar parkeringsproblemen seriöst. Trafiksituationen i centrum är undermålig och fler p-platser måste skapas omgående. Med anledning av detta är det vår bedömning och åsikt att FÖP C ska göras om och som första åtgärd hantera infrastrukturen så att den ligger som bas och underlag för eventuell nybyggnation av lokaler och bostäder och inte tvärtom.

Bemötande

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden.

Trafikförslagen i fördjupning av översiktsplan för centrala Skövde grundar sig på Trafikstrategin som antogs 2012. Trafikstrategin gäller som grund för trafikrörelser (gång-, cykel-, bil- och kollektivtrafik) inom planområdet. I trafikstrategin har de övergripande sammanhangen studerats och gett övergripande riktlinjer för staden Skövde. Dessa har arbetats vidare med i fördjupningen till översiktsplanen. För att minska en eventuell otydlighet kring vilket dokument som är kommunens antagna Trafikstrategi så förtydligas planförslaget genom att kapitel Trafikstrategi för ett rikare stadsliv byter namn till Rörelsestråk för ett rikare stadsliv. Prioritering i korsningspunkter, och hur varutransporter i stadskärnan ska hanteras sker i arbetet med att förverkliga den kommunala trafikstrategin.

Bullerproblematiken samt åtgärder för att sanera bullriga miljöer i de centrala miljöerna utreds kontinuerligt. Platsspecifik hantering av buller och eventuella åtgärder utreds och handläggs även i samband med detaljplaneprojekt. En bullerkartläggning för Skövde stad och Skultorp blev klar april 2014 och används som underlag till kommande detaljplanearbeten i centrala Skövde. Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

När det gäller parkeringsfrågorna bygger planförslaget på och hänvisar till Skövde kommuns befintliga parkeringsstrategi som antogs av kommunen 2011. Det är mycket riktigt så att det efter platsstudier har visat sig finnas relativt gott om lediga platser i de befintliga p-husen vid Vasaporten och Commerce som borde kunna nyttjas till högre grad.

Kommunen arbetar kontinuerligt med parkeringsfrågan och även inom arbete med separata detaljplaner och projekt. T.ex. pågår arbetet med en detaljplan för kvarteret Mode där det möjliggörs för ca 500 bilplatser. Arenaområdet kommer även fortsättningsvis att vara en viktig parkeringsnod och kommer att säkerställas i ett kommande planprogram för området. Inom andra kvarter möjliggörs också byggnation av parkeringsplatser, bl.a. inom kvarteret Plåtslagaren (ytan för markparkering vid Stadshusparken), samt inom kvarteret Diana, för att nämna några.

Sektor samhällsbyggnad ska påbörja ett arbete med att ta fram en cykelstrategi, där frågor som prioritering, korsnings- och konfliktpunkter kommer att belysas.

Ett utvecklingsprojekt/gestaltningprojekt påbörjades 2015 för Hertig Johans gata och torg där utformning och användning av dessa miljöer studeras mer i detalj.

Sammanbindning av väg 49 och väg 26 är en övergripande fråga för hela kommunen och beskrivs därför i den kommunomfattande översiktsplanen.

Arbetet med att utveckla och förbättra kollektivtrafiken mellan Skövde och angränsande kommuner sker i samarbete mellan berörda kommuner och Västtrafik.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete. Bland annat till pågående projekt för Hertig Johans gata och torg samt till arbete med en cykelstrategi som ska påbörjas.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- För att minska en eventuell otydlighet kring vilket dokument som är kommunens antagna Trafikstrategi så förtydligas planförslaget genom att kapitel "Trafikstrategi för ett rikare stadsliv" byter namn till "Rörelsestråk för ett rikare stadsliv".
- Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med att järnvägen utgör en bullerkälla samt med de textjusteringar beträffande riktvärden, avstegsfall och bullerberäkningar som föranleds av ny lagstiftning om trafikbuller.

REDAKTIONELLA ÄNDRINGAR

LÄNSSTYRELSEN

Det bör stå med i planbeskrivningen att risksituationen med avseende på farligt gods ska behandlas vid detaljplanering inom 150 meter från Västra stambanan eller väg 49. Kommunens ställningstagande till de geotekniska förhållandena inom planområdet bör framgå tydligt i planbeskrivningen.

CENTERPARTIET

Beskrivningen av Balthazars verksamhet är direkt felaktig och bör korrigeras enligt förslag i yttrande.

GOTHIA INNOVATION AB

Byt ut ordet Skaraborg mot Skövde-regionen.

Bemötande

Planförslaget kompletteras avseende riktlinje för farligt gods.

I planarbetet har det gjorts en övergripande bedömning att det är möjligt med förtätning inom den befintliga bebyggelsestrukturen i centrala Skövde. Dock behövs de geotekniska förutsättningarna utredas vidare i detalj vid kommande planläggning.

Planbeskrivningen korrigeras med en ny beskrivning av Balthazar.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats.

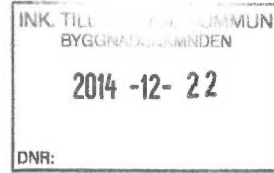
Åtgärder i planförslaget/MKB

- Planförslaget kompletteras avseende riktlinje för farligt gods.
- Planbeskrivningen korrigeras med en ny beskrivning av Balthazar.

Bilaga till samrådsredogörelse

Inkomna yttranden i sin helhet med innehållsförteckning

AB Skövdebostäder	58
Arne Lorentzon AB	76
Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS	59
Centerpartiet	60
Folkhälsorådet	63
Folkpartiet	64
Fritidsnämnden	66
Försvarsmakten	67
Gothia Innovation AB	68
Götene kommun	70
Hjo kommun	71
Heyesgästföreningen	72
Kreativa Hus	73
Kulturnämnden	75
Länsstyrelsen	83
Mariestads kommun	90
Moderaterna	94
Miljösamverkan Östra Skaraborg, MÖS	98
Näringslivsforum	104
Polismyndigheten	110
Rådet för funktionshindrade	111
Skanova	112
Skövde Cityförening	113
Skövde Värmeverk	121
Socialdemokraterna i Skövde	125
Socialnämnden	129
Tidaholms kommun	132
Trafikverket	136
Tre Skövdebor	138
Två Skövdebor	131
Töreboda kommun	140
Utbildningsnämnden	142
Vattenfall	143
Volvo Powertrain AB	145
Västra Götalandsregionen, Kollektivtrafiksekretariatet	147
Västra Götalandsregionen, Västarvet	149
Västsvenska Handelskammaren	151

Skövde kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
541 83 Skövde

2014-12-22

Fördjupad översiktsplan – Centrala Skövde, PLAN 2014.18

AB Skövdebostäder stödjer i huvudsak de synpunkter som framförs i remissvar från Näringslivsforums arbetsgrupp för boende och etablering, men tillägger följande:

- Sammanfattning sid 5: På kartbilden "Samlad markanvändningskarta" är, strax utanför planområdet, ett grönstråk markerat över del av kvarter Folkparken. På samma markyta planeras nya bostäder. Ett framtida grönstråk behöver ta hänsyn till kommande byggplan.
- Kap 3.2: Under rubriken "Riktlinjer för bostäder" föreslås nya bostäder inom angivna förtättningsområden. Utöver dessa förtättningsområden bör det även medges viss kompletterande bebyggelse i övriga centrala områden.
- Kap 3.3: Under rubriken "Riktlinjer för skolor och förskolor" föreslås samlokalisering av förskola och bostadsbebyggelse. Planering av förskolor kan ske i anslutning till bostadsbebyggelse, men bör inte planläggas i samma byggnad eller i nära anslutning som kan upplevas störande för boende.

Vänliga hälsningar

AB Skövdebostäder

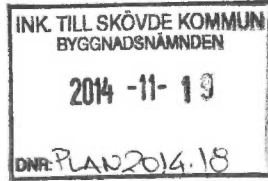
Morgan Arvidsson
Byggchef
0500-477406
morgan.arvidsson@skovdebostader.se

AB Skövdebostäder | Postadress: Box 303, 54127 Skövde | Besöksadress: Drottninggatan 2A, Skövde | Tel: 0500-477400 | Fax: 0500-488230
e-post: epost@skovdebostader.se | Hemsida: www.skovdebostader.se | Bankgiro: 227-9347 | Plusgiro: 27 83 74-4 | Org nr: 556042-3039

SKÖVDEBOSTÄDER

Datum
2014-11-14

Skövde kommun
Samhällsbyggnadsförv.
541 83 Skövde

YTTRANDE DETALJPLAN

Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS lämnar följande yttrande över:

Detaljplan för
Centrala Skövde

Gällande sophämtning för ovanstående vill vi framhålla följande för att uppfylla reglerna i renhållningsföreskrifterna.

För genomförande av soptömning ska vägen till hämtningsplatsen ha en fri höjd på minst 3,65 meter, ha en fri bredd på minst 3 meter samt ha en bärighet för ett fordon på 18 ton.

Vid hämtningsplatsen ska yta finnas med en bredd på minst 4,5 meter, fri längd på minst 14 meter samt ha en fri höjd på minst 5 meter.

För återvändsgator ska det finnas en vändyta med diameter 18 meter samt en fri remsa på ca 1,5 meter utanför vändytan.

Vi ber er även studera ”Handbok för avfallsutrymmen” som finns att läsa på vår hemsida www.aos.skovde.se

För ytterligare information kontakta, ingemar.r.gustavsson@skovde.se

Kommunalförbundet
AVFALLSHANTERINGEN ÖSTRA SKARABORG

Ingemar Gustavsson
Utredare

Kommunalförbundet
AVFALLSHANTERINGEN ÖSTRA SKARABORG
541 83 SKÖVDE

Besöksadress
Kommunverkstaden
Verkstadsvägen

Telefon
0500-49 80 00
Fax
0500-48 19 80

E-post
aosinfo@skovde.se
Hemsida
www.aos.skovde.se

Centerpartiets remissyttrande över Fördjupad Översiktsplan (Föp Centrum)

Inledning

Centerpartiet välkomnar att en fördjupad översiktsplan tagits fram för centrum. Dock så anser vi att planen i flera av sina delar behöver bli tydligare för att bland annat möjliggöra ny kompletterande bostadsproduktion. Det är också nödvändigt att snarast starta upp ett antal planprogram för att tydliggöra den kommande markanvändningen, inte minst för att skapa en helhetssyn av utvecklingen på ett område.

Centerpartiet gör bedömningen att det finns förutsättningar att med råge möjliggöra 1000 nya bostäder enligt planen och med Centerpartiets förslag till tillägg och förändringar av planen ytterligare bostäder. Däremot så är det viktigt att klargöra att förtätning av bostäder i centrumnära läge endast kommer kunna fungera som komplement till den volymproduktion av bostäder som måste ske i andra delar av staden för att målet om 300 nya bostäder ska nås årligen.

Som en följd av den fördjupade översiktsplanen behöver initiativ tas till att se över gällande parkeringsnorm i Skövde. Planering av nya förskolor och en central grundskola behöver följa en utökad bostadsproduktion centrumnära. Det är också viktigt att det tas fram en plan med åtgärder för att arbeta med fastighetsnära insamling av avfall i centrum.

Centerpartiet avger följande synpunkter på förslaget till fördjupad översiktsplan för respektive område:

Område A

- Vi är inte nöjda med den trafiklösning som finns mellan resecentrum och centrum när oskyddade trafikkanter ska passera Stationsgatan. Ett förslag till en separerad passage behöver kompletteras till planen. En möjlighet som Centerpartiet anser man särskilt ska titta på är en tunnelloösning för fordonstrafiken.
- Nuvarande spårområde behöver säkras för framtida järnvägstrafik. Behovet av rangerings- och uppställningsplatser är stort. Centerpartiet välkomnar en kommande åtgärdsvalsstudie för järnvägsområdet och resecentrum för att möta framtidens behov.
- När de tre första husen med studentlägenheter byggdes fanns planer på att bygga ytterligare ett eller två hus med studentlägenheter i kanten av Boulonger. Centerpartiet anser att det bör möjliggöras snarast.

Område B

- För att levandegöra Kyrkparken bör kommunen ta initiativ till en fördjupad samverkan med Svenska Kyrkan inte minst för att möjliggöra parken som arena för familjevemang
- Många av träden i Kyrkparken har en hög ålder och det behövs en förnygring där liksom i många av kommunens parker och grönytor. Just kyrkparken behöver också gleasas ut för mer solinsläpp.
- Kommunstyrelsen bör snarast initiera arbetet med att ta fram en detaljerad plan för nya bostäder genom förtätning i de centrala delarna av Skövde. En sådan plan ska innehålla lämpliga fastigheter att göra påbyggnad på samt lämpliga fastigheter att omvandla

till bostäder. Två sådana fastigheter att omvandla till bostäder som vi vill peka ut är gamla Telia Huset och nuvarande Arbetsförmedlingen.

- Kommunstyrelsen bör också snarast initiera en utredning och besluta var en framtida kongress och konserthall bör anläggas. Centerpartiet anser att möjligheten att bygga på "brända tomten" särskilt ska utredas och hur en samverkan med kulturhusets möteslokaler kan ge positiva effekter. Osäkerheten var en kongress och konserthall ska anläggas gör att möjliga platser låses upp intill dess att beslut fattats. Detta påverkar också var ett eventuellt nytt hotell ska anläggas centralt i Skövde. Det är Centerpartiets uppfattning att en kongress- och konserthall bör stå färdig 2018-2019.
- Centerpartiet vill också peka på vikten av att Sandtorget kan fungera som en korttids-parkering i centrum. Övrig gatuparkering i centrum bör upphöra och samtliga gator bör på sikt byggas om till gångfartsgator.

Område C

- Kommunstyrelsen bör ge uppdraget att ta fram ett planprogram för hela Arenaområdet för att klargöra hur området ska disponeras för bostäder, fritidsverksamhet, parkeringsändamål mm. Om det visar sig att en kongress och konserthall inte är möjlig att anlägga på brända tomten så behöver mark reserveras för detta, liksom hotell vid Arenan.
- Skövde kommun bör bidra till att Ställverket flyttas och att bostäder kan byggas där.
- Centerpartiet anser också att det ska framgå med tydlighet att ett stort Parkeringshus ska anläggas på Arenaområdet mot Vadsboleden, ett sådant P-hus måste färdigställas innan andra delar av Arenaområdet kan tas i anspråk för byggnation och bör in i investeringsbudgeten under kommande fem år
- Trafikströmmar i Arenaområdet och trafiksituationen specifikt kring Vallegrillen behöver ses över

Område D

- Byggnation av bostäder och parkeringshus på kvarteret Diana behöver möjliggöras snarast. Exploateringsgraden ska vara så hög som möjligt.
- Centerpartiet ställer sig positiva till byggnation av bostäder i Garpaparken i enlighet med förslaget. Området bör dock utökas österut mot Helenaskolan.

Område E

- Ett planprogram behöver snarast tas fram som medger en hög exploateringsgrad av bostäder samt handel och kontor.
- Att reservera hela Floraplatsen för parkändamål anser vi vara fel. Centerpartiet anser att bostadsbyggande i området väger tyngre och ska prioriteras.

Område F

- Det är positivt att möjliggöra expansion av Skövde gymnasium vid Västerhöjd. Därmed anser Centerpartiet att frågan om en ny placering för gymnasiecampus som avförd.
- Trafiken på Badhusgatan har ökat kraftigt för att göra trafikmiljön säkrare för gymnasieeleverna så anser Centerpartiet att det ska byggas en gångbro med rulltrappa över Badhusgatan.

Område G

- Inga invändningar mot förslaget

Område H

- Viktigt att Polis och Rättsväsende ges möjlighet att utvecklas i området.
- Parkeringsituationen måste snarast lösas i området

Område I

- Innan planering för ny byggnation startar i området måste först en långsiktigt hållbar trafiklösning anläggas som klarar dagens och framtidens ökade trafikströmmar i Mörkerkorset. En sådan lösning måste också innehålla separata bussfiler samt säkra och separerade cykelmotorvägar från fotgängare.

Område J

- Inga invändningar

Område K

- Framgår inte med tillräcklig tydlighet att området i första hand ska användas för och säkerställa Högskolans och Gothia Science Parks fortsatta expansion. Centerpartiet anser att bostadsbyggnation i området endast ska utgöra komplement till huvudverksamheten.
- Efterhand som möjlighet ges för kommunen att förvärva verksamhetsfastigheter i området bör så ske
- Kommunstyrelsen bör snarast ta initiativ till att ett planprogram upprättas.

Område L

- Centerpartiet förutsätter att en hög exploateringsgrad av området ska eftersträvas

Område M

- Framtida utvecklingen av området bör ha inriktningen på kompetens- och industriutveckling
- Beskrivningen av Balthazars verksamhet är direkt felaktig i planen. En korrekt beskrivning är: ”Balthazar är en mötesplats där besökare i alla åldrar får upptäcka, interagera och reflektera över olika naturvetenskapliga fenomen, tekniska innovationer och aktuella samhällsfrågor. Verksamheten är ett stöd till pedagogiska verksamheter och bidrar till att fler ungdomar söker till utbildningar med teknisk och naturvetenskaplig inriktning”.

Centerpartiets fullmäktige-grupp

Paula Bäckman
gruppledare

Yttrande angående granskningsremiss Centrala Skövde - fördjupning av översiktsplanen.

Diarienummer PLAN.2014.18

Beslut

Folkhälsorådet ställer sig positiv till fördjupning av ÖP - Centrala Skövde då hänsyn har tagits till flera viktiga hälsoaspekter.

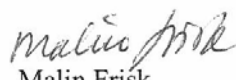
Bakgrund

En fördjupning av ÖP- Centrala Skövde syftar till att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i Skövdes centrala delar, en blandstad vilken bidrar till ett levande centrum.

Det finns samband mellan hälsa och tillväxt. En kommun har stora möjligheter att påverka sina invånares hälsa genom samhällsplanering. Därigenom att skapa attraktiva boendemiljöer och livsmiljöer för invånarna. Idag vet vi att människors hälsa i hög grad påverkas av de miljöer där de bor, verkar och tillbringar sin fritid. Genom att skapa förutsättningar för fler attraktiva bostäder, parker och mötesplatser såväl fysiska som digitala, kan kommunen bidra till en fortsatt god folkhälsa. Det finns ett samband mellan grönska i våra livsmiljöer och människors hälsa. Genom att förbättra villkoren för både gångare och cyklister skapas förutsättningar för fler att promenera eller cykla. Detta bidrar till minskad biltrafik, något som också är positivt på flera sätt utifrån ett folkhälloperspektiv.

Folkhälsorådet

Ordförande
Ulla-Britt Hagström

Malin Frisk
Folkhälsoplanerare

Till
Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsberedningen

Centrala Skövde – Fördjupning av översiktsplanen

Remissvar från Folkpartiet i Skövde

2014 12 18

Folkpartiet i Skövde ser i huvudsak positivt på den översiktsplan som presenterats för Centrala Skövde. Det skrivna förordet uttrycker de mål och förväntningar som Folkpartiet har för Centrala Skövde.

Folkpartiets mål är ett centrum för alla oavsett kön, etnicitet, funktionsnedsättning och ålder.

Folkpartiet står bakom dessa aspekter i ortsanalysen:

- Resecentrum som nod i centrum
- Ta vara på Stadskärnans kvalitéer
- Utveckla naturliga mötesplatser
- Mellanrummen är en potential
- Studenter och gymnasieelever skapar livfullt centrum
- Utveckla det gröna i centrum
- Ett mer barnvänligt centrum
- Trafikstrategi för ett rikare stadsliv

Strategi

En strategisk satsning för att stärka Skövde är berget Billingen. Här anser Folkpartiet att höghus vid Västra delen av Stadshusparken ska vara placerade så att de inte skymmer siktlinjen till Arenan. Parkeringen vid Arenan ska bytas ut mot hyresfastigheter för boende. En arkitekttävling om Fyrenområdet ska utlysas. En Kongress-/konserthall ska placeras på Arenaområdet tillsammans med hotell.

För att stärka berget Billingen med centrum bör ett uppdrag ges att utreda möjligheten till linbana inför framtiden. På kortare sikt är shuttle-bussar en möjlighet.

Trafikstrategi för ett rikare stadsliv

Från utredningen citeras: "Gångvägar, cykelvägar, gator och parkeringsanläggningar ska understödja stadslivet – inte tvärtom". Folkpartiet anser att denna trafikstrategi ska stödja såväl stadsliv som landsbygd. För att underlätta livet på landsbygden ska det vara lätt att ta sig in till stan. Därför behövs en satsning på förbifartsled som

avlastar väg 49 från Skara i första hand, men också flera infarter bör följas upp. Laddningsmöjligheter för elbilar ska finnas.

Parkeringsbehovet ska tillgodoses. I centrum kan med fördel parkeringar byggas under mark. Arenaområdet bör inrymma ett större P-hus. Vid SLA passar ett mindre P-hus byggt under markplan och på höjden. Varje fastighetsägare ska tillgoda hyresgästernas parkeringsbehov.

Förtätning

Folkpartiet anser att bebyggelsen i centrala Skövde ska prioritera höga hus. Det gäller

- Arena-området
- Södra delen mot Kavelbro bör bebyggas med en hög fastighet
- Sleipner ska bebyggas med ett välkomnande höghus mot Skövde – detta kan innehålla ett Planetarium
- Gamla macken intill Högskolan ska bebyggas med bostäder
- Norrmalmsområdet ska bebyggas med höghus
- Höghus vid Vadsbovägen enligt Lorentzons förslag

Förskola, grundskola, gymnasium

Folkpartiet ställer sig bakom idén om vikten av att planera så att centrala Skövde ger utrymme för förskola och skola inom befintlig struktur. Förskolor kan med fördel inrymmas i centrala fastigheter med grönområde och lekmöjligheter i anslutning. Ytterligare en central grundskola behövs.

Skövde gymnasium Västerhöjd bör byggas ut. Ett förslag är att skapa ett campus genom att söka möjlighet att använda delar av byggnaden Vasaporten samt bygga på ett antal våningar tillsammans med utbyggnad av Västerhöjd. En sådan åtgärd frigör lokaler på Kavelbro till förmån för grundskolan.

Parker och grönområden

Centrala Skövdes rika tillgång på parker och grönområden ska i största möjliga mån bevaras och göras mera tillgängligt.

Stadskärnan

Folkpartiet anser att Vasaporten ska delas för att få det gamla rutnätet intakt.

Vägen vid Commerce mot Staketgatan ska öppnas.

En förhandling med fastighetsägare bör ske för att få en arkad mellan Helenagatan och S:t Sigfridsgatan

Ulla-Britt Hagström
Ordförande

Christer Winbäck
Gruppledare

FRN § 76/14 Samråd Centrala Skövde - Fördjupning av översiktsplanen

FRN2014.0054

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Fritidsnämnden	2014-12-08	76/14

Beslut

Fritidsförvaltningen beslutar att lämna följande yttrande angående Samråd Centrala Skövde – Fördjupning av Översiktsplanen:

Fritidsnämnden vill understryka vikten av tillgänglighet till aktivitetsplatser för medborgarna. Planeras stadskärnan och de centrala områdena om så att vissa av de grönytor och andra aktivitetsplatser som finns idag tas bort för att möjliggöra byggnation är det av största vikt att nya aktivitetsplatser planeras in i samrådet. Fritidsnämnden är medveten om att det framgår i samrådet att det förslås nya, mindre parker inom samrådet men väljer i alla fall att understryka vikten av att detta sker. En djupare analys bör genomföras om det finns behov av ytterligare en friidrottshall eller multihall där flera olika idrotter kan utövas inom samrådets avgränsningar. En sådan hall bör i sådant fall placeras i närheten av nuvarande Arena Skövde då stora vinningar finns i samordning av drift och verksamhet.

Fritidsnämnden anser att stor vikt skall tas vid det angivna generella riktlinjer för utveckling i centrala Skövde nämligen att utveckla kopplingen mellan centrum och Billingen; både fysiskt och visuellt. I samband med detta bör påtalas nuvarande Strupens betydelse för denna koppling. Strupen bör utvecklas till ett naturligt varndringsstråk och på så sätt utveckla kopplingen mellan centrum och Billingen.

Vidare ska idéskissen till målbild för Arenaområdet som arbetades fram av kommunen 2008 där bland annat en konsert- och kongresshall ingick, lyftas fram och återigen bearbetas och tas i beaktande vid framtagande av detaljplanen för centrala Skövde.

För att möjliggöra ett av samrådet mål ”ett större och mer varierat utbud av rekreativsmöjligheter i stadens parker” förslår fritidsnämnden att samrådet studerar möjligheterna att anlägga en aktivitetsplats i form av en Actionpark på platsen där idag Västgöta Bengtssons park är placerad. I samrådet lyfts också fram att ”En utveckling av Västgöta Bengtssons plats skulle bidra till områdets kreativa karaktär”. En utredning bör dock göras på hur en eventuell ökad ljudnivå i parken kan komma att påverka närliggande bostadshus.

Bakgrund

Fritidsförvaltningen/nämnden har beretts möjlighet att yttra sig över Samråd Centrala Skövde – Fördjupning av Översiktsplanen.

Samrådet avser Centrala Skövde, innefattande stadskärnan och de centrala områdena. Samrådets syfte är att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande stadskärnan och de centrala områdena. Detta för att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt av de centrala delarna av Skövde. Ett drygt tiotal förtätningsområden har identifierats, samtidigt som stor vikt läggs vid huvudstråk för gång och cykel samt utveckling av mötesplatser, parker och grönområden.

Yttrande

Datum
2014-12-12

Beteckning
FM2014-9384:3 Sida 1 (1)

Ert tjänsteställe, handläggare
Skövde kommun, samhällsbyggnad
Maria Palmqvist

Ert datum
2014-09-17

Er beteckning
PLAN 2014.18
KS 2013.0374

Vårt tjänsteställe, handläggare
Emelie Aspeheim-Spreizer, 08-788 84 40,
Emelie.Aspeheim-Spreizer@mil.se

Vårt föregående datum
-

Vår föregående beteckning
-

**Samråd fördjupad översiktsplan för centrala Skövde,
Skövde kommun, Västra Götalands län**

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende. Planområdet som den fördjupade översiktsplanen redogör för omfattas ej av bullervärden högre än 55 dBA.

Gille, Jakob

Delprocessledare fysisk planering, produktionsledningens infrastrukturavdelning

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Skövde kommun samhällsbyggnad@skovde.se

För kännedom

P4, avsedd för Pelle Holmström

LedR

Länsstyrelsen i Västra Götalands län vastragotaland@lansstyrelsen.se

(EAS)

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post, Internet
Högkvarteret	Lidingövägen 24	08-788 75 00	08-788 77 78	exp-hkv@mil.se
107 85 Stockholm				www.forsvarsmakten.se/hkv

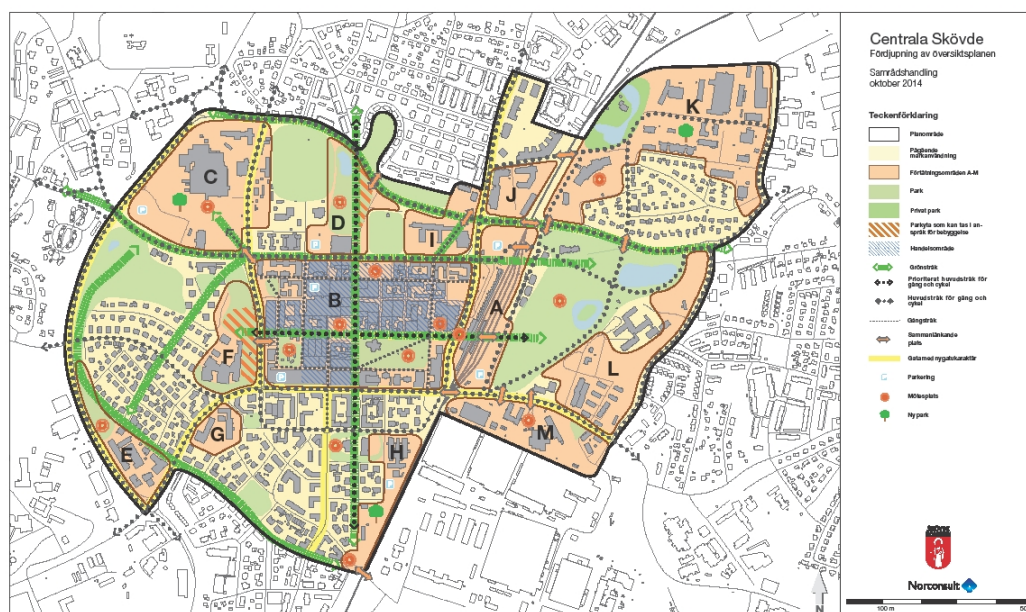
Angående Yttrande fördjupad översiktsplan; PLAN.2014.18

Förslag till beslut

Vi föreslår styrelsen att

- Lämna bifogat yttrande

Fördjupad översiktsplan (FÖP)
- Gothia Innovation AB yttrande

Gothia Innovation AB har som uppdrag att driva och utveckla innovationsmiljön Gothia Science Park-

Bolagets synpunkter sammanfattas nedan för att efter det kommenteras.
Gothia Innovation AB anser att:

- Expansion i område M och A
- Placeringen av mötesplats och park
- Bostäder i område K.

Kenneth Alfelt Gothia Innovation AB

Område M.

Vi ser en utsträckning/expansion av Gothia Science Parks område mot Volvo/Kavelbrovägen. Tanken är att åstadkomma en struktur där flera olika aktörer förutom Volvo kan verka inom området med sina verksamheter och samverka för att stödja varandra för framtida utveckling och nyetableringar. Vi ser detta som en strategisk etablering för Gothia Science Park och dess företag. Detta kommer ge en dynamisk miljö som skall inspirera till kreativitet och kunna appellera till kunskapsintensiva företag.

Område A

Resecentrum är en central resurs gällande förutsättningar att etablera och utveckla företag i kunskapsekonomin. Naturliga, tydliga gångstråk som sammanbinder område A, K och M är att önska. Vi ser i förlängningen en möjlighet att etablera fler företag och arbetstillfällen genom att teknik och forskningsparken finns etablerad i fastigheter inom område A

Placering av mötesplats och park.

Parken anser vi bör vara ett naturligt inslag i innovationsmiljön. Parken har en tydlig funktion i en lyckad sammanlänkning av område M, L och A. Parken kan som funktion ytterligare skapa attraktionskraft för Innovationsmiljön.

Område K

Etablering av bostäder i område K bedömer vi som positivt för utvecklingen av en modern innovationsmiljö. Vi anser att det är viktigt att det vid sådan planläggning inte begränsar Gothia Science Park fortsatt expansionsmöjligheter i område K

Skövde kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
541 83 SKÖVDE

Länsstyrelsen
samby.vastragotaland@lansstyrelsen.se

Götene dnr 2014000826

Fördjupning av översiktsplanen för Skövde centrala delar Samrådshandling

Götene kommun har med stort intresse tagit del rubricerad samrådshandling. Den fördjupade översiktsplanen skall visa på hur, var och vilken typ av ny bebyggelse som är lämplig och önskvärd i centrala Skövde.

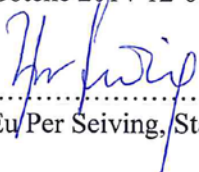
Skövde kommun är Skaraborgsregionens centralort och det är därför av största vikt även för angränsande kommuner att Skövde utvecklas både med avseende på antalet invånare och arbetstillfällen men även som trafikknut med järnvägen, högskolan, Västra Götalandsregionens funktioner mm.

Det är dock av största vikt att Skövde i den utvecklingsambitionen även ser till angränsande kommuners påverkan och behov av goda trafikförbindelser för arbetspendling, att högskolan på ett positivt sätt bidrar till att öka utbildningsnivån även i angränsande kommuner samt att Skövde ser potentialen hos angränsande kommuner som bostadsorter mm.

Skövde kan genom sitt attraktiva näringsliv locka kompetent arbetskraft som föredrar att bosätta sig på en mindre ort och därmed tillsammans med grannkommunerna vara ett attraktivt alternativ till storstadsregionerna. Därför är det mycket viktigt att inpendlingen till Skövde fungerar smidigt med bra infrastruktur och centrala parkeringsmöjligheter.

Götene kommun önskar också påpeka att pendeltrafiken från Skövde till arbetstillfällen i Götene är relativt omfattande vilket ytterligare stärker påståendet av vikten av goda kommunikationer.

Götene 2014-12-09

.....
Eu Per Seiving, Stadsarkitekt

Kopia till:
Kommunstyrelsen Götene
samhallsbyggnad@skovde.se
Mehdi.vaziri@lansstyrelsen.se

Enhet
Plan- och byggenhetenDatum
2014-12-22Handläggare
Anna de LavalMottagare
Skövde kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
541 83 SKÖVDEEr beteckning
PLAN.2014.18/KS2013.0374Beteckning
Dnr 2011-272

Samråd Centrala Skövde – Fördjupning av översiktsplanen

Hjo kommun har tagit del av samrådshandlingarna och har inget att erinra. Alla regioner behöver en stark centralort, som kan erbjuda den service som det inte finns underlag för i omgivande mindre kommuner. Det måste dock finnas en balans mellan centralortens dominans och övriga orter/kommuner i regionen.

Bakgrund

I översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde.

Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i de centrala delarna av Skövde, en blandstad som bidrar till ett levande centrum. Planförslaget utgår från Skövdes roll i regionen, kravet på hållbar utveckling och regionala och kommunala styrdokument.

Planförslaget ställs nu ut för samråd. Efter samrådstiden kommer planförslaget att bearbetas och på nytt ställas ut innan planen antas av kommunfullmäktige.

Hjo kommun

Anna de Laval
Stadsarkitekt

Remissvar gällande PLAN.2014.18 Centrala Skövde.

Vi tycker fördjupningen av översiktsplanen av centrala Skövde är bra.

Det ger en bra bild av de hinder och möjligheter som den befintliga bebyggelsen ger oss i den fortsatta utvecklingen av centrala Skövde. Både när det gäller boende och andra verksamheter.

Det är viktigt att man har ett långsiktigt perspektiv när det gäller miljö och framtida hållbarhet. Vi ska lämna ifrån oss en stadskärna som är levande och inbjudande att bo och vistas i. Därför är det glädjande att man har påpekat vikten av grönområden även i de centrala delarna. Sen kan det vara en personlig upplevelse vad som är "gröna oaser" i stadsbilden. Parker, lekplatser, grönområden eller bara en "grön plätt" i form av en bit gräsmatta och i bästa fall några träd. Att ha tillgång till någon form av grönområde inom 300 meter, som har nämnts i några sammanhang är ett bra mått som vi stödjer.

Vi tycker också det är bra att man framhäver vikten av kollektivtrafikens möjligheter och ibland förtur i stadsbilden. Detta parat med satsningar på cykel- och gångtrafik ger en bra framtidsvision. Men vi kan inte tänka bort bilismen helt. Vi kommer att ha bilar av olika slag som transportmedel under ganska lång överskådlig framtid och därför måste hänsyn tas till framkomlighet, parkering m.m. även för bilar. Lämpligt utplacerade laddstationer för elbilar vore en bra åtgärd.

Andra frågor som vi tycker är viktiga att ta stor hänsyn till är möjligheten att öka boendet i centrala Skövde. Vi tror att det är nödvändigt för att de centrala delarna även fortsättningsvis ska vara fylld av verksamhet i olika former. Då kan det bli frågan om att bygga på höjden t.ex. Hur ställer sej omgivningen till det? Här krävs ingående diskussioner om bevarandeplaner och vad vi egentligen vill med stadskärnan. Hur många lägenheter får vi plats med i det vi kallar centrala Skövde. Hur många hyreslägenheter får det plats? Vilka andra verksamheter, arbetsplatser och aktiviteter vill vi ha där? Detta kan vi återkomma till men vi tror att en saklig och framåtriktad diskussion om detta där Skövdes invånare är en av diskussionsparterna är nödvändig. Vi ser fram mot fler informationer och möjligheter till synpunkter och diskussion.

Att förtäta och utveckla det centrala Skövde tycker vi är bra. Det innebär i många fall att man måste bryta gränser och tänka nytt. Detta möter motstånd men med bra underlag och den långsiktighet som finns i vision2025 tror vi att det finns stora möjligheter att bl.a. öka antalet hyreslägenheter i centrala Skövde.

Skövde den 20 december 2014.

Hyresgästföreningen Skövde.

Anders Forsberg

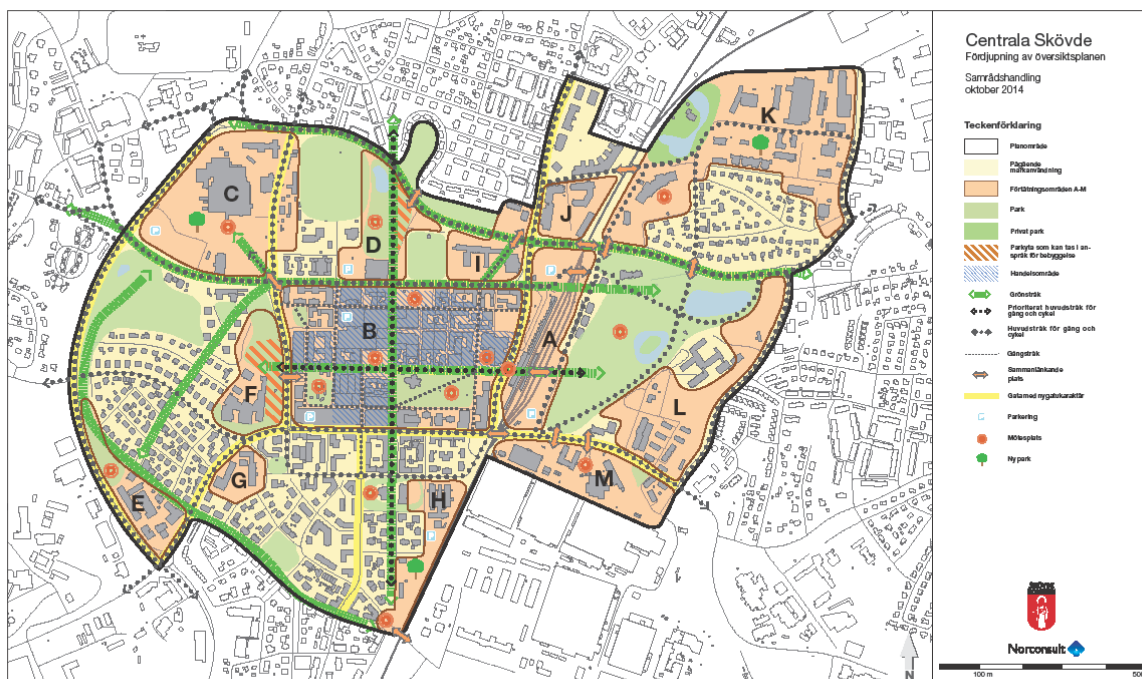
Angående Yttrande fördjupad översiktsplan; PLAN.2014.18

Förslag till beslut

VD föreslår styrelsen att

- Lämna bifogat yttrande

Fördjupad översiktsplan (FÖP) -Kreativa Hus yttrande

Kreativa Hus har som uppdrag att stärka Gothia Science Park (Område K).

Bolagets synpunkter sammanfattas nedan för att efter det kommenteras.
Kreativa Hus anser att:

- En förtätning av Mariesjöområdet är bra
- Användandet av termen Skaraborg bör bytas ut till Skövde-regionen
- Det är av största vikt att bostäder ”sprängs” in i miljön
- Placeringen av mötesplats och park är på kartan inte ideal.
- Tydligare trafikstråk Kaplansgatan/Hjovägen

Förtätning Mariesjöområdet

Bolaget välkomnar en förtätning av området.

Idag kan det uppfattas som allt för glest för att utgöra en dynamisk miljö som skall inspirera till kreativitet och kunna appellera till kunskapsintensiva företag. En förtätning skulle också ta bort en del av den grova industriella känslan över området.

Skaraborg och Skövde regionen

Länet Skaraborg avskaffades 1997, vilket är 17 år sedan.

Bolaget vill verka för att stärka Skövde och regionen. Skövde är sedan länge både utpekad som, samt åtagit sig rollen av att vara motor i regionen. Flera studier visar på att en region behöver en tydlig motor och att den motorn har såväl ansvar som skyldigheter.

Kreativa Hus anser att det är viktigt att Skövde tar sitt ansvar i regionen och tydliggör vart centrum ligger. Detta är det bästa vi kan göra för regionen och en viktig del i Skövdes vision.

Byt ut ordet Skaraborg mot Skövde regionen.

Insprängda boendemiljöer

Bolaget välkomnar visst mått av bostäder i området. Eftersom området präglas av en teknik och forskningspark, anser vi att det är viktigt att dessa villkor får styra.

En sådan miljö behöver framför allt präglas av en hög densitet. Byggnader och verksamheter behöver ligga så tätt som det är möjligt för att skapa en upplevd nära miljö.

Det är oerhört viktigt att en sådan miljö inte slås sönder av allt för stora områden avsedda för annat än just det ”professionella” livet.

Erfarenheter från andra liknande miljöer säger att det går alldeles utmärkt att till viss del blanda in bostäder, oftast då genom att placera dem i samma byggnader som arbetsplatserna.

Allt för stora områden, till exempel ett helt kvarter, kommer också utgöra barriärer för framtida tillväxt för parken alternativt andra kommersiella etableringar. Vi ser inom en snar framtid att Gothia Science Park utgör en dragare för etableringar, etableringar som då önskar omedelbar närhet till teknikparken.

Bolaget anser att man bör vara ytterst försiktig med hur man planerar för ytterligare bostäder i området.

Placering av mötesplats och park

På befintlig karta är Portalens framsida markerat som mötesplats samt del av Tegelbruket 5 markerat som park. Möjligen är dessa symboler placerade symboliskt, i så fall faller bolagets kommande kommentar.

Parken anser vi bör byggas in i miljön. Området har inte råd med en större grönyta än den som redan finns. Dock skall särskild vikt läggas vid byggandet av gröna miljöer när område efter område bebyggs.

Bolaget tror också att om område K skall förtätas så som planerat så behöver man också se över en mötesplats i områdets östra del. Trafik kommer angöra Mariesjö österifrån i större utsträckning och då behövs även en mötesplats/entré i den änden av Mariesjö.

Kaplansgatan/Hjövägen

Idag är trafikflödena in och ut ur teknikparken inte ideala.

Bolaget vill att Kaplansgatan sträcks ut och angörs Hjövägen. Detta skulle skapa en tydligare in och utfart. På kartan är detta stråk nu markerat som ”Gångstråk”.

KN § 50/14**Förslag till yttrande Plansamråd centrala Skövde, fördjupning av översiktsplan**

KN2014.0056

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kulturnämnd	2014-12-17	50/14

Beslut

Kulturnämnden instämmer i stort med förslagen, men vill framföra några synpunkter och reflektioner som berör kultur och kulturmiljö i den fördjupade översiktsplanen.

Kulturnämndens synpunkter

Kulturnämnden är principiellt sett positivt inställd till Centrala Skövde - Fördjupning av översiktsplan. Nämnden instämmer i planens utvecklingsstrategi där Skövde ska utvecklas till en blandstad som ger ett levande centrum. Det finns dock några oklarheter som kulturnämnden vill kommentera.

Under avsnittet Kulturmiljöer bör det framgå att dagens stadskärna ligger inom fornlämning RAÄ 73:1, dvs Skövdes äldre stadslager från medeltiden och framåt. Det innebär att planerade markarbeten som ska utföras inom RAÄ 73:1 kan påverka äldre stadslager och därav bli aktuella för arkeologiska undersökningar. Det bör också framgå att Skövde kommuns kulturmiljöprogram från 2012 bör vara vägledande i samhällsbyggnadsprocessen. Skövde kommun har ett stort ansvar för att Plan- och bygglagen efterföljs i ny- och ombyggnationer gällande miljöer, byggnader och gaturum - i synnerhet när det gäller förtätning av stadskärnan. Kulturmiljöprogrammet ger en helhetsbild av stadens olika tidskaraktärer och kulturhistoriska värden.

I bilaga 2 Miljökonsekvensbeskrivning för centrala Skövde bör det framgå att planerade markarbeten som ska utföras inom RAÄ 73:1, Skövdes äldre stadslager, kan bli aktuella för arkeologiska undersökningar.

Under avsnitten Förtätningsområden, Trafikstrategi, Konsekvenser och Genomförande bör Kulturhuset, Kulturhustorget, Rosa huset, Kyrkparken, Offentlig konst, Helensstugan (byggnadsminne), Slöjdens Hus och Helensparken få större utrymme. Dessa platser speglar möten, identitet, aktiviteter och händelser vilka är oerhört centrala för att en stad ska få ett levande stadskärna och möjliggöra ett tryggare centrum.

I avsnittet Konsekvenser bör Kulturhuset få större utrymme som identitetsskapande målpunkt. Kulturhuset vänder sig till alla åldersgrupper och med 300 000 besök per år och dess centrala placering, bör Kulturhuset få en starkare roll som identitetsbärare i den fördjupade översiktsplanen. Kulturhuset står för trygghet, är en naturlig mötesplats, har ett starkt barn- och ungdomsperspektiv och är en identitetsbärare för Skövde, Skaraborg och som Sveriges äldsta Kulturhus.

I avsnittet Genomförande som berör Stadskärnan, Resecentrum och den så kallade brända tomten (Fastighetsbeteckning Slepner 3), bör Kulturhuset och Rosa huset inkluderas i utvecklingsarbetet då dessa platser påverkas direkt av omgivande förändringar. Kulturhuset

och Rosa huset kan också ses som en del av resecentrum då deras placering ligger i skärningspunkten mellan stadskärna och resecentrum.

Delges

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Yttrande: PLAN.2014.18

Arne Lorentzon AB

Fredrik Johansson
fredrik@alorentz.se
Vipans Gränd 4
541 31 SKÖVDE
Tel. 0500 – 41 08 05

Datum: 2014-12-19

Skövde kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen
541 83 SKÖVDE
samhallsbyggnad@skovde.se

Diarienummer PLAN.2014.18

Er beteckning:

Centrala Skövde - Fördjupning av översiktsplanen

YTTRANDE

2014-12-19

Sammanfattning:

- Arbetet att ta fram en fördjupad översiktsplan är efterlängtat och vi anser att planen på många punkter hittar viktiga aspekter att jobba vidare med för vår stads utveckling.
- Vi tycker dock att planen i många viktiga avseenden saknar visioner och samtidigt koppling till reella frågor och problem här och nu.
- Planen, i sin nuvarande form, anser vi inte lever upp till en av dess viktigaste grundläggande ingångsvärden, nämligen att skapa 1000 centrumnära bostäder till år 2025. (Boendestrategiskt program, "Mål 12". Antagen av KF den 24/9 2012, §117)

Utgångspunkt:

Lorentzon eftersträvar att vara en drivande samhällskraft till nytta för de orter vi är verksamma i och därför arbetar vi för att göra Skövde starkare. Ett starkare Skövde ger ett starkare Skaraborg. Vi har med förväntan inväntat det nu pågående arbetet med en fördjupad översiktsplan för centrala Skövde, härmed refererad till som "FÖP:en", och vill nu efter att ha analyserat samrådshandlingen inkomma med ett remissvar för att försöka belysa vad vi tycker att man bör ta med och/eller i vissa fall justera. Allt för att Skövde skall kunna bli ännu starkare som draglok inom regionen. Vi hoppas att våra synpunkter tas emot som inspel i FÖP:en för att, som vi hoppas, göra den starkare.

Våra synpunkter i korthet:

För Skaraborg som helhet behöver Skövde stad växa. Vi har därför fokuserat våra synpunkter till de arbetsområden där vi anser att vi har mest att tillföra då de ligger närmast vår verksamhet. Vi kommer därför främst att analysera byggnation, behovet av mötesplatser samt bortbyggandet av barriärer. Om man tar hänsyn till vårt förslag som helhet anser vi att man, utan att förlora viktiga funktioner, kan få till upp emot 3000 centrurnära bostäder inom FÖP:ens avgränsade område. Vi ser att minst 1500 av dessa kan stå klara till 2025 och att samtliga bostäder kan stå klara till 2035. Detta anser vi kunna vara möjligt om man vågar ta de stora och nödvändiga stegen som vi menar att man måste ta.

Vad gäller mötesplatser och barriärer anser vi att man i FÖP:en har gjort ett bra arbete i att identifiera dessa men håller inte med om alla mötesplatser och dess placering. Vi tycker att på vissa ställen skulle man i stället kunna använda platsen för annat ändamål.

Vad gäller byggnation anser vi inte att man tar på sig ledartröjan och visar vad man vill med staden. Vi kommer i vår genomgång av de olika delområdena belysa exempel på områden där vi tycker att man kan agera motor och driva på utvecklingen för Skövdes, och därmed Skaraborgs, bästa. Vi anser också att man hämmar kreativitet och idéer genom att föreslå vilken sorts kvartersstruktur som är lämplig. Vi tycker att man i stället bör specificera eventuella volymer, exploateringsstal och byggnadshöjder och sen låta marknaden bestämma formen på byggnaderna. Detta är genomgående för alla områden och tas inte upp mer under respektive område än om det anses behövt för resonemanget just där. Vi anser också att man i FÖP:en bör lyfta blicken och öppna upp för riktigt höga byggnader för att få till fler landmärken.

Vi tycker också att en konsekvensanalys för de verksamheter som behöver flytta på sig bör finnas med samt alternativa placeringar för dessa. Vi tycker också att man i FÖP:en borde specificera inom vilka tidshorisonter man ser de olika områdena som aktuella och bryta ner genomförandet i milstolpar med avläsningsbara mätvärden. Detta för att i efterhand kunna analysera hur man ligger till och vad man behöver fokusera mer på.

Synpunkter till fördjupningsområden

I FÖP:en har man under avsnittet 3:7 en uppräknings av områden som man har analyserat som aktuella förtättningsområden. Nedan följer våra synpunkter kring varje delområde. Man har i FÖP:en räknat upp dem från "A" till "M".

A. Resecentrum

Detta områdes strategiska läge måste få en tydligare mer visionär plan än det är idag. Vi vill se konkreta förslag på kv. Mode som knyter an till riktlinjerna för område A. Vi anser att man i FÖP:en med enkelhet kan styra kv. Mode till att utgöra en samlingspunkt och platsen där inresande bilister möter staden genom att lämna sina bilar och sen promenera sista biten in. Vi anser att man i detta läge skulle kunna få till en kombination av parkeringshus på tre våningar, plats för bussparkering, Handel/Café, kontor, samt även bostäder. Allt detta på samma tomt. Kv. Atollen i Jönköping kan här användas som referens. Där har man tillskapat dessa funktioner i en och samma byggnad mitt i centrum.

B. Stads kärnan

Vi tycker att man inom detta område har varit för ovisionär och för oklar vad gäller byggnationen. Vi vill se konkreta förslag på bebyggelse för att nå fram till målbilden i Vision 2025, nämligen "Skövde regionen är känd i landet som en välkomnande och växande region där människor möts, verkar och mår bra". Skaraborg behöver en storstad och Skövde kan och framför allt ska ta den rollen.

Man tar upp Kvarteret Sleipner som viktigt men man bör kunna specificera tydligare vad man vill och sätta ner foten här. Vårt förslag är en kongresshall i direkt anslutning till kulturhuset, resecentrum och stads kärnan för att få till ett kulturellt centrum i Skaraborg. Vi har Sveriges första kulturhus, låt oss ta det in i nästa århundrade. Ovanpå en kongresshall ser vi med fördel att man kan få till bostäder på ett mycket attraktivt läge.

Vi tycker också att man inte bör formulera sig som man gör i riktlinjerna för området: "Möjligheter till påbyggnadsprojekt i stads kärnan är begränsade". Denna formulering kommer att verka hämmande för alla med idéer. Bättre att skriva något i stil med: "Eventuella påbyggnadsprojekt kan vara möjliga men får analyseras från fall till fall". Detta håller öppet för nya idéer.

Vi tycker att det gamla Teliahuset bör markeras som rivningsbart för att ge plats åt bostäder och på så sätt få liv i denna del av kyrkparken under dygnets alla timmar. Blandstaden kräver att vi river gamla byggnader för att ge plats för nya som passar bättre in i dagens behov, människor vill bo centralt.

C. Arenaområdet samt kv. Motorn 1 och 5

Detta område är för stort och för viktigt för att ha en så pass svävande formulering som man nu har. Även här anser vi att man bör sätta ner foten och aktivt föreslå var vi placerar olika saker inom området. Vi föreslår att man som bullerdämpare enkelt skulle kunna placera ett p-hus i sydvästra delen av området mellan nuvarande Sveriges Radio och Vadsboleden. Detta kan bli ett välkommet tillskott av pendlarparkeringar i direkt anslutning till Vadsboleden som matarled. Det kommer också att behövas en bra parkering om arenaområdet skall utvecklas som mötesplats för evenemang och turism. Bygger vi senare bort de parkeringar som ligger runt det diagonala stråk mellan arenan och staden så blir detta behov ännu större. Vi tänker oss att man kan få in 5 våningar P-hus eftersom marken är så mycket lägre än Norra Bergvägen. Med fördel kan någon mindre uppstickande överbyggnad utföras på toppen av P-däcket innehållande hotell, arbetsplatser, bostäder eller en kombination av dessa.

Vi ställer oss tvekande till motiveringen av en ny park eller liknande inom området utan anser att det bör man lösa genom att bygga en utomhusbassäng med tillhörande gräsytor och träd till Arenabadet. Denna kan med fördel placeras mellan nuvarande Arenabadet och Vadsboleden.

Vi tycker att man, öster om Badhusgatan, skall bebygga med bostäder och att arbetet med att flytta ställverket bör sättas igång så snart som möjligt. Innan det är klart bör man börja planera för bostadsbyggnation norrifrån och bygga sig söderut och tillslut över där ställverket nu står placerat.

Den nuvarande brandstationen anser vi att kommunen bör flytta till ett bättre läge. Tomt möjliggörs då för fortsatt expansion av Arenan med fler hallar eller liknande. Här kan också med fördel en grundskola placeras om den utformas rätt ur bullersynpunkt.

Nuvarande Vallegripen anser vi bör kunna flyttas eller beredas plats i en ny byggnad som kan innehålla ytterligare idrottshallar för föreningar, turneringar och mästerskap. Detta för att öka områdets konkurrenskraft i landet.

Vi anser också att en förskola inte är lämplig i området. Framst på grund av trafikbilden runt området men också med tanke på att marken används bättre med större byggnadsvolymer.

Vi ifrågasätter också rimligheten i att våningshöjder bör avvägas mot den visuella kopplingen till Billingen då området i vår mening skall innehålla höga byggnader med stora volymer för att tillvarata platsens potential.

D. Garpaparken och kv. Diana

Vi anser att man här har hittat en tydlig barriär som behöver tas omhand. Vi tycker också att det är bra att man öppnar upp för byggnation i delar av parken för att minska barriäreffekten. Vi tycker att man kan vara tydligare med vilka volymer man kan tänka sig samt var man kan få plats med en eventuell förskola.

Vad gäller kv. Diana så tycker vi att det är bra att man här tydligt skriver att ett kombinerat P-hus med bostäder bör anläggas. Vi tycker dock att man kan öppna upp för högre höjder och inte fullt så mycket fokusera på gaturumskaraktären utmed Staketgatan då det i sig begränsar höjd och form av byggnationen.

E. Floraplatsen och kv. Duvan

Här tycker vi att man har gjort en vision men vi saknar möjlighet och förutsättningar för etapper samt en plan för var de verksamheter som finns idag ska ta vägen i stället. Vi tycker också att man bör möjliggöra för att starta på de lättaste platserna först utan att behöva exploatera ett helt kvarter.

Inom området anser vi att den stadspark man vill skapa inte bör placeras i vad man själva har döpt till Floraplatsen, utan bör placeras längre norrut utanför området mot/på Nyströms kullar. Floraplatsen är en inkilad bit mark utmed en trafikled som inte lämpar sig för parkändamål av den karaktären. Vi tycker i stället att man skall tillåta byggnation in i naturområdet och förädling av resterande markyta till naturpark.

Vi tycker inte heller att detta område är en bra placering för en förskola, främst på grund av den närliggande trafikleden. Vi ifrågasätter också den föreslagna kvartersstrukturen då den omöjliggör etapper och att kunna starta på de lättaste platserna. Vi föreslår under rubriken ”Våra synpunkter i korthet:”, tredje stycket, att man inte skall specificera kvartersstruktur utan bör inrikta sig på volymer, exploateringstal och våningshöjder för att inte hämma kreativiteten och nya idéer. Det här är ett typexempel på när den föreslagna kvartersstrukturen omöjliggör det enkla byggandet.

F. Västerhöjd

Vi tycker i grunden att det är bra att man låter gymnasiet växa ner mot centrum för att få en bättre gatubild. Dock anser vi att man i den norra delen av området bör kunna planera för bostäder på ett så pass centralt läge. Utförs dessa som höga punkthus kan de bli ett landmärke för staden utan att för den skull inkräkta på parkkaraktären i området då husen bör kunna placeras i samverkan med många av de befintliga träden.

G. Läroverket

Vi tycker att det är bra att man öppnar upp för att riva och nyskapa på detta område. Vi anser dock att en förskola är bättre placerad inom området än en grundskola då grundskola placeras bättre på arenaområdet i anslutning till idrottshallar m.m. En förskola med byggnaden mot Varnhemsgatan får också en skyddad innergård med bra möjligheter för avlämning/hämtning från Wennerbergs gata. Läroverksbyggnaden anser vi bör kunna anpassas till studentboende eller liknande.

H. Vasaplatsen

Vi anser att FÖP:en har fått med viktiga aspekter och samtycker till användningen man föreslår.

I. Helenaskolan och kv. Soldaten 4

Vi tycker att framtidens grundskola för centrum bör ligga vid Arenan enligt tidigare förda resonemang i punkter ovan. Detta frigör då mark som bör bebyggas med bostäder på väldigt attraktiva lägen. Det diagonala stråk från Mörkekorset mot centrum är viktigt och bör kunna bevaras vid byggnation. Området anser vi tål större byggvolym och bör kunna rymma en stor del av de lägenheter man vill skapa centrumnära i Vision 2025. Vi tycker att föreslagen kvartersstruktur hämmar möjligheterna.

På kv. Soldaten 4 anser vi att man skall bygga en ungdomsskrapa som motpol till den studentskrapa som redan finns i Boulogner för att ytterligare markera högskolans intåg i staden. Från denna skrapa ansluter man en gångbro över till dels Högskoleområdet och dels till centrum via stråket där nu Helenaskolan ligger. Mörkekorset ligger ”i en grop” och med de naturliga höjdskillnaderna runt omkring, samt om man har i åtanke vår idé om Modeparkeringen i punkt ”A” samt om Högskoleområdet i punkt ”J”, gör att man kan få till en nivåseparerad gång/cykeltrafik över Mörkekorset i alla fyra riktningarna.

J. Södra delen av högskoleområdet

Vi anser precis som FÖP:en att denna mark skall bebyggas av en byggnad för Högskolan och att den skall kunna bli en välkomnande entré till Högskoleområdet samt en koppling till staden. Förstärkningen av kopplingen till staden görs starkare med broar över Mörkekorset för att förhindra de barriäreffekter som Hjovägen utgör idag. Detta tycker vi bör finnas med som framtidstanke när man gör FÖP:en.

K. Mariesjöområdet

Inom Mariesjöområdet ifrågasätter vi behovet av en tillkommen parkyta. Vi ser i stället möjligheter till att man som kommun köper in den privata mark som finns idag och öppnar upp den för allmänheten. Villan skulle kunna bli ett tillskott för kårverksamheten på högskolan. Visionen om bostäder här ser vi som positiv men höjer lite frågor om genomförandetid. Det är nog inte realistiskt att det blir av inom 10 år. Därmed tappar vi, i nuvarande utformning av FÖP:en, ca 50% av de centrumnära bostäderna som visionen vill skapa innan 2025. Dessa bör vi i stället kunna få in på andra områden enligt våra punkter ovan och under denna.

Vi anser att man är rätt ute i FÖP:en när man vill ha en tydligare entré till Gothia Science Park (GSP) och tycker att denna bör förläggas till det stråk som man har identifierat som viktigt via Boulogner och över Hjovägen. Detta stråk har potential att bli en allégata och tydlig entré till GSP för både bilar, cyklister och gångare. De två senare kan med fördel korsa Hjovägen över en bro eftersom marknivåerna möjliggör detta utan någon större insats på omkringliggande mark.

L. Ekedalsområdet

Vi tycker att det är bra att man i FÖP:en möjliggör för bostäder inom detta område. Vi anser dock att man bör släppa till större bostadsvolymer och högre hushöjder då området tål detta. Man skriver i FÖP:en att ”Ny bebyggelse skall funktionellt och visuellt på ett bra sätt koppla samman stadsdelen Östermalm med Boulognerskogen och Stadskärnan” och i andra änden av Boulogner i anslutning till Stadskärnan ligger Studentskrapan som därmed borde möjliggöra likande hushöjder inom detta område. Vi tycker också att man skall specificera att en förskola inte är aktuell i det norra området då detta är den bästa placeringen för attraktiva bostäder.

M. Volvo möter staden

Vi anser att FÖP:en har fått med viktiga aspekter och samtycker till användningen man föreslår.

Skövde den 19 december 2014

ARNE LORENTZON AB

Fredrik Johansson

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Mehdi Vaziri
Arkitekt
010-2245186
Mehdi.Vaziri@lansstyrelsen.se

Samrådsyttrande
2014-12-19

Diarienummer
401-35530-2014

Sida
1(7)

Skövde kommun
Kommunstyrelsen
541 83 Skövde
kommunstyrelsen@skovde.se

Samråd om fördjupning av översiktsplan för centrala Skövde, Skövde kommun, Västra Götalands län

Samrådshandlingar daterade oktober 2014

Inledning

Rubricerat förslag har inkommit till Länsstyrelsen för samråd enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen (PBL). Vid samråd om översiktsplan ska Länsstyrelsen enligt 3 kap. 10 § PBL särskilt ta till vara och samordna statens intressen och därvid bl.a.

- verka för att riksintressen enligt miljöbalken tillgodoses
- verka för att mellankommunala frågor samordnas på lämpligt sätt
- ge råd om sådana miljö- och riskfaktorer som bör beaktas och
- ge råd om tillämpningen av 2 kap. PBL.

För Skövde kommun gäller ÖP 2025 som ersatte Framtidsplan 2015 och dess fördjupningar. Av den antagna översiktsplanen 2012-06-18 framgår behovet av att arbeta fram en fördjupning av översiktsplan för centrala Skövde. Skövde kommun förverkligar dessa inriktningsbeslut i den nu aktuella fördjupningen.

Samlad bedömning

Planförslaget har tyngdpunkt på att beskriva utvecklingen av Skövdes centralort utifrån en hållbar samhällsutveckling och med utgångspunkt från de riktlinjer som framkom i översiktsplan 2025, Energi- och klimatplan samt trafikstrategin.

Sammantaget utgör föreliggande handling ett bra förslag till en visionär fördjupning med mål och ställningstaganden samt förtättningsriktning.

Målet är att i centrala tätorten ge ett utrymme för ca 1000 nya bostäder, vilket möjliggör en ökning av antalet boende i den centrala Skövde med omkring 50 %.

Till planen hör kartor med utpekade förtättningsområde, pågående markanvändning, parker, handelsområde men också grönstråk, huvudstråk för gång och cykel men också mötesplatser nya parkanläggningar. En separat miljökonsekvensbeskrivning och en ortsanalys ligger till grund för olika ställningstaganden för valet och utformningen av planområdet.

Hänvisning görs dessutom till ett flertal kommunala och regionala styrdokument som del av planeringsunderlaget.

c:\users\550908-001\platin\st-platin\lansamr.yttr. 35530-14 fop för centrala skövde(2836808).tmp.docx

Postadress:
542 85 MARIESTAD

Besöksadress:
Hamngatan 1

Telefon/Fax:
010-224 40 00 (vxl)
(fax)

Webbadress:
www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland

E-post:
samby.vastragotaland@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsens samlade uppfattning är att fördjupning av översiktsplan för centrala Skövde är tydlig, lättläst och lättillgänglig. Till planen hör även en miljökonsekvensbeskrivning och en ortsanalys. Länsstyrelsen anser materialet inför samrådet är komplett och vill särskild lyfta upp att den separata ortsanalysen som är välgjord.

Länsstyrelsen anser att planen kan komma att, med vissa kompletteringar, fungera väl inför kommande planeringsarbeten.

Riksintressen

Västra stambanan är det enda riksintresset inom planområdet. Riksväg 26 och riksväg 49 är riksintressen som berör Skövdes centrala delar då de passerar i närområdet.

En bit utanför centrummiljöerna finns områden som är av riksintresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård varav det närmsta är Billingen (riksintresse för naturvård och friluftsliv).

Länsstyrelsen bedömer att riksintressena tillgodoses med planförslaget.

Allmänt om förslaget

Av Länsstyrelsens samrådsyttrande för ÖP 2025 (2012-03-07) framgick nedanstående:

”Centrala Skövde

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde behöver tas fram. Länsstyrelsen vill framhålla några av utgångspunkter för utvecklingen som anges: blandningen av funktioner och utbud i stadskärnan är viktigt att bygga vidare på. Vidare att äldre bebyggelse med kulturhistoriskt värde skall bevaras. Större kvartersövergripande ingrepp som strider mot rutnätsstadens öppenhet och flexibilitet ska inte förekomma.

Länsstyrelsen delar kommunens syn på behovet av att utveckla Arenaområdet i linje med den redovisade målbilden.

Länsstyrelsen ser det angeläget att kommunen tar fram ett gestaltungsprogram med råd och riktlinjer för utformningen och möbleringen i det offentliga rummet”.

Länsstyrelsen anser att kommunens framtagna underlag är i den riktningen som Länsstyrelsen framförde i samband med ÖP 2025.

Länsstyrelsen ser däremot fortsatt angelägenheten i att ett gestaltungsprogram med råd och riktlinjer för utformning och möblering av det offentliga rummet arbetas fram av kommunen.

Målformuleringar

Länsstyrelsen anser att handlingarna har på ett förtjänstfullt sätt redovisat kommunens viktiga och strategiska lägen i regionen Skaraborg och i Västra Götalands län. Överlag anser Länsstyrelsen att de mark- och vattenanvändning som föreslås i planhandlingarna stämmer väl med kommunens place-

ring i regionen och de förväntningar som övriga kommunerna i Skaraborg ställer på kommunens utveckling.
Länsstyrelsen håller alltså med kommunens beskrivning av sin roll i regionen och i synnerhet i Skaraborg.

Allmänna intressen

Kulturmiljö

I miljökonsekvensbeskrivningen (Kulturmiljö) framgår att man av planen inte kan bedöma om de föreslagna åtgärderna medför någon påverkan på kulturmiljöns värden. Detta anser vi är en brist. I texten sid. 24 står ang. fornlämningar att man ska undvika ingrepp och lyfta fram kulturella värden alt. ta bort dem. Om det bedöms att ingrepp i fornlämningar eller kulturmiljöer inte kan undvikas bör det framgå på vilka grunder man väljer att göra intrång i dessa.

I själva planbeskrivningen kap 3:5 beskrivs kulturmiljöer som Stadskärnan, Vasastaden och Västermalm. Här finns också riktlinjer för hur kulturmiljön ska tas tillvara. Här borde man kunna avgöra vilka konsekvenserna kan bli. Föreslagna förtätningar påverkar stadsbilden och kulturmiljön vad gäller ianspråktagande av mark och stadsmiljö. Befintliga siktlinjer och landmärken kan påverkas vid ny bebyggelse som t.ex. sambandet mellan järnvägsstationen och befintlig stadsstruktur. I den sammanfattande beskrivningen i planen över miljökonsekvenserna sid 83, anges att planförslaget inte bedöms medföra några konsekvenser av betydelse för kulturmiljön. Detta kan diskuteras då det av miljökonsekvensbeskrivningen sid 23 framgår *att de ej kan bedömas på den nu aktuella översiktsplanenivån.*

De riktlinjer som tagits fram för kulturmiljön är välformulerade men kanske inte tillräckligt detaljerade. Vilket värde har kulturmiljöerna i förhållande till de föreslagna åtgärderna och hur påverkas miljön? Den stadsplan som lyfts fram, som kvarvarande delar av 1760 -års stadplan, borde liksom PO Hallmans plan från 1903 vara vägledande även i dag för Skövdes fortsatta utveckling.

Västergötlands museum/Västarvet har i samverkan med kommunen utarbetat ett underlag för kulturmiljöprogram för Skövde kommun. Av programmet framgår enligt Västarvets yttrande, 2014-12-09, att *det inom centrala Skövde har uppmärksammats flera kulturhistoriskt värdefulla områden och miljöer såsom Rutnätsstaden, Vasastaden och Västermalm men även områden som Nyströms kullar och Garpaparken. Flera av de förtättningsförslag som föreslås berör dessa områden. Vilket innebär en konflikt som borde beskrivas. Kulturmiljöprogrammet borde tydligare lyftas in i och användas som underlag i den fördjupade översiktsplanen.* Delområdena D, F och G är särskild känsliga vad gäller förtätning ur kulturmiljövärden och bör studeras närmare och i detaljer innan området eventuellt ska bebyggas (se vidare i bifogade yttrande från Västra Götalandsregionen, Västarvet).

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagens 2 kap. De fornlämningar som direkt eller indirekt berörs ska anges i planen. Det saknas t.ex. text om fornlämningen i Garpaparken och fornlämningarna på Västerhöjd. Vilken och hur ska man ta hänsyn till eller anpassa planen till dessa fornlämningar? Det medeltida kulturlagret, fornlämning, är inte redovisat. Det bör också lyftas fram som en viktig kulturmiljö i den centrala delen av staden. Vid utgrävning intill St. Helena kyrka 2013 påträffades gravar som är daterade till tidig medeltid, vilket borde uppmärksammas.

I centrala delarna finns flera anläggningar som är skyddade enligt kulturmiljölagens 4 kap, S:ta Helena kyrka, och begravningsplatserna S:ta Elin och S:t Sigfrid. Hotell Billingen och Helensstugan är förklarade som byggnadsminnen och omfattas också av kulturmiljölagen, dess 3 kap.

Grundtanken med förtätningar och olika sätt att koppla ihop stadens delar och skapa mötesplatser är intressant. Underlagen bl.a. med ortsanalysen är bra. Utformningen av några av de föreslagna mötesplatserna såsom Kyrkparken, Boulognerskogen och Garpaparken samt miljön vid Helensstugan kan direkt påverka kulturmiljön.

Bebyggelseplanering

Planområdet har delats ut i 12 olika delområden med separata analyser av bebyggelseutvecklingar och förtätningmöjligheter. Delområdena kan förtätas med hjälp av olika byggnader som kan innehålla bostäder, (villor, lägenheter) centrumsverksamheter, utbildningslokaler, kontor, parkeringshus, studentbostäder samt olika anläggningar såsom parker, ytor för dagvattenhantering samt resecentrum med tillhörande verksamheter, kontor och pendelparkering. Områdena är markerade med bokstäver A – M.

För varje delområde har en särskild och symbolisk kvartersstruktur tagits fram med en ifylld kvadrat. Varje symbolisk Kvadrat motsvara en yta på 100 X100 meter. Symbolerna redovisar olika förtätningsstruktur inom olika delområde där villakvarter med 1 -2 våningar, lamellhuskvarter 3 -4 våningar, halvslutet kvarter med 4-5 våningar, stadshuskvarter med 3 våningar, punkthuskvarter med 7 – 8 våningar och slutet kvarter med 5 våningar redovisar en variationsrik förtätningmöjlighet.

Länsstyrelsen anser att kommunen på ett tydligt och pedagogiskt sätt redovisar hur delområden är tänkt att förtätas inom planområdet. Valet av dessa symboler för utbyggnader av området bör i sin tur underlätta medborgarnas uppfattning om hur deras närmaste fysiska miljö kommer att byggas ut.

För varje förtätningsområde finns det riktlinje markerade med en eller två tilldelade symboler.

Länsstyrelsen utgår från att symbolerna uttrycker en skala och en bebyggelsestruktur som inte är i konflikt med befintliga värden i kulturmiljön samt att dessa kommer att följas upp i de kommande detaljplanarbetena.

Länsstyrelsen anser att planen hade blivit mer transparent och illustrativ om de kriterier som styr valet av antal våningar redovisats i planen samt att motivet till valet av den högsta antal våningar redovisas som ett inriktningsbeslut.

Grönstruktur och fritidsmiljö

Kyrkparken, Boulognerskogen, Garpaparken, Nyströms kullar samt Sankta Elins och Sankt Sigfrids kyrkogård till hör det gröna kulturarvet i centrala Skövde och ska enligt Länsstyrelsen bevaras och utvecklas.

Trafikförsörjning

Länsstyrelsen anser att den trafikstrategi som ligger till grund för förändringar inom den centrala delen av Skövde kommun är angelägna att förverkligas för att kunna tillsammans med förtätningsobjekten bidra till ett rikare och mer miljövänligt stadsliv. Fotgängare och cyklisters målpunkter tydliggörs och kollektivtrafikens försörjning av stadskärna prioriteras likväl gatornas utformning ses över utifrån ett helhetsperspektiv. Länsstyrelsen stöder kommunen i dessa avseende.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen har noterat följande frågor som angår även andra kommuner: Töreboda kommun anser att utvecklingen av resecentrum för kollektivtrafiken till och från Töreboda är mycket viktigt för att målbilden för kollektivtrafiken år 2025 för hela Skaraborg ska uppnås.

Götene kommun anser att det är av största vikt att Skövde i den utvecklingsambitionen man har se även till angränsande kommuners påverkan och behov av goda trafikförbindelser för arbetspendling, att högskolan på ett positivt sätt bidrar till att öka utbildningsnivån även för angränsande kommuner samt att Skövde ser potentialen hos grannkommunerna vad gäller bostäder.

Miljö- och riskfaktorer / Hälsa och säkerhet

Farligt gods

Länsstyrelsens riskpolicy anger att riskhanteringsprocessen skall beaktas inom 150 meter från en transportled med farligt gods. De transportleder som berörs inom FÖP centrala Skövde är dels Västra Stambanan (järnväg) och dels en kort del av väg 49 (primär transportled för farligt gods). Dessa omnämns i MKBn men det bör stå med i beskrivningen för FÖP att risksituationen med avseende på farligt gods ska behandlas vid detaljplanering inom 150 meter från Västra Stambanan eller väg 49.

Geoteknik

De geotekniska förhållandena/skredriskerna har inte tagits med i MKBn eftersom ”de inte anses relevanta eller därför att planens miljöeffekter med avseende på dessa aspekter bedöms bli små eller inga.” Kommunens ställningstagande till de geotekniska förhållandena inom planområdet bör framgå tydligt i beskrivningen av FÖP.

Bullerstörningar

I avsnittet om miljökonsekvensbeskrivningar dras slutsatsen att vissa trafikökningar sannolikt är oundvikliga som följd av förslaget till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde. Länsstyrelsens anser att det i sin tur

får också som konsekvens att vissa ökning av de ekvivalenta ljudnivåerna uppkommer. En ökning av trafiken med 25 % medför 1 dBA högre ekvivalentnivå.

Diskussion förs i planen om hur trafikbullret kan minskas genom hastighetsregleringar och slutsatsen dras att arbetet med bullersaneringsplan bör återupptas. I den centrala staden finns även andra bullerkällor än vägtrafikbuller att ta hänsyn till vilka bör räknas in i den totala bullersituationen.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att arbeta med miljömålet en god boendemiljö och delar slutsatsen att en bullersaneringsplan och åtgärder för att minska bullret bör tas fram. Målbilden bör vara att boende inte utsätts för buller som överskrider de riktlinjer som finns.

Förorenad mark

I avsnittet om förorenad mark konstateras att det finns potentiellt förorenad mark och att många inte är riskklassade. Det betyder att de här områdena inte är undersökta, vilket fortfarande kan innebära att de inte är lämpliga för bostadsändamål innan sanering har skett. Det finns också förorenade områden inom planområdet som är riskklassade.

Innan grävningsarbeten/ exploatering sker i dessa områden bör samråd göras med tillsynsmyndigheten, Miljösamverkan Östra Skaraborg.

Miljö kvalitetsmålen

Länsstyrelsen instämmer med kommunen om de slutsatser som dras vad gäller uppfyllelsen av miljö kvalitetsmål. Länsstyrelsen instämmer med kommunens resonemang även vad gäller behovet av åtgärder beträffande bullerstörningar.

Program, riktlinjer och rekommendationer o.d. som bilagor till översiktsplanen

Länsstyrelsen ställer sig bakom kommunens ”generella riktlinjer för utveckling i centrala Skövde”. Ortsanalysen redogör på ett tydligt och lättuppfattigt sätt både de kvalitéer och uppmaningar som finns inom planområdet. Förslag finns för tillvaratagandet av de befintliga kvalitéerna liksom viljan till förbättringsåtgärder vad gäller uppmaningarna. Planförslaget går områdesvis igenom de områden som har kvalitéer samt områden som kräver förbättringsåtgärder för att kunna minska barriäreffekter och otydliga rum.

Beredning / deltagande

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från Försvarmakten, Västra Götalands Regionen, Svenska Kraftnät, Götene kommun, Skara kommun, Tidaholms kommun samt Töreboda. Kopior av överlämnas till kommunen för kännedom.

Detta samrådsyttrande har beslutats av funktionschef Karin Slättberg efter föredragning av arkitekt Mehdi Vaziri. I den slutliga handläggningen har även företrädare för naturvårdsenheten, kulturmiljövårdsenheten, vatten-

vårdsenheten, miljöskydds-enheten och enheten för skydd och säkerhet deltagit. Samrådsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planförslaget.

Karin Slättberg

Mehdi Vaziri

Yttranden för kännedom från:

Västra Götalandsregionen/Västarvet, daterat 2014-12-10, Götene kommun, daterat 2014-12-09 och Töreboda kommun, daterat 2014-12-10.

Kopia till:

Försvarsmakten
Västergötlands Region/Västarvet
Trafikverket
Lantmäterimyndigheten
Svenska Kraftnät

Kommunstyrelsen i:
Götene kommun
Skara kommun
Tidaholms kommun
Töreboda kommun

Länsstyrelsen/
Enheten för skydd och säkerhet,
Carin Nero
Kulturmiljöenheten, Åsa Algotsson,
Ann-Katrin Larsson, Eva Björkman
Landsbyggsenheten, Stefan Gustafsson
Miljöskydds-enheten, Carina Nyhammer
Naturvårdsenheten,
Kristina Höök Patriksson
Vattenvårdsenheten, Evelina Augustsson, Mats Rydgård

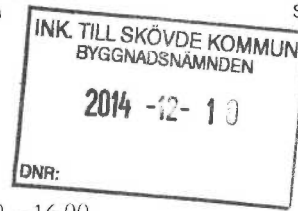
Samhällsbyggnadsenheten enligt
expeditionslista

MARIESTAD

Sammanträdesprotokoll
Sammanträdesdatum
2014-12-01

Sida 0

Beslutande organ

Kommunstyrelsen

Plats och tid

Stadshuset, Vänersalen klockan 14.00 – 16.00

Beslutande

Johan Abrahamsson (M)	ordförande	
Rune Skogsberg (C)	1:e vice ordförande	
Marianne Kjellquist (S)	2:e vice ordförande	
Henrik Karlsson (-)	ledamot	
Erik Ekblom (M)	ledamot	
Morgan Forsberg (KD)	ledamot	
Göran Hellström (FP)	ledamot	
Ida Ekeröth (S)	ledamot	
Janne Jansson (S)	ledamot	ej del av § 246
Sture Pettersson (S)	ledamot	ej § 265
Nils Parken (MP)	ledamot	
Marie Engström Rosengren (V)	ledamot	
Björn Fagerlund (M)	tj.görande ersättare	
Björn Nilsson (S)	tj.görande ersättare	§§ del av 246, 265

Ovriga deltagande

Stellan Kronberg (M)	ersättare	
Anders Karlsson (C)	ersättare	
Maria Vaziri	kommunledningschef	
Maria Henriksson	kulturchef	§ 253
Maria Torp	kvalitetschef	§ 254
Malin Eriksson	sekreterare	

Utser att justera

Marianne Kjellquist

Justeringens plats och tid

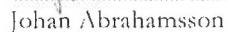
Kommunledningskontoret

Sekreterare

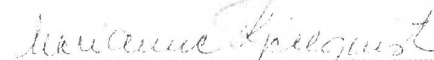

.....
Malin Eriksson

Paragrafer 241 - 268

Ordförande

.....
Johan Abrahamsson

Justerande

.....
Marianne Kjellquist

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Ks § 263

KS 2014/381

Yttrande över Fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde -
samrådshandling

Kommunstyrelsens beslut

Mariestads kommun och Skövde kommun har under längre tid diskuterat möjligheterna att fördjupa samarbetet inom olika utvecklingsstrategiska områden. I första hand ser vi möjligheten att tillsammans presentera och utöka vårt gemensamma utbud av mycket goda boendemiljöer. Mariestads kommun har för avsikt att ta initiativ till denna dialog under våren 2015

Ur mellankommunal synpunkt vill Mariestads kommun framföra följande synpunkter och reflektioner:

1. Skaraborgs samlade utveckling bygger på hur väl samverkan lyckas på olika nivåer i vår gemensamma geografi. Mariestads kommun är tätt kopplad till Skövde då det exempelvis gäller områden som utbud av arbete, handel och offentlig service.

Generellt tror vi inte enbart på den kraftiga koncentrationstanken som råder i Sverige och vi konstaterar av egen erfarenhet att ett starkare centrum har en förmåga att stärkas av starka grannar. Ett centrum som dimensioneras för att hantera ett gemensamt utbud av offentlig service, sjukvård, handel, kultur m.m. har ett särskilt ansvar att bidra till att upprätthålla denna försörjningsbas av olika typer av konsumenter. Inte enbart inom det egna territoriet. Mariestads kommuns ambition är att över tid bli en än mer viktig samverkans- och samarbetspart till Skövde där våra respektive styrkor ska upplevas som kompletterande.

2. Mariestads kommun delar uppfattningen att centrala Skövde bör utvecklas med blandstaden som förebild där nya etableringar av verksamheter och arbetsplatser lokaliseras i närheten av stationshuset. Skövdes utbud av handel är till nytta för angränsande kommuner och Mariestads kommun ser positivt på att inriktningen är att fortsätta att utveckla redan ianspråkta områden för handel i centrala Skövde. Vi delar analysen att handeln i centrum ska koncentreras till "Stadskärnan" för att om möjligt motverka volyminösa externhandels dränerande effekt.
3. Samrådshandlingen föreslår ett blandat centrum med bra länkar till viktiga mötesplatser och funktioner. Detta är till gagn även för grannkommuner, vilka förser Skövde med behövd inpendlande arbetskraft. Med avstamp i detta skulle det vara intressant med ett fördjupat resonemang kring möjligheterna att underlätta för arbetspendlare, studenter m.fl. att nå stationsområdet och andra viktiga destinationer med en kortare restid än idag. Vår bedömning är att de finns potential att korta restiden för den kommunöverskridande kollektivtrafikens på dess sträckning inom Skövde tätort. För inpendling är det även viktigt att Skövde fortsätter att utveckla centrala och strategiskt placerade parkeringsplatser.

En av de viktigaste förutsättningarna för Mariestads kommuns strategiska utvecklingsplanering är tillgängligheten i restid till Skövdes resecentrum.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Ks § 263 (forts.)

4. Utvecklingen av Förtätningssområde K (Mariesjöområdet) är viktigt för hela Skaraborg. Här finns idag Gothia Science Park (GSP) och andra viktiga funktioner. Trots sin centrala placering i staden känns området idag tyvärr slutet, svårt att hitta och anonymt.
5. Planförslaget är genomgående välarbetat och lättläst. Denna transparens gynnar förtroendet och underlättar gemensamma ansträngningar.

Bakgrund

Skövde kommun har remitterat samrådshandling av fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde till Mariestads kommun för yttrande. Handlingen innehåller även en Ortsanalys. Vid yttrande av detta slag ska särskilt mellankommunala frågor belysas.

Dokumentet redovisar på ett tydligt sätt den önskade utvecklingen inom 12 utpekade geografiska förtätningssområden, hur de ska länkas samman och allmänt stärka upplevelsen och funktionen av Skövdes centrala delar.

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med kommunstyrelsens beslut.

Behandling på kommunstyrelsen

Ordförande Johan Abrahamsson (M) tar upp arbetsutskottets förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förslaget.

Underlag för beslut

Skrivelse upprättad av chefen för sektor samhällsbyggnad Kristofer Svensson 2014-11-17, Yttrande över Fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde - samrådshandling

Centrala Skövde, Fördjupning av översiktsplanen, Samrådshandling oktober 2014.

Bilaga 1: Ortsanalys av Centrala Skövde, Fördjupning av översiktsplanen, Samrådshandling oktober 2014.

*Expedieras till:
Skövde kommun
Länsstyrelsen Västra Götalands län
chefen för sektor samhällsbyggnad Kristofer Svensson*

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

MARIESTAD

Anslagsbevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Beslutande organ	Kommunstyrelsen		
Sammanträdesdatum	2014-12-01		
Anslagsdatum	2014-12-03	Anslag tas ner	2014-12-26
Förvaringsplats för protokollet	Kommunledningskontoret		
Underskrift	 Malin Eriksson		

Till:
Skövde kommun

Yttrande över Fördjupad översiktsplan centrala Skövde

Moderaterna i Skövde översänder härmed sitt yttrande över Skövde kommuns Fördjupad översiktsplan centrala Skövde

Skövde den 21 december 2014

Moderaterna i Skövde

gm Anders G Johansson,
gruppledare

Yttrande över Fördjupad översiktsplan centrala Skövde

Vi instämmer huvudsakligen i analys och slutsatser, samt i den föreslagna prioritetsordningen vid förverkligandet, den så kallade etappindelningen. Den Fördjupade översiktsplanen för centrala Skövde är ett behövligt och överlag väl utfört arbete.

Inledningsvis följer några övergripande kommentarer.

Vi finner att planens avgränsning är väl avvägd och bör kunna utgöra en bra grund för fortsatt arbete med planprogram och detaljplaner. Vi ser dock gärna mer av förslag som bryter av mot nuvarande bebyggelse och miljö. Om vilket vi skriver längre fram.

Skövde står inför en utmaning att fortsätta utvecklingen från tätort i landsbygd till att bli alltmer av en regional centralort, där krav på innehåll, utbud och kvalitéer är andra. Det kan exempelvis bli fråga om ren platsbrist i tätortens centrala delar framgent.

I Miljökonsekvensbeskrivning påtalas värdet av ett sammantaget grepp om bullerproblematiken. Vi delar vikten av detta. Genom lag (2010:900) om ändring i plan- och bygglagen införs från och med 2 januari år 2015 krav på bullerutredningar vid detaljplan och om- och tillbyggnader. Därför bör nu övervägas om en gemensam bullerutredning bör tas fram för det aktuella området, för att därigenom nå en snabbare och billigare planering i delområden och projekt.

Optimalt för fördjupningar som denna vore om underlag för bullersituationen görs tillgängligt redan som en del av ortsanalysen.

Vidare bör man i vissa sammanhang väga effekten av åtgärder inom och utom området mot varandra och beakta effekter på en större helhet.

Ett sådant exempel är ej önskad genomfartstrafik i centrala Skövde. Här bör genomfartstrafikbefrämjande åtgärder utanför området vägas mot genomfartsbegränsande åtgärder inom området. Trafikflöden får ej suboptimeras enkom utifrån det nu studerade området, utan bör ses i ett större sammanhang.

Vid den fortsatta planeringen bör vikt läggas vid att säkerställa en god tillgänglighet till centrumnära parkeringsplatser.

Med detta menar vi också att trafiklösningar med högre kapacitet utanför och runt centrala Skövde kommer att bli en förutsättning för att på sikt realisera denna FÖP i sin helhet.

Beskrivningen av gång och cykeltrafik, vars vikt ökar i framtiden, är fullgod. Centralorten Skövde har behov av ett än mer vackert och attraktivt centrum. Vi vill att stadskärnan utformas till en modern och välkomnande mötesplats som lockar till besök. Skövde ska vara en attraktiv studentstad och miljö skall kännas trygg och väl upplyst.

De delar som nu är föremål för Fördjupad Översiktsplan bör göras till föremål för en genomtänkt gestaltning. Material och formspråk bör väljas så som det anstår en växande centralort i en egen arbetsmarknadsregion och utstråla såväl tradition och kulturarv, som kvalitet och framtidstro. Konst på offentlig plats bör ges ökat utrymme.

Områdesvisa synpunkter

A. Det bör, som även nämns under rubriken 3.8 Mötesplatser med potential, tas ett rejält grepp i området kring Centralstationen och Kulturhuset. Exploatering och då i synnerhet den öster om spåren och ökat resande kommer leda till en ökad mängd fotgängare. Det sägs mycket klokt om vikten av detta område och dess potential i underlaget.

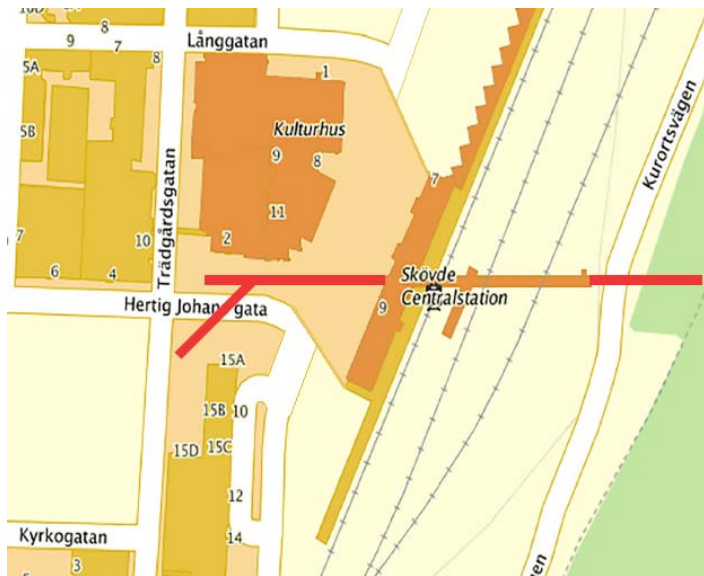
MODERATERNA I SKÖVDE

Här bör planskilda lösningar där fordonstrafik, fotgängare och den stora mängden uppställda cyklar skiljs åt på olika plan studeras. Noterbart är möjligheten att med en övergång bygga samman Kulturhuset och stationen.

Som ett sannolikt mer kostsamt alternativ skulle man kunna sänka ner en delsträcka av Stationsgatan. Det planskilda stråk som Tuben utgör kan då utsträckas på ett smakfullt sätt över Stationsgatan.

Som den mest centralt placerade länken över stadens svåraste barriär, järnvägen, är tuben intressant även i sin östra förlängning. Anknytningar i denna ände av tuben bör utföras så att restid kortas till utpekade målområden och att resan upplevs tryggare. Dessa mål är det kreativa området vid Volvo med ungdomens hus i sydost och det expanderade GSP i nordost, samt Boulognerskogen och –sjön.

Skiss utvisande principerna avseende trafiklösning för Stationsgatan vid resecentrum, där gatan antingen byggs över eller sänks ner. Sannolikt medför nedsänkning att ett längre avsnitt av gatan berörs. I denna skiss även en förlängning ut mot Boulognerskogen.

Kyrkparken är i behov av en omfattande gallring. Krontaket är så tätt att grässvålen får problem och träden får skogskaraktär istället för parkkaraktär. Parkbänkar, vilket liksom ljus och solljus är en bristvara, bör vara en framträdande del i gestaltningen av området. Vi anser att hela kyrkparken är i behov av omgestaltning och att ägarförhållandena inbjuder till att hitta gemensamma lösningar. Exempelvis det sydvästra hörnet borde vara intressant att gemensamt titta närmare på då det ligger nära högt frekventerade områden och stråk.

B. Parkeringen norr om stadshuset utpekades som lämplig att bebyggas för bostadsändamål. Vi ställer oss tveksamma till detta då det är en väl använd besöksparkering till Skövde kommun och i framtiden kan befinnas lämplig för att lokalisera kontor på om organisationen Skövde kommun behöver ytterligare ytor. Eventuell exploatering av tomten bör föregås av en långsiktig prognos kring Skövde kommuns framtida lokalbehov. En större stad kommer att ha större behov.

Under förutsättning att parkeringsfrågan löses bör möjligheten att på sikt göra Sandtorget bilfritt eftersträvas, i enlighet med förslaget.

C. Vi instämmer helt i behovet av särskild studie av området. Riktlinjerna bör då kompletteras med att parkeringsfrågan belyses, särskilt då parkeringarna används av dagspendlare i relativt hög omfattning.

D. Vi tillstyrker idén att bebygga del av Garpaparken i syfte att åstadkomma en sammanhållen stadsmiljö samt att öka tryggheten och användning av parkområdet.

MODERATERNA I SKÖVDE

E. Vi motsätter oss starkt all form av kapacitetssänkning på Vadsboleden. Den utmarkerade mötesplatsen i området har inte så framträdande roll eller potential att den bör vara utpekad som sådan, däremot finns en tätt frekventerad hundrastplats ett par hundra meter norrut som bör beaktas. Befintlig bebyggelse i området har i hög grad grönområde på egen tomt och således bör framtida parkbehov i huvudsak kunna lösas inom tomt vid detaljplanearbete. Avseende Västermalms kvartersstruktur bör bullerfrågan gentemot Vadsbovägen vägas högre vid framtida exploatering. Kvartersstrukturen bör då således inte få bli överordnad.

F, G och H. Inga synpunkter.

I. För stadskärnans fortsatta utveckling är det angeläget att Helenaskolans tomt, liksom Soldaten 4, frigörs för andra verksamheter såsom bostäder och kontor. Vi vill därför att kommunen på sikt ska ersätta Helenaskolan med en ny högstadieskola.

Vidare menar vi att del av Sikaparken bör kunna tas i anspråk för förtätning av stadskärnan. Antingen genom byggnation av bostäder eller förskola”

J. Inga synpunkter.

K. Vi instämmer i behovet av ett särskilt program för området, med tyngdpunkt på GSP:s expansion och hur området bättre knyts ihop med centrum. Vi ifrågasätter ytterligare bostäder i detta område, utan ser snarare att områdets värden för logistik och industrihandel tas till vara. Överordnat ska dock GSP:s behov vara. Moderaternas långsiktiga målsättning i handlingsprogram är att GSP på sikt skall omfatta en yta motsvarande merparten av Mariesjöområdet och hysa över 2000 anställda.

L. Här vill vi se ett landmärke. Liksom väster om parken bör man, även här, bygga på höjden.

M. Avseende konst och utsmyckning: Se inledande kommentar om gestaltning.

MN § 71

Dnr 2014-5440

Remiss om samråd för fördjupad översiktsplan för centrala Skövde

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att lämna följande synpunkter:

Allmänt

Den fördjupade översiktsplanen för centrala Skövde kommer att utgöra ett mycket bra underlag för den kommande utvecklingen i Skövde stad och i arbetet med att uppnå Vision Skövde 2025. Den fördjupade översiktsplanen är välskriven, intresseväckande och fint illustrerad.

Miljönämnden ser positivt på planförslagets ambitioner att förtäta centrala Skövde. Förtätning leder till bättre utnyttjande av befintlig infrastruktur utan att ta åkermark i besittning för bebyggelse. Det skapar förutsättningar och underlag för bättre kollektivtrafik, minskar bilberoendet och stärker underlaget för service inom gång- och cykelavstånd. Förtätning kan också vara positivt för social hållbarhet genom möten, underlag för kultur samt möjligheter till varierat boende och integration.

De miljökonsekvenser som planförslaget ger upphov till måste på ett mycket tydligare sätt framgå av planbeskrivningen. I nuläget finns det en del bra material i miljökonsekvensbeskrivningen som behöver lyftas fram och framgå av planbeskrivningen.

Miljönämnden efterlyser en genomförandebeskrivning.

Förtätningsområden

A. Resecentrum

Miljönämnden är över lag tveksam till möjligheterna att bygga bostäder vid Mörkekorset med hänvisning till bullersituationen. Kontor och handel skulle kunna vara lämplig markanvändning. Det finns markföreningar inom delområdet.

H. Vasaplatsen

Området som pekas ut för en ny park och dagvattenanläggningar finns med i länsstyrelsens databas över potentiellt förorenade områden (EBH-stödet). På platsen har det funnits lokstallar och bedrivits verksamhet kopplade till järnvägen. Det finns en risk att det kan vara förorenat. Området har inte undersökts med avseende på markföreningar. Detta måste ske innan området kan tas i anspråk för dagvattenanläggningar.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

25

MN § 71 forts.

K. Mariesjöområdet

Området pekas ut som omvandlingsområde, från verksamheter till bostäder, kontor, verksamheter, utbildning och park. Som alltid är potentiella föroreningar en viktig planeringsförutsättning i omvandlingsområden. Detta saknas i planbeskrivningen. På fastigheten Mariesjö 4 har till exempel en dieselförorening nyligen sanerats till nivåer under mindre känslig markanvändning (MKM). Om fastigheten ska tas i anspråk för känslig markanvändning kan mer sanering vara nödvändig. Området är utsatt för buller från järnvägen, bland annat från det stickspår som finns direkt norr om området.

L. Ekedalsområdet

Det är viktigt att Volvo Powertrain har en möjlighet att bedriva och utveckla sin verksamhet. Företaget behöver därför en skyddszon för att omgivningen inte i större utsträckning än i dag ska inskränka på verksamheten. Störningarna från verksamheten består av utsläpp av föroreningar och partiklar, samt lukt- och bullerstörningar. Om kommunen ändå vill undersöka möjligheterna att exploatera området måste förutsättningarna för nya bostäder i närheten av Volvo noggrant undersökas i samverkan med företaget.

Buller

Buller är ett stort samhällsproblem som orsakar hälsoeffekter som till exempel sömnstörningar och försämrad inlärning och prestation. Det finns studier som pekar på att långvarig exponering för vägtrafikbuller kan öka risken för hjärt- och kärlsjukdomar.

Bullersituationen inom planområdet behöver utredas ytterligare. Man gör teoretiska antaganden i miljökonsekvensbeskrivningen, som inte verkar ta hänsyn till att det finns flera bullerkällor inom planområdet. Västra stambanan genomskär planområdet och omfattas av kravet på bullerkartläggning enligt 5 § förordningen (2004:675) om omgivningsbuller. Enligt den senaste bullerkartläggningen från 2012 utsätts stora delar av planområdet för buller från järnvägen där ekvivalentnivåerna överstiger 55 dB(A).

Miljönämnden instämmer starkt i rekommendationen i miljökonsekvensbeskrivningen att kommunen ska återuppta arbetet med bullersaneringsplanen. Det finns ett behov av att göra en bullerkartläggning inom Skövde tätort och att ta fram åtgärder för att minska bullerstörningarna vid bostäder och skolor. Kommunen måste hur som helst inom ramen för den fördjupade översiktsplanen utreda omgivningsbuller inom planområdet, med sammanvägt buller från de olika bullerkällorna (vägtrafik, järnväg, verksamhetsbuller etc.). Det är även värt att uppmärksamma att bullrande verksamheter, som restauranger och nattklubbar, kan orsaka bullerstörningar inomhus i bostäder.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

26

MN § 71 forts.

Förorenade områden

Det konstateras i miljökonsekvensbeskrivningen att det finns ett antal potentiellt förorenade områden inom planområdet. Det är naturligtvis viktiga planeringsförutsättningar inom de delområden detta förekommer i, till exempel i delområdena A, B, D, E, H, I, J, K och M. De potentiellt förorenade områdena behöver redovisas tydligare i planhandlingarna, gärna på en karta.

Det kan finnas okända deponier av formsand, rödfyr och rockwool lite varstans i Skövde stad. Det kan inte uteslutas att det även finns inom planområdet.

Miljö kvalitetsnormer

Luft

I miljökonsekvensbeskrivningen konstateras att samtliga miljö kvalitetsnormer för luft klaras inom planområdet. Däremot framgår det att halterna av kvävedioxid, PM10 och bensen ligger nära eller tangerar de nivåer som finns i miljö kvalitetsmålet Frisk luft. De senaste mätningarna som finns redovisade gjordes under 2009 och 2010. Vision Skövde 2025 innebär ett mål om att kommunen ska öka sin befolkning till minst 60 000 invånare till 2025 och den fördjupade översiktsplanen har som mål att öka befolkningen med cirka 50 % inom planområdet. Detta innebär mer trafik inom tätorten, och därmed att halterna riskerar att öka. Miljönämnden delar alltså inte slutsatsen i miljökonsekvensbeskrivningen, att miljö kvalitetsmålet Frisk luft kommer att klaras inom planområdet. Det är inte tillräckligt att sätta förhoppningar till att teknikutvecklingen kommer lösa problemet med tystare och renare fordon. Många av de fordon som rullar på Skövdes gator i dag kommer göra det även 2025. Det är därför viktigt att fortsätta mäta och utvärdera utvecklingen av halterna av luftföroreningar i Skövde. Under 2014 pågår mätningar av NO_x, PM10 och PM2,5 inom planområdet.

Vatten

Det är av yttersta vikt att all planering inom Skövde kommun syftar till att förbättra vattenkvaliteten i bland annat Ömboån, Svesån och Ösan! Dagvattenhanteringen är därmed en viktig planeringsförutsättning i samtliga delområden.

När det gäller dagvatten och vattenkvalitetsfrågor hänvisar kommunen på flera ställen till arbetet med den nya dagvattenpolicyn. Miljönämnden ser fram emot arbetet med denna. Det behöver framgå av planhandlingarna när dagvattenpolicyn planeras att vara färdig och åtgärder genomförda. Miljönämnden ser positivt på de satsningar på dagvattenhantering som planeras i den fördjupade översiktsplanen, bland annat i Garpaparken och Boulognerskogen. Öppna dagvattenlösningar tillför stora kvaliteter till stadens blågröna struktur och skapar möjlighet för blå stråk inom staden. Däremot saknas uppgifter om hur den ökade dagvattenhanteringen påverkar den hydrologiska belastningen, föroreningar och erosionsrisk i bland annat Ömboån, Svesån och Ösan.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

27

MN § 71 forts.

Planhandlingarna redovisar enbart de fastslagna miljö kvalitetsnormerna från 2009, och bortser från att det finns förslag till nya miljö kvalitetsnormer i Vatteninformationssystem Sverige (VISS). Av förslagen framgår att Ösan, Ömboån och Svesån kommer få ändra kemisk ytvattenstatus, från "God kemisk ytvattenstatus" till "Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus". Planförslaget behöver kompletteras med förslag till åtgärder för att förbättra statusen.

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen berör planområdet inga grundvattenförekomster. Det är felaktigt eftersom grundvattenförekomsten Falköping-Skövde (SE6466218-137540) och Hagelberg (SE647435-138564) berör delar av planområdet. Planhandlingarna behöver kompletteras med planförslagets eventuella påverkan på dessa grundvattenförekomster och besvara frågan om projekten som planeras påverkar grundvattenörelser och skyddade jordlager för grundvattnet. Det framgår heller inte om planområdet berör något viktigt inströmningsområde till grundvattenförekomsterna.

Det framgår inte av planhandlingarna hur kommunens VA-anläggningar påverkas av planförslagen. Finns det kapacitet i reningsverket och VA-anläggningarna för den expansion som planförslaget syftar till?

Miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten är inte aktuellt enligt miljökonsekvensbeskrivningen. Detta eftersom det inte finns några vattendrag i närheten av planområdet som är upptagna i NFS2002:6. Trots detta kan det finnas vattendrag som är viktiga för musslor och fiskar som kan påverkas av planförslagen.

Radon

Inom planområdet finns en förhöjd risk för markradon. Information om detta saknas i planbeskrivningen. I miljökonsekvensbeskrivningen anges att delmålet om radon i det nationella miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö uppnås inom planområdet. Det stämmer inte. Enligt miljönämndens uppgifter är det bara ungefär hälften av flerbostadshusen i Skövde kommun som vi vet har radonvärden under 200 Bq/m³ luft. En dryg fjärdedel av flerbostadshusen har i nuläget överskridande värden och vi saknar resultat från cirka en femtedel av flerbostadshusen.

Vilka radonhalter som finns i enbostadshusen inom planområdet känner inte miljönämnden till, men det är inte helt orimligt att anta att läget är liknande.

Planhandlingarna behöver kompletteras med kommunens strategier för att nå delmålet om att inga bostäder eller lokaler har radonvärden som överskrider riktvärdet på 200 Bq/m³ luft.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

28

MN § 71 forts.

Hållbar utveckling

Miljönämnden ser positivt på de satsningar på gång- och cykeltrafik som föreslås i den fördjupade översiktsplanen. Det är bra att planen implementerar trafikstrategins tankesätt att behandla samtliga trafikslag jämställt för att stödja ett förändrat trafikbeteende som på lång sikt är hållbart. Förslaget om uthyrning av elcyklar verkar intressant.

Det framgår inte av planhandlingarna hur de olika flöden som finns i samhället ska slutas till hållbara kretslopp. Den fördjupade översiktsplanen bör understödja utformningar och lösningar som underlättar för den enskilda individen såväl som fastighetsskötare med flera att kunna sluta kretsloppen.

Klimatförändringar

Mänskliga aktiviteter har påverkat klimatet på jorden med temperaturökningar som följd, och utvecklingen med temperaturökningar och konsekvenserna av detta går inte att undvika. En av de stora utmaningarna är att hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat. Temperaturen kommer att stiga mer i Sverige och Skandinavien än genomsnittet på jorden. Sverige blir varmare och blötare. Risken ökar för översvämningar, ras, skred och erosion på ett sätt som innebär att vi måste bygga hus, anläggningar och försörjningssystem på ett mer robust sätt än i dag. Vi behöver också anpassa planeringen så att vi inte i onödan bygger i riskutsatta lägen. Miljönämnden efterlyser diskussioner och åtgärdsförslag kring dessa problem i den fördjupade översiktsplanen.

Skolor och förskolor

Enligt planförslaget ska möjligheten att inrätta fler skolor och förskolor studeras i flera av delområdena. Miljönämnden vill framhålla att det är mycket viktigt att anläggningarna får attraktiva och tillräckligt stora utegårdar, skyddade från bullerstörningar och luftföroreningar. Det är viktigt att skolgårdar utformas på ett sätt som främjar jämställdheten och möjliggör lek på lika villkor för både flickor och pojkar. Av dessa anledningar är det viktigt att behandla de här frågorna så tidigt som möjligt i planprocesserna.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljökonsekvensbeskrivningen ska utgöra ett beslutsunderlag för att kunna välja den bästa lösningen. Arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen ska utgöra en parallell process med ständiga återkopplingar mellan olika alternativ och deras miljökonsekvenser. Bedömningen av alternativens miljöpåverkan ska påverka innehållet i och utformningen av planen.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

29

MN § 71 forts.

Att påverkan från större industrier skulle vara försumbart inom planområdet förefaller vara förhastade slutsatser. Skövde är en industristad. Luft, mark och vatten påverkas naturligtvis av verksamheterna, även om dessa följer sina tillstånd. Det förekommer regelbundet luktstörningar i centrala Skövde. Det finns markutfyllnader bestående av formsand etc. Den fysiska planeringen i Skövde måste förhålla sig till detta.

Miljönämnden saknar planförslagets påverkan på samtliga nationella miljökvalitetsmål. Miljökonsekvensbeskrivningen motiverar inte varför planförslaget till exempel inte bedöms ha någon påvekan på bland annat miljökvalitetsmålen Giftfri miljö, Ingen övergödning, Grundvatten av god kvalitet och Ett rikt växt- och djurliv. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras med detta.

Miljönämnden känner inte alls igen sig i slutsatsen att det bara skulle vara bullerstörningar som är problem i Skövde när det gäller delmålet i God bebyggd miljö om att människor inte utsätts för skadliga luftföroreningar, ljudnivåer och radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.

Bakgrund

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena.

Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i de centrala delarna av Skövde, en blandstad som bidrar till ett levande centrum. Ett drygt tiotal förtättningsområden har identifierats, samtidigt som stor vikt läggs vid huvudstråk för gång och cykel samt utveckling av mötesplatser, parker och grönområden. Planförslaget utgår från Skövdes roll i regionen, kravet på hållbar utveckling och regionala och kommunala styrdokument.

Skövde kommun önskar svar senast den 22 december 2014.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2014-11-18
Remiss från Skövde kommun, samhällsbyggnadsförvaltningen

Beslutet skickas till

Skövde kommun, samhällsbyggnadsförvaltningen, PLAN.2014.18

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

30

Skövde kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen,
541 83 SKÖVDE
samhallsbyggnad@skovde.se

Diarienummer PLAN.2014.18

Centrala Skövde-Fördjupning av översiktsplanen

Näringslivsforum Skövde via arbetsgruppen för Boende och etablering lämnar i bilagda dokument synpunkter/remissvar på rubricerade samrådshandling

Skövde 2014-12-19

Näringslivsforum Skövde

Mikael Nykvist

Centrala Skövde Fördjupning av översiktsplan (FÖP)

Synpunkter/Remissvar Samrådshandling Oktober 2014 från Näringslivsforum Skövde(NLF)

Inledning

NLF via arbetsgruppen för boende och etablering, har utgjort en extern referensgrupp under framtagandet av denna samrådshandling. Vid de tillfällena som NLF har haft möjlighet att ta del av arbetet så har våra synpunkter fokuserats på boende och verksamhetsetablering, vårt remissvar kommer även det fokusera på dessa områden i Centrala Skövde. Detta också mot bakgrund att ett av de tungt vägande skälen till FÖP var att påvisa hur vi kan tillskapa 1000 nya bostäder centralt (Boendestrategiska programmet, åtgärdsplanen).

Sammanfattning

Vi vill börja med att ge vårt gillande till de delar som berör sammanlänkning av delområden och prioriterade stråk, viktigt att en växande stad finner sin struktur och på så sätt sin identitet. Att utveckla våra mötesplatser ser vi också som positivt, särskilt visionerna kring Sandtorget. Vad är Centrala Skövde? Den redovisade avgränsningen mot sydväst tror vi hade mått gott av att inkludera verksamhetsområdena i Kv Vipan, Vesslan och områdena kring Södermalms IP. Dessa områden har potential att på ett förhållandevis kort tidsperspektiv "ställas om" till alternativ verksamhet och boende och mot denna bakgrund varit intressant att inkludera i planen.

Som vi skriver ovan kommer vi fortsatt i detta remissvar fokusera på huvudsakligen bostadsdelen i planen.

Och så här inledningsvis tycker vi att den är allför vag och visionslös i att peka ut framtidens boendalternativ i centrala Skövde. Huvuddelen av tillkommande bostäder pekas ut på Mariesjöområdet och runt Arena Skövde, den egentliga Stadskärnan benämns inte alls med något undantag. Den i planen nämnda blandstaden på Mariesjöområdet har en tidshorisont långt bortom vision 2025, därmed faller stora delar av ingången till 1000 nya bostäder centralt i Skövde.

3.2 Bostäder

Under denna rubrik anges att förslaget säkerställer ca 1000 nya bostäder i centrala Skövde och då företrädesvis i Mariesjöområdet och kring Arenan. Vidare så anges det att om förslaget skulle maximeras med betydligt fler bostäder så skulle det ske på bekostnad av "blandstaden".

Här är vi av en helt annan åsikt. NLF tror att det är just detta som planen skulle visa, spänst och vision om vad centrala Skövde kan bli i framtiden. Mer bostäder i centrala Skövde sker inte på bekostnad av något annat, däremot kommer det att innebära exploateringar på ett sätt som vi inte har varit så vana vid tidigare. Skövde skulle växa på höjden och det tror vi på NLF att många Skövdebor, nuvarande och kommande skulle attraheras av.

3.7 Förtätningsområden

I den inledande texten anger planen en symbolisk kvartersstruktur för att bättre kunna beskriva exploatering i de olika områdena. I grunden bra, men vi är skeptiska till om det fungerar i praktiken. Vi på NLF ser en fara i att det kan komma att bli låsningar i vad och hur man får bygga. Planen bör ange hur man ser på hur respektive exploatering kan, skall förhålla sig till omkringliggande bebyggelse och eventuellt våningsantal på kommande byggnationer. I övrigt är det viktigt att framtidens byggherrar får möjlighet att själva avgöra exploateringsgrad utifrån marknadsbehov för att få det absolut viktigaste på plats: fastighetsekonomin! Finns inte ekonomiska eller marknadsmässiga förutsättningar att producera bostäder, så sker heller inget bostadstillskott.

Det finns även idéer om hur parkeringsfrågan skall lösas. Här tycker vi att det krävs en större tydlighet. Att skapa boendeparkeringar i centrala Skövde är ett helt avgörande del i bostadsutvecklingen. Vi förväntar att Skövde kommun aktivt följer upp detta genom att ta fram en parkeringsstrategi för planområdet där ägande, ekonomi och drift mm klarläggs för framtiden. Här måste kommunen spela en aktiv roll genom att skapa parkeringsanläggningar. Detta för att tillgodose såväl nuvarande som kommande behov. När man tittar på framtidens parkeringsbehov är det också av största vikt att inbegripa behovet av parkering för verksamheter och handel.

B-Stadskärnan

Här tycker vi på NLF att planförslaget är alltför visionslöst. Med något undantag visas inga möjligheter till nya bostäder det tycker vi är en mycket stor brist och som vi ser det en av de viktigaste delarna i hela förslaget, hur skapar vi nya bostäder i stadskärnan? Rapp Fastigheters arbete i Kv Hermod tycker vi kan vara en förebild, något som kunde tyckas vara omöjligt (bygga 8 våningar i stadskärnan) var möjligt och har därtill fått ett utbrett gillande av Skövdeborna.

Bilagt detta remissvar ger vi exempel på tänkbara exploateringar i stadskärnan och i dess absoluta närhet. (1. kv Gefion 8 vån, 2. Kv Gefion 5 vån, 3. Kv Tor 5 vån, 4. Turistbyrå 4-8 vån, 5. Västerhöjd 3-6vån, 6. Kv Smeden 6 vån, 7. Kv Poppeln 4 vån, 8. Kv Fyren mfl 8 vån, 9. Kv Gylfe 5 vån. Ca 600 lgh)

C-Arenaområdet samt kv Motorn 1 o 5

NLF stödjer till stora delar planförslaget. Vi vill peka på vikten att så snart som ekonomiskt möjligt hitta omställningen av Motorn 1 o 5, detta för att möjliggöra "staden" att växa ut mot Majorsgatan.

Planförslaget anger att Västerhöjdsgymnasiet skall "växa fast" i nuvarande läge (delområde F). Mot bakgrund till att det finns stor samverkan mellan Arenan och skol-, gymnasieverksamhet tycker vi att det skulle vara intressant att utreda möjligheterna att etablera utbildningsverksamhet på Arenaområdet. Detta skulle möjliggöra bostadsetableringar i delområde F (Västerhöjd) samt del område I (Helenaskolan)

D-Garpaparken och Kv Diana

Vi stödjer i stort planförslaget vi vill dock påtala följande, Byggnationen utmed Rådhusgatans östra sida är ett exempel där vi tycker att man kan "gå på höjden". Kv Diana är ett konkret exempel på en parkeringsproblematik som vi talat om ovan, mao kommunen måste sätta tydliga och realistiska förutsättningar för exploateringen.

E-Floraplatesn och Kv Duvan

Skövdes centralaste verksamhetsområde för omställning. Vi ser inte alls den kopplingen till Västermalms kvartersstruktur som planen anger. Lika så har vi svårt att se Floraplatsen kan ha ett annat värde än som grön barriär mot den hårt trafikerade Vadsboleden och därtill plats för nuvarande lekplats. Vid exploatering av det kilformade kvarterets norra del, tycker vi att man kan ha en flexibel inställning till avgränsningar mot det "gröna". Den södra delen av kvarteret ser vi i överskådlig tid som ett verksamhetsområde i befintlig omfattning.

F-Västerhöjd

Planförslaget anger område för utbildning. Här tycker vi på NLF att det som vi anger under punkten C ovan kunde vara intressant att utreda. Omställningen av Västerhöjd till bostadsområde skulle kunna bli ett centrumnära stadsutvecklingsprojekt av nationell dignitet. Här skulle det kunna utvecklas ett mycket attraktivt boende i alla former. Vi ser möjlighet till ca 350 lägenheter i olika storlekar och upplåtelseformer. Detta ser vi som ett exempel på ett visionärt sett att se på Skövdes utveckling som vi inledningsvis skriver att vi saknar i planförslaget.

G-Läroverket

Här tycker vi att det kan vara intressant att utreda möjlighet till kompletterande byggnation för bostadsändamål, mot Varnhemsgatan samt Wennerbergsgatan. Det intilliggande Kv Rönnen ser vi på samma sätt som Motors 1 o 5 ovan intressant för bostadsetableringar när så medges.

I-Helenaskolan

Med alternativ skolplacering på plats utgör Helenaskolan ett utmärkt område för bostads och lokaletablering. Förstärkningen av gaturummet mot Staketgatan håller vi med om, men samtidigt ser vi stora möjligheter till byggnation på höjden i den östra delen som en pendang till Studentskrapan.

K-Mariesjöområdet

NLF ställer sig principiellt bakom planförslaget. Resan till förverkligande känns dock svår att greppa för att kunna ta ytterligare ställningstagande. Mot den bakgrunden så tycker NLF att det finns andra centrumnära områden som vi anger i den inledande sammanfattningen som bör prioriteras.

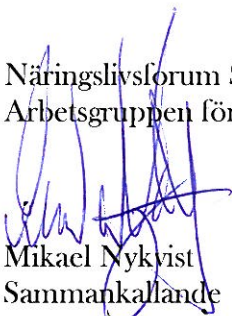
L-Ekedalsområdet

De övergripande planerna för bostadsetablering i området ställer sig NLF bakom. Vissa delar är redan pågående och vi ser det som mycket viktigt att kommunen i närtid tar ett helhetsgrepp över området. Vi ser med viss oro över tågordningen för det norra området, här tycker vi att den planerade förskolan skall underordna sig kommande bostadsexploatering.

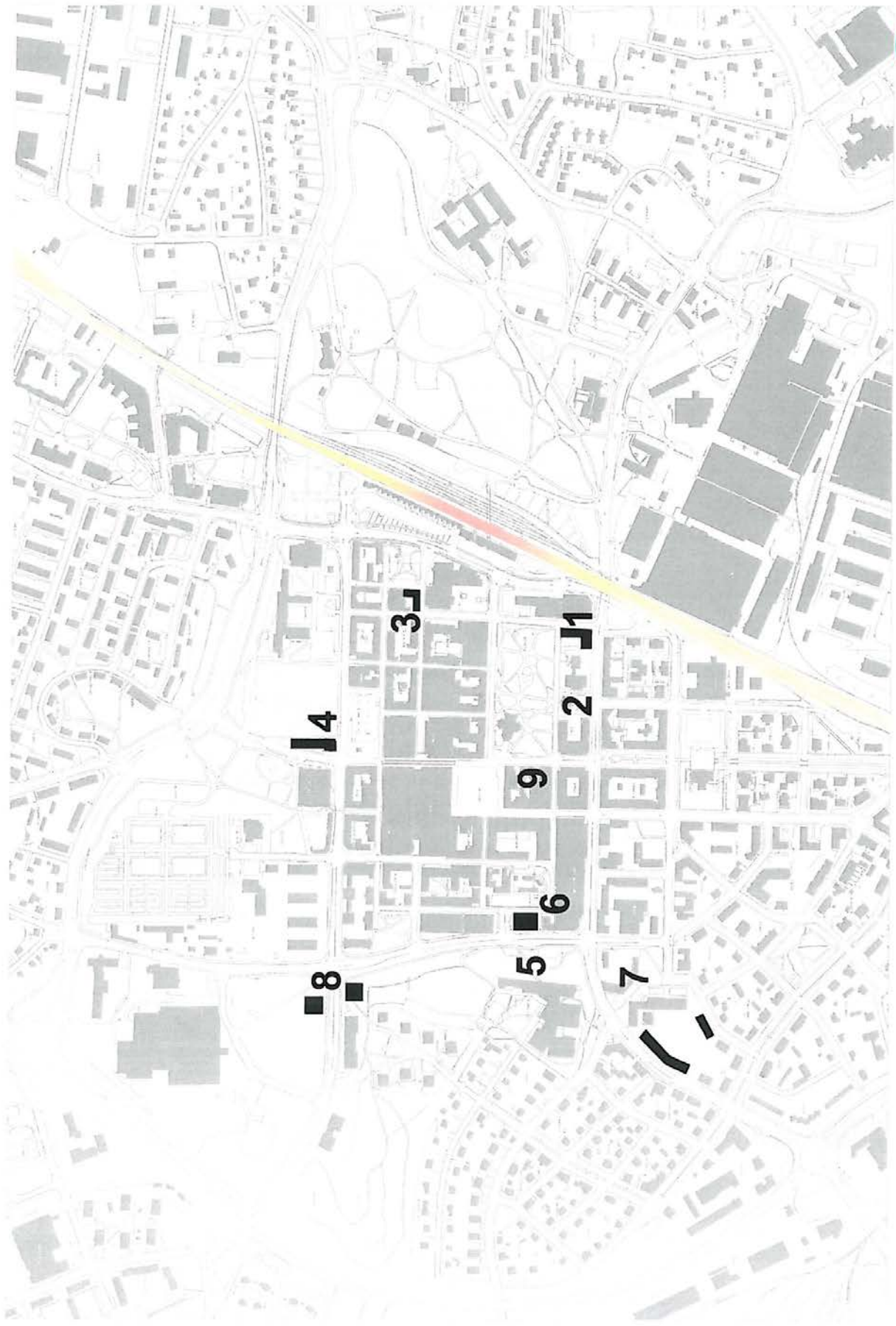
5-Genomförande

Vi saknar tidsperspektivet för genomförandet. Som vi nämnt vid flera ställen i vårt remissvar så ser vi Vision 2025 med Boendestrategiska programmet som en viktig ingång i FÖP. Mot den bakgrunden vill vi se en tydligare skrivning om det tidsmässiga genomförandet.

Näringslivsforum Skövde
Arbetsgruppen för Boende och etablering

Mikael Nykvist
Sammanställande

YTTRANDE ÖVER FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLAN CENTRALA SKÖVDE, PLAN 2014.18

Polisområde Skaraborg har tagit del av handlingar i ärendet som förevisats på kommunens hemsida. Polisområdet ser inga hinder ur ett polisiärt perspektiv att planlägga området i den riktning översiktsplanen åsyftar. Polisområdet har inget att erinra vad avser översiktsplanen inriktning och mål vad gäller centrala Skövde.

.....
Tf. C PO Skaraborg
Polisintendent Per Ottosson

**Till
Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsberedningen**

Centrala Skövde – Fördjupning av översiktsplanen

Remissvar från Rådet för funktionshinderfrågor

2014 12 19

Rådet för funktionshinderfrågor i Skövde ser i huvudsak positivt på den översiktsplan som presenterats för centrala Skövde. Det är viktigt att centrala Skövde ger möjligheter för alla. Rådet ser positivt på att ”Centrala Skövde ska vara tillåtande och välkomnande. Stadens centrum ska kännas välkomnande för alla oavsett ålder, kön, etnicitet, funktionsnedsättning eller ekonomiska resurser”.

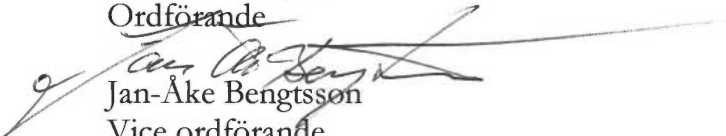
Planen exemplifierar att det för människor med funktionsnedsättningar kan ”handla om att minimera antalet hinder eller förse kullerstensbelagda torg med anpassade passager för rullstol”. Rådet för funktionshinderfrågor anser att hinder för personer med funktionsnedsättning ska undanröjas. Det finns lagstiftning om att enkelt avhjälpna hinder ska åtgärdas. Utemiljöer och parker i centrala Skövde ska vara tillgängliga för alla.

Förtätningen i centrum innebär en bebyggelse med blandstadskaraktär. Rådet för funktionshinderfrågor anser att hiss ska finnas i alla fastigheter. Ett önskemål från funktionsnedsatta är att sopsorteringen finns i fastigheten och inte i utrymme utanför.

I planen framhålls att ”delar av stråket, från resecentrum till Hertig Johans torg, kan med fördel omvandlas till en gångfartsgata med fokus på stadsliv”. Personer med synnedsättning känner oro för planerad gångfartsgata. Om detta ska genomföras är det viktigt med tydliga avgränsade gångstråk för att personer med nedsatt syn inte ska bli hindrade att kunna promenera tryggt inom detta område.

För rådet för funktionshinderfrågor

Ulla-Britt Hagström
Ordförande

Jan-Åke Bengtsson
Vice ordförande

Skövde kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen

samhallsbyggnad@skovde.se

TeliaSonera Skanova Access AB
Accessområde Väst

405 35 GÖTEBORG

www.skanova.se

Centrala Skövde – Fördjupning av översiktsplan

TeliaSonera Skanova Access AB (Skanova) har tagit del av rubricerat ärende och låter framföra att det ej finns något att erinra mot planförslaget.

Med vänlig hälsning

Ingela Olsson
Infra Nätplanering Väst

Remiss svar

SIDNR

1 (1)

DATUM

2014-12-11

DOKUMENT ID

Remiss2014väst451

ERT DATUM

2014-09-17

ER REFERENS

PLAN2014.18/KS2013.0374

HANDLÄGGARE

Ingela Olsson

Ingela.olsson@skanova.se

Tfn: 0706-35 96 96

Säte: Stockholm

Org.nr: 556103-4249

REMISSVAR betr. Fördjupad Översikts Plan (FÖP) 2014

Om skövde Cityförening

Skövde Cityförening verkar för utveckling av Skövde Centrum som en attraktiv plats att besöka. Ambitionen är att skapa trivsel och god tillgänglighet samt att främja näringslivet i stadskärnan genom samverkan. Bland våra medlemmar och intressenter hittar vi butiker, restauranger och caféer, hotell samt övriga stödjande medlemmar med intresse i stadskärnan.

Uppfattning om utredningen

Utredningen håller mycket hög klass och belyser på ett mycket bra sätt de planer på utveckling som finns för stadskärnan samt kring den.

Cityföreningen anser att mycket av de förändringar som föreslås är i enighet med vår affärsplan.

Dock är det några punkter som vi önskar kommentera

1.3

Gällande utvecklingen av gång- och cykel-stråk, de kunder som besöker och handlar i våra medlemmars verksamheter färdas till största delen med bil till stadskärnan.

1.4

Cityföreningen önskar förklaring på vad som avses med Stadskärnans kvalitéer, Man bör också ta i beaktning att som i remissen benämns att studenter skapar ett livfullt centrum¹ samt att högskolan har haft en stor betydelse för befolkningstillväxten i Skövde.² Om vi ska säkra överlevnad av näringsidkare i detaljhandels samt hotell/restaurang- sektorn måste vi attrahera en mer köpstark kundgrupp. Studenterna är inte en köpstark kundgrupp.

2.2

Cityföreningen anser det vara bra att man vill utveckla och definiera de stråk som benämns som "Prioriterade stråk".

Se här även punkt 3.7

3.4

Genom uttryckligen benämna att man önskar öka andelen verksamheter av detaljhandelstyp samt café-/ restaurangnäring finns också ett behov av att driva trafik till stadskärnan från en kundgrupp som är köpstark för att ge näringsidkarna möjlighet att säkra överlevnad samt tillväxt. Genom en lekmanamässig enkätundersökning genomförd av Skövde Cityförening där man i 16 butiker med olika geografiska lägen i stadskärnan mätt 639 stycken betalande kunder under nio dagar. Av tidigare 639 nämnda deltagare uppger 421st (66%) att de har åkt bil till stadskärnan för att handla. För att ta hänsyn till samtliga av våra medlemmar och deras vitt skilda sortiment och där av kundgrupper valde vi att sprida denna enkät geografiskt i stadskärnan samt också som redan nämnt till butiker med olika utbud.

Då Skövde genom vision 2025 vill profilera sig som regional huvudstad får man också ta hänsyn till att stort underlag av kunder naturligt kommer till Skövde med bil. Detta är något som gagnar staden Skövde mycket positivt sett till detaljhandel- samt restaurangnäring.

¹ Finns nämnd i Fördjupad Översikts Plan bilaga 1 Ortsanalys samrådshandling, sid 21. Bildtext samt sidan 57.

² Finns nämnd i Fördjupad Översikts Plan bilaga 1 Ortsanalys samrådshandling, sid 14. Andra övre stycket.

Investeringar i infrastrukturen för den bilburna är också av önskemål då liknande ekonomiska investeringar som gjorts för t.ex. området "Stallsiken" skulle gagna stadskärnans välmående och attraktivitet.

3.7 A

Skövde Cityförening önskar om möjligt peka på vikten av att byggnation av parkeringshus/pendelparkering i anslutning till resecentrum påskyndades. Detta skulle med stor sannolikhet möjliggöra för fler lediga korttids parkeringar som idag upptas av människor som har sin arbetsplats i stadskärnan. Ej att glömma har också Skövde kulturhus tydligt uttalat att de vill attrahera fler besökare samtidigt som till exempel våra hotell samt Arena Skövde ofta arrangerar mässor eller andra events som driver besökare till Skövde. Många av dessa bor också över natt på något av våra fyra centralt belägna hotell och de medlemmar som cityföreningen vittnar om att bristen av parkeringsplatser är överhängande och att detta är något som uppfattas som negativt med Skövde och stadskärnan i gästens perspektiv.

3.7B

Helhetsmiljön

Då ombyggnation av Hertig Johans gata kommer att ske önskar vi att en referensgrupp från Cityföreningen som kan företräda (eller bestå) av de verksamma näringsidkare på denna för handeln vilka gata. Vi vill säkerställa att gatan byggs på rätt sätt då många av de som idag har lokaler utmed stråket är inom restaurang samt café- näringen. Då man på skisser visar på att det kan komma att finnas plats för uteserveringar kan de också vara en god idé att ha restaurangnäring medverkande under processen med att ta fram gaturummet just för att när gatan är färdigställd ha möjlighet att disponera den på ett rätt sätt - både för näringsidkaren samt för kunden/gästen samt för förbipasserade trafikanter av olika slag.

När detta stråk byggs om - har man då tagit med sig i punkten ovan nämnt problem kring parkeringar? Finns det möjlighet att i samband med ombyggnationen bygga in parkeringsplatser? Sett till skissen i " FÖP Skövde samrådshandling" på sidan 68 finns en skiss av Hertig Johans gata. På den vänstra sidan (på bilden sett) är vårt förslag om det är möjlighet att etablera nya parkeringsplatser. Dessa platser skulle vara av stor vikt för de handlare som finns utmed stråket. Undersökningar gjorda under augusti 2014 av Svensk Handel i deras barometer "Köpsuget"³ visar på att bilen fortfarande dominerar som transportsätt vid sällanköpshandel. "Istället för bil- och parkeringsförbud måste framtidens handel satsa på att främja alternativ där det är möjligt" är ett citat i ur "Köpsuget".

Se förslag på parkeringsplatser från Cityföreningen i bilaga 6 som är bifogad.

Cityföreningen har förutom de stråk som definieras också definierat Långgatan som en av de gator i stadskärnan som också är värd att tas upp som ett "stråk". Cityföreningen önskar få förtydligande varför denna gata ej berörs av ombyggnation då gatukarakteren samt gaturummet här enligt oss behöver en översyn då detta blir den naturliga vägen från och till Resecentrum.

P- husparkeringen som berörs i denna punkt är mycket viktig och det finns enligt Cityföreningen en stor brist i att det Parkerings informations-system som idag är uppstat ej är påkopplat gentemot Vasaporten eller Commerce då det här finns gott om lediga platser (se stycket nedan) och detta är något som löser delar av frågan kring parkeringsmöjligheter.

Den utredning som är gjord och som resulterade i av kommunen utgivet dokument benämnt "Parkering i Skövde Åtgärdslista" benämner under specifika åtgärder just samverkan (Sid. 5 punkt 3 samt 4), detta gällande de två privatägda parkeringshusen i stadskärnan. Den beläggningsgrad som är uppmätt till 55%⁴ detta tror Cityföreningen kan avhjälpas genom att aktivera och synliggöra de lediga platserna genom det parkeringsinformationssystem benämns i "Parkering i Skövde Åtgärdslista" (Sid. 5 punkt 9-12). Se också

³ Bilaga 5, sidorna 20-27

⁴ Fördjupad Översikts Plan bilaga 1 Ortsanalys samrådshandling, sid 34

synpunkter i "REMISSVAR betr. PARKERINGSUTREDNINGEN i Skövde" som adresserades till Kommunstyrelsen 29/6-10.⁵

3.8.1

Ombyggnation som nämns av Hertig Johans torg behöver förtydligas, det ändamål som finns att behålla detta som ett "Stadens torg" behöver viktas - är det egentligen rätt? På vilka grunder och genom vilken behovsanalys är detta beslut taget?

Finns behovet av att hålla detta torg "tomt" som det nästan samtliga dagar om året är?⁶ Sett till idag och historiskt sett används torget ett fåtal dagar om året. Marknad och torghandlare är på plats sista torsdagen varje månad men har också möjlighet att teckna sig för avtal enskild vardag, lördag eller söndag samt årsvis.⁷ Utöver detta används hela torget sporadiskt under enskilda aktiviteter/events samt under den av Skövde kommun arrangerade Matfestivalen.

Cityföreningen ställer sig frågande till meningen "Det är avgörande för ett torg av denna storlek att det befolkas och används."⁸ Cityföreningen anser att en eventuell fast byggnation med avgränsning kan vara staden till fördel då den idag aktuella verksamhet de flesta gånger inte upptar mer än 50% av torgets totala areal.

Vid internt möte med inbjudna från Cityföreningen framkom att man hellre ser att Hertig Johans torg utnyttjas samt att profileringen Hertig Johans torg och Sandtorget konkretiseras - vad är syftet med respektive torg? Vid samma möte framkom också att fast byggnation på Hertig Johans torg uppmuntras.

3.8.2

Den profilförändring som föreslås för Sandtorget gällande servering, café samt en plats här för torghandel ser Cityföreningen som ett bra tillskott och en positiv förändring förutsett att man tar hänsyn till parkeringsfrågan.

Se också synpunkter i "REMISSVAR betr. PARKERINGSUTREDNINGEN i Skövde" som adresserades till Kommunstyrelsen 29/6-10.⁹

Kan denna väcka för het diskussion? Är det värt det? Tänker kring tidningsspel osv. Cityföreningen önskar också att vara en referensgrupp så som bland annat Näringslivsforum samt Skövde Cityförening har varit kring framtagandet av denna plan.

3.8.9

Skövde Cityförening vill också lyfta vikten av vår nya badsjö som en unik resurs i konkurrensen om såväl attraktivitet som profilering - det är få städer som har en tillgång till en badsjö med sötvatten på gångavstånd från kommunikationer som tåg eller annan kollektivtrafik. Denna möjlighet är något som kan hjälpa Stadskärnan i konkurrensen om kunder såväl inom Skövde kommun som utanför den.

3.9.10

Cityföreningen förespråkar att någon form av fast byggnation som en lek-/aktivitetsplats i kombination med café eller restaurangverksamhet. Detta blir extra viktigt då man uttryckligen flertalet gånger benämner att befolkningen i stadskärnan kommer att öka och då också fler barn/barnfamiljer.^{10,11} Just café eller restaurang är något som skulle öka statusen på parken markant enligt Cityföreningen.

⁵ Bifogad märkt bilaga 1.

⁶ Finns nämnd i Fördjupad Översikts Plan bilaga 1 Ortsanalys samrådshandling, sid 36 samt FÖP Skövde samrådshandling sida 49

⁷ Bilaga 3, "Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Skövde kommun"

⁸ Sidan 36 samt FÖP Skövde samrådshandling sida 49

⁹ Bifogad märkt bilaga 1.

¹⁰ FÖP Skövde samrådshandling, Sidan 10 Första stycket samt sidan 17 sista stycket.

¹¹ FÖP Skövde samrådshandling, sidan 52 punkt 10

Detta gäller även hela punkt 3.8 "Mötesplatser med potential"¹² som berör redan nämnda områden samt också Sandtorget. Om beslut tas på att förändra karaktären av detta torg krävs det också minst samma antal centrum- nära parkeringsplatser, denna parkeringsplats bedöms som mycket vital och viktig för samtliga av centrumhandlarnas överlevnad. Se här också redan nämnda undersökningen "Köpsuget".¹³

3.11

Skövde Cityförening ser positivt på att det man vill öka tillgängligheten för cyklister och fotgängare men också varna för de negativa effekter sett till detaljhandelns välmående som andra stadskärnor upplever då man väljer att försvara bilkörning eller minska andelen av parkeringsplatser.

Vill vill åter igen trycka på vikten av bilens värde i dagens samhälle och referera till redan nämnda bilagor som "Köpsuget" samt Skövde Cityförenings egen undersökning.

Gällande gångfarts-gata som gatutyp på Hertig Johans gata se redan nämnd kommentar:

"Då ombyggnation av Hertig Johans gata kommer att ske önskar vi en referensgrupp från Cityföreningen som kan företräda (eller bestå) av de verksamma näringsidkare på denna för handeln vilka gata. Vi vill säkerställa att gatan byggs på rätt sätt då många av de som idag har lokaler utmed stråket är inom restaurang samt café- näringen. Då man på skisser visar på att det kan komma att finnas plats för uteserveringar kan de också vara en god idé att ha restaurangnäring medverkande under processen med att ta fram gaturummet just för att när gatan är färdigställd ha möjlighet att disponera den på ett rätt sätt - både för näringsidkaren samt för kunden/gästen samt för förbipasserade trafikanter av olika slag.

När detta stråk byggs om - har man då tagit med sig i punkten ovan nämnt problem kring parkeringar? Finns det möjlighet att i samband med ombyggnationen bygga in parkeringsplatser? Sett till skissen i " FÖP Skövde samrådshandling" på sidan 68 finns en skiss av Hertig Johans gata. På den vänstra sidan (på bilden sett) är vårt förslag om det är möjlighet att etablera nya parkeringsplatser. Dessa platser skulle vara av stor vikt för de handlare som finns utmed stråket. Undersökningar gjorda under augusti 2014 av Svensk Handel i deras barometer "Köpsuget"¹⁴ visar på att bilen fortfarande dominerar som transportsätt vid sällanköpshandel. "Istället för bil- och parkeringsförbud måste framtidens handel satsa på att främja alternativ där det är möjligt" är ett citat i ur "Köpsuget".

Parkering i Centrum är något som vi också tidigare nämnt ovan men refererar också till de av Skövde kommun skapad "Vision Skövde 2025" vill öka befolkningen i kommun och tätort samt genom att (som benämnt i dokumentet som remissvaret avser) förtäta befolkningens mängden i stadskärnan - samtidigt som verksamheter av detaljhandelstyp samt café-/restaurangnäring uppmuntras. Genom dessa förslag ökar behovet av alla typer av parkeringsmöjligheter såväl korttids-/dygns parkering samt boendeparkering.

Genom visionen vill man också arbeta för att vara/behålla platsen som regionhuvudstad - får man också ta hänsyn till att stort underlag av kunder naturligt kommer till Skövde med bil. Detta är något som gagnar staden Skövde mycket positivt sett till detaljhandel- samt restaurangnäring.

Sist men inte minst vill Cityföreningen åter igen påtala vikten av att parkeringsmöjligheter finns lättillgängliga i stadskärnan för vår aktörers välmående och för att säkra stadskärnans överlevnad. Detta bör sättas högt på agendan.

¹² FÖP Skövde samrådshandling, Sidan 49

¹³ Bilaga 5, sidorna 20-27

¹⁴ Bilaga 5, sidorna 20-27

Behov av förtydliganden

- Skövde Cityförening har definierat kommunikationen av just **var**, **hur** och **när** av de arbeten som görs måste tydliggöras senare i processen när beslut är tagna. Cityföreningen önskar också att vara en referensgrupp så som bland annat Näringslivsforum samt Skövde Cityförening har varit kring framtagandet av denna plan.
- Gällande förtätning och funktionsblandning i stadskärnan då man planerar och strukturerar om ser Cityföreningen också gärna att man prioriterar att butiker, restauranger och caféer får de lägen som är ut mot större gator/stråk i gatuplan till fördel mot andra typer av sekundära näringsidkare.
- Skövde Cityförening önskar att Skövde kommun som avsändare av denna handling utmanar mer då man gör förändringar och ser ännu mer till vikten av goda kommunikationer och parkeringsmöjligheter. Vad är planen för utveckling till år 2020 i parkeringsfrågan till exempel?

Slutord

I Skövde Cityförenings affärsplan¹⁵ har arbetsgruppen vid framtagandet av denna definierat sitt mål till att "öka flödet av människor som besöker stadskärnan", detta genom att öka attraktiviteten, tillgängligheten samt marknadsföringen.

Om Skövde fortsatt ska inneha förstaplatsen gällande handel och med det ha ett brett utbud behöver stadskärnan bevaras, moderniseras samtidigt som tillgängligheten behöver uppehållas. Många stadskärnor i Sverige har efter ombyggnationer förlorat parkeringsplatser och då också blivit mindre attraktiva, detta har i sin tur lett till att kundunderlaget har minskat och butikerna har fått stänga på grund av att de ej längre varit lönsamma.

Nyckeln till att lyckas på den gemensamma spelplanen som finns mellan de olika aktörerna är dialog och en ömsesidig respekt för alla på den.

Skövde den 27 november 2014

För Skövde Cityförening

Centrumledare, Gustaf Wikblom

Ordförande, Mattias Karlsson

Bilagor

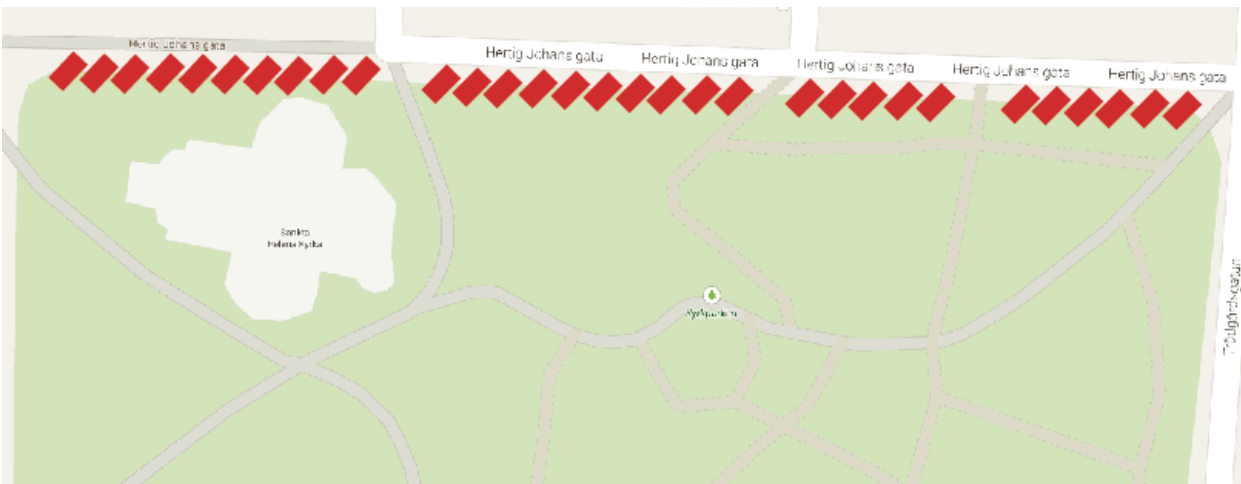
1. "REMISSSVAR betr. PARKERINGSUTREDNINGEN i Skövde"
2. "Parkering i Skövde, åtgärdslista"
3. "Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Skövde kommun"
4. "Affärsplan, Skövde Cityförening 2014-2016"
5. "Köpsuget" en attityds-undersökning publicerad i augusti 2014 av Svensk Handel
6. Skiss på parkeringsförslag, Hertig Johans gata

OBS! Bilaga 1 till och med 5 återfinns i diariet Skövde kommun.

UK 8

Förslag på hur Hertig Johans gata i samband med ombyggnation skulle kunna se ut med parkeringsplatser. Märk här att skalan på "parkeringsrutor" ej är skal- enlig utan en uppskattning. Genom skissen gestaltas 31 stycken platser där idag trottar finns på "park- sidan" av gatan.

Förslag på hur Hertig Johans gata i samband med ombyggnation skulle kunna se ut med parkeringsplatser. Märk här att skalan på "parkeringsrutor" ej är skal- enlig utan en uppskattning. Genom skissen gestaltas 31 stycken platser där idag trottar finns på "park- sidan" av gatan.

Skövde kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Diarienummer PLAN.2014.18
541 83 Skövde

Skövde Värmeverk AB yttrande på Fördjupning av översiktsplanen, samrådshandling oktober 2014

Skövde Värmeverk AB (SVV) är en viktig aktör för att skapa en hållbar och attraktiv stad där människor vill vara bosatta och arbeta samt en ort där näringslivet ser goda möjligheter utveckla sina idéer och driva företag, vilka ger fler arbetstillfällen till staden.

SVV:s mål är att förse industrier, bostadsfastigheter, villor och övriga fastigheter med det bästa uppvärmningsalternativet ur miljösynpunkt och ekonomisk synvinkel.

Ett av Skövde kommuns styrdokument är energi- och klimatplanen. Målbilden fram till år 2050 är att inte Skövde skall bidra med nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Ett stort steg i denna riktning är den fossilbränsle fria produktionen av fjärrvärme som kommer vara verklighet när block 4 tas i drift hösten 2016.

SVV har läst samrådshandlingarna ur utgångspunkten hur Skövde skall nå målet 60 000 innevånare år 2025. För att detta mål skall uppnås måste det byggas bostäder med olika upplåtelseformer. I detta arbete har Skövde kommuns samhällsbyggnadsförvaltning ett stort ansvar att få fram översiktsplaner, detaljplaner och bygglov en snabb takt. Det krävs även bättre information och dialog med kommunens fastighetsägare, näringsidkare mfl för att få fram kreativa förslag och synpunkter till kommunens utveckling mot Skövde Vision 2025.

I dagsläget är det brist på alla typer av bostäder i särskilt tätorten och främst i stadskärnan. Olika typer av bostäder saknas, såsom studentlägenheter, mindre lägenheter för t.ex personal tillhörande garnisonen, större lägenheter för familjer m.m. Under de senaste åren har endast ett fåtal bostäder i centrum byggts.

För att få Skövde att växa och att bli navet i Norra delen av Västra Götalandsregionen krävs att vi tar vara på den resurs Högskolan, Portalen m.m. utgör. Skövde Högskola har genom sitt rykte som en av Sveriges ledande högskolor inom data-spel lätt att rekrytera studenter men sedan gäller det att få dessa att stanna i Skövde för att starta nya verksamheter som genererar arbetstillfällen. En viktig faktor är då attraktiva bostäder, bra offentlig service, nära till kommunikationer m.m.

Sammanfattning av synpunkter på innehållet

- Önskar större visioner. Saknar sammanfattande utseende/gestaltning av staden i sin helhet. Översiktsplanen har en så djup detaljnivå som gör att det övergripande saknas.
- Vi hade gärna sett att planen andats mer vision, affärstanke och konsekvensbeskrivning för näringslivsutveckling än vad som syns idag.
- Vi ifrågasätter den låga ambitionen i antalet bostäder och generellt låga exploateringsgraden. Anledningen till den låga exploateringsgraden är att den nya bebyggelsen inte skall strida mot den befintliga bebyggelsen. SVV anser att detta inte är något problem om man utreder olika områdets gestaltning. Det finns flera områden runt om i Sverige som är ett bevis på detta.
- Väsentlig del av tänkt bostadsbyggnation är på fastigheter där det idag är befintlig bebyggelse och verksamheter. Det innebär betydande högre kostnader för exploatören och i slutändan innebär detta onödigt höga boendekostnader.
- Pga avgränsning av området hamnar en del centrumnära projekt utanför denna plan, bland annat projektet som innebär en utvidgning av fastigheten Rödfyran 3 (nordväst om Vadsbovägen). Samhällsbyggnadsförvaltningen har tidigare stoppat fastighetsägarens planer med stöd av att FÖB ej har varit antagen. Vi föreslår att detaljplanering omgående påbörjas i enlighet med fastighetsägarens önskemål.
- Önskar att se fler innovativa lösningar på parkeringsfrågan, även om kollektivtrafiken kommer byggas ut kommer problemet med brist på parkeringar att kvarstå. Pendelparkeringar kring resecentrum saknas idag.

Med vänlig hälsning

SKÖVDE VÄRMEVERK AB

Carl-Johan Andersson
VD

Maria Karlsson
Distributionschef

**Sammanfattning av kommentarer till Centrala Skövde - fördjupning av översiktsplanen,
Samrådshandling oktober 2014**

sid 35 B-Stadskärnan

kommentar till mötesplatser

Bra förslag är att parkeringen vid Stadshusparken mot Badhusgatan bör kompletteras med en byggnad för bostadsändamål samt att Sandtorget bör kompletteras med en byggnad för främst handel och service.

sid 38 D- Garpaparken och kv Diana

kommentar till riktlinjer för område D

Det är ett bra förslag att bygga ett parkeringshus alternativt parkering i kombination med bostäder inom kvarteret Diana utmed Staketgatan. Detta finns redan projekterat.

sid 40 E - Floraplatsen och kv Duvan

Anser att man inte kan se Duvan vara ett mindre verksamhetsområde.

Det bör övervägas om det inte skall byggas högt i detta område där befintlig bebyggelse skulle kunna rivas. Viktigt att generellt höja exploateringsgraden

sid 40 Västerhöjd

Varför är utbyggnaden av kv Vallen utlämnad? Saknar utredning över hur Nyströms kullar kan utvecklas och vilken potential det finns för bostadsbyggande i detta område.

sid 44 I Helenaskolan och kv Soldaten 4

Svårt att se hur var det skall byggas på Helenaskolan, skolgården?

Soldaten 4, är en fastighet som kan prioriteras tidsmässigt och där det skulle kunna byggas högt. Soldaten 4 är ett bra läge för studentbostäder, mindre lägenheter för veckoboende m.m

sid 45 J Södra delen av högskoleområdet

Bra förslag att i högskoleområdet bör bebyggelsen kompletteras utmed Hjovägen, t.ex med ett Regionens hus tillsammans med lokaler för HIS mfl

sid 46 K Mariesjöområdet

Området är idag bebyggt med en blandning av forskning och utvecklingslokaler, såsom Portalen, Kreativa Hus samt ett område med Bussdepå, Bilprovning, verkstäder m.m. En renodling av området bör ses över så att Högskolan samt Portalen får utökade ytor att utvecklas på. Arbetet med att finna en ny yta för bussdepå bör återupptas. Detta skulle innebära mindre trafik i området och friläggande av yta för studenter och forskare.

När det gäller insprängda boendemiljöer se Kreativa Hus Skövde ABs yttrande till översiktsplan.

PLAN.2014.18

Området ej tillgängligt för bostadsbyggnation, för kostsamt att lösa och köpa in fastigheter där det idag finns befintlig verksamhet

sid 48 L Ekedalsområdet

Ett mycket viktigt exploateringsområde som idag är tillgängligt för byggstart mycket snabbt. Antag tidigare inkomna förslag i sin helhet med samtliga tävlande. Fyller målbilden med behovet av olika upplåtelseformer och medger kort planläggningstid och snabb byggstart.

Allmän kommentar till förtätningsområden.

Finner inte i materialet att det någonstans nämns byggnationen vid Gamla Tingshuset och Tingshusparken.

sid 61 Trafikstrategi för ett rikare stadsliv

Skövde kommuns trafikstrategi har hittills skapat kaos. Skövde har ett mycket stort antal inpendlare till bl.a Volvobolagen och KSS, dessa cyklar inte. Många åker kollektivt där det är möjligt och resten åker bil. Förutsättning för att trafikförändringen som föreslås skall kunna genomföras är att ny anslutning mellan v49(Skara) och Östra leden byggs söder centrum genom Södra brottet, Karlsro sedan öster ut.

Socialdemokraterna i Skövde lämnar följande yttrande angående den fördjupade översiktsplanen för centrala Skövde:

Generellt kan det konstateras att planen är något snäv ur ett rent fysiskt perspektiv. Vår uppfattning är att det kommer att krävas en utökning av stadskärnan för att skapa förutsättningarna som krävs för att nå upp till den politiska ambitionsnivån i kommunen. Vi saknar en tydlig strategi för parkeringsplatser i centrala Skövde. Det är svårt att se hållbar lösning utan tillskapandet av parkeringshus. Vi saknar också en tydlig strävan efter att bygga på höjden och därigenom uppnå en högre grad av förtätning. Det kommer krävas nya skollokaler på flera platser i centrum inom en relativt snar framtid, detta behöver göras än tydligare i dokumentet. Vi saknar också ett fokus de rent mänskliga förutsättningarna för möten och interaktioner som utgångspunkt för tillväxt och utveckling.

Vi lämnar också följande kompletteringsförslag:

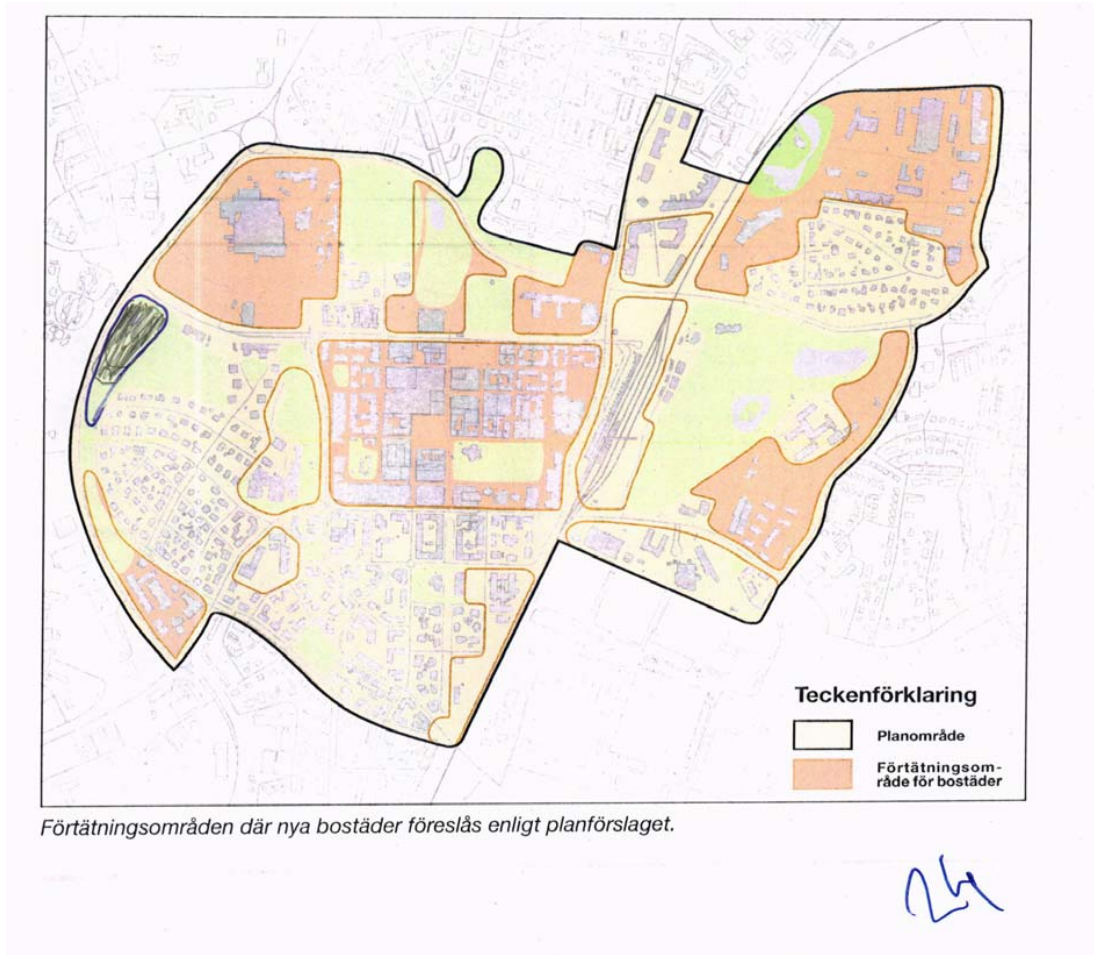
- Strupen bör behandlas som ett stråk till berget. Behov av vandringsväg till berget påtalas i planförslaget.
- Utred total eller delvis avstängning för privat trafik på Hertig Johans gata. Detta dels för att skapa en mer hållbar situation för kollektivtrafiken på Stationsgatan men också för att tillskapa ett mer välkomnande gångstråk. Överväg också att tidsbegränsa varutransporter till centrum. Även sträckan Rådhusgatan från Kungsgatan till Garpaparken bör övervägas som gågata.
- Torggatan bör utvecklas och användas som entré till staden västerifrån och därigenom komplettera de stråk som går via Staketgatan samt Badhusgatan/Långgatan. Torggatan är idag i stort sett outnyttjad kommersiellt ner till Sandtorget (från väster) och har till den punkten närmast karaktär av bakgata. Detta är enligt vårt menande ett stort slöseri om man beaktar att Torggatan västerifrån har en vy ner till Stationsgatan och skulle kunna erbjuda en vacker entré till centrum. Uppförande av någon form av vägledning för gående mot centrum i hörnet Torggatan/Badhusgatan skulle också underlätta för besökare som parkerat vid Arenan att lokalisera sig emot stadskärnan. Vi anser att detta förslag är att föredra framför en ökad riktning emot Långgatan från Arenaområdet då du möts av en dörr till Commerce som inte på ett självklart sätt informerar besökaren om att den leder till stadskärnan. Denna väg är dessutom stängd ex. under kvällstid.
- Kv. Sleipner bör med hänsyn till sitt läge intill såväl Kulturhuset som Resecentrum reserveras för en byggnad för konferens/kulturändamål.
- Ny skrivning på sidan 19, punkt 5.

" Huvudsakligen har centrala Skövde en varierad bebyggelse. Utformning av ny bebyggelse i centrala Skövde ska ske med arkitektoniskt och gestaltningsmässigt i syfte att skapa så många bostäder som möjligt."

- Vi föreslår ett nytt exploateringsområde benämnt N väster om Nyströms kullar. Området bör bebyggas med punkthus som en pendang till Folkets Park och som en förlängning av bebyggelsen på Vallen och Stenhuggeriet. Bebyggelsen minskar barriärkänslan läng Staketgatan vid Vadsboleden och knyter på ett tydligt sätt samman staden med bergsslutningen. Se bifogad karta. (Bilaga 1)
- Området längst norrut i Boulogner bör kunna kompletteras med fler parkeringar.
- Det behövs en planskild korsning för GC- trafik i nord- sydlig riktning i Mörkekorset.
- Tubens betydelse som stråk ges stor betydelse. Vi delar inte fullt den beskrivningen samt föreslår att en större vikt läggs vid den undergång som ligger på Modeparkeringens östra sida samt att den entrén till Boulogner omfattas av planen som ett utvecklingsområde.

Bilaga 1

§ 148/14 Fördjupning av översiktsplan - centrala Skövde

SN2014.0092

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Socialnämndens arbetsutskott	2014-12-04	93/14
2 Socialnämnden	2014-12-18	148/14

Beslut

Socialnämnden beslutar att lämna yttrande enligt upprättat förslag

Bakgrund

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena. Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i centrala delarna av Skövde. Planen ställs nu ut för samråd och nämnderna har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget senast 22 december.

Socialnämndens synpunkter

Förslaget till fördjupning av översiktplanen har inriktningen att centrala Skövde ska utvecklas till en blandstad som ger ett levande centrum. Planen innebär att utrymme skapas för ca 1000 bostäder. Stor vikt läggs också vid utveckling av mötesplatser och parker. Socialnämnden ser positivt på att andelen bostäder ökar i Skövde, då nämndens målgrupper kan ha svårt att komma in på bostadsmarknaden när det är brist på bostäder. Det är dock viktigt att utbudet av bostäder är varierat både vad gäller storlek och hyresnivåer. Lägenheter måste finnas både för stora familjer och för ungdomar som nyss har flyttat hemifrån. Likaså bör det finnas ett utbud lägenheter även i de centrala delarna av Skövde för alla personer oavsett ekonomiska resurser.

Förslaget innebär även en utveckling av mötesplatser och parker för att möta behoven hos olika grupper, bla barn och ungdomar, vilket får ses som mycket positivt

Det är viktigt för alla medborgare att kunna känna sig trygga när de vistas ute. Vid utformningen av olika miljöer är det därför angeläget att beakta tillgänglighetsaspekten för personer som tex har psykiska funktionsnedsättningar. Genom att förtäta centrum och minska glapp i bebyggelsestrukturen ökas förutsättningarna för människor ska kunna känna sig trygga när de är ute i centrum. Grönområden och parker är sårbara platser ur trygghetssynpunkt och då särskilt kvällen och nattetid. Genom att bygga bostäder nära parkerna exempelvis Garpaparken och Boulognerskogen kan upplevelsen av trygghet stärkas.

Handlingar

Fördjupning av översiktsplan - centrala Skövde

Delges

Samhällsbyggnadsförvaltningen

7 JW

Enhet/Handläggare
Lena Friberg

Datum
2014-11-17

Beteckning
SN2014.0092-2

Socialnämnden

Fördjupning av översiktsplan - centrala Skövde (dnr PLAN 2014.18)

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lämna yttrande enligt upprättat förslag

Bakgrund

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena. Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i centrala delarna av Skövde. Planen ställs nu ut för samråd och nämnderna har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget senast 22 december.

Socialnämndens synpunkter

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen har inriktningen att centrala Skövde ska utvecklas till en blandstad som ger ett levande centrum. Planen innebär att utrymme skapas för ca 1000 bostäder. Stor vikt läggs också vid utveckling av mötesplatser och parker.

Socialnämnden ser positivt på att andelen bostäder ökar i Skövde, då nämndens målgrupper kan ha svårt att komma in på bostadsmarknaden när det är brist på bostäder. Det är dock viktigt att utbudet av bostäder är varierat både vad gäller storlek och hyresnivåer. Lägenheter måste finnas både för stora familjer och för ungdomar som nyss har flyttat hemifrån. Likaså bör det finnas ett utbud lägenheter även i de centrala delarna av Skövde för alla personer oavsett ekonomiska resurser.

Förslaget innebär även en utveckling av mötesplatser och parker för att möta behoven hos olika grupper, bla barn och ungdomar, vilket får ses som mycket positivt

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post adress
SKÖVDE KOMMUN	Stadshuset	0500-49 80 00 vx	0500-41 49 60	
541 83 SKÖVDE	Fredsgatan 4 SKÖVDE			

Det är viktigt för alla medborgare att kunna känna sig trygga när de vistas ute. Vid utformningen av olika miljöer är det därför angeläget att beakta tillgänglighetsaspekten för personer som tex har psykiska funktionsnedsättningar. Genom att förtäta centrum och minska glapp i bebyggelsestrukturen ökas förutsättningarna för människor ska kunna känna sig trygga när de är ute i centrum. Grönområden och parker är sårbara platser ur trygghetssynpunkt och då särskilt kvälls och nattetid. Genom att bygga bostäder nära parkerna exempelvis Garpaparken och Boulognerskogen kan upplevelsen av trygghet stärkas.

Handlingar

Fördjupning av översiktsplan - centrala Skövde

Delges

Samhällsbyggnadsförvaltningen

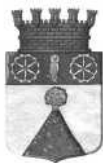
Saeed Ardané
Förvaltningschef

Från: Stefan Tibblin [mailto:tibblin@gmail.com]
Skickat: den 22 december 2014 03:21
Till: FUNK-SBF-Samhällsbyggnad
Ämne: Diarienummer PLAN.2014.18

Hej!

Vi har bott nära Hjävägen sedan 1991 och där passerar över 15000 fordon i snitt varje dag. Det är konstant ett mycket högt ljud nästan dygnet runt och det är lika mycket även på helger. Detta ljud gör mariesjöområdet mindre attraktivt att bo på om inget görs åt det. Ljudet kommer till absolut största delen från däcken när de rullar mot asfalten och det är mycket störande för oss som ändå inte bor helt intill denna väg. Det finns flera lösningar för att minska detta stora problem. Asfaltera med en ljudabsorberande asfalt gör stor skillnad. Bullerplank av trä eller plexiglas (som i t.ex. Halmstad) på gräsremsan som löper längs hela Hjävägen.

Med vänliga hälsningar!
Stefan & Susanna Tibblin
Kanikegränd 6 (Kaplanen 11)
54134 Skövde
070-6048743

TIDAHOLMS KOMMUN

SKÖVDE KOMMUN
Samhällsbyggnadsförvaltningen
541 83 SKÖVDE

Datum: 2014-12-19

Vår ref: MBN2014/186
Er ref: PLAN.2014.18

Yttrande över samråd för Centrala Skövde – Fördjupning av översiktsplan

Tidaholms kommun har tagit del av samrådshandlingarna avseende *Fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde* och meddelar att Miljö- och byggnadsnämnden inte har några synpunkter att tillföra planen, Dnr MBN2014/186, § 111.

I tjänsten,

Kirsi Mattisdotter Hammar
Planarkitekt

Postadress 522 83 TIDAHOLM	Besöksadress Stadshuset Torggatan 26 A	Telefon 0502-60 60 00 vx	Telefax 0502-60 63 50	Plusgiro 12 14 20-4	E-post miljo.bygg@tidaholm.se Hemsida www.tidaholm.se
--------------------------------------	---	------------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--

§ 131 Yttrande – fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde

Dnr MBN 2014/186

Skövde kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen har berett Tidaholms kommun tillfälle att yttra sig över fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde.

Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i centrala delarna av Skövde.

Förvaltningen har upprättat ett förslag till yttrande.

Miljö- och byggnadsnämndens beslut

- Nämnden beslutar att inte lämna några synpunkter på planen.

Sändlista:

Skövde kommun
Akten

Ordförandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

TIDAHOLMS KOMMUN**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL**

Sammanträdesdatum

Miljö- och byggnadsnämnden

2014-12-10

1 (24)

Plats och tid Sessionssalen Stadshuset, kl 13.00 – 16.00

Paragrafer 126-140

BESLUTANDE

Ledamöter

Namn

Tony Pettersson (S), ordförande
Nils-Åke Johansson (S)
Astrid Bengtsson (S)
Göte Eriksson (S)
Monica Staadig (S)
Ambjörn Lennartsson (M)
Gunilla Dverstorp (M)
Ingrid Berglund (FP)
Anneli Sandstedt (C)
Nils Werner (MP)

Tjänstgörande ersättare Anette Söderstedt (S) ersätter Ingela Nilsson (S)

ÖVRIGA

Ersättare

Namn

Henning Söndergaard (S)
Ulla Brissman (S)
Ulrika Storm (S)
Susanne Lindgren (S)

Tjänstemän

Peter Lann, miljö- och byggchef
Maria Lindström, sekreterare
Kirsi Mattisdotter Hammar, planarkitekt § 131
ElsieMarie Sjögren, planingenjör §§ 134-135

Övriga

Utses att justera

Justeringens tid

Nils Werner

Underskrift sekreterare

Namnförtydligande

Maria Lindström

Underskrift ordförande

Namnförtydligande

Tony Pettersson

Underskrift justerande

Namnförtydligande

Nils Werner

Utdragsbestyrkande

TIDAHOLMS
KOMMUN

1/1

TJÄNSTESKRIVELSE

2014-11-11

Diarienummer
2014/186

Skövde kommun

Sara Sardari
0502-60 60 30
sara.sardari@tidaholm.se

Yttrande-

Samråd Centrala Skövde – Fördjupning av översiktplanen

Beslutsunderlag

Centrala Skövde - Fördjupning av översiktplanen - samrådshandling
Bilaga 1- Ortsanalys av centrala Skövde
Bilaga 2- Miljökonsekvensbeskrivning för central Skövde

Utredning

Miljö och byggnadskontoret har tagit del av handlingarna gällande samråd för fördjupning av översiktplanen för centrala Skövde.

Syftet med den fördjupade översiktplanen är att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i centrala delarna av Skövde. Olika förtätningsområden har identifierats, samtidigt har utveckling av mötesplatser, parker, grönområden och gång-och cykelbanor lagts fokus på.

Samrådstiden pågår fr.o.m. 2014-10-20 t. o. m 2014-12-22.

Planens genomförande har ingen direkt påverkan på Tidaholms kommun.

Förslag till beslut

Har inga synpunkter att tillföra planen.

Sara Sardari
Planarkitekt
Miljö- och byggnadsnämnden

Sändlista

- Samhällsbyggnadsenheten, Länsstyrelsen, Västra Götalands län
- Samhällsbyggnadsförvaltningen, Skövde kommun, diarienummer PLAN. 2014.18.
- Akten

Miljö- och byggnadsnämnden
Postadress: Tidaholms kommun | 52283 Tidaholm
Besöksadress: Stadshuset, Torggatan 26 A | Telefon: 0502-60 60 00 | Fax: 0502-60 60 17
E-post: miljo.bygg@tidaholm.se
www.tidaholm.se

Från: anton.udd@trafikverket.se [mailto:anton.udd@trafikverket.se]
Skickat: den 19 december 2014 14:19
Till: FUNK-SBF-Samhällsbyggnad
Kopia: diariet.goteborg@trafikverket.se; samby.vastragotaland@lansstyrelsen.se
Ämne: Yttrande gällande fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde, Skövde kommun

Yttrande gällande fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde, Skövde kommun

Ärendet

Skövde kommun har tagit fram ett förslag till fördjupad översiktsplan för de centrala delarna av staden.

”Förslaget till fördjupning av översiktsplanen utgår från Skövdes roll i regionen, kravet på hållbar utveckling och regionala och kommunala styrdokument. Utvecklingsstrategin är att centrala Skövde skall utvecklas till en blandstad som ger ett levande centrum. Förtätning och funktionsblandning skall leda till kortare avstånd mellan bostäder, arbetsplatser, butiker med mera till minskade barriäreffekter och ett rikare folkliv.

Ett drygt tiotal förtättningsområden identifieras. De länkas samman med förtätning, upprustning av gröna miljöer, huvudstråk för gång- och cykeltrafik kopplade till andra stadsdelar, resecentrum och upp mot Billingen. För varje förtättningsområde föreslås inriktning vad avser täthet, funktionsblandning, innehåll av bostäder, arbetsplatser, handel, park mm. Totalt ges utrymme för ca 1000 bostäder, vilket möjliggör en ökning av antalet boende i centrala Skövde med omkring 50 %.”

Synpunkter

- Trafikverket ser positivt på att gatunätet delas upp i olika nivåer som ska ha olika utformning. Det bör dock tydliggöras hur de olika gatutyperna prioriterar olika färdmedel. Det kan till exempel påverka vilka typer av busshållplatser och korsningstyper man använder samt vilka hastigheter som är lämpliga.
- Separerade gång och cykelvägar är i sig inte en prioritering av oskyddade trafikanter (om det inte innebär att biltrafikens utrymme minskas till förmån för gående och cyklister). Det viktiga är snarare hur prioriteringen mellan trafikslagen sker i korsnings- och konfliktpunkter.

- Den fördjupade översiktsplanen saknar resonemang om hur det är lämpligt att varutransporter sker inom stadskärnan. När staden förtätas och funktioner blandas ökar också behovet av struktur för denna typ av transporter. Om det inte planeras på ett långsiktigt sätt finns det risk för att varutransporternas framkomlighet, och trafikmiljön för andra trafikanter, försämras.
- Ur tillgänglighetsperspektiv är det positivt att stadskärnan förtätas och att planeringen syftar till att möjliggöra en blandad stadsbebyggelse. Det ger förutsättningar för fler att få ett större urval av möjligheter att transportera sig och ökar underlaget för kollektivtrafiken.
- Trafikverket tycker att resecentrum behandlas på ett bra sätt i planen.

I övrigt har Trafikverket inget att erinra mot planförslaget.

Till diariet – ärende nr TRV 2014/81931 avslutas.

Med vänlig hälsning

Anton Udd

anton.udd@trafikverket.se

Direkt och mobil: 010-124 27 32

Trafikverket

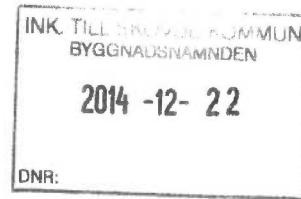
Box 110

541 23 Skövde

Besöksadress: Trädgårdsgatan 15D

Telefon: 0771-921 921

www.trafikverket.se

Samhällsbyggnadsförvaltningen

541 83 Skövde

Skövde 2014-12-20

Er referens: Diarienummer: Plan 2014.18

Synpunkter på förslag till fördjupning av översiktsplanen – Centrala Skövde.

Vi har följande synpunkter på förslaget till fördjupning av översiktsplanen – Centrala Skövde.

I förslagets punkt 1.3. utgångspunkter för planeringen skrivs följande:

”Skövdes roll i regionen

Som centralort i Skaraborg har Skövde en viktig roll i regionen. Rollen innebär krav och förväntningar dels gällande fysiska nyckelfaktorer som infrastruktur, kommunikationer och utbud av tjänster och handel liksom organisatoriska faktorer som samverkan, ledarskap och utvecklingsförmåga. Skövde förväntas leda och driva framtids- och tillväxtorienterade projekt och processer i Skaraborg. Det är viktigt att Skövde centrum utvecklas för att klara regionens krav på vad en centralort ska kunna erbjuda både invånare och besökande.

Trafikstrategi

Skövde har en Trafikstrategi (2012) som togs fram parallellt med Översiktsplan 2025. Strategin syftar dels till att peka ut övergripande inriktningar och dels att konkret peka på åtgärder som krävs. Trafikstrategin innebär ett tankesätt där samtliga trafikslag behandlas på ett jämnt och balanserat sätt i planeringen. I den traditionella trafikplaneringen har fokus framförallt legat på bilens behov. Med ordet trafik åsyftas i trafikstrategin samtliga trafikslag, det vill säga gångtrafik, cykeltrafik, kollektivtrafik, biltrafik, tung trafik och utrycknings- trafik”.

I planförslagets punkt 3.11 Trafikstrategi för ett rikare stadsliv skrivs avseende parkering i centrum och riktlinjer för trafikstrategi:

”För ett levande centrum är det av stor vikt med tillgång till parkering inom det centrala området. Inom planområdet föreslås förtätning av många markytor för att levandegöra stadsmiljöerna i högre grad. Parkering är nödvändigt men markparkering skapar också barriärer i staden om de innebär stora markanspråk. För ett bättre markutnyttjande föreslås att parkering på sikt i högre grad sker i p-hus eller parkering under mark inom centrala Skövde. Förutom att bygga nya parkeringsanläggningar kan parkering frigöras genom att underlätta för Människor att cykla och åka kollektivt istället för att ta bilen. I kommunens parkeringsstrategi från 2011 beskrivs att torg, gröna platser, förgårdar, gator mm behöver frigöras från parkering

för att de som lever, arbetar och vistas i staden ska ges möjligheter till en sund situation och för att Skövde ska kunna utvecklas som en attraktiv stad.”

Trafikstrategi: Större markparkeringar i centrala ska med fördel ersättas med P-hus där möjligheten finns för att hushålla bättre med markresurserna.

Våra synpunkter på förslaget:

Att bygga 1000 lägenheter på gröna ytor, torg och parkeringsplatser för att göra centrala Skövde till ett bostadsområde **är inte professionellt**, särskilt med tanke på att Skövde skall vara centralort i Skaraborg och ha en viktig roll i regionen. Kraven från övriga Skaraborg Skövde kommer att vara att staden skall vara en mötesplats för kultur nöjen och exklusiv handel.

Skövde centrum måste tillåtas att växa för bl.a kulturens, handelns och nöjens krav på ytor. Vidare bör tillgodoses att våra besökande från övriga regionen har någonstans att parkera sina bilar. Man får inte utgå ifrån att besökare kommer till centrum via kollektivtrafiken. Kollektivtrafikens tidtabeller och turlistor möjliggör inte alltid att de passar eventuella resande. Att säga som man gjorde från samhällsbyggnadsförvaltningen sida den 17 november att parkeringen får vi lösa senare visar att man inte tar parkeringsproblemen seriöst. Redan idag är trafiksituationen undermålig i centrum och fler parkeringsplatser måste redan idag omgående skapas.

Med anledning av ovanstående är det vår bedömning och åsikt att fördjupningen av översiktsplanen skall göras om och som första åtgärd hantera infrastrukturen så att den ligger som bas och underlag för eventuell nybyggnation av lokaler och bostäder och inte tvärtom. Det finns områden i närheten av centrum som kan bebyggas istället för att förtäta i centrum. Förtätning av centrum måste göras med finesse och inte anpassas till förhållandena i landets storstäder. Skövde kommer inte att bli någon storstad på ännu några generationer.

Vi accepterar inte förslaget till fördjupningen av översiktsplanen – Centrala Skövde, utan uppmanar samhällsbyggnadsförvaltningen att omarbeta förslaget så att det mer passar förhållandena i Skövde.

Lennart Nordqvist

Claes Göran Uvesten

Björn Forsell

Drottninggatan 4 B

Storgatan 21 D

Storgatan 21 C

541 31 Skövde

541 30 Skövde

541 30 Skövde

Expediering:

Skövde kommun

Länsstyrelsen

Plan- och exploateringschefen

Uu § 168

Dnr KS 2014/0177

Ev. yttrande över översiktsplanen för centrala Skövde

Utvecklingsutskottets beslut

Utvecklingsutskottet avger följande yttrande:

Töreboda kommun noterar att Skövde kommun har en central roll i den norra delen av Västra Götalandsregionen och Resecentrum i Skövde är viktig i Skaraborg. Utvecklingen av resecentrum för kollektivtrafiken till och från Töreboda är mycket viktig för att målbilden för kollektivtrafiken år 2025 för hela Skaraborg ska uppnås.

Töreboda kommun har gett nedanstående synpunkter i samband med Skövde kommuns översiktsplan 2025, men vill påminna om vårt förslag att Skövde kommun arbetar in en mer tydlig indikation hur kollektivtrafiken kan utvecklas till och från Töreboda. Töreboda har med exempelvis sin placering utmed Västra Stambanan en bra förutsättning att ha en tydligare roll att vara en ort för arbetspendling både in och ut från Skövde centralort. Töreboda har ett rikt och blomstrande företagsklimat, god samhällsservice samt vackra bostadsmöjligheter och en besöksnäring med Göta kanal som utgångspunkt. Töreboda kommun vill samverka med Skövde kommun genom att gemensamt skapa förutsättningar för bra kommunikationer mellan kommunerna. Töreboda kommun föreslår en tydligare beskrivning av utvecklingen av kommunikationerna till och från Töreboda kommun både med buss och tåg från Resecentrum i Skövde.

Töreboda kommun har i övrigt inget att erinra och hoppas på ett utökat samarbete för hela Skaraborgs utveckling.

Ärendet

Skövde kommun inbjuder till samråd om en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena. Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i centrala delar av Skövde, en blandstad som bidrar till ett levande centrum. Ett drygt tiotal förtätningsområden har identifierats, samtidigt som stor vikt läggs vid huvudstråk för

Utdragsbestyrkande

forts. Uu § 168

gång- och cykel samt utveckling av mötesplatser, parker och grönområden. Planförslaget utgår från Skövdes roll i regionen, kravet på hållbar utveckling och regionala och kommunala styrdokument. En ortsanalys samt en miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram och är delar av planhandlingen. Samrådstiden pågår från och med den 20 oktober till och med den 22 december 2014.

Länsstyrelsen önskar få ta del av bland annat Töreboda kommuns synpunkter i ärendet senast den 15 december 2014.

Ärendets beredning

Plan- och exploateringschefens tjänsteskrivelse den 9 december 2014

M. B. S.

Utdragsbestyrkande

Annika Andersson

UN § 48/14 Inbjudan till samråd kring Centrala Skövde- Fördjupning av översiktsplan

UN2014.0074

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Utbildningsnämndens arbetsutskott	2014-11-17	42/14
2 Utbildningsnämnden	2014-12-02	48/14

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att lämna följande yttrande över samråd kring Centrala Skövde- Fördjupning av översiktsplan

Bakgrund

Utbildningsnämnden har fått inbjudan till samråd kring Centrala Skövde – FÖP. Samrådstiden pågår 2014-10-20 – 2014-12-22

Yttrande

Utbildningsnämnden önskar tillägga följande punkt i FÖP.

Riktlinjer för område F – skall kompletteras med
Möjligheten att integrera högstadieskola skall beaktas vid ev. ombyggnation.

Handlingar

Inbjudan till samråd kring Centrala Skövde- Fördjupning av översiktsplan
Missiv samråd okt2014.
Bilaga 1-ortsanalys.
Bilaga 2-samrådshandling-140922.
Fop-Skövde-samrådshandling.
Markanvändning samrådshandling-140922.

Delges

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Skövde Kommun

Datum:	Kontaktperson: Ulla Svensson	Telefon: 0520-88926
14 januari 2015	E-post:	DMS nr: 1002690956

Fördjupning av översiktplan Centrala Skövde

Vattenfall Eldistribution AB, nedan kallat Vattenfall, har tagit del av samrådshandlingar för rubricerad plan och lämnar följande yttrande.

Vattenfall har anläggningar av regional typ. I bifogad karta redovisas regionnätskablar och transformatorstation för regionnätet. Lila streckad linje är 130 kV kabel, 40 kV-kabel grön streckad linje, 20 kabel turkos streckad linje och blå fyrkant visar transformatorstationens lokalisering.

Vid framtida detaljpanelläggning och bygglovshantering mm i nära anslutning till Vattenfalls anläggningar är det viktigt att man tar hänsyn till de föreskrifter och restriktioner som gäller bygg –och marklovspliktiga åtgärder invid kraftkablar och transformatorstationer.

Ulla Svensson
Rättighetsbevakare

Vattenfall Eldistribution AB
Tillstånd & Rättigheter
461 88 Trollhättan

VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB

ADRESS
461 88 TROLLHÄTTAN

TELEFON
0520-880 00

ORG NR
556417-0800

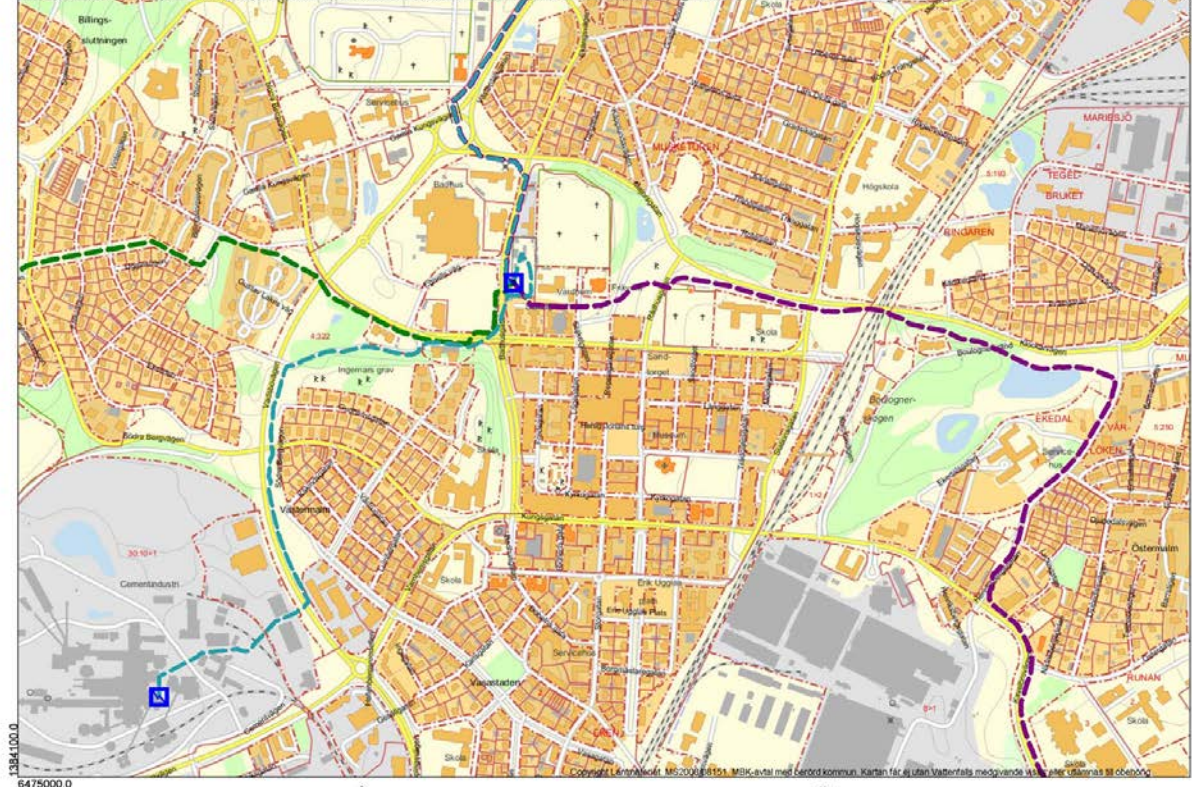
BESÖKSADRESS
ÖSTERLÄNGGATAN 60

eldistribution@vattenfall.com
www.vattenfall.se

STYRELSENS SÄTE
Stockholm

OBS! Om inget annat är angivet skall kabelläget anses vara approximativt, vid jobb nära angiven kabel skall kabelsättning på plats beställas

6476671.0

Volvo Powertrain AB

Skövde kommun
Samhällsbyggnadsenheten

REF: PLAN.2014.18

Synpunkter på planförslag (planen) *Centrala Skövde – Fördjupning av översiktsplanen*

Volvo Powertrain AB (Volvo), juridisk ägare av fastighet Penta 8 samt företrädare för alla bolag som ingår i AB Volvokoncernen och har verksamhet i Skövde inkommer härmed med synpunkter enl. inbjudan.

Volvo ser generellt mycket positivt på planen. Utvecklingen av Skövde centrum och noden som resecentrum är gynnar företaget i framtiden avseende bl.a kompetensförsörjning och hållbart resande.

Arbetet som beskrivs i förtättningsområde M och kring John G Grönvalls plats ser Volvo som en nyckel till framgång för sin fortsatta utveckling av verksamheten i Skövde. Volvo har startat ett strategiskt arbete för att fullt ut utnyttja sitt goda läge och närhet till bl.a resecentrum.

Ytterligare bostadsutveckling söder om Brunnsgratan (står fel i Samrådshandling s.48) inom förtättningsområde L ifrågasätts med avseende på närheten till Volvos gjuterverksamhet.

Volvo har miljö som ett av sina kärnvärden och verkar med det för att minska sin miljöbelastning avseende bl.a transporter. Trots detta finns inget tecken på att Volvos behov av godstransporter på väg kommer minska under överskådlig tid, snarare tvärtom. Många delar av de positiva initiativ som planen pekar ut kan vara svåra att få effekt på om inte centrum kan frigöras från framtida fordonstransporter. Med anledning av det ser Volvo en nödvändighet att långsiktigt binda ihop väg 49 med väg 26 på ett mer naturligt sätt. I enlighet med ÖP 2025 så ser även Volvo att en " fortsättning på ny vägsträckning direkt ut mot Segerstorps trafikplats" bör beredas inom kort. Planen kan vara mer tydlig på den punkten.

Avslutningsvis vill Volvo lyfta fram möjligheterna med den tunga industriella verksamhet som finns i mycket centrumnära läge, inte bara problemen. Precis som planen nämner så är Volvoområdets karaktär mycket svår att få till ett blandat innehåll i. Volvo ser gärna det faktumet som möjligt att utnyttja. Att använda läget till att skapa kreativa möten som sammanfogar industri- och tjänstesamhälle för framtida tillväxt är intressant.

Volvo Powertrain AB
SE-541 87 Skövde
Sverige

Telefon
Växel 0500-47 40 00

Organisationsnr
556006-8313

Säte
Göteborg, Sverige

På uppdrag av Volvo Powertrain AB

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Johan Elgh', is written over a horizontal dashed line.

Skövde 2014-12-17

Johan Elgh, fastighetsansvarig Skövde

Kollektivtrafiksekretariatet

Datum 2014-12-22

Diarienummer KTN 77-2014

Skövde kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
541 83 Skövde

PLAN.2014.18

**Synpunkter på Centrala Skövde, Fördjupning av
översiktsplanen**

Skövde kommun har tagit fram en fördjupad översiktsplan för centrala Skövde som omfattar stadskärnan och de centrumnära områdena.

Våra mål för kollektivtrafiken i Västra Götaland

Västra Götalandsregionens långsiktiga mål är att uppnå en högre marknadsandel för kollektivtrafiken. En fördubbling av antalet resor är ett av delmålen fram till 2025. För att åstadkomma detta behöver förutsättningarna för att resa kollektivt förbättras.

En grundläggande faktor för ett ökat kollektivtrafikresande är att invånarna i regionen i allt större utsträckning bor nära noderna i de gemensamt prioriterade kollektivtrafikstråken i trafikförsörjningsprogrammet.

Ur ett kollektivtrafikperspektiv bör bostäder och vardagsverksamheter därför i största möjliga utsträckning planeras i närhet till järnvägar, större vägar och kommunikationsstråk. Större handelsområden bör på samma sätt, i möjligaste mån, koncentreras till redan bebyggda områden.

Synpunkter på planen utifrån ett kollektivtrafikperspektiv

Vi svarar utifrån ett kollektivtrafikperspektiv och vad som är bäst för kollektivtrafikens utveckling, medvetna om att det finns andra mål och prioriteringar som kan väga tyngre.

Vi ser positivt på Skövde kommuns utvecklingsstrategi och huvuddrag som stödjer ett mer hållbart resande genom att sträva mot en tät och sammanhållen blandstad. Att utveckla och koncentrera bebyggelsen i städerna/orterna längs med kollektivtrafikstråken gör det möjligt för fler att använda cykel, gång och kollektivtrafik på fler resor. Utvecklingen av huvudstråk för gående och cyklister ger en tydligare koppling och bättre tillgänglighet till resecentrum.

Skövde är viktig centralort och har stor betydelse för regionens utveckling och möjlighet att vara attraktiv för att bo och verka i. I planen omnämns

POSTADRESS:	BESÖKSADRESS:	TELEFON:	HEMSIDA:
Kollektivtrafiksekretariatet	S Hamngatan 19-21	010 441 00 00	www.vgregion.se
Box 1031	Göteborg		
405 22 Göteborg			

Målbild för kollektivtrafiken år 2025 i Skaraborg. Det är ett av de dokument som utgjort underlag för Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västra Götaland som är Västra Götalandsregionens och kommunernas gemensamma måldokument för kollektivtrafiken. Det är viktigt att åtgärder i samhällsbyggnaden och kollektivtrafiken samverkar och ger förutsättningar för en gemensam utveckling.

Skövde kommun och Västra Götalandsregionen samråder om kollektivtrafiken i stadstrafikforum för Skövde. Särskilda insatser har gjorts för att lyfta frågan om kollektivtrafik. Dels ett gemensamt arbete med att gå igenom kommunens styrande dokument för att undersöka hur de stödjer en satsning på ökat kollektivtrafikresande och dels har det anordnats två inspirationsdagar om kollektivtrafik och samhällsplanering. Vi ser detta samarbete som mycket värdefullt och ser fram emot en fortsatt gemensam utveckling och fördjupning av detta samarbete.

Vänliga hälsningar

Ulrika Bokeberg
Kollektivtrafikdirektör

Linda Billberg
Regionutvecklare

Telefon 0706-19 99 73
linda.billberg@vgregion.se

Kulturmiljö
1:e antikvarie U. Larsson
Datum 2014-12-09
Diarienummer VA 997-2014
Ert diarienummer: PLAN.2014.18

Skövde kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
541 83 SKÖVDE

Angående fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde Skövde kommun, Västergötland

Västarvet vill med anledning av att fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde ställs ut för samråd framföra följande.

Västergötlands museum/Västarvet har i samverkan med kommunen utarbetat ett underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun, där bl.a. de delar av centralorten som den fördjupade översiktsplanen avser, behandlas. Stora delar av centrala Skövde är uppmärksammade som kulturhistoriskt värdefulla miljöer i underlaget till kulturmiljöprogram, bl.a. Rutnätsstaden, Vasastaden och Västermalm, men även områden som t.ex. Nyströms kullar och Garpaparken. Uppmärksammade kulturmiljöer måste enligt Västarvet behandlas med stor försiktighet vid framtida förändringar, och utifrån respektive områdes karaktär och förutsättningar. Västarvet ser med tillfredsställelse att de kulturhistoriska kvaliteterna och rekommendationer som framförs i underlaget till kulturmiljöprogram huvudsakligen lyfts fram och beaktas i den fördjupade översiktsplanen. Västarvet vill emellertid peka på tre områden, där kulturmiljövärden kommer i konflikt med föreslagna förtätning.

Förtättningsområde D: Garpaparken är en betydelsefull del av Skövde gröna rum, som uppmärksammas i underlaget till kulturmiljöprogram, och som tillsammans med Sankta Elins och Sankt Sigfrids kyrkogårdar utgör ett sammanhållet grönt område i den norra delen av centrum. Att exploatera området med bebyggelse skulle dels inkräkta i hög grad i Garpaparken som park, dels splittra det sammanhållna grönområdet i mindre delar. Föreslagna bebyggelse och gångstråk förefaller enligt planen även komma i konflikt med såväl den nuvarande dammen som med fornlämning RAÄ Skövde 3:1, en förhistorisk hög, ibland benämnd Kärlekskullen. Enligt Västarvet bör Garpaparken därför behållas i befintlig utsträckning utan förtätning genom bebyggelse.

Västarvet

Besöksadress: Edsvägen 18 Vänersborg | Postadress: Edsvägen 1B, 462 35 Vänersborg
Telefon: 010-441 42 00 (växel) | Fax: 0521-625 13 | E-post: vastarvet@vgregion.se
Org.nummer: 232100-0131 | www.vastarvet.se

Förtättningsområde F: Den norra delen av förtättningsområde F ingår i en av de kulturmiljöer som uppmärksammats i underlaget till kulturmiljöprogram, och bör enligt Västarvet i sin helhet bevaras obebyggd. Även den södra delen av området, d.v.s. slänten öster om Västerhöjdskolan, utgör i likhet med den norra delen en viktig del av stadens gröna rum. Utöver att Västerhöjdskullen och Nyströms kullar är väsentliga delar av stadens parker finns på höjdens krön tre fornlämningar i form av två förhistoriska högar och en förhistorisk stenkestgrav (RAÄ Skövde 2:1, 2:2 och 2:3) i det område som föreslås tas i anspråk för bebyggelse. Alldeles nordväst om området ligger de tre tidiga punkthusen från 1945-46 i Kv. Klinten 1, som tillsammans med grannhusen i Kv. Krönet 1 uppfördes som "hus i park" och är beroende av obebyggd omgivning för att den typiska karaktären skall bevaras.

Förtättningsområde G: Området omfattar det f.d. läroverket med det gamla skolhuset från omkring 1930, ritat av länssarkitekt Allan Berglund, och den yngre institutionsbyggnaden, uppförd i början av 1960-talet efter ritningar av arkitekt Paul Hedqvist, en av landets mest betydelsefulla arkitekter under modernismens tidevarv. Förtättningsområdet utgör en del av en större kulturmiljö, Vasastaden, som uppmärksammats i underlaget till kulturmiljöprogram. Den monumentala läroverksbyggnaden är utformad att ligga fritt och betraktas på visst avstånd från alla håll. Hedqvists institutionsbyggnad är förvisso mindre iögonfallande, men inte desto mindre värdefull som en exponent för Skövdes expansion, nya skolreformer och planering av skolbyggnader under efterkrigstiden. Skolmiljön är mycket känslig för förändringar, varför förtätning på skoltomten enligt Västarvet kan inverka negativt på den värdefulla kulturmiljön, särskilt som byggnader med 4-5 våningar föreslås.

Västarvet Kulturmiljö

Ulf Larsson
1:e antikvarie

Kopia till: Länsstyrelsen Västra Götaland, Kulturmiljöenheten, 542 85 Mariestad
Länsstyrelsen Västra Götaland, Samhällsbyggnadsenheten, 542 85 Mariestad
Akten
UL

Västarvet

Besöksadress: Edsvägen 1B Vänersborg | Postadress: Edsvägen 1B, 462 35 Vänersborg
Telefon: 010-441 42 00 (växel) | Fax: 0521-625 13 | E-post: vastarvet@vgregion.se
Org.nummer: 232100-0131 | www.vastarvet.se

Västsvenska Handelskammaren

Bjarne Pettersson
Bjarne.pettersson@handelskammaren.net
Varnhemsgatan 16 A
541 31 SKÖVDE
Tel. 0500 - 59 50 32

Datum: 2014-12-21

Skövde kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen
541 83 SKÖVDE
samhallsbyggnad@skovde.se

Diarienummer PLAN.2014.18

Er beteckning:

Fördjupning av översiktsplanen
Centrala Skövde Samrådsbehandling oktober 2014

YTTRANDE 2014-12-21

1. Sammanfattning - Västsvenska Handelskammarens synpunkter och önskemål gällande Fördjupningen av översiktsplanen Centrala Skövde, där vi:

- Önskar större visionär höjd, arkitektonisk spänst och röd tråd
- Vill se ökade näringslivs- och affärsmässiga perspektiv
- Vill se tydligare skrivningar och milstolpar på vissa områden
- Vill se ökad öppenhet för förtätande, nyskapande bostadslösningar

2. Utgångspunkt

Västsvenska Handelskammaren arbetar för att göra Västsverige starkare. I detta arbete ingår att arbeta med visioner och företräda näringslivet gentemot det allmänna. En kommunal översiktsplan är ett viktigt verktyg för att staka ut en ort eller ett områdes framtid genom att definiera idéer och tankar med detta område. I detta avseende är Skövdes fördjupning av Översiktsplanen för Centrala Skövde (här efter omnämnt som *FÖP:en*) ett viktigt verktyg och samrådsbehandlingen ses som en välkommen möjlighet.

Västsvenska Handelskammaren finner att dokumentet som helhet tar upp viktiga aspekter men samtidig saknar vi andra, där vi gärna hade sett tydligare skrivningar.

3. Västsvenska Handelskammarens synpunkter i korthet - vad som bör beaktas:

Vi saknar och vill se mer av affärsmässiga och näringslivsmässiga perspektiv:
Staden Skövde behöver växa. Inte minst om Skövde skall kunna axla rollen inte bara som porten mot Skaraborg utan **Nordöstra entrén till Västsverige**. Skövdes positionering framåt är avgörande och vi ser inte att FÖP:en ger uttryck för detta.

VÄSTSVENSKA
HANDELSKAMMAREN

Skaraborg behöver en förtätad stad, med långt över 40 000 invånare i centrala Skövde. Detta för att öka både stadens och regionens attraktivitet i form av en mer diversifierad arbetsmarknad, med rum för fler branscher och en ökad uppkoppling till arbetsmarknaderna i de två storstäderna i ändarna på västra stambanan.

Skövde skall kunna fungera både som regionens motor och centrum samt som en bo-ort och attraktivt centrum mellan Stockholm och Göteborg. Det innebär att Skövde måste erbjuda ett attraktivt utbud av bostäder, arbetsplatser, arbetstillfällen och samtidigt vara magneten och navet i regionen med ledartröja på.

Vår förhoppning är att dessa synpunkter tas emot med öppenhet och ses som ett inspirerande inspel för att öka kraften i både FÖP:ens formulering och på sikt, resultat.

Detta finner vi saknas:

- Vi saknar skrivningar som visar andan av och modet att göra något större än det ordinära, för att lyfta Skövde som stad och som centrum för regionen.
- Vi hade gärna sett att planen andats mer av vision, affärstänk och konsekvensbeskrivning för näringslivsutvecklingen än vad som syns idag.
- Vi ifrågasätter den låga ambitionsnivån i antalet bostäder. Den svaga förtätning, med bara 1000 bostäder, som föreslås bidrar inte till den ökade puls och attraktivitet som skulle göra Skövde till den motor Skaraborg behöver. Vi hade gärna sett att man möjliggör för upp emot 4000 bostäder inom området. Väljer man en högre målsättning i antalet tillkommande bostäder så borde det bli mer naturligt att föreslå en annorlunda bebyggelsestruktur, där man i större utsträckning möjliggör för högre byggnader.
- Vi hade gärna sett skrivningar som säkerställt att Skövdes roll som innovations - teknik och kunskapsstad manifesterats genom en tydligt utpekade område i närheten av Centralen, där planer för en absolut nyskapande arkitektur, kommer att sätta Skövde på kartan. Stationsområdet behöver bli en identitetsmarkör, samtidigt som estetik inte får underskattas i en stadsutveckling (*ref. prof. Richard Florida*).

- Vi hade gärna sett avsevärt tydligare skrivningar om vikten av utveckling av Stationsområdet som bygger på den mycket viktiga stambanans flöden av människor. Människor som bär kompetens, som arbetar, fortbildar, utbildar sig, som skapar ett växande näringsliv, som behöver pendlingsarbetsplatser i en stimulerande och välfungerande miljö, bra kommunikationer till stationsområdet och även p-platser för pendlare. Vi vill se skrivningar där det säkerställs att stationsområdet blir en ny pulserande stadsdel där deltid jobbpendling med tåg kombinerat med mobila och flexibla arbetsplatser ses som en enorm potential att utveckla. Vi vill se skrivningar där Högskoleområdet och Försvarsmaktsområdet tydligare binds samman via Stationsområdet.
- Vi hade gärna sett en tydligare tidsplan kopplade till objekten för att skapa motiverande energi för både näringsliv och människor runt om regionen.
- Vi hade gärna sett milstolpar och målformuleringar kopplade till de olika utvecklingsobjekten så att motiveringen av planen tydliggörs och som ger möjlighet att mäta att arbetet går framåt, samt ger ökad möjlighet att följa den logik som finns i FÖP:ens plan. Vi vill kunna se att den leder mot en gemensam vision.
- Vi ifrågasätter den detaljstyrning som FÖP:en innebär med styrande kvartersstrukturer. Höjder, volymer och exploateringsgrad eller liknande mått hade räckt och gett mer utrymme för kreativa förslag.
- Vi hade gärna sett skrivningar som pekat mot en tydligare näringslivsförankring, vilket ökar möjlighet till måluppfyllelse för vad planen vill uppnå när affärsverksamheter, enligt FÖP:en, de facto flyttas till förmån för bostäder – utan att det bifogas konsekvensbeskrivning just för näringslivet eller att man för den delen ger förslag på alternativ placering.
- Vi hade gärna sett skrivningar om varför man valt bort att planera för vissa attraktiva områden i eller i närheten av planområdet. Varför saknas t ex planering för "Brända tomten"?

I detta ärende har Västsvenska Handelskammarens regionchef Bjarne Pettersson sammanställt synpunkterna. Visionsgruppen vid Handelskammaren i Skövde, bestående av regionala företag, har bidragit till synpunkter och står också bakom skrivningarna och förslagen.

Källhänvisning/underlag

- Arbetsmaterial från Skövde visionsgrupp finns att ta del av muntligt, från Västsvenska Handelskammarens regionchef Bjarne Pettersson.

Sektor samhällsbyggnad

Postadress 541 83 SKÖVDE **Telefon** 0500-49 80 00 **Hemsida** www.skovde.se

Kommunstyrelsen

Fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde

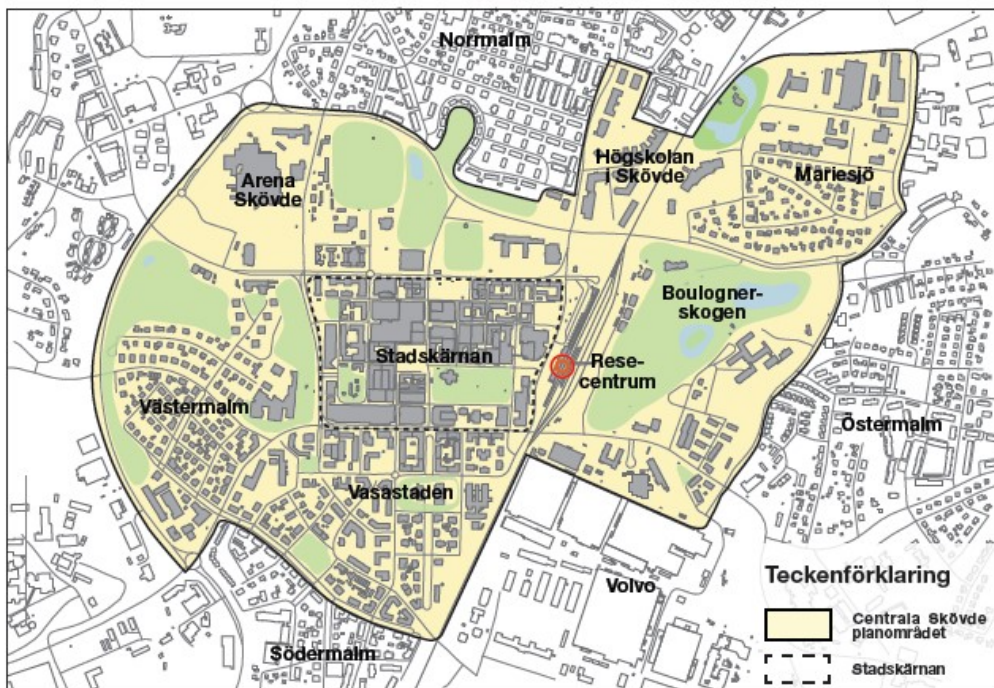
Sektor samhällsbyggnads förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta Fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, daterad maj 2016. Till planhandlingen hör de två bilagorna Ortsanalys och Miljökonsekvensbeskrivning samt en samrådsredogörelse och ett granskningsutlåtande.

Sammanfattning

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena.

Sektor samhällsbyggnad har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala delarna av Skövde. Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att ge en strategisk inriktning och att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i de centrala delarna av Skövde. Planförslaget har varit både på samråd och på granskning och planen kan nu antas.

Orienteringskarta för planområdet.

Bakgrund

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena. Ett förslag till fördjupning av översiktsplanen har utarbetats. Som en del i planförslaget finns en ortsanalys som anger planens förutsättningar (bilaga 1) samt en miljökonsekvensbeskrivning av planförslaget (bilaga 2).

Vid framtagande av en översiktsplan ska kommunen enligt plan- och bygglagen samråda om planförslaget. Syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Efter samrådstiden bearbetas planförslaget och ställs på nytt ut (för granskning) innan planen antas av kommunfullmäktige.

Förslaget har varit på samråd under tiden 2014-10-20 till 2014-12-22 följt av granskning under tiden 2015-12-17 till 2016-02-29.

Planförslaget har nu bearbetats och en antagandehandling har upprättats.

Förslaget

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning på en övergripande nivå för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Planförslaget utgår från Skövdes roll i regionen, kravet på hållbar utveckling och regionala och kommunala styrdokument. Utvecklingsstrategin är att centrala Skövde ska utvecklas till en blandstad som bidrar till ett levande centrum. Förtätning och funktionsblandning ska leda till kortare avstånd mellan bostäder, arbetsplatser, butiker mm. Vilket resulterar till minskade barriäreffekter och ett rikare folkliv.

Ett drygt tiotal förtättningsområden identifieras. De länkas samman genom förtätning, upprustning av gröna miljöer, huvudstråk för gång- och cykeltrafik kopplade till andra stadsdelar, resecentrum och upp mot Billingen. För varje förtättningsområde föreslås riktlinjer vad avser struktur, funktionsblandning, innehåll av bostäder, arbetsplatser, handel, park mm. Totalt ges utrymme för ca 1000 bostäder, vilket möjliggör en ökning av antalet boende i centrala Skövde med omkring 50 %.

Stor vikt läggs vid en utveckling av mötesplatser och parker där det generella förslaget är en omgestaltning av miljöerna för att få in fler och unika karaktärer som kan stärka centrala Skövdes attraktivitet.

Motivering av beslut

Inkomna synpunkter och/eller invändningar som framförts under samrådstiden 2014-10-20 till 2014-12-22, har behandlats och bemötts i bifogad samrådsredogörelse.

Granskningen har ägt rum under tiden 2015-12-17 till 2016-02-29. Totalt har 20 skrivelser inkommit. Inkomna synpunkter har behandlats och bemötts i bifogat granskningsutlåtande. Det har inkommit färre synpunkter under granskningstiden än under samrådsskedet. De flesta synpunkter som inkommit under granskningstiden rör detaljfrågor som hör till en mer detaljerad planeringsnivå och föreslås därför behandlas i efterföljande planläggning, programarbeten eller i andra detaljerade studier för utpekade områden. En del av de framförda synpunkterna är av mer generell art för planering i stort. Andra synpunkter avser områden som geografiskt ligger utanför det aktuella planområdet. Inkomna synpunkter har lett till några få ändringar av redaktionell art i planen. En sammanställning av dessa återfinns i inledningen av granskningsutlåtandet.

Handlingar som ingår i beslutet

Planbeskrivning Centrala Skövde - fördjupning av översiktsplanen,
antagandehandling maj 2016

Markanvändningskarta, antagandehandling maj 2016

Samrådsredogörelse, december 2015

Granskningsutlåtande, maj 2016

Tillhörande bilagor:

Ortsanalys av Centrala Skövde, antagandehandling maj 2016

Miljökonsekvensbeskrivning för Centrala Skövde, antagandehandling maj 2016

Sektor samhällsbyggnad

Eva Darolf Linnros
Sektorschef

Linda Tubbin
Planchef

Bilaga 1.

Ortsanalys av Centrala Skövde

Fördjupning av översiktsplanen

Antagandehandling maj 2016

Inledning

Fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde beställdes av kommunstyrelsen under hösten 2013. En fördjupning av översiktsplanen är en inzoomning av den kommunomfattade översiktsplanen. Översiktsplan 2025 lyfter fram och pekar på att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde där såväl stadskärnan som de centrumnära områdena tas med.

Arbetet med fördjupningen har inletts med att ta fram en ortsanalys för planområdet och dess omgivning. En ortsanalys är en form av nulägesbeskrivning som syftar till att beskriva och lyfta fram en ort/stadsdels karaktär samt att visa på vilka styrkor och svagheter som orten/stadsdelen har. Metoden innebär att man hämtar in och sorterar fakta om platsen för att förstå dess historia, aktuella situation, förutsättningar samt utvecklingsmöjligheter.

Delområden som ingår i planområdet är stadskärnan, resecentrum, Mariesjöområdet, Campusområdet, Västermalm, Arenaområdet, stora delar av Vasastaden, Boulognerskogen samt en liten del av Volvoområdet.

Skövde kommun har arbetat fram flera strategiska styrdokument för att tydliggöra den övergripande inriktningen på kommunens fortsatta arbete framåt. Av dessa bör Strategisk plan med budget, Vision Skövde 2025, Varumärkesstrategin, ÖP 2025 Skövde

kommuns översiktsplan, Boendestrategiska programmet, Energi- och Klimatplanen samt Trafikstrategin omnämnas.

Vision 2025

För att få en tydlig färdriktning och en gemensam framtidsbild fattade Skövde kommunfullmäktige i juni 2010 ett enhälligt beslut om en gemensam vision för kommunens arbete. Visionen ligger till grund för all övergripande och strategisk planering inom det kommunala ansvarsområdet. Det är viktigt att Skövde stärker sin roll som centralort för att locka fler människor och verksamheter till Skövde-regionen. Varumärkesplattformen för Skövde, som är ett komplement till visionen, definierar vad som är bra och unikt med Skövde och vad Skövde vill vara kända för.

”Skövde-regionen är känd i landet som en välkomnande och växande region där människor möts, verkar och mår bra. Vi får livspusslet att gå ihop! Vi lyckas kombinera den stora stadens möjligheter och rika utbud med en naturnära enkelhet, där det finns tid över för det som berikar våra liv. I Skövde-regionen trivs vi med livet i alla åldrar och är stolta över vad vi uppnått!”

Sarpa-Jamnen

Boulognersjon

Kyrkogården

Egnens borg TRÉN

EXEDAL

SKONDEGÅRDET

RUNAN

VESSLAN

PENTA

LAMMET

KASERNEN

RUNAN

HEVERN

Thorsgrannsmålet

RUNAN

BEVERN

ERIK UGGLA

RUNAN

GETEN

CASTOR

RUNAN

ÖVEN

POLLAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

HEVERN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

DRIVAN

RUNAN

ÖVEN

Innehåll

Geografi	6
Stadens historia	8
Kulturmiljö	10
Boende & bostäder	14
Service & verksamheter	16
Kultur & evenemang	22
Rekreation & grönstruktur	26
Trafik	30
Stadsliv	36
Barnperspektiv	40
Analys av bebyggelsekaraktärer	44
Stadsrumsanalys	50
Sammanfattande analys	56
Källförteckning	60

Geografi

Som en av Västra Götalands fyra centralorter har Skövde en viktig roll i regionen. Skövde är också centralorten i Skaraborg, beläget mellan Vänern och Vättern. Centrala Skövde, som står i fokus för ortsanalysen, omfattar en yta på cirka två kvadratkilometer.

Skövde har ett gynnsamt och centralt läge i landet. Med tåg tar man sig till Stockholm på två timmar och Göteborg på en timme. Det finns även en lokal flygplats som ger tillgång till flygtransporter till/från kommunen. Arbetsmarknadsregionen där Skövde ingår har drygt 180 000 invånare och 80 000 arbetstillfällen. Skövde kommun ingår i kommunalförbundet Skaraborg som är ett av fyra i Västra Götalandsregionen.

Det gynnsamma pendlingsläget har gjort att det sker både stor in- och utpendling, med klar övervikt på inpendling. År 2012 pendlade nästan 11 000 personer in till Skövde och drygt 5 100 pendlade ut. De inpendlande kommer i huvudsak från Falköping, Mariestad, Tibro och Skara vilket är samma orter som utpendlingen sker till.

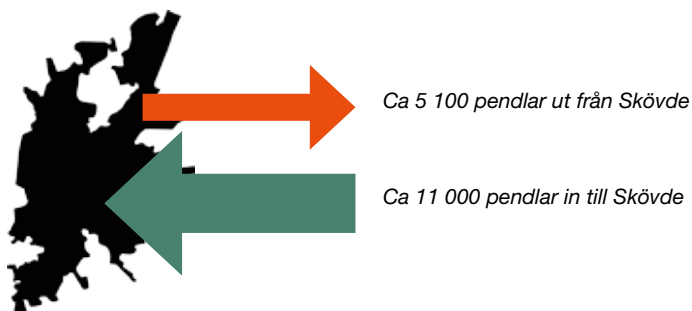
Skövde kommun har 52 859 invånare (2013) och har en konstant ökning av invandrande personer samt ett ökande födelseöverskott. Ytan på kommunen är 638 km² varav tätorten Skövde har en yta på 20 km². Tätorten har ca 35 000 invånare. De många studenterna

gör att Skövde har en högre andel invånare i åldrarna 15-24 än i riket som helhet.

Kraven på Skövde ökar utifrån funktionen som en av fyra centralorter i Västra Götaland. Övriga kommuner i Skaraborg uttalar allt tydligare både krav och förväntningar på att Skövde ska leda och driva framtids- och tillväxtorienterade projekt och processer. Kraven gäller både fysiska nyckelfaktorer som infrastruktur, kommunikationer och utbud av tjänster och handel som organisatoriska faktorer som samverkan, ledarskap och utvecklingsförmåga. Det är oerhört viktigt att Skövde centrum utvecklas för att klara regionens krav på vad en centralort ska kunna erbjuda både invånare och besökande.

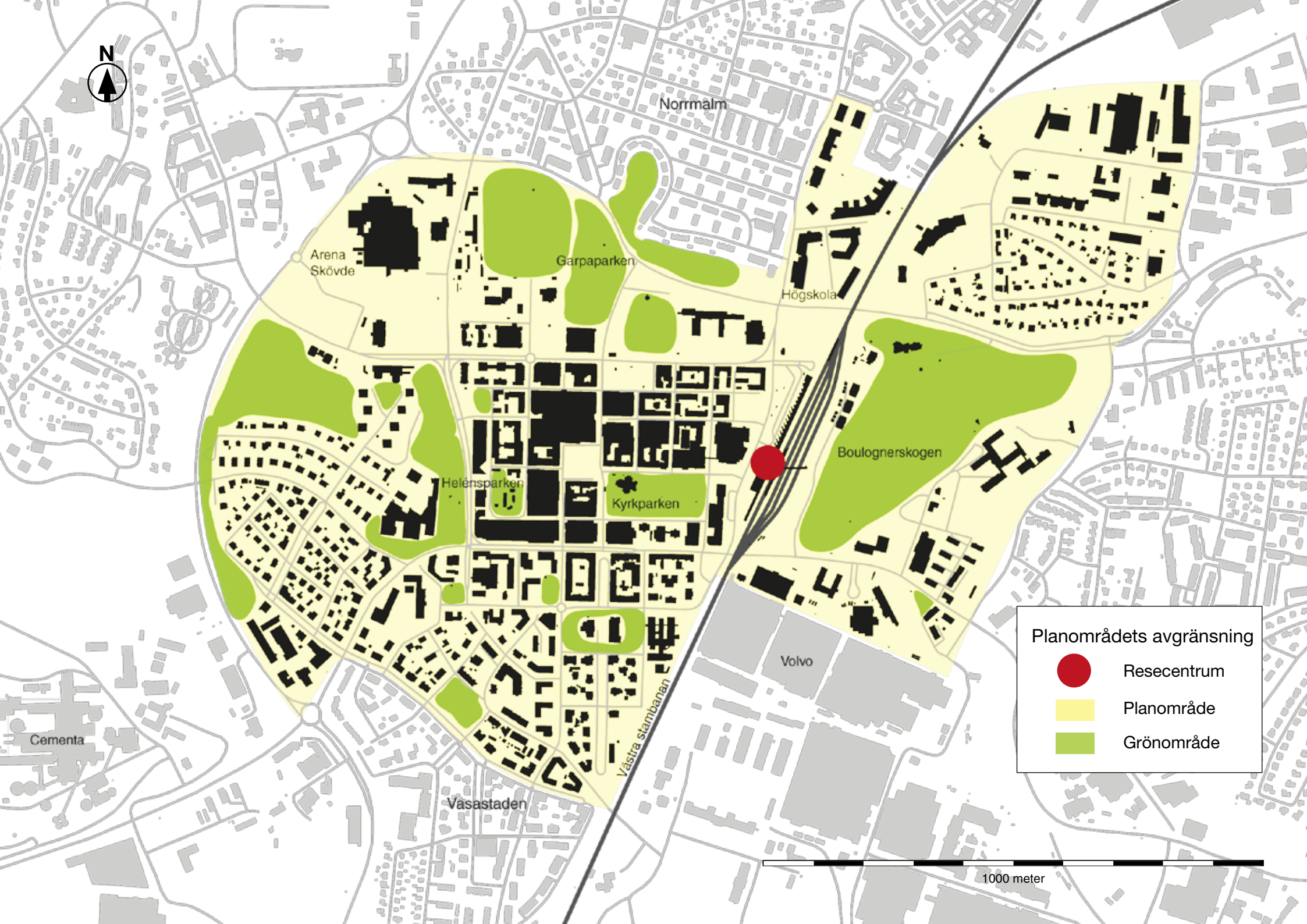
Planområdet

Centrala Skövde, så som planområdet är definierat, ligger något söder om den geografiska mittpunkten

i tätorten och upplevs således mer nära de södra stadsdelarna än de norra. Inom detta område bor det drygt 4100 personer. Den kommersiellt och kulturellt mest intensiva delen är beläget väster om järnvägen vilket gör att stadsdelarna öster om järnvägen upplevs som fränkopplade från övriga centrala delar.

Planområdets avgränsning

- Resecentrum
- Planområde
- Grönområde

Stadens historia

Fornfynd och gravar tyder på att Skövde trakten varit bebodd sedan urminnes tider. Stads kärnans historia kan kopplas till medeltiden då Skövde stad beviljades stadsprivilegier. Exakt när det inträffade är okänt men förmodligen omkring år 1400. Kommunen firade 600-års jubileum 2001.

Stadens framväxt fram till 1500-talet

Redan på 1100-talet lade en kvinnas mod grunden till Skövde som mötesplats. Legenderna berättar om Elin, eller Helena som hon också kallas, som hemkommen efter en lång pilgrimsresa till det Heliga Landet och Jerusalem mördades på väg till kyrkan i Götene.

Där Elin bragts om livet sprang en källa upp och mirakel började inträffa. Elin helgon-förklarades den 30 juli 1164 och kulten kring henne kom att få en avgörande betydelse för stadens utveckling. Graven och Elins källa blev ett populärt besöksmål bland pilgrimer och bidrog till att Skövde blomstrade som mötesplats och handelsort. Under 1500-talet avtog helgonkulten men vid det laget hade Skövde, mycket tack vare kommersen kring pilgrimerna, redan etablerat sig som handelscentrum. Det är som sagt oklart när Skövde beviljades stadsprivilegier men staden omnämns i en skattelängd redan 1413 och 1526 bekräftades stadsrättigheterna av Gustav Vasa.

Oavsett tidpunkt kan man säga att vallfart och handel lade grunden till Skövdes tillkomst.

Stadsbranden 1759

Skövde drabbades av flera eldsvådor under 1500- och 1600-talet men en kom särskilt att påverka stadens nuvarande utformning, nämligen den stora branden 1759 som kom att förstöra de flesta byggnaderna i centrum. Eftersom staden succesivt minskat i storlek sedan reformationen var det till en början tveksamt om staden överhuvudtaget skulle byggas upp igen. Beslutet blev trots allt att staden skulle återuppbyggas och 1760 upprättades en ny stadsplan där man

Helge Johnssons skulptur "Gyllen" med Sankta Helena. Källa: Wikipedia

Foto över Södermalm 1895. Foto: Ludvig Ericson

Centralstationen under 1890-talet. Källa: Skaraborgs Länsmuseum

frångick det oregelbundna medeltida stadsmönstret till förmån för en striktare rutnätsplan (1760). Idag är Helénstugan, i kulturresevatet Helénsparken bredvid Stadshuset, den enda bevarade byggnad sedan tiden före branden.

Stadens moderna historia

Skövdes moderna historia kan beskrivas genom ett antal företeelser som varit avgörande för stadens utveckling. Det gäller utbyggnaden av järnvägen, anläggandet av en vattenkuranstalt, regementenas uppkomst och industriernas framväxt.

År 1862 stod Västra stambanan mellan Stockholm och Göteborg färdig och skapade nya förutsättningar för Skövde. Med järnvägen stärktes Skövdes roll som en viktig knutpunkt i regionen och tack vare de nya kommunikationerna kunde fler människor bo och verka här. Järnvägens tillkomst, i kombination med Skövdes geografiska läge, bidrog till att staden blev en attraktiv ort för etablering av industrier och 1868 startades Skövde Gjuteri och mekaniska verkstad som blev grunden till Volvos motorfabriker. Järnvägen bidrog sannolikt också till att försvarsmakten etablerade sig här. Runt sekelskiftet 1900 befästes Skövdes roll som garnisonsstad i samband med att flera militära

förband förlades hit. Vidare kan nämnas att Skövde under 1800-talets sista årtionden utvecklades till en av landets populäraste kurorter. Vattenkuranstalten som anlades i Boulognerparken (i nuvarande kärhuset) hade besökare från hela Norden.

Tillsammans har alla dessa historiska företeelser satt sin prägel på staden. Senare inrättningar som haft stor betydelse för stadens utveckling är Skövdes Kulturhus, Billingshus hotell och friluftsanläggning, Skaraborgs Sjukhus Skövde KSS (tidigare Kärnsjukhuset i Skövde), Högskolan / Gothia Science Park, samt Arena Skövde.

Hertz Johans Torg år 1901. Foto: Ludvig Ericson

Societetshuset på Skövde Vattenkuranstalt. Källa: Skaraborgs Länsmuseum

Kulturmiljö

Kulturmiljön har stor betydelse för Skövdes identitet men också utifrån ett regionhistoriskt perspektiv. Skövdes nuvarande karaktär är till stora delar ett resultat av historiska företeelser som drivit på stadens utveckling. Skövdes olika roller som vallfartsstad, handelsstad, järnvägsstad, regementsstad, industristad, och skolstad har alla bidragit till det Skövde vi ser idag.

Från medeltid till modernism

Rutnätsstaden, med lämningar från medeltiden, utgör Skövdes historiska kärnmiljö. Strukturen har sitt ursprung i den rätvinkligna plan som utlades efter stadsbranden 1759, samt i den utvidgade planen från 1863. Gamla tomtstrukturer och småskalig kvartersbunden bebyggelse från 1700-1880-tal har satt sin prägel på stadskärnans nuvarande form.

Innerstadens bebyggelse karaktäriseras av olika lager och tidsepoker från medeltiden och framåt. Ett framträdande drag är de stenstadsmässiga ambitionerna som styrde byggnadsutvecklingen i sent 1800-tal och i början av 1900-talet. De större bostads- och affärs- husen i slutna kvarter (1880-1940) kompletterades senare med flervåningsaffärs- och bostadshus i modernistisk stil (1940-1980). Stadskärnans arkitektur bär på spår från en mängd olika stilar såsom nyklassicismen, nationalromantiken, jugendtraditionen och andra borgerliga byggnadsideal. Mycket av stadens äldre bebyggelse har dock gått förlorad genom åren i samband med bränder och stadsförnyelse. En stor

del av stadskärnans byggnadsbestånd från 1800-talet revs i samband med stadssaneringen under senare halvan av 1900-talet. Den gamla bebyggelsen ersattes av nya affärs- och kontorshus samt av köpcentrum som kommit att bli ett populärt inslag i den moderna staden.

Stadskärnan

Även om stadskärnans ursprungliga struktur till stor del bevarats har omfattande förändringar i innehållet skett genom åren. Idag karaktäriseras innerstaden av en mångfald av form och innehåll, där stil och tillkomst varierar mellan olika kvarter och byggnader.

Av stadskärnans gaturum är några särskilt viktiga ur kulturhistorisk synpunkt, exempelvis Kyrkparken, Hertig Johans torg/Rådhusgatan samt delar av stråken Sankta Helenagatan och Torggatan. Stadskärnan inrymmer också ett antal byggnader av stort kulturhistoriskt intresse. Huvudbyggnaden på Heléngården, Landinska huset, Bryggeriet Nordstjernen, f.d Stadshuset, Prästgården och Kulturhuset är alla exempel på sådana. Vad gäller bostadsbebyggelsen är det endast ett fåtal hus som finns kvar från det expansiva 1860-talet eller tiden före. Bostadshuset på Heimdal 13 (1851) vid Hertig Johans gata och det timrade bostadshuset på Tor 2 (1862) tillhör undantagen.

Några av stadens byggnader såsom Sankta Helena kyrkobyggnad (med tillhörande kyrkogård), Hotell Billingen och Heléngården är skyddade enligt kulturmiljölagen. Hotell Billingen är ett praktexempel på den monumentala byggnadsstil som karaktäriserade 1880-talet. Den centrala placeringen i stadsbilden och det exponerade läget från järnvägen gjorde hotellet till stadens mest representativa byggnad. Sankta Helena kyrkobyggnad har sitt ursprung i medeltiden, från 1100-1200-talen, med om- och tillbyggnader från tiden efter stadsbranden och senare med nygotisk exteriör. Heléngården uppfördes någon gång under 1700-talets första hälft och är stadens enda bevarade byggnad från tiden före stadsbranden.

Hertig Johans torg och kyrkparken är som tidigare nämnts nyckelmiljöer för stadens identitet. Runt torget finns flera representativa institutions-, bostads- och handelsbyggnader. Järnvägsstationen från 1859 och nytillkomna Resecentrum är också av stort kulturhistoriskt intresse. Dessa två byggnader, som integrerats med varandra, utgör navet i Skövdes roll som kommunikativt centrum. Vidare bör Stadshuset (1990), trots dess låga ålder, nämnas i beskrivningen av kulturmiljön. Byggnaden ligger i kvarteret Skomakaren och har blivit ett känt och karaktäristiskt landmärke i centrum.

Ahlstrandska huset

Stadshuset

Sankta Helenas kyrka

F d stadshuset

Hotell Billingen

Volvo

Kulturhuset

Boulognerskogen

Kulturmiljöer utanför stadskärnan

Ett annat signum för Skövde är de centrala stenstads- miljöerna Villastaden, Vasastaden och Västermalm. Med sina tidstypiska byggnader (sent 1800-tal till tidigt 1900-tal), alléer och luftiga stadsplan utgör dessa några av Skövdes främsta karaktärsbärande miljöer.

Nordöst om stadskärnan ligger Högscoleområdet, en annan karaktärsmiljö med stark stadshistorisk förankring. Området är ett före detta regementsområde

för Göta trängkår (1905-84) som senare byggts om för Högskolans behov. Det nuvarande Campusområdet är uppbyggt kring kvarvarande regementsbyggnader, d.v.s. stenbyggnader med militär institutionskaraktär, som integrerats med nya anläggningar. Arvet från regementstiden sätter stark prägel på helheten och gör Högskolan till en intressant kulturhistorisk miljö.

Sydöst om stadskärnan ligger Volvo-området som är en av Skövdes, och Skaraborgs också för den de-

len, mest betydelsefulla industrihistoriska miljöer. Volvo-området, även kallat Skövdeverken, omfattar ett mycket stort område med bebyggelse från 1800-talets slut till nutid. Vidare gör sig industrihistorien påmind i Mariesjö, på andra sidan Boulognerparken. Mariesjö var ett av landets första industriella tegelbruk och kvar på platsen finns byggnaden Tegelugnen, den enda byggnad som står sig från tiden då Skövde industrialiserades på 1860-talet. Tegelugnen är ett industrihistoriskt minnesmärke och en betydelsefull rest från förr.

Det gröna kulturarvet

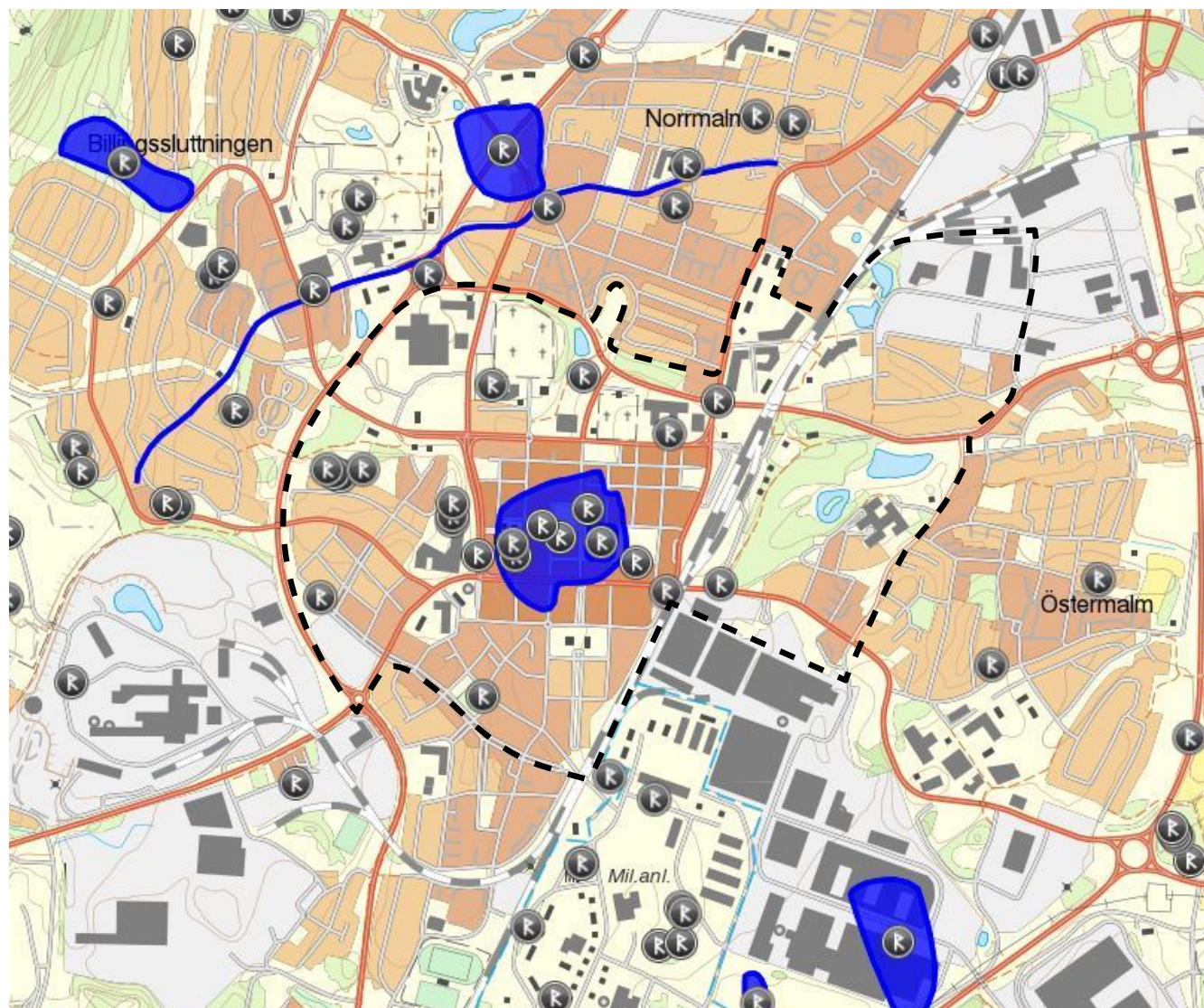
Parker och grönområden är också en viktig del av Skövdes kulturarv. Kyrkparken, Boulognerskogen, Garpaparken och Nyströms kullar ligger alla inom analysområdet och bär på värdefulla spår från förr. Kyrkparken bestående av gravvårdar, trädplanteringar, gångar och skulpturer anlades 1873, öster om Sankta Helena kyrka. Parken som är uppbyggd på den f.d. kyrkogården och på gamla prästgårdstomten, utgör tillsammans med kyrkan och Hertig Johans torg Skövdes historiska kärnmiljö. Det historiska arvet i kombination med värdet av att ha ett grönt rum i ett sådant centralt läge gör kyrkparken till en ytterst betydelsefull plats.

Kyrkparken ingår i det gröna kulturarvet.

De andra grönområden som nämns ovan ligger utanför stadskärnan. Boulognerskogen strax öster om resecentrum är Skövdes äldsta parkanläggning (1860-talet). Området utgör en välbevarad stadsparkmiljö med storgvuxna träd, äldre byggnader, en badsjö och en helgonkälla som tros ha koppling till medeltiden. Norr om stadskärnan ligger Garpaparken, i nära anslutning till Sankta Elins och Sankt Sigfrids kyrkogårdar från 1800-talets senare del. Förutom kyrkogårdarna som hör till länets främsta, finns här några av Skövdes viktigaste gröna rum och flera representativa och tidstypiska institutionsbyggnader.

Tillsammans utgör dessa offentliga byggnader och stadsrum en värdefull årsring som speglar Skövdes expansion från sent 1800-tal och framåt. Nyströms kullar, mellan Västermalm och centrum, är ett upphöjt grönområde av mycket stort stadshistorisk intresse. Förutom att innehålla förhistoriska fornlämningar och spår av äldre odlingslandskap finns här också några av stadens äldsta, mest välbevarade punkthus från efterkrigstidens stora expansion på 1940-talet.

Registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Skövde. Riksantikvarieämbetet, Fornsök (2015-10-19)

Boende & bostäder

Med dagens pendlingsmöjligheter har boendet fått en större påverkan på människors val av bostadsort. Tillgången på attraktiva boendemiljöer anses numera avgörande för kommuners tillväxt och välfärd, något som också återspeglas i Skövdes vision för 2025.

Befolkningsutveckling och vision

Skövdes mål är att kommunen ska växa till 60 000 invånare år 2025. År 2013 hade Skövde 52 859 invånare. Sedan 1990-talet har Skövde haft en positiv befolkningsutveckling. I kommunens vision är attraktiva boendemiljöer ett av sex prioriterade utvecklingsområden.

Trots att mängden bostäder ökat de senaste åren är efterfrågan på bostäder i Skövde fortfarande stor.

Befolkningsökningen i kombination med låg nyproduktion har gett ett underskott av bostäder, i synnerhet i centrum. I stadskärnan har befolkningen mer än fördubblats de senaste 20 åren. För att uppnå målet om 60 000 invånare till år 2025 behöver det byggas i snitt 280 bostäder per år. Beräkningen utgår från kommunens nuvarande boendetäthet på 2,1 invånare per hushåll.

Högskolan har haft stor betydelse för befolkningstillväxten i Skövde. Åldersgruppen 19-24, varav en stor andel är studenter, har stått för den största inflyttningen de senaste åren. Däremot har kommunen haft ett återkommande flyttunderskott för åldergrupperna 25-44 samt 45-64, i vilka barnfamiljer ofta återfinns. Utifrån ett demografiskt perspektiv är det viktigt att

Skövde attraherar barnfamiljer för att säkra en hållbar befolkningsutveckling. Centrum är det område i kommunen där barnantalet väntas öka mest de kommande åren. En annan utmaning som identifieras i Skövdes boendestrategiska program är att locka till sig fler högutbildade.

Bostadsefterfrågan

I SCB:s medborgarundersökning från våren 2013 identifieras bostadsfrågan som en faktor som bör prioriteras för att höja kommunens nöjdhetsindex, det vill säga hur nöjda invånarna är med Skövde som en plats att bo och leva på. Medborgarnas svar indikerar att det finns utrymme för förbättring både av tillgången på och attraktiviteten i bostadsutbudet.

”Vi ska skapa attraktiva boendemiljöer som är anpassade till människors olika intressen och behov. Förutsättningarna för nybyggnation av bostäder ska utvecklas och vi ska stimulera intressenter att investera i Skövde.”
(Ur Visionen om det goda livet)

Skövde kommuns boendeundersökning hösten 2010:

Hur bor du idag? 45 % i villa

Vilken ägandeform föredrar du? 60 % eget ägande, 17 % bostadsrätt, 20 % hyresrätt.

Vilken bostadstyp vill du helst bo i? 58 % villa, 13 % radhus, 25 % lägenhet

Var vill du helst bo i Skövde? 1. Centrum 2. Billingsluttningen 3. Norrmalm 4. Hentorp/Källegården

Av Skövdes totala bostadsbestånd på cirka 25 000 bostäder består 40 procent av småhus och resten av lägenheter. Merparten av lägenheterna finns i centrala Skövde. I tätorten är cirka 70 procent av bostäderna lägenheter. Skövde tätort har en övervikt av hyresrätter i förhållande till bostadsrätter (närmare två tredjedelar av lägenheterna är hyresrätter) med en jämn fördelning av privata och kommunala hyresvärdar. Sedan flera år tillbaka har efterfrågan på bostäder som sagt varit stor. Framförallt efterfrågas medelstora lägenheter (3-4 rum) i centrala lägen, nybyggda liksom äldre av olika upplåtelseformer. Det finns också ett behov av små billiga lägenheter (1-2 rum) för unga, studenter och ensamstående. Grupper med låg betalningsförmåga har särskilt svårt att ta sig in på bostadsmarknaden. För övrigt saknas bostäder för

äldreomsorgens och socialförvaltningens målgrupper (äldre, ungdomar, psykiskt funktionshindrade, flyktingar, barnfamiljer, missbrukare). Gemensamt för de olika målgrupperna är att centrala lägen efterfrågas. Undersökningar visar att de mest avgörande kvaliteterna för val av bostad är närhet till natur och grönska samt närhet till kommunikationer, handel, service och skola. De centrala delarna av Skövde som erbjuder en kombination av dessa värden.

Efterfrågan på bostäder är stor även inom stadskärnan. De som efterfrågar ett boende i stadskärnan är i första hand äldre som sålt villan, eller yngre par utan barn. Det finns ett behov av att förbättra trafikmiljön samt tillskapa fler lek miljöer och förskolor i de centrala delarna för att locka fler barnfamiljer.

Skövde kommuns boendeundersökning från 2010 visar att följande områden är populärast att bosätta sig i: centrala delarna av Skövde, Norrmalm och Billingsluttningen. Av samtliga tillfrågade vill 58% helst bo i villa, 13% i radhus och 25% i lägenhet. Fördelningen av vilken ägandeform som föredras är; 60% eget ägande, 17% bostadsrätt, 20% hyresrätt.

Bostäder utmed Staketgatan

Drottninggatan

Hertig Johans gata

Service & verksamheter

Skövde har det största utbudet av butiker och restauranger i Skaraborg vilket gör det till ett självklart handelscentrum. Handelscentrum, högskolan och en stor del av stadens offentliga service är koncentrerad till de centrala delarna.

Näringsliv

Som en av huvudorterna i Västra Götalandsregionen har Skövde en större andel anställda inom offentlig sektor än riksgenomsnittet. Kommunen, Försvarsmakten och Skaraborgs sjukhus är stora offentliga arbetsgivare. Inom den privata sektorn är Volvo Personvagnar AB och Volvo Group Trucks Operations, Powertrain production, de största arbetsgivarna. Tillsammans med handeln och den privata tjänstesektorn står tillverkningsindustrin för en stor del av arbetstillfällena. Vidare har Högskolan i Skövde, med närliggande teknikparken Gothia Science Park, stor betydelse för sysselsättningen och näringslivet i kommunen. Gothia Science Park är en samlad miljö för kunskapsintensiva företag. Det finns en efterfrågan

på fler kontorslokaler i centrum, främst i stationsnära lägen.

Vad gäller de senaste årens förändringar i sysselsättningsnivåer ses liknande mönster i hela Skaraborg. Sett ur ett längre perspektiv (sedan slutet av 1990-talet) har Skövde utvecklats bättre än omkringliggande kommuner. Genom att antalet arbetstillfällen har ökat mer än genomsnittet för Skaraborg har Skövdes ställning i regionen stärkts. 2010 fanns cirka 30 000 arbetsplatser i Skövde.

Handel

Alla 15 kommuner i Skaraborg, med ett sammanlagt invånarantal på cirka 250 000, brukar räknas till Skövde centrum's geografiska upptagningsområde. En stor del av handeln är koncentrerad till stadskärnan som innehåller mer än 100 butiker och ett 30-tal restauranger och caféer. Merparten av butikerna är lokaliserade längs med populära affärsstråk som Hertig Johans gata, Storgatan och Rådhusgatan eller i någon

av stadskärnans gallerior (Commerce och Vasaporten). Commerce galleria är med sina 50-talet butiker störst i Skaraborg. Efter stadskärnan är Norrmalm och Stallsiken de största handelsområdena i Skövde. I stadsdelen Norrmalm som ligger strax utanför stadskärnan finns bland annat det välbesökta köpcentrumet Elins Esplanad. Stallsiken har ett mer perifert läge i stadens utkant och fokuserar på volymhandel. I ÖP 2025 beskrivs Norrmalm och Stallsiken som halvexterna handelsplatser som kan utgöra positiva komplement till innerstaden. Tillsammans utgör de tre områdena en stark och varierad handelsstruktur i fråga om utbud och funktion. När handeln i ytterområdena expanderar är det viktigt att stärka centrumhandeln i Stadskärnan så att den klarar konkurrensen. Det är brist på lokaler för handelns expansion i centrala lägen.

Handeln har länge varit ett prioriterat tillväxtsområde i Skövde och kommunen har tydliga mål på att ytterligare stärka sin position som handelsstad. Tanken

”Genom **samverkan** ska vi stärka, utveckla och skapa **nytt**”

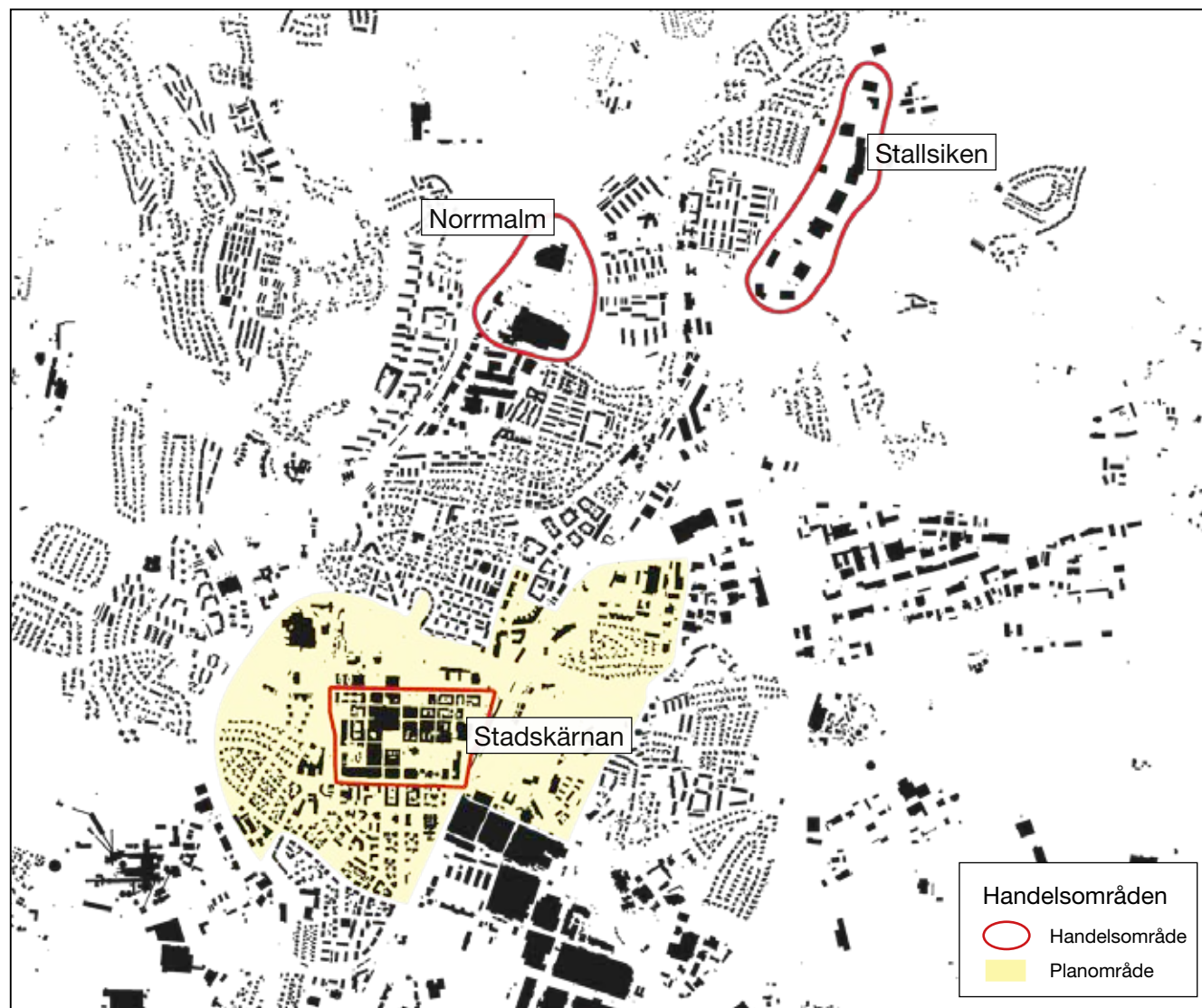
”Skövde – en **attraktiv** handelsstad – **inspirerande** och **generös**”

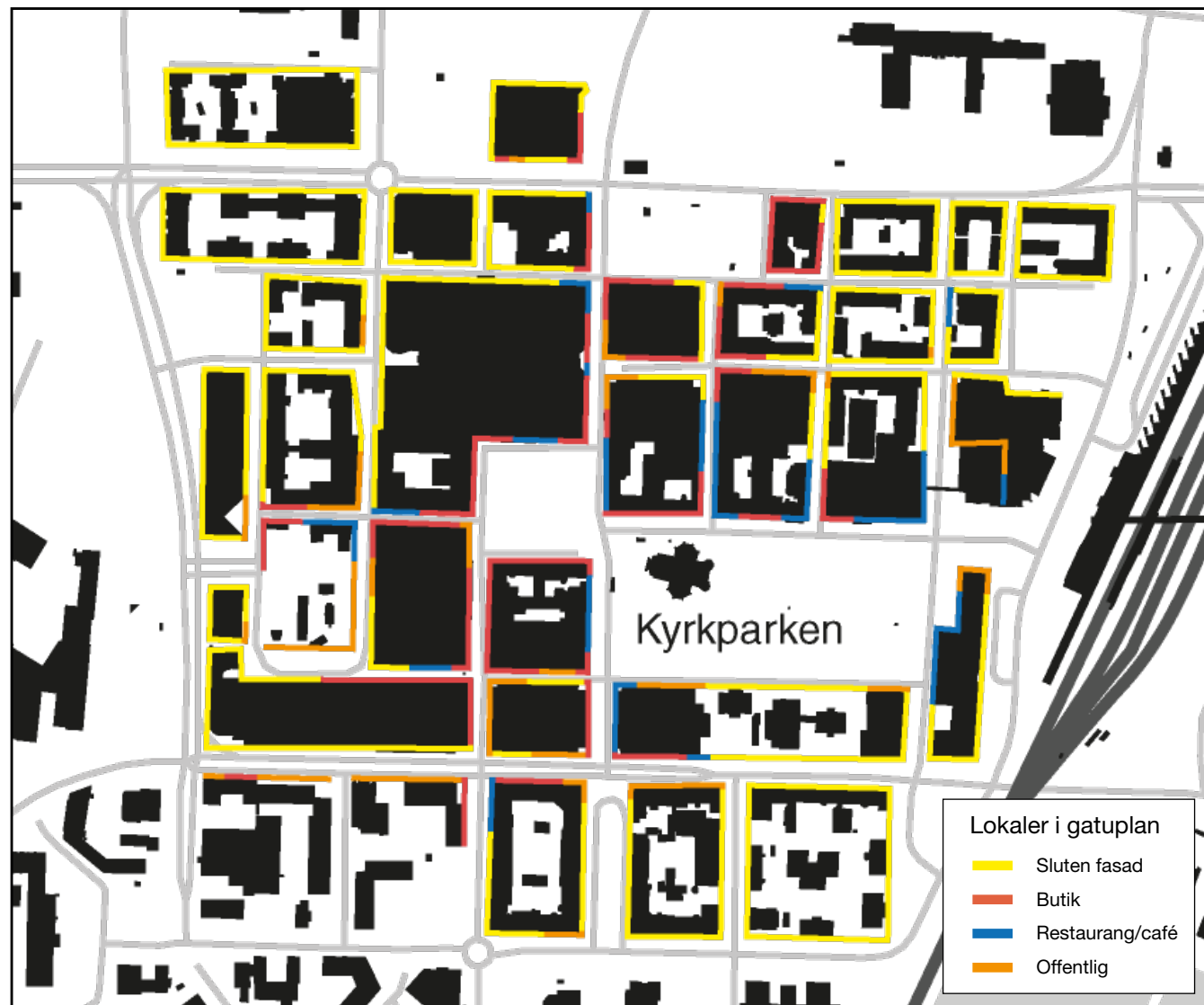
är att handeln ska bidra med ökad tillväxt och nya arbetstillfällen men också att den ska öka stadens attraktionskraft som bostadsort. Aktörer som jobbar för att stärka den lokala handeln är Skövde cityförening och Next Skövde. Cityföreningen har särskilt fokus på innerstaden. Föreningens mål är att skapa en stadskärna som är vital och trivsamt. Next Skövde är ett bolag med uppdrag att ansvara för marknadsfrågorna i Skövde inom de fyra affärsområdena evenemang, handel, möten och turism samt medverka i utvecklingen av Skövde inom dessa områden.

Offentlig service

Den offentliga servicen i Skövde stad är koncentrerad till centrum. Merparten av kommunens förvaltningar finns i Stadshuset som invigdes 1990. Flera viktiga samhällsfunktioner finns representerade inom de centrala delarna såsom Arbetsförmedlingen, Tingsrätten, Räddningstjänsten och Polisen. Vidare erbjuder centrum det vanliga utbudet av samhällsservice såsom folktandvård, apotek, bibliotek, skattekontor,

”Skövdes stadskärna ska väcka **nyfikenhet**”

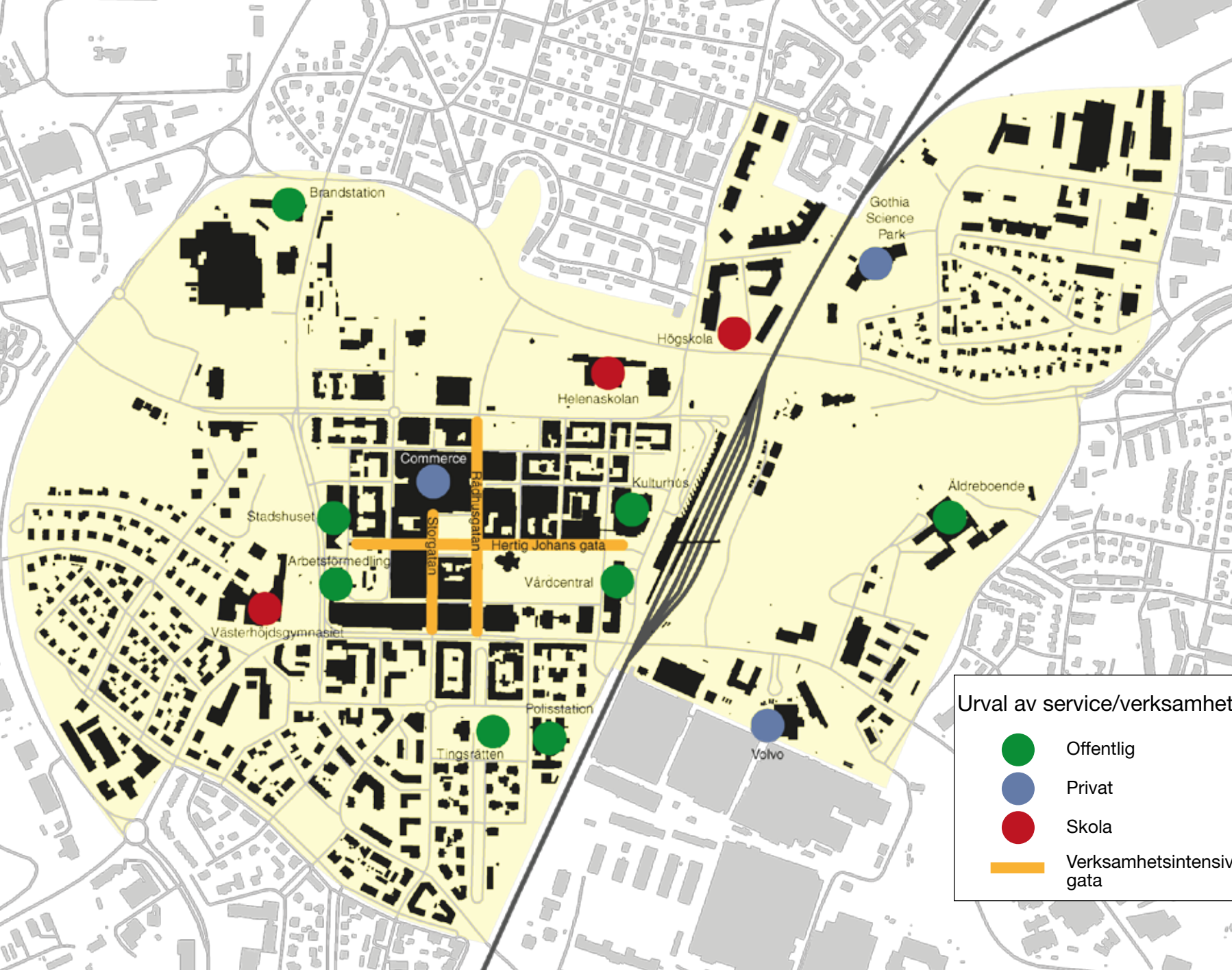

äldreboende, skolor och förskolor. Kommunen har en väl utbyggd sjukvård i och med Skaraborgs Sjukhus Skövde som ligger i utkanten av staden. Sjukhuset är den största enheten i regionen och har en lång rad av specialiteter. Inom planområdet finns nyetablerade Vårdcentralen Centrum, Vårdcentralen City och en mödravårdcentral. Vårdcentralerna är viktiga för de som bor, men också för de som arbetar och rör sig i centrum. Vad gäller tillgången på vård och omsorg finns fyra äldreboenden i centrumområdet. Det finns en viss brist på bostäder inom äldreomsorgen men också på specialboenden för individer med särskilda behov (ungdomar, psykiskt funktionshindrade, flyktingar, missbrukare).

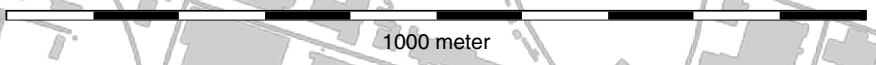
Förskolor och grundskolor

I samband med att nya bostadsområden tillkommer ska tillgång till förskola och grundskola försäkras. Centrum är det område där barnantalet väntas öka mest enligt prognoser vilket innebär ett växande behov av centrala skol- och förskoleplatser. Inom planområdet finns idag två förskolor, kommunala Vasakullens förskola och Frälsningsarméns fristående förskola. I nuläget är det brist på förskoleplatser i Skövde, i synnerhet i de centrala delarna av staden. Tillfälliga lösningar och paviljonger har använts som en kortsiktig lösning på frågan men i förlängningen krävs mer långsiktiga lösningar på platsbristen.

Urval av service/verksamheter

- Offentlig
- Privat
- Skola
- Verksamhetsintensiv gata

Inom planområdet finns en kommunal grundskola, Helenaskolan med tillhörande idrottshall. I området finns också den kommunala Musikskolan. Eriksdalskolan är belägen vid Kavelbrogymnasiet utanför planområdet på Östermalm och Vasaskolan ligger utanför planområdet i Vasastaden.

Gymnasium

Skövde har ett brett utbud av gymnasieutbildningar med flera inriktningar och ämnesprofiler. Ortens två kommunala gymnasieskolor, Kavelbro och Västerhöjd, erbjuder tillsammans en stor variation av praktiska och teoretiska program. Båda gymnasieskolorna har mer eller mindre centrala lägen, Västerhöjd i själ-

va planområdet och Kavelbro strax utanför. Det finns vissa brister beträffande de lokaler som utbildningsförvaltningen har till sitt förfogande och lokalerna anses inte anpassade efter dagens behov. Västerhöjdsgymnasiets läge innebär att många studenter passerar rakt genom stadskärnan när de kommer från resecentrum. Sammanlagt finns det 2300 gymnasieelever på de kommunala gymnasieskolorna varav 40 procent pendlar in från andra orter. Förutom de kommunala skolorna finns även ett flertal privata skolor som också medverkar till ett flöde av unga i staden.

Högre utbildning

Högskolan i Skövde är en viktig drivkraft för kommunen liksom för Skaraborg i stort. 2011 hade högskolan 11 000 studenter och 500 anställda. Skövde campus har ett centralt läge, strax norr om Rese-centrum, och campuset ligger i direkt anslutning till Gothia Science Park. Redan idag finns ett relativt stort utbud av studentbostäder i närheten av campus- området men fler efterfrågas. Kommunens mål är att bygga vidare på idén om ett sammanhållet och centralt campus, och närliggande studentbostäder ingår i målet. Högskolan i Skövde är ytterst viktig för stadens attraktionskraft och närheten till stadskärnan och resecentrum är av stort värde.

Uteserveringar i Skövde

Del av Högskolan

Äldre hus vid Gothia Science Park

Studentflak på Kungsgatan.

Studenter skapar ett livfullt centrum.

Kultur & evenemang

Ett rikt kultur- och nöjesliv är tillsammans med sysselsättning en nyckel till att vilja stanna kvar och trivas i staden. Kultur, evenemang, restauranger och annat nöjesliv är en mycket viktig tillgång för centrala Skövde och drar folk till centrumområdet från hela Skaraborg.

Next Skövde Destinationsutveckling AB är ett kommunalt bolag med uppdrag att ansvara för marknadsfrågorna i Skövde inom de fyra affärsområdena evenemang, handel, möten och turism samt medverka i utvecklingen av Skövde inom dessa områden. Next Skövde ger en samlad bild av evenemangsutbudet i kommunen genom marknadsföring via sin hemsida, mobiltelefonappar, broschyrer etc.

Kulturförvaltningen i Skövde ansvarar för Skövdes kulturhus med stadsbibliotek, konsthall, konstmuseum, konstverkstad, stadsteatern, biograf Odéon och kulturscener samt sex biblioteksfilialer och två utlåningsstationer, Musikskola med konstscen, Stadsmuseum med skaparverkstad, kulturadministration/kulturkontor, Helensstugan, helensparken samt barn- och ungdomsverksamheten i kommunen. Kulturförvaltningen stöttar och ger bidrag till kulturföreningar, studieförbund och regionala verksamheter i kommunen.

Genom att använda kulturen som verktyg i samhällsutvecklingen, skapas nyfikenhet, lust och enga-

gemang. Skövde stad med omgivande landsbygd är idag levande med en välbevarad kulturmiljö utifrån ett Skarborgsperspektiv. Genom kommunens egna kulturverksamheter, föreningsliv, studieförbund och externa aktörer skapas möjligheter till en ökad livskvalitet för alla.

Kulturförvaltningens utvecklingsarbete innefattar konstfrågor, arbetsmarknadsfrågor, stadsutveckling, den fria konsten, kulturlivet, stöd till det livslånga lärandet genom folkbibliotek och besökaren i fokus. Genom kultur i skolan, skapande barn- och ungdomsverksamhet samt samarbeten med både högskola och näringsliv arbetar kulturförvaltningen för att skapa en bra kreativ grogrund där dagens unga blir morgondagens Skövdebor.

Staden Skövde har två naturliga kulturstråk med platser som erbjuder scener för kulturevenemang, kulturhistoriska miljöer och offentlig konst. Dess två stråk har en central knutpunkt vid Hertig Johans torg:

- Kulturstråk 1 börjar vid Boulognerskogen och Nyeport i sydöst, vidare mot Kulturhuset, Rosa huset och Kyrkparken, därefter Hertig Johans torg, Helensparken (flera verksamheter), Arena Skövde och berget Billingen i nordväst.
- Kulturstråk 2 börjar vid Stadsmuseet och flera studieförbund i nordöst, därefter högskolan vidare mot Kulturhuset, Rosa huset, Hertig Johans

torg, mot Skövdescenen, Göteborgsoperan, Helens danskola och Musikskolan i sydväst.

I centrala delarna av Skövde finns bland annat följande institutioner, platser och verksamheter som verkar inom kultur- och evenemangsområdet:

Kulturhuset - Sveriges första kulturhus

Skövde Kulturhus, som inrymmer bland annat konsthall, konstmuseum, konstverkstad, stadsbibliotek, teater, biograf, kulturscener och restaurang, var det första riktiga kulturhus som byggdes i Sverige. Huset som invigdes 1964 ritades av arkitekt Hans-Erland Heineman. Kulturhuset speglar tidsandan med tankar om ett kulturens vardagsrum för alla medborgare. Huset inrymmer flera lokaler för olika sorters evenemang och konferensmöjligheter med kapacitet för 550 sittande gäster och vid konserter 1 200 personer.

Göteborgsoperan - Skövde scenen

Skövdescenen är inrymd i en vacker 1800-talsbyggnad mitt i Skövde med gångavstånd från buss- och tågstationen. I huset finns tre föreställningslokaler: Scenen, Salen och Caféet. Scenen har drygt 130 sittplatser. Salen används bland annat till lördagskonserter och Caféet har en liten scen av ”stand up-format” för mindre framträdanden.

Kulturhuset är en viktig mötesplats i centrala Skövde.

Helénsparken

Mitt i Skövde finns ett kvarter med faluröda hus. Byggnaderna bildar tillsammans med en trädgård kulturresevatet Helénsparken. Det äldsta huset i

parken, Helénstugan, är från tidigt 1700-tal. Skiftesverkslängan från 1820-tal inrymmer idag Slöjdens hus och Skaraborgs hemslöjdsförening. I det tidigare bostadshuset har länshemslöjds konsulenterna kontor

och i en låg byggnad från 1764 i nordvästra hörnet av kvarteret finns frisör och guldsmed. Inom området finns både lekplats och café.

Skövde musikskola

Den kommunala musikskolan i Skövde, som har sina lokaler på Wennerbergs gata, har cirka 800 elever.

Skaraborgs konstgrafiska verkstad

Verkstaden är en konstnärsägd kollektivverkstad som med stöd av Västra Götalandsregionen och Skövde kommun byggts upp i Rosa Huset. Föreningen bildades 1981 och hösten 1982 kunde verkstaden tas i bruk och sedan dess har den gett Skaraborgs yrkesverksamma konstnärer goda möjligheter att tillämpa och fördjupa sina grafiska kunskaper.

Arenan

Arena Skövde är en viktig framtidssatsning som sätter Skövde på kartan och förstärker rollen som en attraktiv och kreativ mötesplats. Arenan är betydelsefull för kommunens invånare men också för att locka nya besökare till Skövde. Arena Skövdes ombyggnad som stod klar 2009 innebar en förnyelse av badanläggningen genom att tillföra ett upplevelsebad med tropisk miljö, en relaxavdelning, samt ett utvidgat gym.

Målbild Arenaområdet

År 2008 arbetade kommunen fram en idéskiss till målbild för Arenaområdet. Målbilden innebär att själva arenan skulle utvecklas till att innehålla evenemangsområde, mässor, idrott, bad, fritidsaktiviteter, hotell, kongresser, café och restaurang.

Målbilden beskriver att ”området ska utformas på ett sätt som inbjuder och lockar till besök. Detta måste ske dels genom ändamålsenliga byggnader med anpassad skala och god gestaltning, dels genom att byggnaderna fylls med verksamheter samt att det skapas platser för möten mellan människor. Bostäder kan integreras i området genom placering i de övre våningsplanen. Minst markplanet och våning 1 bör avsättas för annan verksamhet.

Utformningen av Arenaområdet ska ge ett arkitektoniskt och gestaltningsmässigt intressant tillskott till Skövdes stadsbild. Det är viktigt att placering och utformning av byggnader bevarar utblickar mot berget Billingen. Variationer i våningshöjd och fasadutformning bör eftersträvas. Från torget framför entrén till Arena Skövde har anlagts ett gång- och cykelstråk diagonalt över kvarteret Fyren med anslutning till korsningen Badhusgatan/Staketgatan. Det är mycket viktigt att detta stråk sedan fortsätter som ett tydligt och naturligt gångstråk mellan Arena Skövde, stadskärnan och resecentrum.”

Billingen

Sett ur Skövdes perspektiv är Billingens fritidsområde ett viktigt besöksmål med stora möjligheter till aktiviteter, rekreation och upplevelser. De höga värdena när det gäller natur och friluftsliv i kombination med de landskapsmässiga utblickar som man har från centrum mot berget gör att området har en stor påverkan på de centrala delarna. Målsättningen är att Billingens fritidsområde ska utvecklas till ett nationellt centrum för idrott, motion, rekreation och upplevelser.

Nyeport

Nyeport är en verksamhet som riktar sig till ungdomar som är mellan 13-25 år. Film, musik, konst eller teater är några av alla de aktiviteter som erbjuds i form av projekt och coachning. Ungdomarna får möjlighet att driva och förverkliga sina egna projekt, idéer eller drömmar.

Balthazar

2001 slog Balthazar, Sinnenas Verkstad, upp portarna i centrala Skövde för att ta emot barn och elevgrupper, pedagoger och allmänhetsbesökare. Bakom verksamheten stod kommunen som huvudman med Högskolan Skövde och näringslivet som samarbetspartners.

Under åren har Balthazar utvecklats till att omfatta naturvetenskap, teknik och engelska. Till grund för

verksamheten ligger uppdraget att stimulera intresse för naturvetenskap och teknik hos både barn och vuxna.

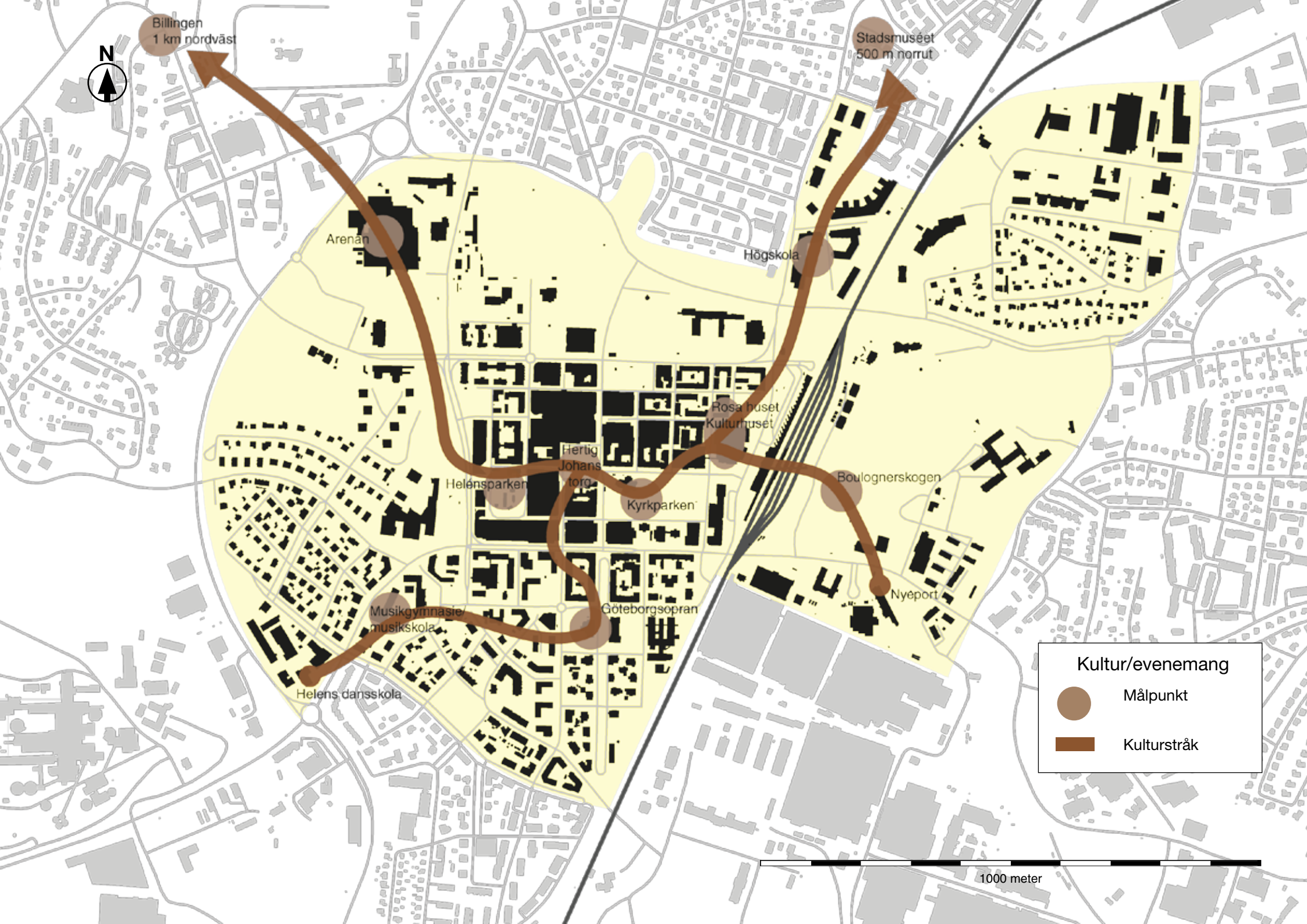
Saga Biostaden

Skövde är en av Sveriges mest biobesökta städer, bl.a. med Biostaden vid Kyrkogatan.

St Helena kyrka och Kyrkans hus

S:ta Helena kyrka, mitt i Skövdes centrum i Kyrkparken, bär namn efter stadens skyddshelgon, S:ta Elin, eller Helena som hon också kallades. Kyrkan är moderkyrka i Svenska kyrkan i Skövde och här firas gudstjänst vid ett flertal tillfällen i veckan. S:ta Helena kyrka är också en välbesökt plats vid större konserter och andra arrangemang.

Kyrkans hus som är kyrkans församlingshem är placerad i kyrkans närområde. Periodvis serveras det både frukost och sopplunch 1 gång/veckan i Kyrkans hus.

Billingen
1 km nordväst

Stadsmuseet
500 m norrut

Arenan

Högskola

Rosa huset
Kulturhuset

Hertig
Johans
torget

Helensparken

Kyrkparken

Boulognerskogen

Musikgymnasiet/
musikskola

Göteborgsoperan

Nyeport

Helens dansskola

Kultur/evenemang

Målpunkt

Kulturstråk

1000 meter

Rekreation & grönstruktur

Grönstrukturen i en stad har förutom det naturmässiga värdet även stor betydelse för människors välbefinnande. Skövde kommun har nyligen gjort en inventering av stadens parker och grönområden med en klassificering av olika typer av grönytor. Inventeringen är en bra utgångspunkt i arbetet med att stärka stadens gröna värden.

Det grönas värde i staden

Att vistas i park- och naturområden har stor betydelse för människors hälsa och livskvalitet. Modern forskning har visat att de flesta människor känner ett större välbefinnande ju oftare de besöker ett naturpräglat område. Studier visar att besöksfrekvensen avtar snabbt med avståndet; om promenadavståndet är längre än 5-10 minuter (300 meter) har antalet besök minskat med cirka 50 procent. Närhet till naturmiljöer är avgörande för barn, funktionshindrade och äldre med flera som är helt hänvisade till sin närmiljö. Barn som vistas i naturmiljö har färre sjukdagar och bättre motorik och koncentrationsförmåga än barn på förskolor i innerstadsmiljö. Allmänna parker, naturområden och stadens torg har stor social betydelse och lockar till sig många olika människor vilket bidrar till integration. De är offentliga vardagsrum som ger möjlighet till umgänge, gemenskap och spontana möten. Det offentliga uterummet ger gratis tillträde att ta del av stadens folkliv, se och synas, uppsöka och delta i aktiviteter. Rätt utformade och skötta är parker och naturområden inte avskiljande utan samman-

länkande i stadsmiljöerna. Finns det mötesplatser att bege sig till för lek, bad, bollspel, motion och föreningsaktiviteter t ex så ger sig folk ut, och den möjligheten finns att erbjuda i Skövdes centrala delar.

Stadens natur, parker och andra grönområden är livsmiljö för växter och djur. Större sammanhängande områden, en variation av naturtyper och biotoper, speciellt de med ett rikt artinnehåll, ger förutsättningar för en biologisk mångfald. Skogs och vattenbryn, gamla ekar och andra träd, död ved, vattendrag, våtmarker och ett kultur- och skogslandskap med lång kontinuitet ger möjlighet till ett rikt växt- och djurliv och en långsiktigt hållbar livsmiljö. Det ger även naturupplevelser i närområdet.

Klassificering av grönområden

Det finns många olika definitioner av vad en grön yta är för ett område. Skövde klassificerar sina centrala grönområden enligt nedanstående definitioner anpassade till Skövdes förutsättningar.

Stadspark

En väl avgränsad yta som innehåller anlagda gångar och har platser för möten av olika slag. Innehåller ofta färgspel i form av blomsterprakt så som perenner eller sommarblommor. Träden och buskarna är stommen i parken. De är större än 1 ha. Stadsparkerna har gamla anor och är ofta kulturellt viktiga.

Den snabba stadstillväxten i landet från 1860 ses som genombrott för stadsparkernas tillkomst då behovet av frisk luft liksom arbetarnas sysselsättning under ledig tid ansågs ha ökat. I stadsparken skulle stadsmänniskan möta naturen, få frisk luft, uppföra sig korrekt och umgås. Stadsparken var en "finpark" med speciella kvaliteter som paradbatter, extra påkostade blomsterplanteringar, en stor och populär lekplats och stora gräsmattor som används till picknick, solbad samt olika typer av evenemang, träning och sällskapslek. Här kan man äta sin picknick, hänga med kompisar, sola, leka på lekplatsen och spela boll men också uppleva rofylldhet och njuta av grönskan. Parken är både en grön lunga och en samlingspunkt.

Närpark

En väl avgränsad yta som innehåller anlagda gångar och har platser för möten av olika slag. Innehåller ofta färgspel i form av blomsterprakt så som perenner eller sommarblommor. Träden och buskarna är stommen i parken. Ytorna är mindre än 1 ha. De har ofta förlagts där många människor passerar och där parken bidrar till orienteringen i området. De små gröna ytorna ger omväxling och liv i stadsbilden och är ett komplement till bostadsgårdarna. De ska utformas som mötesplatser med hög kvalitet i design och material, varierat innehåll. Viktigt att ge närparkerna en specifik inriktning och att de har olika identiteter.

Kyrkogård

Kyrkogård

Grönområden

- Alléer & Esplanader
- Närpark
- Stadspark
- Natur
- Övrig grönyta

1000 meter

Natur

En yta som är en grön värdekärna i ett naturområde med värden som är höga ekologiskt, historiskt och/eller kulturellt. Här ges möjligheter till naturupplevelser i ytor som har olika biotoper. Variationen består i öppna och slutna platser och som gärna innehåller vatten. Naturklassificeringen rymmer även natur som har mer naturparkskaraktär. En grönyta som är öppen och innehåller flera solitärträd och som så gott som helt saknar undervegetation. Markskiktet består av högt gräs som slås en eller två gånger per säsong.

Grönt stråk

Ett sammanhängande grönstråk eller kil från omgivningen in i bebyggd miljö. Kan också vara en allé som knyter samman olika grönområden i staden.

Övriga grönytor

En yta utan tydlig rekreationsfunktion eller strukturell uppbyggnad. Park eller naturmark som mer planerats för att säkra avstånd, vara skiljeremisor eller bufferytor, d.v.s. avskärma och fylla ut mer än erbjuda riktad rekreation. Kan vara ytor som avgränsar mot trafik, ger vindskydd, delar olika bostadsområden, skyddsremisor, restytor mm. Består till största delen av klippta gräsytor med träd.

Stadsparker

Kyrkparken (1) är en kulturhistorisk park från mitten av 1800-talet. Från början var detta en kyrko-

gård. Ligger i dag mitt i centrum med anknytning till Hertig Johans torg. Innehåller många stora och gamla träd. Halva parken ägs av kommunen och halva av Kyrkan. Parken är viktig för orienteringen i stadskärnan och upplevs som en lugn oas mitt i den bebyggda miljön.

Boulognerskogen (2), som redan 1875 blev anlagd som en stadspark i Skövde Stad, är idag en naturpark av skiftande karaktär och användning. Här kan man ströva i såväl bokskog som högvuxen tallskog. De mer öppna ytorna runt Boulognersjön och fågeldammen utnyttjas flitigt till olika aktiviteter. Konserter, utomhusgymna, midsommarfirande, studentfester är exempel på detta. Innehåller lekplats.

Garpaparken (3) är en gammal soptipp som nuförtiden utgör ett av kommunens större parkområden. Den flöjtspelande Millesstatyn "Ängeln" blickar ut över parken som i sin norra del genomflyts av Garpabäcken, som här sväller ut till en fågeldamm innan den lämnar parken och övergår i Mörkebacken. Här samlas vintertid många änder och andra vinterfåglar för att finna öppet vatten och bli matade. Parken anlades runt 1940-1945 är en stor park som har olika användningsområden. Finparks del med perennplanteringar, gång- och cykelstråk som genomkorsar parken. Damm och bäck i NÖ-delen av parken.

Närparker

Kulturresevatet **Helensparken** (4) innehåller gamla faluröda hus från 1700- och 1800-talet. En scen står i det SV hörnet av parken. En liten oas mitt i centrala Skövde. Innehåller en nybyggd lekplats.

Stadshusparken (5) är en relativt ung park från slutet av 80-talet med några storvuxna träd från tidigare epoker. Saknar rik eller unik variation, domineras av gräsytor med träd med inslag av buskage i form av klippt häck vilket bidrar till ett något stramare uttryck.

Sikaparken (6) från slutet av 40-talet har en öppen stor gräsyta som inbjuder till aktivitet för de boende i närheten. Innehåller lekplats.

Tingshusparken (7) anlades i mitten av 1900-talet. Från början var parken del av en entré till centrala delen av Skövde. De stora träden i norra delen är en rest av detta.

Vasakullen (8), från början av 1900-talet, ligger som en del i alléstråket som genomkorsar Vasastaden. Hallmans stadsplan med nya sättet att se på stadsplanering genomsyrar närliggande kvarter. Innehåller Skövdes första lekplats.

Västgöta Bengtssons park (9) är belägen på Östermalm i Skövde, bara något hundratal meter från hu-

set där Sixten Bengtsson växte upp. Den legendariske dialektforskaren Sixten Västgöta-Bengtsson hedras, två år efter sin bortgång, 2002 med en egen park i den kommun där han bodde.

Natur

Det centrala strövområdet i miniformat, **Nyströmskullar** (10), har en stark naturkaraktär som ger avskildhet i en annars trafikpåverkad miljö.

Västerhöjdskullen (11) är en av Skövde centrum's mest lättöverskådliga parker utan att den beträds.

Garpabäcksravinen (12) är ett av de få gröna stråk som ligger utmed eller i närhet av vatten. Tydlig naturlig parkkaraktär i ravindelen, en av få miljöer utan klippt gräsmatta. Karaktären skiljer sig kraftigt från övriga parkmiljöer i staden.

Gröna stråk

Vasastadens alléer/esplanader är från början av 1900-talet då Vasastaden tillkom. Ligger som stråk som genomkorsar Vasastaden. De gröna esplanaderna är ett signum för Skövde och används flitigt som promenadstråk.

Övriga grönytor

Floraplatsen, utmed Vasagatan, är en grönyta som är utsatt för mycket buller från Vadsbovägen. Inom

grönytan finns möjlighet till bollspel vilket är svårt att hitta ytor för i innerstaden.

Västerhöjd, en av Skövde centrum's mest lättöverskådliga parker utan att den beträds. Viktig grönvägg som ger avspeglning till naturens och säsongens olika skepnader.

Eric Uggla, en grönyta som omgärdas av höga gamla lindar.

Grönytan **Elverket** består av främst gräs och ligger nedanför Läroverket.

Kyrkogårdarna utgör viktiga gröna offentliga rum och bidrar starkt till uppfattningen om Skövde som en grön stadskärna. För övriga grönytor se karta.

Garpaparken.

Trafik

En hållbar och attraktiv stad förutsätter ett fungerande trafiksystem. Skövdes trafikstrategi utgår från ett tanke-sätt där samtliga trafikslag – kollektivtrafiken, biltrafi-ken och gång- och cykeltrafiken - behandlas likvärdigt i planeringen. Målsättningen är att ha ett säkert trafiksys-tem som tillgodoser människors behov och bidrar till en god miljö.

Kollektivtrafik

År 1859 invigdes järnvägen förbi Sköv-
de. Järnvägen har sedan dess påverkat trafiksystemets uppbyggnad i staden, hur resor och transporter sker i samt till och från tätorten. Järnvägen är en av Skövdes viktigaste tillgångar samtidigt som den utgör en barriär och en begränsning. Detta är tydligt då det idag endast finns ett begränsat antal möjligheter för biltrafik att korsa järnvägen i Skövde, varav flera korsningspunkter dessutom har begränsad höjd. För oskyddade trafikanter (gående och cyklister) finns ytterligare ett par korsningsmöjligheter, men järnvägen utgör en minst lika stor barriär för dessa trafikantgrupper.

Västra stambanan är ett riksintresse och längs med stambanan ska ett 30 meter brett bebyggelsefritt område finnas (Trafikverkets riktlinjer). Utmed stambanans hela sträckning genom kommunen ska även mark reserveras för ett eventuellt tredje spår, vilket innebär ytterligare ca 15 meter. Denna markreserve-

ring ska beaktas vid all ny planering och bygglovgivning.

I Skövde utgörs kollektivtrafiken av stadsbusstrafik, regional busstrafik och tågtrafik som alla tre finns lättillgängligt inom de centrala delarna av Skövde. Av den arbetande delen befolkningen är det cirka 6% män som tar bussen till jobbet och cirka 12% kvinnor enligt resvaneundersökningen (2011). 4-5% procent av den arbetande befolkningen åker vanligtvis tåg till jobbet där en knapp majoritet är män.

Den stora knutpunkten i Skövde utgörs av Resecentrum. Här möts gång-, cykel-, bil-, buss- och tågtrafik, vilket möjliggör byte mellan samtliga trafikslag. Resecentrum har ca 3,8 miljoner besökare per år (2013). Mer än 200 tåg och bussar har Skövde resecentrum som mål dagligen.

Cykel

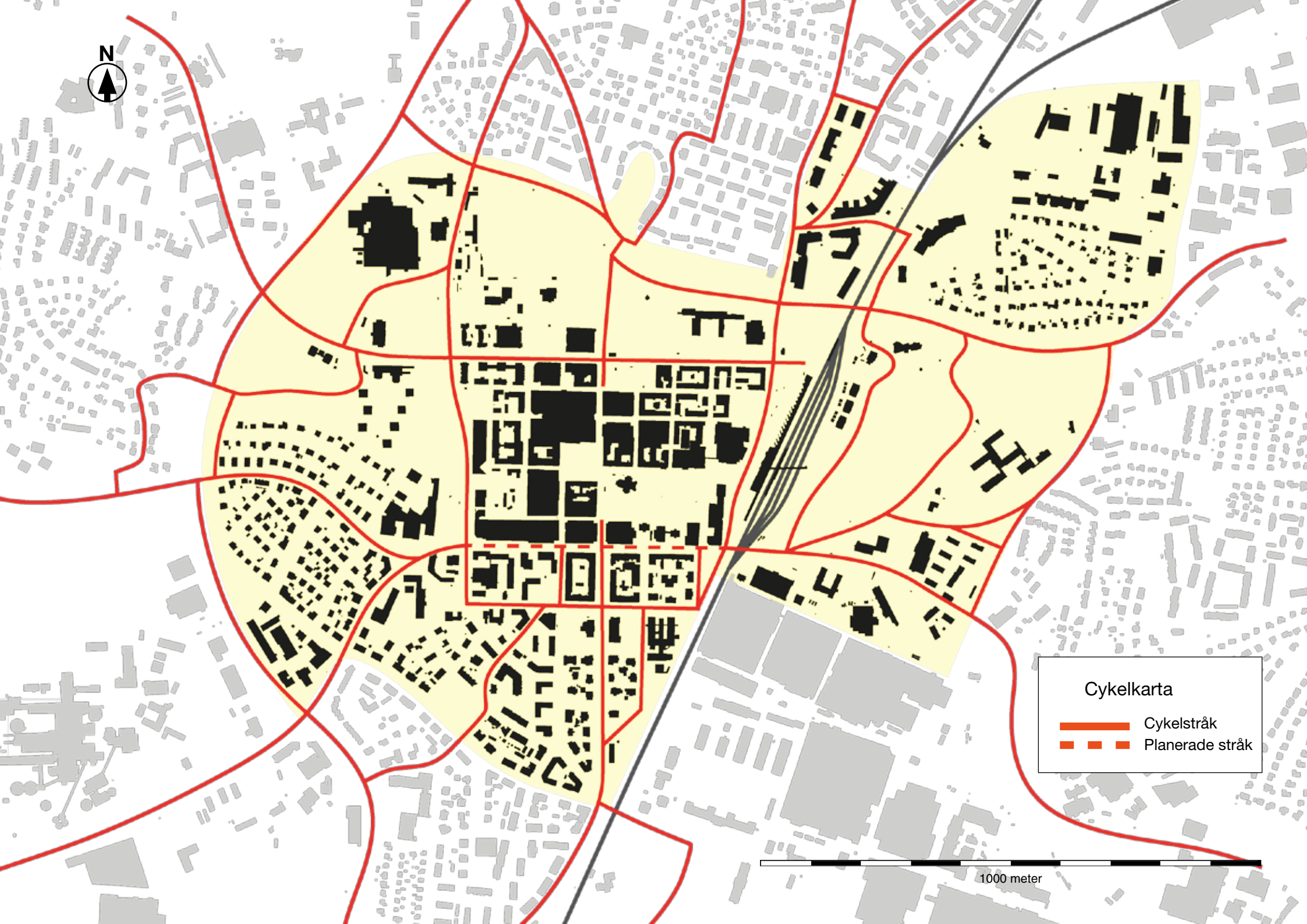
Cykel är ett smidigt transportsätt och har minimal påverkan på klimatet samt bidrar positivt till stadslivet. Den lokala påverkan i form av buller och utrym-meskrav är också litet. I Skövde är det ett vanligt sätt att ta sig till jobbet. Runt 30 procent cyklar till jobbet, vilket får anses högt.

Cykling främjar både miljö och hälsa.

Cykel är ett hållbart färdmedel som har stor potential att ersätta en del av de korta bilresor som kan betraktas som onödiga. På grund av Skövdes storlek är cykel det alternativ till bilen som framförallt kan betraktas som rimligt. För att det ska lyckas krävs att cykelns konkurrenskraft gentemot bilens ökar, vilket bland annat kan åstadkommas med ett sammanhängande och gent cykelnät.

Skövdes cykelnät bildas av ett antal länkar som antingen utgörs av gång- och cykelvägar eller cykling i körbanan. Cykling i körbanan kan längs vissa gator vara att föredra medan det längs andra gator innebär

Cykelkarta

- Cykelstråk
- Planerade stråk

1000 meter

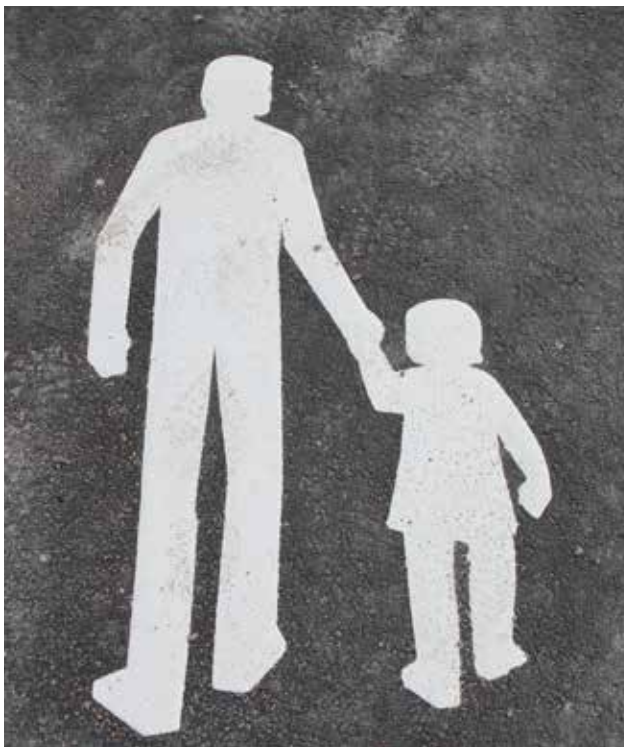
mindre god tillgänglighet och trafiksäkerhet. Skövdes gång- och cykelvägnät är väl utbyggt inom tätorten. Vissa felande/saknade länkar finns dock fortfarande. Vid planeringen av nya bostadsområden är utgångspunkten att dessa ska knytas till det befintliga gång- och cykelvägnätet. En strävan är att utveckla huvudcykelvägnätet så att stadsdelar knyts ihop på ett bra sätt.

Gångtrafik

Att färdas till fots främjar både den egna hälsan och ger ingen negativ inverkan på klimatet.

Tidigare har gångtrafik betraktats tillsammans med cykeltrafik men i takt med att man har insett fördelarna och skillnaderna i dessa två trafikslag börjar man skilja dem åt. Gångtrafiken bedöms kunna tillgodose en större del av transportbehovet idag.

I trafikstrategin beskrivs hur gångtrafiken kan bidra till att öka attraktiviteten i stadsmiljön. Att prioritera gångtrafiken i dessa miljöer kan även öka handelsattraktivitet. Torg, gröna platser, förgårdar och gator behöver frigöras från parkering för att de som lever, arbetar och vistas i centrum ska uppleva Skövde centrum som attraktivt.

Biltrafik

Bilen är, mycket tack vare efterkrigstidens planeringssideal, det färdmedel som ger störst flexibilitet. På grund av det väl utbyggda gatunätet är man mindre beroende av avstånd och central lokalisering av handel och service. Skövde som stad får anses som lättillgänglig med bil och även stadskärnan har god tillgänglighet trots sin täta karaktär.

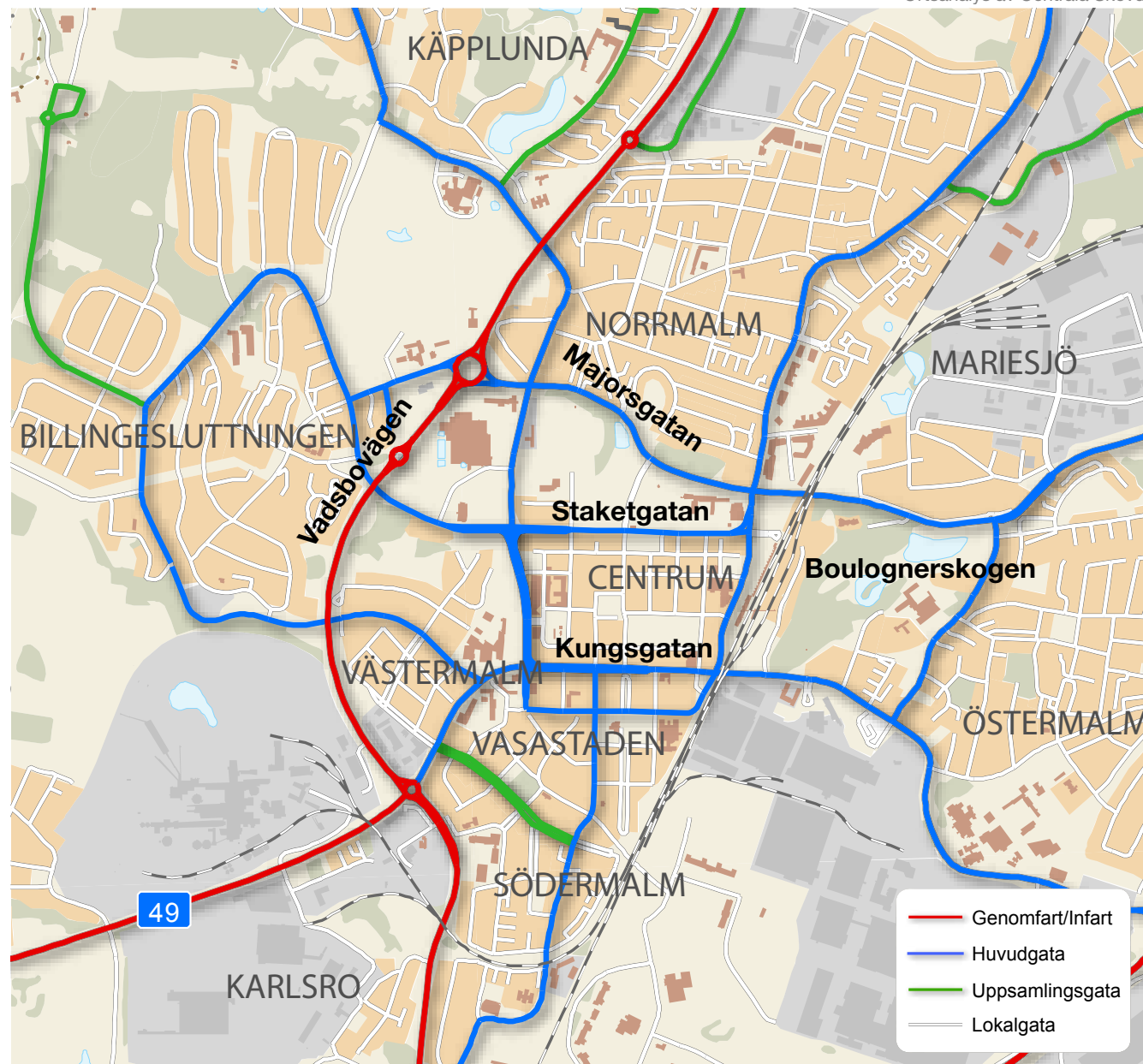
För arbetsresor står bilen för 48 % av männens resor och 39 % av kvinnornas. Biltillgängligheten är god i såväl centrum som i kringliggande bostadsområden och handelsområden. Den relativt utspridda staden med marknära bebyggelse i stadens perifera stadsdelar leder till stora avstånd för resor till fots och med cykel.

Enligt funktionsindelningen av Skövdes bilvägnät (se karta) ska de röda länkarna i biltrafiknätet användas vid genomfart och infart, vilket till stor del sker. För vidare infart till Skövdes centrum används någon

av de tre tvärgående blå länkarna, Nolhagavägen, Hjovägen eller Varnhemsgatan– Kungsgatan–Kavelbrovägen och det är också i korsningar längs dessa tvärgående länkar som majoriteten av framkomlighetsproblemen för biltrafik har identifierats. Den tvärgående infarten med störst trafikflöden är Hjovägen. Det beror dels på att den leder till Skövdes centrum och dels på att den trafikeras av viss genomfartstrafik från väg 49.

Väg 49 som passerar Skövde i öst-västlig riktning är problematisk för centrum då en stor del av trafiken passerar genom centrum eftersom den sträckan är avsevärt kortare än sträckning söderut via Fabiansrondellen. All trafik passerar idag Hallenbergsrondellen som vid vissa tider är överbelastad.

De senaste årens expansion i Skövde tätort med framförallt utökad handel har fått effekt på hur trafiksituationen upplevs. Ett ökat tryck på gator kring centrum och vid externa handelsområden har medfört tidvis köbildning. Detsamma gäller även vid vissa viktiga knutpunkter som exempelvis Mariestadsvägen/Majorsgatan (Mörkekorset) och Hasslumsvägen/Hjovägen.

Källa: Trafikstrategi, Skövde kommun

Parkeringsstrategi (befintlig)

Parkeringen skapar tillgänglighet till staden och är en del av Skövdes trafiksystem. Utformningen av parkeringen ska ge stöd åt önskad stadsutveckling. Parkering ger tillgänglighet men är utrymmeskrävande och påverkar stadens egenskaper. Parkering i stadskärnan måste därför avvägas mot andra nyttigheter. För att hushålla med mark och andra tillgångar är strategins huvudinriktning därför att tillgängligheten genom parkering ska öka för dem som gagnar Skövdes utveckling och minskas för dem som har andra alternativ för sina resor eller transporter.

Angöring och ärenden till stadskärnan prioriteras med korta gångavstånd och måttliga avgifter och avvägda uppställningstider. Boende och verksamma – i stadskärnan visas till samnyttjade parkeringsanläggningar på rimligt avstånd till Skövde stadskärna. Den parkering som prioriteras och byggs i stadskärnan bör vara väl sammanlänkad med Skövde stadskärna så att stadskärnans attraktion stärks. Torg, gröna platser, förgårdar, gator mm behöver frigöras från parkering för att de som lever, arbetar och vistas i staden ska ges möjligheter till en sund situation och för att Skövde ska kunna utvecklas som en attraktiv stad.

Befintliga parkeringsanläggningar

Hermod, Sandtorget, Slepner och Stadshusparken är kommunens större parkeringsytor i stadskärnan. Direkt utanför stadskärnan finns exempelvis p-ytorna

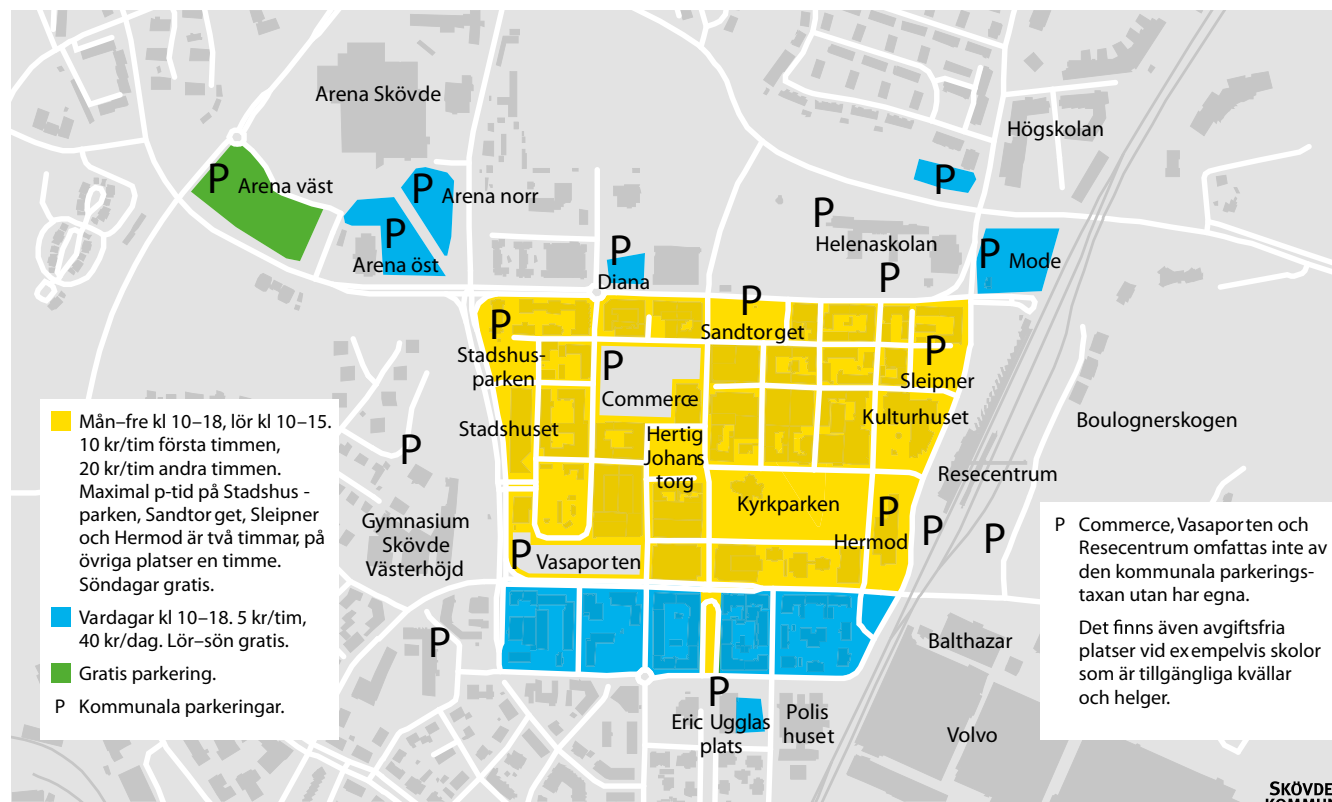
Arenaområdet och Mode. Det finns fler parkeringsmöjligheter än de som kommunen erbjuder. Till exempel har Commerce och Vasaporten, Citys två köpcentra, parkeringshus för sammanlagt omkring 1100 fordon. Enligt undersökningar har de två stora p-husen endast en genomsnittsbeläggning på 55 %.

Trafik på Rådhusgatan.

Ytan för **markparkering** i centrala Skövde motsvarar ett **Boulognerskogen**.

Parkering i centrum. Källa: Skövde kommun

Stadsliv

Stadsliv är ett mångsidigt begrepp som inbegriper allt från hur människor konsumerar till hur de rör sig i stadsrummet. I praktiken handlar det om hur människor använder och upplever staden. Den sociala dimensionen har på senare tid fått ökad uppmärksamhet i stadsplaneringen. I slutändan är det i användningen och upplevelsen av staden som hållbarheten prövas.

Handel och vardagsliv

En av de viktigaste kvaliteterna i centrala Skövde är funktionsblandningen. Centrum utmärks av en balans mellan bostäder, arbetsplatser och kommersiella verksamheter som bidrar till att skapa levande och trygga miljöer dygnet runt. I den framtida utvecklingen av centrumområdet finns ett stort intresse av att bevara och bygga vidare på den blandade karaktären.

Handeln och det kommersiella innehållet är en viktig del av centrumets dragningskraft och därför också en viktig källa till stadsliv. I en attitydundersökning från 2013 uppger 51 % av de intervjuade att de handlar i centrum i första hand. En annan undersökning visar att det finns utrymme för förbättring vad gäller det kommersiella utbudet i stadskärnan. Fler butiker och större variation efterfrågas. I jämförelse med mer perifera och storskaliga handelsplatser som Stallsiken och Elins Esplanad är just variationen och de mer unika butikerna stadskärnans styrka. Handeln i city

har haft positiva siffror de senaste åren men ökningen har inte varit lika kraftig som i kommunens externa handelsområden. Konkurrenten har hårdnat såväl i Skövde som i andra orter och om centrum ska stå sig i konkurrensen är innehållet och kvaliteten avgörande. Ett mer generöst och enhetligt öppethållande skulle öka centrumets konkurrenskraft.

En annan viktig källa till stadsliv är vardagslivet som uppstår i miljöer där det bor människor. Befolkningsutvecklingen i centrum har varit relativt stadig under senare år och mellan åren 1985-2009 har antalet invånare i centrum fördubblats. Fler boende är inte bara gynnsamt för utvecklingen av handel och service utan bidrar också till tryggheten och folklivet i närmiljön. Gruppen 18-24 är den åldersgrupp som ökat mest under de senaste åren. I gällande ålderskategori har antalet invånare i centrum mer än tredubblats mellan åren 1985-2009, mycket på grund av nya studentbostäder. I utvecklingen av staden finns det således anledning att ge ökad hänsyn till den här gruppens behov och livsstil. Unga är exempelvis en grupp som cyklar i stor utsträckning vilket ger anledning att stärka kvaliteten i stadens cykelnät.

En viktig faktor som bidrar till attraktiva boendemiljöer är närheten till dagligvaruhandel. I centrum, där bilinnehavet är förhållandevis lågt, bör vardagsfunktioner såsom mataffärer och apotek kunna nå

till fots. Med det som utgångspunkt kan utbudet av dagligvaruhandel i centrum behöva utvecklas.

Mötesplatser

Förutom att vara kommersiella knutpunkter har städernas centrum också en social och samlade funktion. För att centrum ska kunna vara en öppen och integrerande plats för alla är det viktigt med icke-kommersiella träffpunkter utan krav på konsumtion.

Stadskärnan är Skövdes mittpunkt och en av stadens naturliga mötesplatser. Offentliga platser såsom Hertig Johans torg, Sandtorget, Kyrkparken och Helensparken är några av stadens viktigaste träffpunkter. Hertig Johans torg, i hjärtat av Skövde, är stadens mest representativa mötesplats med torghandel och andra arrangemang. Attitydundersökningen från 2013 visar att Hertig Johans torg, Commerce och Rådhuskaféet är de populäraste mötesplatserna i centrum. Ett av cityföreningens mål för stadskärnan är att verka för fler attraktiva mötesplatser i utomhusmiljön. Fler sittplatser är en av förbättringarna som efterfrågas. Hertig Johans torg och Sandtorget där den senare domineras av en parkeringsplats har idag helt olika attraktionskraft. Med en annan utformning skulle Sandtorgets roll som mötesplats kunna förstärkas, och bilda en naturlig koppling mellan å ena sidan Staketgatan och Garpaparken och stadskärnan.

Offentliga institutioner såsom Sankta Helena kyrka, Skövde kulturhus, Stadshuset och Resecentrum är också viktiga mötesplatser. Förutom att det bör finnas en bredd i utbudet av platser som tar hänsyn till människors olikheter är det också positivt om det finns platser som är samlande och generationsöverskridande. Biblioteket i Skövde är ett exempel på en sådan mötesplats. Det är också viktigt att det finns mötesplatser så väl inne som ute som kan nyttjas året runt. Commerce och Resecentrum är exempel på positiva inomhusmiljöer.

Vidare är stadens parker och grönområden viktiga mötesplatser. Boulognerskogen, Kyrkoparken och Garpaparken är de mest välbesökta parkerna enligt Tekniska förvaltningens undersökning. Samtidigt visar undersökningen att parkerna främst används som kommunikationsled och för promenader och inte så mycket för lek och samvaro. I rapporten *Intentioner för Skövdes parker och grönområden* identifieras behovet av en värdering av kvalitén i stadens centrala parkområden. En undersökning som gjorts i samband med målarbetet för stadens parker visar att besöksantalet i Skövdes parker minskat mellan åren 2006 och 2012. Nedgången i besöksantalet indikerar att attraktiviteten i stadens parkmiljöer behöver stärkas. Ett mål är att skapa en mer differentierad parkmiljö, med olika ytor och funktioner för olika användare.

Foto från Uppsala som visar hur gatumark används för stadsliv.

Trygghet

Den övergripande trygghetsbilden i Skövde City är god. Däremot finns det enskilda platser i Skövde, liksom i alla städer, där trygghetsituationen kan förbättras. Det finns stora skillnader i människors upplevelse av hot och målet bör vara att alla ska känna sig trygga att röra sig i centrum, även under kvällstid.

Under en trygghetsvandring i maj 2013 identifierades ett antal platser där trygghetsupplevelsen behöver stärkas. Det gäller Pentaporten, SJ:s långtidsparkering, Volvohuset, Boulognerskogen, studentbostäderna samt gångtunneln mellan resecentrum och studentbostäderna. Boulognerskogen märktes ut som ett område som bör prioriteras, i synnerhet då många ungdomar passerar parken på väg till och från ungdomshuset Nyeport. Vidare framhölls övergångsstället vid Volvohuset/Nyeport samt gångtunneln vid Resecentrum/Mörkekorset som platser där behovet av insatser är särskilt stort. Vandrigen resulterade i slutsatsen att bättre belysning samt upprustning av stråken kan behövas i dessa miljöer. Parker och grönområden är sårbara platser ur trygghetssynpunkt. I Skövdes parkmål 2025 föreslås att man upprättar en belysningsplan för att förbättra trygghetsupplevelsen i stadens parker och grönområden.

En faktor som påverkar tryggheten och trivselen i stadsmiljöer är förekomsten av aktiva fasader. Ett kvarter, eller en byggnad, kan sägas ha aktiva fasa-

der om det finns lokaler i bottenvåningen med ett mer eller mindre utåtriktat innehåll. Den finmaskiga rutnätsstrukturen i Skövdes stadskärna skapar goda förutsättningar för den här typen av samspel mellan inne och ute. Centrala stråk som Hertig Johans gata och Rådhusgatan kantas av butiker och restauranger från början till slut. Fasaden utefter norra sidan av Hertig Johans gata är mycket aktiv och öppen, med undantag för kulturhuskvarteret. Denna för besökande mycket viktiga del kan säkert ges ett mer välkomnande intryck som poängterar både Kulturhuset och Hotell Billingen. Ju längre ut från mittpunkten, dvs. från Hertig Johans torg, man kommer desto lägre är andelen aktiva fasader. Lögegatan och Torggatan är exempel på gatumuljöer med en övervägande del slutna fasader. Dessa gator, eller gatupartier, blir som baksidor som kan upplevas som ödsliga och otrygga i förhållande till huvudstråken. Andra gator som skulle livas upp med ett mer kommersiellt innehåll är Långgatan, S:t Helenagatan, Kyrkogatan samt de södra delarna av Drottninggatan och Storgatan. Ytterligare platser i City där det till viss del råder brist på aktiva fasader är Arena-området och resecentrum. Arena-området nordväst om stadskärnan har ett något avskilt läge med en stor obebyggd yta framför själva arenan. Bristen på bebyggelse innebär få fasader, och därigenom också få verksamheter, i miljön. Detsamma gäller miljön runt Resecentrum. Stationen i sig har visserligen en lång öppen fasad mot gatan men norr och söder om stationen, samt på andra

sidan bangården, saknas strukturer med stadsmässigt innehåll.

Tillgänglighet

Tillgänglighet handlar om närhet och kontinuitet men också om kvalitén i miljön. Den täta strukturen i Skövdes stadskärna gör det lätt för människor att ta sig mellan olika målpunkter. Det är endast ett par minuter från Resecentrum, en av Skövdes viktigaste målpunkter, till stadens hjärta Hertig Johans Torg. Centrala och tillgängliga stråk som Hertig Johans gata och Rådhusgatan binder ihop innerstaden i samtliga riktningar. Däremot är kopplingarna till områden som ligger utanför stadskärnan inte lika självklara. Arenaområdet, Högskolan och Boulognerskogen ligger alla inom nära avstånd från stadskärnan men de kan ändå upplevas som något fränkopplade. Det har dels med fysiska barriärer att göra, närmare bestämt de vägar och järnvägsspår som omger stadskärnan, men det kan också ha med bristande tydlighet att göra. Tydlighet syftar i det här fallet på orienterbarhet och överblickbarhet i miljön.

SCB:s medborgarundersökning visar att gator samt gång- och cykelvägar (med fokus på säkerhet, belysning och underhåll) är ett område som bör prioriteras för att höja kommunens nöjdhetsindex. Fler gångfartsgator är något som efterfrågas. Ett sammanhållet och trivsamt gatunät som uppmuntrar folk att gå och cykla skulle innebära mindre genomfartstrafik, och

därigenom mindre trafikbuller och olyckor i centrum. Att planera för intressanta upplevelser längs med gång- och cykelstråken är ett sätt att uppmuntra positiva flöden.

Identitet

En plats identitet handlar både om karaktären och bilderna av platsen. Identiteten blir positiv när människor känner stolthet och delaktighet i förhållande till sina levnadsmiljöer, men också till varandra.

I Skövdes vision 2025 anges att Skövde regionen ska präglas av mångfald, tolerans och nyfikenhet. Det förutsätter en levande stadsmiljö där alla känner sig välkomna. Platser som vi kan dela med vår omgivning och ta till oss som ”våra platser” skapar tillit och trygghet. Sådana platser är inte bara viktiga för integrationen utan ökar sannolikt också förutsättningarna för att ett område eller en stad får en positiv identitet. Centrum är en viktig samlade plats för Skövdeborna, men också för besökare. För att förbli den självklara mötespunkten i Skövde är attraktiviteten och unikiteten i centrummiljön avgörande.

För att undersöka hur centrum uppfattas har kommunen gjort en attitydundersökning. Av de som deltog i attitydundersökningen ansåg drygt 50 % att Skövde centrum är ganska trivsamt och 17 % ansåg

att det är mycket trivsamt. De mest återkommande orden när de fick beskriva Skövde centrum var: trevligt, mysigt, shopping, stort och lagom. Den spontana bilden av centrum är således övervägande positiv, dock med visst utrymme för förbättring. Svaren i de undersökningarna som gjorts handlar ofta om önskemål om fler parkeringsplatser, ett större utbud av butiker samt mer centrala aktiviteter/eventemang som bidrar med liv och rörelse.

Hertig Johans torg.

Barnperspektiv

Att se på staden utifrån barnens perspektiv har blivit allt vanligare i planeringssammanhang. Sveriges riksdag har tagit beslut om att barns rättigheter ska beaktas i alla samhällets verksamheter, det gäller också i utformningen av staden. Följande avsnitt lägger således särskilt fokus på barnens och ungdomarnas perspektiv.

Mötesplatser för unga

Som nämnts är centrum det område i kommunen där barnantalet väntas öka mest enligt prognoser. Det innebär i sin tur att behovet av centralt belägna funktioner för barn ökar. I avsnittet Service och verksamheter behandlas utbudet av grundläggande

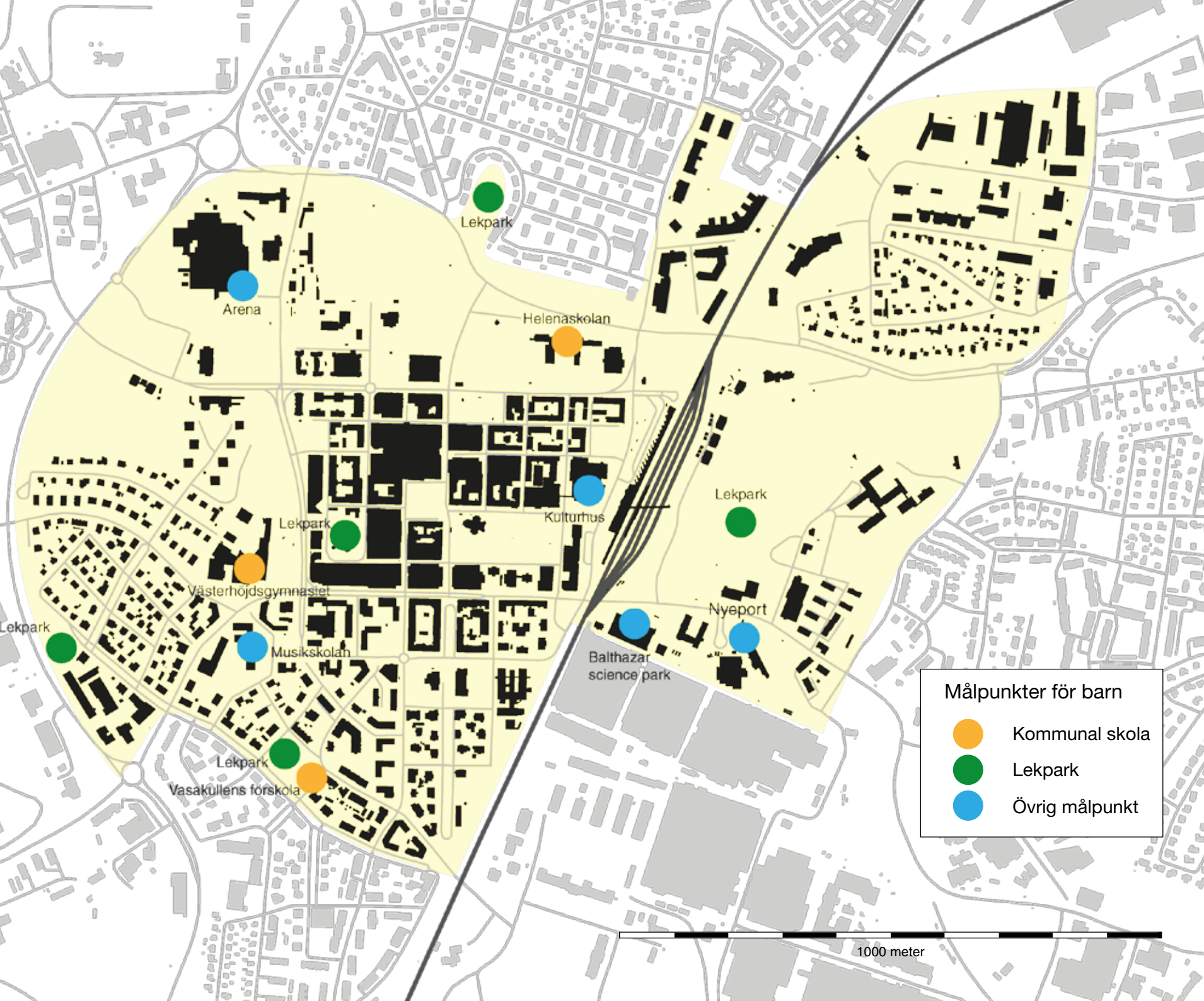
funktioner som skolor och förskolor. Men barn och ungdomar behöver också andra platser att mötas på. Det är viktigt att åtminstone några av dessa platser är neutrala och öppna för alla så att barn och ungdomar med olika bakgrunder och från olika delar av staden får möjlighet att mötas.

Fler barn kommer på sikt att bo i centrala Skövde.

Skövde erbjuder flera mötesplatser och aktiviteter för barn och ungdomar. I april 2013 öppnade Nyeport, även kallat Ungdomens och Möjligheternas hus, där ungdomar mellan 13-25 år kan träffas och delta i olika aktiviteter, ordna evenemang eller bara hänga. Som mötesplats är Nyeport flexibel och tillåtande och ungdomarna själva har stor möjlighet att påverka verksamheten. I närheten av Nyeport ligger också Balthazar science center som är ett samarbetsprojekt mellan Skövde kommun, Högskolan i Skövde och näringslivet. Idén är att centrat ska fungera som ett komplement till förskolor och skolor genom att erbjuda alternativa lärmiljöer. Det ska också vara en mötesplats där besökare i alla åldrar får upptäcka, interagera och reflektera över olika naturvetenskapliga fenomen, tekniska innovationer och aktuella samhällsfrågor.

Parker och lekplatser är också en viktig mötesplats för unga. I kommunens målarbete för Skövdes parker och grönområden uttrycks ett behov av att utveckla lek- och vistelsemiljöer för barn och ungdomar i olika åldrar. Fler lekplatser är något som efterfrågas av

Målpunkter för barn

- Kommunal skola
- Lekpark
- Övrig målpunkt

invånarna. För övrigt har Skövde få inslag i utemiljön som riktar sig till barn och ungdomar. Centrala platser att leka, åka skateboard, eller bara hänga på behöver bli fler. Barn vill inte bara leka på lekplatser, de leker överallt. Inslagen som riktar sig till barn kan med andra ord gärna integreras i stadsmiljön, exempelvis i form av konst eller interaktiva detaljer. Barn i sig skapar ofta känslan av liv och en starkare närvaro i stadsrummet kan öka trivseln för alla invånare.

Närhet och säkerhet

Barn och ungdomar rör sig i större utsträckning i sin närmiljö än vuxna och närheten till vardagsfunktioner som skolor, lekplatser och fritidsgårdar har därför extra stor betydelse. Innan Nyeport öppnade fanns det ingen fritidsgård i centrala Skövde. Nyeport är med andra ord ett mycket positivt tillskott.

Det är också positivt att gymnasieskolorna har ett så pass centralt läge. Detta eftersom det ökar tillgängligheten till skolan men också för att det underlättar för ungdomarna att röra sig mellan skolan och olika aktiviteter.

Barn använder hela sin närmiljö till lek och är inte alltid uppmärksamma på trafiken. Det här ställer stora krav på säkerheten i trafikmiljön, i synnerhet i närheten av skolor och förskolor. Separering från biltrafik och hastighetssäkring av korsningspunkter är viktiga insatser. Att barn kan röra sig någorlunda fritt utan att alltid ha sällskap av en vuxen innebär en stor frihet både för barnen och för föräldrarna.

Perspektiv och delaktighet

Genom projektet Unga kommunutvecklare 2013 har ungdomar i Skövde fått en chans att få sin röst hörd. Projektet resulterade i tolv artiklar som kan förbättra Skövde utifrån ungas perspektiv. Två av dessa artiklar har tydlig koppling till fysisk planering nämligen Central park i Skövde! och Tryggare kan ingen vara, än Skövdes lilla barnaskara. Den första artikeln handlar om att göra Boulognerskogen till en mer attraktiv och användbar plats genom en handfull konkreta tips. Den senare handlar om behovet av att öka tryggheten för unga Skövdebor.

Projektet Unga kommunutvecklare är ett bra exempel på hur barn och ungdomar kan bli mer delaktiga i planeringen av staden. Artikel 8 Hallååå, jag vill påverka! i rapporten handlar om just det. Skövde behöver dock hitta fler verktyg och kanaler för att fånga ungas röster och lyfta fram barnperspektivet i planeringen av staden.

Aktivitet i Boulognerskogen.

Lekmöjligheter i staden.

Analys av bebyggelsekaraktärer

Centrala Skövde kan delas in i olika stadszoner beroende på omgivningarnas utformning och karaktär. Förutom bebyggelsens utformning påverkas karaktären av faktorer som avstånd och kontakter, vegetation samt landskapets nivåskillnader och utblickar påverkar. För att urskilja mönster och samband har en karaktärisering av de olika miljöerna eller zonerna gjorts.

Indelningen i olika zoner utgår från övergripande egenskaper och drag. Det finns inga exakta gränser mellan områdena och indelningen är således ganska grov. Med den reservationen kan centrumområdet delas upp i följande zoner; Rutnätsstaden-centrum,

Villastaden, Vasastaden och Södermalm, Västermalm och trakten kring, Nyströmskullar, Arenaområdet, Garpaparken, Högscoleområdet.

Rutnätsstaden – centrum

Stadskärnan med dess utformning som rutnätsstad ger en stark stadskänsla. Det är en plan som lyckats behålla gammalt och skapa nytt sida vid sida, utan att för den delen tappa sin karaktär - utom i vissa delar där kvarteren slagits samman, kontakter förlorats och småskaligheten försvunnit. Skövdes identitet ligger till stor del i den bevarade gamla kvarters- och tom-

tindelningen samt den relativt småskaliga bebyggelsen omgiven och knuten till grönska i form av alléer, esplanader, parker och vyer mot Billingen.

Rutnätsstaden saknar större nivåskillnader medan delar av de anslutande "stadszonerna" ligger på kullar, eller som Garpaparken i en grön sänka. Tyvärr har tydliga barriärer uppstått i vissa riktningar medan andra zoner är (eller har i alla fall potential att bli) bättre sammankopplade med kvartersstaden.

Villastaden

Gränsen mellan Rutnätsstaden och Villastaden brukar sägas gå vid Kungsgatan. Vad gäller stadszonernas karaktärer finns inga sådana exakta gränser. Så fortsätter exempelvis rutnätsstaden i anslutning till Drottninggatan ända ner till Skolgatan. Den centrumnära delen av Drottninggatan upplevs avslutas först framför Operan vid Eric Ugglas plats.

Zonen Villastaden är en mycket liten del som ansluter direkt till Operan, Tingshuset och Villagatan samt följer Drottninggatan söderut. Karaktären på denna del är en tydlig fortsättning på de rätvinkliga kvarte-

ren med friliggande stora stadsvillor i egen uppvuxen trädgård kring Drottninggatan – en vacker esplanad. Stadsvillorna är ofta mycket välarbetade, innehåller flera lägenheter och ger ett varmt intryck, ofta i skalan rött mot gult och ljusgrått mot vitt.

Vissa tomter kantas av låg häck mot gatan medan andra ligger i gatuliv. Villastadens karaktär av fristående byggnadskroppar i trädgårdsmiljö känns öppen och genuin. Denna känsla präglar stora delar av bebyggelsen här i sydväst även om kvartersform och gatustruktur varierar.

Vasastaden och Södermalm

Villastaden ligger i direkt anslutning till Vasastaden, en zonindelning i detta läge beror av de olika gatumönster som präglar delarna. Vasastaden är en mjuk organisk trädgårdsstad som tar vara på de nivåskillnader som börjar uppträda här i sydväst. En central esplanad – Vasagatan, variation i gatubredd och ett mer slingrande gatusystem med ojämna kvartersformer ger denna zon en specifik karaktär. Det varierande gatusystemet gör att öppna platser i vägkorsningar, exempelvis Vasaplan, blir små "torgytor" av olika form. Här möts två Esplanader och Storgatan i en viktig kontaktpunkt mot öster. Vid vissa platser har dessa torgytor poängterats med en mer imponerande byggnad. Kullar och höjder har lämnats till park och lek.

Bebyggelsen här ger även den intryck av att bestå av relativt stora stadsvillor i trädgårdsmiljö, dock mindre homogen genom inslag av flerbostadshus - ofta i form av större villor eller kortare längor runt tre våningar med sockel och sadeltak. Området är fortfarande luftigt men något kompaktare än Villastaden. Söderut i Södermalm övergår stadsvillabebyggelsen helt i flerbostadshus, ofta murade. Den varma färgskalan överväger i denna zon.

Skövde fortsätter här i sydväst att vara den gröna staden med vacker vegetation på tomtmark och gröna gemensamma ytor i parker/lekplatser och esplanader.

Bebyggelseexempel här kan vara stora kontraster - de två välarbetade äldre förhållandevis mäktiga ljusa putsade byggnaderna väster om Vasaplan ligger i samma zon som villor och gårdsbebyggelse av förrådskaraktär. De ovan nämnda flerbostadshusen i tre våningsplan med ett eller två trapphus ger även de en mänsklig skala och trivsamt karaktär till området. En medveten följsamhet med bebyggelse i gatans riktning skänker ett lugn över den omväxlande miljön.

Västermalm och trakten kring Nyströms kullar

Övergången mellan Vasastaden och denna zon markeras av den mycket strategiskt placerade gymnasieskolan som avslutar Skolgatan i väster. Denna bebyggelse kring Wennerbergsgatan har en enhetlig och väl överensstämmande karaktär - friliggande byggnader i kuperad miljö uppförda i relativt mörkt rött tegel. Här påverkar nivåskillnaderna gatumiljön mycket positivt med backar och goda vyer. Västermalm tar vid nordväst om Kungsgatan/Varnhemsgatan. Trädgårdsstaden fortsätter in i denna zon, nu mer påtagligt eftersom välhållen villabebyggelse från olika epoker dominerar området.

En central esplanad – Alströmersgatan som leder från Vasagatan upp till Nyströms kullar – binds samman med kvarteren i området med ett småskaligt gatunät. En mycket medveten byggnadsplacering utefter ga-

torna, som markerar gatuhörn och riktning utmärker området söder om Södra Bergsvägen. Norr härom fortsätter trädgårdsstaden mer som friliggande byggnader i trädgårdar.

Närmare Västermalm

En väsentlig känsla i denna zon är den mänskliga skalan, byggnader kan vara större stadsvillor medan gatan har en bredd som väl ansluter till de omgivande trädgårdarna och inte är överdimensionerad. Dock har de anslutande vägkorsningarna i områdets ytterkanter tappat sin platskänsla och övergått i korsningar med bilens radier som måttstock.

Villaexempel kan vara både de ljusa mäktiga putsade äldre stadsvillorna i gathörn och de mindre mer småskaliga, välhållna villorna i två plan och funkisanda som dyker upp vid mindre gator inne i kvarteren. Bebyggelsen domineras av varma puts- och tegelkulörer med bruna inslag samt trä- och puts i ljust grått till vitt.

Övergripande och nära trakten kring Nyströms kullar

Här på slutningen väster om centrum ligger Västerhöjdsgymnasiet. Ett mycket vackert läge, vilket även gäller bebyggelsen uppe vid Alströmersgatans norra ände. Stor hänsyn har tagits till den vackra parken vid Nyströms kullar då de äldre punkthusen i tre våningsplan med suterrängplan placerats direkt i an-

slutning till naturmarken väster om Alströmersgatan. Den vackra gröna parkmiljön i utsiktsläge på en topp är en krävande förutsättning att komplettera med bebyggelse. Just i detta fall känns lösningen vara den absolut rätta med dessa välbevarade och välstuderade punkthus. Fler punkthus, upprustade äldre och i modern tappning, möts här. Dessa tar dock inte samma hänsyn till den mark de ansluter till.

Arenaområdet

Området kring Arenan är idag ofärdigt, vilket gör att Arenan upplevs ligga längre från centrala Skövde än den egentligen gör. Helt plan mark och goda kontakter ger detta aktivitetscentrum goda möjligheter att i framtiden knytas bättre samman med omgivande bebyggelse och centrum. Förutom det diagonala stråket till Arenan är marken i princip orörd – dvs. saknar bebyggelse – varför framtida lösningar förhoppnings-

vis kan låta kvartersstaden växa fram till Arenan, och denna blir en del av centrum.

Garpaparken och bebyggelsen norr om Staketgatan

Vid Sandtorget mynnar det centrala stråket Rådhusgatan ut. Detta stråk fortsätter sedan norrut in i Garpaparken sedan det korsat Staketgatan. Här på norra sidan av Staketgatan upplevs den centrala rutnätsstaden avslutas, trots en välkomnande äldre

turistbyrå, vacker park, Sandtorgets öppenhet och platsens många möjligheter till god kollektivtrafik. Kanske ger Staketgatans visuella bredd i väster en felaktig skala – en känsla av att de gående ej längre prioriteras. Parken är en mycket attraktiv tillgång till staden och kan i framtiden ges större möjlighet att bli en central grön oas – en självklar avslutning av Rådhusgatans stråk och allé i anslutning till ett aktivt Sandtorget. Garpaparken binder även samman öster/högskoleområdet och centrum.

Exempel som gör denna del något avskild från staden är den starkt trafikerade Staketgatan liksom gatans i viss mån "trasiga" gaturum - på dess norra sida väster om Skaraborgs Allehanda. Här gränsar gångvägen till en brant slänt ner mot parkering, gaturummet skulle kunna förbättras genom att slutas till. Bebyggelse i detta centrala läge ger förutsättning för både rörelse, nyfikenhet och möten om gatuplanet rymmer verksamheter som vänder sig till allmänheten och fasader glansas upp.

Högskoleområdet

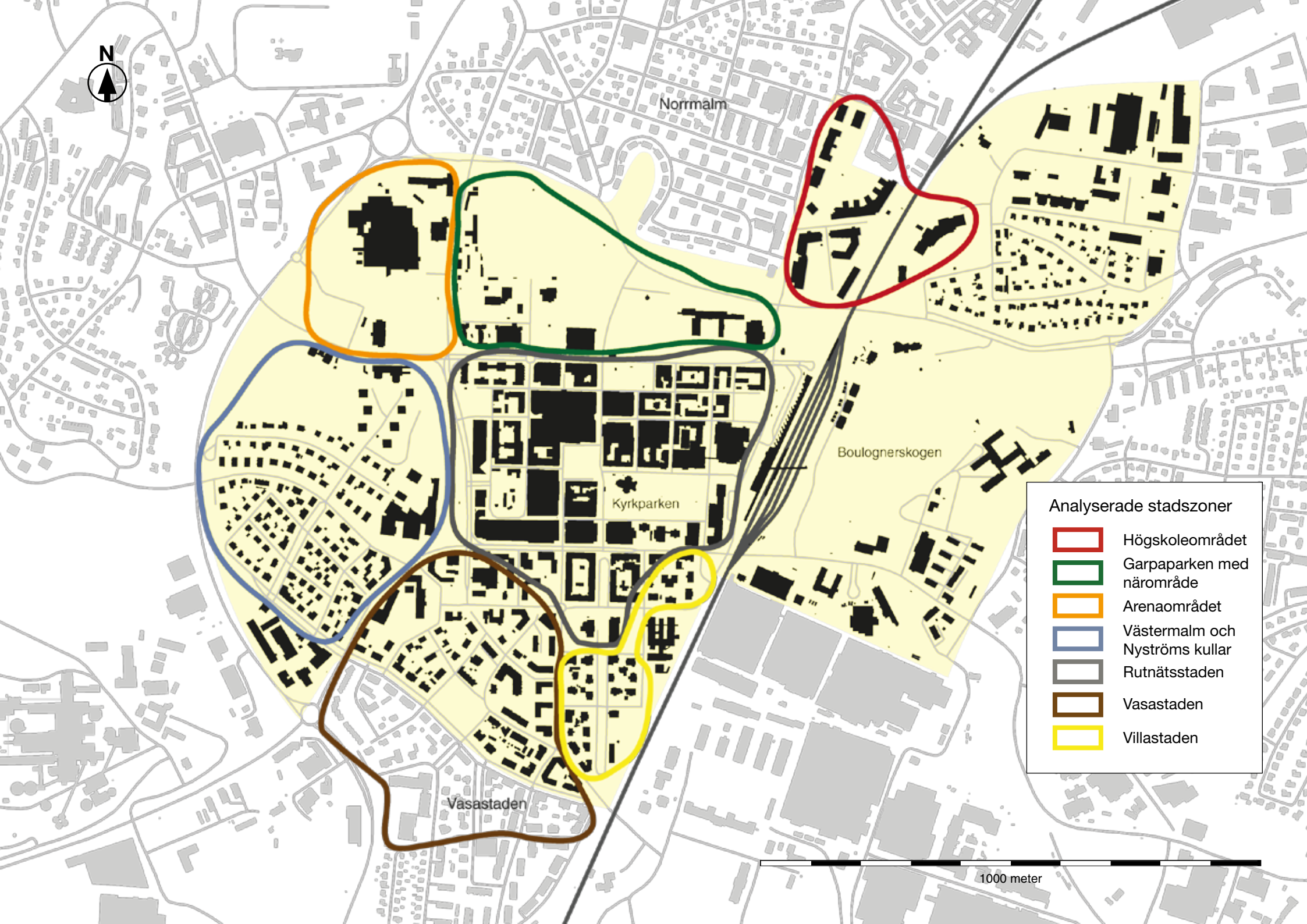
Väl inne i detta område är den bilfria miljön bland de äldre regementsbyggnaderna, kompletterad av ny högskolebyggnad, mycket levande och trivsamt. Gult tegel och gul puts kring park präglar den centrala miljön, luftigt och ljust med historisk anknytning. Denna känsla upplevs ej från stationen och rutnätsstaden. Livet försiggår inom Högskoleområdet. Byggnaderna mot söder har en helt annan mörkare försiktig karaktär i rött tegel, utan historiens livgi-

Högskolan i Skövde vid Mörkekorset.

vande nyanser och en avsaknad av inbördes hierarki. Denna zon ligger tydligt inramad av vägar och växer ut mot andra sidan järnvägen i medveten tunnelpassage med god anslutning. Från rutnätsstaden upplevs varken huvudbyggnad, entré eller den stolthet och det liv man kan känna när staden har en högskola.

Gatorna kring rutnätsstaden har övertagits av biltrafiken, detta känner man av särskilt i hörnen/korsningarna. Hela Skövde skulle ha glädje av att bindas samman i dessa lägen, så att korsningarna både visuellt och praktiskt fungerar fint även för gående och cyklister. I detta nordöstra hörn dominerar marken helt av biltrafik och parkering. Förhoppningsvis kan framtiden visa att Högskolan växer in mot rutnätsstaden, idag finns här alla möjligheter eftersom platsen än ej är bebyggd. Det finns många olika sätt att se på både planering och bebyggelse inom Campusområdet. Exempelvis är den södra gården helt öppen mot järnvägsstation och trafikerad Hjöväg, medan området inre är samlat kring lugna gemensamma parktytor. Här finns både undervisningslokaler och bostäder – den sammanbindande länken är studenterna!

Norrmalm

Boulognerskogen

Kyrkparken

Vasastaden

Analyserade stadszoner

- Högscoleområdet
- Garpaparken med närområde
- Arenaområdet
- Västermalm och Nyströms kullar
- Rutnätsstaden
- Vasastaden
- Villastaden

1000 meter

Stadsrumsanalys

Stadsrummets påverkan på människor är stor. Hur vi rör oss och upplever staden beror i mångt och mycket på hur staden är organiserad. Fastän upplevelsen ofta är undermedveten finns det sätt att analysera stadsrummets egenskaper och hur de påverkar oss.

En av de främsta metoderna för att analysera stadens form introducerades i en publikation från 1960 av den amerikanske arkitekten Kevin Lynch. Lynch identifierade fem olika strukturer som påverkar hur människor rör sig genom stadsmiljöer: stråk, gränser, områden, noder och landmärken.

En annan metod för stadsrumsanalys som tagits fram av den brittiske arkitekten Bill Hillier på 70-talet är space syntax. Den vanligaste användningen av space syntax är att studera integrationen i gatunätet, det vill säga hur väl gaturummen är kopplade till varandra. Detta bestämmer sedan i hög grad vilka gaturum som

upplevs som centrala och som således får ett naturligt flöde av människor.

Lynchkartering

För att analysera centrala Skövdes stadsrum har en Lynchkartering gjorts. Denna visar vilka strukturer som är viktiga i området och ger en bra bild av vad som är signifikant för Skövde.

Stråk

Det finns två tydliga stråk i centrala Skövde: Hertig Johans gata och Rådhusgatan mellan Staketgatan och Skolgatan. Dessa är välbesökta och är den bild man tydligast får av staden. Många av de andra strukturerna i analysen har tydliga kopplingar till dessa stråk.

Noder

I centrala Skövde har sju noder identifierats, varav tre är huvudnoder: Hertig Johans torg, resecentrum och

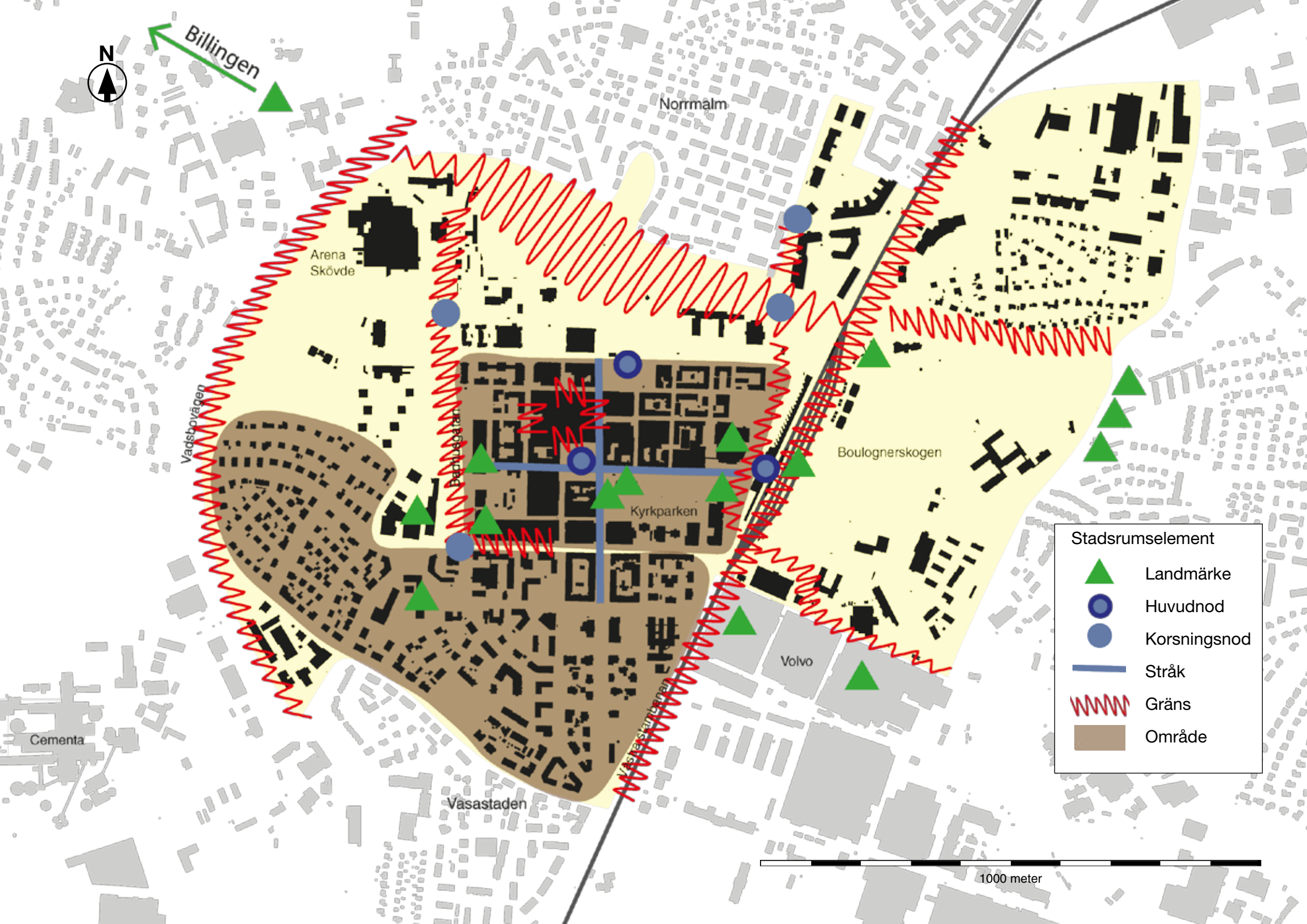
Sandtorget. Dessa är strategiska punkter i skärningspunkten mellan de två stråken (Hertig Johans torg) eller bytespunkter för färdmedel (Resecentrum och Sandtorget). De övriga fyra har ett strategiskt läge i staden och är korsningsnoder.

Gränser

Stora delar av analysområdets gräns utgörs av barriärer. Dels i form av Vadsbovägen, som delar områdena på var sida, och dels genom grönstråket i norr längs Majorsgatan mellan Badhusgatan och Stationsgatan, som delar Norrmalm och rutnätsstaden från varandra. Järnvägen skärmar också av i stor utsträckning genom att kräva undergångar för passage mellan öster och väster. Gränsen mot Volvos område upplevs även den som avskärmade.

Stationsgatan mellan Kungsgatan och högskolan vid högskolevägen är ett hinder för rörelse framförallt genom dess utformning med staket längs vissa sträckor

Billingen

Norrmalm

Arena Skövde

Vadsbovägen

Bedusögatan

Kyrkparken

Boulognerskogen

Volvo

Cementa

Vasastaden

Vasastadens väg

Stadsrumselement	
	Landmärke
	Huvudnod
	Korsningsnod
	Stråk
	Gräns
	Område

1000 meter

och bristen på övergångsställen. Av samma anledning upplevs Badhusgatan mellan Kungsgatan och Majorsgatan där ibland trafiken är tung men framförallt är det bristen på övergångsställen och den allmänna utformningen som gör sträckan till en barriär. Även fortsättningen Badhusgatan/Kungsgatan blir en barriär på grund av parkeringshusets utformning.

Man kan även argumentera för att Commerce har byggt för fyra gator i staden som nu blir barriärer framförallt när varuhuset är stängt. Igenbyggnaden vid Hertig Johans torg gör att torget blir mer svåråtkomligt.

Områden

Två enhetliga områden med speciell karaktär har identifierats inom analysområdet: rutnätsstaden och delar av Södermalm, Vasastaden och Västermalm. Dessa två områden har var för sig ett uttryck som gör

att man känner igen sig och lägger märke till när man går utanför området.

Landmärken

Landmärken definieras som att de skiljer ut sig i betydelse och placering. När man orienterar sig i Skövde kan man använda sig av dessa och de gör att staden känns mer sammanhängande. Av de rent visuellt tydligaste landmärkena märker Billingen, centralstationen och studentskrapan ut sig. Dessa är viktiga referenspunkter att orientera sig efter i staden.

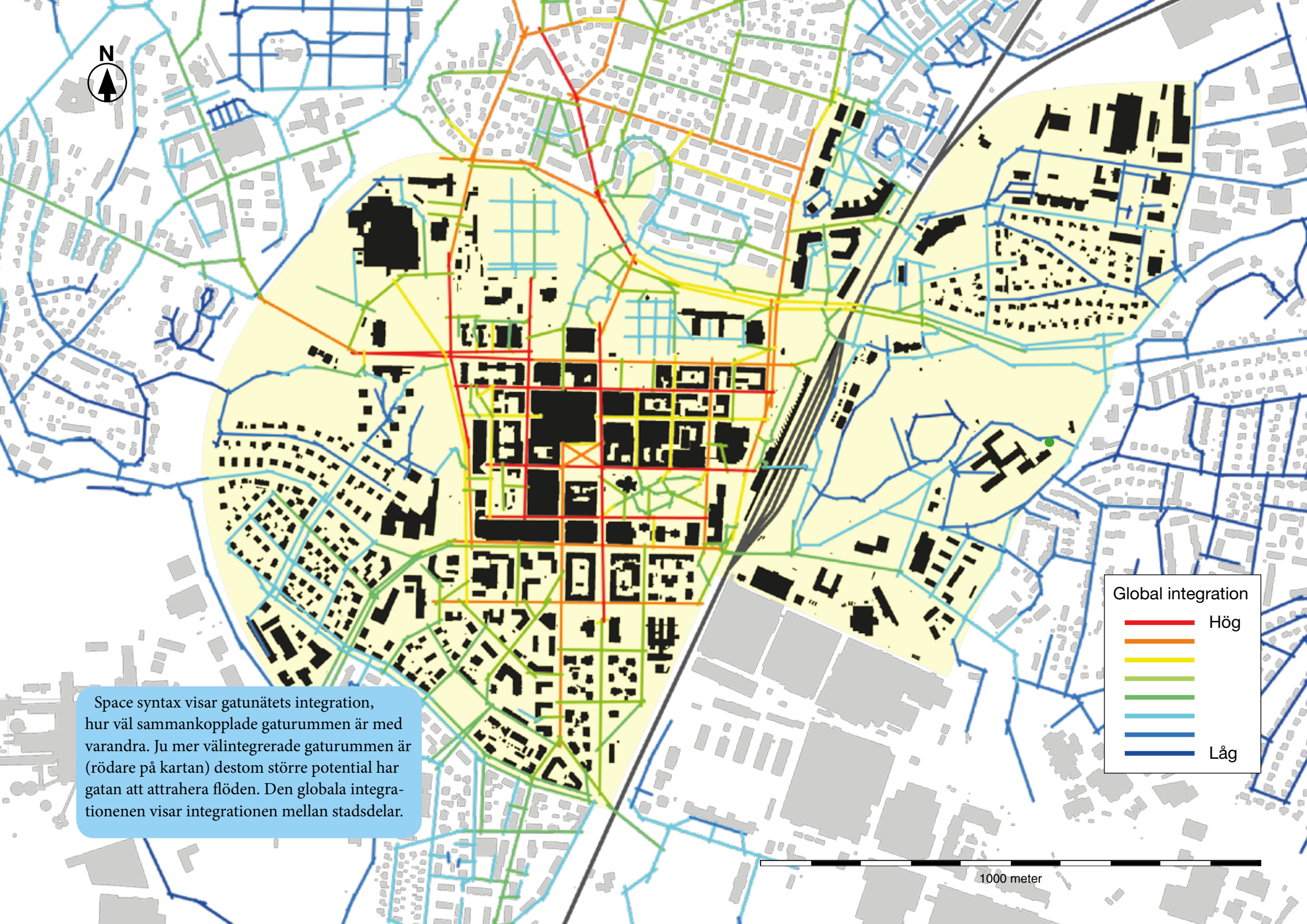
Space syntax

Gators relation till varandra påverkar i mycket hög grad hur människor väljer att orientera sig i en stad. Detta fenomen beskrivs inom space syntax som rumslig integration och de gator/stråk med hög in-

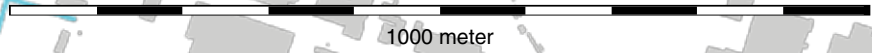
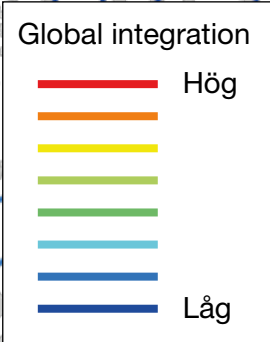
tegration motsvarar de gator/stråk som har potential för ett naturligt flöde av människor. Att stimulera den här potentialen genom att till exempel förlägga verksamheter vid de välintegrerade gatorna gör chanserna mycket större att verkliga flöden uppstår än om man förlägger samma verksamheter vid sämre integrerade gator.

De starkaste stråken i centrala Skövde är Hertig Johans gata och Rådhusgatan/Drottningsgatan. Dessa två har både stark en rumslig integration till både närliggande gator och resten av tätorten, samt har ett högt flöde av människor. På dessa stråk blandas människor som bor och jobbar lokalt kring gatan med människor från andra delar av tätorten och även utifrån staden och kommunen. Dessa förutsättningar har gjort att det är många verksamheter längs dessa stråk vilket i sin tur förstärker det faktiska flödet

Space syntax visar gatenätets integration, hur väl sammankopplade gaturummen är med varandra. Ju mer välintegrerade gaturummen är (rödare på kartan) destom större potential har gatan att attrahera flöden. Den globala integrationen visar integrationen mellan stadsdelar.

med destinationsbaserade förflyttningar. Torggatan har även den en stark rumslig integration till både närliggande gator och resten av tätorten men saknar verksamheter, förutom kring Sandtorget. Detta stråk hyser en stor potential att bli en central gata i centrum och är ett samlande stråk mellan Arenan och resecentrum.

Strategiska punkter

En strategisk plats i centrala Skövde är korsningen Badhusgatan och Staketgatan/Norra Bergvägen eftersom det är kopplingen mellan den klassiska rutnätsstaden och arenaområdet. Denna plats visar sig ha hög integration till övriga staden men på samma gång låg integration i det lokala sammanhanget. Det betyder förenklat att det är en välanvänd plats för förflyttningar mellan stadsdelar men att den inte är en naturlig del inom stadsdelen att förflytta sig längs och i detta fall blir arenaområdet inte en naturlig del av stadskärnan.

En annan koppling från rutnätsstaden som är strategiskt viktig är den mot högskolan, korsningen Stationsvägen/Mariestadsvägen och Hjovägen/Majorsgatan. Denna plats upplevs som en barriär och det naturliga flödet av människor går trögare. Däremot visar det sig att den rumsliga integrationen är hög till både de närliggande gatorna och resten av tätorten vilket ger god potential för naturliga flöden och en bättre koppling mellan högskola och rutnätsstaden.

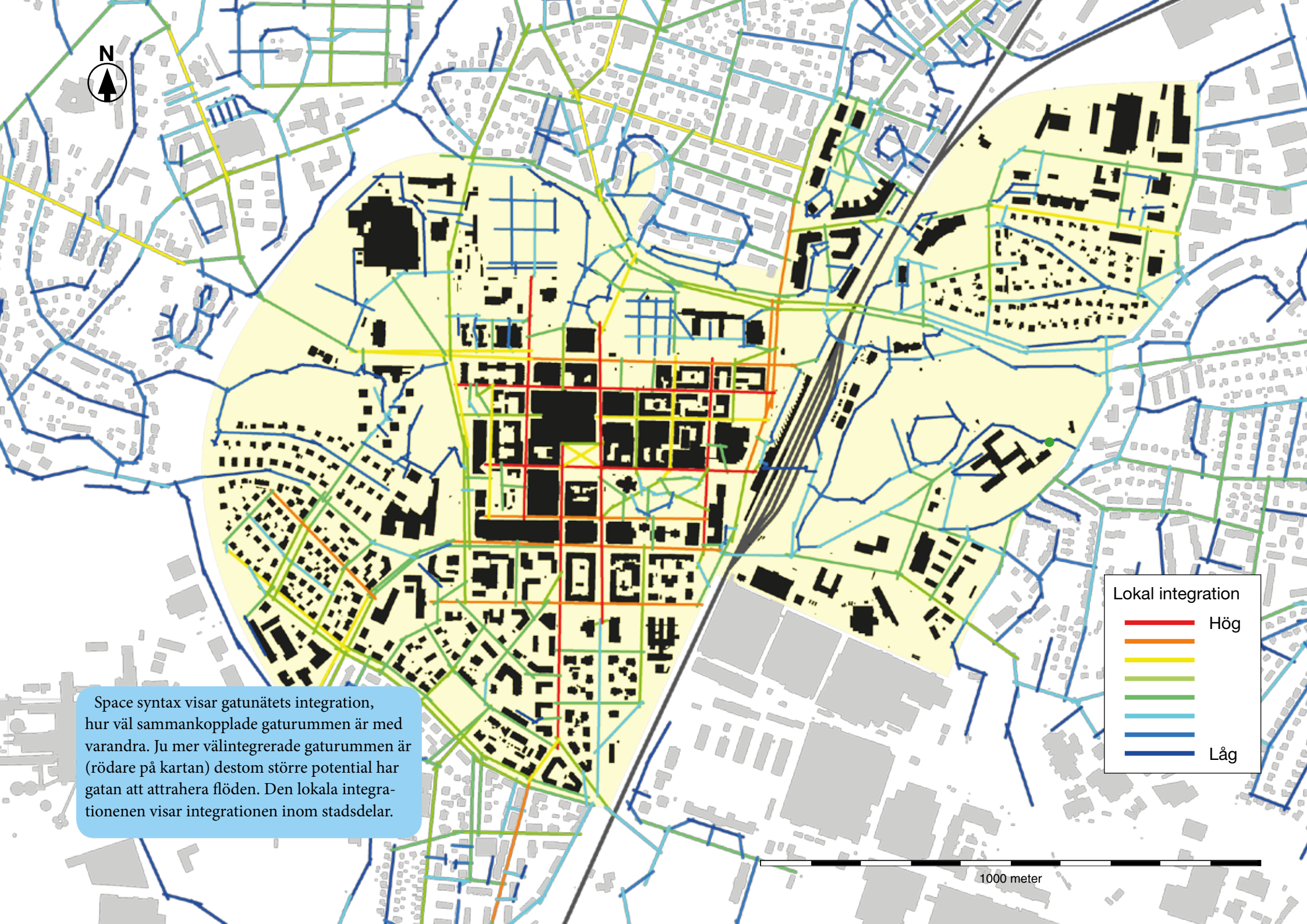
Högskoleområdet skulle alltså på ett naturligt sätt kunna integreras i stadskärnan.

Den i särklass mest centrala noden med god integration till gatunätet är korsningen Hertig Johans gata och Rådhusgatan, det vill säga Hertig Johans torg. Denna plats har rumsligt sätt en central roll både i det lokala sammanhanget och för hela Skövde stad.

Barriärer

Centrala Skövde har framförallt en stor barriär i järnvägen som skär genom planområdet. Det blir tydligt i analysen av den rumsliga integrationen att förutsättningar för naturliga flöden öster om järnvägen är betydligt sämre än väster om densamma. I väster är det Badhusgatan som går genom planområdet som en barriär mellan den traditionella rutnätsstaden och omkringliggande stadsbygd. Detta är främst på grund av trafiken och de få och krångliga övergångsställena.

Space syntax visar gatunätets integration, hur väl sammankopplade gaturummen är med varandra. Ju mer välintegrerade gaturummen är (rödare på kartan) destom större potential har gatan att attrahera flöden. Den lokala integrationen visar integrationen inom stadsdelar.

Lokal integration

- Hög
- Låg

1000 meter

Sammanfattande analys

Resecentrum som nod

En av Skövdes viktigaste tillgångar är stambanan med tillhörande resecentrum. En fortsatt utveckling av denna nod är avgörande för Skövdes framtid. Flödet av människor från resecentrum påverkar hela staden och gör platsen till stadens "hot spot". Ortsanalysen understryker betydelsen av att se resecentrum som en huvudnod i den framtida utvecklingen av de centrala delarna. Utvecklingen kring stationsområdet och stambanan kommer vara avgörande för hur väl områdena öster om järnvägen knyter an till övriga centrum.

Ta vara på Stadskärnans kvaliteter

Rutnätsstaden återspeglar Skövdes historia och är en viktig bärare av stadens identitet. Stadskärnan är med sin starka fysiska form och sitt blandade innehåll en klar styrka för planområdet. Innerstadsmiljön och centrumhandeln måste utvecklas och bli ännu mer attraktiv för invånare och besökare för att klara konkurrensen långsiktigt från stadens övriga handelsområden. Det råder idag brist på lokaler för handelsexpansion i centrala lägen. Stråk för handelsutveckling bör studeras. Det finns även en efterfrågan på fler kontorslokaler i centrum, främst i stationsnära läge.

Utveckla naturliga mötesplatser

Förutom att vara en kommersiell knutpunkt så har stadens centrum en social och samlade funktion.

Resecentrum är en viktig nod både lokalt och regionalt.

För att skapa stadsliv behövs öppna, integrerade och icke-kommersiella mötesplatser. Centrala Skövde behöver fyllas med aktiviteter som använder sig av stadsrummets torg, gator och parker. Stadens kultur- och evenemangsliv är oerhört viktigt för hur livfull en stad uppfattas. Det är människorna som skapar stadslivet och miljöerna måste därför inbjuda till aktiviteter.

Mötesplatser bör utvecklas där de har bäst förutsättningar att generera stadsliv. Exempel på detta kan vara att utveckla befintliga platser som inte används optimalt idag som t ex Kyrkparken och Sandtorget. Att anlägga en lekplats på en torgyta är exempel på hur man gör en etablerad mötesplats mer attraktiv för fler grupper. Utveckling av fler gångfartsgator där handeln och/eller kultur- och nöjesliv ser goda möjligheter för expansion är också bra exempel på hur stadsmiljön kan förändras till förmån för fler möten. Sist men inte minst så har parkerna i de centrala delarna en oerhört viktig roll som mötesplats och genom upprustning och ökad variation så kan de få stadsmiljön att blomstra i dubbel bemärkelse.

Mellanrummen en potential

Den stora svagheten i de centrala delarna finns i stadsstrukturen i form av de mellanrum som skapas mellan delområden i de centrala delarna. Mellanrummen som består av bland annat infrastruktur, parkmiljöer och stora markparkeringar, skapar en

barriäreffekt som kan upplevas som långa avstånd, otillgänglighet och/eller otrygghet. Detta kan dock vändas till en möjlighet då det finns en stor potential att förbättra kopplingen och minska barriäreffekten i dessa delar.

Studenter skapar livfullt centrum

Högskolan i Skövde är ytterst viktig för stadens attraktionskraft och närheten till stadskärnan och resecentrum är ett stort värde. Här finns en stor potential att arbeta med den fysiska strukturen genom att minska barriäreffekten mellan Högskolan och innerstaden samt Högskolan och resecentrum. Campusområdet borde kunna höja sin profil i stadsmiljön då området idag upplevs som anonymt för förbipasserande.

Gymnasieskolorna medverkar till ett flöde av ungdomar i staden. Bara de kommunala skolorna har ca 2300 gymnasieelever varav 40 procent pendlar in från andra orter. Sedan tillkommer ett flertal privata skolor som också medverkar till ett flöde av unga. Det är mycket sannolikt att flödet av ungdomar till Västerhöjdsgymnasiet är gynnsamt för stadslivet i stadskärnan.

Utveckla det gröna

I centrala Skövde finns fantastiska grönområden att slå vakt om. Slående är dock att många av stadens

gröna ytor upplevs som likartade och parkytorna känns ”förvaltade” utan att några större utvecklingsinsatser har skett på ganska lång tid. Det finns en stor utvecklingspotential i att skapa en ökad variation och ett större innehåll i parkytorna så att de kan utvecklas till rekreativa, variationsrika och lekfulla mötesplatser.

För de som bor i de centrala delarna har de gröna ytorna en ännu större betydelse. De parker som idag har flest boenden i sitt närområde är Tingshusparken och Stadshusparken. En så stor park som Boulognerskogen skulle behöva fler boende i sitt närområde för att bli tillräckligt välanvänd och upplevas som tryggare. Generellt så kan stadens parker utvecklas mer för barn och ungdomars olika behov.

Stadens träd gör sig påmind i parker, alléer och esplanader, som solitärer i gaturum och på torg. Förutom att träden skapar rik grönska och lummighet så är de en viktig del av stadsrummet där de skapar rumslighet och riktning. Stadens alléer/esplanader är mycket populära promenadstråk för de boende.

Ett mer barnvänligt centrum

Det finns en avsaknad av barnperspektiv i den fysiska miljön i centrala delarna och detta märks tydligast i stadskärnan. Lekplatserna är få och de som finns är endast lokaliserade till en grön yta. Spring- och bollek

finns idag endast i Boulognerskogen och Florakullen. En levande stadsmiljö bör kännas välkomnande för alla åldrar och en modern innerstad borde självklart erbjuda fler lekmöjligheter.

Rörelsestråk för ett rikare stadsliv

I innerstadsmiljön är gångtrafikanterna den viktigaste kundgruppen. De som har lämnat sin bil i ett parkeringshus, ställt sin cykel i ett cykelställ och promenerar omkring i stadsmiljön är de som bidrar mest till en attraktiv och levande stadsmiljö. Det är i gångfart som de viktigaste mötena äger rum. Det är de gående som spontant går in i en affär. Åtgärder för att förbättra för gångtrafikanterna bör vara prioriterat i utveckling av Skövdes centrala delar. Genom att studera målpunkter tillsammans med gångvägnätet kan ett antal stråk i centrum identifieras som bör utvecklas som ”prioriterade gångstråk”. Att utveckla fler gator till gångfartsgator skapar mer utrymme till möten i stadens centrala delar.

För cykeltrafiken är resecentrum och stadskärnan två av Skövdes viktigaste målpunkter från bostadsområdena. I de centrala delarna kan cykeltrafikens prioritet öka så att dessa målpunkter upplevs närmre. Den planerade utbyggnaden av cykelväg utmed Kungsgatan är välbehövlig och borde ingå i huvudcykelnätet när den är byggd. Cykelvägarna som sammanbinder Norrmalm och Billingsluttningen med resecentrum

borde uppgraderas och ingå i huvudcykelnätet för att stärka dess betydelse. Även sträckan utmed Badhusgatan och utmed Varnhemsgatan borde få en ökad betydelse i cykelnätet. Ett annat sätt att öka cykelns konkurrenskraft är att ha många och lättillgängliga cykelparkeringar i de centrala delarna samt att gångavstånden till cykelparkeringar görs kortare än till bilparkeringar.

Generellt kan kollektivtrafiken prioriteras framför biltrafiken genom att busshållplatserna anläggs närmare butikernas entréer än bilparkeringen och genom att utveckla gångstråk mellan hållplatser och entréer.

Då många av mellanrummen och barriärerna i staden innefattar trafikmiljöer finns här stor utvecklingspotential. Hjovägen, Staketgatan och Vadsbovägen är gaturum som skapar barriäreffekt. Här bör man studera möjligheter att minska barriäreffekten genom studier av gatornas utformning samt övergångar för gång- och cykeltrafiken. För bilparkeringen i Skövde består utmaningarna främst i att skapa ett effektivare utnyttjande av det befintliga bilparkeringssystemet, framförallt i stadskärnan, så att det främst finns till för de personer som av olika skäl behöver använda bil.

Sammanfattningsvis bör trafikslagen i prioriteras enligt följande ordning för att få en mer balanserad och jämställd syn på trafikslagen i den byggda innerstadsmiljön; gående, cykel, kollektivtrafik, biltrafik.

Källförteckning

Vision Skövde 2025

Varumärkesplattform Skövde 2011-06-30

Energi- och klimatplan för Skövde kommun 2011-2020, 2012-03-26

ÖP 2025 – Skövde kommuns översiktsplan (2012)

Skövde stadsplanering och bebyggelse 1760-1960, Skaraborgs länsmuseum och Skövde kommun (1991)

Underlag till kulturmiljöprogram för Skövde kommun (2011)

Trafik i Skövde, Trafikstrategi del 1, 2012-03-01, Ramböll

Trafik i Skövde, Trafikstrategi del 2, 2012-11-30, Ramböll

Trafik i Skövde, Resvaneundersökning 2011-02-28, Ramböll

Strategi för parkering i Skövde, 2011-06-20

Tolv artiklar som kan förändra Skövde utifrån ungas perspektiv - Unga kommunutvecklare 2013. (2013) Skövde kommun.

Lupp 2011. (2012) Tony Wågman. Linnéuniversitetet.

Boendestrategiskt program för Skövde kommun – Del 1 Bostadspolitiska mål och riktlinjer. (2012). Skövde kommun.

Bostadsmarknadsanalys Skövde kommun (2011) Sweco Sverige AB.

SCB:s Medborgarundersökning – våren 2013 (Skövde kommun), (2013) Statistiska centralbyrån, Statistics Sweden.

Affärsplan Skövde Cityförening 2014-2016 (2013), Skövde Cityförening.

Attitydundersökning Skövde City (2013), Hanne Larssen.

Intentioner för Skövdes parker och grönområden (2013), Tekniska förvaltningen, Skövde kommun.

www.skovde.se

<http://www.vastsverige.com/sv/skovde/artiklar/Sevardheter/Historia/>

Arbetsmaterial

Pågående grönstrukturarbete 2014, Skövde kommun

Utvecklingsplan för stadskärnan, stadskärnearbetet, arbetsmaterial:

- SWOT-analys för bostäder (bilaga till minnesanteckningar från möte 2009-05-27). (2009) Skövde kommun.
- Bostäder i stadskärnan – Innehåll och strategier. (2010) Skövde kommun.
- Mötesplatser och stråk i Skövde city. (2009) Linda Kjerfve.

Ortsanalysen är framtagen till samrådsbeslutet i oktober 2014 och kompletterad till granskningen i december 2015.

Medverkande i framtagandet av platsanalysen

Beställare: Skövde kommun

Beställarombud: Eva Darolf Linnros

Beställarens projektgrupp:

Viktoria Fagerlund, Norconsult

Maria Palmqvist, samhällsplanerare

Anna Möller, gatu- och parkchef

Sari Strömblad, miljöstrateg

Ingemar Frid, planarkitekt

Jenny Olausson, planarkitekt

Norconsult:

Viktoria Fagerlund, uppdragsledare

Martin Nord, bitr. uppdragsledare

Moa Lipschutz

Axel Heyman

Eva Sparrings

Erland Kjellson

Norconsult

Kommunstyrelsen
541 83 Skövde
www.skovde.se

Bilaga 2.

Miljökonsekvensbeskrivning för Centrala Skövde

Fördjupning av översiktsplanen

Antagandehandling maj 2016

**Fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde
Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)**

Antagandehandling maj 2016

Beställare: Skövde Kommun
Box 294
541 26 Skövde

Beställarens representant: Linda Tubbin/Maria Palmqvist

Konsult: Norconsult AB
Box 8774
402 76 Göteborg

Uppdragsledare Viktoria Fagerlund
Handläggare Erland Kjellson

Uppdragsnummer 103 16 70

Filnamn och sökväg n:\103\16\1031670\0-mapp\09 beskr-utredn-pm-
kalkyl\mkb, antagandehandling maj 2016.doc

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1 Inledning.....	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Förslag till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde – sammanfattning	7
1.3 Lagstiftning om MKB till översiktsplan och kommunens bedömning av betydande miljöpåverkan.....	8
1.4 Avgränsningar.....	10
2 Miljöförutsättningar	11
2.1 Miljö kvalitetsnormer (MKN)	11
2.2 Miljö kvalitetsmål.....	13
3 Konsekvenser för miljön av nollalternativet	14
4 Miljöeffekter och miljökonsekvenser.....	15
4.1 Trafik	15
4.2 Trafikbuller.....	18
4.3 Luftföroreningshalter	20
4.4 Risker från transporter av farligt gods	21
4.5 Naturmiljö	23
4.6 Vattenfrågor: vattenkvalitet och dagvattenhantering.....	24
4.7 Kulturmiljö.....	25
4.8 Friluftsliv och rekreation	26
4.9 Markföroreningar	26
4.10 Påverkan från större industrier.....	26
5 Uppfyllelse av miljö kvalitetsmål	28
6 Uppföljning och övervakning.....	30
Referenser.....	31

Sammanfattning

Förslag till översiktsplan

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena. Ett förslag till fördjupning av översiktsplanen har utarbetats, den föreligger nu efter samråd och granskning som antagandehandling. Som en del i fördjupningen finns en ortsanalys som anger planens förutsättningar (bilaga 1) samt föreliggande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av planförslaget (bilaga 2).

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen utgår från Skövdes roll i regionen, kravet på hållbar utveckling och regionala och kommunala styrdokument. Utvecklingsstrategin är att centrala Skövde skall utvecklas till en blandstad som ger ett levande centrum. Förtätning och funktionsblandning skall leda till kortare avstånd mellan bostäder, arbetsplatser, butiker m m, till minskade barriäreffekter och ett rikare folkliv.

Ett drygt tiotal förtättningsområden identifieras. De länkas samman med förtätning, upprustning av gröna miljöer, huvudstråk för gång- och cykeltrafik kopplade bland annat till resecentrum och mot Billingen. För varje förtättningsområde föreslås inriktning vad avser täthet, funktionsblandning, innehåll av bostäder, arbetsplatser, handel, park m m. Totalt ges utrymme för ca 1000 bostäder, vilket möjliggör en ökning av antalet boende i centrala Skövde med omkring 50 %.

Strategin för centrala Skövdes rörelsestråk innebär att attraktiva stråk utvecklas för fotgängare och cyklister, inte minst i syfte att minska antalet korta bilresor i centrum. De större gatorna omgestaltas till olika gatukaraktärer. Kollektivtrafiken förbättras i enlighet med de regionala målen, särskilt viktigt är resecentrum. Stor vikt läggs vid en utveckling av parkerna.

Miljökonsekvenser av översiktsplaneförslaget

De viktigaste miljökonsekvenserna gäller trafiksystemet och de till trafiken knutna miljöaspekterna buller och luftföroreningar. Med den kraftiga ökningen av antalet boende i Skövdes centrala delar och även bebyggelsestillväxt i omlandet riskerar trafiken att öka avsevärt inom planområdet. Förslagen till funktionsblandning, utveckling av bättre förbindelser för gång- och cykeltrafiken samt förbättring av särskilt den externa kollektivtrafiken kommer dock att dämpa trafikstillväxten. Sannolikt, och om inga stora förändringar av omvärldsförutsättningarna sker, bedöms planförslaget ändå medföra vissa trafikökningar i centrala Skövde.

Dessa trafikökningar tenderar också att medföra ökning av buller och luftföroreningar. Ökningen vad gäller buller är dock liten och den kan elimineras genom sänkningar av medelhastigheterna. En översyn av skyltade hastigheter och ett fortsatt arbete med saneringsplan för buller rekommenderas. Med de fortgående förbättringarna av avgasreningsteknik och motorer samt byte till andra energikällor för fordonen bedöms utsläppen av luftföroreningar och klimatgaser från trafiken inte komma att öka i planområdet. Miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft klaras.

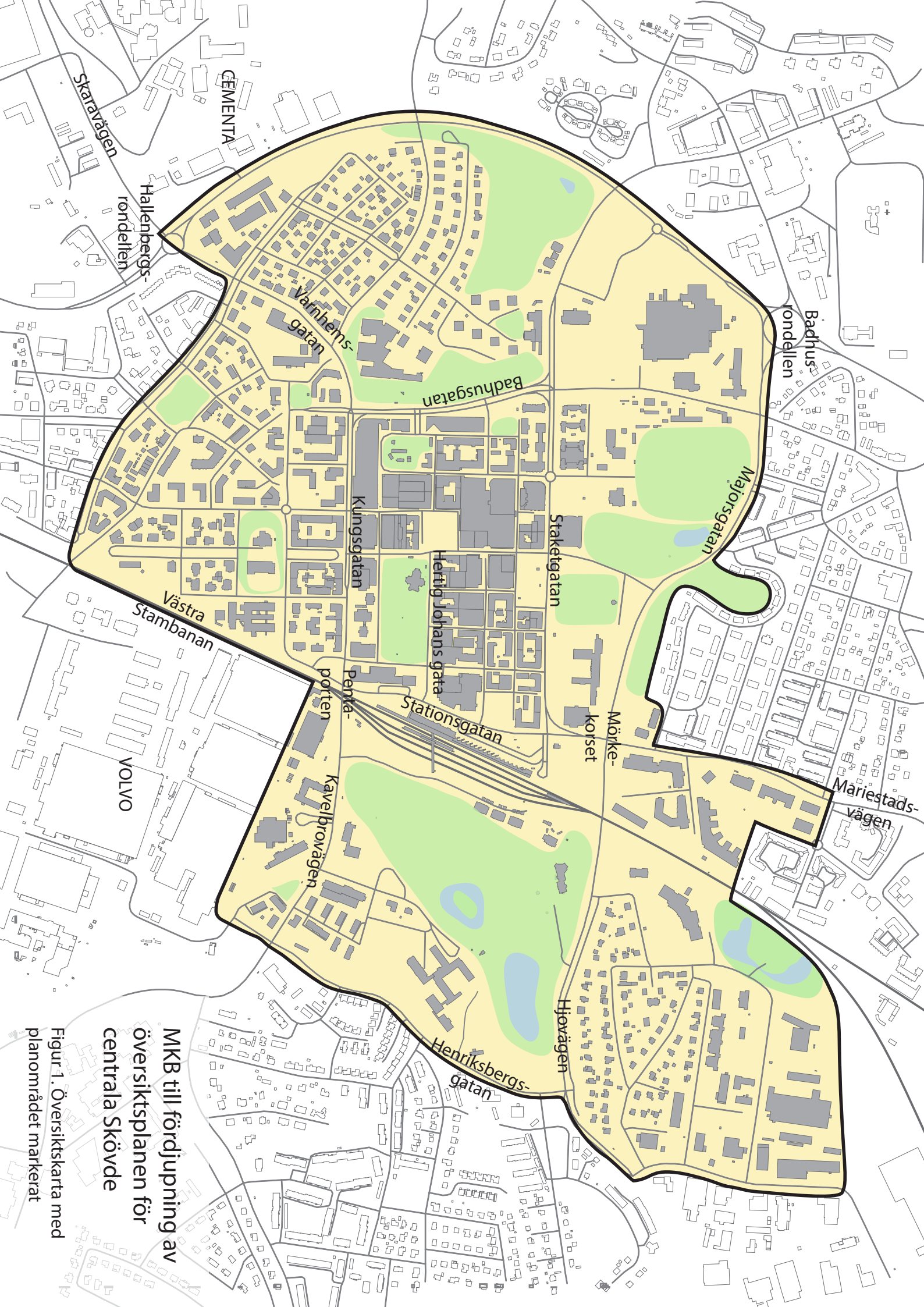
Inom planområdet sker transporter av farligt gods nästan enbart på Västra stambanan. Utöver väg 49 som tangerar planområdet finns här inga vägar som är rekommenderade för sådana transporter. Vid detaljplanering nära järnvägen måste riskutredningar utföras och behovet av riskreducerande åtgärder övervägas.

För naturmiljön och kulturmiljön bedöms planförslaget inte medföra några konsekvenser av betydelse. Anpassning av ny bebyggelse till stadens kulturhistoriska värden kommer att vara viktigt vid detaljplaneringen. Vad avser friluftsliv och rekreation innebär planförslaget avsevärda förbättringar. Nya parker föreslås och generellt utvecklas parkerna, bland annat så att de får ett bredare utbud. Parkerna förbinds med gröna stråk, och stråk för såväl gående som cyklister utvecklas upp mot Billingens friluftsområde.

Planförslaget innehåller åtgärder för fördröjning och rening av dagvatten och föreskriver generellt ett lokalt omhändertagande av dagvatten. Någon negativ påverkan på ytvattens kvalitet eller på grundvattnet som följd av planen är därför inte sannolik. Observans på markföroreningar är viktig i det fortsatta planarbetet.

Cementas täktverksamhet och tillverkningsanläggning samt Volvo Powertrain ligger utanför men i nära anslutning till planområdet. De har gällande miljötillstånd i vilka villkor uppställs beträffande bl a miljö störningar för omgivningen; planförslaget medför naturligtvis inga förändringar av dessa. Några uppgifter om miljö störningar från industrierna i nuläget inom planområdet finns inte.

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde innebär påtagliga förbättringar vad avser miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Beträffande Begränsad klimatpåverkan och Frisk luft innebär planförslaget inga försämringar. Vad gäller Levande sjöar och vattendrag bedöms konsekvenserna bli ungefär oförändrade, eventuellt fås vissa förbättringar till följd av övergripande åtgärder på dagvattensystemet.

MKB till fördjupning av
översiktsplanen för
centrala Skövde

Figur 1. Översiktskarta med
planområdet markerat

1 Inledning

1.1 Bakgrund

En ny översiktsplan för Skövde kommun, ÖP 2025, antogs och vann laga kraft 2012. I översiktsplanen anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde. I detta område skall då såväl stadskärnan som de centrumnära områdena ingå.

Fördjupningen av översiktsplanen skall belysa alla de frågor, behov, förutsättningar och utvecklingstankar som finns för att få till stånd en långsiktigt hållbar planering av markanvändning och funktioner i centrala Skövde.

Enligt översiktsplanen skall den allmänna inriktningen för centrala Skövde vara att utnyttja möjligheterna till omställning av verksamheter och funktioner i befintliga lokaler. Förtätning med ny bebyggelse genomförs där detta är möjligt. Då tillgången till jungfrulig mark är begränsad i centrala Skövde är det viktigt att hushålla med marken. Resecentrum utpekas som avgörande för Skövdes framtida utveckling och det är därför av största vikt att dess förutsättningar och framtida behov beaktas.

Ett förslag till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde har utarbetats, det föreligger nu efter samråd och granskning som antagandehandling. Som en del i fördjupningen av översiktsplanen har föreliggande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av planförslaget upprättats.

1.2 Förslag till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde – sammanfattning

Föreslaget till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde tar sin utgångspunkt i Skövdes roll i regionen, i kravet på hållbar utveckling och nationella miljö kvalitetsmål, samt i regionala och kommunala styrdokument.

Utvecklingsstrategin för centrala Skövde sammanfattas med att en sammanhållen blandstad ger ett levande centrum. Med förtätning och funktionsintegrering skall gångavstånden till arbetsplatser, butiker, olika mötesplatser m fl bli kortare och barriärerna mellan delområden bli mindre. Blandstaden skall ha ett rikare och tryggare folkliv såväl dagtid som kvällstid.

Planförslaget betonar att Skövde måste fungera som regionens centrum. Centrala Skövde skall fungera för alla, det skall vara tillåtande och välkomnande. Fler barnfamiljer flyttar in i städernas centrala delar, det kräver att riskerna från bland annat biltrafiken minimeras och att gång- och cykelvägar och mötesplatser utvecklas. Kopplingen till Billingen och dess friluftsområden och rekreationsanläggningar förstärks.

Ett drygt tiotal förtättningsområden, varav Stads kärnan är ett, har markerats. Dessa länkas samman genom bebyggelseförtätning, upprustning av de gröna miljöerna, utveckling av huvudstråk för gående och cyklister samt omgestaltning av stadens gatukaraktärer. Av särskild vikt är anknypningen till resecentrum.

För varje förtättningsområde föreslås inriktning vad avser täthet, funktionsblandning och lämpligt innehåll i ny eller kompletterande bebyggelse i form av bostäder, kontor eller andra verksamheter, utbildning, hotell. I några förtättningsområden föreslås ny park eller utveckling av den befintliga parken, och i ett par fall även förbättringar av anläggningar för dagvattenhanteringen. Lämplig kvartersstruktur vad avser innehåll av villor, radhus och flerbostadshus, öppet eller slutet kvarter, anordning av parkering m m redovisas. Totalt ges utrymme för ca 1000 bostäder. Detta innebär en möjlig ökning av antalet boende i centrala Skövde från 4.100 i dagsläget till drygt 6.000, dvs omkring 50 % ökning.

Ett viktigt inslag i planen är strategin för rörelsestråken i centrala Skövde. Stråk utvecklas för fotgängare och cyklister inte minst för att minimera korta resor med bil inom de centrala delarna av Skövde. De större gatorna inom området ges unika gatukaraktärer. Exempelvis utvecklas Majorsgatan-Hjovägen till en "huvudgata med parkkaraktär", där dock vissa insatser föreslås i några punkter för att öka säkerhet och trygghet och minska barriäreffekt för korsande gång- och cykeltrafik. Kollektivtrafiken förbättras i enlighet med den regionala målbilden, och vikten av utvecklingsmöjligheter för resecentrum understryks. Bilparkering föreslås i ökad grad ske i parkeringshus.

I separata avsnitt behandlas utveckling av parker och dagvattenhantering, anpassning till kulturmiljöer samt inriktning för handel, service och övrigt näringsliv.

1.3 Lagstiftning om MKB till översiktsplan och kommunens bedömning av betydande miljöpåverkan

Gällande bestämmelser om bedömningen av om en översiktsplan (eller en fördjupning av en översiktsplan) kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och om

en miljökonsekvensbeskrivning skall upprättas, redovisas i *Plan- och bygglagen (PBL) 3 kap 8 §* och i *Miljöbalken (MB) 6 kap 11 §*.

Enligt *Förordning om miljökonsekvensbeskrivningar* skall genomförandet av en översiktsplan eller ändringen av en översiktsplan generellt antas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat om planen anger förutsättningarna för sådana kommande tillstånd eller åtgärder som anges i förordningen. Bland sådana tillstånd eller åtgärder ingår det som närmast bedöms bli aktuellt vid fördjupningen av kommunens översiktsplan för centrala Skövde: ”projekt för tätortsbebyggelse ...”. Enligt förordningen kan därmed den nya fördjupade översiktsplanen ”*antas medföra en betydande miljöpåverkan*”.

När kommunen upprättar en plan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan skall kommunen göra en miljöbedömning av planen. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas (*MB 6 kap 11 §*). Inom ramen för miljöbedömningen skall kommunen upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) där den betydande miljöpåverkan som planens genomförande kan antas medföra identifieras, beskrivs och bedöms (*MB 6 kap 12 §*).

En granskning av planförutsättningarna inom centrala Skövde och förslaget till fördjupning av översiktsplanen pekar på att en betydande miljöpåverkan kan bli aktuell – men inte behöver bli det – med avseende på följande miljöaspekter:

- **Trafiksystemet och till trafiken knutna miljökonsekvenser.** Hit hör bullret från såväl vägtrafiken som järnvägstrafiken. Vidare finns risker från transporter av farligt gods, i första hand från godstågstrafiken på Västra stambanan, industrispår och uppställda tåg på rangerbangården. Av trafiken orsakade luftföroreningshalter kan eventuellt vara så höga att de innebär betydande miljöpåverkan.
- **Dagvattenhantering.** Det befintliga systemet för dagvattenhantering har brister, vilka blir särskilt problematiska vid stora dagvattentillflöden från Billingsens sydslutning.
- **Påverkan från stora industrier.** Strax utanför planområdet ligger två stora industrianläggningar, Cementa och Volvo, vilka eventuellt kan medföra luftföroreningar och störande lukt inom centrala Skövde.

1.4 Avgränsningar

Geografiskt

Konsekvenserna av förslaget till fördjupning av översiktsplanen beskrivs i första hand för planområdet, centrala Skövde – se **figur 1**. Beträffande vissa miljöaspekter kan effekterna sträcka sig utanför staden.

Tidsmässigt

Horisontår för fördjupningen av översiktsplanen är 2025.

Miljöaspekter

Utöver de miljöaspekter som i kapitel 1.3 anges kunna medföra en betydande miljöpåverkan behandlar miljökonsekvensbeskrivningen mer kortfattat naturmiljö, kulturmiljö och friluftsliv. Dagvattnet från området, åtgärder för lokal hantering av dagvattnet och påverkan på vattenkvaliteten i de åar dit dagvatten leds redovisas.

Uppgifter om markföroreningar i planområdet sammanställs. Påverkan på planområdet av olika miljöstörningar från näraliggande större industrier – buller, luftföroreningar, lukt m fl – bedöms.

Vissa miljöaspekter behandlas inte i MKBn, antingen därför att de inte är relevanta i denna plan eller därför att planens miljöeffekter med avseende på dessa aspekter bedöms bli små eller inga. Dit hör bl a geotekniska förhållanden och skredrisker, vibrationer och strålning.

Alternativ

Några alternativa förslag till planförslaget har inte utarbetats. Det framtida nollalternativet, dvs att översiktsplaneförslaget inte genomförs, skall däremot enligt MB konsekvensbeskrivas.

2 Miljöförutsättningar

2.1 Miljökvalitetsnormer (MKN)

Allmänt

Enligt 5 kap 1 § *Miljöbalk (MB)* får regeringen för vissa geografiska områden eller för hela landet meddela föreskrifter om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt (miljökvalitetsnormer), om det behövs för att skydda människors hälsa eller för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön. Vid all bebyggelseplanering ska gällande MKN beaktas.

Förordningar om miljökvalitetsnormer (MKN) finns hittills framtagna för:

- utomhusluft
- omgivningsbuller
- fisk- och musselvatten
- vattenförekomster

MKN – Utomhusluft

MKN för utomhusluft enligt *Luftkvalitetsförordning* omfattar kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, bly, partiklar, kolmonoxid, bensen och ozon. Om det finns risk för att någon MKN inte uppfylls skall ett åtgärdsprogram tas fram. Överskridanden av miljökvalitetsnormerna kan förekomma inom vissa områden i landet, de gäller då främst kvävedioxid och partiklar, i undantagsfall bensen.

Luftföroreningar kan innefatta många olika ämnen, men vad avser trafikens utsläpp är det främst kvävedioxid (NO₂) och inandningsbara partiklar (PM10 och PM2,5) som kan orsaka problem. Utsläppen av koldioxid (CO₂) ger upphov till globala miljöproblem i form av växthuseffekt, där vägtrafiken står för ett betydande bidrag. För koldioxid finns ingen fastställd miljökvalitetsnorm.

Se vidare avsnitt 4.3 Luftföroreningshalter.

MKN – Omgivningsbuller

MKN gäller för omgivningsbuller enligt *Förordning om omgivningsbuller*. Enligt Naturvårdsverket finns till följd av förordningen en skyldighet att genom att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram sträva efter att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa. Detta är en miljökvalitetsnorm enligt miljöbalken – en så kallad målsättningsnorm. Några preciseringar av gränsvärden eller riktvärden för buller redovisas däremot inte i förordningen. Det är därmed

andra beslut och riktlinjer som blir styrande för hur trafikbullret inom det aktuella planområdet skall bedömas, se vidare avsnitt 4.2 Trafikbuller.

MKN – Fisk- och musselvatten

Sedan 2001 gäller *Förordning om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten*. Gräns- och riktvärden för vattnets temperatur, pH, syreinhåll och halter av slam, nitriter, kolväten, olika metaller m m finns angivna dels för laxvatten och dels för andra fiskvatten. I den förteckning Naturvårdsverket har upprättat över fiskvatten som ska skyddas (*Naturvårdsverket 2002*), återfinns dock inte Tidån eller de här aktuella vattendragen som utgör biflöden till Tidån. MKN för fisk- och musselvatten är därför inte relevanta i detta planeringsfall.

MKN – Vattenförekomster

Inom EU finns det sedan år 2000 ett gemensamt regelverk, ramdirektivet för vatten, för att bevara och förbättra vattenmiljön i Europas grund- och ytvatten. Målsättningen med EU:s ramdirektiv för vatten är att alla vatten ska ha god status och att vattenkvaliteten inte får försämrats. Arbetet ska vara inriktat på att minska föroreningar, främja hållbar vattenanvändning och förbättra tillståndet för de vattenberoende ekosystemen.

Sveriges reglering av detta arbete sker framförallt inom ramen för miljöbalken, *Förordning om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön* och Naturvårdsverkets föreskrifter om klassgränser (*Naturvårdsverket 2008*). Vattenmyndigheten förvaltar yt- och grundvatten som är uppdelat i fem olika vattendistrikt.

Vattenmyndigheten fastställer bl a miljö kvalitetsnormer och åtgärdsplaner för vattenförekomsterna. Enligt EU:s ramdirektiv för vatten skall alla vatten i Europa ha uppnått så kallad *God ytvattenstatus* år 2015. Denna status består av dels **ekologisk status**, dels **kemisk ytvattenstatus**. Ekologisk status graderas i en femgradig skala. De fem statusklasserna är: hög, god, måttlig, otillfredsstillande och dålig status. Kemisk ytvattenstatus klassificeras som god status eller ej god status.

Vad avser *grundvatten* är **kvantitativ status** ett tillstånd relaterat till direkta och indirekta vattenuttags påverkan på en grundvattenförekomst, den klassificeras som god eller otillfredsstillande. **Kemisk grundvattenstatus** är den kemiska kvaliteten hos en grundvattenförekomst och klassas som god eller otillfredsstillande.

Vatten som inte har godtagbar status skall åtgärdas, och åtgärdsprogram och förvaltningsplaner skall finnas för varje vattendistrikt. Generellt gäller att vattenföre-

komst skall uppnå lägst God status/potential senast år 2015 och att ingen vattenförekomsts status försämras.

De med hänsyn till fördjupningen av översiktsplanen aktuella ytvattnen, tre biflöden till Tidån, samt två grundvattenförekomster behandlas i kapitel 4.6.

2.2 Miljö kvalitetsmål

Följande nationella miljö kvalitetsmål har beslutats av riksdagen (*Prop. 2009/10:155*).

1. Begränsad klimatpåverkan	9. Grundvatten av god kvalitet
2. Frisk luft	10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
3. Bara naturlig försurning	11. Myllrande våtmarker
4. Giffri miljö	12. Levande skogar
5. Skyddande ozonskikt	13. Ett rikt odlingslandskap
6. Säker strålmiljö	14. Storslagen fjällmiljö
7. Ingen övergödning	15. God bebyggd miljö
8. Levande sjöar och vattendrag	16. Ett rikt växt- och djurliv

De av Länsstyrelsen antagna regionala miljö kvalitetsmålen för Västra Götalands län överensstämmer numera med de nationella målen. Länsstyrelsen gör årligen en regional uppföljning av måluppfyllelsen för flertalet mål.

I kapitel 5 redovisas närmare vilka miljö kvalitetsmål som är relevanta för denna fördjupade översiktsplan och hur planen medverkar till att dessa mål uppfylls.

3 Konsekvenser för miljön av nollalternativet

En miljökonsekvensbeskrivning skall enligt MB 6 kap 12 § innehålla "en beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen, programmet eller ändringen inte genomförs". Beskrivningen skall inte avse nuläget utan en framtid utan ett genomförande av planen, ett "nollalternativ".

Utän en fördjupning av kommunens översiktsplan för centrala Skövde kommer den kommunomfattande översiktsplanen att utgöra det övergripande, styrande dokumentet – den motsvarar alltså det framtida nollalternativet.

Översiktsplanen är relativt ny och redovisar de riktlinjer för centrala Skövde som den fördjupade översiktsplanen utgått ifrån. Förslaget till fördjupning av översiktsplanen skiljer sig därför inte idémässigt från kommunens översiktsplan, men ger en konkretisering och ett sammanhang på mer detaljerad nivå. Detta gäller särskilt redovisningen av förtättningsområdena i staden, deras avgränsning, inriktning och innehåll.

Jämfört med nollalternativet tillför fördjupningen av översiktsplanen också utvecklingsförslag som får stor betydelse ur miljösynpunkt, det gäller särskilt på två områden. I planförslaget identifieras och föreslås viktiga stråk för gång- och cykeltrafiken, vilka skall bilda ett sammanhängande nät med hög framkomlighet och säkerhet. Gång- och cykelvägnätet ger ökad tillgänglighet inom Stadskärnan och till resecentrum, högskolan, Billingen m fl målpunkter. Skapandet av ett alternativt gång- och cykelvägnät medverkar också till en minskning av biltrafiken i centrum, särskilt av de korta bilresorna.

Utifrån en inventering av grönytor och parker inom planområdet redovisar planförslaget vissa nya parkområden och generellt en utveckling av parkerna så att de får olika karaktärer och därmed ökar utbudet av rekreativsmöjligheter i parkerna. Ett sammanhang av parker och sammanbindande gröna stråk redovisas också.

4 Miljöeffekter och miljökonsekvenser

4.1 Trafik

Avgränsningar och mål

Under rubriken Trafik behandlas såväl trafik och transporter som den infrastruktur som trafiken använder sig av. Alla här förekommande trafikslag ingår: gång, cykel, kollektivtrafik med buss eller tåg, samt bil. Transporterna av gods påverkas obetydligt av planförslaget och behandlas inte. Transporter av farligt gods och de risker för omgivningen som de kan medföra diskuteras dock, se kapitel 4.4 nedan.

Trafiken i sig är inte en av de miljöaspekter som en miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken måste beskriva, men trafiken utgör bas för olika trafikrelaterade miljöeffekter som buller, luftföroreningar m fl. Dessutom påverkar såväl trafiken som utformningen av gator och andra trafikstråk säkerhet, trygghet och visuell miljö.

Mål och utgångspunkter för hur trafiken skall utvecklas i framtiden redovisas i första hand i följande dokument: Målbild för kollektivtrafiken 2025 i Skaraborg (*Skaraborgs kommunalförbund m fl 2009*) och Trafikstrategi för Skövde (*Skövde 2012*).

Målbilden för kollektivtrafik anger utifrån olika samhällsmål - att Skaraborg skall utvecklas till en mer attraktiv och konkurrenskraftig region, med god tillgänglighet till arbete och studier samt med hållbar utveckling - särskilda delmål för kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken skall bli snabbare och använda sig av prioriterade stråk, bytespunkternas standard skall ökas, pendlingsmöjligheterna skall förbättras, och trafiken skall klimatanpassas. Med dessa åtgärder skall kundnöjdheten förbättras och resandet öka med 50 % fram till år 2025.

Trafikstrategin syftar till att peka ut önskad riktning för utvecklingen av trafiksystemet i Skövde, att behandla trafiksystemet som en del av en helhet i arbetet med att planera staden, samt att identifiera övergripande problem. Följande målbild för trafiksystemet i Skövde år 2025 har formulerats:

Skövde ska vara den lättillgängliga staden för invånare och besökare där ingen skadas eller upplever otrygghet. God tillgång till kollektivtrafik, parkering och gång- och cykelvägar säkerställer att stadens olika delar nås med lätthet. Stadens fordon drivs uteslutande med fossilfria bränslen och långväga resande och transporter sker övervägande med tåg. Stadens

utveckling genomlys av hänsyn till sambandet mellan bebyggelsestruktur, trafikens omfattning och miljöpåverkan.

Vid konkurrens om utrymmet ska kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik prioriteras.

Effekter av planförslaget

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde ger vad gäller trafiken i vid mening effekter som kan indelas i följande tre grupper, även om dessa också går in i varandra:

- Trafikens omfattning, mätt i antalet förflyttningar eller personkm.
- Trafikens fördelning på olika trafikslag.
- Utformningen av den infrastruktur som trafiken utnyttjar sig av.

Inom planområdet bor idag ca 4.100 personer. Planförslaget ger utrymme för ca 1.000 nya bostäder. Detta motsvarar i storleksordningen 2.000 nya boende, givet normalt antal boende per lägenhet och att merparten av bostadslägenheterna förläggs till flerbostadshus. En rimlig utgångspunkt är därför att antalet boende inom planområdet ökar med omkring 50 %. Erfarenhetsmässigt måste man räkna med ungefär samma ökning av antalet förflyttningar och resor för de boende, däremot kan fördelningen på trafikslag bli en annan än idag. Förutom ett ökat antal bostäder föreslås i planen också fler verksamheter i kontor och vissa öknings av antalet utbildningsplatser.

Trafikens omfattning inom planområdet bestäms inte bara av den trafik som alstras i den centrala staden utan också av trafiken utifrån till staden samt genomfarts- trafik. Översiktsplan 2025 för Skövde kommun ger utrymme för en avsevärd befolkningstillväxt även utanför centrala staden, bl a inom områdena i stadens nordöstra delar. Den externa bebyggelseutvecklingen kan därmed också medföra ökad trafik, av olika trafikslag, inom det centrala stadsområdet.

För att dämpa öknings av den externa biltrafik som berör Skövdes centrala delar är åtgärder som ökar andelen kollektivtrafikresande och minskar andelen bilresande angelägna. Behovet är stort av att ovan redovisade åtgärder för att förbättra kollektivtrafiken och öka dess attraktivitet blir genomförda. Inom planområdet spelar därvid resecentrum en central roll, både för tåg- och busstrafiken. Nästan hela planområdet (utom mindre delar av Västermalm, Arenaområdet och Mariesjö) är beläget inom 1 km avstånd (fågelvägen) från resecentrum, de upplevs då av många ligga på gångavstånd. Aktuell planering för

att öka busstrafikens kapacitet och tillgänglighet och minska Stationsgatans barriäreffekt gentemot resecentrum är mycket positiv.

Vad avser den interna trafiken i planområdet innebär ett genomförande av förslagen att omvandla, förtäta och funktionsblanda i sig en dämpning av andelen bilresor. Busslinjenätet i planområdet förändras något, med utgångspunkten att hållplats skall finnas inom 400 m avstånd från bostad. Det är dock tveksamt om trafikslaget buss kommer att kunna spela en ökad roll inom planområdet.

Av stor betydelse för att bilen i minskad grad skall användas vid interna förflyttningar bedöms däremot förslagen till sammanhängande stråk för gång- och cykeltrafiken få. De två huvudstråken i öst-västlig respektive nord-sydlig riktning samt övriga stråk riktade mot Arenaområdet-Billingen, högskolan, Mariesjöområdet m fl täcker in hela planområdet. Utformningen av dessa stråk, så att de ger såväl hög framkomlighet för gång- och cykeltrafiken som säkerhet och trygghet för alla trafikslag, blir en grannliga uppgift.

Sammantaget är det med hänsyn till bebyggelseutvecklingen både inom och utanför Skövdes centrala delar sannolikt oundvikligt med vissa ökning av trafiken inom planområdet (om inte stora förändringar sker av omvärlds-förutsättningarna). Ett genomförande av ovan beskrivna åtgärder beträffande kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik bedöms dock ge en påtaglig effekt på trafikens fördelning på trafikslag.

I planen redovisas förslag till ”gatukaraktärer” för de större gatorna inom planområdet. Direkt utanför området ligger Vadsbovägen som anges som ”huvudled” där fordonstrafiken skall prioriteras; denna berörs alltså inte av planen. Majorsgatan-Hjovägen anges som ”huvudgata med parkkaraktär”, här vidtas i några punkter åtgärder för att minska hastigheterna och framkomligheten i syfte att öka säkerhet och trygghet samt minska barriäreffekter för gång- och cykeltrafiken. För övriga större gator syftar förslagen främst till att ge dessa en ökad stadskaraktär.

Åtgärdsförslagen beträffande större gator medför vissa sänkningar av framkomligheten på Majorsgatan-Hjovägen och även på Stationsgatan, vilket kan medföra en mindre trafikomfördelning på gatunätet. En sänkning av skyltade hastigheter till 40 km/h, i vissa fall 30 km/h, bör övervägas. Detta sänker mer generell framkomligheten utan att nämnvärt påverka gatunätets kapacitet, samtidigt som säkerheten och tryggheten ökar.

Västra stambanan, det enda riksintresset för trafik inom planområdet, påverkas inte direkt av planförslaget. Sedan tidigare tillämpas regeln om ett bebyggelsefritt avstånd om 30 m på vardera sidan järnvägen; vissa avsteg från denna regel kan dock behöva göras kring resecentrum.

4.2 Trafikbuller

Nuläget

Den bullersaneringsplan som upprättades för staden 2002 redovisade inom centrum relativt höga ekvivalenta ljudnivåer vid bostadshus belägna längs bland annat Varnhemsgatan-Kungsgatan, Majorsgatan, Stationsgatan-Mariestadsvägen, Storgatan samt även Vadsbovägen.

Under 2014 har utförts en kartläggning av vägtrafikbullret inom Skövde stad och Skultorps tätort (*Ramböll 2014*). Beräkningar har gjorts av både ekvivalenta och maximala ljudnivåer från trafiken. Inom planområdet redovisas höga ekvivalenta ljudnivåer längs de ovan uppräknade gatorna, samt därtill längs Badhusgatan, Hjovägen, Kavelbrovägen och Henriksbergsgatan. Baserat på exponeringsberäkningar anges att ca 14 % av bostadsfastigheterna inom utredningsområdet är utsatta för ekvivalenta ljudnivåer som överstiger gällande riktvärde, 55 dBA (se nedan).

Även tågtrafiken på Västra stambanan orsakar höga ekvivalenta och maximala ljudnivåer inom delar av planområdet.

Effekter av planförslaget

Slutsatsen i kapitel 4.1, att vissa trafikökningar sannolikt är oundvikliga som följd av förslaget till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, får också som konsekvens vissa öknings av de ekvivalenta ljudnivåerna. En ökning av trafiken med 25 % medför 1 dBA högre ekvivalentnivå; rimligen är det trafikökningar och bullerökningar av denna storleksordning eller lägre som man har att räkna med.

Sänkningar av hastigheter, genom en nedskyltning av hastigheter eller fartdämpande åtgärder, minskar däremot bullret. En faktisk sänkning av medelhastigheten från 50 km/h till 40 km/h eller lägre minskar de ekvivalenta ljudnivåerna med ca 2 dBA. Den i kapitel 4.1 rekommenderade översynen av skyltade hastigheter bedöms således kunna resultera i att högre bullernivåer som följd av ökad trafik kompenseras av hastighetssänkningar.

Fortsatt planering

Med hänsyn till de förändringar av bullernivåerna som kan bli en följd av planen och för att uppfylla andemeningen i gällande miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller bör arbetet med bullersaneringsplanen återupptas.

Riktvärden för buller utomhus från vägar, spårtrafik och flygplatser vid bostadsbyggnader har nyligen fastställts (*Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader*). Förordningen skall tillämpas för bostadshus, såväl vid detaljplanering som i bygglovärenden. Grundläggande riktvärden är att buller från vägar och spårtrafik inte bör överskrida 55 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad eller 50 dBA maximal ljudnivå på uteplats som anordnas i anslutning till bostadsbyggnaden. För en bostad om högst 35 m² gäller i stället att bullret inte bör överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad.

Den i översiktsplanen föreslagna nya bostadsbebyggelsen utgörs i stor utsträckning av förtätning i relativt trafiknära lägen. I en del fall kan troligen ändå ovannämnda riktvärden (bland annat 55 dBA utomhus) klaras i och med att trafikmängderna på vissa vägar är låga. I andra fall kan tillfredsställande ljudnivåer erhållas genom att byggnader innehållande kontor eller andra verksamheter placeras närmast vägen och skärmar av bullret.

Avsteg från dessa riktvärden bedöms ändå komma att behöva göras i vissa fall (användningen av de tidigare så kallade avstegsfallen redovisas i *Boverket 2008*). I den nya förordningen om trafikbuller vid bostäder anges att om ovannämnda ljudnivåer ändå överskrids bör minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasad och 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids mellan kl 22 och 06 vid fasaden.

Vid detaljplanering av bostäder skall – om det inte anses obehövligt med hänsyn till bullersituationen – planbeskrivningen innehålla en redovisning av beräknade ljudnivåer från omgivningsbuller (*Prop. 2013/2014:128*).

4.3 Luftföroreningshalter

Nuläget

Miljökvalitetsnormer gäller för luftföroreningar i utomhusluft, bl a för kvävedioxid, svaveldioxid, kolmonoxid, bensen, bly och partiklar (*Luftkvalitetsförordning*). Normerna för partiklar har hittills omfattat större partiklar, PM10, men från och med 2015 gäller särskilda MKN även för mindre partiklar, PM2,5 (fram till dess skulle miljökvalitetsnormen ”eftersträvas”).

Utöver MKN finns ett miljökvalitetsmål för Frisk luft: ”Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.” (*Prop 2009/10:155*). Detta är ett ”generationsmål” – det skall alltså vara uppnått inom en generation.

Mätningar av luftföroreningshalter utförs inom ramen för Miljösamverkan i östra Skaraborg och redovisades senast i *Miljösamverkan östra Skaraborg 2013*. Följande uppgifter är hämtade ur denna rapport.

De år 2010 utförda mätningarna av kvävedioxid i Skövde angav som årsmedelvärde 18 mikrogram/m³. Detta understiger såväl miljökvalitetsnormen (40) som miljökvalitetsmålet (20) för årsmedelvärde av kvävedioxid. Mätningar av partikelhalter (PM10) i gaturum vid kulturhuset i Skövde år 2010 redovisade 13 mikrogram/m³ vilket också understiger motsvarande miljökvalitetsnorm (40) och miljökvalitetsmål (15). Ett tredje kritiskt ämne är erfarenhetsmässigt bensen. Mätningar i gaturum i Skövde år 2009 redovisade ett årsmedelvärde för bensen om 1 mikrogram/m³. Detta understiger med stor marginal miljökvalitetsnormen (5), men är samma som miljökvalitetsmålet (1). I framtiden kommer mätningar att göras även för halter av små partiklar (PM2,5).

Senare utförda mätningar av kvävedioxid-, partikel- och bensenhalter vid Kulturhuset (*Luft i Väst 2015*), respektive beräkningar av partikel- och bensenhalter i ett område norr om Volvo Powertrain (*ÅF 2015*), bekräftar denna bild av luftföroreningssituationen. Uppmätta eller beräknade kvävedioxidhalter, partikelhalter och bensenhalter underskrider med stor marginal gällande miljökvalitetsnormer, och ligger i nivå med eller nära Frisk lufts miljökvalitetsmål.

Effekter av planförslaget

Utsläppen av luftföroreningar från trafiken i centrala Skövde tenderar att öka i framtiden i och med de trafikökningar som blir en sannolik följd av ett genomförande av den fördjupade översiktsplanen och andra förändringar i omlandet.

Dessa öknings bedöms emellertid i huvudsak kompenseras av att fordonens utsläpp av luftföroreningar per km fortsätter att minska på grund av skärpningar av utsläppskraven och bättre avgasreningsteknik. Gällande miljö kvalitetsnormer för utomhusluft bedöms därmed inte riskera att överskridas i framtiden, sannolikt kommer inte heller miljö kvalitetsmålen att överskridas.

Även för utsläppen av klimatgaser bedöms motsvarande resonemang gälla beträffande sannolika framtida trafikökningar som kompenseras av bättre fordonsteknik och byte till andra energikällor för biltrafiken.

Radon

Enligt uppgift (*Miljönämnden Östra Skaraborg 2014*) utsätts delar av det befintliga bostadsbeståndet för radonhalter som överstiger 200 Bq per m³ luft. Till de av riksdagen beslutade nationella miljö kvalitetsmålen (*Prop. 2009/10:155*) är knutet ett delmål som innebär att radonhalterna i alla bostäder skall vara lägre än 200 Bq per m³ luft år 2020.

4.4 Risker från transporter av farligt gods

Nuläget

Transporter av farligt gods innebär risker för människor och miljö i omgivningen, om det transporterade fordonet blir inblandat i en olycka och det farliga godset därvid kommer ut och eventuellt också antänds och exploderar. Farligt gods kan finnas av många slag, men av dominerande betydelse är explosiva ämnen, brandfarliga eller giftiga gaser, brandfarliga vätskor (i huvudsak petroleumprodukter), oxiderande och giftiga ämnen. Transporterna kan utföras med alla transportslag, här är järnvägs- och vägtransporter aktuella.

Beslutade ”rekommenderade” leder för transport av farligt gods återfinns i *NVDB 2014*. Staden Skövde berörs, förutom av Västra stambanan, av väg 26 och väg 49 (västra delen) angivna som ”primära vägar”, och av väg 49 (östra delen) angiven som ”sekundär väg”. De för transport av farligt gods rekommenderade vägarna passerar alla utanför planområdet. I Hallenbergsrondellen som väg 49 passerar genom tangeras dock planområdet.

Kommunen har utfärdat en lokal trafikföreskrift om förbud mot transporter av farligt gods på Hjovägen, avsnittet mellan Mariestadsvägen och Kanikegränd, dvs genom viadukten under järnvägen. Avsikten är att förhindra genomfartstransporter med farligt gods på den ”gamla” genomfartsvägen Skara–Hjo.

Riskpolicy

Länsstyrelserna i Västra Götaland, Skåne och Stockholm har utarbetat Riskhantering i detaljplaneprocessen – en riskpolicy för markanvändning vid transportleder för farligt gods (*Länsstyrelsen i Västra Götaland m fl 2006*). Dokumentet syftar generellt till att ge underlag för ett hänsynstagande till risker från farligt gods-transporter vid fysisk planering, men fokuserar på transporter på väg och järnväg.

Riskpolicyn innebär att riskerna och hanteringen av riskerna från transporter av farligt gods skall beaktas inom riskhanteringsavståndet 150 m från farligt gods-led. Inom detta avstånd redovisas tre zoner A, B och C, dock utan preciserade avståndsmått. Inom zon A närmast transportleden kan bland annat trafik, parkering och friluftsområde vara acceptabla markanvändningar. Bostäder, centrum, skolor m m för vilka kraven på skyddsavstånd är större redovisas inom zon C längst från transportleden. För att inom dessa generella ramar avgöra vad som är acceptabel markanvändning och/eller vilka skyddsavstånd som krävs, skall enligt policyn riskanalys och riskvärdering utföras, och i de fall beräknad risknivå inte är tolerabel skall riskreducerande åtgärder tas fram.

Planförslaget - riskhantering

I planförslaget anges att frågan om risker från transporter av farligt gods skall behandlas vid detaljplanering av områden som är belägna inom 150 m avstånd från Västra stambanan eller väg 49.

I planområdet, centrala Skövde, finns alltså inga vägar förutom den tangerande väg 49 som är rekommenderade för transport av farligt gods. Frågan om risker från transporter av farligt gods vid planering inom planområdet är därför i huvudsak knuten till Västra stambanan. Förutom Länsstyrelsens riskpolicy gäller här en riktlinje i den antagna översiktsplanen för Skövde kommun om att nybebyggelse generellt inte bör tillåtas inom 30 m från järnväg, oberoende av om det sker transporter av farligt gods eller inte. Resecentrum ligger dock på kortare avstånd än 30 m och har behandlats som ett undantag.

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde innehåller sammanlagt fem delområden som är belägna nära Västra stambanan och som utgör förtättningsområden för olika slag av nybebyggelse. Därtill kommer pågående planläggning kring resecentrum, i två delområden belägna på vardera sidan om järnvägen. Analyser och överväganden av risker och behovet av skyddsåtgärder kommer för förtättningsområdena att behöva utföras, i enlighet med Länsstyrelsens riskpolicy och kommunens riktlinje.

4.5 Naturmiljö

Den fördjupade översiktsplanen medför ingen eller liten påverkan på områden med höga naturvärden (*Länsstyrelsen 2014*). Detta är en följd av att planen omfattar ett i huvudsak redan bebyggt område och att föreslagna förändringar utgörs av förtätning och omvandling av bebyggelse. Viss påverkan – av såväl positiv som negativ art – kommer dock att ske på grönområdena inom planområdet.

Närmast belägna riksintressen för naturvård är Nordbillingen (NRO 14075) och Sydbillingen (NRO 14098), de ligger väster om planområdet på ett minsta avstånd om ca 1 km. Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden som är av särskilt intresse från naturvårdssynpunkt, de har också fastställts som riksintressen. Skövde kommun innehåller över 30 Natura 2000-områden men de ligger alla en bit utanför staden. Området Klasborg-Våmb ligger närmast, en dryg kilometer sydväst om planområdet.

Inne i staden finns två rödlistade arter som anges som ”sårbara” (*Artdataportalen 2014*). Den ena gäller en skogsalm som står strax norr om Hallenbergsrundellen, längs Varnhemsgatan. Den andra sårbara arten är ”grenigt kungsljus”, den växer i den nordligaste delen av arenaområdet, nära Majorsgatan. Vid fortsatt planering inom berörda områden bör växtplatser och växtbetingelser för dessa beaktas.

De åtgärder i planen som mest kan påverka de upplevda naturmiljöerna är förändringar och utveckling av park- och grönområden. Föreslagna förändringar handlar framförallt om att utveckla parkernas potential för rekreation och ökad trygghet (se ytterligare i kapitel 4.8 nedan) och att i ett par fall använda mindre delar för dagvattendammar (se kapitel 4.6). Dessa åtgärder bedöms inte medföra någon påverkan av betydelse på parkernas naturvärden. I två av parkerna, Garpaparken och Västerhöjdskullen, sker dock ett visst intrång i och med föreslagna bebyggelsekompletteringar.

4.6 Vattenfrågor: vattenkvalitet och dagvattenhantering

Ytvatten

Planområdet innehåller inga ytvatten förutom mindre bäckar och några dammar. I och med avledningen av dagvatten från området berörs recipienterna Ösan, Ömboån och Svesån öster om staden. Ösan utgör biflöde till Tidan, och Ömboån och Svesån är biflöden till Ösan.

Tidan, med många biflöden varav Ösan är det största, rinner från Ulricehamns-trakten, genom Skaraborg och ut i Väneren i Mariestad. Vattenkvaliteten präglas av omgivande jordbruksmark, tätorternas reningsverk och enskilda avloppsanläggningar, vilket medför höga fosfor- och kvävehalter. Den biologiska produktionen är hög och bottenfaunan verkar vara litet påverkad av näringsämnen och organiskt material vid de lokaler som blivit undersökta. Man kan finna ovanliga arter och ett högt antal olika arter i vattendragen. Fiskfaunan i systemet är också mycket artrik med bland annat öring, asp och färna.

Vattenförekomsten Ösan, sträckan Frösve till Skövde (ID SE648207-139009), fastställdes till ”måttlig ekologisk status” 2009 (*Viss 2015*). Miljöproblemen består främst i övergödning och vandringshinder för fisk. God ekologisk status skall ha uppnåtts 2021. Den kemiska statusen (exklusive kvicksilver) fastställdes 2009 till ”god kemisk ytvattenstatus”, denna får inte försämrats.

Grundvatten

Två grundvattenförekomster, Falköping-Skövde (ID SE646218-137540) och Hagelberg (ID SE647435-138564), berör delar av planområdet. Förutsatt ett effektivt omhändertagande av dagvattnet och föroreningarna i dagvattnet, samt att krav ställs på gängse miljöskyddsrutiner under byggskedet, bedöms planförslaget inte medföra någon påverkan av betydelse för grundvattnet.

Dagvattenhantering

Dagvatten är nederbörd som rinner av från tak, vägar, parkeringsplatser och andra hårdgjorda ytor. Det dagvatten som inte infiltreras i marken rinner i diken eller ledningar, eventuellt via ett reningsverk, till recipient. Dagvattnet för med sig föroreningar som orsakats av bl a trafik.

Förslagen till ny bebyggelse inom planområdet medför vissa öknings av dagvattenvolymer även om delar av berörda områden redan är hårdgjorda. Därtill kommer ytvattnet från Billingens sluttning, som leds via stadens centrala delar till recipient och där ledningskapaciteten tidvis är otillräcklig.

I planen anvisas som principer för dagvattenhanteringen lokalt omhändertagande av dagvatten och utbyggnad av dammar eller magasin i syfte att fördröja dagvattenflödet och därmed minska kraven på ledningskapacitet samt även minska utsläppen av föroreningar i recipient. I två av planens förtätningsområden, Garpaparken och nära Vasaplatsen, föreslås förbättringar av den befintliga dagvattendammens funktion respektive utbyggnad av ett fördröjningsmagasin för dagvatten. Generellt ger åtgärderna positiva konsekvenser med avseende på såväl översvämningssproblem vid häftiga regn som transporter av föroreningar till recipient.

4.7 Kulturmiljö

Åtgärder inom planområdet i form av bebyggelseförändringar och andra förändringar av markanvändningen medför en påverkan på kulturmiljön. Det hänger samman med att stadens centrala delar generellt innehåller såväl bebyggelsestrukturer som enskilda byggnader av kulturhistoriskt värde. Särskilt gäller detta Stadskärnan samt Vasastaden och Västermalm inom planområdets södra och sydvästra delar. Även parkerna, regementsområdet och vissa industrimiljöer har kulturvärden.

Inga riksintressen för kulturmiljövård berör staden eller dess centrala delar (*Länsstyrelsen 2014*).

Sammanlagt ett drygt tjugotal fornminnen finns enligt länsstyrelsens register markerade inom planområdet (*Riksantikvarieämbetet 2014*). De gäller bland annat rester av gravhögar, brunnar, en milstolpe.

I de riktlinjer för kulturmiljön som redovisas i planförslaget anges att hänsyn skall tas till stadens kulturhistoriska bebyggelsestruktur och byggnader, till de industrihistoriska miljöerna i Volvoområdet, m m. I vad mån de i planen föreslagna åtgärderna kommer att medför någon påverkan på kulturmiljövärdena kan därför inte bedömas i nuläget, utan detta avgörs vid detaljplaneringen där kulturmiljöfrågorna måste finnas med och ha prioritet. Avgörande blir då hur väl de konkreta förändringarna kommer att infogas i de befintliga strukturerna, hur väl de anpassas och om de eventuellt ger positiva tillskott.

Vad avser fornlämningarna får dessa beaktas antingen genom att ingrepp undviks och deras kulturella värden lyfts fram, eller genom att de grävs ut, dokumenteras och eventuellt tas bort. Även detta sker bäst i detaljplaneskedet när alla förutsättningar finns klarlagda.

4.8 Friluftsliv och rekreation

Väster om staden finns på nära håll det stora friluftsområdet Billinge–Valle–Hornborgasjön, som också utgör riksintresse för friluftsliv (FR 06) (*Länsstyrelsen 2014*). Detta berörs inte direkt av planförslaget som dock innehåller åtgärder för att öka tillgängligheten till friluftsområdet från centrala Skövde. Stråk utvecklas genom staden upp mot berget, i form av såväl cykelvägar som promenadvägar. Stråken föreslås passera genom Arenaområdet.

Inom själva planområdet handlar planförslaget om att utöka och förbättra de rekreativa kvaliteterna i stadens parker och sammanbindande gröna stråk. I tre av förtätningsområdena föreslås nya, mindre parker. Vid Arenaområdet, Vasaplatsen och i Mariesjöområdet föreslås dessa parker utvecklas. Generellt föreslås en upprustning av parkerna, men också att unika karaktärer utvecklas inom de olika parkerna så att de får större variation och vänder sig mot fler intressen.

Sammanfattningsvis innebär förslaget till fördjupning av översiktsplan en ökad tillgänglighet till Billingens friluftsområde och ett större och mer varierat utbud av rekreativsmöjligheter i stadens parker.

4.9 Markföreningar

Totalt anges ett drygt tjugotal ”potentiellt förorenade områden” i Länsstyrelsens register (*Länsstyrelsen 2014*). Flertalet av dessa är dock markerade som ”ej riskklassad”.

Sannolikt kommer markföreningar att i några fall påträffas vid föreslagen exploatering av nybebyggelse. Observans måste finnas på eventuella problem och undersökningar göras när misstanke om föroreningar finns. Detta kan leda till att sanering måste ske, eller efter en bedömning av farlighetsgraden till att bara vissa användningar av fastigheten blir acceptabla.

4.10 Påverkan från större industrier

Tre större industrianläggningar är belägna nära planområdet: Cementas täktverksamhet och tillverkningsanläggning väster om området och Volvo Powertrain sydöst planområdet. Anläggningarna är befintliga, fungerar enligt gällande miljötillstånd och påverkas inte av förslaget till fördjupad översiktsplan. De medför emellertid vissa miljöstörningar, nedan bedöms i vad mån störningarna berör planområdet. Underlag för bedömningarna är material ur domarna för

miljötillstånden: fastställda villkor för verksamheten men också yrkanden från det ansökande företaget samt motstående yrkanden och synpunkter på ansökan.

Cementa AB, täktverksamhet

Miljötillstånd gavs 2007 och gäller till 2017 (*Miljödomstolen 2007*). Av villkoren i miljötillståndet framgår att verksamheten medför miljöstörningar i omgivningen avseende buller, vibrationer, damning och spridning av stoft till luft, samt föroreningar i vatten. Villkoren har satts så att störningarna skall vara acceptabla för närmast liggande bebyggelse, främst bostäder. Enligt dåvarande miljö- och hälsoskyddsnämnden i Skövde kommun upplevde dock många närboende sig som störda av verksamheten. Problem med lukt nämndes inte i yrkandena eller under förhandlingarna. Planområdet, centrala Skövde, är beläget på ett minsta avstånd av 0,5-1,0 km från täktområdet. Det är därför osannolikt att de ovannämnda miljöstörningarna kan medföra påverkan inom planområdet.

Cementa AB, anläggning för tillverkning

Tillstånd för tillverkning av cement m m och förbränning av avfall gavs 2004 (*Miljödomstolen 2004*). Fastställda villkor respektive villkor som skulle utredas vidare innefattade vad avser miljöstörningar i omgivningen utsläpp av kväveoxider, buller, transporter, samt utsläpp av stoft. Mest kritiserade under förhandlingarna var utsläppen av stoft. Detta ledde också till en skärpning av villkoret för stoftutsläpp, även om detta också skulle utredas vidare. Luktproblem nämndes inte. Cementas tillverkningsanläggning angränsar till planområdet. Någon uppföljning av om nu gällande villkor har medfört att det inte längre finns några störningar från industrianläggningen inom planområdet, har så vitt känt inte utförts.

Volvo Powertrain, anläggning för tillverkning

Miljötillstånd för tillverkning av motorer och gjutning av järn har getts 2014 (*Mark- och miljödomstolen 2014*). Villkoren gäller miljöstörningar i form av buller, utsläpp till luft av svaveldioxid, kvävedioxid och stoft, samt krav på bolaget att redovisa en plan för åtgärder i syfte att minska utsläpp av luktande ämnen. Bolaget redovisade vid förhandlingarna planer på att leda tillkommande luktande utsläpp via nya, 100 m höga luftskorstenar och bedömningen att risker för lukt i omgivningen därmed inte skulle öka. Enligt uppgifter från miljöansvariga i kommunen är det länge sedan det förekom klagomål på buller eller lukt från Volvo.

5 Uppfyllelse av miljö kvalitetsmål

De nationella miljö kvalitetsmålen redovisas nedan (*Prop. 2009/10:155*).

1. Begränsad klimatpåverkan	9. Grundvatten av god kvalitet
2. Frisk luft	10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
3. Bara naturlig försurning	11. Myllrande våtmarker
4. Giffri miljö	12. Levande skogar
5. Skyddande ozonskikt	13. Ett rikt odlingslandskap
6. Säker strålmiljö	14. Storslagen fjällmiljö
7. Ingen övergödning	15. God bebyggd miljö
8. Levande sjöar och vattendrag	16. Ett rikt växt- och djurliv

Genomförandet av föreslagen fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde bedöms ge effekter med avseende på följande miljö kvalitetsmål.

1. *Begränsad klimatpåverkan.* Bebyggelseökningar inom planområdet samt externa trafikökningar som berör området, bedöms trots föreslagna åtgärder beträffande gång-, cykel- och kollektivtrafiken leda till vissa öknings av biltrafiken i området. Vad gäller utsläppen av klimatgaser bedöms dessa trafikökningar kompenseras av minskande utsläpp per km från fordonen, till följd av effektivare motorer och byte till andra drivmedel.

2. *Frisk luft.* Bebyggelseökningar inom planområdet samt externa trafikökningar som berör området, bedöms trots föreslagna åtgärder beträffande gång-, cykel- och kollektivtrafiken leda till vissa öknings av biltrafiken i området. Detta bedöms vad gäller luftkvaliteten kompenseras av fortgående förbättringar av fordonens avgasreningsteknik. Gällande miljö kvalitetsnormer och sannolikt även miljö kvalitetsmålen för frisk luft klaras.

8. *Levande sjöar och vattendrag.* Med de i planen föreslagna åtgärderna beträffande dagvattenhantering bedöms transporter av föroreningar från planområdet till recipient inte öka. Vid dagvattenutredning i samband med detaljplanering kommer effekterna att bedömas närmare. Detta kan föranleda åtgärder som minskar föroreningstransporter, vilket förbättrar möjligheterna att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer i de tre aktuella vattendragen.

15. *God bebyggd miljö*. Detta är en samlingsterm för ett avsevärt antal önskvärda kvaliteter inom bebyggelseområden. Från preciseringarna av gällande miljökvalitetsmål i *Prop. 2009/10:155* citeras och kommenteras här de två mest relevanta punkterna om vad kvalitetsmålet innebär:

- Den bebyggda miljön ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur så att alla människor ges möjlighet till ett rikt och utvecklande liv och så att omfattningen av människors dagliga transporter kan minskas.

Kommentar: Den föreslagna fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde uppfyller i hög grad detta delmål.

- Människor utsätts inte för skadliga luftföroreningar, ljudnivåer och radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.

Kommentar: Detta delmål uppnås vad gäller luftföroreningar, vibrationer, m m, dock behöver åtgärder övervägas vad avser bullerstörningar och även radonhalter.

6 Uppföljning och övervakning

Återkommande uppföljning sker redan för luftföroreningshalter och vattenkvalitet. Särskilda utredningar tas vid behov fram beträffande trafikbuller, dagvatten-systemets funktion, markföroreningar m m.

Med hänsyn till förslagen i fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde är en regelbunden uppföljning av trafikmängderna angelägen. Denna bör omfatta alla trafikslag, dvs biltrafiken på gator och vägar, resande med kollektivtrafik, samt cykeltrafiken i en representativ punkt.

Norconsult AB
Väg och Bana
Trafik

Erland Kjellson
erland.kjellson@norconsult.com

Referenser

Artdataportalen 2014. Rödlistade arter m m.

Boverket 2008. Buller i planeringen – Planera för bostäder i områden utsatta för buller från väg- och spårtrafik. Allmänna råd 2008:1.

Förordning om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. SFS 2004:660.

Förordning om miljökonsekvensbeskrivningar. SFS 1998:905.

Förordning om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. SFS 2001:554.

Förordning om omgivningsbuller. SFS 2004:675.

Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader. SFS 2015:216.

Luft i Väst 2015. Mätningar och modellberäkningar av luftföroreningshalter i Skövde 2014. PM 2015-05-19.

Luftkvalitetsförordning. SFS 2010:477.

Länsstyrelsen 2014. Kartdatabas över skyddade områden, riksintressen, fornlämningar m m, tillgängligt på hemsidan [www.gis.lst.se]

Länsstyrelsen i Västra Götaland m fl 2006. Riskhantering i detaljplaneprocessen. Riskpolicy för markanvändning intill transportleder för farligt gods. Länsstyrelserna i Skåne län, Stockholms län och Västra Götalands län. September 2006.

Mark- och miljödomstolen 2014. Dom 2014-03-21, mål nr M 38-13.

Miljöbalk (MB). SFS 1998:808.

Miljödomstolen 2004. Dedom 2004-10-21, mål nr M 3064-03.

Miljödomstolen 2007. Dom 2007-02-21, mål nr M 625-06.

Miljönämnden Östra Skaraborg 2014. Remiss om samråd för fördjupad översiktsplan för centrala Skövde. 2014-12-10.

Miljösamverkan östra Skaraborg 2013. Miljön i östra Skaraborg. Redovisning av miljöutvecklingen i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. 2013-08-15.

Naturvårdsverket 2002. Naturvårdsverkets förteckning över fiskvatten som ska skyddas enligt förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. NFS 2002:6.

Naturvårdsverket 2008. Naturvårdsverkets föreskrifter om klassgränser. NFS 2008:1.

NVDB 2014. Nationell vägdatabas.

Plan- och bygglagen (PBL). SFS 2010:900.

Prop. 2009/155. Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete.

Prop. 2013/14:128. Samordnad prövning av buller enligt miljöbalken och plan- och bygglagen.

Ramböll 2014. PM. Bullerkartläggning Skövde. Slutrapport. 2014-04-24.

Riksantikvarieämbetet 2014. Forsök.

Skaraborgs kommunalförbund m fl 2009. Målbild för kollektivtrafiken år 2025 i Skaraborg. Skaraborgs kommunalförbund, Västra Götalandsregionen, Västtrafik. September 2009.

Skövde 2012. Trafik i Skövde. Trafikstrategi. Del 1: Program. Skövde kommun och Ramböll 2012-03-01.

Viss 2015. Ösan, Svesån och Ömboån. Vatteninformationssystem Sverige.

ÅF 2015. Bedömning av luftkvalitet och risk för planområden i Skövde, förhands-PM. 2015-06-12.

Norconsult

**SKÖVDE
KOMMUN**

Kommunstyrelsen
541 83 Skövde
www.skovde.se

Fördjupad översiktsplan för

Centrala Skövde

Skövde stad, Skövde kommun, Västra Götalands län

Granskningsutlåtande

UPPRÄTTAD MAJ 2016

INNEHÅLL

INFORMATION OM GRANSKNINGEN	4
SAMMANFATTNING AV INKOMNA SYNPUNKTER UNDER GRANSKNINGSTIDEN	4
ÅTGÄRDER I PLANFÖRSLAGET/MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	4
INKOMNA SYNPUNKTER PÅ PLANFÖRSLAGET	5

INFORMATION OM GRANSKNINGEN

Centrala Skövde – fördjupning av översiktsplanen, granskningshandling, har varit utställd på granskning mellan 2015-12-17 - 2016-02-29.

Granskningsmaterialet har varit tillgängligt i kommunens entré samt på kommunens hemsida under granskningstiden. Granskningsutställningen föregicks av annonsering i Skaraborgs Allehanda och Skövde Nyheter samt på kommunens hemsida.

SAMMANFATTNING AV INKOMNA SYNPUNKTER UNDER GRANSKNINGSTIDEN

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning på en övergripande nivå för framtida utveckling av planområdet och dess delområden.

Det har inkommit färre synpunkter under granskningstiden än under samrådsskedet. De flesta synpunkter som inkommit under granskningstiden rör detaljfrågor som hör till en mer detaljerad planeringsnivå och föreslås därför behandlas i efterföljande planläggning, programarbeten eller i andra detaljerade studier för utpekade områden. En del av de framförda synpunkterna är av mer generell art för planering i stort. Andra synpunkter avser områden som geografiskt ligger utanför det aktuella planområdet. Inkomna synpunkter har lett till några få ändringar av redaktionell art i planen.

Allt tillgängligt underlagsmaterial som använts i arbetet med att ta fram planförslaget redovisas inte i detalj i planen utan istället hänvisar planen till underlagsmaterial som kommer att behöva studeras närmre i samband med varje enskild detaljplanläggning. Vid framtagande av planprogram och detaljplaner använder kommunen en checklista där alla tänkbara underlagsmaterial som kan innehålla mer detaljerad information finns med.

ÅTGÄRDER I PLANFÖRSLAGET/MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Endast några få ändringar är gjorda i planförslaget efter genomförd granskningsutställning. Dessa är av redaktionell art och anges nedan i punktform.

- Texten på s 32 i Ortsanalysen ändras till "...ger ingen negativ inverkan...".
- Felstavningen av Boulognerskogen på sid 35 i Ortsanalysen korrigeras.
- Textavsnitten om skola/utbildning justeras så att det inte blir en låsning för någon viss typ av utbildningsverksamhet. Riktlinjerna för områdena är utbildning.
- Riktlinjerna för område K (Mariesjöområdet) kompletteras i text med en upplysning angående behovet av en uppställningsplats för fordon lastade med farligt gods i Skövde.

INKOMNA SYNPUNKTER PÅ PLANFÖRSLAGET

Nedan redovisas inkomna yttranden samt kommunens bemötanden av dessa. Samtliga yttranden är återgivna i sin helhet. De bilagor som bifogats till yttrandena från Skövdebostäder AB respektive från tre privatpersoner återfinns i akten i diariet.

LÄNSSTYRELSEN

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet är en del av översiktsplanen och skall därför fogas till planen då den antagits. Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap PBL i ett senare planeringsskede.

Allmänt vill Länsstyrelsen framhålla att Kommunen har på ett bra sätt arbetat fram fördjupning av översiktsplan för Centrala Skövde.

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen för Centrala Skövde kan tillgodoses. Gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap MB har iakttagits och Länsstyrelsen bedömer att de inte kommer att överträdas till följd av planen. Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner kan samordnas på ett lämpligt sätt. Bebyggelse enligt planen bedöms inte bli olämplig med hänsyn till boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Riksintressen

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen kan tillgodoses.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i sig inte kommer att medföra att gällande miljö kvalitetsnormer överträds.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som indirekt berör andra kommuner kan samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Planen bedöms inte medföra några sådana problem avseende människors hälsa eller säkerhet, att de i ett senare planeringsskede skulle ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 12 kap PBL. De geotekniska förhållandena/skredrisker har inte tagits med i MKB'n och således inte i beskrivningen av FÖP. Länsstyrelsen förutsätter dock att dessa frågor utreds vid behov vid detaljplanläggning inom den fördjupade översiktsplanens område i enlighet med riktlinjerna i översiktsplanen.

De synpunkter och krav som Länsstyrelsen tidigare framfört i ett samrådsyttrande daterat den 2014-12-19 har i stort beaktats respektive tillgodosetts. Andra statliga sektorsmyndigheter, som i samrådsskedet framfört synpunkter, har efter bearbetning av planförslaget beretts tillfälle till förnyade ställningstaganden. Några synpunkter mot planen inte har framförts.

Bemötande

Synpunkterna har noterats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

TRAFIKVERKET

Trafikverket har inga ytterligare synpunkter på planförslaget.

Bemötande

Synpunkterna har noterats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

MARIESTADS KOMMUN

Mariestads kommun konstaterar att Skövde kommun noterat de reflektioner som lämnades under samrådet. Mariestads kommun har med detta inget att erinra över granskningshandlingen. Mariestads kommun ser fram mot att på bilateral mellankommunal nivå samverka i genomförandet av översiktsplanen i de delar som är lämpliga.

Bemötande

Synpunkterna har noterats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

SKARA KOMMUN

Skövde kommun har tagit fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde. Syftet med fördjupningen är att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i centrala delarna av Skövde, en blandstad som bidrar till ett levande centrum.

Skara kommun tycker det är positivt och välkommet att Skövde tar fram en fördjupning av översiktsplanen för centrum. Planen är lättöverskådlig och innehåller, från Skaras perspektiv, rimliga och framåtsyftande utvecklingsförslag för Skövdes stadskärna.

Skara kommun vill framhålla betydelsen av framkomlighet och tillgänglighet vad gäller trafikinfrastruktur, i synnerhet kopplingen väg 49 - Skövde resecentrum. Kopplingen är viktigt för Skara både i ett delregionalt såväl som nationellt perspektiv. Framkomlighet i Hallenbergsrondellen, parkeringsmöjligheter vid resecentrum och möjligheter för fortsatt utveckling av resecentrum är frågor som i stor grad även berör Skara kommun.

De senaste åren har Skaraborgs kommuner varit delaktiga i arbetet med strukturbild Skaraborg. I strukturbilden konstateras det bland annat att Skaraborg är en nätverksstad med 260 000 invånare där varje kommun behöver få förutsättningar att utveckla sina specifika resurser. De större städerna i delregionen ses som katalysatorer för hela Skaraborg. Strukturbilden är viktig att förhålla sig till eftersom

den tydligt belyser mellankommunala utmaningar och möjligheter. Detta gäller i synnerhet kultur/fritid, utbildning, integration, tekniska system, restidsförkortning och anslutningar till nationell infrastruktur. Skara kommun ser gärna att detta nämns i den fördjupade översiktsplanen.

Bemötande

Planförslaget beskriver Skövdes roll i regionen och att Skövde har en viktig roll som centralort i Skaraborg med krav och förväntningar. Skövde har varit delaktig i arbetet med Strukturbild Skaraborg vilket delvis pågått parallellt med framtagandet av fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde. Kommunen ser det som viktigt och angeläget att arbetet med Strukturbild Skaraborg fortsätter långsiktigt och kommer att se det som ett viktigt underlag i kommande strategisk planering.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

TÖREBODA KOMMUN

Töreboda kommun har inget att erinra mot planen men vill påminna om att Töreboda kommun önskar ett fördjupat samarbete med Skövde kommun och Västtrafik för att utöka pendlingstrafiken mellan Skövde och Töreboda. En god planering av rörelsestråken i de centrala delarna av Skövde är därför viktiga.

Bemötande

Synpunkterna har noterats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

SOCIALDEMOKRATERNA

Vid varje bebyggelse i stadskärnan måste parkeringsnormer uppfyllas och parkeringsplatser under jord prioriteras.

En tydlig strävan ska uttalas att bygga på höjden för att få en högre grad av förtätning. Vid varje detaljplan ska platsens arkitektoniska förutsättning och läge styra vilken utformning en ny bebyggelse får.

Viktigt att binda ihop stråken Garpaparken - Norrmalm samt Modeparkeringen - Boulogner för att få en sammanhållning och koppling av stadskärnan.

Boulognerskogen är stadens lunga och nu när det är en badsjö som drar många besökare är det än mer angeläget att fortsätta utveckla området enligt Gestaltningsprogrammets intentioner.

Område L - Norra Ekedalsområdet

Planeras för bostäder och det välkomnas. Vi vill däremot invända mot alltför nära byggnation till de utprickade gång/cykelstråk som finns markerat på s.5 i planförslaget samt alltför nära byggnation mot Hjovägen. Ett stråk utmed vägen bör lämnas som parkmark för att skapa en naturlig och inbjudande

entré till Boulognerskogen även från nord/ost. Förslagsvis lämnas en yta från Hjovägen till dagens cykel- och gångväg utan byggnation då det är ett välbesökt rekreativt område. Vi anser att det ska vara parkmark hela vägen utmed Hjovägen till Henriksbergsgatan.

Vid all planering av Centrum ska människor känna sig trygga och välkomnade och det ska vara en naturlig mötesplats och kännas som ett vardagsrum.

En viktig del att trivas är utsmyckning av konst på offentliga platser. All belysning ska utformas så den upplevs som trygg, säker och välplacerad.

Vid kyrkparkens östra del skulle en lekplats anordnas.

Fler parkbänkar och fler små gröna ytor får människor att stanna till och må bra.

Kv. Sleipner bör reserveras för en byggnad för konferens/ kulturändamål.

Viktigt att tomten för nuvarande Ställverket inkluderas i utvecklingen av Arenaområdet och bebyggas med bostäder som kan kopplas ihop med kv. Diana och Garpaparken.

Nytt utvecklingsområde väster om Nyströms kullar -området bör bebyggas med punkthus som pendang till Folkets park och förlängning av Vallen och Stenhuggeriet som minskar barriärkänslan längs Staketgatan och knyter samman staden med bergssluttningen. Dagvattenhanteringen kan integreras i bebyggelsen med en konstnärlig utformning.

Mörkekorset ska ha en trafiksäker lösning för alla trafikslag.

Bilaga 1.

Ortsanalys

S.23 nytt förslag text: förekommer affärsverksamhet istället för en frisör....

S.30: antal besökare på Resecentrum behöver uppdateras.

S.32 gångtrafik: ger ingen negativ inverkan på klimatet.

S.35 Boulognerskogen ska stavas rätt

Bemötande

Inom planförslagets förtättningsområden skapas möjligheter för att bygga på höjden. Utformningsfrågor, exakta byggnadshöjder med antal våningar behöver dock studeras i detalj i samband med kommande detaljplanering.

Gång- och cykelstråk, entréer till Boulognerskogen samt avvägning vad avser avstånd mellan byggnation och Hjovägen kommer att studeras i samband med detaljplanearbete för området.

Vikten av att området för dagvattenhantering vid Vadsbovägen/Norra Bergvägen finns kvar bedöms vara av stor betydelse även på sikt för att kunna ta hand om dagvatten på ett bra sätt, och då även i perspektivet ändrat klimat och fler skyfall. Området är viktigt för hela stadens dagvattensystem och behöver bevaras för detta ändamål.

Texten på s 32 ändras till "...ger ingen negativ inverkan...". Felstavningen av Boulognerskogen korrigeras. I övrigt får Ortsanalysen ses som en nulägesbeskrivning med de fakta som var tillgänglig när Ortsanalysen skrevs.

Övriga framförda synpunkter överensstämmer i stort med det planförslag som är framtaget. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Texten på s 32 i Ortsanalysen ändras till "...ger ingen negativ inverkan...".
- Felstavningen av Boulognerskogen på sid 35 i Ortsanalysen korrigeras.

SERVICENÄMNDEN

Servicekommitténs arbetsutskott beslutar att tillstyrka förslaget till fördjupad översiktsplan för centrala Skövde med följande synpunkter:

Fastighetsavdelningen: 1000 nya lägenheter förutsätter ett stort antal barn och därmed även förskolor/skolor, och utgår från att översiktsplanen tar hänsyn till detta.

Bemötande

Synpunkterna har noterats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Skövdes tillväxt medför naturligt även en stor ökning av barn och elever, och därmed behov av ytterligare plats för förskola och skola. Denna ökning sker i allt väsentligt inom tätorten, och således även inom studerat område. Det måste betraktas som väsentligt att den lagstadgade service som förskola och skola utgör planeras så att den finns inom närområdet för tillkommande boenden, d.v.s. även inom eller i anslutning till studerat område.

Vid flera av de studerade områdena i planen anges att vid planering för bostadsändamål skall behovet och möjligheten att samlokalisera en förskola med bostadsbebyggelsen studeras. Detta är positivt, och det är angeläget att detta är ett prioriterat ingångsvärde i fortsatt planering av dessa områden.

Under område I anges att gång- och cykelstråket mellan stadskärnan och högskoleområdet ska stärkas genom kvarteret där Helenaskolan är lokaliserad idag. Här bör uppmärksammas att skolgård generellt inte är att anse som offentlig plats under skoltid, vilket bör påverka planeringen av en sådan sträckning.

För vissa områden anges utbildning som en riktlinje för dessa områden. I text anges antingen grundskola eller gymnasieskola för dessa olika områden. Dessa angivelser bör inte begränsa vilken typ av utbildningsverksamhet som skall kunna planeras för vilket område.

Bemötande

Textavsnitten om skola/utbildning justeras så att det inte blir en låsning för någon viss typ av utbildningsverksamhet. Riktlinjerna för områdena är utbildning.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Textavsnitten om skola/utbildning justeras så att det inte blir en låsning för någon viss typ av utbildningsverksamhet. Riktlinjerna för områdena är utbildning.

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Nämnden ställer sig positiv till en förtätning av stadskärnan enligt den fördjupade översiktsplanen. Planen ligger i linje med nämndens framtida planering och påverkar därmed inte sektorns planering för att tillgodose äldre och funktionsnedsattas behov av anpassade bostäder inom området.

Nämnden förutsätter att det beaktas i samband med framtida mark- och exploateringsavtal, om behov föreligger av boendeformer för sektorns målgrupper, att nämndens synpunkter då ska inhämtas.

Bemötande

Synpunkterna har noterats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

SOCIALNÄMNDEN

Det boendestrategiska programmet för Skövde kommun har syftet att skapa förutsättningar för att alla kommuninvånare ska kunna bo i attraktiva boendemiljöer. Socialnämnden ser därför positivt på att antalet bostäder i Skövde ökar, då nämndens målgrupper kan ha svårt att komma in på bostadsmarknaden. Likaså är det viktigt att utbudet av bostäderna är varierat både vad gäller storlek och hyresnivåer. Det är betydelsefullt att det även i de centrala delarna av Skövde finns ett utbud för alla personer, oavsett ekonomiska resurser, så att alla kommuninvånare kan ha möjlighet att bosätta sig där.

Även om den fördjupade översiktsplanen inte styr upplåtelseform eller hyror, så är det av stor vikt att den aspekten finns med under hela processen och att kommunen aktivt arbetar för ett varierat utbud av bostäder i centrala Skövde.

Bemötande

Synpunkterna har noterats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Genom ett målmedvetet arbete med satsningar på kultur och fritidsaktiviteter i alla dess former skapas en stadsmiljö full av människor och aktivitet. Gator, torg och kvarter lever och andas både dagtid och

kvällstid i den kreativa och aktiva staden. Butiker och restauranger har gott om kunder och samtidigt föds sannolikt spännande och kreativa företag i dess spår.

En stad med ett intressant kultur- och fritidsutbud, en levande handel och välmående restauranger är en stad de flesta kan tänka sig att flytta till och ingen stad kommer i förlängningen att kunna överleva utan ett grundläggande kultur- och fritidsutbud.

Med anledning av ovanstående är det av största angelägenhet att Kulturhustorget rustas och ges möjligheter att med tydligare karaktär användas som en kulturell mötesplats i centrum.

Kulturhuset med dess torg är en betydande länk på ströget mellan resecentrum och Hertig Johans torg samt tillhörande kyrkpark. Kulturhuset är en viktig mötesplats. med alla olika arrangemang som lockar människor från stora delar av regionen till Skövde.

Resecentrumstorget – kommunikationstorget bör även visa riktning till Kulturhuset och Kulturhustorget. Här behöver även Kulturhusets fasad, som vetter mot resecentrumstorget, kommunicera tydlighet om vad det är för fastighet/mötesplats.

Kvarteret Sleipner skulle kunna bli en viktig plats för att binda ihop de ”kulturella kvarteren” i Skövde d.v.s. Kulturhuset och Rosa huset. Kanske skulle kttet vara ett Mediacenter på denna plats med sin närhet till resecentrum.

Helensparken är, precis som det står i planen, en kulturhistorisk oas som behöver en fortsatt utveckling för att stärka det kulturhistoriska värdet av parken och ge utrymme för fler kultur-, fritids- och näringsaktiviteter.

För att centrum ska kunna bli ” stadens centrum” är det viktigt med stråk in och ut i centrum. Det nord-sydliga stråket ska sammanbinda Norrmalm där Kulturfabriken öppnas i december 2016. Kulturfabriken blir en mötesplats mellan centrum och affärsområdet på Norrmalm och kan härigenom ge ett kreativt och kulturellt inslag i stadsdelen.

Arena Skövde är betydelsefull för kommunens invånare men också för att locka besökare till Skövde. År 2008 arbetade kommunen fram en idéskiss till målbild för Arenaområdet. I den står det att Arenaområdet ska utformas på ett sätt som inbjuder och lockar till besök. Det är därför viktigt att det finns en koppling mellan centrum och Billingen både fysiskt och visuellt.

I dag kan avståndet mellan centrum och Arena Skövde upplevas som långt även om det i själva verket är ganska kort. Det är viktigt att krympa upplevelsen av avståndet för att locka besökare i båda riktningarna.

I målbilden finns det också planer på en konsert- och kongresshall, dessa planer bör tas med i arbetet med fördjupningen av översiktsplanen. Det bör även finnas med i planeringen att det finns utrymme för att få plats med ytterligare en friidrottshall eller multihall i anslutning till Arena Skövde där flera idrotter kan utövas.

För att få till ett levande centrum är det också viktigt att betona vikten av att det finns inbjudande grönytor inom området samt att det ska vara lätt att ta sig till dessa ytor både till fots och med cykel. Detta finns med som en del i planen vilket är bra sett ur ett folkhälsoperspektiv.

Genom det kommande bostadsbyggandet i centrum är det viktigt att planera in ytor för aktiviteter och rekreation för alla åldrar, exempelvis spontanidrottsplatser, boulebana med mera.

Planens förslag att skapa en kreativ mötesplats för vuxna, ungdomar och barn (Allaktivitetshus?) där staden möter Volvo och Boulogner är bra, men här är det viktigt att göra det i samverkan med Kulturhuset, Nyeport, Balthazar och det civila samhället.

Att beakta är att inom det markerade planområdet ligger, enligt Riksantikvarieämbetet, sammanlagt ett drygt tjugotal fornminnen enligt länsstyrelsens register. De gäller bland annat rester av gravhögar, brunnar, en milstolpe. (Riksantikvarieämbetet 2014)

Planens intentioner om att stadskärnans äldsta strukturer kräver generellt mycket stor varsamhet är en viktig del i det som är Skövdes identitet. Samtidigt är det angeläget att utveckla stadskärnan för att bli mer attraktiv och en kreativ plats som ger utrymme för en mångfald av aktiviteter.

Bemötande

Framförda synpunkter överensstämmer i stort med det planförslag som är framtaget. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

I ortsanalysen redovisas registrerade fornlämningar inom planområdet enligt Riksantikvarieämbetets register. Riktlinjerna i planhandlingen anger att fornlämningsregistret ska användas som underlag vid fortsatt planläggning.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

MILJÖSAMVERKAN ÖSTRA SKARABORG (MÖS)

Miljönämnden ser positivt på planförslagets mål och ambitioner att förtäta centrala Skövde. Det är positivt att flera av de synpunkter vi framförde under samrådet har beaktats.

Miljönämnden instämmer i kommunens bedömning att det är trafiksystemet, dagvattenhanteringen och påverkan från stora industrier som är de mest betydande miljöaspekterna för planområdet.

Det går däremot inte att bedöma vilken miljöpåverkan genomförandet av planförslaget kommer att få. Miljökonsekvensbeskrivningen är allt för generell och svävande för detta. Miljökonsekvensbeskrivningen lever inte upp till syftet med en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 11 § miljöbalken (1998:808).

Enligt 6 kap. 13 § punkt 2, miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla de uppgifter som är rimliga med hänsyn till planens eller programmets detaljeringsgrad. Planområdet utgör en ytterst liten del av kommunens yta samtidigt som målen är konkreta och tydligt satta i såväl den fördjupade översiktsplanen som kommunens översiktsplan och Vision 2025. Därför är det motiverat att kräva en betydligt högre ambitionsnivå och detaljeringsgrad än vad så är fallet i planhandlingarna.

Planeringsförutsättningarna för förtättningsområde D behöver kompletteras med den avfallsdeponi som finns i Garpaparken.

Planförslagets tidshorisont är rätt snävt. För att följa övriga strategiska dokument är planeringshorisonten 2025. De beslut och infrastruktursatsningar som görs i dag kommer påverka Skövde långt in i framtiden. Planhandlingarna bör därför kompletteras med ett mer långsiktigt perspektiv.

Buller

Av miljökonsekvensbeskrivningen och den bullerkartläggning som genomförts under 2014 framgår det att planområdet redan utsätts för bullerstörningar. Planförslagets förtätningsmål tillsammans med målen i Vision 2025 om ökad befolkning kommer att medföra ökad trafik inom planområdet. Att förutsätta att detta kan kompenseras genom en överföring mellan trafikslag och en generell hastighetssänkning är att göra det alldeles för enkelt för sig. Detta måste utredas närmare.

Kommunen behöver inom ramen för den fördjupade översiktsplanen utreda omgivningsbuller inom planområdet, med sammanvägt buller från de olika bullerkällorna: vägtrafik, järnväg, verksamhetsbuller etc. Det är även värt att uppmärksamma att bullrande verksamheter, som restauranger och nattklubbar, kan orsaka bullerstörningar inomhus i bostäder.

Bullerkartläggningens värde som planeringsunderlag är starkt begränsat på grund av att viktiga bullerkällor saknas, framförallt järnvägstrafiken på Västra stambanan.

Planhandlingarna saknar uppgifter om vilka långsiktiga effekter av trafiken inom planområdet. Planhandlingarna bör även kompletteras med vilka trafikvolymerna som finns inom planområdet i dag och hur dessa kan komma att påverkas av planförslaget. Vidare saknas strategier för hur den genomfartstrafik som i dag finns ska kunna minskas och upphöra.

Vatten

Planförslagets eventuella påverkan på de yt- och grundvattenförekomster som berörs behöver beskrivas närmare. I miljökonsekvensbeskrivningen framgår det att "Förutsatt ett effektivt omhändertagande av dagvattnet och föroreningarna i dagvattnet ... bedöms planförslaget inte medföra någon påverkan av betydelse för grundvattnet" Det framgår dock inte om man verkligen kan förutsätta detta. Om detta utreds i något annat dokument krävs en tydlig källhänvisning.

När det gäller ytvattenförekomsterna framgår det i samrådsredogörelsen att planförslagets påverkan på de tre berörda vattendragen inte kan bedömas på översiktsplanenivå. Miljönämnden delar inte den bedömningen. Eftersom vattenplanering kräver ett helhetsgrepp och övergripande strategier kan frågan inte hänvisas till detaljplanenivå på det sättet. Varje enskild detaljplans påverkan på en vattenförekomst är ofta så begränsad att frågan saknar relevans på den nivån. Den fördjupade översiktsplanen behöver alltså kompletteras med hur kommunen avser att följa de gällande miljö kvalitetsnormerna för de aktuella ytvattenförekomsterna.

Planhandlingarna behöver besvara frågan om huruvida projekten som planeras påverkar grundvattenrörelser och skyddade jordlager för grundvattnet. Det framgår inte heller om planområdet berör något viktigt inströmningsområde till grundvattenförekomsterna.

Det framgår inte av planhandlingarna hur kommunens VA-anläggningar påverkas av planförslagen, Finns det kapacitet i reningsverket och VA-anläggningarna för den expansion som planförslaget syftar till eller krävs investeringar och kapacitetshöjande åtgärder?

Påverkan från stora industrier

Det finns påverkan även från andra verksamheter än de som nämns i planhandlingarna. Det har bland annat förekommit luktstörningar inom planområdet från verksamheter öster om området.

Luft

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår det att planförslaget inte kommer att medföra att miljö kvalitetsnormerna för luft överskrids. Halterna av PM10 och PM2,5 ligger däremot relativt nära den

nedre utvärderingströskeln. Däremot uppfylls i nuläget inte miljö kvalitetsmålet Frisk luft för PM10 och PM2,5 inom planområdet. Planhandlingarna behöver förhålla sig till detta och presentera åtgärder och strategier för att klara miljö kvalitetsmålet. Det är inte tillräckligt att sätta förhoppningar till att teknikutvecklingen kommer lösa problemet med tystare och renare fordon. Många av de fordon som rullar på Skövdes gator i dag kommer göra det även 2025.

Nationella och regionala miljömål

Miljönämnden saknar planförslagets påverkan på samtliga nationella miljö kvalitetsmål.

Miljökonsekvensbeskrivningen och samrådsredogörelsen motiverar inte varför planförslaget till exempel inte bedöms ha någon påverkan på bland annat miljö kvalitetsmålen Giffri miljö, Ingen övergödning, Grundvatten av god kvalitet och Ett rikt växt- och djurliv. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras med detta.

Som framgår av planhandlingarna har länsstyrelsen antagit regionala tilläggs mål för Västra Götaland. Planhandlingarna behöver kompletteras med hur planförslaget kommer bidra till att vi når de regionala tilläggs målen.

Utvecklingen av hälsan i befolkningen är central för en hållbar samhällsutveckling och för människors välbefinnande. Folkhälsan påverkas av allt från individens egna val och levnadsvanor till strukturella faktorer som yttre miljöer och demokratiska rättigheter i samhället och av många samhällsområden. Det övergripande nationella målet för folkhälsoarbetet i Sverige är "att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen". För att underlätta arbetet med att uppnå målet har en samlad målstruktur med elva målområden utvecklats. Även om flera av målområdena är överlappande med de nationella miljö kvalitetsinålen bör planhandlingarna kompletteras och utvecklas med avseende på folkhälsomålen.

Hållbar utveckling och klimattförändringar

Det är positivt att kommunen är på gång med utvärdering och revidering av energi- och klimatplanen samt med diskussioner om klimatanpassning. Planhandlingarna bör ändå kompletteras med planeringsförutsättningar och resonemang för att till exempel klara ökade nederbördsmängder som klimattförändringarna riskerar att leda till. I miljökonsekvensbeskrivningen slår man fast att åtgärderna i dagvattensystemen ger positiva konsekvenser med avseende på såväl översvåmningsproblem som transporter av föroreningar till recipient. Men är det tillräckligt?

Bemötande

Kommunens bedömning är att miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och detaljeringsnivå är rimlig för planområdet på en översiktsplanenivå. Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) kan inte vara mer detaljerad än vad som går att reglera i det skede en översiktsplan befinner sig i planprocessen, och redovisar därmed de mål och tillhörande strategiska bedömningar om eventuell påverkan som bedöms relevanta i det perspektivet. Kommunen har tidigt samrått med länsstyrelsen om avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen.

Kommunen är medveten om att det finns områden med kända markföroreningar i centrala Skövde, liksom att det även kan finnas idag okända markföroreningar som kan påträffas vid framtida exploatering. Allt tillgängligt underlagsmaterial som använts i arbetet redovisas inte i detalj utan kommer att behöva studeras närmare i samband med varje enskild detaljplaneläggning. Fastigheter med förorenad eller potentiellt förorenad mark är en sådan fråga som studeras vid program- och detaljplaneläggning. I MKB:n anges att observans måste finnas på eventuella problem och att undersökningar, måste göras när det finns misstanke om att marken innehåller föroreningar.

Kommunen har sedan tidigare tagit fram en Trafikstrategi för Skövde som behandlar trafikinfrastruktur, trafikflöden, trafiksäkerhet m m. Denna gäller även för det område som omfattas av fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde. Trafikvolym, eventuell påverkan samt eventuella åtgärder studeras i samband med program- och/eller detaljplanarbeten.

Den fördjupade översiktsplanen möjliggör en ökning av invånartalet med ca 50 %. Ökningen av biltrafiken i planområdet bedöms dock bli mindre än så, på grund av dels att förtätning och utveckling mot blandstad dämpar resandet och gynnar gång och cykel, dels att ovannämnda Trafikstrategi innehåller åtgärder som leder till en överflyttning av resande från bil till gång, cykel och kollektivtrafik. Några analyser av framtida trafikmängder har alltså inte utförts, bland annat av det skälet att lokaliseringen av ny bebyggelse till olika platser inom planområdet inte redovisas i kvantitativa tal.

Redovisningen av planens konsekvenser för bullret i MKB:n bygger på att den genomsnittliga ökningen av biltrafiken i stora drag bedöms medföra en ökning av den ekvivalenta ljudnivån med 1 á 1,5 dBA (motsvarar 25-40 % trafikökning). Detta kompenseras väl av effekten av de i MKB:n rekommenderade sänkningarna av skyltade hastigheter, en minskning av ekvivalentnivån med 1 á 2 dBA.

Framförda synpunkter angående bullerkartläggning noteras till kommande arbeten med planprogram och detaljplaner.

Miljöproblemen i de tre vattendragen består främst i övergödning och vandringshinder för fisk. Med tillämpning av de i MKB:n angivna principerna för dagvattenhantering har planen inte bedömts medföra negativa konsekvenser för årnas miljö. Dagvattnets omhändertagande kommer att vara en viktig fråga i varje detaljplan.

Den fördjupade översiktsplanen innehåller inga projekt. När detaljplanering blir aktuell för preciserade bebyggelseprojekt kommer påverkan på grundvattnet, eventuella sättningar m m att beaktas.

Arbete med kommunens VA-nät och anläggningar sker kontinuerligt och kommer att anpassas och planeras efter den exploatering som kan komma att ske utifrån kommande planer.

Ett arbete med revidering och uppdatering av kommunens riktlinjer för dagvattenhanteringen i Skövde kommun pågår. Ett förslag till nya riktlinjer beräknas vara klar under år 2016.

Huvudstråk för dagvattenavrinning i centrala Skövde beskrivs i planhandlingarna i ett avsnitt om just dagvattenhantering.

I MKB:n redovisas att nuvarande luftföroreningshalter, baserat på mätningar utförda av bland annat MÖS, med stor marginal underskrider gällande miljö kvalitetsnormer (vilket är kravet i både PBL och Miljöbalken). Även samhällets miljö kvalitetsmål underskrids, undantag är en nyligen inkommen uppgift om ett marginellt överskridande för PM_{2,5} (en årsmedelhalt om 11 mikrogram/m³ att jämföra med miljö kvalitetsmålet 10 mikrogram/m³). Miljö kvalitetsmålen är dock generationsmål – de ska vara uppnådda inom en generation.

I yttrandet påpekas att många befintliga fordon kommer att finnas kvar i trafiken även år 2025, men det bortser ifrån att mer än hälften av nuvarande fordon kommer att vara ersatta av nya fordon – fordon för vilka kraven på avgasrening är mycket strängare än för de fordon som ersatts. Följden av detta är enligt Trafikverkets analyser att utsläppen av aktuella luftföroreningar, dvs kväveoxider, partiklar och kolväten mätta som gram/fordonskm, minskar med 50-60 % fram till 2025.

Kommunen har gjort en bedömning och avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen som anses rimlig för planområdet på en översiktsplanenivå och redovisar därmed de mål och tillhörande strategiska bedömningar om eventuell påverkan som bedöms relevanta i det perspektivet. En redovisning av planens miljökonsekvenser i förhållande till de ytterligare mål som nämns i yttrandet (sammanlagt ett sjuttiofem mål) bedöms inte tillföra någon ny information.

En närmare precisering av lösningar och deras effekter med avseende på översvämningsproblem m m, är avhängig de nya riktlinjerna för dagvattenhantering.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA SKARABORG (RÖS)

Framkomlighet

I den fördjupade översiktsplanen anges att ett antal vägar kommer att förändras i syfte att prioritera verksamheter, fotgängare och liknande. I sammanhanget betonas att varje sådant förändringsförslag bör utformas i nära samverkan med räddningstjänsten då ett antal av de berörda vägarna är uttryckningsvägar för räddningstjänsten, exempelvis Majorsgatan och Badhusgatan. Redan i dag kan konstateras att den förändring som skett av Kungsgatan med avsmalning har försinkat utryckning för räddningstjänsten. De utryckningsfordon som huvudsakligen nyttjas inom centralorten är samtliga byggda på lastbilschassie i vissa fall även med bakhjulsboggie. Begränsning i framkomlighet kan komma att påverka insatstiden till bebyggelse där utrymning via räddningstjänstens stegar (motsv.) sedan tidigare godkänts. Sådant bebyggelse finns inom en zon med insatstid om 10 minuter. Inom planområdet skall hela tiden beaktas räddningstjänstens behov av framkomlighet för utryckningsfordon för livräddning och brandsläckning i såväl befintlig som planerad bebyggelse.

Risikoförebyggande åtgärder

Vid etablering av nya verksamheter i närheten av västra stambanan betonas det angelägna i att särskild riskutredning utförs med hänsyn till förekomst av farligt godstransporter. Särskilt angeläget är detta vid personintensiva verksamheter och angelägenheter.

Uppställningsplats för farligt gods transportfordon

I nära anslutning till Mariesjöområdet (K) finns etablerad en godsbangård. I tidigare detaljplaner har diskuterats etableringen av uppställningsplats för farligt gods transportfordon i anslutning till godsbangården. För närvarande har ingen sådan etablering aktualiserats. Dock bör det fortsatta planarbetet beakta att sådan etablering kan komma att ske. Skulle ingen etablering av uppställningsplats för fordon lastade med farligt gods komma till utförande i anslutning till godsbangården är det angeläget att frågan får en lösning. I dagsläget är sådana fordon helt hänvisade till allmänna fordonsuppställningsplatser.

Arenaområdet (C)

För närvarande är brandstationen med räddningscentral etablerad inom Arenaområdet. Det är angeläget att Skövde kommun redovisar sina framtida planer beträffande brandstationens framtida etablering. En tomt för brandstation finns reserverad i anslutning till Västra leden.

I anledning av osäkerheterna kring det framtida ägandet och nyttjandet av brand- och räddningsövningsfältet i Hasslum (f.d. SRTC och Räddningsskolan övningsfält), bör en lösning av frågan om etablering av brandstation i Skövde prioriteras. Det noteras att under samtliga år som övningsfältet funnits har det tillika nyttjats som räddningstjänstens övningsfält. Det bedöms finnas klara synergieffekter med en nära etablering till övningsfältet, under förutsättning att det kommer att finnas disponibelt även efter 2016, då det nuvarande hyresavtalet med ägaren Specialfastigheter AB utgår. Det finns redan i dag ett antal intressenter som är intresserade att samutnyttja fältet över tid.

Befolkningsökningen

Den förtätning av antalet boende i Skövde i allmänhet och i de centrala delarna aktualiserar åter, den redan i översiktsplanen anförda synpunkten, att utryckningsstyrkan i Skövde tätort behöver utökas från nuvarande ett befäl och fyra brandmän till ett befäl och sex brandmän. Utökningen bedöms kunna ske etappvis med en brandman i taget under några år. För att utöka utryckningsstyrkan med en brandman dygnet runt åtgår totalt fem brandmän. Utökning med en brandman bör genomföras i tidsintervallet 2017-2019.

Bemötande

Synpunkten om räddningstjänstens utryckningsvägar noteras och kommer att tas hänsyn vid i kommande planerings- och utformningsarbeten av aktuella vägar/gator.

Kommunen känner till behovet av en uppställningsplats för farligt gods. Riktlinjerna för område K (Mariesjöområdet) kompletteras i text med en upplysning angående behovet av en uppställningsplats för fordon lastade med farligt gods i Skövde.

Kommunens framtida planer redovisas i beskrivningen av område C samt i den Målbild för Arenaområdet som planen hänvisar till. Mer detaljerade ställningstaganden för utformning och innehåll för området kommer att ske i samband med kommande planprogramarbete.

Framtida markanvändning av f.d. SRTC:s och Räddningsskolans övningsfält ligger inte inom den geografiska avgränsningen för den fördjupade översiktsplanen. Synpunkterna har noterats och kommer att delges i kommande utredningsarbete.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Riktlinjerna för område K (Mariesjöområdet) kompletteras i text med en upplysning angående behovet av en uppställningsplats för fordon lastade med farligt gods i Skövde.

HÖGSKOLAN I SKÖVDE

Högskolan definieras i planen inom område J men har även en betydande del av sin verksamhet i område K (Mariesjöområdet) då Portalen – där vi är samlokaliserade med GIAB/GSP - samt Hus H ligger här.

Område J:

Högskolan anser att beskrivningen av område J är adekvat och att riktlinjerna som uttrycks överensstämmer med Högskolans uppfattning. (s 44). På lång sikt kanske Högskolans behov inte täcks genom att förtäta inom det befintliga området. Möjliga expansionsområden – främst inom område K och M – bör beaktas.

Område K:

Som tidigare nämnts är område K en del av Högskolans campusområde. Viktigt med de stråk som nämns för att sammanlänka området med resecentrum, stadskärnan och Boulognerskogen, men även mot Volvoområdet söder om Boulognerskogen (Område M). (s 45)

Parkering:

Även om bl a miljömässiga aspekter finns för en önskan om att minska biltrafiken är det ett faktum att Skövde ligger i landsbygdsområde där tillgång till bil i många fall är en förutsättning för att kunna leva och verka. Parkeringsfrågan för inresande studenter, som inte har möjlighet att resa med kollektivtrafik, har blivit än mer accentuerad då närliggande parkeringsmöjligheter försvinner i takt med att uppförande av bebyggelse sker. Följden blir att de boende i närområdet upplever ett högre tryck och störningar pga att parkering måste ske "på gatan".

Boende:

Högskolan ser det som ytterst viktigt att det finns tillräckligt med studentbostäder i Skövde. En undersökning gjord tillsammans med bl a Skövdebostäder under 2015 finns efterfrågan på och behov av 300 studentlägenheter omgående. Se rapport på <http://skovdebostader.se/Global/DisplayDocument.ashx?guid=3b5b42b4-4fcf-4100-b6bb-642943306299>

Efter avslutade studier får heller inte studenter behålla sin studentbostad. För att kunna behålla dessa i Skövde ser Högskolan även att det finns behov av boendialternativ med en rimligare prisbild – både som "förstalägenhet" men även som boende vid exempelvis veckopendling.

Bemötande

Framförda synpunkter överensstämmer i stort med det planförslag som är framtaget. Synpunkter och kommentarer av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

SKÖVDE VÄRMEVÄRK AB

Skövde Värmeverk AB har ett väl utbyggt fjärrvärmenät i centrala Skövde, innefattande stadskärnan och de centrumnära områdena. Anslutningsgraden till fjärrvärmenätet i detta område är över 95 %. Inom området har även Skövde Värmeverk produktionsanläggningar.

Skövde Värmeverk är kommunens redskap för att långsiktigt främja en god och miljöriktig energiförsörjning samt ska tillsammans med andra berörda arbeten få kommunens utveckling. Bolaget ska enligt ägandedirektivet aktivt medverka i den kommande samhällsplaneringen. Skövde Värmeverk är en viktig aktör i Skövdes hållbara utveckling och i uppfyllandet av Vision 2025 samt energi- och klimatplanens målbild om att Skövde år 2050 inte ska bidra med nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären.

I vårt yttrande 2014-12-22 över samrådshandling oktober 2014 efterfrågade vi, liksom flertalet andra att större visioner krävs för att nå Vision 2025:s mål. Vi ser inte att föreslagna ändringar innebär att kommunen kommer att nå dessa mål.

Vår verksamhet och investeringar bygger på kommunens kommande planer. Vi ser därför med oro på de ledtider FÖP-arbetet hittills har haft och de förseningar detta innebär på redan planerade projekt och även på nya.

AB Skövdebostäder har under år 2015 presenterat "Tillsammans bygger vi framtid". Detta väl genomförda arbete kan med fördel arbetas in i FÖP i de områden som berörs. Vi ser det som mycket positivt att staden förtätas, både ur Skövdes kommuns synvinkel samt ur fjärrvärmenätets utnyttjande.

Förtätningen av områden kan innebära att Skövde Värmeverk måste förstärka delar av nätet samt flytta befintliga ledningar som nu ligger i ytor som kommer att bebyggas i framtiden. Förtätning innebär att ledningarna till större del kommer att flyttas ut i gatorna, vilket innebär ökade kostnader för byggnation, drift och underhåll av fjärrvärmeledningar.

Viktigt ur teknisk ledningssynpunkt är följande:

Framförhållning både ur planeringssynpunkt, projektering, finansiering och utförande. Mycket viktigt är det som skrivs under kapitel 5, genomförande och arbets sätt.

Viktigt att ta hänsyn till vid tidplaner är att huvudmatningar av fjärrvärme endast kan flyttas under den varmare delen av året.

Att det i planarbetet tas fram stråk, där infrastruktur kan vara förläggas. Där det ges möjlighet till framtida drift och underhåll av ledningar. Viktigt att tänka i större områden än kvarter eftersom förstärkningsledningar måste byggas i en viss ordning.

Gatukaraktärer

I samband med gatukaraktärer och utformningen av olika typerna av gator är det viktigt att ta hänsyn till infrastrukturen. Vi ser positivt på att gator kantas med träd men det är viktigt att tänka på att trädrötter och ledningarna måste ha ett visst avstånd mellan sig för att både träd och ledningar ska må bra. Detta gäller både när ledningarna förläggs parallellt i gatan samt vid i indragningar av serviser till fastigheter.

Bemötande

Fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde är ett av flera verktyg för att nå målen i Vision 2025, vilken innefattar hela Skövde kommun.

Fördjupningen av översiktsplanen för centrala Skövde reglerar markanvändningen och ger en strategisk inriktning för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Utformningsfrågor av enskilda byggnader i form av höjder, våningstal, antal lägenheter, estetik, exakt placering mm studeras i kommande program- och detaljplanearbeten.

Övriga kommentarer/synpunkter har noterats. Synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

SKÖVDE NÄT AB

Vid en förtätning så ökar behovet av el. För att klara det så behöver vi hela tiden förstärka vårt ledningsnät och anlägga fristående nätstationer och det är viktigt att utrymme finns för detta.

Vi lägger elkablar i trottoarer och GC-vägar och korsar endast gator. För vår del är det således viktigt att det vid framtagandet av gatukaraktärer är möjligt att förlägga elkablar nu och i framtiden i trottoarer och GC-vägar. Vi ser en risk med de framtagna gatukaraktärerna att vi kommer i konflikt med trädrötter och önskar gatukaraktärer med lägre växtlighet med mindre rotsystem.

Bemötande

Synpunkterna har noterats inför kommande program och planarbeten.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

AB SKÖVDEBOSTÄDER

Med anledning av det stora och ökade trycket på bostäder i Skövde har Skövdebostäder under 2015 tagit fram ett antal konkreta förslag på bostadsbyggnation i kommunen. Skövdebostäder har sammanställt projektidéer för 9 000 lägenheter baserat på kommunens, privata aktörers och våra egna byggplaner. Av dessa planer är Skövdebostäder beredda på att bygga 3 000 nya bostäder fram till 2030 beroende på marknadsförutsättningar och kommunens ambitioner.

Framförallt ligger tonvikten på marknadens ökade efterfrågan av centrala lägen och boende för studenter och unga. Utöver våra tidigare synpunkter i samrådsskedet önskar därför Skövdebostäder att planförslaget även medger förutsättningar till nedan föreslagna projektidéer. Vårt samlade förslag ger möjligheter till över 1 700 centrala bostäder exkluderad fortsatt exploatering inom Mariesjöområdet, som ännu inte detaljstuderats i dess helhet. Skövdebostäder anser att genomförandet av projekten är högst realistiska innan 2030. Övrig infrastruktur med skolor, förskolor och parkeringslösningar behöver givetvis följa utbyggnadstakten.

Generellt

Skövdebostäder är positiv till att genomförandet av centrumutvecklingen sker i samverkan mellan kommun och näringsliv.

De symboliska kvartersstrukturer som anges i texten kan ge begränsningar i framtida exploateringar. Under nedan angivna områden kommenteras därför de kvartersstrukturer som inte fungerar tillsammans med illustrerade projektidéer.

Koppling till Billingen är viktig för de centrala boendemiljöernas utveckling. För att ha kvar möjlighet till en linbana mellan Resecentrum och Billingshus behövs en strategisk plan finnas inför ett framtida genomförande.

Område A - Resecentrum

Framtida detaljplanarbete och samråd med fastighetsägare borde kunna medge plats för både ytterligare ett studenthus norr om Tuben samt möjlighet till ett framtida hotell. Bilden visar ett förslag med 108 studentlägenheter.

Område B - Stadskärnan

På kvarteret Sleipner ser Skövdebostäder möjligheten att kombinera handel och service med cirka 70 bostäder.

Område C – Arenaområdet samt kv Motorn 1 och 5

Skövdebostäder ser positivt att kommunen genomför projektet med ett brett deltagande av aktörer. Bostäder och parkeringsplatser är lämpliga för platsen i samklang med ett utvecklat Arenaområde. Med ett parkeringshus och parkeringsgarage under kommande byggnation kan området ge cirka 440 nya bostäder. Området bör medge även Handel i bottenplan i kommersiella lägen för att knyta Arenan närmare centrum. Området bör även kunna medge byggnation av punkthus- och lamellhuskaraktär. En utbyggnad av Arenan ger möjlighet att Södermalms idrottshall kan flyttas till området. Tillsammans med en flytt av Södermalms IP möjliggörs en framtida exploatering på Södermalm med cirka 330 nya bostäder. En framtida flyttning av ställverket m m utmed Badhusgatan kan ge cirka 140 nya bostäder.

Område D – Garpaparken och kv Diana

Kvarterstrukturen för området bör medge även möjlighet till att bygga punkthus. Kv Diana - Skövdebostäder stödjer planen med markförsänkt parkeringsdäck med ovanpåliggande bostäder. Planen borde även medge möjlighet till handel/verksamheter i bottenplan med tanke på dess närhet till centrala Skövde. Bilden visar ett förslag som ger cirka 60 bostäder. Rådhusgatan - Turistbyråns nuvarande attraktiva läge i kombination med anslutande byggnation utmed Rådhusgatan kan medge en expansionsmöjlighet för kontor och handel i bottenplan med ovanpåliggande bostäder i lämplig höjd. Förslaget nedan ger cirka 30 lägenheter. Vid korsningen Majorsgatan/Rådhusgatan finns möjlighet att rama in infarten till centrum med ett par spännande arkitektoniska hus. Förslaget nedan ger cirka 60 lägenheter: Bostadsbebyggelsen ger ökad trygghet och rörelse i parkmiljön. Vid samma korsning i kvarter Drabanten finns en yta, vilket kan ge ytterligare 20-30 bostäder som ramar in kvarteret.

Område E – Floraplatsen och kv Duvan

Området kan initialt ge cirka 150 bostäder. För att möjliggöra ytterligare central bebyggelse utmed hela Vadsbovägen bör hastigheten sänkas för att minska påverkan av trafikljud vid nybyggnation. Hastighetssänkning borde kunna genomföras utan att minska kapaciteten för Vadsbovägen.

Område F – Västerhöjd (Västermalm)

Västermalm - Planen bör medge enstaka förtätningsprojekt som Vallen och Nyströms kullar. Förslaget nedan ger cirka 30 lägenheter.

Område I – Helenaskolan och kv Soldaten 4

Kv Soldaten 4 – Platsen är lämplig för studentboende. Cirka 55 mindre studentlägenheter kan placeras här. Platsen bör medge möjlighet till punkthus.

Område J – Södra delen av högskoleområdet

Skövdebostäder ställer sig positiv till studentbostäder i området.

Område K - Mariesjöområdet

Området är långsiktigt lämpligt för bostäder och övriga verksamheter. Ett första steg kan vara bostadsbyggnation med mindre och medelstora lägenheter vid Mariesjövägen, för cirka 175 bostäder. Planen bör medge möjlighet att bebygga med lamellhus och även visst inslag av handel.

Område L - Ekedalsområdet

Ekedal Södra - Skövdebostäder ställer sig positiv till beslutad detaljplan, vilken nu är överklagad. Planen ger möjlighet till cirka 200 bostäder.

Ekedal Norra - Planen bör medge cirka 120 bostäder:

Bemötande

Synpunkten om handel noteras. Kommunens bedömning är att handeln i centrum i första hand ska koncentreras till Stadskärnan och då främst inom redan etablerat handelsområde.

Den fördjupade översiktsplanen anger att såväl Sikaparken som Garpabäcksravinen bör bevaras och utvecklas som parkmiljöer. Sikaparken utmärker sig i sin form och funktion som en väl fungerande social mötesplats för boende i närområdet. Garpabäcksravinen innehåller ett öppet dagvattenstråk och platsen utgör även en viktig nyckelbiotop.

Kommunen noterar synpunkten om hastighetssänkning.

En prövning av byggnation inom andra områden än de som pekats ut är möjligt. Varje projekt får då prövas separat utifrån dess unika förutsättningar och läge. Det är de stora sammanhängande områdena med stor potential att utvecklas genom förtätning som redovisas som förtätningsområden.

De kvartersstrukturer som anges som riktlinjer för de olika förtätningsområdena bedöms som de mest lämpliga ur ett stadsbyggnadsperspektiv och helhetsperspektiv för staden. Syftet är att kvartersstrukturen ska ge en inriktning och planeringsprincip. Mer exakt utformning av delområden och kvarter kommer att ske i samband med planprogram och detaljplaner.

Delar av framförda synpunkter är i stort i linje med planförslagets strategiska inriktning. Detaljutformning av de olika delområdena måste som tidigare nämnts ske i kommande planeringsfas.

Synpunkten angående möjlighet till en linbana noteras. Frågan hanteras dock inte inom ramen för den fördjupade översiktsplanen för centrala Skövde. Övriga synpunkter av vikt för pågående och kommande program och planarbeten kommer att delges till respektive arbete.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

FASTIGHETSÄGARNA SKÖVDE

Generellt tycker vi förslaget är bra och framåtsyftande. Det är ett angeläget helhetsgrepp över orten som helhet och om stadens centrala delar som måste vara den självklara kärnan - ha den högsta densiteten med avseende på genomströmning av människor, boende och verksamheter - i Skövde kommun. Planen knyter ihop och skapar sammanhang mellan Skövdes och stadens olika delar in till funktionerna i stadskärnan.

Stadskärnan måste ges möjligheter att vara den självklara centralpunkten i en ort av Skövdes storlek och som gör anspråk på ledartröjan för hela Skaraborg. Där måste dragningskraften vara så stark att den kontinuerligt regenererar och skapar ytterligare kraft för utveckling och tillväxt.

Om stadens täthet

Vill man bygga städer måste de tillåtas vara täta och höga med grönytor både i och runt omkring.

Om man tar i anspråk grönytor för byggnation är det viktigt att man också gör något riktigt bra av det som är kvar - insprängda mindre grönytor, parker, innegårdar mm på flera platser centralt i staden tror vi är viktigare och mer attraktiva än några få stora som vi anser dock skall ligga enkelt tillgängliga i centrums närhet. Vi tycker planen släppa mer/ fler områden för byggnation, och tillåta höjd. Krav på visst antal lägenheter så att marken nyttjas optimalt är en bättre planförutsättning än att redan i planen säga vilken typ av bebyggelse man vill se (lamellhus, punkthus mm).

Planen bör alltså inte vara för detaljerad. Istället för "Här ska vara 8 punkthus" kan man skriva "Här ser vi 300 lägenheter i området". Definiera volym istället för byggnadsmodell, ange bygghöjder. Bland stadens variation förutsätter olika höjder.

Kvartersindelningen ska ske på ett sådant sätt att flera aktörer kan ta mindre delar än att bara skapa förutsättningar för stora aktörer med kapacitet att ta hela områden.

Ekonomi är ett viktigt perspektiv i varje enskilt projekt, därför behöver det vara öppet (utan låsningar) för aktören att hantera val av byggnadssätt, hustyp mm. Rutnätet är då ett hinder, bland annat då det decimerar möjligheten till punkthus.

1000 bostäder borde kunna tillföras i ett snävare område än det som anges. Finns uppskattningar per angivet område?

Vi vill att planen zoomar in i de svarta områdena, gör dem mindre och skapar mer byggbar yta. Till exempel jämte SLA/Diana/Garpa där området kan delas av och byggnation tillåtas på vissa delar. Nyströms kullar nedanför angivet område F mot Vadsboleden är en lämplig plats för ytterligare flerbostadshus, liksom stora delar av Boulongner. Vill man göra platserna trygga och säkra för invånare och besökare förutsätter det fler boenden i området, fler måste röra sig där, fler strömmar och gångstråk. Vi ser det också som tänkbart att sänka hastigheten på t ex Vadsboleden för att möjliggöra nybyggnation av bostäder i närheten av vägen.

En utbyggd/ny gymnasieskola på Nyströms kullar med samlokalisering av högstadium, Kavelboskolan mm skulle också kunna frigöra omfattande ytor för nya bostäder på bl a nuvarande skolområden.

Sid 35 längst ned, kvartersstruktur. Vad är man ute efter?

Vi håller med om att centrum från flera håll känns "stängt" och behöver göras tydligare öppet och tillgängligt. När det gäller Commerce och Vasaporten bör det uttryckas som att berörda fastighetsägare ska uppmuntras att vid framtida ombyggnationer och omdisponeringar titta på möjligheten att förändra kvartersstrukturen så att större öppenhet och tillgänglighet uppnås. I annat fall kan det inte betyda annat än att kommunen kan tänka sig köpa fastigheterna för att genomföra de förändringar som föreslås.

Sid 65. Hertig Johans gata som gångfartsområde är mycket angeläget men måste också knytas ihop via Rådhusgatan i riktning mot Kungsgatan, fram till korsningen Kyrkogatan – ett gångfartsområde som sträcker sig över båda de sidorna av kyrkparken.

Utmed Kyrkogatan bör trottoaren breddas på högernsida i trafikens riktning. En del av kyrkparken tas i anspråk för fiskbensparkeringar på samma sätt som sidan mot/utmed Hertig Johans gata (skiss sid 120).

Beträffande parkeringar måste det snarare tillskapas fler i ytterligt centralt läge än – som kan utläsas i formuleringen på sid 70, sista stycket - tas bort. Vad menas med "sund situation", på vilket sätt hör bilen inte hemma i den bilden?

Bemötande

Riktlinjerna för de olika förtätningsområdena bedöms som de mest lämpliga ur ett stadsbyggnadsperspektiv och helhetsperspektiv för staden. Tidigare framförda synpunkter under samrådsskedet ledde fram till att byggnadshöjder och våningstal togs bort ur planförslaget. Syftet med planen är att ange en strategisk inriktning med struktur, volym och markanvändning. Exakt utformning med byggnadshöjder och våningstal studeras i samband med planprogram och detaljplaner.

Synpunkten om kvartersindelning noteras inför kommande arbeten.

För att skapa en blandstad med attraktiva bebyggelsemiljöer och varierat innehåll, är det ett medvetet förhållningssätt till respektive plats som styr vilken utformning ny bebyggelse får. Vissa områden inom planförslaget tål en högre exploatering medan andra områden kräver ett mer varsamt förhållningssätt.

Planens riktlinjer med område för utbildning inom område F-Västerhöjd- innebär expansionsmöjligheter på den platsen, men det förändrar inte förutsättningarna för lokaliseringen vid Kavelbro. Båda platserna behövs för utbildningsändamål.

Vikten av att området för dagvattenhantering vid Vadsbovägen/Norra Bergvägen finns kvar bedöms vara av stor betydelse även på sikt för att kunna ta hand om dagvatten på ett bra sätt, och då även i perspektivet ändrat klimat och fler skyfall. Området är viktigt för hela stadens dagvattensystem och behöver bevaras för detta ändamål.

Kommunens avsikt är alltid att föra omvandlingsarbeten i dialog med berörda fastighetsägare.

Det pågår för närvarande ett projekt där kommunen, i dialog med berörda, tittar på utformning av Hertig Johans torg och Hertig Johans gata, i hela stråket från Resecentrum till Stadshuset.

Kommunens gällande trafikstrategi och parkeringsstrategi gäller även för aktuellt fördjupningsområde. Skrivningen på sid 70 är hämtad ur kommunens parkeringsstrategi.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

SKÖVDE NATURSKYDDSFÖRENING

Vi anser det positivt att utveckla de befintliga parkernas potential för rekreation och ökad trygghet. Däremot anser vi att det inte bör byggas hus vid Garparparken, utan den bör vara som den är nu eller utvecklas mer som attraktivt grönområde. Vidare anser vi att, om Västerhöjdskolan har behov av flera lokaler, så måste ingreppet i grönområdet minimeras så att de flesta grönytorna får vara kvar.

Bemötande

Planen beskriver att hänsyn ska tas till naturområde och parkmiljö. Hur detta kan göras på bästa sätt och hur avvägningar sker mellan bebyggelse och grönyta sker i samband med kommande planarbeten.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

TRE PRIVATPERSONER

Efter att ha läst igenom och granskat den fördjupade översiktsplanen för de centrala delarna över Skövde vill vi lämna ett antal kommentarer och synpunkter. I vissa delar vill vi också att dessa synpunkter skall anses som ett överklagande på förändringar som är gjorda sedan den förra översiktsplanen presenterades hösten 2014. I denna plan kunde man konstatera att utvecklingsstrategin för Skövde var expansiv med en framåtanda om krävs för en kommun på framkanten. Man kunde också konstatera att man inventerat de flesta möjligheter till nya bostadsområden utan att göra våld på befintlig bebyggelse. Att visa hänsyn till existerande planer i de områden som kan anses värdefulla att bevara måste naturligtvis överrida alltför utmanande förslag på både var man vill bygga och hur man vill bygga.

Bevarandeplan för Västermalm

Den bevarandeplan som har gällt och, vad vi vet, fortfarande gäller för Västermalm har självklart både varit till bekymmer men även till glädje för oss villaägare i området. Man har visst att omgivningen skulle bevaras som en del av Skövdes identitet och tillhöra Skövdes historiska kärnmiljö. Vi bifogar också den handling från Skövde Byggnadsnämnd som redovisar Skaraborgs Läns museums synpunkter på vårt renoveringsförslag för Kajen 6 som just stannade vid ett förslag eftersom det inte blev ekonomiskt möjligt på den bevarandeplanen. Beskrivningen av bevarandeplanen från början av 1990-talet återfanns också i den ovan nämnda översiktsplan från 2014, varför det kändes överflödigt med synpunkter på ett väl genomarbetat dokument som alla, gamla som nya innevånare, i huvudsak gillade.

Förtättningsområde E-initiala värden

I översiktsplanen från 2014 angavs Kvarteret Duvan som ett förtättningsområde där industrimark skulle övergå till bostadsmark. Som vi förstod den inriktningen så skulle också de eventuella byggnaderna begränsas till motsvarande höjd som kvarteren Lärkan och Domherren har, dvs 2-3 våningar. Den befintliga parken inklusive lekparken som numera benämns som Floraplatsen skulle bevaras som park och lekpark för de till antalet växande barnfamiljerna som bebod dagens Västermalm. Även detta var en acceptabel lösning. Visserligen har det rivits några hus i området som återuppbyggs med tvåvåningshus men som väl passar in i miljön. Även radhusen på fastigheten Morkullan 3 i Vårfrugatan/Kåkindsgatans förlängning har anpassats till befintlig miljö. Med dessa ingångsvärden skulle alltså inte omgivningen och identiteten påverkas nämnvärt negativt om översiktsplanen för Duvan skulle förändras till framtida bostadsmark.

Förändringar avseende förtättningsområde E

När nu översiktsplanen presenteras igen efter samråd med bland annat de kommunpolitiska partierna så upptäckts att en synnerlig kraftfull förändring tillkommit. Denna förändring går helt och hållit emot de principer och bevarandeplaner som beskrivits som ett signum för Skövde.

En utökning av förtättningsområdet E med lekparken och resten av Floraplatsen skulle kunna, om området bebyggs, innebära att hela kvarteret Kajen hamnar i djupaste skugga och förändrar hela

situationen för de idag boende. Dessutom skulle en mycket väl fungerande lekplats och en välbesökt bollplan försvinna. Hela parkområdet är den lunga som familjer sedan länge använt för grillning, kvarterssamankomster och andra uteaktiviteter. Det uttrycks visserligen att Floraplatsen skall omvandlas till någon form av närpark, vilket det enligt vår mening redan är, men det framkommer också synpunkter från vissa partier att området skall bebyggas med höghus. Skulle Folkpartiets (Liberalernas) förslag bli verklighet så förvinner alla de föresatser som gällt för Skövde i fråga om bevarande av historisk kärnmiljö. En annan mer påtaglig del kommer också att försvinna från de villor som ligger i det utsatta området och det är solen.

En ytterligare konsekvens som förtätningen skulle medföra är den otrygghet som området skulle hamna i, tvärtemot vad som beskrivs i den detaljerade översiktsplanen. Ur ett trafiksäkerhetsperspektiv kommer trafiken att öka dramatiskt om man ska ha in 250 nya innevånare på denna mycket begränsade yta som Floraplatsen utgör. Dessutom kommer alla besökare och övriga som har andra syften med att befinna sig i ett anonymt hyresområde att öka risken för kriminalitet och inbrott. Den trygghet som idag kännetecknas av att alla känner alla i villaområdet skulle dramatiskt brytas. Slutligen skulle området förvandlas till en byggarbetsplats under lång tid som både minskar tryggheten och möjligheten att vistas normalt i sin sedan länge invanda villa miljö. Vad hyreskaserner runt detta idag attraktiva villaområde skulle betyda för villapriserna vill vi inte ens spekulera i, men även detta skapar oro och otrygghet bland oss boende.

Sammanfattning

Med dessa synpunkter hemställer vi att Floraplatsen tas bort från »Förtättningsområde E» och planmässigt återgår till nuvarande parkområde.

Bemötande

Skövde kommuns översiktsplan för hela kommunen antogs 2012. År 2014 genomfördes samråd kring förslaget till en fördjupad översiktsplan för centrala Skövde. Samma plan har efter inkomna synpunkter under samrådet ställts ut på nytt, så kallad granskning, inför antagande av planen.

Syftet med område E är att det ska finnas plats för både byggnation och park/grön funktionsyta. Planens riktlinjer för området beskriver att det även i fortsättningen ska finnas park/grönyta inom området samt betydelsen av att Floraplatsen innehåller en närpark för centrumets sydvästra bostadsområden. Planen anger också att bebyggelsestrukturen ska anpassas till Västermalms kvarterstruktur.

Hur området ska utformas mer i detalj studeras i samband med detaljplanearbete. Då utreds bland annat utformningsfrågor, exakta byggnadshöjder, antal våningar, estetik mm. Man utreder vidare bland annat frågor om trafik, buller, sol/skugga, hänsyn till natur- och kulturmiljö mm.

För att skapa en blandstad med attraktiva bebyggelsemiljöer och varierat innehåll, är det ett medvetet förhållningssätt till respektive plats som styr vilken utformning ny bebyggelse får.

Eftersom en översiktsplan inte är juridiskt bindande kan själva innehållet i översiktsplanen inte överklagas. En översiktsplan kan endast överklagas om den inte har tagits fram på ett lagenligt sätt, eller om beslutet har fattats av någon annan instans inom kommunen än kommunfullmäktige. (Plan- och bygglagen 13 kap. 1§.)

Ett överklagande kan göras först efter det att ett beslut om ett antagande av planen har fattats.

Åtgärder i planförslaget/MKB

- Synpunkterna föranleder inga ändringar.

Sektor samhällsbyggnad

Postadress 541 83 SKÖVDE **Telefon** 0500-49 80 00 **Hemsida** www.skovde.se

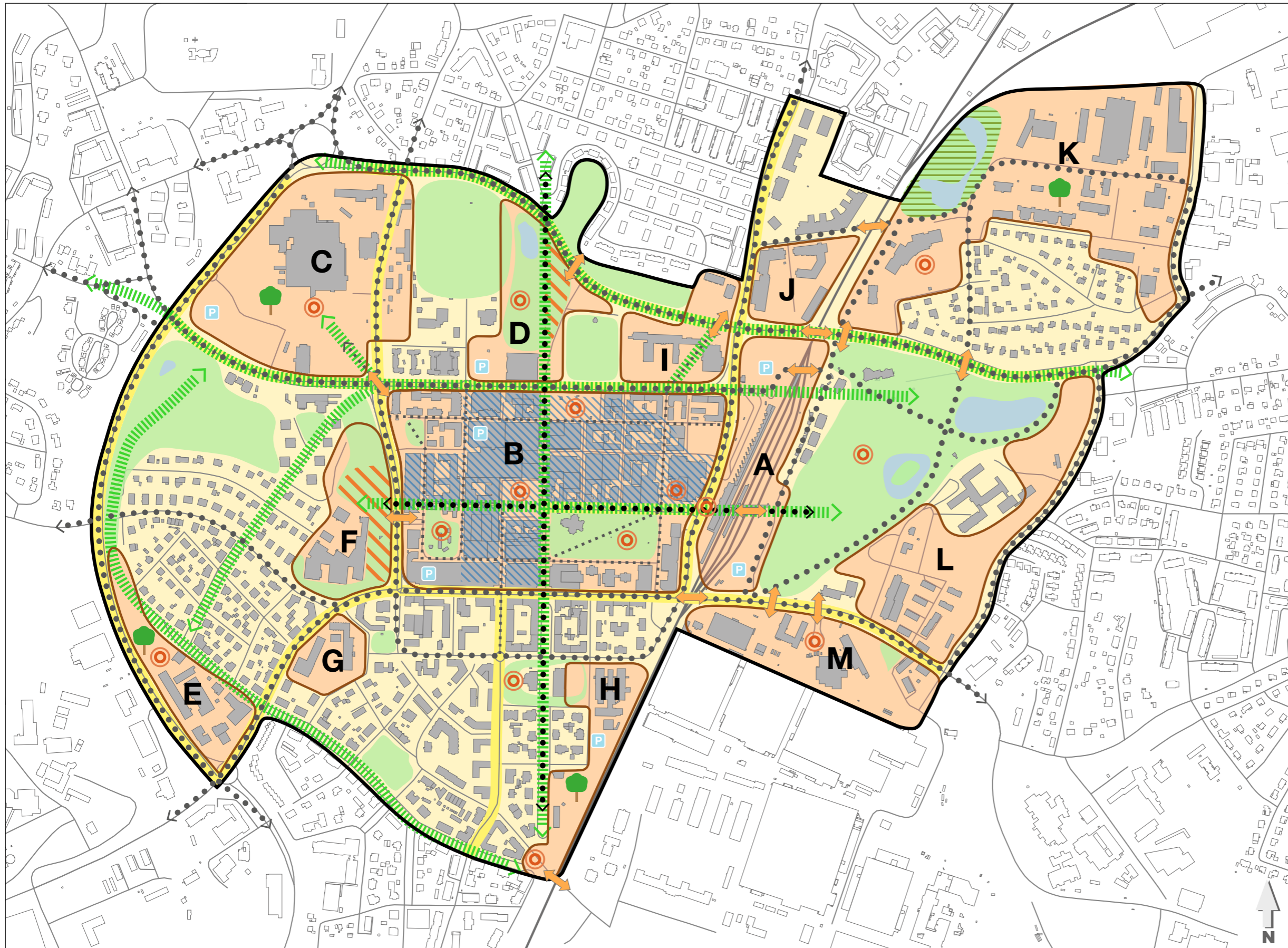
Centrala Skövde

Fördjupning av översiktsplanen

Antagandehandling
maj 2016

Teckenförklaring

- Planområde
- Pågående markanvändning
- Förtätningsområden A-M
- Park/privat park
- Parkyta som kan tas i anspråk för bebyggelse
- Handelsområde
- Grönstråk
- Huvudstråk för gång och cykel
- Stråk för gång och cykel
- Gångstråk
- Sammanlänkande plats
- Gata med ny gatukaraktär
- Parkering
- Mötesplats tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)
- Park/grön funktionsyta som tillförs/förtydligas inom området (symbolisk placering på kartan)

Norconsult

100 m

500 m

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde

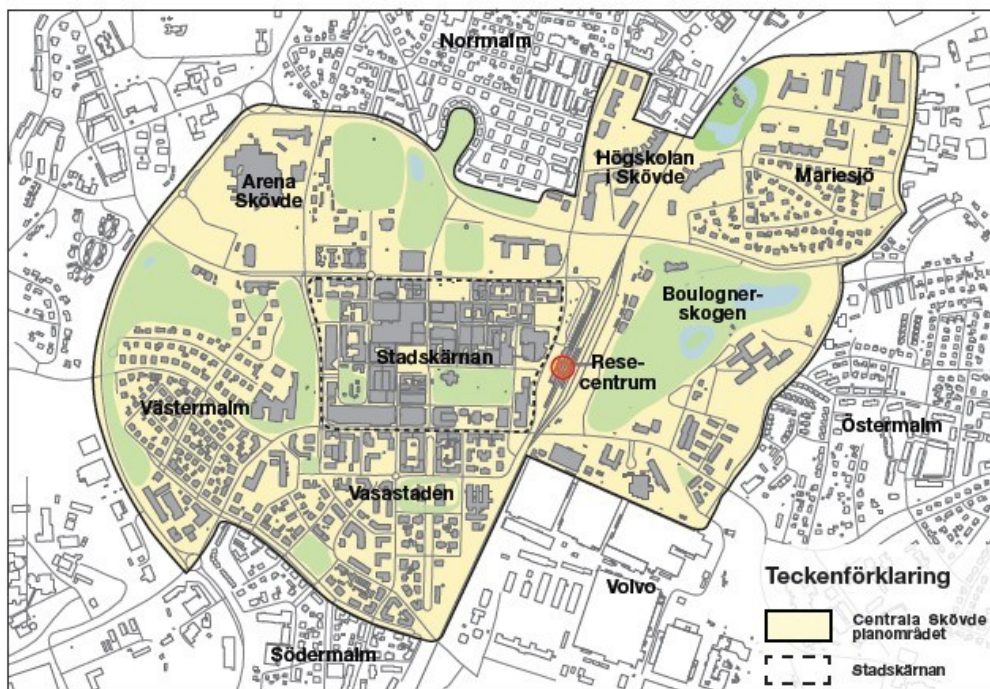
Beredning samhällsbyggnads förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta Fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, daterad maj 2016. Till planhandlingen hör de två bilagorna Ortsanalys och Miljökonsekvensbeskrivning samt en samrådsredogörelse och ett granskningsutlåtande.

Bakgrund

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena.

Sektor samhällsbyggnad har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala delarna av Skövde. Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att ge en strategisk inriktning och att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt i de centrala delarna av Skövde. Planförslaget har varit både på samråd och på granskning och planen kan nu antas.

Orienteringskarta för planområdet.

I den antagna översiktsplanen för Skövde kommun, ÖP2025, anges att det finns ett tydligt behov av att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för centrala Skövde, innefattande Stadskärnan och de centrumnära områdena. Ett förslag till fördjupning av översiktsplanen har utarbetats. Som en del i planförslaget finns en ortsanalys som anger planens förutsättningar (bilaga 1) samt en miljökonsekvensbeskrivning av planförslaget (bilaga 2).

Vid framtagande av en översiktsplan ska kommunen enligt plan- och bygglagen samråda om planförslaget. Syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Efter samrådstiden bearbetas planförslaget och ställs på nytt ut (för granskning) innan planen antas av kommunfullmäktige.

Förslaget har varit på samråd under tiden 2014-10-20 till 2014-12-22 följt av granskning under tiden 2015-12-17 till 2016-02-29.

Planförslaget har nu bearbetats och en antagandehandling har upprättats.

Förslaget

Syftet med fördjupning av översiktsplanen för Centrala Skövde är att ge en strategisk inriktning på en övergripande nivå för framtida utveckling av planområdet och dess delområden. Planförslaget utgår från Skövdes roll i regionen, kravet på hållbar utveckling och regionala och kommunala styrdokument. Utvecklingsstrategin är att centrala Skövde ska utvecklas till en blandstad som bidrar till ett levande centrum. Förtätning och funktionsblandning

ska leda till kortare avstånd mellan bostäder, arbetsplatser, butiker mm. Vilket resulterar till minskade barriäreffekter och ett rikare folkliv.

Ett drygt tiotal förtättningsområden identifieras. De länkas samman genom förtätning, upprustning av gröna miljöer, huvudstråk för gång- och cykeltrafik kopplade till andra stadsdelar, resecentrum och upp mot Billingen. För varje förtättningsområde föreslås riktlinjer vad avser struktur, funktionsblandning, innehåll av bostäder, arbetsplatser, handel, park mm. Totalt ges utrymme för ca 1000 bostäder, vilket möjliggör en ökning av antalet boende i centrala Skövde med omkring 50 %.

Stor vikt läggs vid en utveckling av mötesplatser och parker där det generella förslaget är en omgestaltning av miljöerna för att få in fler och unika karaktärer som kan stärka centrala Skövdes attraktivitet.

Motivering av beslut

Inkomna synpunkter och/eller invändningar som framförts under samrådstiden 2014-10-20 till 2014-12-22, har behandlats och bemötts i bifogad samrådsredogörelse.

Granskningen har ägt rum under tiden 2015-12-17 till 2016-02-29. Totalt har 20 skrivelser inkommit. Inkomna synpunkter har behandlats och bemötts i bifogad granskningsutlåtande. Det har inkommit färre synpunkter under granskningstiden än under samrådsskedet. De flesta synpunkter som inkommit under granskningstiden rör detaljfrågor som hör till en mer detaljerad planeringsnivå och föreslås därför behandlas i efterföljande planläggning, programarbeten eller i andra detaljerade studier för utpekade områden. En del av de framförda synpunkterna är av mer generell art för planering i stort. Andra synpunkter avser områden som geografiskt ligger utanför det aktuella planområdet. Inkomna synpunkter har lett till några få ändringar av redaktionell art i planen. En sammanställning av dessa återfinns i inledningen av granskningsutlåtandet.

Handlingar

Planbeskrivning Centrala Skövde - fördjupning av översiktsplanen, antagandehandling maj 2016

Markanvändningskarta, antagandehandling maj 2016

Samrådsredogörelse, december 2015

Granskningsutlåtande, maj 2016

Tillhörande bilagor:

Ortsanalys av Centrala Skövde, antagandehandling maj 2016

Miljökonsekvensbeskrivning för Centrala Skövde, antagandehandling maj 2016

Delges

SSB

ToOrgUnit.Name

KS § 81/16**Arvodesbestämmelser för förtroendevalda, förslag till reviderade bestämmelser**

KS2014.0216

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-20	65/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	81/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa förslag till reviderade arvodesbestämmelser för förtroendevalda att gälla från 2016-07-01.

Bakgrund

Arvodesnämnden har tagit fram förslag till reviderade arvodesbestämmelser för förtroendevalda och behandlat detta vid sammanträde 2016-03-17. Nuvarande bestämmelser fastställdes 2014 och efterhand har frågeställningar uppstått som behövt förtydligas. För att göra bestämmelserna mer överskådliga har även strukturen i dokumentet bearbetats.

Handlingar

Revidering Arvodesbestämmelser för förtroendevalda 2014-2018, förslag till reviderade bestämmelser 2016-03-17

Delges

Kommunstyrelsen

Arvodesnämnden

Författningssamlingen

Förslag (2016-03-08) till reviderade bestämmelser
ändringar är markerade med röd text i dokumentet

Arvodesbestämmelser för förtroendevalda i Skövde kommun

Antagna av kommunfullmäktige 2014-05-26 § 82

Förslaget till revidering beslutat av Arvodesnämnden 2016-03-17

Revidering antagen av kommunfullmäktige xxxx-xx-xx § xx

Innehåll

1 Tillämpningsområde	3
1.1 Förtroendevalda	3
2 Arvode	3
2.1 Gemensamma bestämmelser	3
2.2 Månadsarvode för kommunalråd och ksau	3
2.3 Månadsarvoderade uppdrag på sammanlagt minst 40 %	4
2.4 Månadsarvode och sammanträdesarvode för kommunfullmäktige och gruppledare	4
2.5 Månadsarvoden för ordförande och vice ordförande nämnder	5
2.6 Månadsarvoden i kommunala bolag	6
2.7 Arvoden kommunalförbunden	6
2.8 Ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar	7
2.9 Dagarvode för sammanträde och förrättningar	8
3 Ersättning för förlorad arbetsinkomst m.m.	9
3.1 Gemensamma bestämmelser	9
3.2 Förlorad arbetsinkomst	9
3.3 Ersättning för förlorad ersättning från arbetslöshetskassa och försäkringskassa	10
3.4 Frånvaro för förtroendevald med månadsarvode	10
3.5 Förlorad semesterförmån	11
4 Kostnadsersättningar	12
4.1 Resekostnader mm	12
4.2 Barntillsynskostnader	12
4.3 Kostnader för vård och tillsyn av svårt sjuk eller person med funktionsnedsättning	12
4.4 Särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsneds.	12
4.5 Övriga kostnader	13
5 Hur man begär ersättning	13
5.1 Ansökan via e-tjänst	13
5.2 Preskriptionstider, utbetalning m.m.	13
6 Övrigt	14
6.1 Bruttoarvodesväxling, bilförmån	14
6.2 Pension enligt OPF-KL	14
6.3 Pension för de som omfattas av PBF, PRF-KL mm	14
6.4 Försäkringar	15
6.5 Tolkning	15

1 Tillämpningsområde

1.1 Förtroendevalda

Dessa bestämmelser gäller för förtroendevalda inom Skövde kommun. Med förtroendevalda avses ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder och beredningar, kommunala bolag, revisorer och revisorsersättare, samt de som i övrigt är valda av kommunen och som inte får ersättning på annat sätt.

Förtroendevald ansvarar för att begäran om arvode och ersättning görs på ett sådant sätt att förtroendet hos allmänheten inte rubbas.

2 Arvode

2.1 Gemensamma bestämmelser

Arvode till förtroendevalda beräknas i procent av månadsarvode för riksdagsledamot. **Detta belopp revideras årligen i november.**

Sammanlagd ersättning för arvode och förlorad arbetsinkomst för en förtroendevald kan per kalenderår inte överstiga 100 % av månadsarvode för övriga kommunalråd x 12. Förtroendevald ansvarar själv för bevakning av detta.

Samordning sker med kommunala bolag och kommunalförbunden.

Avgår förtroendevald som har rätt till månadsarvode under mandatperioden ska arvodet fördelas mellan den avgående och den tillträdande i förhållande till den tid var och en av dem innehaft uppdraget. Tiden räknas utifrån datum för avgång/tillträde av uppdraget.

2.2 Månadsarvode för kommunalråd och kommunstyrelsens arbetsutskott

Förtroendevalda som fullgör sina uppdrag på heltid och övriga ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott har rätt till månadsarvode, vilket inkluderar både sammanträdesarvoden och ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Kommunstyrelsens ordförande	115 %
Övriga kommunalråd	100 %
Övriga ordinarie ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott	50 %

Heltidsarvoderade politiker får inget ytterligare månadsarvode för uppdrag i styrelse/nämnder/beredningar/råd eller för uppdrag i hel- eller delägda kommunala bolag och kommunalförbund.

Undantaget är uppdrag som ordförande i Skaraborgs kommunalförbund vilket ger rätt till arvode i enlighet med dess reglemente.

2.3 Månadsarvoderade uppdrag på sammanlagt minst 40 %

Förtroendevalda som fullgör sina uppdrag på minst sammanlagt 40 % av heltid har rätt till månadsarvode vilket inkluderar både sammanträdesarvoden och ersättning för förlorad arbetsinkomst.

2.4 Månadsarvode och sammanträdesarvode för kommunfullmäktige och gruppledare

Arvode till ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige samt gruppledare utgår med både månadsarvode och sammanträdesarvode.

Ordförande	Månadsarvode 10 % + 1 % per sammanträde vid tjänstgöring, oavsett längd på sammanträdet
1:e vice ordförande	Månadsarvode 4 % + 1 % per sammanträde vid tjänstgöring, oavsett längd på sammanträdet
2:e vice ordförande	Månadsarvode 4 % + 1 % per sammanträde vid tjänstgöring, oavsett längd på sammanträdet
Ledamot	Månadsarvode 0,5 % + 1 % per sammanträde vid tjänstgöring, oavsett längd på sammanträdet
Ersättare	Månadsarvode 0,5 % + 1 % per sammanträde vid tjänstgöring, oavsett längd på sammanträdet. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utbetalas om ersättaren tjänstgör Månadsarvode 0,5 % + 0,5 % per sammanträde då ersättaren deltar men EJ tjänstgör, oavsett längd på sammanträdet
Gruppledare	Månadsarvode 5 % + 1 % per sammanträde vid tjänstgöring, oavsett längd på sammanträdet

Med gruppledare avses den av respektive parti utsedd förtroendevald inom sin fullmäktigegrupp, som meddelats kommunfullmäktige som gruppledare. Gruppledarens roll syftar till att vara kontaktperson mellan Skövde kommun och respektive parti.

Månadsarvode för gruppledare är fastställt utifrån en samlad bedömning av uppdragets tidsåtgång och inkluderar ersättning för arbete som är förenat med detta uppdrag. I uppdraget ingår att delta i olika arbetsgrupper och informationsmöten som syftar till att förankra frågor politiskt. Till dessa möten kallar kommunalråden, kommunfullmäktiges ordförande eller kommundirektören.

2.5 Månadsarvoden för ordförande och vice ordförande nämnder

Månadsarvode betalas ut till ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande i nämnder, utskott och beredningar. Månadsarvodet är fastställt utifrån en samlad bedömning av uppdragets tidsåtgång och innehåll och inkluderar alla arvoden för sammanträden med respektive organ samt allt annat arbete som är förenat med detta uppdrag.

Förtroendevalda med månadsarvode som inte uppgår till sammanlagt 40 % har dock rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst m m enligt samma förutsättningar som gäller för förtroendevalda utan månadsarvode.

Kommunalråd och ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott erhåller inte extra arvode för uppdrag enligt nedan, även i de fall procentsats angivits.

Uppdrag	Ordförande	1:e vice ordf.	2:e vice ordf.
Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott (KSAG)	1)	5 %	
Byggnadsnämnd (BGN)	14 %	8 %	
Barn- och utbildningsnämnd (BUN)	38 %	16 %	21 %
Kultur och fritidsnämnd (KFN)	20 %	8 %	11 %
Servicenämnd (SEN)	20 %	8 %	11 %
Socialnämnd (SON)	30 %	12 %	17 %
Vård- och omsorgsnämnd (VON)	30 %	12 %	17 %
Revisionsnämnd (REV)	14 %	8 %	
Arvodesnämnd (AVN)	2)	2)	
Valnämnd (VLN)	2)	2)	
Valberedning	2)	2)	
Överförmyndare (Överförmyndare med ersättare)	1)	1)	
Beredning samhällsbyggnad (BSB)	1)	1)	
Beredning kollektivtrafik (BKT)	1)	1)	
Beredning medborgare och folkhälsa (BMF)	10 %	6 %	

- 1) Procentsats är inte angiven när kommunalråden eller kommunstyrelsens arbetsutskotts övriga ledamöter har uppdraget enligt nuvarande reglementen.
- 2) Ersättning utgår motsvarande ledamot/ersättare, se 2.8 och 2.9

2.6 Månadsarvoden i kommunala bolag

Arvoden för ordförande och vice ordförande är fastställda utifrån en samlad bedömning av uppdragets tidsåtgång och innehåll och inkluderar ersättning för sammanträde med respektive organ samt allt annat arbete som är förenat med detta uppdrag.

Kommunalråd som ingår i presidiet för ett bolag eller som ledamot, får inget extra månadsarvode för detta.

Revisorernas suppleanter ges vid tjänstgöring ersättning enligt regler för ledamöter och ersättare i nämnder.

Uppdrag	Ordf.	Vice ordf.	Ledamot	Revisor
Skövde Stadshus AB	10 %	6 %	2 %	2 %
Next Skövde Destinationsutveckling AB	9 %	5 %	2 %	2 %
AB Skövdebostäder	9 %	5 %	2 %	2 %
Kreativa Hus AB	9 %	5 %	2 %	2 %
Skövde Värmeverk AB	9 %	5 %	2 %	2 %
Skövde Flygplats AB	9 %	5 %	2 %	2 %
SkövdeNät AB	5 %	3 %	2 %	2 %
Balthazar Science Center AB	5 %	3 %	2 %	2 %
Skövde Biogas AB	Arvoden enligt bolagets regler.			
Gothia Innovation AB	Arvoden enligt bolagets regler.			

För de som har arvode för uppdrag i de kommunala bolagen gäller att arvode betalas ut månadsvis och ersättning för förlorad arbetsinkomst betalas ut enligt arvodesbestämmelserna för Skövde kommun.

2.7 Arvoden kommunalförbunden

Arvoden för uppdrag i kommunalförbunden betalas ut av kommunalförbunden om inte annat stadgats eller avtalats.

Kommunalråden får inget månadsarvode för uppdrag i kommunalförbund. För uppdrag som ordförande i Skaraborgs kommunalförbund ges dock rätt till arvode i enlighet med dess reglemente.

2.8 Ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar

För sammanträden och förrättningar enligt listan nedan utgår dagarvode (sammanträdesarvode) och ersättning för förlorad arbetsinkomst. Detta ges till:

- ordförande och vice ordförande som inte är månadsarvoderade,
- ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen, nämnder och beredningarna liksom de kommunala bolagens revisorssuppleanter
- **ersättare för ordinarie gruppledare.**

Månadsarvoderade förtroendevalda erhåller ersättning för förlorad arbetsinkomst enligt uppräkningsen i denna paragraf.

Månadsarvoderade förtroendevalda med sammanlagt arvode på minst 40% får ingen ersättning enligt denna punkt.

Följande sammanträden och förrättningar är ersättningsberättigade om det förs protokoll eller likvärdiga anteckningar.

Deltagarlista med närvarande och tid för mötet ska lämnas till handläggare arvoden.

- Sammanträde med kommunfullmäktige, fullmäktigeberedning, kommunstyrelsen, nämnder, nämndutskott, beredningar liksom revisorernas sammanträden.
- Sammanträden med utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper.
- Förhandling eller förberedelser inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart till kommunen.
- Överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det den förtroendevalde själv tillhör.
- Sammankomst med kommunalt samrådsorgan eller intressentsammansatt organ.
- Partigruppsmöten inför sammanträde i kommunstyrelsen eller nämnd
- Presidiemöte i fullmäktige, beredning, nämnd eller utskott för högst ett sammanträde i månaden i respektive organ. Presidiemöte som inte protokollförts ska anmälas till nästkommande sammanträde i respektive organ.
- Ordförandeträffar/vice ordförandeträffar upp till 10 tillfällen per år.
- Under förutsättning av beslut i nämnd/utskott/bolag: konferens, informationsmöte, studiebesök, uppdrag som kontaktperson, studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med förtroendeuppdraget.
- Besiktning eller inspektion.
- Överläggning med utomstående myndighet eller organisation.
- Fullgörande av granskningsuppdrag inom ramen för ett revisionsuppdrag.

2.9 Dagarvode för sammanträde och förrättningar

Förtroendevald som inte är månadsarvoderad har rätt till dagarvode (sammanträdesarvode) för sammanträden enligt 2.8 (se föregående sida).

I arvodet inkluderas tid för inläsning av handlingar.

Arvode för justering av protokoll utgår ej.

Arvode för sammanträden och förrättningar utgår enligt följande:
(ej kommunfullmäktige, regleras i punkt 2.4)

Helt dagarvode, sammanträde mer än fyra timmar.	2 %
Halvt dagarvode, sammanträde upp till fyra timmar.	1 %
Maximalt dagarvode Förtroendevalda som under samma dag deltar i flera sammanträden eller förrättningar har inte rätt till högre arvode än sammanlagt ett helt dagarvode.	2 %

Ersättning för förlorad arbetsinkomst, se punkt 3.

3 Ersättning för förlorad arbetsinkomst m.m.

3.1 Gemensamma bestämmelser

Rätten till ersättning för förlorad arbetsinkomst omfattar nödvändig ledighet för förtroendevalda med speciella arbetstider eller särskilda arbetsförhållanden i övrigt, när det inte kan anses skäligt att de förtroendevalda fullgör sina ordinarie arbetsuppgifter i direkt anslutning till sammanträdet eller motsvarande.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst **utbetalas för:**

- **tiden för sammanträdet**
- **restid till och från sammanträdet**
- **därutöver högst en timme före sammanträdet för praktiska förberedelser i anslutning till sammanträdet.**

Förtroendevald har inte rätt till ersättning för styrkt förlorad arbetsinkomst m.m. eller för styrkta förlorade pensions- eller semesterförmåner om schablonersättning tidigare utbetalats för den förlorade inkomsten eller förlorade förmåner.

3.2 Förlorad arbetsinkomst

Förtroendevald som förlorar arbetsinkomst på grund av förrättning eller sammanträde enligt dessa bestämmelser har rätt till ersättning för inkomstbortfallet upp till en maximnivå per timme som motsvarar 0,6 % av arvode för kommunalråd. Maximnivån gäller även egenföretagare.

Till ersättningen för den förlorade arbetsinkomsten läggs 4,5 % som ersättning för förlorade pensionsavsättningar.

Ersättning ges även för gruppmöten **inför** sammanträde i kommunstyrelsen och övriga nämnder/styrelser samt för gruppmöten inför kommunfullmäktige. **Gruppledare ansvarar för deltagarlista med tidsangivelser lämnas till handläggare arvoden.**

Ersättning ges även till närvarande icke tjänstgörande ersättare vid sammanträde i styrelse/nämnd, **dock inte vid sammanträde i kommunfullmäktige.**

Den förtroendevalde är skyldig att vid begäran styrka förlorad arbetsinkomst. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst ges inte för lunchrast.

Förtroendevald som har anställning i Skövde kommun (ej bolag) söker ledighet med bibehållna löneförmåner på avsedd blankett. **Anställd inom bolag hanteras som extern anställning.**

Har den förtroendevalde hel avtalspension kan den förtroendevalde inte begära ersättning för förlorad arbetsinkomst. Förtroendevald kan begära ersättning för förlorad arbetsinkomst så länge allmän pension ej tas ut.

3.2.1 Anställda

Vid varje mandatperiods början, med start mandatperioden 2014 samt vid förändring av inkomst, behöver förtroendevalda, som inte har en anställning i Skövde kommun, lämna in intyg om förlorad arbetsinkomst från arbetsgivaren. Retroaktiv höjning av belopp kan inte ske.

Ersättning betalas ut med belopp per timme.

Om förtroendevald med intyg från arbetsgivaren visar att arbetsinkomst förloras för mer än åtta timmar per dag betalas ersättning även för denna tid.

3.2.2 Egenföretagare

Med egenföretagare avses person som innehar F-skattesedel. Annan bedömning avgörs i varje enskilt fall av arvodesnämnden. Egenföretagare erhåller ersättning för förlorad arbetsinkomst enligt schablon nedan.

3.2.3 Schablon

Egenföretagare som kan visa att en arbetsinkomst förlorats men inte till vilket belopp har rätt till en schablonersättning per timme som är 40 % av månadsarvode för kommunalråd dividerat med 165. Arvodesnämnden prövar rätten i varje enskild ansökan.

På eget initiativ av förtroendevald kan, efter prövning av arvodesnämnd, förlorad arbetsinkomst istället baseras på styrkt månadsinkomst enligt senast fastställda deklarerade inkomst av tjänst

3.3 Ersättning för förlorad ersättning från arbetslöshetskassa och försäkringskassa

Ersättning för förlorad arbetslöshetsersättning, sjukpenning eller föräldrapenning betalas ut med det belopp den förtroendevalde går miste om på grund av sitt uppdrag. Begärt belopp ska styrkas med intyg eller motsvarande från ansvarig kassa. För försäkringskassans godkännande av fullgörande av uppdrag under pågående sjukskrivning ansvarar den förtroendevalde.

3.4 Frånvaro för förtroendevald med månadsarvode

Som förtroendevald omfattas man inte av föräldrapenningstillägg och sjuklön enligt kollektivavtal. För förtroendevald med månadsarvode görs därför ingen minskning av arvodet vid frånvaro som understiger 61 kalenderdagar i följd. Förtroendevald ansvarar för egen anmälan till kommunen och försäkringskassan från dag 62.

För förtroendevald med månadsarvode som på grund av sjukdom eller annars är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag vid frånvaro som överstiger 61 kalenderdagar i följd ska arvodet minskas i motsvarande mån. Bestämmelsen gäller såväl hel som partiell sjukfrånvaro.

Exempel: Sjuk 50 % från och med 14 mars och fortfarande. Ograverat arvode under 61 kalenderdagar i följd. Arvodet minskar med 50 % från den 13 maj.

Försäkringskassan kan i vissa fall ersätta den förtroendevalde med sjukpenning under sjukdom. För detaljer hänvisas till försäkringskassan för tolkning av sjuklönelagen och tillämpning av sjukförsäkringen. Hur arvodet påverkar vid deltidssjukskrivning är beroende av många parametrar. Varje enskilt fall får utredas av försäkringskassan.

3.5 Förlorad semesterförmån

Förtroendevald som har förlorat semesterersättning eller semesterlön p.g.a. sitt förtroendeuppdrag har rätt till ersättning för den förlorade semesterförmånen.

Förlorad semesterförmån ersätts med:

1. Verifierat

a. Förlorad semesterersättning, maximalt 12 % på utbetald ersättning för förlorad arbetsinkomst

eller

b. Förlorade semesterdagar, maximalt samma som maxbeloppet för förlorad arbetsinkomst per dygn (0,6 % av arvode för kommunalråd x 8)

2. Schablonbelopp

a. Procentpåslag med 8 % på utbetald ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Den förtroendevalde ska själv ansöka om ersättning genom att lämna särskild blankett med yrkande om förlust, där även arbetsgivaren lämnar sitt intygande, efter intjänandeårets slut.

Av administrativa skäl har Skövde kommuns medarbetare, som även är förtroendevalda inom kommunen (ej bolag, andra kommuner, kommunalförbund osv.) semesterlönegrundande ledighet med löneavdrag.

4 Kostnadsersättningar

4.1 Resekostnader mm

Kostnader för resor till och från sammanträden eller motsvarande ersätts enligt de grunder som fastställts i de kommunala reseavtalen (TRAKT 04, BIA samt skattelagstiftningen).

Som förutsättning gäller att reseavståndet från den förtroendevaldes fasta bostad eller arbetsplats överstiger fem kilometer enkel resa. Ersättning betalas ut enbart för resa som företas inom Skövde kommun.

Förtroendevald som i sitt uppdrag deltar i sammanträde eller förrättning utom kommunen eller i utlandsresa har rätt till ersättning enligt de kommunala reseavtalen.

Bussbiljetter och parkeringsbiljetter ersätts för den faktiska kostnaden utan redovisning av kvitton upp till ett sammanlagt belopp av maximalt 100 kronor per månad. Den förtroendevalda har skyldighet att spara sina kvitton/fakturor i 2 år så att kostnaderna kan styrkas vid eventuell revision.

4.2 Barntillsynskostnader

Ersättning betalas ut för kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträde eller förrättning, för vård och tillsyn av barn som vårdas i den förtroendevaldes familj och som under kalenderåret inte hunnit fylla 12 år. Om särskilda skäl föreligger kan ersättning betalas ut för kostnader som uppkommit för vård och tillsyn av äldre barn.

Ersättning betalas inte ut för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller annan närstående samt inte heller för tid då barnet vistas i den kommunala barnomsorgen. Begäran om ersättning görs i samband med kostnadens uppkomst. På sådan begäran ska barnets födelsenummer framgå.

4.3 Kostnader för vård och tillsyn av svårt sjuk eller person med funktionsnedsättning

Ersättning betalas ut för kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträde eller förrättning, för vård och tillsyn av person med funktionsnedsättning eller svårt sjuk person som vistas i den förtroendevaldes bostad. Ersättning betalas inte ut för tillsyn som utförs av egen familjemedlem eller annan närstående. Begäran om ersättning görs i samband med kostnadens uppkomst.

4.4 Särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning

Ersättning betalas ut till förtroendevald med funktionsnedsättning för de särskilda kostnader som uppkommit till följd av deltagande vid sammanträde eller förrättning och som inte ersätts på annat sätt. Här ingår kostnader för t.ex. resor, ledsagare, tolk, hjälp med inläsning och uppläsning av handlingar och liknande.

4.5 Övriga kostnader

För andra kostnader än som avses ovan betalas ersättning ut om den förtroendevalde kan visa att särskilda skäl förelegat för dessa kostnader. Ersättning utgår inte om den förtroendevalde haft rimliga möjligheter att genom omdisponering av arbete eller på annat sätt kunnat förhindra att kostnaderna uppkom.

Fråga om ersättning enligt denna paragraf prövas i varje särskilt fall enligt paragrafen om försäkringar.

Exempel på övriga kostnader som en förtroendevald kan göra anspråk på att få ersättning för kan vara t ex lantbrukare som anlitar avbytare för att kunna delta på förtroendemannauppdrag eller ensamföretagare med t ex butik som behöver anlita vikarie för fullgörande av förtroendemannauppdrag. Begärd ersättning för kostnad skall styrkas med antingen fakturaunderlag, anställningsavtal med tidrapport eller liknande.

5 Hur man begär ersättning

5.1 Ansökan via e-tjänst

Sammanträdesarvode (dagarvode) betalas ut efter protokollets närvarolista och ansökan om dagarvode behöver inte göras av den förtroendevalde.

För att få ersättning för förlorad arbetsinkomst och ersättning för andra kostnader enligt dessa bestämmelser, ska den förtroendevalde styrka sina förluster och kostnader.

Ansökan om dessa ersättningar görs via e-tjänst (kommunens hemsida) och snarast efter kostnadens uppkomst.

Ersättningarna betalas ut till den förtroendevalde, inte till annan person som den förtroendevalde anlitat t.ex. för barntillsyn.

5.2 Preskriptionstider, utbetalning m.m.

Yrkande om ersättning för förlorad arbetsinkomst m m och kostnadsersättningar ska framställas snarast och senast inom 6 månader från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten eller kostnaden hänför sig.

Yrkande om ersättning för förlorad semesterförmån ska framställas inom en månad efter intjänandeårets slut. Ersättningsanspråk som inkommit för sent hanteras inte.

6 Övrigt

6.1 Bruttoarvodesväxling, bilförmån

Bruttoarvodesavdrag kan tillämpas för förtroendevalda när det gäller bilförmån på motsvarande sätt som för arbetstagare/anställda.

Villkor i riktlinjerna för personalbil:

- Man ska ha minst 3,5 år kvar till pension.
- Avtal ska tecknas under första året av ny mandatperiod.
- Uppdraget ska gälla för 4 år.

För övrigt gäller Skövde kommuns riktlinjer för innehav av personalbil i tillämpliga delar. Nuvarande skatteregler tillåter inte bruttoarvodesväxling mot pension.

6.2 Pension enligt OPF-KL

Skövde kommuns förtroendevalda ska erhålla pensionsförmåner i enlighet med de av Sveriges kommuner och landsting utformade pensionsbestämmelserna, Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL).

Pensionsbestämmelserna OPF-KL tillämpas på förtroendevald som väljs första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte omfattas av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna OPF-KL tillämpas på förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna OPF-KL gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av uppdrag har rätt till egenpension på grund av anställning, har rätt till egenpensionsförmåner enligt PBF, PRF-KL eller annat uppdrag eller uppnått 67 års ålder.

Med "rätt till egenpension" inbegrips att den förtroendevalde skulle kunnat få rätt till egenpension om ansökan härom ingivits.

OPF-KL med kommentarer finns att läsa på SKL:s hemsida.

6.3 Pension för förtroendevald som omfattas av PBF, PRF-KL mm

För förtroendevald på heltid eller minst 40 % av heltid gäller sedan 2003-01-01 bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) och Normalpensionsreglemente för kommunala förtroendevalda (PRF-KL) mm.

Vid avgångsersättning eller visstidspension sker samordningsfrihet upp till 3,5 prisbasbelopp per år.

PBF och PRF-KL mm omfattar endast ett fåtal förtroendevalda och finns att läsa på SKL:s hemsida.

6.4 Försäkringar

Förtroendevald enligt dessa bestämmelser omfattas av trygghetsförsäkring vid arbetsskada TFA-KL. Försäkringen gäller olycksfall eller arbetssjukdom som uppkommer i samband med verksamhet som förtroendevald.

Kommunalråd och förtroendevalda på minst sammantaget 40 % av heltid omfattas dessutom av Avtalsgruppsjukförsäkring, AGS-KL samt Grupplivförsäkring för förtroendevalda, GLF-F.

6.5 Tolkning

Frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser avgörs av arvodesnämnden.

När det gäller pensionsbestämmelserna så avgörs dock tolkning och tillämpning av den av fullmäktige utsedda pensionsmyndigheten. Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet och frågorna hanteras av arbetsgivarutskottet.

Arvodesnämnden

Postadress 541 83 Skövde **Telefon** 0500-49 80 00 **Webbplats** www.skovde.se

KS § 82/16 TU**Ansökan om tillstånd för hantering av brandfarlig vara**

KS2016.0183

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-20	66/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	82/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar om tillstånd till förvaring av brandfarlig vara.

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunfullmäktiges ordförande i uppdrag att underteckna tillståndsbeviset om brandfarlig vara.

Kommunfullmäktige beslutar att delegera tillsynen för brandfarlig vara till sektor samhällsbyggnad, sektorschef.

Bakgrund

Räddningstjänst Östra Skaraborg har ansökt om tillstånd till hantering av brandfarlig vara. Tillståndet behövs för att kunna bedriva övningsverksamhet. Räddningstjänst Östra Skaraborg är enligt beslut om delegation tillståndsgivare för hantering av brandfarlig vara. De kan inte lämna tillstånd till sin egen hantering av brandfarliga varor.

Tillståndet är ett nytt tillstånd som ersätter ett tidigare lämnat tillstånd 2011-04-01 med Dnr Cy234. Giltighetstiden går ut 2016-12-31. Tillståndsinnehavaren byts till Räddningstjänst Östra Skaraborg med nya personer som föreståndare.

Tillståndet omfattar förvaring i cistern ovan mark och i så kallat annan behållare. Typ av brandfarlig vara, klassning och mängd framgår av bilaga till ansökan.

Tillståndet genererar inga kostnader för Skövde kommun. Tillståndet är förenat med en avgift, enligt fastställd taxa, som betalas av Räddningstjänst Östra Skaraborg.

Flogas Sverige AB har som experter utfört en Explosionsskyddsdocumentation med bilagor klassningsplan och flödesschema för gasolanläggning.

Tillståndshavare, föreståndare, mängder och typ av vätska finns angivna i tillståndsbeviset.

Handlingar

Ansökan om tillstånd för hantering av brandfarlig vara, TU
Protokollsutdrag direktionen RÖS 2016-02-25 § 22 Ansökan om tillstånd för hantering av brandfarlig vara
Ansökan om tillstånd - plankarta
Explosionsskyddsdokument
Ansökan om tillstånd - hantering brandfarliga varor
Utdrag ur direktionens protokoll
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen
Ansökan
Sprängämnesinspektionens författningssamling

Utdrag ur direktionens protokoll
Kartutdrag
Explosionsskyddsdokumentation
Direktionens protokoll
Tillståndsbevis

Delges

Räddningstjänsten Östra
Skaraborg
Sektor samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen

Ansökan om tillstånd till hantering av brandfarlig vara

Beredning samhällsbyggnads förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om tillstånd till förvaring av brandfarlig vara.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktiges ordförande att underteckna tillståndsbeviset om brandfarlig vara.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om att delegera tillsynen för brandfarlig vara till sektor samhällsbyggnad, sektorschef.

Sammanfattning

Räddningstjänst Östra Skaraborg har ansökt om tillstånd till hantering av brandfarlig vara. Tillståndet behövs för att kunna bedriva övningsverksamhet. Räddningstjänst Östra Skaraborg är enligt beslut om delegation tillståndsgivare för hantering av brandfarlig vara. De kan inte lämna tillstånd till sin egen hantering av brandfarliga varor.

Bakgrund

Räddningstjänst Östra Skaraborg har ansökt om tillstånd till hantering av brandfarlig vara. Tillståndet behövs för att kunna bedriva övningsverksamhet. Räddningstjänst Östra Skaraborg är enligt beslut om delegation tillståndsgivare för hantering av brandfarlig vara. De kan inte lämna tillstånd till sin egen hantering av brandfarliga varor.

Tillståndet är ett nytt tillstånd som ersätter ett tidigare lämnat tillstånd 2011-04-01 med Dnr Cy234. Giltighetstiden går ut 2016-12-31. Tillståndsinnehavaren byts till Räddningstjänst Östra Skaraborg med nya personer som föreståndare.

Tillståndet omfattar förvaring i cistern ovan mark och i så kallat annan behållare. Typ av brandfarlig vara, klassning och mängd framgår av bilaga till ansökan. Tillståndet genererar inga kostnader för Skövde kommun. Tillståndet är förenat med en avgift, enligt fastställd taxa, som betalas av Räddningstjänst Östra Skaraborg.

Flogas Sverige AB har som experter utfört en Explosionsskyddsdokumentation med bilagor klassningsplan och flödesschema för gasolanläggning.

Tillståndshavare, föreståndare, mängder och typ av vätska finns angivna i tillståndsbeviset.

Handlingar som ingår i beslutet

Ansökan

Sprängämnesinspektionens författningssamling

Utdrag ur direktionensprotokoll

Kartutdrag

Explosionskyddsdocumentation

Direktionens protokoll

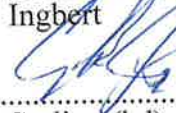
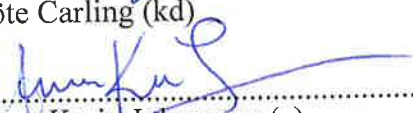
Tillståndsbevis

Expediering

Sektor samhällsbyggnad

Eva Darolf Linnros
Sektorschef

Bengt Johansson
1:e byggnadsinspektör

Plats och tid	Brandstationen, Skövde, kl. 08.30 – 11.35	
Deltagande	Beslutande	Ersättare
	Göte Carling (kd), ordförande Linus Sjöholm (s) tjug ersättare Björn Fagerlund (m) Sture Pettersson (s) Anna-Karin Johansson (c) tjug ersättare	
	Mikael Faleke (m) Lars-Åke Bergman (s) Bo Andersson (s) tjug ersättare Britt-Marie Sjöberg (c) Lars Glad (m) tjug ersättare Catarina Davidsson (c) tjug ersättare Jan Hassel (s) Björn Thodenius (m)	
Övriga deltagande	Rickard Johansson, förbundsdirektör Bengt-Arne Johansson, personalföreträdare §§ 15-26 Hans Ingbert, räddningschef	Torbjörn Bäck, ekonom, §§ 15-17 Daniele Coen, §§ 21-23, 27 Emil Karlsson, NORDEA § 15
Utses att justera	Anna-Karin Johansson (c)	
Justeringens plats och tid		
Underskrifter		Paragrafer 15 - 30
	Sekreterare Hans Ingbert	
	Ordförande Göte Carling (kd)	
	Justerande Anna-Karin Johansson (c)	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Direktionen

Sammanträdesdatum 2016-02-25

Datum för anslags uppsättande Datum för anslags nedtagande

Förvaringsplats för protokollet Brandstationen, Skövde

Underskrift

Rickard Johansson

D § 22

Ansökan om tillstånd för hantering av brandfarlig vara

Direktionen beslutar

att hos kommunstyrelsen i Skövde kommun ansöka om tillstånd att hantera brandfarlig vara vid räddningstjänstens övningsfält i Skövde kommun.

Bakgrund

Räddningstjänsten har, för bedrivande av övnings- och utbildningsverksamhet på övningsfältet i Hasslum, behov av att hantera brandfarlig gas (gasol) i tillståndspliktiga mängder. Tidigare tillstånd för SRTC är inte omedelbart överförbart till räddningstjänsten.

Beslut om beviljande av tillstånd enligt ovan är av medlemskommunerna överfört till räddningstjänstförbundet. Efter samråd med jurist vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kan beslut om tillstånd inte fattas av tillståndsmyndigheten för egen verksamhet. Rådet är att tillstånd skall sökas hos den kommunstyrelse i vilken kommun verksamheten avses bedrivas.

Tillståndets föreslås gälla under tio år, vilket är den tillståndslängd som normalt tillämpas för liknande anläggningar i övrigt inom räddningstjänstförbundet.

Handlingar:

Räddningstjänsten Östra Skaraborg: Ansökan om tillstånd till förvaring av brandfarlig vara.

Ansökan

1(2)

om

hantering av brandfarliga varor

Blanketten skickas till

Räddningstjänsten Östra Skaraborg
Majorsgatan 1
541 41 SKÖVDE

Datum

Diariernr (fylls i av mottagaren)

1 Plats och sökande

Fastighetsbeteckning Skövde 5:104			
Fastighetsadress Räddningsvägen 25		Postnr. 541 38	Ort Skövde
Sökande Räddningstjänsten Östra Skaraborg		Person- / Organisationsnr. (10 siffror) 222000-1115	
Postadress Majorsgatan 1	Postnr. 541 41	Ort Skövde	Telefon 0500-404000
Fakturaadress Box 20	Postnr. 541 21	Ort Skövde	Ref. nr.
E-postadress raddningstjansten@rtos.se			Mobiltelefon

2 Ansökan avser

☒ Nytt tillstånd	☐ Förlängning av tillstånd med dnr:	☐ Ändring i bef. tillstånd med dnr:
--	--	--

3 Föreståndare

Jag (tillståndshavare) delegerar härmed befogenheter till följande utsedda personer att inom sina verksamhetsområden verka som föreståndare enligt Lag (SFS 2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor § 9. Föreståndarna tilldelas härmed de befogenheter och möjligheter i övrigt som behövs för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter. Föreståndarna har befogenhet att:

- omedelbart förbjuda hanteringen och/eller förvaring av brandfarlig vara som bryter mot gällande säkerhetsföreskrifter
- omedelbart eller fortlöpande ersätta material som har gått sönder eller som fortlöpande ska bytas ut och som krävs för att hantering och/eller förvaringen av brandfarliga vara ska ske enligt gällande säkerhetsföreskrifter
- i övrigt vidta de åtgärder som krävs för att hanteringen och/eller förvaringen av brandfarlig vara sker enligt gällande säkerhetsföreskrifter

Tillståndshavaren ska tillse att föreståndarna är väl insatta i hur de brandfarliga och explosiva varorna ska hanteras och förvaras. Om fler föreståndare utses kan uppgifterna lämnas som en bilaga. Dokument som visar personens kompetens och lämplighet som föreståndare ska bifogas ansökan.

Föreståndare

Fullständigt namn, tilltalsnamnet markeras Magnus Andreasson			Personnr. (10 siffror) 710528-5931
Postadress Maskrosvägen 20	Postnr. 541 47	Ort Skövde	Telefon dagtid (inkl. riktnummer) 0500-42 40 26
E-postadress magnus.andreasson@rtos.se			Mobiltelefon 0500-42 40 26

Ställföreträdande föreståndare

Fullständigt namn, tilltalsnamnet markeras Pierre Viotto			Personnr. (10 siffror) 771219-0030
Postadress Storegårdsvägen 4	Postnr. 544 93	Ort Hjo	Telefon dagtid (inkl. riktnummer) 0500-42 40 23
E-postadress pierre.viotto@rtos.se			Mobiltelefon 0500-42 40 23

4 Hanteringen innebär

a, ☒ Förvaring	Förvaring avses ske i: ☐ Cistern i mark ☒ Cistern ovan mark ☒ Annan behållare
---	---

b, ☐ Tillverkning, bearbetning och användning	Hanteringen innebär: ☐ Yrkesmässig tillverkning ☐ Yrkesmässig bearbetning ☒ Användning i yrkesmässig tillverkning eller bearbetning
---	--

c, ☐ Försäljning
--

5 Hanterad mängd

Ange namnet på gas, t.ex. gasol, acetylen, vätgas och vätska klass och namn, t.ex. klass 1 bensin, thinner, klass 2, t.ex. fotogen, nafta (dilutin, kristallolja, varnolen, mineralterpentin etc.), klass 3, t.ex. motorbrännolja, eldningsolja

Namn på varan	Brandklass	Mängd i liter
Se bilaga 3		

6 Bilagor

Bifoga endast de handlingar som är nödvändiga för hanteringen av sökt tillstånd.

☒ Ritningar	☒ Situationsplan	☐ Kontrollrapporter
☐ Nybyggnadskarta	☒ Verksamhetsbeskrivning	☒ Anmälan om föreståndare
☒ Riskutredning	☐ Beskrivning (av arbetsprocessen)	☐ Teknisk beskrivning lokaler
☒ Teknisk beskrivning	☒ Klassningsplan	☐ Konstruktionsritningar
☐ Intyg av kontroll av cistern	☒ Separat sammanställning av sökt mängd, klass, m.m.	☐ Annat
☐ Certifikat / typgodkännande	☒ Planskiss / karta över anläggningsområdet och intilliggande områden	

Underskrifter

Ort och datum <i>Shövde 2016-03-18</i>	
Sökandes underskrift <i>[Signature]</i>	Namnförtydligande <i>Richard Johansson</i>
Föreståndares underskrift <i>[Signature]</i>	Namnförtydligande <i>MAURUS ANDREASSON</i>
Ställföreträdande föreståndares underskrift <i>[Signature]</i>	Namnförtydligande <i>Helle Viotto</i>

Uppgifterna kommer att behandlas i enlighet med bestämmelserna i Personuppgiftslagen (PUL).

Bilaga 1

Kompletterande information kring ansökan brandfarlig vara.

Gasol

Den anläggning som avses i ansökan är en befintlig anläggning som tidigare godkänts vid både tillståndshandling och tillsyner genomförda av RÖS. Enligt SÄIFS 2000:4 skall riskutredning göras vid nya tillstånd. Denna redovisas i dokumentet Explosionsskyddsdocumentation utfärdad av Flogas Sverige på uppdrag av RÖS.

Övriga varor

Samtliga övriga brandfarliga varor kommer förvaras i befintliga utrymmen avsedda för detta. I mindre mängder, i storleksordningen enlitersflaskor, kommer varor förvaras i därför avsedda och anpassade skåp i lektionssalen. Skåpen är ventilerade till det fria och brandtekniskt avskilda. Övriga mängder förvaras i befintligt och därför avsedda rum på "Kemförråd Flaggplan". Märkning är genomförd enligt gällande instruktioner. De sex rummen för brandfarliga varor är brandtekniskt avskilda och har separat ventilation till det fria.

Övrigt

Då gasolanläggningen är tömd och ej i drift kan inget driftprov genomföras. Intyg om genomfört driftprov kommer insändas efter det att anläggningen är fylld. Intyg om inre och yttre besiktning bifogas dock ansökan.

Ansökan kommer kompletteras med situationsplan, inklusive ortofoto, samt justerad klassningsplan. Den nuvarande är något missvisande då vissa delar av anläggningen är nedmonterat, dock innebär detta endast en sänkning av risknivån.

Bilaga 2

Verksamhetsbeskrivning

Vid övningsfältet Hasslum bedrivs övnings- och utbildningsverksamhet för räddningspersonal. I befintliga övningsanläggningar för brandövningar finns ett fast rörsystem för gasol kopplat. Dessa anläggningar är Macken, IC-rak, IC-vinkel. Anläggningarna kan få gasol från två olika alternativ. Antingen från fast monterad cistern om 30 000 liter eller från mobil cistern om 2160 liter. Den senare används i första hand vid anläggningen Kulvert samt Brandplattan. Gasolen används således för att skapa verklighetstroga bränder i olika containersystem på ett så för miljön fördelaktigt sätt som möjligt.

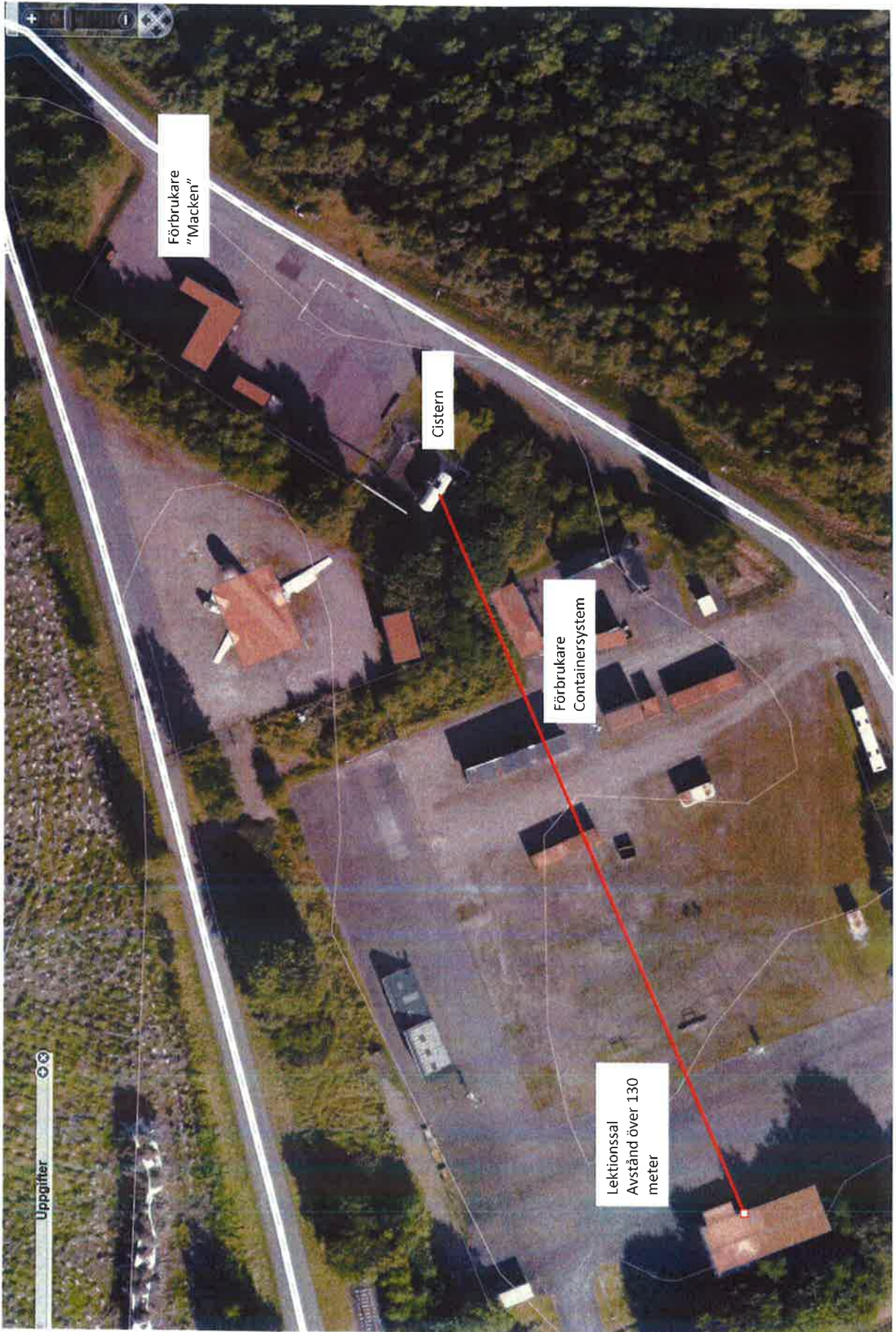
Gasolanläggningarna hanteras endast av speciellt utbildad personal för att säkerställa säkerheten vid övning och utbildning.

Övriga brandfarliga varor används vid olika laborationer för att påvisa risker och åtgärder, detta sker endast i liten skala. Utöver detta finns drivmedel till anläggningens motorsprutor med mera inom området. Samtliga dessa är upptagna i förteckningen för hanterade mängder.

Bilaga 3

Förteckning över sökta mängder

Handelsnamn	Klassning	Mängd i liter
Gasol fast cistern	Gas	30 000
Gasol mobil cistern	Gas	2200
Gasol lösa behållare	Gas	50
Sprayburkar färg	Gas	10
Acetylen	Gas	20
E85	I	300
Bensin	I	300
Aceton	I	50
Tändvätska	III	300
Diesel	III	300

Förbrukare
"Macken"

Cistern

Förbrukare
Containersystem

Lektionsaal
Avstånd över 130
meter

Uppgifter

Explosionsskyddsdocumentation

Räddningstjänsten Östra Skaraborg Skövde

Jan Sandqvist
Flogas Sverige AB

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	3
2	Normer och föreskrifter till vilka explosionsskyddsdokumentet refererar	4
3	Definitioner	5
4	Verksamhetsbeskrivning.....	7
5	Inventering av brandfarliga varor	7
6	Inventering och bedömning av riskkällor och riskområden	8
6.1	Gasoltank, invändigt.....	9
6.2	Säkerhetsventil på gasoltank.....	9
6.3	Lossningsplats vid gasoltank	10
6.4	Vridmätare på gasoltank	10
6.5	Säkerhetsventil på vätskeledning	11
6.6	Dränageventil på vätskeledning	11
6.7	Andningsledning från regulatorer	12
6.8	Avblåsningsledning från läckavblåsare	12
6.9	Riskkällor - tabell	13
7	Ritningsförteckning.....	15
8.	Utredning och bedömning av risk för antändning av explosiv atmosfär	16
8.1	Redogörelse för möjliga tändkällor	16
8.2	Val av utrustning för placering i riskområden (explosiv atmosfär)	16
8.3	Instruktioner för arbete i riskområden	17
8.4	Skyddsavstånd och teknisk brandavskiljning inom anläggningen	17
8.5	Skyltning av riskområden	18
8.6	Konsekvenser vid antändning av explosiv atmosfär från ett riskområde, minimering av konsekvenser	18
9	Samordningsansvarig.....	18

1 Allmänt

Enligt Räddningsverkets föreskrift SRVFS 2004:7 skall den som ansvarar för verksamhet där hantering av brandfarliga gaser och vätskor där explosiv atmosfär kan uppstå och där beaktansvärd risk för brand och explosion kan föreligga, skall

- förhindra att explosiv atmosfär bildas, eller, om verksamhetens art inte medger detta
- undvika att explosiv atmosfär antänds, och
- begränsa skadorna om en explosiv atmosfär antänds

En utredning och bedömning av var explosiv atmosfär kan uppstå och i vilken omfattning. Dessa riskområden skall delas in i olika zoner och dess utsträckning skall redogöras. Explosionsgrupp och temperaturgrupp skall anges för varje riskområde. Detta kallades tidigare att upprätta en klassningsplan.

En utredning och bedömning av risken för antändning av explosiv atmosfär. Bedömningen skall omfatta all normal hantering, inklusive underhåll, städning och rengöring samt förväntade avvikelser och fel.

Detta skall sammanställas i ett explosionsskyddsdocument.

Explosionsskyddsdocumentet skall finnas tillgänglig vid anläggningen i vilken hanteringen ingår. Vid förändringar inom anläggningen som påverkar explosionsskyddsdocumentationen skall denna revideras så att den alltid är aktuell.

En samordningsansvarig skall utses som skall ansvara för att skyddsarbetet på platsen samordnas.

2 Normer och föreskrifter till vilka explosionsskyddsdokumentet refererar

Explosionsskyddsdokumentet refererar till följande normer och föreskrifter:

EU direktiv 1999/92/EG, även kallat arbetsdirektivet, finns som föreskrift från Räddningsverket och Arbetsmiljöverket. För hantering som avser brandfarliga varor gäller.

SRVFS 2004:7 Statens Räddningsverks föreskrifter om explosionsfarlig miljö vid hantering av brandfarliga gaser och vätskor

EU direktiv 94/9/EG, även kallat utrustningsdirektivet finns som två nationella föreskrifter

ELSÄK-FS 1995:6, Elektriska utrustningar för explosionsfarlig miljö
AFS 1995:5, Utrustningar för explosionsfarlig miljö (mekanisk utrustning)

Standarder

SEK Handbok 426 (EN 600 79-10), Klassning av explosionsfarliga områden
SS-EN 1127-1, Explosiv atmosfär – Förhindrande av och skydd mot explosion.
Grundläggande begrepp och metodik.

Standarder för val av elektrisk utrustning, installation, kontroll och underhåll.

ELSÄK-FS 2008:1, Starkströmsföreskrifterna
SEK Handbok 427, (EN 60079-14 och EN 60079-17)
Elinstallationer i riskområden med explosiv gasblandning
Kontroll och underhåll av elektriska installationer
SEK Handbok 437,
Reparation och översyn av elutrustning för områden med explosiv gasatmosfär
SS 421 08 22, Potentialutjämnning i riskområden med explosiv gasblandning

3 Definitioner

Antändningsområde, explosionsområde,

Blandningsförhållandet mellan gas/ånga med luft måste ligga inom vissa bestämda gränser, explosionsgränser, för att antändning (explosion) skall kunna ske. Vid lägre koncentrationer än undre explosionsgränsen är blandningen för mager (underkarburerad) och vid högre koncentrationer än övre explosionsgränsen är den för fet (överkarburerad). Explosionsområdet vidgas vid kraftigt förhöjd temperatur.

Dimma

Droppar av brännbar vätska, finfördelade i luft så att de bildar en brännbar blandning.

Explosionsgrupp

Brännbara gaser och ångor indelas i explosionsgrupperna IIA, IIB och IIC med avseende på gasens eller ångans förmåga att orsaka tändande genomslag genom en spalt och/eller den minsta energi som fodras för att tända gasen eller ångan i blandning med luft. Denna uppgift används vid val av elektriskt material.

Explosiv gasblandning

Antändbar blandning av gas, ånga eller dimma med luft.

Flampunkt

En brännbar vätskas flampunkt är den lägsta temperatur vid vilken vätskan avger ånga i sådan mängd att en antändbar blandning bildas. För gaser finns ingen flampunkt.

Förbränning / Explosion

Förbränning är en form av kemisk reaktion, ett bränsle som reagerar med luftens syre varvid värme avges.

Skillnaden mellan brand och explosion ligger främst i förbränningshastigheten och varaktighet. En brand är en relativt långsam reaktion som vanligtvis kan avbrytas. En explosion är en snabb reaktion, som normalt inte kan avbrytas.

Vid en explosion är vanligtvis den brännbara komponenten förblandad, medan en brand kan ske under tillförsel av syre till det brännbara ämnet.

Gas

Ångan från brännbart ämne vars kokpunkt vid normalt atmosfärstryck är lägre än normal rumstemperatur.

Riskkälla

En punkt eller ett område från vilket brandfarlig gas, ånga eller vätska kan avges så att en explosiv gasblandning kan bildas

Riskområde

Rum, utrymme eller område inom vilket explosiv gasblandning kan förekomma under sådana förhållanden att speciella krav måste ställas på bl.a. elektrisk materiel.

Termisk tändtemperatur

Den lägsta temperatur hos en yta vid vilken ett ämne antänder.

Temperaturklass

Brännbar gas eller ånga samt explosionsskyddad elektrisk material indelas i temperaturklasserna T1 – T6 med avseende på gasens eller ångans tändtemperatur respektive materielens högsta yttemperatur. Denna uppgift används vid val av elektrisk material.

Ånga

Gasfas av brännbart ämne som vid normal rumstemperatur och atmosfärstryck uppträder som vätska eller fast ämne.

4 Verksamhetsbeskrivning

Gasolen lagras i en 30 m³ gasolcistern ovan jord som är placerad i ett inhägnat cisternområde. Från cisternen tas propan i vätskefas och gasfas ut via rörledningar och leds vidare till tre olika brandövningscontainrar.

5 Inventering av brandfarliga varor

Dimensionerande temperaturklass: T1

Dimensionerande explosionsklass: II A

Benämning	LEL Vol %	UEL Vol %	Flam- punkt °C	Tänd- temperatur °C	Temperatur- klass	Explosions- grupp
Propan (gasol)	2,1 %	9,5 %	gas	460	T1	II A

6 Inventering och bedömning av riskkällor och riskområden

En inventering av alla riskkällor där det under normal drift och underhåll kan tänkas ske utsläpp av gas i atmosfären, inklusive säkerhetsfunktioner och eventuella "failsafe"-funktioner.

De vitala platserna för riskkällorna är gasol cisternen, säkerhetsventil vid cistern, vridmätare vid cistern, lossningsplatsplats för gasol och säkerhetsventil vätskeledning.

Riskkällor indelas i:

- *kontinuerlig riskkälla*,
från vilken utsläpp eller frigörelse sker ständigt och långvarigt
- *primär riskkälla*,
från vilken utsläpp kan ske tillfälligt under normal drift
- *sekundär riskkälla*,
från vilken utsläpp ej väntas ske under normal drift och, i de fall utsläpp ändå sker, i så fall endast sällan och kortvarigt

Därefter skall en bedömning göras av vilket riskområde som riskkällan kan utgöra.

Riskområden indelas i zoner enligt nedan :

- ZON 0
Riskområde i vilket explosiv gasblandning förekommer ständigt eller långvarigt
- ZON 1
Riskområde i vilket explosiv gasblandning kan väntas förekomma tillfälligt under normal drift
- ZON 2
Riskområde i vilket explosiv gasblandning inte väntas förekomma under normal drift och, om den likväl förekommer, i så fall sannolikt endast sällan och kortvarigt

6.1 Gasoltank, invändigt

Inuti gasoltanken lagras gasol i vätskeform.

Bedömning av riskkälla

Riskkällans klassificering = Kontinuerlig riskkälla

Brandfarlig vara = Propan, vätskefas

Typ av ventilation = Naturlig

Ventilationsgrad = Låg

Ventilationens tillgänglighet = Dålig

Värdering av riskområde för riskkälla

SEK Handbok 426 , NE.6.1

ZON 0: Inuti cistern, kärl, apparat etc.

6.2 Säkerhetsventil på gasoltank

Säkerhetsventiler som sitter på gasoltanken öppnar och släpper ut gas vid förhöjt cisterntryck. Riskkällan är placerad utomhus.

Bedömning av riskkälla

Riskkällans klassificering = Primär riskkälla

Brandfarlig vara = Propan, gasfas

Typ av ventilation = Naturlig

Ventilationsgrad = Medelgod

Ventilationens tillgänglighet = Acceptabel

Värdering av riskområde för riskkälla

SEK Handbok 426, NE.6.5.6

ZON 1: Halvsfär uppåt med 10 m i radie

ZON 2: Halvsfär nedåt med 2 m i radie nedanför utloppsmynningen

6.3 Lossningsplats vid gasoltank

När gasolcisternen fylls räknar man med ett visst läckage vid lossningskopplingarna.

Bedömning av riskkälla

Riskkällans klassificering = Primär riskkälla

Brandfarlig vara = Propan, vätskefas

Typ av ventilation = Naturlig

Ventilationsgrad = Medelgod

Ventilationens tillgänglighet = Acceptabel

Värdering av riskområde för riskkälla

SEK Handbok 426, NE.6.5.1

ZON 1: 3 m i alla riktningar från riskkälla (koppling)

ZON 2: 3 m horisontalt utanför zon 1 och 0,5 m över mark

6.4 Vridmätare på gasoltank

På distributionsledningar finns säkerhetsventiler placerade.
Dessa öppnar vid förhöjt tryck.

Bedömning av riskkälla

Riskkällans klassificering = Primär riskkälla

Brandfarlig vara = Propan, blandfas

Typ av ventilation = Naturlig

Ventilationsgrad = Medelgod

Ventilationens tillgänglighet = Acceptabel

Värdering av riskområde för riskkälla

SEK Handbok 426, NE.6.5.4

ZON 1: 1,5 m i alla riktningar med förlängning till mark

6.5 Säkerhetsventil på vätskeledning

På distributionsledningar finns säkerhetsventiler placerade som. Dessa öppnar vid förhöjt tryck.

Bedömning av riskkälla

Riskkällans klassificering = Primär riskkälla

Brandfarlig vara = Propan, vätskefas

Typ av ventilation = Naturlig

Ventilationsgrad = Medelgod

Ventilationens tillgänglighet = Acceptabel

Värdering av riskområde för riskkälla

SEK Handbok 426, NE.6.5.7

Rörledningar med en volym mindre än 10 liter ger försumbart riskområde.

Rörledningar med en volym på 10 liter och upp till 500 liter.

ZON 1: Sfar med radien 1,5 m

Rörledningar med en volym större än 500 liter.

ZON 1: Sfar med radien 3 m

6.6 Dränageventil på vätskeledning

På distributionsledningar finns dränageventiler placerade.

Dessa är avsedda för dränering av propanvätska i samband med underhållsarbeten.

Bedömning av riskkälla

Riskkällans klassificering = Primär riskkälla

Brandfarlig vara = Propan, vätskefas

Typ av ventilation = Naturlig

Ventilationsgrad = Medelgod

Ventilationens tillgänglighet = Acceptabel

Värdering av riskområde för riskkälla

SEK Handbok 426, NE.6.5.9

ZON 1: Sfar med radien 1,5 m

6.7 Andningsledning från regulatorer

I samband med att ett tryckregulatormembran går sönder släpper regulatorerna ut gas. Regulator finns placerad på cisternens topp där gasfasen tas ut till förbrukning.

Bedömning av riskkälla

Riskkällans klassificering = Sekundär riskkälla

Brandfarlig vara = Propan, gasfas

Typ av ventilation = Naturlig

Ventilationsgrad = Medelgod

Ventilationens tillgänglighet = Acceptabel

Värdering av riskområde för riskkälla

SEK Handbok 426, NE 6.5.9

Andningsledning från regulatorer

ZON 2: 1,5 m runt mynning på andningsledning

6.8 Avblåsningsledning från läckavblåsare

I samband med för högt tryck längre in i systemet släpper läckavblåsningsventilen ut gas. Läckavblåsaren finns placerad på cisternens topp där gasfasen tas ut till förbrukning.

Bedömning av riskkälla

Riskkällans klassificering = Primär riskkälla

Brandfarlig vara = Propan, gasfas

Typ av ventilation = Naturlig

Ventilationsgrad = Medelgod

Ventilationens tillgänglighet = Acceptabel

Värdering av riskområde för riskkälla

SEK Handbok 426, NE 6.5.9

Avblås från läckavblåsningsventil

ZON 1: 1,5 m runt mynning på avblåsningsledning

6.9 Riskkällor - tabell

Pos. Nr.	Riskkälla			Fas	Ventilation			Riskområde	Annan information
	Benämning	Placering	Typ av utsläpp		Typ	Grad	Tillgänglighet		
1	Cistern, invändigt	Cistern-område	Kontinuerlig	Vätska	Naturlig	Låg	Dålig	ZON 0 Inuti kärl	
2	Säkerhetsventil på gasoltank	Cistern-område	Primär	Gasfas	Naturlig	Medelgod	Acceptabel	ZON 1 Halvfär uppåt med 10 m i radie ZON 2 Halvfär nedåt med 2 m i radie	
3	Lossningsplats vid gasoltank	Cistern-område	Primär	Vätska	Naturlig	Medelgod	Acceptabel	ZON 1 3 m i alla riktningar från riskkälla (koppling) ZON 2: 3 m horisontalt utanför zon 1 och 0,5 m över mark	

Pos. Nr.	Riskkälla		Placering	Typ av utsläpp	Fas	Ventilation			Riskområde		Annan information
	Benämning					Typ	Grad	Tillgänglighet	Utsträckning		
4	Vridmätare på gasoltank	Cistern-område	Primär	Blandfas	Naturlig	Medelgod	Acceptabel	ZON1 1,5 m i alla riktningar med förlängning till mark			
5	Säkerhetsventil på vätskeledning	Cistern-område	Primär	Vätska	Naturlig	Medelgod	Acceptabel	Rörledningar med en volym på 10 liter och upp till 500 liter. ZON 1: Sfär med radien 1,5 m Rörledningar med en volym större än 500 liter. ZON 1: Sfär med radien 3 m	Rörledningar med en volym mindre än 10 liter ger försurnbart riskområde.		
6	Dränageventil på vätskeledning	Cistern-område	Primär	Vätska	Naturlig	Medelgod	Acceptabel	ZON 1 Sfär med radien 1,5 m			
7	Andningsledning från regulatorer	Cistern	Sekundär	Gas	Naturlig	Medelgod	Acceptabel	ZON 2: 1,5 m runt mynning på andningsledning			
8	Avblåsningsledning för läckavblåsare	Cistern	Primär	Gas	Naturlig	Medelgod	Acceptabel	ZON 1: 1,5 m runt mynning på avblåsningsledning			

7 Ritningsförteckning

Klassning och zonindelning beskriven under punkt 6 återfinns inritade i följande bifogade ritningar :

Översiktsritningar

404748-1, klassning

Klassningsplan

Ritningarna avser att illustrera zonindelningen och är ingen exakt återgivning av lokaliteterna. För en mera översiktlig bild vad gäller lokaler hänvisas till gällande lokalritningar och situationsplan.

8. Utredning och bedömning av risk för antändning av explosiv atmosfär

8.1 Redogörelse för möjliga tändkällor

Möjliga tändkällor kan vara gnistor från svetsning, skärning, slipning, statisk elektricitet, elektrisk utrustning, mekanisk utrustning, vagabonderande eller inducerande strömmar, heta ytor, öppna lågor, mobiltelefoner och åska.

Generella regler för förhindrande av och skydd mot explosion finns i nationell standard SS-EN 1127-1.

8.2 Val av utrustning för placering i riskområden (explosiv atmosfär)

För att kunna installera en tillförlitlig elutrustning och/eller mekanisk utrustning inom ett explosionsfarligt område krävs ingående kännedom om explosionsskyddad material. För att kunna upprätta avsett skydd mot tändning krävs fortlöpande kontroll och underhåll av utrustningen som placeras i riskzon.

Föreskrifter och anvisningar om val, installation, kontroll och underhåll av elektriskt material i riskområden med explosiv atmosfär lämnas i starkströmsföreskrifterna ELSÄK-FS 2008:1 och svensk standard SS-EN 600 79-14 och SS-EN 600 79-17.

Sammanställning av dessa två standarder finns i SEK Handbok 427, elinstallationer i explosionsfarliga områden.

SEK Handbok 437, reparation och översyn av elutrustning för områden med explosiv gasatmosfär, behandlar reparation och översyn av utrustning i områden där explosiv atmosfär uppträder.

För val av rätt elmateriel måste man känna till följande :

- zonindelning av riskområdet
- explosionsgrupp för den brännbara gasen eller ångan
- temperaturklass eller tändtemperatur för den brännbara gasen eller ångan
- omgivningstemperatur
- risker för yttre åverkan dvs risk för att dels damm eller vätska kan tränga in i elmaterielen, dels risk för mekanisk åverkan eller kemisk eller termiskt angrepp

För val och placering av mekanisk utrustning hänvisas till AFS 1995:5.

Redovisning av installerad utrustning inom riskområden

Ingen elektrisk utrustning finns installerad inom riskområden.

8.3 Instruktioner för arbete i riskområden

Generellt råder förbud mot rökning och införande av öppen eld inom klassat område.

Tillfälliga arbeten inom klassade områden skall utföras enligt regler angivna av företagets föreståndare. Arbeten inom riskområden skall utföras med hjälp av ett upprättat arbetstillstånd. Innebär arbetet att tändkällor introduceras i riskområdet enligt t.ex. punkt 6 skall föreståndare bedöma om arbetet innebär mer än ringa risk, om arbetet innebär mer än ringa risk skall föreståndaren samråda med lokal räddningstjänst.

Generella regler för förhindrande av och skydd mot explosion finns i nationell standard SS-EN 1127-1.

8.4 Skyddsavstånd och teknisk brandavskiljning inom anläggningen

Skyddsavstånd mellan gasolanläggning och andra anläggningsdelar används för att minimera konsekvensen från en yttre brand, t.ex. brand i fabrikslokal som innebär en värmestrålning mot gasolcisternen, med tillräckligt skyddsavstånd så begränsas följdverkningarna av detta och med det konsekvenserna.

Teknisk brandavskiljning används för att placera cisternen närmare yttre anläggningsdelar och har som syfte att förhindra/fördröja värmestrålning mot cistern/anläggningsdelar.

Skyddsavstånd minimerar också konsekvensen av antändning av explosiv atmosfär från ett av anläggningens riskområden.

Denna anläggning har följande skyddsavstånd/teknisk brandavskiljning:

Redovisning av skyddsavstånd och teknisk brandavskiljning

Anläggningen följer de skyddsavstånd som räknas upp i SÄIFS 2000:4, allmänna råd.

8.5 Skyltning av riskområden

Skyltning av riskområden skall utföras med följande skyltmärkning,

Personal skall möta en skylt enligt ovan innan de träder in i ett riskområde.

8.6 Konsekvenser vid antändning av explosiv atmosfär från ett riskområde, minimering av konsekvenser

Konsekvenserna vid antändning av explosiv atmosfär från ett riskområde redovisat i detta explosionsskyddsdokument kan leda till följande konsekvenser:

- brännskada av personal som befinner sig inom eller i direkt närhet till riskområdet som antänts
- påverkan på utrustning/människor som i sin tur kan ge följdpåverkan

9 Samordningsansvarig

Enligt SRVFS 2004:7, skall verksamhetsutövaren utse en samordningsansvarig som skall samordna skyddsarbetet kring dessa riskområden mellan olika verksamheter.

Föreståndaren för brandfarlig vara är exempel på en lämplig person för detta.

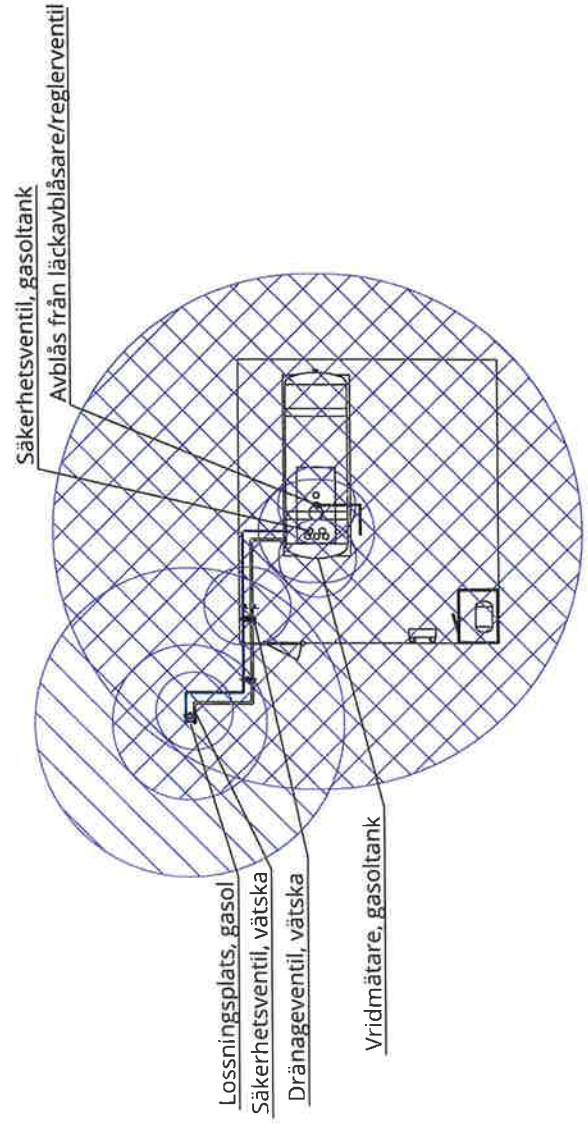
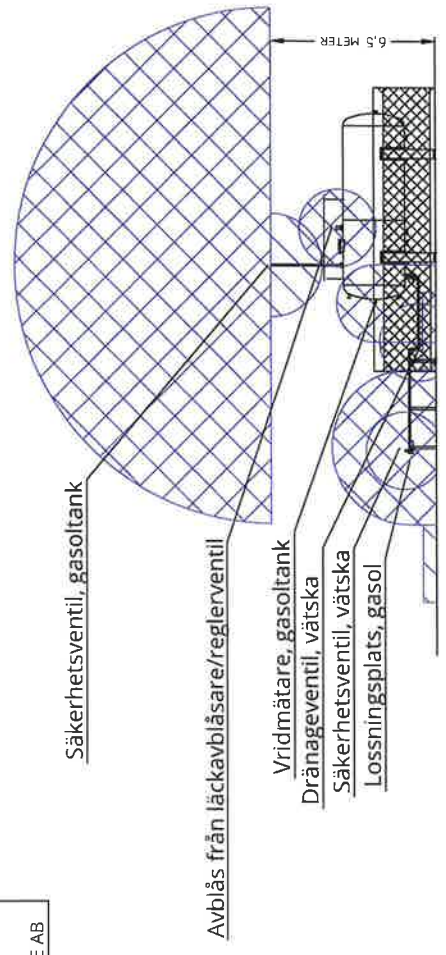
Det är viktigt att regelbundet sköta underhållet av anläggningen och regelbundet utbilda personal som arbetar inom dessa riskområden för att hålla samma säkerhetsnivå som när anläggningen byggdes. Att utbyta erfarenheten mellan olika verksamheter bidrar till en säkrare hantering.

Det är också viktigt att hålla arbetsrutiner för arbete i riskområdet aktuella och uppdaterade.

Den här ritning får ej utan vår medgivande kopieras eller lagras till grund för oliverkning, fotorevisas för eller utlämnas till tredje person eller konkurreterande firma

FLOGAS SVERIGE AB

Nr	Ant	Andring	Datum	Inf	Godk
----	-----	---------	-------	-----	------

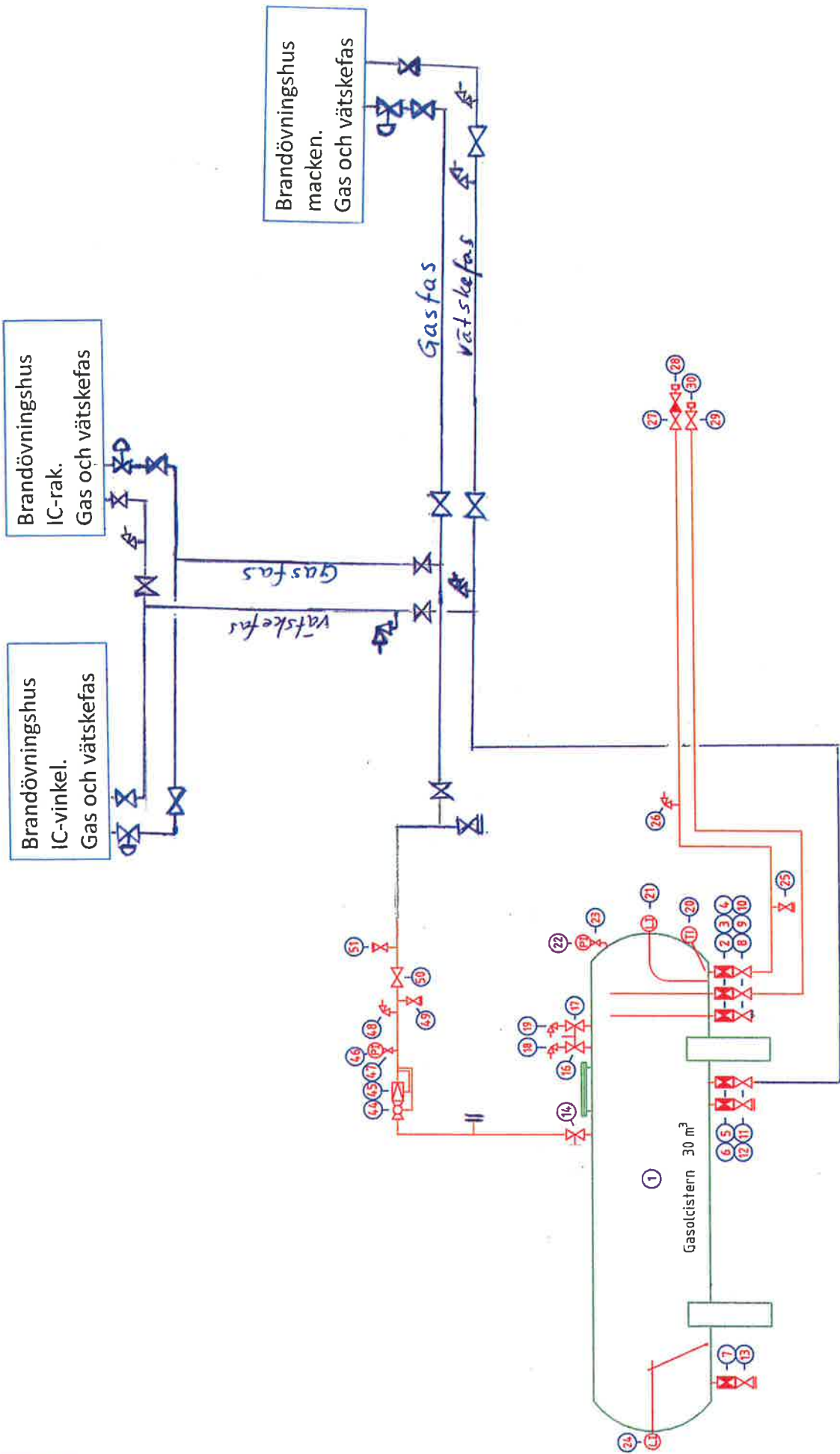

RISIKOMRÅDEN

Antal	Det.	Benämning	Dim./Anm.
		Ritad av: j. Sandqvist	Räddningstjänsten Östra Skaraborg
		Godk av: den 2016 02 22	Gasolanläggning
		Ers-Ers. av: den	Klassningsplan
		Ritm. tillhör:	Skala
		FLOGAS SVERIGE AB	Nr 404748-1
			Rev

SWSD TANKRIK/ASS. 1.1 - FPL US ONSÄKER/PL R/A

Ritad av: JS	Kontrollerad av:	Godkänd av: Datum	Titel	Skala
				2016-02-18
Räddningstjänsten Östra Skaraborg			Brandövningsanläggning med gasol	
Flödeschema			Nr: Gas-1	

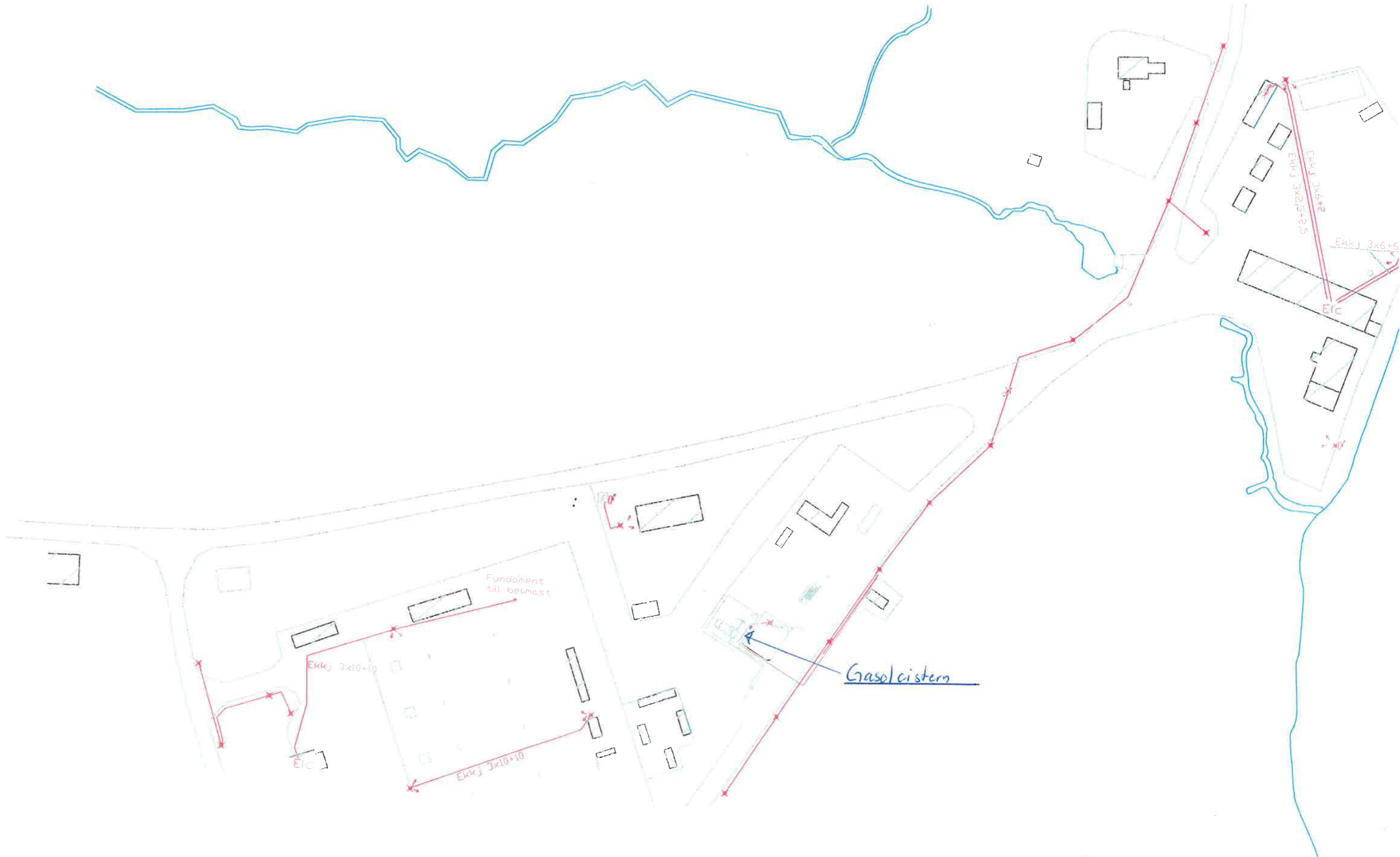
Rev	Revideringen avser	Datum	Signatur	Kontroll

CISTERNER, GASKLOCKOR, BERGRUM OCH RÖRLEDNINGAR FÖR BRANDFARLIG GAS

Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 2000:4) om cisterner,
gasklockor, bergrum och rörledningar för brandfarlig gas

Område G 3

Proj. nr.	17	Proj. namn	17-18	Proj. status	17-18
Proj. datum	17-18	Proj. skapad av	17-18	Proj. godkänd av	17-18
Proj. godkänd datum	17-18	Proj. godkänd av	17-18	Proj. godkänd av	17-18
Proj. godkänd datum	17-18	Proj. godkänd av	17-18	Proj. godkänd av	17-18

KS § 85/16**Årsredovisning 2015 Räddningstjänsten Östra Skaraborg**

KS2016.0155

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-06	59/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	85/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen 2015 för Räddningstjänsten Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2015.

Bakgrund

Räddningstjänsten Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för år 2015. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2015.

Handlingar

Årsredovisning 2015 Räddningstjänsten Östra Skaraborg - TU

Granskningsrapport för år 2015 RÖS

Årsredovisning RÖS 2015 slutlig

Revisionsberättelse för 2015 RÖS

Årsredovisning 2015 bilagor Verksamhetsberättelse slutlig

Missiv helårsbokslut 2015

Delges

Räddningstjänsten Östra

Skaraborg

Ekonomichefen

Kommunfullmäktige i
medlemskommunerna för
kommunalförbundet Räddningstjänsten
Östra Skaraborg – Skövde, Mariestad,
Töreboda, Tibro, Hjo, Karlsborg och
Gullspång

Ansvarsfrihet för direktionen för Räddningstjänsten Östra Skaraborg samt de enskilda ledamöterna i densamma

Härmed översänds Årsredovisningen för 2015 för kommunalförbundet
Räddningstjänsten Östra Skaraborg jämte revisionsberättelse och
granskningsutlåtande för år 2015 (återfinns i årsredovisningen) för beviljande av
ansvarsfrihet för direktionen och de enskilda ledamöterna i densamma.

Årsbokslutet godkändes vid direktionens sammanträde 2016-02-25 (D § 17).
Revisorernas berättelse redovisas i direktionen vid dess sammanträde 2016-03-31.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA SKARABORG

Rickard Johansson
Förbundsdirektör

Räddningstjänsten östra skaraborg
Org nr 222000-1115

Årsredovisning för räkenskapsåret 2015

Kommunalförbundets direktion avger följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	22
- balansräkning	23
- kassaflödesanalys	24
- noter	25

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Förbundets verksamhet

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) håller en för förbundsmedlemmarna gemensam räddningstjänst, som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna.

Kommunalförbundet ansvarar för att åtgärder vidtas så att bränder och skador till följd av bränder förebyggs, ansvarar för sotningsverksamheten samt verkar för annan olycks- och skadeförebyggande verksamhet som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna. Kommunalförbundet skall även tillhandahålla utbildning för medlemskommunernas personal inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Inför 2011 ändrades ändamålsparagrafen i förbundsordningen till följd av att ansvaret för tillstånd och tillsyn enligt den nya lagen om brandfarliga och explosiva varor överfördes till kommunalförbundet. Kommunalförbundet fullgör uppgifterna inom det civila försvaret som annars åvilar medlemskommunerna beträffande räddningstjänst under höjd beredskap.

Kommunalförbundet omfattar sju kommuner med ca 115 900 invånare och har en landyta av 3 100 km².

Politisk ledning

Kommunalförbundet är organiserat i den förenklade modellen med direktion. Medlemskommuner är Skövde, Mariestad, Tibro, Töreboda, Hjo, Karlsborg och Gullspång. I direktionen är varje medlemskommun representerad med två ledamöter och två ersättare. Skövde kommun innehar ordförandeposten. Inom direktionen finns ett presidium som tillika är beredningsutskott. Presidiet består av ordförande samt 1:e och 2:e vice ordförande. Direktion tillträdde den 1 januari 2015.

Direktionen har haft åtta ordinarie sammanträden under året och därvid avhandlat 145 ärenden. Vid septembersammanträdet, som var offentligt, antogs budgeten för år 2016. Beredningsutskottet har haft ett sammanträde med utökad representation så att alla medlemskommuner var representerade med anledning av budgeten för 2016. Beredningsutskottet avhandlade ett ärende av ekonomisk natur.

Vid decembersammanträdet 2011 antog direktionen det gällande handlingsprogrammet för mandatperioden. Handlingsprogrammet är det politiska styrdokumentet som redovisar vald ambitionsnivå, organisation och planering för förebyggande verksamhet samt resurser och förmåga för den operativa verksamheten.

Inför innevarande mandatperiod utarbetas nytt handlingsprogram som kommer att fastställas under 2016.

Allmänt

2015 har genomförts i enlighet med fastställt handlingsprogram. Under året har organisationen fortsatt sitt utvecklingsarbete med organisationen, personal, materiel och metoder. Organisationens fullföljer påbörjad och beslutad verksamhet enligt plan.

2015 innebar en ny mandatperiod där vår ”nya” direktion för den nuvarande mandatperioden har genomfört två halvdagsutbildningar i syfte att inhämta kunskap om organisationen. Förbundsdirektören jämte direktionen ordförande och första vice ordförande har även deltagit i utbildning anordnad av SKL i syfte att informera och skapa förutsättningar för att på ett bättre sätt förstå och leda räddningstjänsten som organisation. Arbetet med att utarbeta ett nytt handlingsprogram har påbörjats och kommer vara klart under första halvåret 2016.

Under våren har samtliga heltidsanställda befäl (styrkeledare, insatsledare, inre befäl samt, Räddningschefer i beredskap) genomfört ledarskapsutbildning i syfte att ytterligare förstå och kunna agera som chefer i den dagliga verksamheten. Beslutad utbildning i trafiksäkerhet inklusive halkkörning tunga fordon är genomförd med halva

personalstyrkan. Resterande del av personalen genomför utbildningen under 2016. Det igångsatta utvecklingsarbetet avseende våra uppgifter kommer fullföljas under 2016 och 2017. Syftet med utvecklingen är att anpassa sig till samhällets övriga utveckling där räddningstjänsten är och skall vara en naturlig del för medborgarna samt att utveckla befintlig organisation och personal mot ställda uppgifter.

Konsekvenserna av den rådande situationen med anledning av flyktingsituationen har engagerat oss främst avseende förebyggande åtgärder. Arbetet har bedrivits i samverkan med medlemskommunerna och länsstyrelse.

Som en konsekvens av vårt deltaganden i uppgiften inom ramen för IVPA (I Väntan På Ambulans) så har nu sjukvårdshuvudmannen och räddningstjänsterna i Västra Götaland skrivit ett avtal för en fortsättning med uppgiften att tillsammans med ambulansen larmas till konstaterade "hjärtstopp". I avtalet finns del av kostnadstäckning för uppdragen, vilket vi ej tidigare haft. RÖS fortsätter lösa tidigare IVPA/Hjärtstoppslarm i enlighet med det vi gjort innan detta avtal skrevs.

Inom personaltjänsten fortsätter pensionsavgångarna och nyrekryteringar som en följd därav. Vid våra deltidstyrkor så har rekrytering och utbildning genomförts i syfte att tillföra personal motsvarande de avgångar som varit. Under våren har organisationen tillsammans med Räddningstjänsten i Lidköping genomfört preparandutbildning för våra blivande deltidbrandmän. Det är nu andra gången i rad som vi samordnat denna utbildning inom Skaraborg och resultatet är mycket bra. Vi kommer fortsatt arbeta för att utveckla denna typ av samordning. Vid höstens preparandutbildning utbildades personal för att ingå i vårt nya förstärkningsräddningsvärn Borgunda. Rekrytering av deltidspersonal inom vårt område fortsätter att vara en prioriterad uppgift då det i en ökande omfattning blir allt svårare att rekrytera, vidmakthålla samt kompetensutveckla denna personalkategori. Särskilda åtgärder vidtas och kommer att vidtas i vårt område (kommunerna) för att över tid kunna personalförsörja organisationens behov av kunnig och kompetent personal. Vidare kan det konstateras att möjligheten att rekrytera heltidsbrandmän blir allt svårare. I sammanhanget är det ej enbart numerären i sig som kan bli utmanande för framtiden, utan även det faktum att väldigt få personer från Skaraborg söker sig till den av staten anordnade brandmannautbildningarna (Skydd Mot Olycka , SMO), vilket i sig ger negativa effekter avseende möjligheten att bibehålla personalen över tid då anställd personal som kommer långväga ifrån självklart tar möjligheten då den dyker upp att få en anställning i sin tidigare hemkommun.

Tendensen är att det ökade uttaget av föräldraledigheter håller i sig och vi kan se ett trendbrott i att ta ut föräldraledigheter. Detta påverkar vår över tid pågående schemaläggning och kan leda till ökade kostnader då det saknas personal i ordinarie skift. Vidare så har vi idag att hantera gravida brandmän vilket innebär att den gravida ej kan tjänstgöra i operativ verksamhet. För detta måste ett vikariat lösas ut vilket vi i budgetsammanhang ej tidigare hanterat. Denna situation är en naturlig del av samhällsutvecklingen och som för organisationen borde vara en naturlig del att lösa. Våra tidigare planeringsunderlag tar ej höjd för dessa "nya" konsekvenser för verksamheten och personalen. Vi måste anpassa oss till detta som vilken annan verksamhet som helst.

Några kollegor har under året varit tjänstlediga för att under MSB ledning genomföra såväl nationella som internationella insatser.

Under sommaren har organisationen tillsammans med landets övriga räddningstjänster hanterat den konflikt som BRF (Brandmännens Riksförbund) påbörjade då förhandlingarna om ett nytt RiB avtal strandat. (Räddningspersonal i Beredskap). Efter det att konflikten löstes skrevs ett avtal på (RiB 15) som gäller fram till sista september 2016.

Under året har en mängd olika projekt påbörjats som ett led i vår fortsatta utveckling. Vårt telefoni- och växelsystem har med anledning av gammal teknik och en mycket begränsad möjlighet till support och driftunderhåll bytts ut mot idag funktionell standard. Vårt verksamhetsstödssystem ALARMOS har lämnats till förmån för systemet DAEDALOS vilket innebär att vi får ett mer anpassat verksamhetsledningssystem för våra behov. I maj övertog vi den operativa ledningen från vår nya ledningscentral. Projektet blev ca sex månader

försenat pga upphandlingsprocessen. Projektet genomfördes i samverkan med MSB som också bidragit med halva kostnaden för projektet.

Vad avser utvecklingen av vår materiel så har vi under året fortsatt omsättningen av våra andningsskydd. Andningsskydden utgör en mycket viktig del av personalen skyddsutrustning och faller nu för ålderstreck och funktionalitet/säkerhet. Denna åtgärd är nödvändig men kostsam vilket innebär att omsättningen planeras att fullföljas även under 2016.

Vad avser fordonsomsättningsplanen så har en ny servicebil för driftavdelningen anskaffats. En tankbil till den operativa avdelningen är upphandlad och den planerade nya mindre släckbilen till SMO styrkan är under upphandling vilket innebär en försening av leveransen och förskjuts därför som investering till 2016. En av våra personbilar är omsatta vilket innebär att det nya fordon som anskaffats på ett bättre sätt möjliggör de långa resor vi är i behov av i samband med utbildnings och kursverksamhet.

Organisationens förmåga till långsiktig verksamhetsplanering har fortsatt utvecklats vilket innebär att överblicken och behoven för framtiden nu kan sammanföras till ett tydligt arbetsunderlag för kommande budgetarbete, idag till och med 2019. Budgetarbetet för 2016 är genomförd enligt plan. Budgeten fasställdes i september. I detta arbete har bl a en likviditetsprognos genomförts i syfte att ur ett långsiktigt perspektiv tydliggöra organisationens investeringsbehov och investeringsförmåga.

Inom ramen för samverkan fortgår arbetet med krishanteringsrådet Skaraborg samt samverkan med övriga räddningstjänster inom Skaraborg och Västra Götaland

Vid årets räddningschefskonferens skrevs en avsiktsförklaring på, för ett fortsatt fördjupat samarbete mellan räddningstjänsterna i Västra Götaland. Samarbetet bedrivs under namnet ”Fyrklövern”, och kommer under 2016 fortsatt att utvecklas med bland annat en gemensam tjänst som skapas för Fyrklöverns möjlighet till samordning. Samarbetet ger möjligheter till förbättrad samordning mellan räddningstjänsterna, bättre möjlighet att enat inom Västra Götaland göra sin röst hörd i de nationella råden (MSB Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, SKL Sveriges Kommuner och Landsting) samt möjligheter till att som en större aktör planera och genomföra övningar och utbildningar med stöd av MSB.

Den sedan tidigare påbörjade organisationsöversynen vid den operativa avdelningen är färdig och träder i kraft första januari 2016. Syftet med organisationsförändringen är att skapa bättre möjligheter för planering och ledning av operativa avdelningen både ur ett verksamhetsledningsperspektiv men även ur ett operativt perspektiv. Översynen genomförs inom ramen för nu befintliga resurser.

Organisationen drabbades under hösten av de konsekvenser som konkursen med SRTC (Swedish Rescue Training Centre) innebar. Den omedelbara effekten innebar att RÖS ej längre hade tillgång till övningsfältet samt att vårt avtal med SRTC omfattande ett räddningsvärn (personal) och höjdfordon i reserv (stegbil) upphörde. Arbetet med att hantera konsekvenserna av SRTC konkurs har fortsatt under hösten fram till årsskiftet då ett nytt avtal skrivits mellan RÖS och Specialfastigheter om att under 2016 fortsatt kunna öva på fältet. I det korta perspektivet (2016) har RÖS nu förutsättningar att bedriva övningsverksamhet enligt tidigare. I det längre perspektivet (2016 och bortom) krävs det ett särskilt engagemang och arbete som tidigt under 2016 måste fastställa fortsatt inriktning för övningsverksamhetens bedrivande på Hasslum området.

Personal

Organisationen är fortsatt i en period med relativt hög personalomsättning genom pensionsavgångar. Konsekvenserna av detta är att organisationen tappar kompetens och erfarenhet. Under året har ett antal tjänster tillsatts på både befäls- och brandmanstjänster. Den sedan tidigare vakanta tjänsten (pga långtidssjukskrivning) som ”personalchef” har nu tillsatts med en personaladministratör. Våra två administratörer, där en har gått i pension under året och en har flyttat till annan ort har nyrekryterats och tjänsterna är sedan sommaren tillsatta. En serviceman har anställts under våren och fyller nu den sedan i december 2014 befintliga vakansen på driftavdelningen.

Sedvanlig rekrytering av semestervikarier inför sommaren 2015 har påbörjats.

Tendensen i riket och i RÖS geografiska verksamhetsområde är att det blivit svårare med jobb på orten och att företagen blir mer återhållsamma med att låta sin personal ingå i räddningstjänsten. Detta tillsammans med ett behov av rekrytering av befäl till deltiden gör att det finns anledning att vara mer aktiv i rekryteringsarbetet av deltidspersonal. Vidare så är bedömningen att möjligheterna till att även rekrytera heltidsbrandmän i den nära framtiden kommer att minska. Förutsättningarna för rekrytering måste överses mot bakgrund av MSB alltmer begränsade möjligheter och förmåga att över tid utbilda blivande brandmän.

Sjukfrånvaron har ökat från 3,2% 2014 till 3,6% 2015 (målsättningen är 3%). Vi har under året haft flera längre sjukskrivningar. Två av dessa är helt återställda och arbetar 100%. Tre medarbetare har fortfarande en sjukskrivning på 50-75%.

Under året har arbetet påbörjats avseende inhämtning och bedömning av förekommande bisysslor. Ur ett arbetsgivarperspektiv är det av vikt att ha och bibehålla en lägesuppfattning om vilka bisysslor som finns och i vilken omfattning de hanteras. Metod och rutin är utarbetat och stöds av Skövde kommuns personalavdelning och kommunjurist.

.===

Skadeförebyggande verksamhet

Året har avklarats med varierande resultat, myndighetsutövningen har varit på en normal nivå både jämfört med planen för året och jämfört med föregående år. Inga tillsyner av farlig verksamhet har genomförts under året. Antalet personer som nåtts av räddningstjänstens information och rådgivning till allmänheten har varit lägre jämfört med planen för året och motsvarande period föregående år.

Tävlingen Camp Blåljus har genomförts i Skara, återigen med ett lyckat resultat. Deltagare och arrangörer var mycket nöjda med evenemanget. Vid denna upplaga av tävlingen kom en klass från räddningstjänstens medlemskommuner på tredje plats.

Förebyggandeavdelningen har, genom SMO-styrkan, deltagit i utbildningsträffar för de som arbetar med extern utbildning och information till allmänheten inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat. Samarbetet innebär att räddningstjänsten medverkar i Radio Skaraborg sista måndagen varje månad under vår och höst med uppehåll över sommaren.

Delar av avdelningens tillsynsförrättare har under året genomgått utbildning i myndighetsutövning i Länsstyrelsens och Myndighetens för samhällsskydd och beredskaps regi.

Cheferna för förebyggandeavdelningarna inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg och NÄRF har under året genomfört regelbundna chefsträffar för att samverka och likrikta förebyggandeverksamheterna samt skapa möjlighet att genomföra gemensamma projekt.

En reflexkampanj har genomförts i samtliga av räddningstjänstens medlemskommuner under hösten.

Under slutet av året har rekrytering genomförts för den vakanta brandingenjörstjänsten samt för två pensionsavgångar av brandinspektörer under kommande år. Avdelningen lyckades rekrytera en brandingenjör och en brandinspektör, vilket innebär att en ny rekrytering behöver ske under 2016 för att tillgodose behovet av medarbetare på avdelningen.

Skadeavhjälpande verksamhet

Verksamhetsåret 2015 skulle visa sig medföra fler insatser än vad vi förväntade oss. Sammantaget har vi

genomfört cirka 200 fler insatser än snittet de senaste åren. Vid en analys av dessa inses att trafikolyckorna står för den i särklass största ökningen, hela 55 insatser fler än 2014. Men även brand i byggnad har brutit trenden och åter ökat.

Av antalet omkomna vid olyckor ser vi också att närmare hälften är troliga suicid. Elva personer har tyvärr omkommit till följd av olyckor under året.

Arbetet med att skapa bra förutsättningar för vår nya, eller justerade, befälsorganisation har pågått under hela året. Arbetet har präglats av förtänksamhet framför tempo, allt för att på ett så bra sätt som möjligt vara väl förberedd inför införandet av det nya.

Hela 21 fördjupade olycksundersökningar har genomförts under året av organisationens utsedda utredare.

Projektet SAMS har övergått till en fast verksamhet och går numera under rubriken IVPA, i väntan på ambulans. Även inom detta verksamhetsområde ser vi en ökning av antalet insatser jämfört tidigare år.

Under året har verksamhetsstödet Daedalos införts och har ersatt ALARMOS. Detta har bland annat inneburit att statistikhanteringen ser något annorlunda ut. Med anledning av detta redovisas i denna rapport inte anspännings- och insatstider. Dessa kommer dock redovisas i verksamhetsrapporterna för 2016. En manuell analys av dessa tider görs dock löpande och denna ger att inga förändringar skett under andra halvan av 2015.

De mål som valts att analyseras för 2015 anses i samtliga fall vara uppfyllda.

Under senare delen av 2015 stod vårt nya förstärkningsräddningsvärn Borgunda klart. Dessa har grundutbildats i framförallt motorsågar samt brandvattenförsörjning.

Årets största utmaning har varit att säkra upp förbundets tillgång till befintligt övningsfält vid Hasslum. Detta är nu gjort i det korta perspektivet och arbetet med en långsiktig lösning är uppstartat.

Drift och underhållsverksamhet

För att den skadeavhjälpan verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll. Det dagliga arbetet för driftavdelningen innebär till största delen att göra kontroller på fordon, materiel samt brandstationer. En stor del är även att reparera saker som går sönder både på fordon och materiel. Driftavdelningen försörjer även alla stationer med förbrukningsmateriel, byten av brandslang och andningsskydd efter insatser och övningar. För detta har driftavdelningen 3 drifttekniker som har som huvuduppgift att serva deltidstationerna och brandvärnen. I Mariestad och Skövde sköter heltidsbrandmännen till största delen dessa kontroller på fordon och materiel åt driftavdelningen.

Driftavdelningen ombesörjer även samordning av all upphandling av fordon och materiel samt ser till att vi har ett fungerande radiolänknät. Driftavdelningen ansvarar även för att räddningstjänsten har ett tillfredställande försäkringsskydd.

Driftavdelningen planerar och genomför kontinuerligt underhåll och reoveringar på våra brandstationer. Underhållsplaner uppdateras fortlöpande och reoveringar genomförs i möjligaste mån av egen personal för att få så god ekonomi som möjligt.

Samverkans-, säkerhets- och beredskapsfrågor

Två möten med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts. Härutöver har ett antal samverkansmöten genomförts. Förbundet deltar aktivt i länsstyrelsens arbetsgrupper för krishantering och ingår i det regionala krishanteringsrådet som representant för räddningstjänsterna i Skaraborg

Räddningstjänsten deltar i det pågående revideringsarbetet avseende medlemskommunernas risk- och sårbarhetsanalyser.

Räddningstjänsten har deltagit i länsstyrelsens uppföljningar enligt lag om extraordinär händelse, medverkat i förekommande krisledningsövningar och POSOM-övningar samt planering inför dessa. Samverkan inom ramen för ”Samhällsskydd Skaraborg” fortgår och utvecklas, vilket innebär att kommunikation och verksamhet i förekommande fall nu diskuteras och samordnas på ett tydligt och mer ändamålsenligt sätt. Räddningstjänstens medverkan i Fyrklöversamarbetet har utvecklats under året och samtliga räddningstjänstorganisationer i Västra Götalands län har nu involverats i projektet.

Ekonomiskt resultat

Ekonomi har i huvudsak löpt enligt plan.

Resultatet för året visar på ett överskott på 849 tkr. Varav Fora pengar utgör 708 tkr. Relaterat given uppgift (att upprätta nollresultat) uppfattas det att det ekonomiska resultatmålet är uppnått.

Inom ramen för resultatet har en mängd aktiviteter hanterats. Huvuddelen har varit planlagda med den risktagning som alltid finns då större projekt genomförs såsom uppgradering av ny ledningscentral, övergång till nytt verksamhetsledningssystem mm. Vidare har förbundet bl. a. hanterat konsekvenserna av sommarens deltidsbrandmannakonflikt vilket inneburit en ökad kostnad som ej varit budgeterad. Situationen med anledning av konkursen för SRTC (Swedish Rescue Training Centre) har föranlett en ökad kostnad för att möjliggöra fortsatt utbildning och träning på övningsfältet. I sammanhanget togs beslut att prioritera om delar av planlagda investeringar till förmån att köpa bättre begagnade brandbilar ur konkursboet med syftet att underlätta det stora investeringsbehov organisationen har avseende brandbilar.

Inom ramen för resultatet har även uppkomna behov av reparationer på våra brandstationer genomförts. De löpande underhållskostnaderna för våra fastigheter bedöms stiga de kommande åren då åtgärder för underhåll måste utföras.

Inför 2016 får förbundsdirektören enligt direktionsbeslut överföra ej utnyttjade investeringsmedel till en kostnad av 3 478 tkr i syfte att fullfölja påbörjade upphandlingar som försenats samt fullfölja ambitionen med att omsätta personalens andningsskydd under 2016.

Sammantaget kan det konstateras att den månatliga ekonomiuppföljningen som genomförs möjliggör en god lägesuppfattning och underlag för beslut som krävs för att anpassa verksamhet och ekonomiska medel. Den uppföljningsmetod som vi utvecklat innebär även att förståelsen för och redundansen för vårt ekonomiska system har stärkts i organisationen. Fortsatt arbete avseende uppföljning av ekonomin samt budgetplanering för 2016-2018 kommer att ägnas särskild uppmärksamhet det kommande året med anledning av RÖS fortsatta utveckling.

God ekonomisk hushållning bedöms föreligga då de ekonomiska målen nåtts och riktlinjerna för verksamheten följts. Detaljerad ekonomisk redovisning återfinns i bilaga.

Framtid

I det tidsmässiga korta perspektivet kommer stor kraft att läggas vid att skapa möjligheter till ett fortsatt nyttjande av övningsfältet vid Hasslum. De möjligheter övningsfältet i Skövde har bedöms möjliggöra både övningsverksamhet såväl som utbildningsverksamhet. Inom ramen för ”fyrklöversamarbetet” kommer fortsatt arbete att ske med avsikten att med stöd av MSB möjliggöra platslagda utbildningar i Skövde. I det längre perspektivet kommer RÖS ledning att fortsätta arbetet med att tillsammans med respektive medlemskommun analysera och skapa förutsättningar för en fortsatt långsiktig utveckling av räddningstjänsten. Detta arbete bedrivs mot bakgrunden av den samhällsförändring som sker över tid och hur vi som räddningstjänst bör utvecklas för att möta morgondagens krav på räddningstjänst. Förbundets verksamhet pågår och löses enligt beslutad verksamhetsplan. Från och med 2017 bedöms begränsningar i att lösa uppgiften uppstå om nuvarande givna ekonomiska ramar fortsatt kommer att gälla. Orsaken till de kostnadsökningar som finns från 2017 beror i huvudsak på att pensionskostnaderna och avskrivningskostnaderna ökar kraftigt. Vad avser pensionskostnader

så har förbundet ingen möjlighet att påverka denna kostnad och vad avser avskrivningskostnaderna så är kommande budgetar beräknade på det behov organisationen har för att lösa tilldelade uppgifter. Förbundsledningen ser fram emot ett tätare arbete med medlemskommunerna i syfte att kunna följa den pågående samhällsutvecklingen och därtill kunna anpassa räddningstjänstens verksamhet så att lagstiftning följs och uppgifter löses för framtida behov enligt de krav som åligger räddningstjänsten. Sammanfattningsvis kommer följande arbetsområden utgöra grunden för vår fortsatta utveckling:

- Utveckla långsiktighet i planering
- Utveckla förmågan att kunna öva och utbilda i Skövde
- Utveckla vår ledningsförmåga. En utvecklad ledningsförmåga innebär ett ökat krav på befälsutbildning och träning
- Utveckla vår förmåga till samverkan med andra
- Implementera fastställd målbild och genomförandeidé för vår fortsatta utveckling
- Personaltjänst där rekrytering och kompetensutveckling är tyngdpunkten
- Ekonomisk uppföljning kopplat till fortsatt utveckling
- Uppföljning av omsättningsplaner, drift och underhållsplaner

Skövde den 25 februari 2016

Rickard Johansson
Förbundsledare
====

Omvärldsanalys

Räddningstjänsten Östra Skaraborg strävar efter att följa medlemskommunernas utveckling. Inom det gemensamma geografiska området kan det konstateras att utvecklingen inom respektive kommun sker i olika tidsförhållanden och med olika ambitioner. Denna förutsättning påverkar räddningstjänstens fortsatta utveckling och kräver en tydligare kommunikation och närhet till respektive kommun för att möjliggöra en långsiktig och hållbar verksamhetsplanering som innefattar framtida målsättningar, ambitioner och kostnader.

En alltmer påverkande faktor är MSB (Myndigheten för Samhällsnytt och Beredskap) begränsade möjligheter att fullfölja tidigare ambitioner med att skapa rekryteringsunderlag för heltidsbrandmän, bistå med kompetensutveckling av räddningstjänstpersonal samt driva fortsatt utveckling av räddningstjänsten. Konsekvensen av detta är att vi som organisation alltmer måste ta ansvar för egen kompetensutveckling. Som en konsekvens av denna situation har räddningstjänsterna i Västra Götaland förtydligat och intensifierat samvekan mellan räddningstjänsterna i syfte att kunna påverka myndigheter och beslutsfattare i en positiv riktning avseende räddningstjänsternas framtida utveckling. Samverkan har manifesterats genom att en avsiktsförklaring skrivits på för fortsatt samarbete.

Flerårsöversikt

	2015	2014	2013	2012	2011
Allmänt					
Antal anställda	346	362	350	347	351
Befolkning	115 900	115 900	115 900	115 900	115 700
Budgetomslutning					
Verksamhetens nettokostnader, tkr	-85 301	-82 591	-80 684	-75 699	-71 951
Personalkostnader, tkr	-63 802	-62 523	-60 827	-57 959	-56 431
Nettoinvesteringar, tkr	5 950	10 150	5 150	10 450	5 700
Resultat					
Årets resultat, tkr	850	2 215	-696	4 644	4 880
Eget kapital, tkr	26 271	25 422	23 206	25 458	20 814
Finansiering					
Medlemsbidrag, tkr	86 080	82 888	79 040	76 180	72 236
Övriga intäkter, tkr	5 535	5 270	6 238	6 304	6 319
Nyckeltal					
Soliditet %	27	25	26	39	33
Likviditet %	145	141	152	224	204

Måluppfyllelse

· Finansiella mål

Mål och måluppfyllnad

Resultatmål

Budget och plan för 2015 upprättades med ett nollresultat. Direktionen har beslutat att kommunalförbundet inte skall budgetera något överskott i resultatet. Erforderligt överskott för säkrande av det egna kapitalet finns hos medlemskommunerna och tillförs genom medlemsavgifterna vid behov.

Måluppfyllnad

Resultatet för året påvisar ett överskott på 849 920 kr. Av resultatet uppgår FORA pengar till 708tkr och en vinst på värdepapper med 164tkr.

Investeringsmål

Nyinvesteringar och reinvesteringar får göras inom de ramar som Direktionen beslutar. Erforderliga medel för kapitaltjänstkostnader ingår/tillförs ramen. Direktionen beslutade för 2015 om investeringar för 5 950 000 kr. Beslut togs även att överföra investeringsmedel från 2014 till 2015 med 2 693 tkr mot bakgrund av senarelagd slutförande av ombyggnation Räddningscentral i Skövde.

Måluppfyllnad

Planerade investeringar har genomförts med vissa begränsningar. Detta har föranlett senarelagda investeringar vilket innebär lägre avskrivningar än planerat under 2015.

Under året har investeringar skett avseende räddningscentralen i Skövde. En ny servicebil för driftavdelningen har anskaffats samt en personbil till brandstationen i Skövde. Fortsatt anskaffning och omsättning av andningsskydd har genomförts under året och kommer att fullföljas under 2016. Planerade investeringar i form av en tankbil samt en mindre brandbil har upphandlats under 2015 enligt plan, dock genomförs leverans under 2016. Med anledning av förseningar i leveranser av upphandlade fordon samt behov av fortsatt anskaffning av andningsskydd och teknikuppdatering av sambandssystem har direktionen beslutat att överföra ej utnyttjade investeringsmedel för 2015 till 2016, till en summa av 3 477 982 kr.

Inom ramen för resultatet har även uppkomna behov av reparationer på våra brandstationer genomförts. De löpande underhållskostnaderna för våra fastigheter bedöms stiga de kommande åren då åtgärder för underhåll måste utföras.

Vidare har konsekvenserna av SRTC (Swedish Rescue Training Center) inneburit att förbundet i sin ambition att bevara nuvarande övningsfält Hasslum och fortsatt kunna bedriva utbildning investerat i fordon och materiel för att i ett långsiktigt perspektiv fortsatt kunna bibehålla och utveckla kompetens inom räddningstjänst.

Målet att investeringsvolymen skall ligga inom given ram är uppnått

· Verksamhetsmässiga mål

Skadeförebyggande verksamhet

Måluppfyllelse

Målen för verksamheten presenteras i form av säkerhetsmål och prestationsmål i Räddningstjänsten Östra Skaraborgs handlingsprogram för 2011 till 2014. Eftersom handlingsprogrammet för innevarande mandatperiod ej ännu är fastställt prolongeras målsättningar från handlingsprogrammet från 2011-2014. Målen finns också dokumenterade i riktlinjerna för förebyggande verksamheten. Säkerhetsmålen är övergripande målsättningar för verksamheten. Prestationsmålen är mätbara målsättningar som syftar till att verksamheten ska uppfylla säkerhetsmålen, därför behandlas endast prestationsmålen i denna måluppfyllelse även om samtliga målsättningar redovisas.

Säkerhetsmål

Mål:

Räddningstjänsten ska erbjuda invånarna inom medlemskommunerna ett likvärdigt skydd mot olyckor genom förebyggande verksamhet utifrån den kommunspecifika riskbilden.

Skador på människors liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av brand ska minimeras.

Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggning med farlig verksamhet ska minimeras.

Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggningar för hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva vara ska minimeras.

Prestationsmål

Mål:

Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för brandsäkerheten enligt lagen om skydd mot olyckor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat:

Tillsynerna är planerade i ”Verksamhetsplan 2015 och inriktning för 2016-2018”. I vilken det framgår att avdelningens målsättning för 2015 är att genomföra 282 tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor (LSO), varav ca 40 st. ska genomföras på badplatser. Utöver detta planeras att genomföra 4 tillsyner av farlig verksamhet, enligt LSO 2 kap 4§, under året.

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 298 av 282 tillsyner, vilket motsvarar 106 % av årets totalt antal planerade tillsyner enligt lagstiftningen. Ca 40 av de 298 tillsynerna utgörs av kommunala badplatser, vilket innebär att 258 tillsyner av annan verksamhet än badplatser genomförts under halvåret. Under året har inga tillsyner enligt LSO 2 kap. 4§ om farlig verksamhet genomförts.

Analys:

Verksamhetens resultat överstiger det planerade resultatet för året vad gäller tillsyn enligt LSO 2 kap. 2§ men understiger det planerade resultatet vad gäller tillsyn av farlig verksamhet enligt LSO 2 kap. 4§. Anledningen till att inga tillsyner av farlig verksamhet har genomförts under året är en följd av att avdelningens brandingenjörstjänst har varit vakant större delen av året. **Målet anses delvis vara uppfyllt.**

Mål:

Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för anläggningar med hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva varor i tillståndspliktig mängd ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat:

Tillsynerna är planerade i ”Verksamhetsplan 2015 och inriktning för 2016-2018”. I vilken det framgår att avdelningens målsättning för 2014 är att genomföra 92 tillsyner enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 91 av 92 tillsyner, vilket motsvarar 99 % av årets totala antal planerade tillsyner enligt lagstiftningen.

Analys:

Resultatet för året anses vara i enlighet med det planerade resultatet. Antalet verksamheter som hanterar brandfarlig och explosiv vara förändras kontinuerligt, vilket innebär att verksamheter tillkommer och tas bort under året. Detta medför att det något lägre resultatet jämfört med planen anses rymmas inom normala fluktuationer av antalet tillsynsobjekt. **Målet anses med ovanstående motivering vara uppfyllt.**

Mål:

Tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor ska handläggas inom angiven tid, (tre månader).

Resultat:

Samtliga tillståndsansökningar har behandlats inom 3 månader från att kompletta ansökningshandlingar har inkommit till Räddningstjänsten Östra Skaraborg

Analys:

De flesta tillståndsansökningar gäller hantering av mindre mängder brandfarliga och/eller explosiva varor för verksamheter som är väl kända inom räddningstjänsten vilket innebär att hanteringen går snabbt och resulterar i en kortare handläggningstid. Även mer omfattande tillståndsansökningar har hanterats inom tidsramen. **Målet**

anses vara uppfyllt.

Mål:

Boende inom förbundets medlemskommuner ska ges ökade möjligheter att skydda sig mot brand genom att Räddningstjänstens samlade personalresurs används vid information, rådgivning och utbildning.

Resultat:

Under halvåret har räddningstjänsten nått ut med information, rådgivning och utbildning till en stor andel människor. Räddningstjänsten har nått ca 7 547 personer genom olika informationsinsatser och 1 046 personer genom brandutbildning. Av de personer som nåtts av räddningstjänstens informationsinsatser är 3 020 säkerställda och ca 4 527 uppskattade. I resultatet är inte personer som nås av räddningstjänstens information via radio, internet, sociala medier och liknande medräknade, då de är svåra att uppskatta. Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat. Samarbetet innebär att räddningstjänsten medverkar i Radio Skaraborg en gång i månaden varje månad under vår och höst med uppehåll över sommaren. Räddningstjänstens användning av Facebook har fortsatt under halvåret för att nå ut med information till allmänheten. I skrivande stund har räddningstjänsten 988 följare på Twitter och 1 719 personer som gillar räddningstjänstens Facebooksida. Motsvarande antal för motsvarande period föregående år var 778 följare på Twitter och 1 201 följare på Facebook. Detta innebär en ökning på 27 respektive 43 %. Flera inlägg som visar räddningstjänstens verksamhet har fått många positiva kommentarer från allmänheten, vilket är mycket bra och visar att räddningstjänsten gör bra saker som uppskattas av allmänheten.

Analys:

Räddningstjänsten har målsättningen att ständigt förbättra vår effektivitet när det gäller att nå ut med framförallt information till allmänheten men även gällande utbildning och rådgivning. Målsättningen har inte uppnåtts för året då antalet personer som har nåtts av räddningstjänstens information är lägre både jämfört med planen för året och motsvarande period de två föregående åren. Även antal personer som nåtts av brandutbildning är lägre för året än planerat. Räddningstjänsten når ut med någon form av brand relaterad information till drygt 8 600 personer under ett år, vilket motsvarar ca 7 % av invånarna i räddningstjänstens medlemskommuner.

Sannolik orsak till det lägre resultatet är att ambitionsnivån i planen har varit för hög. Bedömningen i planen har inte tagit hänsyn till att SMO-styrkan, även tas i anspråk för andra ändamål än information och rådgivning. En annan orsak till det lägre resultatet är att räddningstjänsten inte har någon uttalad funktion för att komma på och driva egna informationsevenemang och kampanjer. En konsekvens av detta är att det nästan uteslutande är SMO-styrkan som står för informationsverksamhet till allmänheten.

Målet anses vara uppfyllt med rådande förutsättningar, ambitionen för kommande år kommer att revideras för att planen ska vara anpassad efter organisationens förutsättningar.

Mål:

Räddningstjänsten ska aktivt verka för att öka andelen boendemiljöer som har individuellt anpassat brandskydd, dock minst brandvarnare.

Resultat:

Detta görs framförallt genom information till allmänheten och utbildning av medlemskommunernas personal. Räddningstjänsten har vid olika tillfällen delat ut brandvarnare till allmänheten som bekostats av försäkringsbolag. Vid brandinformation och brandutbildning är brandvarnare ett naturligt moment som tas upp tillsammans med vikten av att även ha tillgång till släckutrustning i sitt hem. Räddningstjänsten informerar medlemskommunernas företrädare, t.ex. säkerhetssamordnare och chefer på olika nivåer, om vikten av ett individuellt anpassat brandskydd, när möjlighet för detta ges.

Analys:

Information om individuellt anpassat brandskydd till olika företrädare för medlemskommunerna och till allmänheten bör ha en positiv inverkan genom att öka medvetandegraden om denna typ av brandskydd och dess funktion. **Målet anses vara uppfyllt.**

Mål:

Rengöring och brandskyddskontroll ska genomföras enligt beslutade frister.

Resultat:

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll genomförs enligt beslutade frister. Räddningstjänsten har fortfarande begränsade möjligheter att genomföra uppföljningen få räddningstjänsten inte har tillgång till registren över rengöring och brandskyddskontroll. Två av tre skorstensfejarföretag har gått över till deras nya system för hantering av t.ex. kontrollboken, Ritz, men räddningstjänsten inloggningsmöjlighet till systemet är inte klar än.

Analys:

Uppgiften att sköta rengöring (sotning) och brandskyddskontroll ligger hos skorstensfejarmästarna i respektive sotningsdistrikt och har under året sköts utan anmärkning. Uppföljningsproblematiken kommer att lösas när samtliga upphandlade skorstensfejarbolag börjar redovisa rengöring och brandskyddskontroll i deras nya system Ritz, och räddningstjänsten kan ta del av informationen i systemet. **Målet anses uppfyllt.**

Skadeavhjälpande

Måluppfyllnad

I handlingsprogrammet anges ett antal prestationsmål för operativa avdelningen vilka fungerar som styrdokument för planering, genomförande och analys. Varje år ska dessa utvärderas för att visa i vilken mån avdelningen uppfyller förväntningarna gällande förmåga. Direktionen har fattat beslut om vilka mål som ska studeras djupare under innevarande verksamhetsår. Resultatet av denna analys redovisas nedan.

Mål

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha förmåga att genomföra losstagning av fastklämd person ur tunga fordon.

Resultat:

RÖS har genom tillförandet av kompletterande verktyg och kompetens tillsammans med kontinuerlig övningsverksamhet vid räddningsstyrkan i Mariestad tillräcklig förmåga att hantera insatser med vägbunden tung trafik.

Analys:

Med hänsyn till ovanstående vidtagna åtgärder bedöms målet vara uppfyllt.

Mål

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha förmåga att utföra räddningsinsatser vid olyckor med spårbunden trafik

Resultat:

Efter analys har insetts att RÖS förmåga att hantera olyckor med spårbunden trafik har varit begränsad. Även Länsstyrelsen har vid sin tillsyn påpekat detta. En åtgärdsplan för detta har gjorts. Ett antal inköp av speciella verktyg är gjorda och en planering finns för att kunna initiera, genomföra och leda insatser vid olyckor med spårbunden trafik. Med detta resonemang anses att organisationen ha förmåga att genomföra insats, dock bör detta övas under kommande år för att säkerställa effektiva räddningsinsatser.

Analys:

Målet anses uppfyllt dock med begränsning.

.===

Mål

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha tillgång till radiosystemet RAKEL för internt samband, ledning, samverkan och under mandatperioden för reservutalarmering.

Resultat:

RÖS har för närvarande cirka 100 rakelenheter för ledning och samverkan. Inte vid något tillfälle har det totala antalet enheter ansetts vara för lågt. Viss justering av enheternas placering samt komplettering av tillbehör har gjorts i syfte att effektivisera användandet. Inga synpunkter på teknisk tillgänglighet finns registrerad och täckningen anses vara tillfyllest.

Samtliga stationer inom RÖS har nu tillgång till Rakel för reservutalarmering. Utrustningen är testad och anses ha hög tillförlitlighet.

Analys:

Målet anses uppfyllt.

Drift- och underhåll

Måluppfyllnad

Prestationsmål

Genom systematiskt och regelbundet underhållsarbete säkerställa hög funktionssäkerhet hos fordon och materiel.

Mål

Resultat:

Kontroll och uppföljning av funktionssäkerheten sker i huvudsak genom regelbundna vecko, månads- och årskontroller med funktionsprover och besiktningar, och i vissa fall särskilt riktade kontroller. Arbetet sker i huvudsak i egen regi med egen personal, men i vissa fall där krav på annan kompetens gäller anlitas auktoriserade företag enligt gällande tidsintervaller och normer.

Analys:

Målet för 2015 anses uppnått genom att följande aktiviteter genomförts.

Prestationsmål

Resultat:

Genom egen personals medverkan i drift- och underhållsverksamheten minimera utgifter för externt upphandlade underhållstjänster.

Analys:

Målet för 2015 anses uppnått. Genomförda underhållsåtgärder har till stor del genomförts med egen personal. Inköpta tjänster har endast skett där vi saknat kompetens eller behörighet att utföra arbetet.

Samverkan, säkerhet och beredskap

Måluppfyllnad

Under 2015 sker avstämning inom två områden; risk- och sårbarhetsanalyser och samverkan.

Risk- och sårbarhetsanalys

Mål

Räddningstjänsten ska i samverkan med medlemskommunerna och andra berörda medverka till att aktuella risk- och sårbarhetsanalyser finns upprättade.

Resultat:

Risk- och sårbarhetsanalysen reviderades inför antagandet av Handlingsprogrammet 2011. Arbetet med revidering av de gemensamma dokumenten inför ny mandatperiod är påbörjat i Skövde och Karlsborgs kommuner. Målet bedöms uppnått. Kommunerna Mariestad, Töreboda och Gullspång har valt att inte fortsätta arbetet med de gemensamma dokumenten. Beträffande risker inom räddningstjänstens område bedöms ändå målet som nått. För Tibro och Hjo har arbetet utformats så att de detaljerade karteringarna har uppdaterats och redovisas i form av bilagor till en mer övergripande risk- och sårbarhetsanalys.

Vid länsstyrelsens tillsyn av räddningstjänsten ställdes krav på att delarna rörande risker enligt Lag om skydd mot olyckor skall redovisas i ett separat dokument. Arbetet med detta har påbörjats.

Analys:

Målet bedöms i huvudsak uppnått.

Samverkan

Mål

Genomföra två samverkansmöten årligen (Krishanteringsrådet) och uppföljningsmöten med avtalsparter och andra som berörs enligt LSO 1 kap 6§.

Resultat:

Under året har två möten har planenligt genomförts. Rådet har bl.a. genomfört ett projekt kring bildande av händelsegrupper och i övrigt har mötena fokuserat på information och den pågående flyktingfrågan. Uppföljningsmöten med bergslagens Räddningstjänst är genomfört. Med de tre övriga kommunerna har uppföljnings möten skjutits till 2016. Noteras dock att med Falköping-Tidaholm och Skara-Götene genomförs regelbundna samverkansmöten inom formationen samhällsskydd Skaraborg. Med Nerikes Brandkår har avstämning skett genom telefonsamtal. Inga friktioner inom de åtaganden som avtalen om hjälp för räddningstjänst har noterats.

Analys:

Målet bedöms uppnått.

Mål

Medverka i medlemskommunernas och andra aktörers krisplanering och krisledningsövningar.

Resultat:

Under året har inga kommunala ledningsövningar genomförts som fordrat räddningstjänstens medverkan. Räddningstjänsten har varit representerad vid medlemskommunernas POSOM-möten. Räddningstjänsten har deltagit i möten med Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap och övriga länsstyrelseaktiviteter.

Analys:

Med hänsyn till låg efterfrågan på räddningstjänstens medverkan bedöms ändå målet vara nått.

Personaltjänst

Mål:

Mångfalden bland personalen ska ökas genom särskilda aktiviteter vid personalrekrytering.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till erforderlig personal i operativ tjänst för att ständigt upprätthålla en grundberedskap.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till personal med rätt kompetens i en omfattning så att behovet av räddningsledare tillgodoses.

Hälsofrämjande aktiviteter skall medverka till att sjukfrånvaron inte överstiger 3% per år. Genom aktivt arbetsmiljöarbete skall antalet arbetsskador minska.

Måluppfyllnad

Räddningstjänsten strävar efter att öka mångfalden. Vid årets rekryteringar har tre kvinnor rekryterats till administrativa tjänster. På operativa avdelningen har en kvinna fått tillsvidareanställning och tre kvinnor fått vikariat. Två av dessa arbetar fortfarande i organisationen och målsättningen är att dessa ska få fasta tjänster.

Bemanningen vid heltidsstationerna har inte vid något tillfälle understigit nivån för grundberedskap. Vid deltidstationerna har bemanningen vid ett enda tillfälle understigit nivån för grundberedskap. Detta var i Gullspång under konflikten med Brandmännens Riksförbund till följd av sjukfrånvaro på styrkeledartjänst som inte kunde ersättas. Beredskapen löstes genom att Insatsledare gick in vid larm. I Gullspång finns en brist på styrkeledare pool, då ingen i nuläget är intresserad av att läsa Räddningsledare A. Vid övriga deltidstationer finns utbildade befäl som kan ersätta ordinarie befäl.

Sjukfrånvaron har ökat från 3,2 till 3,6%. Vi har under året haft flera längre sjukskrivningar. Två av dessa är helt återställda och arbetar 100%. Tre medarbetare har fortfarande en sjukskrivning på 50-75%.

Personal

Under året har vi haft två heltidsanställda medarbetare som gått i pension och tre som flyttat och därmed avslutat sin anställning. Vi har haft fler deltidbrandmän än vanligt som har avslutat sin anställning p g a flytt och andra mer personliga omständigheter. Det kan vara en följd av att vi har föryngrat deltidbrandkåren och att de yngre är mer mobila eller tar karriärsteg som gör att de inte kan förbinda sig till beredskapstiden. Även fler räddningsvärmän har slutat. Här står konkursen av SRTC och byte av arbete för de flesta avgångarna.

I november gick vi över till Daedalos, och lämnade Alamos. Förutom Ärendehantering, Händelserapporter vid insatser samt Tillsyn så är Personalmodulen en stor del av systemet. Här finns nu schema och närvaro/frånvaro registrerat för heltid och deltid. Vidare finns kompetenser och utbildningar samlat här samt alla övningar/aktiviteter och hälsokontroller. Möjligheten att ta ut statistik och personallistor är stor. Osäkerheten i att hantera systemet finns fortfarande i organisationen men frågetecknen rätas ut dag för dag. Projekt pågår även att kunna överföra närvarotiden till Skövde kommuns lönesystem för deltidbrandmännen. Tidrapporter i pappersformat ska enbart behövas för frånvaro samt för heltidsanställda och räddningsvärmänspersonal.

Befälsstrukturen på räddningsvärmen har ändrats och tydliggjorts. Det finns fortfarande två räddningsvärmän per värm, men en av dem har ett större ansvar och axlar även en roll som stationsansvarig. Den andra förmannen har fått ett mindre ansvar.

Kompetensutveckling

Under året har två heltidsbrandmän och tre deltidbrandmän genomgått befälsutbildning Räddningsledning A.

En heltidsbrandman har genomgått befälsutbildningen Räddningsledning B.

Grundutbildning för deltidbrandmän - Räddningsinsats - har genomgåts av elva brandmän.

Årets preparandutbildning för nyanställda deltidbrandmän och räddningsvärnsmän genomfördes i år tillsammans med Räddningstjänsten Västra Skaraborg. Instrukörer från båda räddningstjänsterna höll i olika steg av utbildningen och den genomfördes med dagar förlagda i Skövde, Mariestad eller i Lidköping. Deltagarna från RÖS fördelas på följande enheter: Skövde 1, Karlsborg 2, Tibro 2, FMV 1, Volvo 1. Därtill genomgick också nyanställd HR/personalhandläggare preparandutbildningen.

Under hösten rekryterades sex räddningsvärnsmän till förstärkningsvärdet Borgunda. Dessa genomgick en preparandutbildning på en vecka som kommer följas upp med ytterligare utbildning under 2016.

Bland övriga utbildningar noteras att två medarbetare genomgått Tillsyn A och en medarbetare Tillsyn B. 10 medarbetare har genomgått UGL (Utveckling av Grupp och Ledare).

Under hösten har 8 medarbetare startat utbildning för körkortsbehörighet C.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har gått i motsatt riktning mot vad vi har önskat då den ökat till 3,6%. Korttidsfrånvaron uppgår totalt till 271 dagar, vilket skulle motsvara en siffra på 1,1%. Vi har haft två längre sjukskrivningar där medarbetarna nu åter arbetar 100%. Därtill har vi tre medarbetare som under året har börjat arbeta 25%. Två av dessa har ökat till 50% men arbetar fortfarande inte i ordinarie arbete.

Arbetskador och tillbud

Under 2015 har en heltidsanställd drabbats av arbetskada (skada i senfäste arm under innebandy, ev föranlett i kombination med tunga lyft i arbetet) och en medarbetare på deltidssidan under en rökövning. Åtgärder har tagits för att förhindra att liknande skador inträffar. Rökövningsdockor har köpts in till samtliga deltidstationer så att driftspersonal inte behöver göra tunga ensamlyft. Instrukörer ska få en ny utbildning som tydliggör ansvaret att i förväg undersöka övningslokaler för att undvika faror samt att tydliggöra att de ska vara på plats inne i övningslokalen.

Tillbud som anmäls har varit sex stycken från heltiden och sju stycken från deltiden. De har rört fordon, utrustning, halka inne och ute samt innebandy. Kontroll och åtgärder har vidtagits i samtliga fall och kommunicerats inom organisationen.

Därtill har 19 riskobservationer inkommit och behandlats via ledningsgrupp.

Resultat / Analys:

Relaterat givna målsättningar uppfattas målen i huvudsak uppfyllda. Möjligheten att rekrytera personal för att öka mångfalden är starkt begränsad då antagningsförutsättningar på nationell nivå försvårar vår möjlighet att uppnå fastställd ambition.

Analys av ekonomi och ställning

Årets resultat enligt balanskravet i tkr	2015	2014	2013	2012	2011
Resultat enligt resultaträkningen	850	2 215	-696	4 644	4 880
Realisationsvinster					
Synnerliga skäl			2 327		
Utgående balanskravsresultat	850	2 215	1 631	4 644	4 880

Resultatet (det finansiella)

Resultatet för året påvisar ett överskott på 849 920 kr. Av resultatet uppgår FORA pengar till 708tkr och en vinst på värdepapper med 164tkr.

Kapacitet/långsiktig betalningsberedskap

Soliditeten ligger på 27%.

Finansieringen av framtida investeringsbehov behöver överses med anledning av Räddningstjänstens behov av utveckling. Mot bakgrund av medlemskommunernas och samhällets utveckling så påvekas räddningstjänstens uppgifter och förutsättningar att lösa tilldelade uppgifter.

Riskförhållande

Erforderligt överskott för säkrande av det egna kapitalet finns hos medlemskommunerna och tillförs genom medlemsavgifterna vid behov.

Riskförhållandet bedöms som lågt.

Kontroll

Kontrollen är god då månadsuppföljningar görs som sedan presenteras för direktionen.

Direktionen har beslutat om internkontrollplan för uppföljning av beordrad och genomförd verksamhet.

Finansförvaltning

Placeringspolicy för Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

Syfte

Denna placeringspolicy anger regler för förvaltningen av RÖS:s placerade medel utifrån de riktlinjer som fastställts **2013-04-25**.

Placeringspolicyen anger regler inom följande områden:

- Tillgångsslag
- Begränsningar för tillgångsslag
- Begränsning av ränterisk
- Begränsning av enhandsengagemang
- Etiska krav
- Uppföljning
- Fastställande av policy

Placeringsregler

Tillgångsslag

Förvaltningens medel får placeras i följande tillgångsslag:

- Korta räntebärande värdepapper/fonder.
- Långa räntebärande värdepapper/fonder.
- Utländska räntebärande värdepapper/fonder.

- Utländska aktier/aktiefonder.
- Svenska aktier/aktiefonder.

Begränsningar av placeringar i dessa tillgångsslag redovisas i kommande avsnitt.

Begränsningar för tillgångsslagen

Placeringar i de tillåtna tillgångsslagen skall normalt uppgå till följande andelar av de totala tillgångarna inom förvaltningen. Placeringarna får dock variera mellan angivna högsta och lägsta värden utifrån aktuell situation på finansmarknaden.

Begränsning av ränterisk

Förvaltningens innehav av ”korta räntebärande värdepapper/fonder” skall ha en genomsnittlig räntebindningstid på högst 4 år, men riktvärdet är 2 år. Placeringar skall ske huvudsakligen i svenska räntebärande värdepapper såsom statsskuldväxlar och statsobligationer samt certifikat och obligationer utgivna av bostadsfinansieringsinstitut och företag med hög kreditvärdighet, dvs. Investment Grade .

”Långa räntebärande värdepapper/fonder” får ha en duration på högst 8 år och placeringar ska endast göras i värdepapper med hög kreditvärdighet dvs. Investment Grade, samt i banker med oktroj att bedriva verksamhet i Sverige . Duration är ett mått på en tillgångs räntekänslighet och anger tillgångens effektiva återstående löptid.

Utländska räntebärande värdepapper/fonder kan användas om dessa är valutasäkrade i svenska kronor, och får endast göras i värdepapper med hög kreditvärdighet, dvs. Investment Grade. Durationen avgör om de hamnar under kategorin ”korta” eller ”övriga”.

Även med deposits/fasträntekonton avgör löptiden vilket tillgångsslag dessa tillhör.

Begränsning av enhandsengagemang

Tillgångar som hänförs till en enskild emittent - eller emittenter inom samma koncern - får uppgå till högst 10 % av de totala tillgångarna inom förvaltningen.

Etiska krav

Vid förvaltningen ska beaktas deklARATIONER och konventioner som har undertecknats av Sverige inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljö. Dessutom ska kriterier beaktas för bolag med verksamhet inom kategorierna vapen, tobak, alkohol, spel och pornografi.

För fondplaceringar gäller minimikravet att fonden måste förvaltas i linje med United Nations Principles for Responsible Investments (UNPRI), dvs. att ansvarig förvaltare har vedertagna riktlinjer för socialt ansvarsfulla investeringar (SRI).

Uppföljning

RÖS bör minst två gånger per år se över förvaltningen, med syfte att se om förutsättningar har förändrats, eller om enskilda tillgångsslag driftat och därför avviker från angivna riktvärden (t ex på grund av finansmarknadernas utveckling) och därför behöver rebalanseras. Förbundsdirektören ska minst två gånger per år redovisa utvecklingen av portföljen till direktionen samt att portföljen stämmer överens med fastställd placeringspolicy.

Fastställande av policy

RÖS fastställer placeringspolicy och beslutar om revidering av denna policy.

Placeringar och lån

Förbundets placeringar uppgår per 151231 till 22 087tkr i bokföringen medan marknadsvärdet är 23 796tkr. Placeringarna finns som Ränteplaceringar, Räntefonder och Aktiefonder.

Förbundets lån till medlemskommunerna uppgår per 151231 till 629tkr och avser fastigheter.

.===

Pensionsförvaltning (beloppen är i tkr)

Förbundet har ingen försäkringslösning utan den förmånsbestämda ålderspensionen och den särskilda avtalspensionen för brandmännen ligger som avsättning i balansräkningen.

För att säkra upp de framtida pensionsutbetalningarna så har förbundet upprättat en placeringspolicy som de sätter av pengar till vid behov enligt fastställd plan/fördelning.

Förbundets placeringar uppgår per 151231 till 22 087tkr i bokföringen medan marknadsvärdet är 23 796tkr.

Placeringarna finns som Rän-teplaceringar, Rän-tefonder och Aktiefonder.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Avsättningar (inkl särskild löneskatt) för pensioner och liknande poster	<u>30 716</u>	<u>29 451</u>
Totala pensionsförpliktelser	30 716	29 451
Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar; bokfört värde	22 087	21 867
Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar; marknads värde	23 796	23 625
"Återlånade" medel (skillnad mellan totala pensioner och finansiella placeringars marknadsvärde enligt ovan)	-6 920	-5 826

Investeringsredovisning (beloppen är i tkr)

Projekt	Budget	Utfall	Avvikelse
Fastigheter	500	585	-85
Fordon	4 300	1 921	2 379
Inventarier	800	453	347
IT-stöd förebyggande	100	29	71
RC i Skövde		4 383	-4 383
Rakel	150		150
RÖS-nätet	100	316	-216
Statsbidrag RC		-2 230	2 230
Summa nettoinvesteringar	5 950	5 457	493

Väsentliga personalförhållanden

För statistik se verksamhetsberättelse, bilaga 1.

Miljöredovisning

Förbundet genomför fortlöpande uppföljning och kontroll av möjliga energisparåtgärder.

Vi genomför kontroller enligt de direktiv som Miljösamverkan Östra Skaraborg tar fram.

Vad avser RÖS fortsatta övningsverksamhet vid övningsfältet Hasslum fullföljs tidigare rutiner och kontroller vad avser miljöpåverkan.

När det gäller transporter så samordnas dessa i så stor utsträckning som möjligt.

Avfall källsorteras och transporteras till miljöstationen Risängen (Skövde).

Förbundet har utarbetat riktlinjer för användning av skum vid insats och övning i syfte att minska miljöpåverkan.

Viktiga förhållanden för bedömning av utveckling och tillstånd

MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) bedöms mot bakgrund av gällande budgetproposition få begränsade möjligheter att lösa tilldelade uppgifter inom ramen för rekrytering, utbildning och kompetensutveckling.

MSB:s framtida begränsade förmåga bedöms påverka förbundets möjlighet att hantera den strategiska personalförsörjningen.

Om den utveckling som nu kan förutses inträffar kommer detta att bl.a. innebära ekonomiska konsekvenser för förbundet.

Tidigare avgiftsfria utbildningar kan komma att avgiftsbeläggas samt att vissa utbildningar tvingas att genomföras lokalt eller regionalt i egen regi.

Framtidsbedömning

Organisationen är i en generationsväxling som bedöms pågå de närmsta åren. Detta innebär ett behov av ökad rekrytering samt kompetensutveckling.

Fastigheter fordon och vissa materielsystem är åldersstigna och behöver omsättas.

Den alltmer komplexa risk och hotbild som utvecklas i samhället innebär att vi som en tydlig aktör i samhället måste utvecklas i takt med övriga samhället.

Sammantaget kan det konstateras att det ekonomiska utrymmet för räddningstjänstens fortsatta utveckling och förmåga att lösa uppgifter sannolikt måste justeras.

Resultaträkning	Not	2015	2014
Verksamhetens intäkter		5 534 987	5 269 740
Verksamhetens kostnader	2	-85 693 265	-81 236 417
Avskrivningar	3, 4, 5	-4 873 007	-4 615 396
Verksamhetens nettokostnader		-85 031 285	-80 582 073
Medlemsbidrag	6	86 080 000	82 888 000
Finansiella intäkter	7	76 796	231 394
Finansiella kostnader	8	-439 889	-327 692
Värdepapper resultat		<u>164 298</u>	<u>5 622</u>
Resultat före extraordinära poster		849 920	2 215 251
Årets vinst		<u>849 920</u>	<u>2 215 251</u>

Balansräkning	Not	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Mark och byggnader	3	16 786 879	13 170 649
Maskiner, inventarier, bilar och transportmedel	4, 5	22 771 991	23 574 191
Summa anläggningstillgångar		<u>39 558 870</u>	<u>36 744 840</u>
Skolmåltidskuponger		64 800	30 200
Fordringar	9	4 628 457	27 094 280
Kortfristiga placeringar	10	22 086 778	21 867 280
Kassa och Bank	11	<u>31 132 156</u>	<u>15 097 614</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>57 912 191</u>	<u>64 089 374</u>
Summa tillgångar		<u>97 471 061</u>	<u>100 834 214</u>
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital		25 421 579	23 206 328
Årets resultat		849 920	2 215 251
Summa eget kapital		<u>26 271 499</u>	<u>25 421 579</u>
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	12	<u>30 716 024</u>	<u>29 450 745</u>
Skulder			
Långfristiga skulder	13	540 482	629 341
Kortfristiga skulder	14	<u>39 943 056</u>	<u>45 332 549</u>
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		<u>97 471 061</u>	<u>100 834 214</u>
Panter och ansvarsförbindelser			
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>		Inga	Inga

Kassaflödesanalys	2015	2014
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	849 920	2 215 251
<u>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</u>		
Av- och nedskrivningar	4 873 007	4 615 396
Ianspråktaga avsättningar	1 265 279	461 660
Övriga ej likviditetspåverkande poster	<u>19 971</u>	<u>16 866</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	7 008 177	7 309 173
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	22 465 822	-5 118 070
Ökning/minskning förråd och varulager	-34 600	45 400
Ökning/minskning kortfristiga skulder	<u>-5 389 492</u>	<u>7 761 823</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	24 049 907	9 998 326
Investeringsverksamheten		
Investering i materiella anläggningstillgångar	-7 687 037	-7 904 764
Ökn/minskn kortfristiga placeringar	<u>-219 498</u>	<u>-204 494</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-7 906 535	-8 109 258
Finansieringsverksamheten		
Amortering av skuld	<u>-108 830</u>	<u>-105 725</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-108 830	-105 725
Årets kassaflöde	16 034 542	1 783 343
Likvida medel vid årets början	<u>15 097 614</u>	<u>13 314 271</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>31 132 156</u>	<u>15 097 614</u>

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gräns för materiella tillgångar. Anläggningstillgångarna upptages till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda avskrivningar.

Pensionsskulden redovisas så att pensionsförmån som intjänats från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Komponentavskrivningar har införts från 2015. Det som fanns innan 2015 har gåtts igenom och utifrån väsentlighet så låg anläggningarna rätt när det gäller komponenter och avskrivningstider, så någon justering på detta har inte gjorts.

Not 2 Verksamhetens kostnader

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Material, entreprenad, konsulter, bidrag och transfereringar	-532 821	-64 560
Kostnader för arbetskraft	-69 955 605	-65 833 640
Övriga verksamhetskostnader	<u>-15 204 839</u>	<u>-15 338 217</u>
Summa	<u>-85 693 265</u>	<u>-81 236 417</u>

Not 3 Mark och byggnader

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Ingående anskaffningsvärden	28 966 165	28 738 805
Årets förändringar		
- Årets investeringar	5 283 808	227 360
- Omklassificeringar	<u>126 897</u>	=
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	34 376 870	28 966 165
Ingående avskrivningar	-15 922 413	-14 469 141
- Årets avskrivningar	<u>-1 667 578</u>	<u>-1 453 272</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-17 589 991	-15 922 413
Pågående nyanläggningar		
Ingående balans	126 897	-
- Utgifter under året	-	126 897
- Under året genomförda omfördelningar	<u>-126 897</u>	=
Utgående balans	0	126 897
Utgående restvärde enligt plan	16 786 879	13 170 649

Not 4 Maskiner och inventarier

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	12 927 049	11 877 644
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	<u>482 018</u>	<u>1 049 405</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	13 409 067	12 927 049
Ingående avskrivningar	-10 729 113	-10 029 749
Årets förändringar		
- Avskrivningar	<u>-687 178</u>	<u>-699 364</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-11 416 291	-10 729 113
Utgående restvärde enligt plan	<u>1 992 776</u>	<u>2 197 936</u>

Not 5 Bilar och transportmedel

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Övriga materiella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärden	38 314 281	31 813 179
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	1 921 211	6 501 102
- Försäljningar och utrangeringar	<u>-626 108</u>	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	39 609 384	38 314 281
Ingående avskrivningar	-16 938 025	-14 475 265
Årets förändringar		
- Försäljningar och utrangeringar	626 108	-
- Avskrivningar	<u>-2 518 252</u>	<u>-2 462 760</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-18 830 169	-16 938 025
Utgående restvärde enligt plan	<u>20 779 215</u>	<u>21 376 256</u>

Not 6 Medlemsbidrag

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Skövde	32 181 000	30 988 000
Tibro	6 034 000	5 810 000
Hjo	6 034 000	5 810 000
Karlsborg	6 034 000	5 810 000
Mariestad	22 609 000	21 771 000
Töreboda	6 034 000	5 810 000
Gullspång	<u>7 154 000</u>	<u>6 889 000</u>
Summa	<u>86 080 000</u>	<u>82 888 000</u>

Not 7 Finansiella intäkter

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Räntor	<u>76 796</u>	<u>231 394</u>
Summa	<u>76 796</u>	<u>231 394</u>

Not 8 Finansiella kostnader

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Räntekostnader	-29 889	-21 692
Ränta på pensionskostnader	<u>-410 000</u>	<u>-306 000</u>
Summa	<u>-439 889</u>	<u>-327 692</u>

Not 9 Fordringar

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Kundfordringar	2 322 646	22 434 070
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 667 447	2 590 480
Övriga kortfristiga fordringar	<u>638 364</u>	<u>2 069 730</u>
Summa	<u>4 628 457</u>	<u>27 094 280</u>

Not 10 Kortfristiga placeringar

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Räntebärande värdepapper och fonder	<u>22 086 778</u>	<u>21 867 280</u>
Summa	<u>22 086 778</u>	<u>21 867 280</u>

tkr	Anskaffnings värde	Bokfört värde	Marknadsvärde boks slutsdag
Aktiefonder	4 097 668	4 097 668	5 310 079
Räntebärande papper	17 989 110	17 989 110	18 485 960

Not 11 Kassa och bank

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Bank	<u>31 132 156</u>	<u>15 097 614</u>
Summa	<u>31 132 156</u>	<u>15 097 614</u>

Not 12 Avsättningar för pensioner

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Ingående avsättning	29 450 745	28 989 085
Pensionsutbetalningar	-1 767 000	-1 663 000
Nyintjänad pension	2 383 252	1 730 527
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	410 000	306 000
Förändring av löneskatt	247 027	90 133
Övrigt	<u>-8 000</u>	<u>-2 000</u>
Utgående avsättning	<u>30 716 024</u>	<u>29 450 745</u>

Not 13 Långfristiga skulder

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Ingående låneskuld	629 341	718 200
Årets amortering	<u>-88 859</u>	<u>-88 859</u>
Utgående låneskuld	<u>540 482</u>	<u>629 341</u>

Långfristiga skulder

Lån hos medlemskommuner	<u>540 482</u>	<u>629 341</u>
Summa	<u>540 482</u>	<u>629 341</u>

	2015	2014
Förfallotider		
Låneskuldens struktur - lånelängd		
Andel som förfaller inom 3 år	35,1 %	38,8 %
Andel som förfaller mellan 3-5 år	21,6 %	24 %
Andel som förfaller efter 5 år	43,3 %	37,2%
Summa	100 %	100 %

Räntor

Låneskuldens struktur - räntor

Andel med rörlig ränta	100 %	100 %
Andel med fast ränta	0 %	0 %
Summa	100 %	100 %

Not 14 Kortfristiga skulder

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Kortfristig del av skulder till kreditinstitut	88 859	108 830
Leverantörsskulder	2 188 213	9 303 907
Skatteskulder	97 278	114 296
Löneskulder inkl semesterlöner	7 071 528	6 425 759
Övriga kortfristiga skulder	4 841 238	2 558 884
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	<u>25 655 940</u>	<u>26 820 873</u>
Summa	<u>39 943 056</u>	<u>45 332 549</u>

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Skaraborg godkänner årsredovisningen.

Skövde 2016-02-25

Mikael Faleke
1:e vice ordförande

Göte Carling
Ordförande

Jan Hassel
2:e vice ordförande

Räddningstjänsten

Östra Skaraborg

2015-06-08 kl.03:35 Brand på förskolan Skogen, Klagstorpsvägen i Skultorp.

Verksamhetsberättelse

2015

Innehållsförteckning

Om denna handling	5
Förvaltningsberättelse	6
Räddningstjänstens uppdrag	12
Politisk ledning	13
Organisationstablå	15
Personal	16
Mål	16
Måluppfyllnad	16
Personal	16
Jämställdhet	16
Kompetensutveckling	17
Sjukfrånvaro	17
Arbetsskador och tillbud	17
Personalen i siffror	18
Skadeförebyggande avdelningen	21
Måluppfyllelse	24
Säkerhetsmål	24
Prestationsmål	24
Personal	27
Övrig verksamhet	27
Ekonomi	27
Skadeavhjälpande avdelningen	29
Insatsstatistik	30
Ämnesområdesvisa aktiviteter	31
Projekt ny RC	31
RAKEL	32

Reservrutiner SOS Alarm	32
Händelserapport ersätter Insatsrapport	32
SAMS	32
SMO-styrkan	32
Brand	33
Räddning	33
Insatsplanering	33
Restvärdesräddning	33
Farliga ämnen	34
Olycksundersökning och erfarenhetsåterföring	34
Samverkan	36
Utveckling/utbildning	36
Återföring kunskap/åtgärder	37
Utbildning och kompetensutveckling	37
Övningsfält	37
Värn	37
Räddningsmän i beredskap, RiB	38
Heltid	38
Trafikutbildning	38
Övrigt	39
Axplock från årets händelser	40
Drift och underhåll	45
Samverkan, säkerhet och beredskap	51
Mål och måluppfyllnad	51
Regional beredskapsplanering	53
Sjöräddning	53
Ekonomiska nyckeltal	54
Årets resultat	54
Eget kapital	54
Soliditet	55

Likviditet	55
Likvida medel	56
Avsättningar	56
Långfristiga skulder.....	57

Om denna handling

Denna handling är en bilaga till Räddningstjänstens Östra Skaraborg årsredovisning.

Syftet med denna handling som benämns verksamhetsberättelse är att beskriva och förklara mer ingående om genomförd verksamhet under 2015.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA SKARABORG

Rickard Johansson
Förbundsdirektör

Förvaltningsberättelse

Räddningstjänsten Östra Skaraborgs förvaltningsberättelse för 2015

Allmänt

2015 har genomförts i enlighet med fastställt handlingsprogram. Under året har organisationen fortsatt sitt utvecklingsarbete med organisationen, personal, materiel och metoder. Organisationen fullföljer påbörjad och beslutad verksamhet enligt plan.

2015 innebar en ny mandatperiod där vår "nya" direktion för den nuvarande mandatperioden har genomfört två halvdagsutbildningar i syfte att inhämta kunskap om organisationen. Förbundsdirektören jämte direktionen ordförande och första vice ordförande har även deltagit i utbildning anordnad av SKL i syfte att informera och skapa förutsättningar för att på ett bättre sätt förstå och leda räddningstjänsten som organisation. Arbetet med att utarbeta ett nytt handlingsprogram har påbörjats och kommer vara klart under första halvåret 2016.

Under våren har samtliga heltidsanställda befäl (styrkeledare, insatsledare, inre befäl samt, Räddningschefer i beredskap) genomfört ledarskapsutbildning i syfte att ytterligare förstå och kunna agera som chefer i den dagliga verksamheten. Beslutad utbildning i trafiksäkerhet inklusive halkkörning tunga fordon är genomförd med halva personalstyrkan. Resterande del av personalen genomför utbildningen under 2016. Det igångsatta utvecklingsarbetet avseende våra uppgifter kommer fullföljas under 2016 och 2017. Syftet med utvecklingen är att anpassa sig till samhällets övriga utveckling där räddningstjänsten är och skall vara en naturlig del för medborgarna samt att utveckla befintlig organisation och personal mot ställda uppgifter.

Konsekvenserna av den rådande situationen med anledning av flyktingsituationen har engagerat oss främst avseende förebyggande åtgärder. Arbetet har bedrivits i samverkan med medlemskommunerna och länsstyrelse.

Som en konsekvens av vårt deltaganden i uppgiften inom ramen för IVPA (I Väntan På Ambulans) så har nu sjukvårdshuvudmannen och räddningstjänsterna i Västra Götaland skrivit ett avtal för en fortsättning med uppgiften att tillsammans med ambulansen larma till konstaterade "hjärtstopp". I avtalet finns del av kostnadstäckning för uppdragen, vilket vi ej tidigare haft. RÖS fortsätter lösa tidigare IVPA/Hjärtstopplarm i enlighet med det vi gjort innan detta avtal skrevs.

Inom personaltjänsten fortsätter pensionsavgångarna och nyrekryteringar som en följd därav. Vid våra deltidstyrkor så har rekrytering och utbildning genomförts i syfte att tillföra personal motsvarande de avgångar som varit. Under våren har organisationen tillsammans med Räddningstjänsten i Lidköping genomfört preparandutbildning för våra blivande deltidsbrandmän. Det är nu andra gången i rad som vi samordnat denna utbildning inom Skaraborg och resultatet är mycket bra. Vi kommer fortsatt arbeta för att utveckla denna typ av samordning. Vid höstens preparandutbildning utbildades personal för att ingå i vårt nya förstärkningsräddningsvårn Borgunda. Rekrytering av deltidspersonal inom vårt område fortsätter att vara en prioriterad uppgift då det i en ökande omfattning blir allt svårare att rekrytera, vidmakthålla samt kompetensutveckla denna personalkategori. Särskilda åtgärder vidtas och kommer att vidtas i vårt område (kommunerna) för att över tid kunna personalförsörja organisationens behov av kunnig och kompetent personal. Vidare kan det konstateras att möjligheten att rekrytera heltidsbrandmän blir allt svårare. I sammanhanget är det ej enbart numrären i sig som kan bli utmanande för framtiden, utan även det faktum att väldigt få personer från Skaraborg söker sig till den av staten anordnade brandmannautbildningarna (Skydd Mot Olycka ,SMO), vilket i sig ger negativa effekter avseende möjligheten att bibehålla personalen över tid då anställd personal som kommer långväga ifrån självklart tar möjligheten då den dyker upp att få en anställning i sin tidigare hemkommun.

Tendensen är att det ökade uttaget av föräldraledigheter håller i sig och vi kan se ett trendbrott i att ta ut föräldraledigheter. Detta påverkar vår över tid pågående schemaläggning och kan leda till ökade kostnader då det saknas personal i ordinarie skift. Vidare så har vi idag att hantera gravida brandmän vilket innebär att den gravida ej kan tjänstgöra i operativ verksamhet. För detta måste ett vikariat lösas ut vilket vi i budgetsammanhang ej tidigare hanterat. Denna situation är en naturlig del av samhällsutvecklingen och som för organisationen borde vara en naturlig del att lösa. Våra tidigare planeringsunderlag tar ej höjd för dessa

"nya" konsekvenser för verksamheten och personalen. Vi måste anpassa oss till detta som vilken annan verksamhet som helst.

Några kollegor har under året varit tjänstlediga för att under MSB ledning genomföra såväl nationella som internationella insatser.

Under sommaren har organisationen tillsammans med landets övriga räddningstjänster hanterat den konflikt som BRF (Brandmännens Riksförbund) påbörjade då förhandlingarna om ett nytt RiB avtal strandat. (Räddningspersonal i Beredskap). Efter det att konflikten lösts skrevs ett avtal på (RiB 15) som gäller fram till sista september 2016.

Under året har en mängd olika projekt påbörjats som ett led i vår fortsatta utveckling. Vårt telefoni- och växelsystem har med anledning av gammal teknik och en mycket begränsad möjlighet till support och driftunderhåll bytts ut mot idag funktionell standard. Vårt verksamhetsstödssystem ALARMOS har lämnats till förmån för systemet DAEDALOS vilket innebär att vi får ett mer anpassat verksamhetsledningssystem för våra behov. I maj övertog vi den operativa ledningen från vår nya ledningscentral. Projektet blev ca sex månader försenat pga upphandlingsprocessen. Projektet genomfördes i samverkan med MSB som också bidragit med halva kostnaden för projektet.

Vad avser utvecklingen av vår materiel så har vi under året fortsatt omsättningen av våra andningsskydd. Andningsskydden utgör en mycket viktig del av personalen skyddsutrustning och faller nu för åldersstreck och funktionalitet/säkerhet. Denna åtgärd är nödvändig men kostsam vilket innebär att omsättningen planeras att fullföljas även under 2016. Vad avser fordonsomsättningsplanen så har en ny servicebil för driftavdelningen anskaffats. En tankbil till den operativa avdelningen är upphandlad och den planerade nya mindre släckbil till SMO styrkan är under upphandling vilket innebär en försening av leveransen och förskjuts därför som investering till 2016. En av våra personbilar är omsatta vilket innebär att det nya fordon som anskaffats på ett bättre sätt möjliggör de långa resor vi är i behov av i samband med utbildnings och kursverksamhet.

Organisationens förmåga till långsiktig verksamhetsplanering har fortsatt utvecklats vilket innebär att överblicken och behoven för framtiden nu kan sammanföras till ett tydligt arbetsunderlag för kommande budgetarbete, idag till och med 2019. Budgetarbetet för 2016 är genomförd enligt plan. Budgeten fastställdes i september. I detta arbete har bl a en likviditetsprognos genomförts i syfte att ur ett långsiktigt perspektiv tydliggöra organisationens investeringsbehov och investeringsförmåga.

Inom ramen för samverkan fortgår arbetet med krishanteringsrådet Skaraborg samt samverkan med övriga räddningstjänster inom Skaraborg och Västra Götaland

Vid årets räddningschefskonferens skrevs en avsiktsförklaring på, för ett fortsatt fördjupat samarbete mellan räddningstjänsterna i Västra Götaland. Samarbetet bedrivs under namnet "Fyrklövern", och kommer under 2016 fortsatt att utvecklas med bland annat en gemensam tjänst som skapas för Fyrklöverns möjlighet till samordning. Samarbetet ger möjligheter till förbättrad samordning mellan räddningstjänsterna, bättre möjlighet att enat inom Västra Götaland göra sin röst hörd i de nationella råden (MSB Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, SKL Sveriges Kommuner och Landsting) samt möjligheter till att som en större aktör planera och genomföra övningar och utbildningar med stöd av MSB.

Den sedan tidigare påbörjade organisationsöversynen vid den operativa avdelningen är färdig och träder i kraft första januari 2016. Syftet med organisationsförändringen är att skapa bättre möjligheter för planering och ledning av operativa avdelningen både ur ett verksamhetsledningssperspektiv men även ur ett operativt perspektiv. Översynen genomförs inom ramen för nu befintliga resurser.

Organisationen drabbades under hösten av de konsekvenser som konkursen med SRTC (Swedish Rescue Training Centre) innebar. Den omedelbara effekten innebar att RÖS ej längre hade tillgång till övningsfältet samt att vårt avtal med SRTC omfattande ett räddningsvårn (personal) och höjdfordon i reserv (stegbil) upphörde. Arbetet med att hantera konsekvenserna av SRTC konkurs har fortsatt under hösten fram till årsskiftet då ett nytt avtal skrivits mellan RÖS och Specialfastigheter om att under 2016 fortsatt kunna öva på fältet. I det korta perspektivet (2016) har RÖS nu förutsättningar att bedriva övningsverksamhet enligt tidigare. I det längre perspektivet (2016 och bortom) krävs det ett särskilt engagemang och arbete som tidigt under 2016 måste fastställa fortsatt inriktning för övningsverksamhetens bedrivande på Hasslum området.

Personal

Organisationen är fortsatt i en period med relativt hög personalomsättning genom pensionsavgångar. Konsekvenserna av detta är att organisationen tappar kompetens och erfarenhet. Under året har ett antal tjänster tillsatts på både befäls- och brandmanstjänster. Den sedan tidigare vakanta tjänsten (pga långtidssjukskrivning) som "personalchef" har nu tillsatts med en personaladministratör. Våra två administratörer, där en har gått i pension under året och en har flyttat till annan ort har nyrekryterats och tjänsterna är sedan sommaren tillsatta. En serviceman har anställts under våren och fyller nu den sedan i december 2014 befintliga vakan på driftavdelningen.

Sedvanlig rekrytering av semestervikarier inför sommaren 2015 har påbörjats.

Tendensen i riket och i RÖS geografiska verksamhetsområde är att det blivit svårare med jobb på orten och att företagen blir mer återhållsamma med att låta sin personal ingå i räddningstjänsten. Detta tillsammans med ett behov av rekrytering av befäl till deltiden gör att det finns anledning att vara mer aktiv i rekryteringsarbetet av deltidspersonal. Vidare så är bedömningen att möjligheterna till att även rekrytera heltidsbrandmän i den nära framtiden kommer att minska. Förutsättningarna för rekrytering måste överses mot bakgrund av MSB alltmer begränsade möjligheter och förmåga att över tid utbilda blivande brandmän.

Sjukfrånvaron har ökat från 3,2 % 2014 till 3,6 % 2015 (målsättningen är 3 %). Vi har under året haft flera längre sjukskrivningar. Två av dessa är helt återställda och arbetar 100 %. Tre medarbetare har fortfarande en sjukskrivning på 50-75%.

Under året har arbetet påbörjats avseende inhämtning och bedömning av förekommande bisysslor. Ur ett arbetsgivarperspektiv är det av vikt att ha och bibehålla en lägesuppfattning om vilka bisysslor som finns och i vilken omfattning de hanteras. Metod och rutin är utarbetat och stöds av Skövde kommuns personalavdelning och kommunjurist.

Skadeförebyggande verksamhet

Året har avklarats med varierande resultat, myndighetsutövningen har varit på en normal nivå både jämfört med planen för året och jämfört med föregående år. Inga tillsyner av farlig verksamhet har genomförts under året. Antalet personer som nåtts av räddningstjänstens information och rådgivning till allmänheten har varit lägre jämfört med planen för året och motsvarande period föregående år.

Tävlingen Camp Blåljus har genomförts i Skara, återigen med ett lyckat resultat. Deltagare och arrangörer var mycket nöjda med evenemanget. Vid denna upplaga av tävlingen kom en klass från räddningstjänstens medlemskommuner på tredje plats.

Förebyggandeavdelningen har, genom SMO-styrkan, deltagit i utbildningsträffar för de som arbetar med extern utbildning och information till allmänheten inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat. Samarbetet innebär att räddningstjänsten medverkar i Radio Skaraborg sista måndagen varje månad under vår och höst med uppehåll över sommaren.

Delar av avdelningens tillsynsför rättare har under året genomgått utbildning i myndighetsutövning i Länsstyrelsens och Myndighetens för samhällsskydd och beredskaps regi.

Cheferna för förebyggandeavdelningarna inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg och NÄRF har under året genomfört regelbundna chefsträffar för att samverka och likrikta förebyggande verksamheterna samt skapa möjlighet att genomföra gemensamma projekt.

En reflexkampanj har genomförts i samtliga av räddningstjänstens medlemskommuner under hösten.

Under slutet av året har rekrytering genomförts för den vakanta brandingenjörstjänsten samt för två pensionsavgångar av brandinspektörer under kommande år. Avdelningen lyckades rekrytera en brandingenjör och en brandinspektör, vilket innebär att en ny rekrytering behöver ske under 2016 för att tillgodose behovet av medarbetare på avdelningen.

Skadeavhjälpande verksamhet

Verksamhetsåret 2015 skulle visa sig medföra fler insatser än vad vi förväntade oss. Sammantaget har vi genomfört cirka 200 fler insatser än snittet de senaste åren. Vid en analys av dessa inses att trafikolyckorna står för den i särklass största ökningen, hela 55 insatser fler än 2014. Men även brand i byggnad har brutit trenden och åter ökat.

Av antalet omkomna vid olyckor ser vi också att närmare hälften är troliga suicid. Elva personer har tyvärr omkommit till följd av olyckor under året.

Arbetet med att skapa bra förutsättningar för vår nya, eller justerade, befälsorganisation har pågått under hela året. Arbetet har präglats av förtänksamhet framför tempo, allt för att på ett så bra sätt som möjligt vara väl förberedd inför införandet av det nya.

Hela 21 fördjupade olycksundersökningar har genomförts under året av organisationens utsedda utredare.

Projektet SAMS har övergått till en fast verksamhet och går numera under rubriken IVPA, i väntan på ambulans. Även inom detta verksamhetsområde ser vi en ökning av antalet insatser jämfört tidigare år.

Under året har verksamhetsstödet Daedalos införts och har ersatt ALARMOS. Detta har bland annat inneburit att statistikhanteringen ser något annorlunda ut. Med anledning av detta redovisas i denna rapport inte anspännings- och insatstider. Dessa kommer dock redovisas i verksamhetsrapporterna för 2016. En manuell analys av dessa tider görs dock löpande och denna ger att inga förändringar skett under andra halvan av 2015.

De mål som valts att analyseras för 2015 anses i samtliga fall vara uppfyllda.

Under senare delen av 2015 stod vårt nya förstärkningsräddningsvårn Borgunda klart. Dessa har grundutbildats i framförallt motorsågar samt brandvattenförsörjning.

Årets största utmaning har varit att säkra upp förbundets tillgång till befintligt övningsfält vid Hasslum. Detta är nu gjort i det korta perspektivet och arbetet med en långsiktig lösning är uppstartat.

Drift och underhållsverksamhet

För att den skadeavhjälpande verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll. Det dagliga arbetet för driftavdelningen innebär till största delen att göra kontroller på fordon, materiel samt brandstationer. En stor del är även att reparera saker som går sönder både på fordon och materiel. Driftavdelningen försörjer även alla stationer med förbrukningsmateriel, byten av brandslang och andningsskydd efter insatser och övningar. För detta har driftavdelningen 3 drifttekniker som har som huvuduppgift att serva deltidstationerna och brandvårnen. I Mariestad och Skövde sköter heltidsbrandmännen till största delen dessa kontroller på fordon och materiel åt driftavdelningen. Driftavdelningen ombesörjer även samordning av all upphandling av fordon och materiel samt ser till att vi har ett fungerande radiolänknät. Driftavdelningen ansvarar även för att räddningstjänsten har ett tillfredställande försäkringskydd.

Driftavdelningen planerar och genomför kontinuerligt underhåll och renoveringar på våra brandstationer. Underhållsplaner uppdateras fortlöpande och renoveringar genomförs i möjligaste mån av egen personal för att få så god ekonomi som möjligt. Här har vi god hjälp av egen duktig personal som vi tidvis lånar från operativa avdelningen. Nedanstående förteckning avser exempel på renoveringsåtgärder på våra brandstationer under 2015.

- Fönsterbyte i Gullspång
- Ny räddningscentral i Skövde, inkl. åtgärder på övriga stationer
- Markarbeten i Hjo
- Utvändig uppfräschning i Mariestad
- Nytt kontor i g:a huvudentrén i Skövde
- Nytt kök i Skövde
- Nytt Kök Mariestad

Under 2015 har driftavdelningen upphandlat ett nytt servicefordon.

En ny tankbil till Skövde, leverans i februari 2016

Ett mindre släckfordon till SMO styrkan med skärsläckarsystem, leverans sommaren 2016

En bättre begagnad miljöklassad Volvo V60.

I samband med SRTC konkurs gavs det möjlighet för RÖS att köpa upp materiel och brandbilar som sedan tidigare beslut skulle införskaffas. I dessa auktioner köpte RÖS in bl.a. två släckbilar som skall placeras i Moholm och Udenäs.

Samverkans-, säkerhets- och beredskapsfrågor

Två möten med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts. Härutöver har ett antal samverkansmöten genomförts. Förbundet deltar aktivt i länsstyrelsen arbetsgrupper för krishantering och ingår i det regionala krishanteringsrådet som representant för räddningstjänsterna i Skaraborg

Räddningstjänsten deltar i det pågående revideringsarbetet avseende medlemskommunernas risk- och sårbarhetsanalyser.

Räddningstjänsten har deltagit i länsstyrelsens uppföljningar enligt lag om extraordinär händelse, medverkat i förekommande krisledningsövningar och POSOM-övningar samt planering inför dessa. Samverkan inom ramen för "Samhällsskydd Skaraborg" fortgår och utvecklas, vilket innebär att kommunikation och verksamhet i förekommande fall nu diskuteras och samordnas på ett tydligt och mer ändamålsenligt sätt. Räddningstjänstens medverkan i Fyrklöversamarbetet har utvecklats under året och samtliga räddningstjänstorganisationer i Västra Götalands län har nu involverats i projektet.

Ekonomiskt resultat

Ekonomi har i huvudsak löpt enligt plan.

Resultatet för året visar på ett överskott på 849 tkr. Varav Fora pengar utgör 708 tkr. Relaterat given uppgift (att upprätta nollresultat) uppfattas det att det ekonomiska resultatmålet är uppnått.

Inom ramen för resultatet har en mängd aktiviteter hanterats. Huvuddelen har varit planlagda med den risktagning som alltid finns då större projekt genomförs såsom uppgradering av ny ledningscentral, övergång till nytt verksamhetsledningssystem mm. Vidare har förbundet bl. a. hanterat konsekvenserna av sommarens deltidsbrandmannakonflikt vilket inneburit en ökad kostnad som ej varit budgeterad. Situationen med anledning av konkursen för SRTC (Swedish Rescue Training Centre) har föranlett en ökad kostnad för att möjliggöra fortsatt utbildning och träning på övningsfältet. I sammanhanget togs beslut att prioritera om delar av planlagda investeringar till förmån att köpa bättre begagnade brandbilar ur konkursboet med syftet att underlätta det stora investeringsbehov organisationen har avseende brandbilar.

Inom ramen för resultatet har även uppkomna behov av reparationer på våra brandstationer genomförts. De löpande underhållskostnaderna för våra fastigheter bedöms stiga de kommande åren då åtgärder för underhåll måste utföras.

Inför 2016 får förbundsdirektören enligt direktionsbeslut överföra ej utnyttjade investeringsmedel till en kostnad av 3 478 tkr i syfte att fullfölja påbörjade upphandlingar som försenats samt fullfölja ambitionen med att omsätta personalens andningskydd under 2016.

Sammantaget kan det konstateras att den månatliga ekonomiuppföljningen som genomförs möjliggör en god lägesuppfattning och underlag för beslut som krävs för att anpassa verksamhet och ekonomiska medel. Den uppföljningsmetod som vi utvecklat innebär även att förståelsen för och redundansen för vårt ekonomiska system har stärkts i organisationen. Fortsatt arbete avseende uppföljning av ekonomin samt budgetplanering för 2016-2018 kommer att ägnas särskild uppmärksamhet det kommande året med anledning av RÖS fortsatta utveckling.

God ekonomisk hushållning bedöms föreligga då de ekonomiska målen nåtts och riktlinjerna för verksamheten följts. Detaljerad ekonomisk redovisning återfinns i bilaga.

Framtid

I det tidsmässiga korta perspektivet kommer stor kraft att läggas vid att skapa möjligheter till ett fortsatt nyttjande av övningsfältet vid Hasslum. De möjligheter övningsfältet i Skövde har bedöms möjliggöra både övningsverksamhet såväl som utbildningsverksamhet. Inom ramen för "fycklöversamarbetet" kommer fortsatt arbete att ske med avsikten att med stöd av MSB möjliggöra platslagda utbildningar i Skövde. I det längre perspektivet kommer RÖS ledning att fortsätta arbetet med att tillsammans med respektive medlemskommun analysera och skapa förutsättningar för en fortsatt långsiktig utveckling av räddningstjänsten. Detta arbete bedrivs mot bakgrunden av den samhällsförändring som sker över tid och hur vi som räddningstjänst bör utvecklas för att möta morgondagens krav på räddningstjänst. Förbundets verksamhet pågår och löses enligt beslutad verksamhetsplan. Från och med 2017 bedöms begränsningar i att lösa uppgiften uppstå om nuvarande givna ekonomiska ramar fortsatt kommer att gälla. Orsaken till de kostnadsökningar som finns från 2017 beror i huvudsak på att pensionskostnaderna och avskrivningskostnaderna ökar kraftigt. Vad avser pensionskostnader så har förbundet ingen möjlighet att påverka denna kostnad och vad avser avskrivningskostnaderna så är kommande budgetar beräknade på det behov organisationen har för att lösa tilldelade uppgifter.

Förbundsdirektören ser fram emot ett tätare arbete med medlemskommunerna i syfte att kunna följa den pågående samhällsutvecklingen och därtill kunna anpassa räddningstjänstens verksamhet så att lagstiftning följs och uppgifter löses för framtida behov enligt de krav som åligger räddningstjänsten. Sammanfattningsvis kommer följande arbetsområden utgöra grunden för vår fortsatta utveckling:

- Utveckla långsiktighet i planering
- Utveckla förmågan att kunna öva och utbilda i Skövde
- Utveckla vår ledningsförmåga. En utvecklad ledningsförmåga innebär ett ökat krav på befälsutbildning och träning
- Utveckla vår förmåga till samverkan med andra
- Implementera fastställd målbild och genomförandeidé för vår fortsatta utveckling
- Personaltjänst där rekrytering och kompetensutveckling är tyngdpunkten
- Ekonomisk uppföljning kopplat till fortsatt utveckling
- Uppföljning av omsättningsplaner, drift och underhållsplaner

Skövde den 25 februari 2016

Rickard Johansson

Förbundsdirektör

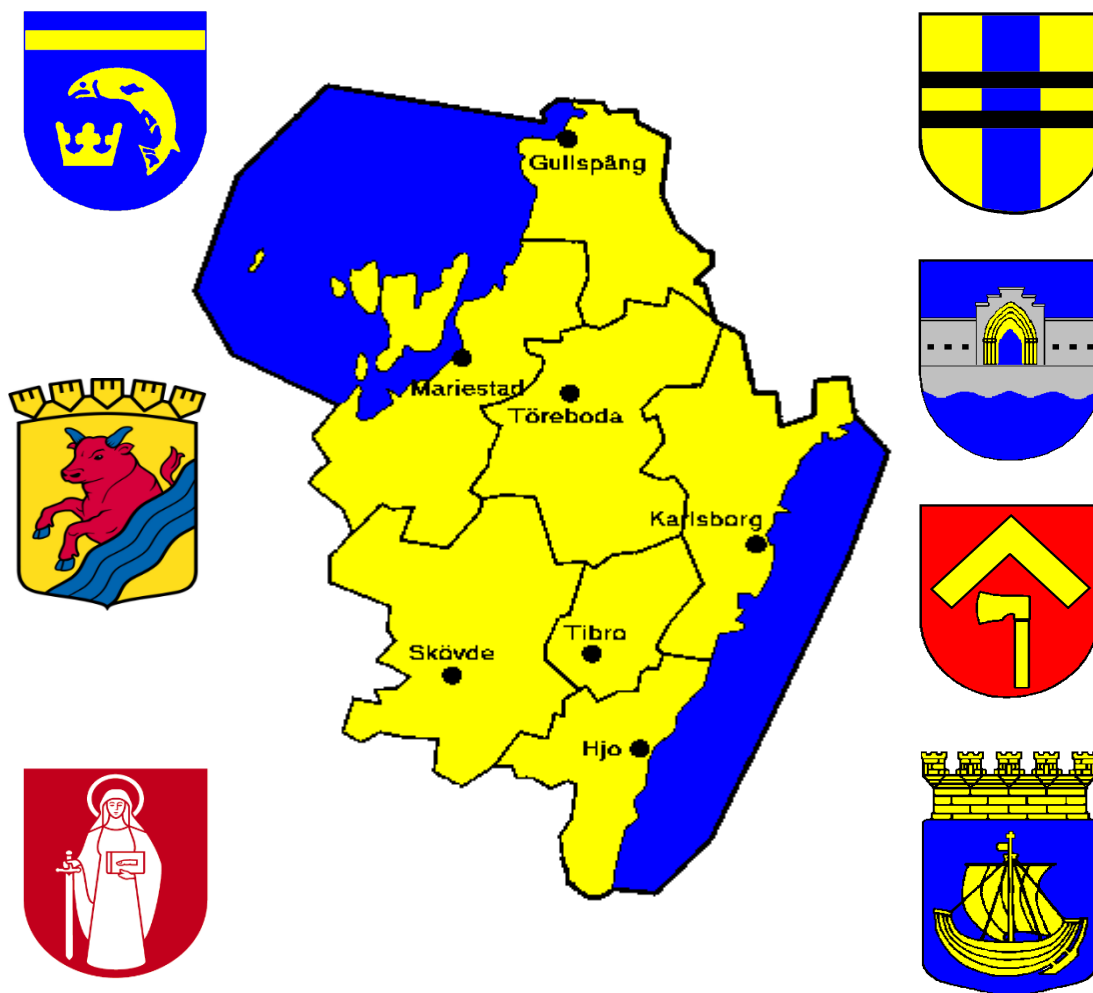

Räddningstjänstens uppdrag

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) håller en för förbundsmedlemmarna gemensam räddningstjänst, som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna.

Kommunalförbundet ansvarar för att åtgärder vidtas så att bränder och skador till följd av bränder förebyggs, ansvarar för sotningsverksamheten samt verkar för annan olycks- och skadeförebyggande verksamhet som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna. Kommunalförbundet skall även tillhandahålla utbildning för medlemskommunernas personal inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Inför 2011 ändrades ändamålsparagrafen i förbundsordningen till följd av att ansvaret för tillstånd och tillsyn enligt den nya lagen om brandfarliga och explosiva varor överfördes till kommunalförbundet. Kommunalförbundet fullgör uppgifterna inom det civila försvaret som annars åvilar medlemskommunerna beträffande räddningstjänst under höjd beredskap. Under året har räddningstjänsten börjat larmas till konstaterade hjärtstopp.

Kommunalförbundet omfattar sju kommuner med 115 900 invånare och har en landyta av 3 100 km².

Politisk ledning

Kommunalförbundet är organiserat i den förenklade modellen med direktion. Medlemskommuner är Skövde, Mariestad, Tibro, Töreboda, Hjo, Karlsborg och Gullspång. I direktionen är varje medlemskommun representerad med två ledamöter och två ersättare. Skövde kommun innehar ordförandeposten. Inom direktionen finns ett presidium som tillika är beredningsutskott. Presidiet består av ordförande samt 1:e och 2:e vice ordförande. Direktion tillträdde den 1 januari 2015.

Direktionen har haft åtta ordinarie sammanträden under året och därvid avhandlat 145 ärenden. Vid septembersammanträdet, som var offentligt, antogs budgeten för år 2016. Beredningsutskottet har haft ett sammanträde med utökad representation så att alla medlemskommuner var representerade med anledning av budgeten för 2016. Beredningsutskottet avhandlade ett ärende av ekonomisk natur.

Vid decembersammanträdet 2011 antog direktionen det gällande handlingsprogrammet för mandatperioden. Handlingsprogrammet är det politiska styrdokumentet som redovisar vald ambitionsnivå, organisation och planering för förebyggande verksamhet samt resurser och förmåga för den operativa verksamheten. Handlingsprogrammet för innevarande mandatperiod är under utarbetande och kommer fastställas 2016. Intill nytt handlingsprogram är antaget gäller nuvarande handlingsprogram.

Direktionens sammansättning

Under 2015 har direktionen haft följande sammansättning:

Ordförande	Göte Carling (kd) Skövde
1:e v ordf.	Mikael Faleke (m), Töreboda
2:e v ordf.	Jan Hassel (s), Gullspång
Ledamöter	Helena Dahlström (s), Skövde
	Björn Fagerlund (m), Mariestad
	Sture Pettersson (s), Mariestad
	Alda Danial (fp), Tibro
	Rolf Eriksson (s), Tibro
	Lars-Åke Bergman (s), Töreboda
	Mikael Faleke (m), Töreboda
	Britt-Marie Sjöberg (c), Hjo
	Pierre Rydén (s), Hjo
	Kjell Sjölund (c), Karlsborg
	Peter Lindroth (s), Karlsborg
	Jan Hassel (s), Gullspång
	Björn Thodenius (m), Gullspång

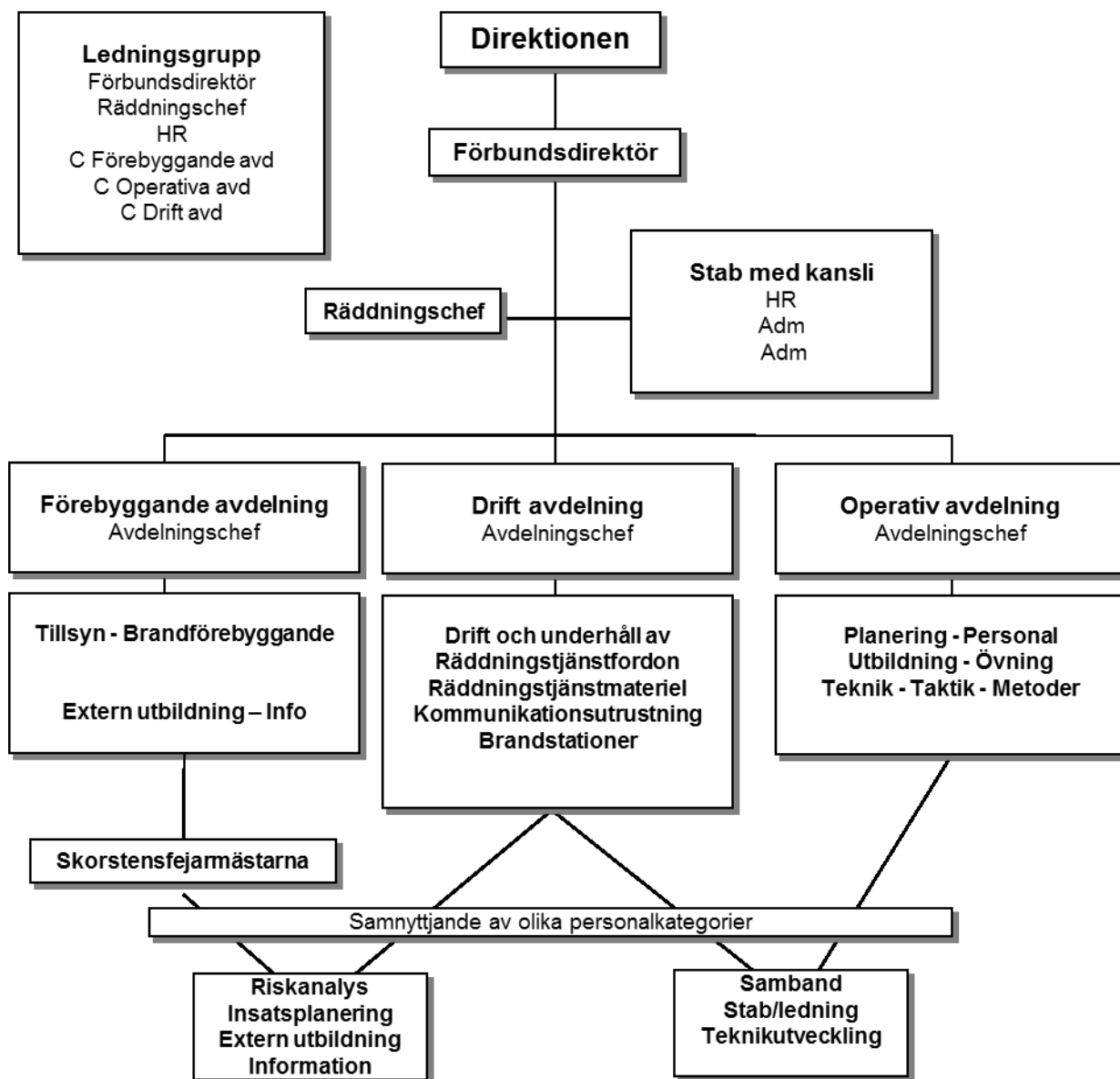
Ersättare: Michael Nimstad (m), Skövde
Linus Sjöholm (s), Skövde
Erik Ekblom (m), Mariestad
Björn Nilsson (s), Mariestad
Anna Karin Johansson (c), Tibro
Peo Andersson (m), Tibro
Bo Andersson (s), Töreboda
Pernilla Johansson (c), Töreboda
Lars Glad (m), Hjo
Marie Lindberg (s), Hjo
Anna Bruzell (s), Karlsborg
Catarina Davidsson (c), Karlsborg
Bo Hagström (c), Gullspång
Gunnar Bohlin (m), Gullspång

För kommunalförbundet finns två förtroendevalda revisorer.

Revisorer: Birgitta Swenson , Hjo
Åke Karlsson, Karlsborg

Organisationstablå

Personal

Mål

Mångfalden bland personalen ska ökas genom särskilda aktiviteter vid personalrekrytering.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till erforderlig personal i operativ tjänst för att ständigt upprätthålla en grundberedskap.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till personal med rätt kompetens i en omfattning så att behovet av räddningsledare tillgodoses.

Hälsofrämjande aktiviteter skall medverka till att sjukfrånvaron inte överstiger 3 % per år. Genom aktivt arbetsmiljöarbete skall antalet arbetsskador minska.

Måluppfyllnad

Räddningstjänsten strävar efter att öka mångfalden. Vid årets rekryteringar har tre kvinnor rekryterats till administrativa tjänster. På operativa avdelningen har en kvinna fått tillsvidareanställning och tre kvinnor fått vikariat. Två av dessa arbetar fortfarande i organisationen och målsättningen är att dessa ska få fasta tjänster.

Bemanningen vid heltidsstationerna har inte vid något tillfälle understigit nivån för grundberedskap. Vid deltidstationerna har bemanningen vid ett enda tillfälle understigit nivån för grundberedskap. Detta var i Gullspång under konflikten med Brandmännens Riksförbund till följd av sjukfrånvaro på styrkeledartjänst som inte kunde ersättas. Beredskapen löstes genom att Insatsledare gick in vid larm. I Gullspång finns en brist på styrkeledare pool, då ingen i nuläget är intresserad av att läsa Räddningsledare A. Vid övriga deltidstationer finns utbildade befäl som kan ersätta ordinarie befäl.

Sjukfrånvaron har ökat från 3,2 till 3,6 %. Vi har under året haft flera längre sjukskrivningar. Två av dessa är helt återställda och arbetar 100 %. Tre medarbetare har fortfarande en sjukskrivning på 50-75%.

Personal

Under året har vi haft två heltidsanställda medarbetare som gått i pension och tre som flyttat och därmed avslutat sin anställning. Vi har haft fler deltidbrandmän än vanligt som har avslutat sin anställning pga flytt och andra mer personliga omständigheter. Det kan vara en följd av att vi har föryngrat deltidbrandkåren och att de yngre är mer mobila eller tar karriärsteg som gör att de inte kan förbinda sig till beredskapstiden. Även fler räddningsvärmän har slutat. Här står konkursen av SRTC och byte av arbete för de flesta avgångarna.

I november gick vi över till Daedalos, och lämnade Alamos. Förutom Ärendehantering, Händelserapporter vid insatser samt Tillsyn så är Personalmodulen en stor del av systemet. Här finns nu schema och närvaro/frånvaro registrerat för heltid och deltid. Vidare finns kompetenser och utbildningar samlat här samt alla övningar/aktiviteter och hälsokontroller. Möjligheten att ta ut statistik och personallistor är stor. Osäkerheten i att hantera systemet finns fortfarande i organisationen men frågetecknen rätas ut dag för dag. Projekt pågår även att kunna överföra närvarotiden till Skövde kommuns lönesystem för deltidbrandmännen. Tidrapporter i pappersformat ska enbart behövas för frånvaro samt för heltidsanställda och räddningsvärmänspersonal.

Befälsstrukturen på räddningsvärmän har ändrats och tydliggjorts. Det finns fortfarande två räddningsvärmän per värmän, men en av dem har ett större ansvar och axlar även en roll som stationsansvarig. Den andra förmannen har fått ett mindre ansvar.

Jämställdhet

En ny Diskrimineringspolicy med tillhörande jämställdhetsplan antogs under 2013.

Arbetet med diskrimineringsfrågor har under året tagits upp i olika forum. Arbetet med detta tema kommer fortsätta då detta i egentlig mening är en arbetsmiljöfråga i det dagliga arbetet.

Räddningstjänsten tillämpar positiv särbehandling vid rekrytering i syfte att öka mångfalden, årets rekryteringar har dock genomförts i avsikt av sökande som kunnat påverka detta. Antalet kvinnor i organisationen uppgår till 14, varav elva i utryckningstjänst. Av dessa är åtta på heltid, en på deltid och fem i räddningsvärn. Räddningstjänsten är positiv till och uppmuntrar föräldrar att nyttja rättigheten att vara föräldraledig. Med en ökande personalomsättning med påföljande föryngring av organisationen som sker de närmaste åren kan det antas att föräldraledigheterna kommer att öka. Under året har noterats en ökning av uttaget av föräldraledigheten, en tendens som bedöms komma att bestå de närmaste åren.

Kompetensutveckling

Under året har två heltidsbrandmän och tre deltidsbrandmän genomgått befälsutbildning Räddningsledning A. En heltidsbrandman har genomgått befälsutbildningen Räddningsledning B. Samtliga heltidsanställda befäl (Inre Befäl, Insatsledare och Styckeledare) har under året genomgått ledarskapsutbildning som en riktad åtgärd med syftet att utveckla våra anställda i chefsrollen.

Uppstartad myndighetssamverkan med Försvarsmakten fortgår vilket bland annat innebär att personal från RÖS över tid deltar i UGL utbildning (Utveckling Grupp Ledare) och personal ur Försvarsmakten deltar i RÖS övningsverksamhet inom ramen för stresshantering och konsekvenser vid svåra olyckor och dödsfall.

Grundutbildning för deltidsbrandmän – Räddningsinsats – har genomgåts av elva brandmän.

Årets preparandutbildning för nyanställda deltidsbrandmän och räddningsvärnsmän genomfördes i år tillsammans med Räddningstjänsten Västra Skaraborg. Instrukörer från båda räddningstjänsterna höll i olika steg av utbildningen och den genomfördes med dagar förlagda i Skövde, Mariestad eller i Lidköping. Deltagarna från RÖS fördelas på följande enheter: Skövde 1, Karlsborg 2, Tibro 2, FMV 1, Volvo 1. Därtill genomgick också nyanställd HR/personalhandläggare preparandutbildningen. Under hösten rekryterades sex räddningsvärnsmän till förstärkningsvärnets Borgunda. Dessa genomgick en preparandutbildning på en vecka som kommer följas upp med ytterligare utbildning under 2016.

Bland övriga utbildningar noteras att två medarbetare genomgått Tillsyn A och en medarbetare Tillsyn B. 10 medarbetare har genomgått UGL (Utveckling av Grupp och Ledare).

Under hösten har 8 medarbetare startat utbildning för körkortsbehörighet C.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har gått i motsatt riktning mot vad vi har önskat då den ökat till 3,6 %. Korttidsfrånvaron uppgår totalt till 271 dagar, vilket skulle motsvara en siffra på 1,1 %. Vi har haft två längre sjukskrivningar där medarbetarna nu åter arbetar 100 %. Därtill har vi tre medarbetare som under året har börjat arbeta 25 %. Två av dessa har ökat till 50 % men arbetar fortfarande inte i ordinarie arbete.

Arbetsskador och tillbud

Under 2015 har en heltidsanställd drabbats av arbetsskada (skada i senfäste arm under innebandy, ev föranlett i kombination med tunga lyft i arbetet) och en medarbetare på deltidssidan under en rökövning. Åtgärder har tagits för att förhindra att liknande skador inträffar. Rökövningsdockor har köpts in till samtliga deltidstationer så att driftspersonal inte behöver göra tunga ensamlyft. Instrukörer ska få en ny utbildning som tydliggör ansvaret att i förväg undersöka övningslokaler för att undvika faror samt att tydliggöra att de ska vara på plats inne i övningslokalen. Tillbud som anmälts har varit sex stycken från heltiden och sju stycken från deltiden. De har rört fordon, utrustning, halka inne och ute samt innebandy. Kontroll och åtgärder har vidtagits i samtliga fall och kommunicerats inom organisationen.

Därtill har 19 riskobservationer inkommit och behandlats via ledningsgrupp.

Analys/Resultat: Relaterat givna målsättningar uppfattas målen i huvudsak uppfyllda. Möjligheten att rekrytera personal för att öka mångfalden är starkt begränsad då antagningsförutsättningar på nationell nivå försvårar vår möjlighet att uppnå fastställd ambition

Personalen i siffror

Anställda	2015	2014	2013	2012
Dagtid	23	20	21	21
- Varav kvinnor	3	3	3	2
Heltid Operativ	65	64	64	60
- Varav kvinnor	5	3	4	4
Deltid	171	175	169	171
- Varav kvinnor	1	1	-	1
Räddningsvårn	87	103	96	95
- Varav kvinnor	5	8	6	5

Åldersstruktur

Dagtid				
-29 år	0	1	2	1
30-49 år	9	6	6	7
50- år	14	12	13	13
Medelålder	51,4	-	51,4	51,4

Deltid

-29 år	6	14	10	10
30-49 år	35	31	29	24
50- år	24	19	25	26
Medelålder	40,4 år			

Personalomsättning,

Procent

Dagtid/Heltid	3,6%	-	3,5%	9,8 %
Deltid	7,4%	-	5,9%	5,2 %
Räddningsvårn	15,5%	-	2,1%	7,2 %

Tidsanvändning.

Dag-/Heltidspersonal,	2015	2014	2013	2012
timmar				
Ordinarie arbetstid	190 002	179 882	177 415	171 550
Närvarotid	159 583	151 290	157 303	149 729
	83,99%	84,1%	88,7%	87,3%
Frånvarotid	30 420	28 592	20 112	21 820
	16,01%	15,9%	11,3%	12,7%

Frånvaro,

Procent av total arbetstid	2015	2014	2013	2012
----------------------------	------	------	------	------

Sjukdom

Samtlig personal	3,6%	3,2%	1,2%	1,2%
-29 år	1,5%	0,3%	0,5%	1,9%
30-49 år	3,3%	2,1%	0,5%	1,1%
50- år	5,4%	6,6%	2,3%	1,0%

Övrig frånvaro

Semester	8%	8,2%	8,1%	9,6%
Vård av barn	0,4%	0,2%	0,2%	0,3%
Föräldraledighet	2,6%	1,7%	0,8%	0,6%
Övrigt	1,0%	2,0%	0,9%	1,1%

(tjänstledighet, enskild

angelägenhet, studieledighet)

Arbetsskador,

	2015	2014	2013	2012
Antal anmälda				
Heltid	1	8	3	3
Deltid	1	6	1	1
Tillbud,				
Antal anmälda				
Heltid	6	5	5	8
Deltid	7	5	2	3

Skadeförebyggande avdelningen

Resultat

Under året har 106 % av årets tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) och 99 % av årets tillsyner enligt lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) genomförts. Inga tillsyner av farlig verksamhet enligt LSO har genomförts under året. Vid jämförelse med plan för 2014 samt motsvarande period för föregående två år anses resultaten vara på en normal nivå förutom gällande tillsyn av farlig verksamhet.

Orsaken till att inte exakt 100 % av tillsynerna enligt LSO och LBE genomförs är normala variationer i antalet tillsynsobjekt. Under ett år sker mycket förändringar inom de verksamheter som tillsynas i räddningstjänstens medlemskommuner, vilket innebär att vissa objekt t.ex. inte längre omfattas av tillsyn eller får en förändrad tillsynsfrist av någon anledning. Många nya verksamheter har också tillkommit under året och krävt tillsyn av räddningstjänsten, exempelvis olika typer av boenden för nyanlända. Anledningen till att inga farliga verksamheter tillsynats är brist på medarbetare då avdelningen saknat tillgång till brandingenjör under stora delar av året.

Planen för antalet tillstånd som utfärdas enligt LBE är 50 st. per år. Under året har 46 tillstånd enligt LBE utfärdats, vilket understiger planen för helåret. Resultatet är lägre än förväntat men är inget som räddningstjänsten kan påverka då det styrs av efterfrågan från samhället. De tillstånd som har utfärdats har utfärdats på kortare tid än den maximala gräns på 3 månader som finns för utfärdande.

Antalet utbildningstillfällen för medlemskommunernas personal uppgår för året till 63 tillfällen jämfört med planerade 100 st. Ca 1 046 personer har genomgått räddningstjänstens brandutbildning. Resultatet är lägre än förväntat men antalet utbildningar som genomförs beror på medlemskommunernas behov av utbildning.

Under året har 20 ansökningar om att bedriva egenotning inkommit till räddningstjänsten varav 12 har medgivits och 8 har avslagits till del eller helt. Totalt finns det nu 545 egenotare inom förbundet.

Information till allmänheten når inte upp till förväntningarna i planen för 2015 och antalet informerade personer är lägre än planen för året samt motsvarande period föregående två år. Under året har 7 547 personer nåtts av räddningstjänsten information vid 158 tillfällen, vilket motsvarar ca 58 % av planen. Målsättningen för 2015 var att nå 13 000 personer. Sannolik orsak till det lägre resultatet är att ambitionsnivån i planen har varit för hög. Bedömningen i planen har inte tagit hänsyn till att SMO-styrkan, som i huvudsak genomför dessa aktiviteter, i allt större utsträckning tas i anspråk för andra ändamål än information och rådgivning, som t.ex. olika projekt inom organisationen.

Under året har övriga ärenden som avdelningen hanterar minskat något sett till totalt antal hanterade ärenden.

För ytterligare statistik se tabell 1 på följande sida.

Tabell 1: Statistik förebyggande verksamhet

	2015	Plan 2015	Andel	2014	2013
Tillsyner					
Tillsyn LSO	298	282	106 %	255	266
- varav farlig verksamhet	0	0	0 %	4	3
Tillsyn LBE	91	92	99 %	99	99
Totalt antal tillsyner	389	374	104 %	354	368
Tillstånd brandf. / expl. varor					
Tillstånd brandfarlig vara	34	-	-	53	31
Tillstånd explosiv vara	12	-	-	13	7
Totalt antal tillstånd	46	50	132 %	66	38
Utbildning					
Genomförda kurser	63	100	63 %	124	90
Antal deltagare på kurser	1 046	-	-	2 368	1565
Information till allmänheten					
Antal genomförda informationer	158		-	175	113
Antal informerade personer	4 527		-	3 453	3 174
Antal informerade personer*	3 020		-	6 721	5 564
Totalt antal informerade personer	7 547	13 000	58 %	10 174	8 738
Medgivande för egenotning					
Beviljade	12	-	-	17	24
Avslagna	8	-	-	3	3
Ärenden					

Avsyrning – brandfarlig vara	6	-	-	19	19
Avsyrning – explosiv vara	2	-	-	5	2
Komplettering – brandfarlig vara	0	-	-	1	1
Larm - automatlarmsuppföljning	6	-	-	6	12
Samråd – brandfarlig vara	6	-	-	5	3
Samråd – detaljplan/översiktsplan	43	-	-	44	46
Samråd – explosiv vara	0	-	-	3	-
Samråd – församråd	7	-	-	8	21
Samråd – hetarbete i förbudsområde	0	-	-	-	1
Samråd – slutsamråd	21	-	-	21	3
Samråd – tekniskt samråd	44	-	-	54	40
Samråd – uppföljning tekniskt samråd	6	-	-	5	2
Samråd – övrigt samråd	35	-	-	47	10
Tillstånd – brandfarlig vara	34	-	-	53	31
Tillstånd – explosiv vara	12	-	-	13	7
Yttrande – byggnadsnämnden	34	-	-	19	12
Yttrande – polismyndigheten	178	-	-	208	221
Yttrande – socialnämnden	32	-	-	38	35
Yttrande – övriga yttranden	13	-	-	4	10
Övrigt – brandfarlig vara	1	-	-	3	5
Övrigt - byggnadsnämnd	1	-	-	5	2
Totalt antal ärenden	481	-	-	567	483

* Uppskattat värde

Måluppfyllelse

Målen för verksamheten presenteras i form av säkerhetsmål och prestationsmål i Räddningstjänsten Östra Skaraborgs handlingsprogram för 2011 till 2014. Målen finns också dokumenterade i riktlinjerna för förebyggande verksamheten. Säkerhetsmålen är övergripande målsättningar för verksamheten. Prestationsmålen är mätbara målsättningar som syftar till att verksamheten ska uppfylla säkerhetsmålen, därför behandlas endast prestationsmålen i denna måluppfyllelse även om samtliga målsättningar redovisas.

Säkerhetsmål

Mål: Räddningstjänsten ska erbjuda invånarna inom medlemskommunerna ett likvärdigt skydd mot olyckor genom förebyggande verksamhet utifrån den kommunspecifika riskbilden.

Mål: Skador på människors liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av brand ska minimeras.

Mål: Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggning med farlig verksamhet ska minimeras.

Mål: Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggningar för hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva vara ska minimeras.

Prestationsmål

Mål: Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för brandsäkerheten enligt lagen om skydd mot olyckor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat: Tillsynerna är planerade i "Verksamhetsplan 2015 och inriktning för 2016-2018". I vilken det framgår att avdelningens målsättning för 2015 är att genomföra 282 tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor (LSO), varav ca 40 st. ska genomföras på badplatser. Utöver detta planeras att genomföra 4 tillsyner av farlig verksamhet, enligt LSO 2 kap 4§, under året.

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 298 av 282 tillsyner, vilket motsvarar 106 % av årets totalt antal planerade tillsyner enligt lagstiftningen. Ca 40 av de 298 tillsynerna utgörs av kommunala badplatser, vilket innebär att 258 tillsyner av annan verksamhet än badplatser genomförts under halvåret. Under året har inga tillsyner enligt LSO 2 kap. 4§ om farlig verksamhet genomförts.

Analys: Verksamhetens resultat överstiger det planerade resultatet för året vad gäller tillsyn enligt LSO 2 kap. 2§ men understiger det planerade resultatet vad gäller tillsyn av farlig verksamhet enligt LSO 2 kap. 4§. Anledningen till att inga tillsyner av farlig verksamhet har genomförts under året är en följd av att avdelningens brandingenjörstjänst har varit vakant större delen av året. Målet anses delvis vara uppfyllt.

Mål: Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för anläggningar med hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva varor i tillståndspliktig mängd ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat: Tillsynerna är planerade i "Verksamhetsplan 2015 och inriktning för 2016-2018". I vilken det framgår att avdelningens målsättning för 2014 är att genomföra 92 tillsyner enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 91 av 92 tillsyner, vilket motsvarar 99 % av årets totala antal planerade tillsyner enligt lagstiftningen.

Analys: Resultatet för året anses vara i enlighet med det planerade resultatet. Antalet verksamheter som hanterar brandfarlig och explosiv vara förändras kontinuerligt, vilket innebär att verksamheter tillkommer och tas bort under året. Detta medför att det något lägre resultatet jämfört med planen anses rymmas inom normala fluktuationer av antalet tillsynsobjekt. Målet anses med ovanstående motivering vara uppfyllt.

Mål: Tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor ska handläggas inom angiven tid, (tre månader) .

Resultat: Samtliga tillståndsansökningar har behandlats inom 3 månader från att kompletta ansökningshandlingar har inkommit till Räddningstjänsten Östra Skaraborg.

Analys: De flesta tillståndsansökningar gäller hantering av mindre mängder brandfarliga och/eller explosiva varor för verksamheter som är väl kända inom räddningstjänsten vilket innebär att hanteringen går snabbt och resulterar i en kortare handläggningstid. Även mer omfattande tillståndsansökningar har hanterats inom tidsramen. Målet anses vara uppfyllt.

Mål: Boende inom förbundets medlemskommuner ska ges ökade möjligheter att skydda sig mot brand genom att Räddningstjänstens samlade personalresurs används vid information, rådgivning och utbildning.

Resultat: Under halvåret har räddningstjänsten nått ut med information, rådgivning och utbildning till en stor andel människor. Räddningstjänsten har nått ca 7 547 personer genom olika informationsinsatser och 1 046 personer genom brandutbildning. Av de personer som nåtts av räddningstjänstens informationsinsatser är 3 020 säkerställda och ca 4 527 uppskattade. I resultatet är inte personer som nås av räddningstjänstens information via radio, internet, sociala medier och liknande medräknade, då de är svåra att uppskatta.

Samarbetet med Radio Skaraborg har fortsatt som planerat. Samarbetet innebär att räddningstjänsten medverkar i Radio Skaraborg en gång i månaden varje månad under vår och höst med uppehåll över sommaren. Räddningstjänstens användning av Facebook har fortsatt under halvåret för att nå ut med information till allmänheten. I skrivande stund har räddningstjänsten 988 följare på Twitter och 1 719 personer som gillar räddningstjänstens Facebooksida. Motsvarande antal för motsvarande period föregående år var 778 följare på Twitter och 1 201 följare på Facebook. Detta innebär en ökning på 27 respektive 43 %. Flera inlägg som visar räddningstjänstens verksamhet har fått många positiva kommentarer från allmänheten, vilket är mycket bra och visar att räddningstjänsten gör bra saker som uppskattas av allmänheten.

Analys: Räddningstjänsten har målsättningen att ständigt förbättra vår effektivitet när det gäller att nå ut med framförallt information till allmänheten men även gällande utbildning och rådgivning. Målsättningen har inte uppnåtts för året då antalet personer som har nåtts av räddningstjänstens information är lägre både jämfört med planen för året och motsvarande period de två föregående åren. Även antal personer som nåtts av brandutbildning är lägre för året än planerat. Räddningstjänsten når ut med någon form av brand relaterad information till drygt 8 600 personer under ett år, vilket motsvarar ca 7 % av invånarna i räddningstjänstens medlemskommuner.

Sannolik orsak till det lägre resultatet är att ambitionsnivån i planen har varit för hög. Bedömningen i planen har inte tagit hänsyn till att SMO-styrkan, även tas i anspråk för andra ändamål än information och rådgivning. En annan orsak till det lägre resultatet är att räddningstjänsten inte har någon uttalad funktion för att komma på och driva egna informationsevenemang och kampanjer. En konsekvens av detta är att det nästan uteslutande är SMO-styrkan som står för informationsverksamhet till allmänheten.

Målet anses vara uppfyllt med rådande förutsättningar, ambitionen för kommande år kommer att revideras för att planen ska vara anpassad efter organisationens förutsättningar.

Mål: Räddningstjänsten ska aktivt verka för att öka andelen boendemiljöer som har individuellt anpassat brandskydd, dock minst brandvarnare.

Resultat: Detta görs framförallt genom information till allmänheten och utbildning av medlemskommunernas personal. Räddningstjänsten har vid olika tillfällen delat ut brandvarnare till allmänheten som bekostats av försäkringsbolag. Vid brandinformation och brandutbildning är brandvarnare ett naturligt moment som tas upp tillsammans med vikten av att även ha tillgång till släckutrustning i sitt hem. Räddningstjänsten informerar medlemskommunernas företrädare, t.ex. säkerhetssamordnare och chefer på olika nivåer, om vikten av ett individuellt anpassat brandskydd, när möjlighet för detta ges.

Analys: Information om individuellt anpassat brandskydd till olika företrädare för medlemskommunerna och till allmänheten bör ha en positiv inverkan genom att öka medvetandegraden om denna typ av brandskydd och dess funktion. Målet anses vara uppfyllt.

Mål: Rengöring och brandskyddskontroll ska genomföras enligt beslutade frister.

Resultat: Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll genomförs enligt beslutade frister. Räddningstjänsten har fortfarande begränsade möjligheter att genomföra uppföljningen få räddningstjänsten inte har tillgång till registren över rengöring och brandskyddskontroll. Två av tre skorstensfejarföretag har gått över till deras nya system för hantering av t.ex. kontrollboken, Ritz, men räddningstjänsten inloggningsmöjlighet till systemet är inte klar än.

Analys: Uppgiften att sköta rengöring (sotning) och brandskyddskontroll ligger hos skorstensfejarmästarna i respektive sotningsdistrikt och har under året sköts utan anmärkning. Uppföljningsproblematiken kommer att lösas när samtliga upphandlade skorstensfejarbolag börjar redovisa rengöring och brandskyddskontroll i deras nya system Ritz, och räddningstjänsten kan ta del av informationen i systemet. Målet anses uppfyllt.

Personal

Avdelningen består av 1 avdelningschef med brand-/civilingenjörskompetens, 1 brandingenjör (vakant under delar av året), 1 utbildningsledare, 3 brandinspektörer/brandmästare, totalt 6 medarbetare. Utöver dessa medarbetare tillhör SMO-styrkan om 1 styrkeledare och 3 brandmän avdelningen verksamhetsmässigt under året exklusive semesterperioden, juni-augusti. Under året har 0,4 brandinspektörstjänst varit vakant på grund av att en medarbetare är pensionerad till 40 %. Den vakanta brandingenjörstjänsten har under året ersatts med en tillsynsförrättare på vikariat.

Under slutet av året har rekrytering genomförts för den vakanta brandingenjörstjänsten samt för två pensionsavgångar av brandinspektörer under kommande år. Avdelningen lyckades rekrytera en brandingenjör och en brandinspektör, vilket innebär att en ny rekrytering behöver ske under 2016 för att tillgodose behovet av medarbetare på avdelningen.

Under året har flera medarbetare från den operativa avdelningen genomgått utbildningar inom tillsynsområdet, tillsyn A och tillsyn B. Anledningen till att operativ personal ska ges möjlighet till aktuella utbildningar är för att möjliggöra försörjning på medarbetare till förebyggande avdelningen i framtiden samt för deras personliga utveckling inom den operativa verksamheten.

Arbetsbelastningen på avdelningens tillsynsförrättare har under 2015 ökat och antas fortsätta att öka framöver i takt med organisationens och avdelningens ökade ambitioner. Detta innebär att avdelningens personalsammansättning behöver ses över och då kan komma att behöva utökas med ytterligare arbetskraft, i form av brandingenjör eller brandinspektör.

Övrig verksamhet

Under året har samtliga av avdelningens tillsynsförrättare kompetensutvecklats gällande myndighetsutövning i Länsstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps regi.

Avdelningens personal har under året deltagit vid flera konferenser och seminarium som t.ex. Förebyggandekonferensen, Brandskydd 2015, Sotningskonferensen, Skolan brinner, m.fl.

Under året har tredje upplagan av tävlingen Camp Blåljus genomförts. Tävlingen genomfördes i Skara. Inför tävlingen har räddningstjänsten varit ute i skolor i förbundet och informerat elever och lärare i årskurs 8 om tävlingen. Totalt deltog 35 klasser i tävlingen från hela Skaraborg varav 3 klasser från räddningstjänsten medlemskommuner; Skövde, Hjo och Töreboda. Vinnare av Camp Blåljus 2015 blev Hökensåsskolan 8E från Tidaholm följt av Teglskolan 8D från Skara på andra plats och Guldkroksskolan 8B från Hjo på tredje plats.

Förebyggandeavdelningen har, genom SMO-styrkan, deltagit i regelbundna utbildningsträffar för de som arbetar med extern utbildning och information till allmänheten inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg.

Cheferna för förebyggandeavdelningarna inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg och NÄRF har under året genomfört regelbundna chefsträffar för att samverka, likrikta förebyggandeverksamheterna och skapa möjlighet att genomföra gemensamma projekt.

En reflexkampanj har genomförts i samtliga av räddningstjänstens medlemskommuner under hösten. Reflexkampanjen genomfördes av räddningstjänsten men finansierades av räddningstjänsten tillsammans med respektive kommuns Folkhälsoråd och Energirådgivare.

Ekonomi

Intäkter

Intäkterna för förebyggandeverksamheten för året understiger de planerade intäkterna något på grund av minskad intäktsgivande verksamhet, framförallt extern utbildning av medlemskommunernas personal. En annan orsak till det lägre resultatet är svårigheten att prognostisera en intäkt som i sin tur beror på hur lång tid t.ex. en tillsyn eller ett tillstånd tar att handläggas.

Räddningstjänsten genomför utbildningen Upp i rök riktad mot årskurs 8 i grundskolan samt genomför brand-information inom SFI-utbildningar och får för detta bidrag från olika aktörer. Bidragen uppgick för 2015 totalt till 55,5 tkr respektive 7,3 tkr och är bokförda på verksamhet "38034 Andra tjänster".

För mer statistik se tabell 2.

Tabell 2: Intäkter förebyggande verksamhet

3803	Förebyggande brandskydd o utbildning	Utfall 2015	Plan 2015
38031	Tillsyn LSO	271,8	292
38032	Tillsyn LBE	49,7	77
38033	Biträde till byggnadsnämnder	117,9	115
38034	Andra tjänster	62,8	-
38035	Extern utbildning	280	478
38036	Tillsyn LSO/LBE	126,1	205
38037	Tillstånd LBE	83,1	101
	Summa intäkter	991,5	1 267

Utgifter

Förebyggande verksamheten har under året haft ett, tillfälligt, sparkrav på 100 tkr för att hantera utgiftsökningar inom övriga delar av organisationen. Verksamhetens totala utgifter för året uppgår till 266,3 tkr jämfört med 430 tkr i plan för året. Trots sparkravet understiger verksamhetens utgifter planerade utgifter för året med 67,7 tkr.

För mer statistik se tabell 3.

Tabell 3: Utgifter förebyggande verksamhet

3813	Förebyggande brandskydd o utbildning	Utfall 2015	Plan 2015
38131	Inventarier och förbrukningsmaterial	23,9	33
38132	Främmande tjänster	32	22
38133	Övrigt	1,4	10
38134	Extern utbildning	47	167
38135	Information till allmänheten	162	202
	Summa utgifter	266,3	434

Skadeavhjälpande avdelningen

Måluppfyllnad

I handlingsprogrammet anges ett antal prestationsmål för operativa avdelningen vilka fungerar som styrdokument för planering, genomförande och analys. Varje år ska dessa utvärderas för att visa i vilken mån avdelningen uppfyller förväntningarna gällande förmåga. Direktionen har fattat beslut om vilka mål som ska studeras djupare under innevarande verksamhetsår. Resultatet av denna analys redovisas nedan.

Mål

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha förmåga att genomföra loss-tagning av fastklämd person ur tunga fordon.

Måluppfyllnad

RÖS har genom tillförandet av kompletterande verktyg och kompetens tillsammans med kontinuerlig öv-ningsverksamhet vid räddningsstyrkan i Mariestad tillräcklig förmåga att hantera insatser med vägbunden tung trafik.

Målet anses uppfyllt.

Mål

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha förmåga att utföra räddnings-insatser vid olyckor med spårbunden trafik

Måluppfyllnad

Efter analys har insetts att RÖS förmåga att hantera olyckor med spårbunden trafik har varit begränsad. Även Länsstyrelsen har vid sin tillsyn påpekat detta. En åtgärdsplan för detta har gjorts. Ett antal inköp av speciella verktyg och gjorda och en planering finns för att kunna initiera, genomföra och leda insatser vid olyckor med spårbunden trafik. Med detta resonemang anses att organisationen ha förmåga att genomföra insats, dock bör detta övas under kommande år för att säkerställa effektiva räddningsinsatser.

Målet anses uppfyllt dock med begränsning.

Mål

Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha tillgång till radiosystemet RAKEL för internt samband, ledning, samverkan och under mandatperioden för reservutalarmering.

Måluppfyllnad

RÖS har för närvarande cirka 100 rakelenheter för ledning och samverkan. Inte vid något tillfälle har det to-tala antalet enheter ansetts vara för lågt. Viss justering av enheternas placering samt komplettering av tillbe-hör har gjorts i syfte att effektivisera användandet. Inga synpunkter på teknisk tillgänglighet finns registrerad och täckningen anses vara tillfyllest.

Samtliga stationer inom RÖS har nu tillgång till Rakel för reservutalarmering. Utrustningen är testad och an-ses ha hög tillförlitlighet.

Målet anses uppfyllt.

Insatsstatistik

Olyckstyper	2012	2013	2014	2015
Brand i byggnad	139	127	118	150
Brand, ej i byggnad	107	139	127	135
Trafikolycka	217	200	195	249
Utsläpp, farligt ämne	20	41	40	51
Drunkning/Tillbud	2	5	3	0
Automatiskt brandlarm	657	647	603	629
Samslarm	47	88	122	158
Övriga olyckstyper	193	212	184	226
Totalt	1382	1459	1392	1598

Tabell 1. Översikt olyckstyper 2015 med 2012-2014 som jämförelse.

Precis som redovisades i halvårsrapporten har vi haft ett betydligt ökat antal insatser under 2015, drygt 200 på helårsbasis. De största differenserna har vi identifierat vid trafikolycka (55), stormskada (36), i väntan på ambulans (36), brand i byggnad (32) samt felaktiga automatiska brandlarm (26). Denna jämförelse är alltså endast gjord mellan verksamhetsåren 2014 och 2015. Organisationens utsedda olycksutredare skall nu analysera ovanstående resultat djupare i syfte att försöka hitta förbättringsåtgärder att leverera framförallt till den förebyggande verksamheten inom respektive ansvarsområde.

Fördelning av personskador

Fördelning personskador	2012	2013	2014	2015
Lindrigt skadade	207	219	201	222
Svårt skadade	30	38	29	39
Omkomna	12	14	7	11

Tabell 2. Översikt fördelning av personskador 2015 med 2012-2014 som jämförelse.

Redovisning omkomna

Da- tum	Adress	Händelse	Antal
19/1	Månsarud Töreboda	Brand i byggnad	1
9/2	Pjungserud Töreboda	Brand i byggnad	1
11/2	Väg 200 Norr Valla, Töreboda	Trafikolycka Personbil- lastbil	1
13/6	Fågelviksleden-Hörnebov. Tibro	Trafikolycka Personbil- lastbil	1
12/8	Väg 202 Mariestad	Trafikolycka MC	1
28/8	Västra Stambanan Våring	Person påkörd av tåg	1
16/9	Pontoierv. Karlsborg	Brand i byggnad	1
27/9	Svårtan 4 Hjo	Brand i byggnad	1
8/10	Västra Stambanan Töreboda Re- secentrum	Person påkörd av tåg	1
30/11	Västra Stambanan Sjögerstad	Person påkörd av tåg	1
12/10	Väg 200 Fjället	Trafikolycka Personbil- lastbil	1

Tabell 3. Antalet omkomna per olycka verksamhetsåret 2015.

Sammanlagt har elva personer mist livet på grund av lika många olyckor. Sannolikt är närmare hälften av dessa suicid. Antalet omkomna är dock fler än vi kan förvänta oss.

I ovanstående sammanställning har inte tagits med personskador och dödsfall vid SAMS/IVPA-larm då dessa registreras av sjukvårdshuvudmannen.

Ämnesområdesvisa aktiviteter

Projekt ny RC

Sista veckan i maj togs nya RC i skarp drift! Projektet löpte i stort enligt plan sedan starten i slutet av januari. Totalt har 24 medarbetare genomgått utbildning i systemen i leverantörernas regi. Därefter har viss utbildning skett i skiftgrupperna. MSB genomförde slutbesiktning i början av juni där vissa anmärkningar noterades som leverantörerna hade att åtgärda. Dessa har nu kunnat bockas av. MSB har uttryckt sin belåtenhet över slutresultatet. Projektet har gått under planerad budget.

En officiell invigning genomfördes den 29 oktober där bland annat representanter för MSB, Direktionen och leverantörer deltog.

Under hösten genomfördes utbildnings- och övningsmoment i tre steg efter en framtagna plan. Målgruppen var all personal som kan komma att ingå i stabsverksamhet. De tre stegen, totalt 12 tim, bestod av nomenklatur/taktik, teknikstöd samt mindre stabsspel. Under våren 2016 ska reviderade instruktioner och rutiner för stab- och ledningsarbetet tas fram samt ytterligare utbildningar och övningar genomföras med presumtiv stabspersonal i RÖS.

Parallellt med det interna arbetet finns RÖS representerade i Länsstyrelsens projekt "Utveckling av flexibel ledningsförmåga, informationsdelning och lägesbild" där ett flertal samverkande blåljusmyndigheter och kommuner deltar. Detta projekt startade under hösten och kommer med säkerhet att bidra till den interna utvecklingen i RÖS och samverka med exempelvis Fyrklövern.

RAKEL

Som en del av projekt RC omprogrammerades under våren samtliga RAKEL-enheter i RÖS, drygt 100 st, för att kunna fjärrstyras från nya RC. I december genomfördes ytterligare en omprogrammering då nya Nationella riktlinjer för samverkan i RAKEL börjar gälla 1 januari 2016. De nya Nationella riktlinjerna innefattar bland annat nya rutiner för samverkan med ambulans, polis och SOS Alarm (RAPS). Även nya nationella talgrupper har kommit till som ett led av erfarenheterna från skogsbranden i Västmanland. Dessa omprogrammeringar är omfattande såväl administrativt som utförandemässigt.

RÖS deltar fortsatt kontinuerligt i Länsstyrelsens nätverk för användarorganisationer av RAKEL i länet. Inom ramen för denna grupp tas nu en plan fram för regional samverkan vid samhällsstörningar utifrån de Nationella riktlinjerna. RÖS deltar också från och med december i de kvartalsvisa samverkansövningar i RAKEL och WIS som genomförs i Länsstyrelsens regi.

På det lokala planet kan det konstateras att Försvarets Materielverk i Karlsborg nu har bestyckat sina räddningsenheter samt båt och Övervakningscentral med RAKEL.

Reservrutiner SOS Alarm

Inom ramen för Kvalitetsgruppen SOS-räddningstjänsterna har ett arbete påbörjats för att ta fram reservrutiner vid störningar i SOS Alarms teknik. Scenarierna innefattar störningar eller bortfall i såväl in- som utalarmering, dvs om allmänheten inte kan nå 112 eller om SOS inte kan larma ut räddningsstyrkor. Även reservrutiner för samband via RAKEL ska tas fram. Motsvarande arbete pågår även i övriga län och SOS Alarms plan är att färdiga rutiner ska finnas nationellt under tidig vår 2016.

Händelserapport ersätter Insatsrapport

Landets räddningstjänster rapporterar genomförda insatser till MSB för nationell statistik. Den standardiserade rapporten ändrades senast 2005 men ersätts under 2016 av en helt ny, nu kallad Händelserapport. Den kommer börja användas i RÖS i januari 2016 och inledningsvis har inre befäl utbildats. Efterhand kommer även insatsledare och styrkeledare heltid att ges utbildning för att kunna fylla i händelserapporten.

SAMS

Antalet larm till potentiella hjärtstopp tenderar att öka. Verksamheten ändrade också namn efter det att den övergick från projektförm till fastställd ordinarie verksamhet under hösten. Ett avtal finns nu mellan räddningstjänsten och sjukvårdshuvudmannen och som hanterar IVPA, I Väntan På Ambulans. I avtalet framgår också att räddningstjänsten nu erhåller viss kostnadstäckning.

SMO-styrkan

Vid arbete/informationstillfällen på heltidsstationerna i Skövde och Mariestad är styrkans operativa uppdrag att åka som förstärkningsresurs, alternativt dela upp styrkan för att förstärka larmade enheter med personal i ett första läge. När styrkan vistas i medlemskommuner med deltidsstationer stärks området antingen via förstainsats eller förstärkningsresurs. SMO-styrkan finns inte med i någon fastställd larmplan, alla larm inkommer som call-out via Rakel och befinner sig då styrkan i området åker dom på larmet ihop med ordinarie larmade enheter. Samråd sker alltid med Inre befäl på morgonen innan varje arbetspass där man delger vart styrkan kommer befinna sig under arbetspasset. Verkligheten visar att styrkan också har nyttjats vid insatser som beskrivits ovan. SMO-styrkan upprätthåller de operativa färdigheterna enligt samma övningsplanering som övriga heltidsgrupper. Vidare har styrkan också varit med och utvecklat RÖS operativa förmåga via insatsdagar för heltidsgrupperna, varit en del av projekt "dörrforcering" där man testade verktyg och gjorde utbildningsmaterial. Styrkans nya fordon med tillhörande släckverktyg beräknas levereras under augusti nästa år, då kommer den operativa förmågan spetsas till ytterligare!

Brand

Ämnesområdet har drivit analys av fordon till SMO-styrkan och en ny tankbil. Man har även tittat på skärsläckarsystemet Cold-cut Cobra och övrig utrustning till SMO-styrkans bil. Vidare har man genomfört en halvdags utbildning i brandsläckning med ny teknik för samtliga heltidsbefäl. Ett projekt i dörrförsering av säkerhetsdörrar är genomfört i syfte att säkerställa organisationens förmåga och metoder för detta samt att man under projektet tog fram ett nytt utbildningspaket.

Ämnesområdet har en framträdande roll i formanget och framdrivandet av förstärkningsvärdet i Borgunda, detta tillsammans med driftavdelningen och vår insatsledare med ansvar för deltid och värn. I sammanhanget kan nämnas att RÖS gjort en hemställan på brandmateriel från förrådet på MSB vilket resulterade i att vi fick 7 pallar med bl.a. motorsprutor, slang, armatur, övrig skogsbrandmateriel, motorsågar med mera.

Företrädare för ämnesområdet har också deltagit vid mässan Rothe Hahn i Hannover i syfte att identifiera eventuell ny teknik och nya metoder.

Räddning

Standardrutinen för trafikolycka är reviderad och finns nu som remissutgåva i organisationen. Inom arbetet för denna identifierades ett behov av kunskapsinhämtning gällande fordon med alternativa bränslen såsom batterier och gas. Kunskapen är nu inhämtad och spridd i organisationen.

Under året slutfördes arbetet med insatsplanering mot järnvägsolyckor, slutarbetet av detta har varit upphandling och implementering av nya verktyg. Denna är nu genomförd. Insatskort för tåg och räddningsplatser utmed järnvägen har uppdaterats. Uppdateringen har skett i Skövde, Mariestad, Töreboda och Hova. Inköp av räddningsmateriel till kärra för tågolycka genomfördes till del som en följd av SRTC:s konkurs och påföljande auktion.

Förbundets utrustning för vattenlivräddning har fått en rejäl uppgradering och i samband med detta har utbildningsmaterialet kvalitetssäkrats. Ny utrustning har köpts in och placerats ut på samtliga båtar och insatsledarbilar.

Insatsplanering

Arbetet med insatsplanering skrider sakta framåt. Under året har en arbetsmetod fastställts och grunden för hur en insatsplan skall se ut och hur den ska hanteras internt är fastställt. Ett antal medelstora objekt är insatsplanerade, dock endast till del övade.

Ett projekt att detaljplanera de anläggningar som hanterar giftiga kondenserade gaser har initierats och kommer få effekt under 2016. Anledningen till detta projekt är att vår omvärldsanalys identifierat insatser där problem uppstått på grund av för generellt hålla insatsplaner.

Restvärdesräddning

Avtalet med Trafikverket innebär att räddningstjänsten utför akuta saneringsåtgärder och undanröjer hinder på statliga vägnätet efter en olycka. Sanering av järnväg innebär de akuta saneringsåtgärderna av järnvägsanläggningar och järnvägsfordon efter olycka. Räddningstjänsten utför även arbetsplatsjordning för att kunna genomföra räddningsinsats.

Vid begäran från Trafikverket trafikledningscentral åtar sig räddningstjänsten att vara behjälplig vid evakuering av passagerare från tåg och spårområde.

Efter räddningsinsats ges möjlighet för trafikverkets personal att medverka i avlastande samtal under räddningstjänstens ledning.

Sanering på järnväg och på statlig väg har under året skett cirka 40 gånger till en ersättning på drygt 65 000 kr.

Akut restvärdesräddning har endast utförts fem gånger under året, vilket är en mycket låg siffra. Detta blir en speciell fråga att hantera inför kommande år.

Farliga ämnen

Det har genomförts fyra möten i CBRNE-nätverket under året. Fortsatt ambition är vi går ned till två träffar om året då vi har ett mycket välfungerande nätverk.

Det planeras för en större uppvisning av "blåljusförmågor" i Göteborg för att alla ska delge sin förmåga till övriga som kan komma att samverka.

Skaraborgs räddningstjänster har beslutat skicka 3 personer för att utbildas till instruktörer i "Första anländande ledningsenhet", de ska sedan tillsammans med polis och sjukvård utbilda tillsammans i ledning/samverkan inom CBRNE-området. Detta beslut togs efter att ämnesområdet deltagit vid ett arbets- och informationsmöte i Regionala rådet.

Det har köpts in en nya uppsamlingsbassänger och potentialutjämningsutrustning (jordning) till Mariestad och Skövde.

En översyn har gjorts på materiel för sanering av egen personal, utrustningen finns på enhet 253-4060 i Mariestad.

Ett nytt beslutsstöd för insatser vid olyckor med farliga ämnen är implementerat i organisationen. De tidigare "Farligt gods pärmarna" finns nu bara kvar hos Inre befäl samt Insatsledare.

En kvalitetssäkring av utbildningsmaterial inom ämnesområdet är gjord, nästa fas att uppdatera/utveckla utbildningsmaterialet pågår. Vi har också börjat analysera det material som Räddningstjänsten Stor Göteborg beskrev för oss under det "Operativa Utvecklingsseminarium" som besöktes i våras. I korthet handlar det om att på ett tydligare sätt koppla enheternas förmåga till rådande riskbild. Detta arbete leder också till att utbildningsmaterial och måldokument kan skapas på ett mer trovärdigt sätt. Den draghjälp organisationen nu upplever sig få är en direkt följd av det goda samverkansklimat som nu råder inom Fyrklöversamarbetet.

Olycksundersökning och erfarenhetsåterföring

År 2015 har varit en period med ett flertal insatser som uppfyller kriterium för fördjupad olycksundersökning. Undersökning har genomförts vid 21 insatser fördelat på tre trafikolyckor och 18 bränder. Utöver detta har vi bistått polisen i ett flertal olika undersökningar som sakkunniga. Vi har yttrats oss till åklagare vid 10 fall genom sakkunnigutlåtanden i samband med bränder.

I samband med bränder har fyra personer omkommit, två stycken i samband med trafikolycka.

Anlagda bränder har varit återkommande i våra utredningar där några har klarts upp och en gärningsman kunnat gripas. Fördelning när det gäller objekt är villa/bostad 5, industri 3, hotell 1, behandlingshem 2, övrig byggnad 7.

Insatser där matlagning är grundorsaken till larm är fortfarande den vanligaste och där någon form av serviceboende är den vanligaste verksamheten.

För att kunna nå ut med information har vi skapat ett s.k. månadsblad där vi kortfattat informerar om vad som hänt under månaden. Detta har visat sig vara uppskattat.

MSB har avvecklat deras utredningskoordinatorer under året, detta kommer inte att påverka vårt samarbete mellan oss utredare i Skaraborg. Vi kommer att fortsätta med våra lokala träffar med erfarenhetsutbyte. Dock får detta anses vara en försämring vad gäller utveckling av utredningsverksamheten.

Vår samverkan med polisen utvecklas hela tiden där vi ständigt för en dialog i samband med olika insatser.

En kontakt med byggkonsulter har etablerats i syfte att titta på byggnadstekniskt brandskydd och dess funktion i samband med bränder.

Samverkan med kommunala verksamheter utrustade med automatisk brand- och utrymningslarm fortgår som planerat. Vi har bra dialog med ansvariga på kommunerna och tittar på åtgärder i syfte att minska antalet fellarm.

Följande undersökningar och utvärderingar genomförts i samband med olyckor.

Olycksdatum	Händelsetyp	Objekt	Adress	Anm.
2015-01-05	Brand i byggnad	Villa	Hagalundsg. Mariestad	
2015-01-19	Brand i byggnad	Villa	Månsarud Töreboda	En person avlider
2015-01-28	Brand i byggnad	Industri Lagerbyggnad	Industrigatan Hjo	
2015-02-06	Brand i byggnad	Ladugård/ Verkstadslokal	Pjungserud Töreboda	En peson bränn- skadad och avlider på sjukhus
2015-02-11	Trafikolycka	Personbil – Lastbil	Väg 200 Töreboda	En person avlider
2015-05-06	Brand i byggnad	Flerbostadshus	Stora Bergsg. Töreboda	
2015-05-25	Brand i byggnad	Villa	Sjogerstad	
2015-05-26	Brand i byggnad	Villa Gruppboende	Kilagården Töreboda	
2015-05-27	Brand i byggnad	Villa	Håttorp Lyrestad	
2015-06-02	Brand i byggnad	Hotell och För- valtning- byggnad	Hova	
2015-06-08	Brand i byggnad	Förskolan Sko- gen	Klagstorpsv. Skultorp	
2015-06-10	Brand i byggnad	Fornbyn	Skultorp	
2015-07-12	Brand i byggnad	Villa	Lerdala	

		Kilens behandlingsh.		
2015-07-16	Brand på industriområde	Återvinningscentral	Industrigatan Hova	
2015-08-13	Brand i byggnad	Träfastighet Loppis i 3 vån.	Kungsgatan Töreboda	
2015-08-14	Brand i byggnad	Flerbostadshus	Marknadsgatan Hova	
2015-09-05	Brand i byggnad	Industri	Järnvägsgatan Tibro	
2015-09-16	Brand i byggnad	Villa Bageri	Karlsborg	En person avlider
2015-09-27	Brand i byggnad	Fritidshus	Svärtan, Hjo	En person avlider
2015-10-16	Trafikolycka	Flera fordon	Väg 26, Loringa	
2015-12-10	Trafikolycka	Lastbil - Personbil	Väg 200 Fjället	En person avlider

Tabell 4. Sammanställning av genomförda fördjupade olycksutredningar.

Samverkan

Vid bränder samverkar vi alltid med polisens tekniska avdelning.

Vid trafikolyckor sker samverkan med trafikverkets utredare.

Vid olyckor i kommunal verksamhet informeras säkerhetssamordnaren i kommunen.

Utveckling/utbildning

Revidering av riktlinjer för olycksundersökning har genomförts under första halvåret 2014, riktlinjerna har skickats till ledningsgruppen för godkännande.

Med syfte att skapa en bättre och säkrare arbetsmiljö har ett styrdokument för arbetsmiljö i samband med olycksundersökning upprättats, detta ska godkännas av ledningsgruppen.

I syfte att öka kunskap och ta vara på erfarenheter har det genomförts tre möten mellan polisen och räddningstjänsten, två lokalt inom Skaraborg samt ett regionalt.

Vid det lokala mötet utvärderades nyttan av samverkan mellan polisen och räddningstjänsten. Polisens tekniker anser att denna samverkan har stor betydelse för deras arbete. Vikten av att kunna diskutera brandförlopp och brandspridning är ovärderlig.

Vid det regionala mötet medverkade även MSB och Länsstyrelsen.

Detta möte belyste områdena:

- Olycksundersökning, vad händer sedan?
- Länsstyrelsen presenterade en sammanställning över antalet fördjupade olycksundersökningar som genomförts mellan 2009-2014.
- Olycka med brandfordon Mellerud
- Räddningstjänsten Storgöteborg presenterade en undersökning från insats mot en lägenhetsbrand där man efter avslutad insats fick komma tillbaka för ny insats.
- En information om problemet för brandskyddet när äldreboende görs om till eget boende.

Arbete med framtagande av ny rapportmall för olycksundersökning har startats under våren och ska vara klart under hösten.

Inom RÖS har styrkeledare vid deltidstationerna genomgått en utbildning omfattande insatsrapportering, erfarenhetsåterföring samt restvärdesinsats.

En medarbetare har gått en kurs i utredningsmetodik. Olycksutredning grundkurs 5 högskolepoäng. Utbildningen har genomförts vid Karlstads universitet samt på MSB:s skola i Revinge.

Återföring kunskap/åtgärder

Ett projekt riktat mot insats på järnväg har färdigställts och redovisats.

Samtliga skiftlag har fått information om och uppmanats att använda konceptet – Hände – Kände - Lärde vid utvärdering av insatser och övningar.

Samtliga insatsrapporter granskas i syfte att identifiera förbättringsområden.

Utbildning och kompetensutveckling

Övningsfält

RÖS har sedan mitten av 80-talet nyttjat övningsfältet Hasslum som lokalt övningsfält, dock med olika huvudmän. När nu SRTC gick i konkurs startade ett gediget arbete att säkra upp de fysiska förutsättningarna att kunna fortsätta öva den operativa personalen. Arbetet landade i en kortsiktig lösning med RÖS som hyresgäst på stora delar av fältet, samt uppstart av en långsiktig lösning. Arbetet har varit enormt resurskrävande och också varit den enskilt största anledningen till att vissa andra arbetsuppgifter behövt prioriteras ned.

Värn.

Våra värn har under året genomfört övningar inom områdena vattenförsörjning/ begränsningslinje, akutsjukvård/ambulanskörd, objektsbesök, vattentransport, körgårdsövning, sjöräddning/ båtkunskap, materielvård, bärbara stegar. Under hösten genomfördes en lördagsövning vid vilken våra räddningsvärn återigen bevisade sin slagkraft vid olika övningsmoment.

Ö-värnen har haft en säsongsuppstart med diverse materielkännedom. Räddningsvärdet Volvo har genomfört en riktad utbildning mot farliga ämnen vid 4 tillfällen. Vidare har räddningsvärdet Metsä-Tissue och FMV genomgått certifiering på motorsåg enligt konceptet "Säker skog".

Räddningsvärnsförmännen har genomfört två kaderövningar samt övrig befälsträning.

Räddningsmän i beredskap, RiB.

Under året har våra RiB-anställda genomfört de övningar som sedan tidigare varit planerade. Exempel på övningar har varit, fordon och materialkunskap, vattenförsörjning, taktik/ledning enligt 7-stegsmodellen, trafikolycka, varma och kalla rökdykarövningar, uppföljning och tester av hälsa samt fysisk status, objektsbesök med mera. Samtliga RiB-anställda har genomgått certifiering i motorsågshantering enligt MSB:s utbildningsmodell M0/M1.

Karlsborg har tagit över Mariestads stegbil, under våren har det varit extra övningstid för att lära sig fordonet, de kan den nu och känner sig bekväma med den.

RiB, Skövde har tillsammans med Räddningsvärdet Volvo genomfört en riktad utbildning mot farliga ämnen vid 4 tillfällen. Vidare har stationerna i Hjo, Karlsborg, Mariestad samt Gullspång har övat sjöräddning.

Under 4 lördagar har all RiB-personal genomfört insatsövningar på SRTC:s övningsfält i Skövde. De har övat på trafikolycka med bil på tak, djurlivräddning, akutsjukvård samt större brand i byggnad med två insatta styrkor och insatsledare.

Övningsformen har varit föremål för analys och kommer inför verksamhetsåret 2016 justeras något för att anpassas till rådande utvecklingsarbete och behov.

Under året har även 11 RiB-anställda genomfört utbildningen Räddningsinsats samt, vilket är extra glädjande, 2 stycken Räddningsledare A.

Heltid.

Heltidsanställd personal har under året genomfört ett antal övningar inom områdena varm/kall rökdykning, kemdykning, sjöräddning/ytlivräddning, terränghjuling, farliga ämnen såväl inom teori som praktik, fordon/materielkännedom, taktik/ledning, implementering av beslutsstöd "Farliga ämnen", indikering, skogsbrand, fordon med alternativa drivmedel, med mera. Samtliga har genomfört en interaktiv utbildning i ämnet "Farliga ämnen" via programmet Hazmat training.

Mariestad har tagit en ny stegbil i drift och det har lagts mycket övningstid på att lära sig hantera den.

Två av förbundets heltidsanställda brandmän har fortbildat sig via kompetensutbildningen Räddningsledare A och Räddningsledare B.

Samtliga styrkeledare vid heltidsstationerna har genomgått sammanlagt fem dagars ledarskapsutbildning. Insatsledare, inre befäl samt RCB tre dagar. Utbildningen har genomförts av IRL ledarskap och med Ola Mårtensson som kursledare.

En av förbundets RCB har deltagit vid MSB:s utbildning Samverkan stora olyckor.

Under året har styrkeledarna haft möjlighet att planera in övningar för egna gruppen under dagtidsveckorna och på så sätt kunnat genomföra mer avancerade moment utan att behöva stå i beredskap, vi har även genomfört 5 insatsdagar för alla skiftlag i Mariestad. Detta ses som mycket viktigt då lärvärdet av en sådan övning ofta vida överstiger sådana som genomförs i jour.

Trafikutbildning

Kinneulle

Under året har 75 personer genomgått en trafiksäkerhetsdag som bedrivits på Kinnekulle Ring. Utbildningen har varit en heldag med instruktörer från Kinnekulle Ring, där personalen har fått en teoridel samt praktisk del, utbildningen syftar till att ge personalen ett högre säkerhetstänkande vad det gäller att framföra våra fordon inom Räddningstjänsten Östra Skaraborg.

Utbildningen på Kinnekulle har riktat sig till brandmän inom Förbundet, med förhoppning att vi i framtiden ska kunna utbilda samtlig personal.

Det kommer även under 2016 att bedrivas samma utbildning och där kommer 98 personer att delta. Det har varit mycket uppskattat hos personalen.

C-kort

Räddningstjänsten Östra Skaraborg fortsätter med att erbjuda deltidsanställd personal att ta ett C-körkort. Under året har några klarat av sitt C-kort, samt att vi har 8 st som påbörjade sin utbildning i höstas. Denna satsning har resulterat i att det nu ser bra ut i Förbundet vad gäller behörigheter att framföra våra tunga fordon.

Instruktörskurs Gävle

Under året har organisationens insatsledare med ansvar för trafiksäkerhet varit på en instruktörskurs för utryckningsförare som denna gång bedrevs i Gävle, kursen var på 3-veckor, som behandlar allt ifrån olyckor med utryckningsfordon och utredningar kring dessa till att sträva mot målet att få nationellt förarbevis för utryckningskörning. Denna kunskap kommer nu att delges personal som ingår i det uppstartade Trafikrådet, för att implementeras i förbundet.

Trafikrådet

Är uppstartat, personalen som kommer verka där är: Joakim Dahlund, Anders Pettersson, Martin Svanberg, Mikael Ingvarsson, Christina Persson, samt Ola Nilsson.

Trafikrådets uppgifter kommer vara att bedriva utbildning med egen personal i fordonskännedom och utryckningskörning, samt se till att RÖS trafikpolicy efterlevs. Rådet kommer även att vara med vid inköp av fordon och titta på säkerhet.

Övrigt.

Tre medarbetare har deltagit vid konferensen Kem 2015.

Två nya testledare har utbildats under våren.

Fem medarbetare har varit i Hannover och deltagit vid "Interschutz", en av de största mässorna inom brand/räddning globalt.

RÖS har varit fortsatt delaktig i utvecklingsprojektet AC/DC. Det pågår ett aktivt arbete av de drivande vilka är Skaraborgs Sjukhus, Högskolan Skövde/Borås med flera.

Hel/deltidspersonal har via ambulansöverläkaren ånyo fått delegation på att sätta halskrage på traumafall, övning och utbildning har genomförts på detta.

Fyra heltidsbefäl har deltagit som räddningsledare på slutövningarna för räddningsinsats vid SRTC.

En preparandutbildning har genomförts tillsammans med räddningstjänsten Västra Skaraborg med gott resultat.

Åtta sommarvikarier har introduktionsutbildats och ingick i skiftlagen vid heltidsstationerna.

En från RÖS har gått instruktörskurs i motorsåg på MSB's skola i Sandö för att vi ska kunna ta del av det nya utbildningskonceptet och på så sätt uppdatera och kvalitetssäkra den delen av utbildningsverksamheten.

Uppbyggnaden av Aktivitetsmodulen på Daedalus börjar bli färdig, alla PM och aktuellt utbildningsmaterial är överfört från nuvarande system.

Tre elever från SMO-utbildningen har gjort sin praktik hos oss, en 2-veckors och två 10-veckors. Under 3 veckor i sommar har vi en brandingenjörselev som gör sin brandmannapraktik.

Vi har haft 11 kadetter som gjort en "stressdag" hos oss med olika moment.

Vid Försvarets UGL-utbildning i Karlskrona deltog sammanlagt tio medarbetare under året.

Ett nytt Räddningsvörn, R22B Borgunda har skapats, tanken är att det ska vara en förstärkningsresurs vid t.ex. skogsbrand, översvämning eller andra händelser som har stor påverkan för räddningstjänsten.

Mycket arbete har lagts på att skapa förutsättningar för den nya beslutade befälsorganisationen som trädde i kraft vid årsskiftet.

Axplock från årets händelser

2015-03-03 kl.10:45 Arbetsplatsolycka i Skultorp. Vid justeringsarbete på en varuhiss inträffar en svår olycka. Hissen rasar ned och armen på en person kläms av. Räddningstjänsten kommer till platsen efter ambulansen. Under insatsen utfördes visst losstagningsarbete och assistans till ambulanspersonalen, vi tog även initial hand om chockad personal.

2015-05-29 kl.16.08. Larm om brand i villa på Wagnergatan i Hjo.

Villan är sammanbyggd med en kyrkobyggnad. Villan har tegelfasad och kyrkan är utförd i trä. Styrkor från Hjo, Tibro och Skövde larmas. När Hjostyrkan kommer fram är det en fullt utbruten brand i villans kök. En fönsterruta i villan går sönder just som Hjostyrkan anländer. Branden släcks och rökevakivering startas. Hela villan blir totalskadad av brand och rök. Inledningsvis fanns det en mycket stor risk för spridning till intilliggande kyrkobyggnaden och därmed även till resterande trähusbebyggelse.

2015-06-02 kl 15:10. Automatiskt brandlarm Hova hotell. Enligt larmplan larmas Hova räddningsstyrka tillsammans med insatsledare från Mariestad. Redan efter cirka fyra minuter har inringare meddelat SOS att det är utbruten brand i hotellet. Inre befäl fattar då snabbt beslut om att även larma styrkan från Mariestad.

Även RCB beger sig mot platsen då man kan ana ett stort samverkansbehov. Vid framkomst har tre källarfönster gått sönder och kraftig rök väller ut. Styrkan från Hova påbörjar rökdykning med inriktning livräddning, sikten är obefintlig pga. tjock svart rök. När R40 kommer till platsen så påbörjas rökdykning från ett annat trapphus för att möta första styrkan. Efter genomförd släckning ventileras fastigheten och det kan konstateras att ingen kommit till skada. Sammanlagt identifierades tre brandhärddar.

2015-06-08 kl.03:35 Brand på förskolan Skogen, Klagstorpsvägen i Skultorp. Det finns misstanke om att denna brand är anlagd. Polisen har hittat spår av brännbar vätska. Delar av förskolan, en lågdel, får stora skador av branden. Begränsning av brandspridningen till andra delar på förskolan lyckas. Under insatsen var flera styrkor på plats. Skövde hel och deltidstyrka. Tibrostyrkan, tankbil från Mariestad. Under insatsen samverkade Räddningstjänsten med flera aktörer bl.a. Skövde kommun, barnomsorg, polis och ambulans.

2015-06-10 kl.02:31 Larm om brand i stationsbyggnaden Fornbyn Skultorp.

Det är ett gammalt godsmagasin som är flyttad till Fornbyn av hembygdsföreningen Skultorp. När räddningstjänsten anländer till platsen brinner det på flera platser från källare till vind. Rökdykare från två styrkor sattes omgående in och släckning utifrån. En komplicerad släckning som pågick hela natten för att rädda så mycket som möjligt av byggnaden. Huset står kvar men med stora skador. Ett arkiv från källaren kunde räddas till eftervärlden.

2015-06-13 kl. 03:54. Stort larm trafikolycka mellan personbil och lastbil. Olyckan inträffade i korsningen Fågelviksvägen och Hörnebovägen i Tibro.

Personbilen har kommit i hög fart och kört ut framför lastbilen som inte hade någon möjlighet att reagera innan kollisionen. Personbilen hade väjningsplikt.

Det var en person i personbilen som avled medan lastbilschauffören klarade sig från fysiska skador. Räddningstjänsten avslutades kl: 05:00 och styrkan från Tibro tillsammans IL från Skövde deltog i insatsen.

2015-09-05 Kl. 07:40 Brand i byggnad Järnvägsgatan 3 Tibro.

Brand utbryter på Lördagsmorgonen den 5 september. Vid Tibrostyrkans framkomst är det utbruten brand i verkstadsdelen på en byggnad som även innehåller förråd och ett företag som arbetar med plats och gummi. Rökdykare sätts in och släcker branden samt plockar ut gasflaskor. Verkstadsdelen blir brand och rökskadad, övriga delar blir till viss del rökskadade. Styrkor från Skövde, Tibro och Hjo är insatta i händelsen. Gul stabsberedskap gäller i RC. Produktionen på plastföretaget är igång som vanligt på måndagen.

2015-09-16 Kl.21.20 Brand i bagarstugan i Karlsborg.
Styrkor från Karlsborg och Tibro är insatta i släckningsarbetet.
Byggnaden är i stort sett övertänd när styrkorna anländer. Insatsen inriktas främst på att hindra brandspridning till intilliggande byggnad.
En person omkommer i branden.

2015-09-19 Kl. 07:01 larm om Silobrand i Vreten.

Branden visar sig vid framkomst vara inne i en byggnad som rymmer en silo för spannmål.

Byggnaden är uppförd helt i trä och inrymmer mycket brännbar inredning.

Till platsen larmas Blixtorps räddningsvård (bil 7510 och 7550) och styrkan från Skövde (bil 2080,2010 och 2140.)

Styrkan från Blixtorp är framme ca.6 min innan Skövdestyrkan. De hinner då dra upp slang högst upp i byggnaden till stället där det brinner. Styrkorna hjälps sedan åt att släcka branden. Branden släcks snabbt och enkelt vilket förhindrar en brandspridning till hela byggnaden.

2015-09-27 kl 06:13. Brand i byggnad Svärtan 4 Hjo.

En mindre byggnad brann ner till grunden tidigt på morgonen. Byggnaden var helt övertänd när räddningstjänsten kom till platsen. När räddningstjänsten var på platsen fanns det inga misstankar om att någon skulle finnas i byggnaden. Tyvärr så visade det sig senare att en person hade tagit sig in i byggnaden och omkommit i branden. Byggnaden var relativt nybyggd och användes som gäststuga och tvättstuga.

2015-11-02 Kl. 03:53 Brand i byggnad Klockaretorp 2 Vårsås. När Insatsledare kommer till platsen brinner på byggnader samt två silos. Ägaren har fått ut ca 75 st djur och en del maskiner. Inriktningen blir att skydda intilliggande byggnader samt bostadshus. Styrkor från Skövde, Tibro, Blikstorp samt Skövde deltid är på plats. Ca 75 st djur brinner inne.

Drift och underhåll

För att den skadeavhjälpande verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll.

Räddningstjänstförbundet har för närvarande tolv brandstationer geografiskt placerade inom förbundets medlemskommuner samt ett åttital fordon varav många specialfordon och ett stort antal efterfordon samt båtar för uppdrag i vatten, och en mängd av olika typer av räddningsutrustningar. Utrustning för utalarming samt för radiokommunikation med samtliga enheter. Övningsanläggningar och förråd mm.

Verksamheten består av drift och underhåll enligt upprättat handlingsprogram. Från förebyggande underhåll till akuta reparationer av fastigheter, räddningsfordon, skyddsutrustningar, räddningsmateriel, kommunikationsutrustning, larmöverföringsutrustning, övningsanläggningar, förråd för RUHB materiel (räddningstjänst under höjd beredskap) larmaggregat för VMA larm (viktigt meddelande till allmänheten) och räddningscentraler.

Samordning av upphandlingar av fordon, utrustning och övrig materiel.

Samordning av verksamhetens behov av egendoms, ansvars och fordonsförsäkring.

Verksamheten bedrivs löpande med servicetransporter för påfyllnad och komplettering av materiel efter insatser och för övningsverksamheten. Månadskontroller av fordon, utrustning och lokaler samt övriga besiktningar sker enligt upprättad plan. Underhållsservice och reparationer sker efter behov.

Verksamheten präglas av stor flexibilitet och många olika projekt löper parallellt med ordinarie verksamhet. Arbetet med rutiner och materielhanteringsfrågor sker i nära samarbete med stationsansvariga.

För stationerna med heltidsbemanning i Skövde och i Mariestad har ansvarsområden för planering/upp-följning och arbeten med drift och underhållsfrågor för den egna stationen utvecklats. Ansvarsområden har delats in i huvudgrupper och är avgränsande efter verksamhetens behov såsom fastigheter, fordon, brandsläcknings-utrustning, räddningsmateriel, samband och skyddsutrustning.

Av räddningstjänstens 12 brandstationer är RÖS fastighetsägare till stationerna i Skövde, Mariestad, Tibro, Hjo, Gullspång och förråden i Borgunda. Med övriga stationer i Töreboda, Karlsborg, Hova, Moholm, Timmersdala, Undenäs, Blikstorp och garaget i Otterbäcken finns hyresavtal.

För verksamheten finns riktlinjer som översiktligt beskriver arbetet med drift och underhåll och skall ses som en del i kvalitetssäkring av verksamheten.

Sammanställning av RÖS brandstationer med aktuell fordonsplacering

Station	Släck fordon	Höjd fordon	Tank fordon	Ter-räng fordon	Befäls fordon	Transp fordon	Be-siktn fordon	Båtar	Vete-ran fordon	Övrigt
Skövde	3	1	2	1	3	9	4	1		2
Mari-estad	2	1	1	1	1	2	2	3		2
Tibro	1	1	1			1		2	1	
Töre-boda	2	1	1	1		1		1		
Hjo	1	1	1	1		1		2	2	
Karls-borg	1	1	1	1		1		2		1
Gull-spång	1		1	1		1		2		
Hova	1		1	1				1		
Tim-mers-dala	1			1				1		
Mo-holm	1					1		1		
Blik-storp	1			1				1		
Unde-näs	1			1				1		
Bor-gunda									6	
Övrigt	2									
Summa	18	6	9	10	4	17	6	18	9	5

Mål och måluppfyllnad

Prestationsmål

Genom systematiskt och regelbundet underhållsarbete säkerställa hög funktionssäkerhet hos fordon och materiel.

Måluppfyllnad

Målet för 2015 anses uppnått genom att följande aktiviteter genomförts.

Kontroll och uppföljning av funktionssäkerheten sker i huvudsak genom regelbundna vecko, månads- och årskontroller med funktionsprover och besiktningar, och i vissa fall särskilt riktade kontroller. Arbetet sker i huvudsak i egen regi med egen personal, men i vissa fall där krav på annan kompetens gäller anlitas auktoriserade företag enligt gällande tidsintervaller och normer.

Prestationsmål

Genom egen personals medverkan i drift- och underhållsverksamheten minimera utgifter för externt upphandlade underhållstjänster.

Målet för 2015 anses uppnått. Genomförda underhållsåtgärder har till stor del genomförts med egen personal. Inköpta tjänster har endast skett där vi saknat kompetens eller behörighet att utföra arbetet.

Personal

Bemanningen på avdelningen är en driftchef, en driftledare och tre drifttekniker. Under nio månader, dock inte under huvudsemesterperioden juni – augusti, har en brandman/serviceman förstärkt avdelningen.

För lösande av aktuella arbetsuppgifter för drift och underhållsfrågor utöver driftavdelningens egen personal, så är del av den schemalagda arbetstiden för den heltidsanställda operativa personalen i Skövde och i Mariestad kopplade till drift och underhållsavdelningen.

Här följer ett kortfattat urval över verksamhetsåret för drift och underhåll.

Fastigheter

I Gullspång har fönster och balkongdörrar bytts ut mot nya med mer energieffektiva fönsterglas.

I Hjo har kvarvarande markarbeten sedan stabiliseringen av slänten slutförts. Ny stenläggning vid entré och en ny uteplats har anlagts.

I Skövde har hela köksavdelningen rivits ut och en totalrenovering från golv till tak har genomförts. Ny köksinredning och nya vitvaror har installerats. Ett nytt kontor har byggts där den gamla huvudentrén låg.

Den nya räddningscentralen färdigställd. Ett antal lokaler på stationen har fräschats upp och ny teknik har installerats. Projektet har även medfört att samtliga deltidsstationer samt Mariestadstationen har kopplats ihop med den nya tekniken.

Bild från nya ledningsrummet

I Mariestad har ett omfattande arbete lagts ner på att rusta upp exteriören på stationen. Ny taksarg har monterats och ny ytterbelysning har satts upp. Diverse utvändiga målning och förbättringsarbeten har också genomförts.

Invändigt har RC projektet medfört att ny teknik har installerats i såväl vagnhall som lektionssal och vaktrum. I samband med detta har även utrymmena i vissa fall fått nya ytskikt och golv.

Bild på ny taksarg

Köket i Mariestad har på likvärdigt sätt som i Skövde totalrenoverats. Både i Skövde och Mariestad har hela renoveringen genomförts av egen personal.

Bild köket i Mariestad

Radiolänk

Arbetet med att kontinuerligt underhålla och förnya vårt radiolänknät fortsätter enligt den plan som är fastlagd. I planen skall vi byta ett länkhopp per år för att säkerställa driften även i framtiden. Under 2015 har länkhoppet mellan Töreboda och Rynningsmysten bytts ut.

Fordon

Ett nytt servicefordon har upphandlats till driftavdelningen. Valet föll på en Ford Transit efter ett omfattande utvärderingsarbete av olika bilmodeller.

Bild ny servicebil

Upphandling av en ny tankbil till Skövde har slutförts. Vinnare av kontraktet blev Sala Brand AB som kommer att leverera den nya tankbilen februari 2016

Upphandling av ett nytt mindre släckfordon med skärsläckarsystem till vår SMO styrka har genomförts under hösten. Anbudsvinnare blev Autokaross i Floby och planerad leverans sker under sommaren 2016.

En bättre begagnad miljöklassad Volvo V60 har köpts in.

Under året har vi sålt två lastbilar två personbilar och en servicebil.

Restvärdesbilen i Skövde har byggts om till kem/tungräddningsresurs med placering i Mariestad. Personalen har fräschat upp bilen med ny belysning, reflexer samt iordningsställt lastutrymmet på ett ändamålsenligt sätt för uppgiften. Restvärdesutrustningen är numera placerad på släpvagn i Skövde.

Bild kem/tungräddningsresurs

Övrigt

I samband med SRTC konkurs gavs det möjlighet för RÖS att köpa upp materiel och brandbilar som sedan tidigare beslut skulle införskaffas. RÖS deltog i 80 Auktioner och vi vann 50 av dessa. Mycket av de saker vi köpte var kopplade till att vi skulle kunna fortsätta att öva på övningsfältet, exempelvis möblemang i lektionssalar, pumpar till brandpostnätet och eldningskivor. Men en del saker köptes in som en god investering för framtiden. Exempel på detta är 36 lättviktflaskor för rökdykning, en stor mängd övningsdockor, två släpvagnar, aluminiumbåt till Tibro samt två likvärdiga släckbilar som skall placeras i Moholm och Udenäs.

Bild på Udenäs nya släckbil

Omsättning av vårt bestånd av andningskydd fortsätter enligt den plan som ligger. För närvarande har styrkorna i Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommun fått den nya ryggplattan och regulatören med snabbkoppling. Beställning av 90 nya ryggplattor inkl regulatörenhet och snabbkopplingsventil har skett under hösten. 2016-2017 kommer utbytet att fortsätta tills vi nått målet med att skifta ut vår gamla utrustning mot ny och modern sådan.

Utrustning för att stärka vår förmåga vid en järnvägsolycka har upphandlats under året. Utrustningen består bl.a. av lättburna elverk, elektriska kapmaskiner, arbetsplattformar mm. Det som återstår nu är att bygga om ett släp så att utrustningen blir lättlastad och lättåtkomlig. Det släp vi avser att bygga om är ett av de släpen som köptes på auktionen av SRTC konkursbo.

För att den skadeavhjälpande verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter

Samverkan, säkerhet och beredskap

Mål och måluppfyllnad

Under 2015 sker avstämning inom två områden; risk- och sårbarhetsanalyser och samverkan.

Risk- och sårbarhetsanalyser

Mål

Räddningstjänsten ska i samverkan med medlemskommunerna och andra berörda medverka till att aktuella risk- och sårbarhetsanalyser finns upprättade.

Måluppfyllnad

Risk- och sårbarhetsanalysen reviderades inför antagandet av Handlingsprogrammet 2011. Arbetet med revidering av de gemensamma dokumenten inför ny mandatperiod är påbörjat i Skövde och Karlsborgs kommuner. Målet bedöms uppnått. Kommunerna Mariestad, Töreboda och Gullspång har valt att inte fortsätta arbetet med de gemensamma dokumenten. Beträffande risker inom räddningstjänstens område

bedöms ändå målet som nått. För Tibro och Hjo har arbetet utformats så att de detaljerade karteringarna har uppdaterats och redovisas i form av bilagor till en mer övergripande risk- och sårbarhetsanalys.

Vid länsstyrelsens tillsyn av räddningstjänsten ställdes krav på att delarna rörande risker enligt Lag om skydd mot olyckor skall redovisas i ett separat dokument. Arbetet med detta har påbörjats.

Samverkan

Mål

Genomföra två samverkansmöten årligen (Krishanteringsrådet) och uppföljningsmöten med avtalsparter och andra som berörs enligt LSO 1 kap 6§.

Måluppfyllnad

Under året har två möten har planenligt genomförts. Rådet har bl.a. genomfört ett projekt kring bildande av händelsegrupper och i övrigt har mötena fokuserat på information och den pågående flyktingfrågan. Uppföljningsmöten med bergslagens Räddningstjänst är genomfört. Med de tre övriga kommunerna har uppföljnings möten skjutits till 2016. Noteras dock att med Falköping-Tidaholm och Skara-Götene genomförs regelbundna samverkansmöten inom formationen samhällsskydd Skaraborg. Med Nerikes Brandkår har avstämning skett genom telefonsamtal. Inga friktioner inom de åtaganden som avtalen om hjälp för räddningstjänst har noterats. Målet bedöms uppnått.

Mål

Medverka i medlemskommunernas och andra aktörers krisplanering och krisledningsövningar.

Måluppfyllnad

Under året har inga kommunala ledningsövningar genomförts som fordrat räddningstjänstens medverkan. Räddningstjänsten har varit representerad vid medlemskommunernas POSOM-möten. Räddningstjänsten har deltagit i möten med Regionala rådet för samhällsskydd och beredskap och övriga länsstyrelseaktiviteter. Med hänsyn till låg efterfrågan på räddningstjänstens medverkan bedöms ändå målet vara nått.

Fördjupad studie av verksamhet genomförd under 2015

POSOM

Räddningstjänsten har deltagit i möten med POSOM ledningsgrupp i Mariestad, Töreboda och Gullspång, Skövde samt i Tibro.

Kommunal beredskapsplanering

Årets möten med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts under ledning av räddningstjänstförbundet. Vårens möte ägnades huvudsakligen åt att utarbeta en grund för formering av händelsegrupper – samverkanledning vid större händelser. Arbetet utgick från fyra olika scenario. Det samlade utfallet har redovisats i en rapport som bl.a. föredragits vid regionala rådet möte.

Höstens möte fokuserade på en fördjupning av vårens projekt kring händelsegrupper i det avseendet att rådet arbetade fram förslag till hur medlemskommunerna och andra aktörer skall kunna gå vidare med resultatet. Upprättande av larmlistor och kontaktvägar samt deltagande från händelsegruppsaktörerna i kommunala krisledningsövningar och beaktande av händelsegrupper i krisledningsplaner utgjorde de mest frekventa förslagen. Höstmötet fokuserade i övrigt mot den pågående flyktingsituationen samt godkändes förslaget till broschyr kring 72 timmars egen försörjningsberedskap.

Regional beredskapsplanering

Räddningstjänsten är representerad i länsstyrelsens regionala råd för krishantering. Förbundet representerar i dessa sammanhang de fyra räddningstjänsterna i f.d. Skaraborgs län. Två möten har genomförts i vilket räddningschefen deltog.

Räddningschefen tillsammans med säkerhetsstrategin i Karlsborg genomförde ett uppdrag kring att konstituera händelsegrupper på regional nivå. Resultatet påminner om motsvarande resultat för det delregionala rådet och har i rapportform tillställts länsstyrelsen.

Planeringstid har under året avsatts för genomförande av den regionala ledningsövningen SAMÖ 2016. Mot bakgrund av betungande arbete kring den uppkomna flyktingsituationen beslutades under hösten av allt planeringsarbete skulle upphöra. Övningen är inställd.

Sjöräddning

Räddningstjänsten har medverkat i Sjöfartsverkets samverkansmöten för Väneren. Förbundets interna arbetsgrupp för sjöräddningsfrågor har genomfört ett möte. Räddningstjänsten ingår även i Sjöfartsverkets samverkansgrupp för Vättern. I sjöräddningsfrågor sker lokal samverkan genom en av räddningstjänsten sammanhållen arbetsgrupp för sjöräddningsfrågor inom medlemskommunernas geografiska områden. I gruppen ingår samverkande aktörer såsom Sjöräddningssällskapen. Ett antal medarbetare vid räddningsstyrkan i Karlsborg har avlagt godkänt prov för VHF-certifikat.

Samhällsskydd Skaraborg

Samverkansgruppen Samhällsskydd Skaraborg (bestående av förbundsdirektören och samtliga myndigheters räddningschefer) har haft fyra möten. I samverkansgruppens regi har genomförts en gemensam ledningsövning på temat stor räddningsinsats (skogsbrand).

Företagsräddningsvårn

Ett samverkansmöte med företrädare för Volvo Powertrain AB och ett för SRTC har genomförts under året. SRTC företagsräddningsvårn avvecklades under hösten till följd av företagets konkurs.

Med övriga företagsräddningsvårn har kontakt hållits löpande (Metsä-Tissue AB och Försvarets materielverk Karlsborg). Verksamheten fungerar i allt väsentligt väl. Samverkan sker i övnings- och materielfrågor.

Samverkan i övrigt

Vid fyra möten med frivilligorganisationernas samarbetskommitté (FOS) i Skaraborg har räddningstjänsten varit representerad.

Avtal har tecknats med sjukvårdshuvudmannen om räddningstjänstens medverkan i IVPA (i väntan på ambulans). Avtalet medger att räddningstjänsten erhåller viss ersättning för varje uppdrag. Uppdragen omfattar för närvarande konstaterat eller befarat hjärtstopp. Räddningstjänsten bistår med hjärt-lunglivräddning och defibrillering.

Räddningstjänsten har deltagit i den årliga regionala räddningschefskonferensen.

Två medarbetare har genomgått utbildningen Regional samverkanskurs

Räddningstjänst under höjd beredskap

Räddningstjänsten ansvarar för provning och kontroll av aggregaten för utomhusvarning.

Räddningschefen ingår i länsstyrelsens arbetsgrupp för återtagande av totalförsvaret.

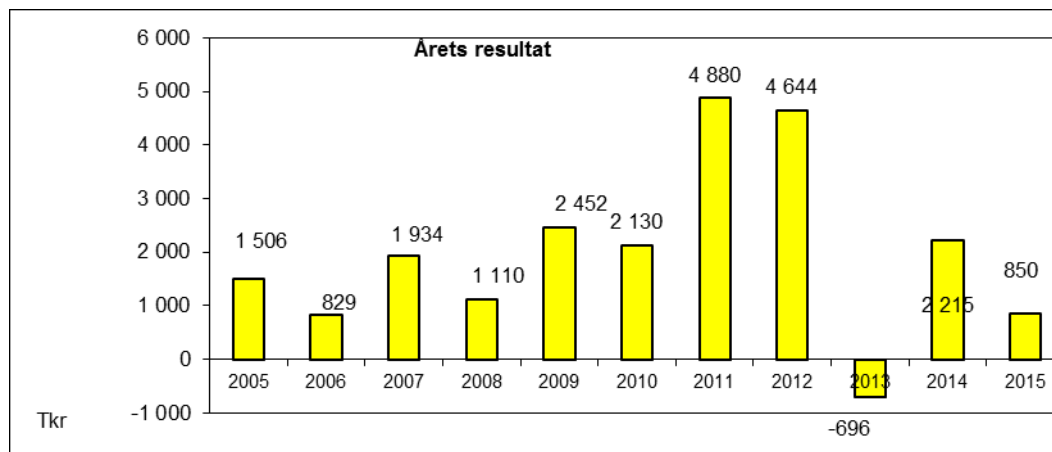
Ett nytt räddningsvårn har under året satts upp. Vårnets uppgift är att betjäna en del av den materiel som är förrädsställd för höjd beredskap. Inledningsvis har fokus varit stor skogsbrand och brandvattenförsörjning.

Ekonomiska nyckeltal

För detaljerad ekonomisk information, se årsredovisningen.

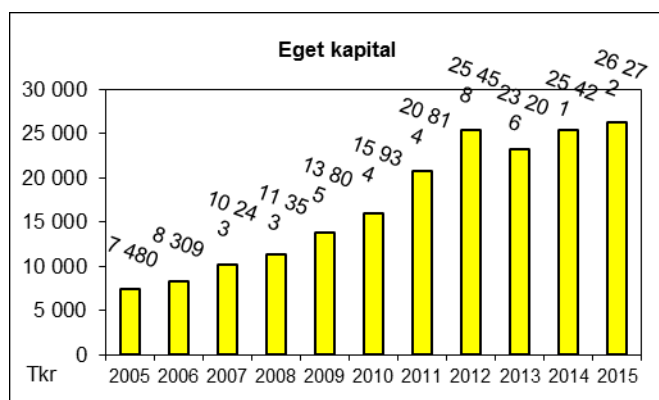
Årets resultat

Resultatet för året påvisar ett överskott på 849 920 kr. Av resultatet uppgår Forapengar till 708 tkr och en vinst på värdepapper med 164 tkr.

Eget kapital

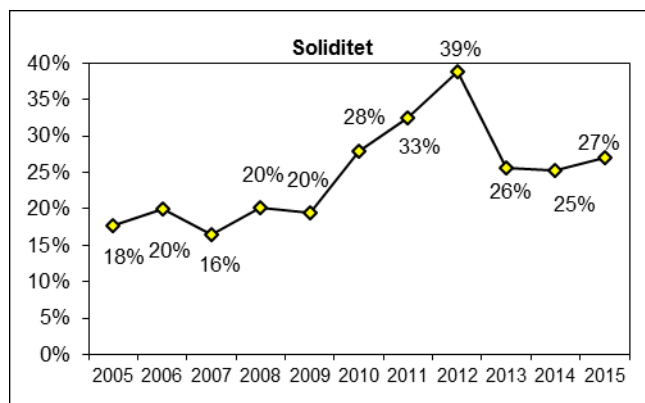
Eget kapital består av rörelsekapital (omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder) och anläggningsskapital (anläggningstillgångar minus avsättningar och långfristiga skulder). Eget kapital förändras varje år med årets resultat vars miniminivå bör trygga en värdesäkring av det egna kapitalet.

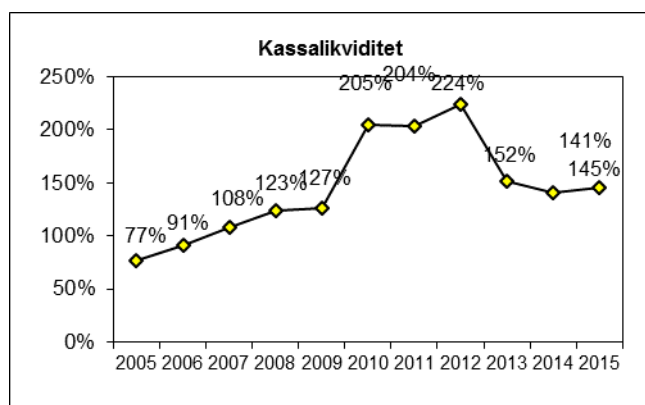
Soliditet

Soliditeten har ökat från 25 % till 27 %. Ökningen i soliditet beror på att resultatet har ökat samt att kortfristiga skulder har minskat. Soliditet består av eget kapital i förhållande till totalt kapital. Över tid speglar soliditetsförändringen resultatutvecklingen. Soliditeten visar också betalningsförmågan på lång sikt. Soliditeten påverkas, utöver resultatutvecklingen, av tillgångarnas och skuldernas storlek och sammansättning. En rikt-punkt för soliditeten är att den i normalfallet bör ligga på mellan 30-40 %. RÖS soliditet har byggts upp sedan kommunalförbundet startade för femton år sedan då det egna kapitalet var noll kronor eftersom verksamheten i allt väsentligt finansieras genom avgifter från medlemskommunerna. Denna finansieringsform tryggar även betalningsförmågan på lång sikt.

Likviditet

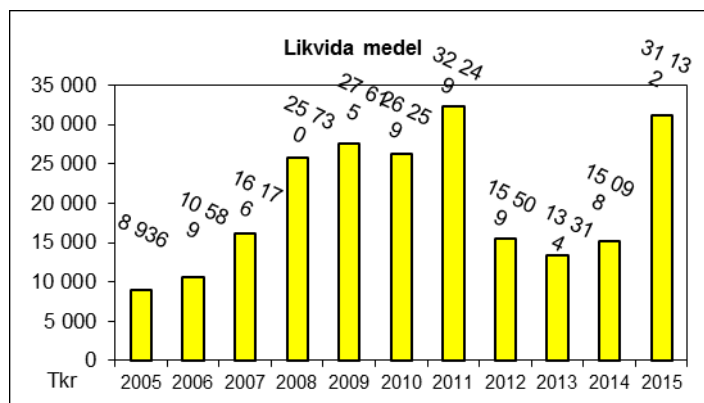
Kassalikviditeten är ett mått på betalningsförmågan på kort sikt. Måttet erhålls genom att dividera samtliga omsättningstillgångar med kortfristiga skulder. I normalfallet bör måttet ligga klart över 100 %. Större delen av intäkterna i RÖS består av kommunernas medlemsavgifter vilka betalas i förskott varje kvartal. Detta tryggar betalningsförmågan på kort sikt förutsatt att investeringar inte överstiger överskott.

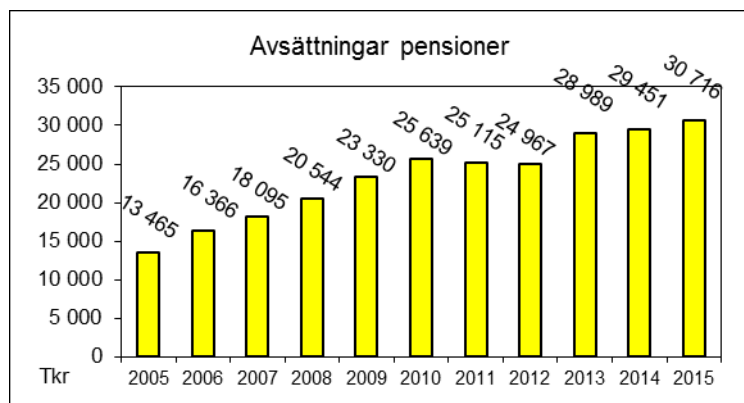
Likvida medel

Likvida medel i RÖS finns på ett eget underkonto i Skövde kommuns koncernkonto hos Nordea sedan hösten 2011. Från och med 2013 har överenskommelse träffats med Skövde kommun om ändrad placeringsriktning av värdepapper, vilket har inneburit att dessa placerats med tyngdpunkt på räntebärande papper i stället för aktier.

Avsättningar

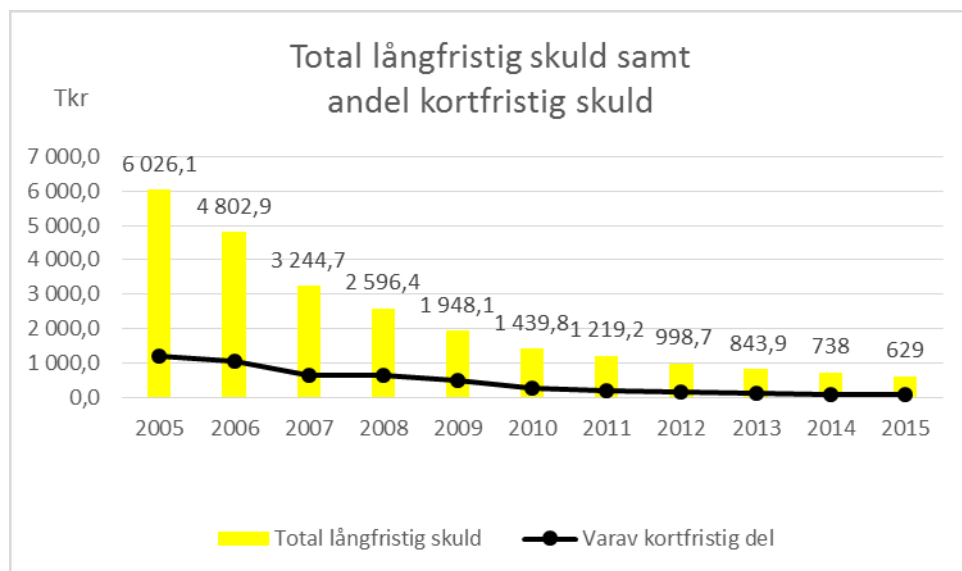
Avsättningar är en klassificering som används på ett åtagande gentemot tredje man där belopp och förfalldag inte är exakta utan grundar sig på prognoser från KPA. Under 2006 träffades ett nytt pensionsavtal mellan arbetsmarknadens parter. Avtalet reglerar den särskilda avtalspensionen som brandmän har rätt till med möjligheten att gå i pension vid 58 års ålder. Detta har inte nyttjas fullt ut varför det från och med 2013 har gjorts beräkningar för en avgång vid 60 år. Antagandet om 60 år följer den rekommendation som Sveriges Kommuner och Landsting uttalar i RIPS 07.

Långfristiga skulder

De långfristiga skulderna i RÖS består av kvarvarande värde på övertagna anläggningar och inventarier från medlemskommunerna. Amortering sker i samma takt som anläggningstillgångarna skrivs av. Amortering och ränta betalas i slutet av varje år. Räntenivån motsvaras av den räntesats Sveriges kommuner och landsting årligen rekommenderar för internränta till kommunerna. Amorteringen 2016 har i årsredovisningen för 2015 bokförts som en kortfristig skuld.

OPERATIV ORGANISATION

Station

Vaktstyrka

 Räddningschef i beredskap

Fordon

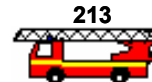
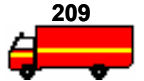
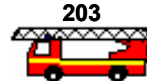
20 Skövde

 Inre befäl

 Insatsledare

MSB Kemenhet

22 Timmersdala

23 Tibro

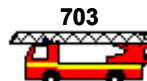

24 Volvo

Dagtid

24H Hasslum

25 Karlsborg

26 Udenäs

26 FFK, Karlsborg

27 Hjo

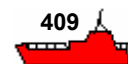
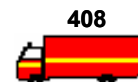
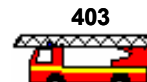

28 Blikstorp

40 Mariestad

 Insatsledare dagtid

42 Hova

43 Gullspång

44 Moholm

45 Töreboda

46 Katrinefors Bruk

Kommunalförbundet
Räddningstjänsten Östra Skaraborg
Revisorerna

Kommunfullmäktige i medlemskommunerna för
kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg -
Skövde, Mariestad, Töreboda, Tibro, Hjo, Karlsborg och
Gullspång.

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat direktionen för kommunalförbundet
Räddningstjänsten Östra Skaraborg.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut, riktlinjer och
föreskrifter. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva
om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallag, god revisionssed och förbundsordning samt med
en inriktning och omfattning som vi anser behövs för att ge oss rimlig grund för bedömning och
ansvarsprövning.

Vi har granskat direktionens protokoll och handlingar, delårsrapport, årsredovisningen
och dess resultat- och balansräkning inkl. noter och underlagen till dessa. Vi har därutöver
haft möten med kommunalförbundets verkställande ledning

Årets ekonomiska resultat visar överskott med 850 tkr vilket ska jämföras med ett överskott
på 2 200 tkr för föregående år och ett budgeterat och i delårsrapporten prognosticerat nollresultat.
Överskottet kommer från engångsposter avseende återbetalda försäkringspremier från FORA på
708 tkr och försäljning av värdepapper med 164 tkr.

Fastställda verksamhetsmål bedöms i allt väsentligt uppnås.

Vi bedömer sammantaget att direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och
från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att god ekonomisk hushållning föreligger då ekonomiskt mål i form av budgeterat
nollresultat såväl som verksamhetsmässiga mål uppnås.

Vi tillstyrker

att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i
densamma.

Skövde 2016-03-04

Birgitta Swenson
Hjo

Åke Karlsson
Karlsborg

Granskningsrapport för år 2015 Kommunalförbundet Räddningstjänst Östra Skaraborg

Granskningen har utförts på uppdrag av revisorerna för kommunalförbundet och skett inom ramen för avtal och utifrån god revisionsssed.

Granskningsinsatserna har bestått av genomgång av direktionens protokoll, granskning av delårsrapport och underlag till revisorernas utlåtande, genomgång av årsredovisningen, resultat- och balansräkning inkl. noterna och underlagen till dessa. Möten med valda revisorer och verkställande ledning och kontakter med ansvarig ekonom har också ägt rum.

Granskningen har inte givit anledning till kritik och utifrån genomförda granskningsinsatser har heller inte noterats brister i den interna kontrollen. Internkontrollplan har antagits och resultat av genomförda kontroller rapporteras till direktionen.

Årets resultat är positivt och uppgår till 0,8 mnkr vilket kan jämföras med ett överskott föregående år på 2,2 mnkr och ett budgeterat i i delårsrapporten prognosticerat nollresultat. Verksamheten har bedrivits med nästan exakt budgeterade medel då överskottet härrör från engångsintäkter i form av beslutad återbetalning från FORA avseende 2004 års försäkringspremier (708 tkr) samt försäljning av värdepapper (136 tkr).

Verksamheten finansieras i allt väsentligt med avgifter från medlemskommunerna. För år 2015 erhöles ca 86,1 mnkr. Det egna kapitalet uppgår per balansdagen till 26,3 mnkr.

Något annat finansiellt mål än budgeterat nollresultat finns ej då medlemmarna via medlemsavgifter garanterar medel vid behov. Antagna verksamhetsmål uppnås i mycket hög utsträckning enligt direktionens bedömning i årsredovisningen. Jag gör ingen annan bedömning.

Årsredovisningen för år 2015 bedömer jag redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**. Den uppfyller i allt väsentligt kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Skövde 2016-04-03

Hans Axelsson
Certifierad kommunal revisor

KS § 86/16**Årsredovisning 2015 Avfallshantering Östra Skaraborg**

KS2016.0182

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-06	58/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	86/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen 2015 för Avfallshantering Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2015.

Johan Ask (S) deltar ej i handläggningen av ärendet.

Bakgrund

Avfallshantering Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisningen 2015. Revisorerne har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter 2015.

Handlingar

Årsredovisning 2015 Avfallshantering Östra Skaraborg - TU
Årsredovisning 2015 Avfallshantering Östra Skaraborg
Protokollsutdrag AÖS 2016-03-21, § 8 Avfallshantering Östra Skaraborgs
årsredovisning 2015
Revisionsberättelse för år 2015 Avfallshantering Östra Skaraborg

Delges

Avfallshantering Östra Skaraborg
Ekonomichefen

§ 8

Årsredovisning 2015

Beslut

Direktionen godkänner årsredovisningen för år 2015.

Direktionen beslutar att resultatet inte ska återställas enligt balanskravet med hänsyn till förbundets starka finansiella ställning.

Bakgrund

Årsredovisning har upprättats av Avfallshantering Östra Skaraborg. Årets resultat är negativt och uppgår till -3,9 mnkr som kan jämföras med ett budgeterat resultat för 2015 på -8,4 mnkr.

Förbundet har en stark finansiell ställning och av det skälet kommer det negativa resultatet inte att återställas enligt kap 8 § 5b kommunallagen. Direktionen har för avsikt att använda delar av det egna kapitalet till att finansiera insamlingen av matavfall.

Handlingar

Årsredovisning 2015

Delges

Kommunfullmäktige i samtliga medlemskommuner
Revisorerna

Årsredovisning 2015

Avfallshantering Östra Skaraborg

Sammanfattning

Händelser under året

Avfallshantering Östra Skaraborg är ett kommunalförbund som ansvarar för den kommunala renhållningsskyldigheten i medlemskommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde, Skara, Tibro och Töreboda. Ansvaret omfattar avfall som enligt miljöbalken utgörs av hushållsavfall samt avfall hos annan verksamhet, som är jämförligt med hushållsavfall.

Den 1 mars startade nya avtal för sophämtning på entreprenad. Suez Recycling AB (tidigare Sita Sverige AB) ansvarar för det västra entreprenadområdet som består av medlemskommunerna Falköping och Skara. Som helt ny partner ansvarar Infinitum Recycling AB med huvudkontor i Borås för det östra entreprenadområdet, som består av medlemskommunerna Hjo, Karlsborg, Tibro och Töreboda. Starten har gått bra för båda entreprenörerna och relativt få kundrelaterade störningar har inträffat.

Villahushåll på landsbygden i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Töreboda har under året fått erbjudande om matavfallsinsamling. Under året har totalt 3 122 ton matavfall samlats in och det motsvarar 27,5 procent av allt matavfall. Målet är att samla in 50 procent av allt matavfall till år 2018.

Totalt sett är nu 31 flerbostadsfastigheter anslutna till matavfallsinsamling i Skövde. Erfarenheterna visar att det krävs systematiska kontroller av matavfallets kvalitet och ett gediget informationsarbete av fastighetsägaren till hyresgästerna.

Sedan i maj är det möjligt att utbilda sig i Hjo och få ett så kallat grönt kort. Det innebär att kunden får tillträde till återvinningscentralen även då den är stängd. Hittills har drygt 900 personer i Hjo genomfört utbildningen och fått sitt gröna kort.

Resultat

Resultatet för 2015 är negativt med -3,9 mnkr. Resultatet är dock mindre än det budgeterade resultatet för året på -8,4 mnkr. Soliditeten uppgår till 74,5 % vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt.

Det är framför allt intäkterna från insamlingsverksamheten som överstiger budget. Det beror främst på försiktighet i budgetarbetet då resultatet från samordningseffekterna i Skara varit osäkra.

De totala kostnaderna överstiger budget med 1,9 mnkr och det beror bland annat på att kostnader för personal samt för transport och behandling av olika avfallsslag på ÅVC har ökat.

Investeringar

Till insamlingsverksamheten har en ny sopbil köpts in för 2,2 mnkr. I mars köptes en kärlvändare för 45 tkr som används vid plockanalyser av bland annat matavfall. På Risängens återvinningscentral har en lastbil för 470 tkr och ytterligare C3C block till lastfickor för 110 tkr köpts in.

Framtid

Mariestads och Gullspångs kommuner blir medlemmar i förbundet den 1 januari 2016. Det innebär att förbundet växer från sju till nio kommuner. Verksamhet tillkommer samt ca tjugo nya medarbetare som blir aktuella för personalövertag.

Utbyggnad av systemet för insamling av matavfall fortsätter med fler villahushåll, flerbostadshus och kommunala storkök i flera av medlemskommunerna.

Ordföranden har ordet

2015 var ett spännande första år som ordförande för Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS). Mycket har förstås handlat om att bekanta och informera sig om hur avfallshantering bedrivs på ett sådant sätt att alla resurser utnyttjas så effektivt som möjligt. Vidare har det varit givande att lära sig och diskutera om medlemskommunernas olika utmaningar och förutsättningar för t.ex. hantering av sådant material som invånare i olika medlemskommuner vill återvinna.

Gullspångs och Mariestads kommuner visade intresse för och ansökte om medlemskap under 2015 vilket också beviljades i medlemskommunernas respektive fullmäktige. Direktionen tolkade de båda kommunernas intresse för medlemskap som ett gott betyg för verksamheten. Efter att medlemskapen beviljats har mycket av höstens arbete handlat om att konsolidera Gullspångs och Mariestads respektive verksamheter med AÖS. De behov av rekrytering som har uppstått under året har löst genom sammanslagningen av verksamheterna.

Det fortsatta intresset för Grönt Kort har även varit mycket glädjande. Projektet genomförs gemensamt med Högskolan i Skövde och direktionens målsättning är att etablera systemet på två återvinningscentraler per verksamhetsår. De båda återvinningscentralerna i Hjo och Timmersdala som hittills har varit med i systemet för Grönt Kort uppvisar goda resultat vad gäller besökande och sortering.

Martin Odenö
Ordförande i direktionen

Organisation och politik

Kommunalförbundet

I området bor ungefär 140 000 invånare. Skara är vår senaste medlem sedan årsskiftet 2014.

Under året har Mariestads och Gullspångs kommuner beslutat att gå med i AÖS från den 1 januari 2016. Det innebär att förbundet växer både geografiskt, invånarmässigt och övertag av personal blir aktuellt.

Kartbild över AÖS medlemskommuner

Uppdrag

AÖS ansvarar för den kommunala renhållningskyldigheten i medlemskommunerna. Ansvaret omfattar avfall som enligt miljöbalken utgörs av hushållsavfall samt avfall hos annan verksamhet, som är jämförligt med hushållsavfall.

Politisk ledning

Kommunalförbundet leds av en direktion och varje medlemskommun representeras av två ledamöter och två ersättare. Skövde kommun innehar ordförandeposten och posten som vice ordförande alternerar årligen mellan övriga medlemskommuner. Direktionen har en ny sammansättning sedan årsskiftet. Ny ordförande är Martin Odenö (M) och vice ordförande är Peter Lindroth (S) från Karlsborg. Direktionen har fyra till fem möten per år och platsen för mötena växlar mellan medlemskommunerna.

Revisorer

Medlemskommunerna utser växelvis två revisorer och för mandatperioden 2015-2018 har Lars Elinson (M), Falköping och Anders Benjaminsson (C), Töreboda utsetts till revisorer.

Verksamhetsområden

I den kommunala renhållningskyldigheten ingår insamling av hushållsavfall från hushåll och företag, latrintömning, tömning av enskilda avlopp och insamling av hushållens farliga avfall samt grovavfall.

I Skövde kommun utförs insamlingen med egen personal och egna sopbilar. I övriga kommuner anlitas olika entreprenörer som utför insamlingen åt AÖS. Tömning av enskilda avlopp utförs enbart med hjälp av entreprenörer.

För insamling av hushållens farliga avfall och grovavfall finns 15 återvinningscentraler varav 3 drivs med hjälp av entreprenörer och 7 av ideella föreningar. AÖS har också en mindre mottagning av verksamhetsavfall vid Risängens avfallsanläggning i Skövde.

AÖS är också genom avtal med Karlsborg, Skövde och Töreboda behjälplig i frågor som rör sluttäckning av deponier.

Från

Effektiv sophämtning

Till

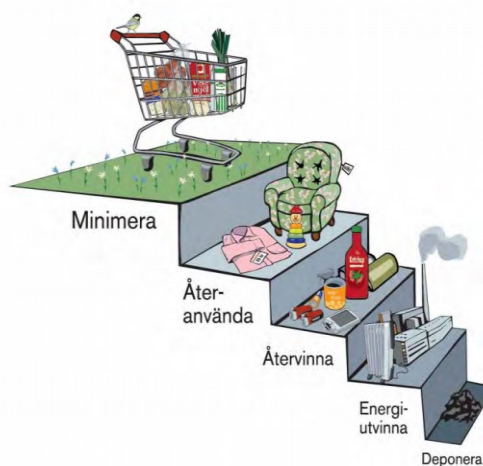
Miljödriven och effektiv avfallshantering

Vår färdriktning syftar till att skapa långsiktiga samhällsekonomiska och miljörelaterade vinster, vilket kommer att påverka kunder, medarbetare och ekonomi.

Avfallstrappan

AÖS arbete kan illustreras med en "avfallstrappa" där målet är att komma så högt upp i trappan som möjligt. AÖS färdriktning är ett utmärkt stöd i det arbetet.

Vision

AÖS vision beskriver vad förbundet eftersträvar att uppnå i framtiden. Det är en utmanande vision och vi arbetar mycket med våra kunder för att få rätt sortering, både i sopkärlen och på återvinningscentralen.

Vision

Vi är en av de ledande i Sverige inom kommunal avfallshantering och alla våra invånare sorterar rätt!

Verksamhetsidé

Verksamhetsidén är en övergripande beskrivning av den verksamhet som AÖS bedriver, vilka vi är till för och vad som kännetecknar inriktningen på vårt arbete.

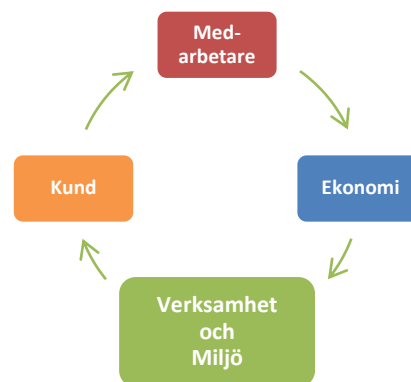
Verksamhetsidé

Vi säkerställer medlemskommunernas insamling och omhändertagande av hushållsavfall till vår gemensamma nytta.

Vi bedriver verksamheten med god service på ett miljörätt och effektivt sätt.

Verksamhet och miljö

Verksamhets- och miljöperspektivet innebär att vi bedriver en miljöriktig och effektiv verksamhet. Vi strävar efter att ligga i framkant inom teknisk utveckling för att optimera och effektivisera verksamheten i så stor utsträckning som möjligt.

Mål och måluppfyllelse 2015

Nyckelfråga

Ansluta fler fastighetsägare till insamling av matavfall med syfte att nå den nationella målsättningen senast år 2018.

Mål 2015

Ansluta villahushåll på landsbygd i Falköping, Hjo, Karlsborg, Tibro och Töreboda till insamling av matavfall (2015).

Fortsätta insamlingen av matavfall från flerbostadshus i Skövde där renhetsgraden ska vara minst 98 % (viktprocent) och mängden minst 5 % (volymprocent) av den totala mängden hushållsavfall från det enskilda flerbostadshuset (2015).

Måluppfyllelse

Målet är uppfyllt. Matavfallsinsamling är infört på landsbygden i Falköping, Hjo, Karlsborg, Tibro och Töreboda.

Målet är uppfyllt. Under året har ytterligare flerbostadshus startat matavfallsinsamling. Målet för renhetsgrad och mängd har uppnåtts för enskilda flerbostadshus.

Nyckelfråga

Lokalt omhändertagande av avfall i så stor utsträckning som möjligt.

Mål 2015

Inget mål satt för år 2015. Långsiktigt mål att 5 % av slammet från enskilda avloppsanläggningar hanteras lokalt (2016).

Måluppfyllelse

Målet är uppfyllt redan 2015. 12 % av slammet hanteras lokalt.

Nyckelfråga

Bedriva en effektiv och miljöriktig verksamhet.

Mål 2015

50 % av den totala fordonsflottan för sophämtning är biogasdriven senast 2016.

Optigon (verksamhetsstöd för effektiv insamling av hushållsavfall) används i fler medlemskommuner (2015).

Måluppfyllelse

Målet är uppfyllt. 31 december 2015 uppgår andelen till 72 %.

Målet är uppfyllt. Optigon används i Falköping och Skara kommuner.

Händelser under året

Nya entreprenader för sophämtning

Den 1 mars startade de nya avtalen för sophämtning på entreprenad. Som helt ny partner ansvarar Infinitum Recycling AB med huvudkontor i Borås för det östra entreprenadområdet, som består av medlemskommunerna Hjo, Karlsborg, Tibro och Töreboda. Liksom sin föregångare Reno Norden AB har Infinitum Recycling AB sitt platskontor i Tibro.

Suez Recycling AB (tidigare Sita Sverige AB) ansvarar för det västra entreprenadområdet som består av medlemskommunerna Falköping och Skara. SUEZ var sedan tidigare avtalspartner för sophämtningen i Skara och tog i samband med entreprenadstarten över stafettpippen för Falköping från XR Miljöhantering AB.

Ett stort antal planerings- och uppföljningsmöten har ägt rum med de tidigare och de nya entreprenörerna, vilket bedöms ha inverkat positivt på övergången med jämförelsevis få kundrelaterade störningar som följt.

Matavfall på landsbygd

För Infinitums del innebar starten av entreprenaden även start av nya matavfallsområden på landsbygden i samtliga entreprenadområdeskommuner. Under våren började ca 2 800 kunder sortera matavfall i våra bruna kärl.

Under hösten har ca 2 900 boende på landsbygden i Falköping samt ca 1 000 boende på landsbygden i Skövde fått erbjudande om insamling av matavfall. I Falköping har ca 86 % av de erbjudna

börjat sortera matavfall och i Skövde är motsvarande siffra ca 80 %. Den totala anslutningsgraden till matavfallsinsamling i hela AÖS är för närvarande 78 %.

Matavfall i flerbostadshus

Så här långt är nu 31 flerbostadsfastigheter anslutna till matavfallsinsamling i Skövde. Erfarenheterna visar att det krävs systematiska kontroller av matavfallens kvalitet och ett gediget informationsarbete av fastighetsägaren till hyresgästerna.

God kvalitet på matavfall är viktigt eftersom restprodukten ska återföras som växtnäring till kretsloppet. Kvalitetsbrister i form av felsorteringar kommer därför att förorena och ackumuleras i kretsloppet på ett negativt sätt. Flerbostadshusens deltagande och utsorteringsgrad är också avgörande för möjligheten att nå målsättningen om utsortering av minst 50 procent av matavfallet senast år 2018.

I det systematiska kvalitetsarbetet genomförs många plockanalyser av matavfallet och därför har platsen för analyserna förbättrats under året. Ett nytt tält har köpts in, värme och belysning installerats samt ett litet personalutrymme med möjligheter till ombyte och tvätt.

Erfarenheterna från insamling från flerbostadshus visar att fastighetsägarna behöver ökad kunskap om vad som krävs för att nå rätt sorteringskvalité. Regler som innehåller förutsättningar och krav för sortering av matavfall vid flerbostadshus har därför utarbetats och fastställts.

I reglerna beskrivs arbets sättet för införande och fortlöpande arbete med sortering och insamling av matavfall från flerbostadshus samt de förutsättningar och krav som gäller för fastighetsägaren i samband med detta. I sammanhanget kan vi konstatera att flera fastighetsägare uppger att de upplever reglerna som långtgående. I syfte att också stimulera en högre anslutnings- och utsorteringsgrad har medlemskommunerna fattat beslut om att öka den miljöstyrande avgiften för flerbostadshusen till samma nivå som för villahushållen (520 kr/lägenhet och år).

Förskolor sorterar matavfall!

Under hösten har 21 förskolor i Skövde börjat sortera matavfall. I Falköpings kommun har matavfall samlats in från kommunala storkök sedan en längre tid. Fler storkök kommer att börja sortera matavfall under 2016 bland annat i Skara.

Mikaela Johansson Ferm, kock på Karstorps förskola, visar barnen hur de ska sortera matavfallet.

Matavfallsmål 2018

Det nationella målet för insamling av matavfall innebär att senast 2018 ska minst 50 % av allt matavfall som uppstår samlas in och behandlas biologiskt. Vid 2015 års slut uppgår andelen insamlat matavfall till 3 122 ton vilket motsvarar 27,5 %. Det innebär att vi kommit drygt halvvägs till målet.

Beräkningen av andelen insamlat matavfall har tidigare beräknats utifrån att 99 kg matavfall uppstår per person och år. Naturvårdsverket har reviderat uppgifterna om hur mycket matavfall varje person ger upphov till, nu 81 kg per år.

Nationellt mål 2018:

Samla in 50 % av matavfallet

2015

27,5 %

Bild: Angiven måluppfyllelse för AÖS (27,5 %) utgår från att varje person ger upphov till 81 kg matavfall per år och beräknas efter faktiskt insamlad mängd.

Biogasdrift

AÖS har som mål att 50 % av den totala fordonsflottan för sophämtning ska vara biogasdriven senast år 2016.

Efter att ha ställt krav på biogasdrivna sopbilar i upphandlingen av de nya sophämtningsentreprenaderna, har andelen biogasdrivna sopbilar ökat till 72 procent. Målet att fordonsflottan för sophämtning ska utgöras av 50 procent biogasdrivna sopbilar har därmed överträffats.

I verksamhetsplanen för åren 2016-2018 har direktionen skärpt målet kring drivmedel för sophämtningsfordon. Utöver 50 procent biogasdrift ska övriga fordon inom sophämtning drivas med andra alternativ till fossila drivmedel.

Lokal avvattning av slam

AÖS och PR slamsugning AB arbetar med ett projekt för lokal hantering av slam via avvattning i Falköpings kommun. Under 2015 har 4 074 ton slam avvattnats lokalt vilket motsvarar 12 procent av den totala mängden i AÖS. Målet för lokal hantering av enskilda avlopp är därmed uppfyllt.

Mariestad och Gullspång

Under året har både Mariestads och Gullspångs kommuner ansökt om att gå med i AÖS från den 1 januari 2016. Medlemskommunerna har beviljat ansökan och den nya förbundsordningen har antagits av fullmäktige i samtliga medlemskommuner.

Genom att skapa en större organisation kan stor driftsfördelar utnyttjas, investeringar samordnas och kritisk kompetens utvecklas. Samverkan ger också möjlighet att förbättra kunskapsspridning, utveckla kvalitén hos tjänsterna, öka tillgängligheten för medborgarna samt skapa förutsättningar för att möta framtidens utmaningar.

Visste du att...

... hela 200 av Sveriges 290 kommuner samlar in matavfall från hushåll, storkök eller livsmedelsbutiker.

Källa: Avfall Sverige

Sluttäckning

Karlsborg

Under 2015 har gasdränering anlagts på deponin och den har tillformats inför arbetet med tätskiktet. För tillformning av deponin har gjuterisand och mesakalk (restprodukt från pappersindustrin) använts. Därefter har hela deponin (43 177 kvm) försetts med geomembran som tätskikt.

Ovanpå tätskiktet har sedan en del av deponin försetts med en dräneringsmatta. Arbete med tillföra massor för kommande skyddstäckning har också påbörjats men är inte slutfört.

Sluttäckningen ska vara helt klar år 2020 och det som nu återstår är att färdigställa dränerande skikt, skyddstäcka och sedan etablera ett växtskikt som besås med gräs.

Utrullning av tätskikt (geomembran) i Karlsborg

Skövde

Arbetet med tillformning av Risängens deponi pågår kontinuerligt. Material som används för tillformning är bland annat slaggrus samt glas- och stenfiberull. Under året har även ett lager av finkrossad betong, porslin och kakel etablerats

som skydd för tätskiktet. Tätskiktet består av en bentonitmatta som under året har lagts ut på ca en hektar av deponin. På mattan har sedan ett dränerande lager av schaktmassor på ca 0,5 meter lagts ut.

Skyddande material under det blivande tätskiktet på Risängen i Skövde

Töreboda

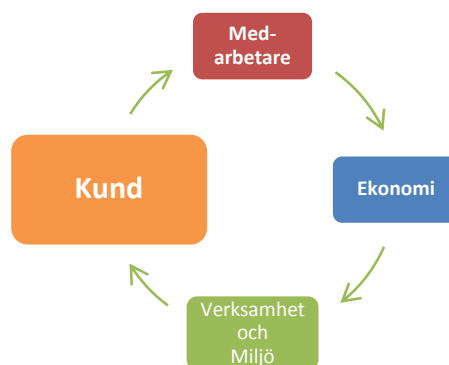
Tillformningen av Borrebodadeponin i den första etappen är nu klar och mesakalk har i stor utsträckning använts till ändamålet. Gasdränering har också genomförts och till det har banvallsmaterial från stambanan tagits emot och använts.

Dränerande material i gasdränering vid Borreboda i Töreboda

Kund

Kundperspektivet innebär att verksamheten kännetecknas av god service, hög tillgänglighet, enkelhet och flexibilitet.

Mål och måluppfyllelse 2015

Nyckelfråga

God service med hög tillgänglighet och tydliga öppettider på ÅVC.

Mål 2015

Grönt kort införs på minst två ÅVC (2015).

Måluppfyllelse

Målet är inte uppfyllt. En ÅVC har försetts med Grönt kort under året.

Nyckelfråga

Aktuell och lättillgänglig information om AÖS miljödrivna avfallshantering och kundens bidrag till denna ("alla måste förstå – alla måste vara med")

Mål 2015

Inget mål satt för år 2015. Långsiktigt mål att nöjd kundindex ska vara minst 85 % (2017).

Måluppfyllelse

Händelser under året

Second-hand insamling i Karlsborg

I maj startade insamlingen av hela och funktionsdugliga saker till återvinningscentralen i Karlsborg. Insamlingen görs i samarbete med Pingstkyrkan och Lions Club.

Retorikutbildning

Under våren deltog samtliga anställda i en utbildning i retorik. Syftet var att stärka och utveckla medarbetarna i konsten att informera. För medarbetarna på ÅVC var fokus på att kunna utbilda kunder i Grönt kort och för sopförare och kontorspersonal var det främst informationsmöten om matavfall.

Visste du att...

... varje år slänger en familj med två barn mat för ungefär 6 000 kr.

(Källa: stoppamatsvinnet.nu)

Vem vill bli Miljönär?

Branschorganisationen Avfall Sverige har tagit fram märket Miljönärvänlig för att inspirera till hållbar konsumtion. Bli rik på att laga, låna och återanvända.

Röda Korsets butik för second-hand i Skövde var först ut i AÖS området att tilldelas utmärkelsen Miljönärvänlig. Totalt i hela AÖS område är det nu 13 olika verksamheter som fått märkningen Miljönärvänlig.

Röda korsets Kerstin Köhler och Mats Hallsund tillsammans med AÖS ordförande Martin Odenö (mitten).

Grönt kort i Hjo

Nu har AÖS fått en andra återvinningscentral med Grönt kort. Först ut var Timmersdala ÅVC i Skövde kommun och nu har även Hjo ÅVC fått samma förutsättningar.

Sedan i maj är det möjligt att utbilda sig i Hjo och få ett så kallat grönt kort. Det innebär att kunden får tillträde till återvinningscentralen även då den är stängd. Hittills har drygt 900 personer i Hjo genomfört utbildningen och fått sitt gröna kort. Det är många kunder som frågar om grönt kort och utbildningstillfällen hålls kontinuerligt.

”Det fungerar förvånansvärt bra”, säger Kenny Cedin som arbetar på återvinningscentralen. Det är få felsorteringar och det är ordning och reda på morgonen när personalen kommer till arbetet. ”Hjo-borna är bra på att sortera”, fortsätter Kenny. Kunderna upplever att de kan sortera i lugn och ro när det inte står bilar i kö som väntar.

Fler ÅVC med Grönt kort

Arbetet med att utrusta fler återvinningscentraler med grönt kort fortsätter. Miljömyndighetens krav på villkorsändringar för Hjo ÅVC fördröjde dock arbetet under året, vilket innebar att målet om att införa grönt kort på två återvinningscentraler under 2015 inte uppnåts.

Under 2016 planeras för ytterligare två ÅVC med grönt kort i Karlsborg och Stöpen. Villkorsändring och kameratillstånd vid Karlsborgs ÅVC är redan beviljade. En del anpassningsarbeten återstår dock innan anläggningen kan öppnas för grönt kort.

För att möjliggöra grönt kort vid Stöpens ÅVC i Skövde kommun krävs en utbyggnad och anpassning av ytan för anläggningen.

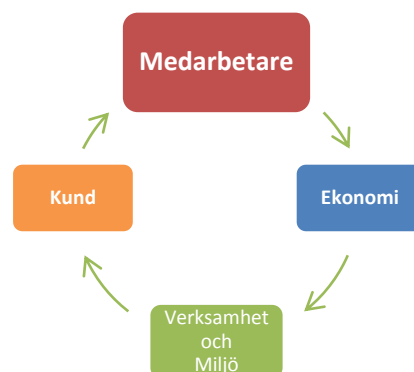
Visste du att...

... varje svensk ger upphov till 466 kg hushållsavfall per år (2014).

Källa: Avfall Sverige

Medarbetare

Medarbetarperspektivet innebär att AÖS ska vara en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö där medarbetarna utvecklas i sina roller och ger god service till våra kunder.

Mål och måluppfyllelse

Nyckelfråga

Vara en attraktiv arbetsgivare.

Mål 2015

Inget mål satt för år 2015.
Långsiktigt mål att nöjd medarbetarindex ska vara minst 85 % (2017).

Måluppfyllelse

Händelser under året

Hälsoprofil

För tre år sedan genomfördes för första gången en hälsoprofil för samtliga medarbetare inom AÖS. Under våren 2015 har en uppföljande hälsoundersökning genomförts i samarbete med företagshälsovården. Det som bland annat har kontrollerats är längd, vikt, blodvärden, kondition samt psykiskt välbefinnande genom en enkät.

Resultatet av hälsokontrollen visar att en relativt stor andel av personalen är i behov av en livsstilsförändring. Nästan varannan medarbetare (46 %) anser sig ha mindre bra kostvanor och nästan lika många (43 %) har en konditionsnivå som inte når upp till godkänt. Många av medarbetarna har ett relativt sett fysiskt krävande arbete, vilket gör konditionen till en viktig faktor för den framtida hälsan.

För att undvika stigande sjukfrånvaro i framtiden behöver det fortsatta samarbetet med företagshälsovården framförallt inriktas mot kost, vikt och kondition. Nästa uppföljande hälsoprofil kommer planerligt att genomföras om tre år.

Tips...

... berätta för andra vad du gör för miljön.
Det kan sprida sig som ringar på vattnet.

Källa: sopor.nu

Positivt erfarenhetsutbyte

Under året har flera återvinningscentraler haft personalutbyte för att se hur det går till på varandras arbetsplatser. Ungefär en månad i taget har personalen bytt arbetsplatser. Det har varit ett lyckat projekt med ett positivt utbyte av erfarenheter.

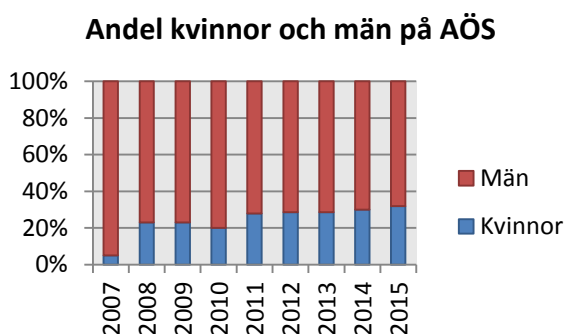
Föreläsning om kränkningar

I mars genomfördes en föreläsning om kränkningar och mobbing i samarbete med företagshälsovården. Syftet med föreläsningen vara att synliggöra och medvetandegöra beteenden och jargong som kan leda till kränkningar. Föreläsningen var givande och avslutades med tvärgruppsdiskussioner.

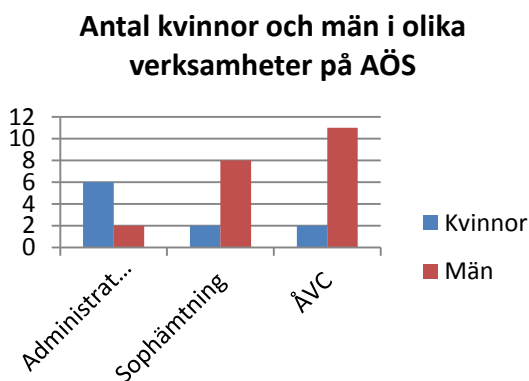
Personalstatistik

Medarbetare

Antalet tillsvidareanställda var vid 2015 år utgång 31 stycken, vilket är en mer än föregående år. Under året har fyra medarbetare slutat på AÖS varav tre gått i pension. Det är främst på återvinningscentralerna som personalförändringarna skett. Andelen kvinnor har ökat från 30 till 32 procent. En kvinnlig medarbetare har rekryterats till återvinningscentralen i Karlsborg. Medelåldern bland AÖS medarbetare är 46,05 år.

Tabell: Andel kvinnor och män på AÖS över tid

Tabell: Fördelning av antal män och kvinnor inom AÖS

Foto Thomas Harrysson

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron fortsätter att minska jämfört med tidigare år. Den totala sjukfrånvaron uppgår till 1,8 procent vilket är en halvering jämfört med 2014.

Det är viktigt att vara medveten om att i en liten personalgrupp kan enstaka sjukskrivningar eller återgång i arbete ge stora utslag i statistiken och speglar inte den generella bilden av läget.

	2015	2014	2013
Karensdagar	37,3	48,6	67,5
Dagar 2 - 14	80,5	195,1	198,7
Dagar 15 - 90	11,5	63,6	38,6
Dagar 91-	46,9	5,0	20,0
Totalt	176,1	312,6	324,8

Tabell: Sjukfrånvaro per intervall (antal dagar)

Nya medarbetare 2016

AÖS växer! När Mariestad och Gullspång blir medlemmar i AÖS kommer antalet medarbetare att öka från 31 till ungefär 50. Redan under hösten 2015 har flera aktiviteter ägt rum för att de båda personalgrupperna ska få lära känna varann.

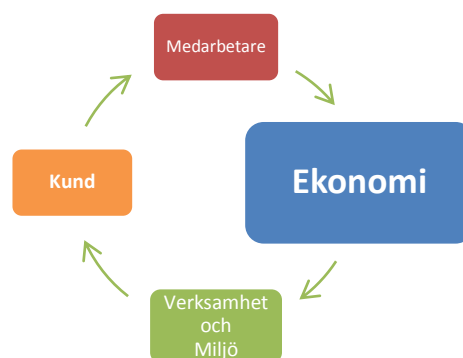
Första mötet ägde rum i Töreboda och syftade till att lyfta fram eventuella farhågor och förväntningar inför sammanslagningen. Ett fåtal farhågor kunde identifieras och flera positiva förväntningar. Den andra aktiviteten handlade om hur man kan hantera oro eller stress inför en förändring. Dagen avslutades med en femkamp där all personal blandades i olika lag.

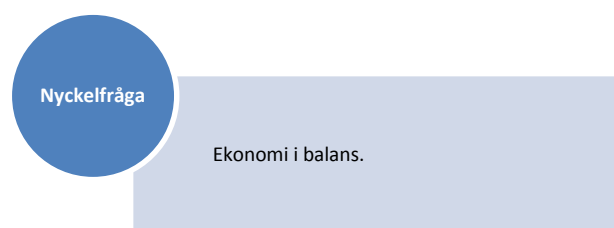
Foto Thomas Harrysson

Ekonomi

Ekonomiperspektivet innebär att vi arbetar så kostnadseffektivt som möjligt och strävar efter att ha låga avgifter för vår verksamhet.

Mål och måluppfyllelse

Mål 2015	Måluppfyllelse
Soliditeten understiger inte 35 % (2015).	Målet är uppfyllt. Soliditeten är 74,5 %.

Resultat 2015

Resultatet för 2015 är negativt med -3,9 mnkr. Resultatet är dock mindre än det budgeterade resultatet för året på -8,4 mnkr. Soliditeten uppgår till 74,5 % vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt. Vår bedömning av den ekonomiska ställningen är att den är god med ett eget kapital om 51 mnkr. Med hänvisning till den ekonomiska ställningen kommer inte årets underskott att återställas. Delar av det egna kapitalet kommer användas för att införa system för insamling av matavfall.

Intäkter

Intäkterna för 2015 uppgår till 83,4 mnkr vilket är 6,3 mnkr mer än budgeterat och en ökning med 3,2 mnkr jämfört med föregående år.

87 % av de totala intäkterna utgörs av grund- och hämtningsavgifter från insamlingsverksamheten (sop, latrin och slam). Intäkterna har ökat något 300 tkr jämfört med föregående år. Inga generella taxehöjningar har genomförts och ökningen beror på att de ca 15 % som tackar nej till matavfallsinsamling betalar en högre miljöstyrande avgift. Under året har flera nya

områden startats. Avvikelsen mot budget beror främst på försiktighet i budgetarbetet då samordningseffekterna i Skara var osäkra.

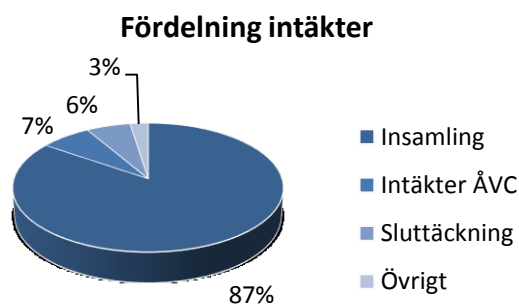
Intäkterna på ÅVC har minskat med 500 tkr jämfört med 2014. Minskningen beror främst på minskade lönebidrag från AMS och att vi fick bidrag från Vinnova 2014 för Grönt kort på 240 tkr. För närvarande sjunker världsmarknadspriserna på flera avfallsslag vilket på sikt kan påverka AÖS intäkter negativt. Under 2015 har dock de avtalade priserna för skrot, wellpapp och träavfall inte förändrats som befarats på förhand.

Intäkter/ verksamhet	Utfall 2014	Utfall 2015	Budget 2015	Avvikelse budget
Insamling	70 000	70 300	66 700	3 600
ÅVC	6 400	5 900	5 100	800
Sluttäckning	2 100	5 100	4 100	1 000
Övrigt	1 700	2 100	1 200	900
Summa	80 200	83 400	77 100	6 300

I tre av medlemskommunerna utför AÖS konsultverksamhet inom sluttäckning av

deponier. Verksamheten är kostnadsneutral vilket innebär att intäkter och kostnader är lika stora. Budgetavvikelsen både på intäkts- och kostnadssidan avser sluttäckningen i Skövde och beror på att fakturor gått till AÖS och inte till kommunen som planerat. Kostnaden har vidarefakturerats kommunen.

Övriga intäkter består huvudsakligen av intäkter från Risängens avfallsanläggning som tar emot verksamhetsavfall från företag. Verksamheten gör ett överskott på ca 600 tkr. Mottagningen av verksamhetsavfall på Risängen kommer att avvecklas under kommande år i syfte att renodla Risängens ÅVC till mottagning av hushållsavfall från privatpersoner. Företag kommer istället att hänvisas till privata aktörer.

Kostnader

Kostnaderna för 2015 uppgår till 87,3 mnkr vilket är 1,9 mnkr mer än budgeterat (85,4 mnkr). Det är främst på återvinningscentralerna, och sluttäckning av deponier som kostnaderna avviker negativt mot budget.

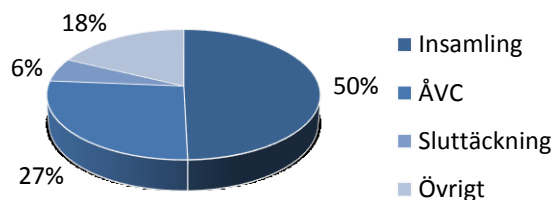
Kostnader/ verksamhet	Utfall 2014	Utfall 2015	Budget 2015	Avvikelse budget
Insamling	46 000	43 300	44 200	900
ÅVC	23 600	23 300	21 000	-2 300
Sluttäckning	2 100	5 100	4 100	-1 000
Övrigt	14 500	15 600	16 100	500
Summa	86 200	87 300	85 400	-1 900

Insamlingsverksamheten (sophämtning, latrintömning och slamtömning) står för 50 % av de totala kostnaderna. Kostnaderna är lägre än föregående år och kan till del förklaras av att behandlingskostnaderna ca 1 mnkr för hushållsavfall i Skara har uteblivit i och med koncessionsavtalet med Skövde värmeverk och Falköpings biogasanläggning. De inhyrda sopbilarna lämnades tillbaka tidigare än beräknat vilket också inneburit minskade kostnader.

Kostnader för personal är också lägre än budgeterat och det beror på att den tänkta rekryteringen av transportledare till Skövde inte genomförts då personalövertag blir aktuellt då Mariestad och Gullspång går med i förbundet. Föräldraledigheter har heller inte ersatts med vikarier. Starten av de nya entreprenaderna för sophämtning gick över förväntan och budgeterade extratömningar har inte behövt genomföras.

På återvinningscentralerna ligger kostnaderna ungefär som föregående år. Transporter och behandling av olika avfalls slag avviker negativt mot budget.

Fördelning kostnader

Investeringar

Till insamlingsverksamheten har en ny sopbil köpts in för 2,2 mnkr. I mars köptes en kärlvändare in för 45 tkr som används vid plockanalyser av bland annat matavfall. På återvinningscentralerna har en lastbil för 470 tkr köpts in till Risängens ÅVC. Samtidigt såldes den dumper som använts på anläggningen för bland annat transporter av aska från värmeverket. Ytterligare C3C block har köpts in till Risängen för 110 tkr.

Framtid

Mariestads och Gullspångs kommuner blir medlemmar i förbundet den 1 januari 2016 vilket innebär att verksamheten kommer att öka i volym, omsättningen ökar men även kostnaderna. En del verksamhet tillkommer i AÖS såsom fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar.

På återvinningscentralerna ser vi att världsmarknadspriserna sjunker för de flesta avfallsslagen vilket kommer att påverka intäkterna på sikt.

Visste du att...

...ett svenskt villahushåll betalar 2 049 kr per år i genomsnittlig avgift för den kommunala avfallshanteringen.

(Källa Avfall web)

Foton Thomas Harrysson

Resultaträkning

	Not	2015-12-31	Budget 2015	2014-12-31
Intäkter				
Grund- och hämtningsavgifter	1	69 838,2	66 485,0	68 662,1
Övriga intäkter	2	13 544,4	10 570,0	11 532,4
Summa intäkter		83 382,6	77 055,0	80 194,5
Kostnader				
Övriga externa kostnader	3	-67 191,2	-64 745,0	-67 612,3
Personalkostnader	4	-18 068,9	-18 670,0	-17 074,5
Avskrivningar	5	-2 039,9	-2 150,0	-1 728,8
Summa kostnader		-87 300,0	-85 565,0	-86 415,5
Summa verksamhetens nettokostnader		-3 917,4	-8 510,0	-6 221,1
Finansnetto				
Ränteintäkter		42,2	150,0	308,4
Räntekostnader		-26,1	0,0	-2,0
ÅRETS RESULTAT	6	-3 901,4	-8 360,0	-5 914,7

Balansräkning

	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Fastigheter	7	316,4	275,6
Maskiner	8	1 221,3	1 602,1
Inventarier	9	607,8	610,0
Bilar och andra transportmedel	10	5 721,5	4 560,4
Summa anläggningstillgångar		7 867,0	7 048,1
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		21 545,4	21 954,5
Övriga fordringar		6,9	22,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 284,0	1 159,5
Kassa och bank		37 810,9	42 934,2
Summa omsättningstillgångar		60 647,2	66 071,1
SUMMA TILLGÅNGAR		68 514,2	73 119,2
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Eget kapital	11	54 938,1	60 852,8
Årets resultat		-3 901,4	-5 914,7
Summa eget kapital		51 036,7	54 938,1
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		11 303,9	11 384,6
Övriga skulder	12	1 076,7	2 289,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	5 096,8	4 507,4
Summa kortfristiga skulder		17 477,6	18 181,2
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		68 514,2	73 119,2

Kassaflödesanalys

	2015-12-31	2014-12-31
Den löpande verksamheten		
Årets/delårets resultat	-3 901,4	-5 914,7
Justering för av- och nedskrivningar	2 039,9	1 728,8
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		-60,0
Kapitaltillskott från Skara kommun, ny medlemskommun		8 149,7
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	-1 861,5	3 903,8
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	300,6	-7 606,8
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-703,7	4 879,8
Medel från den löpande verksamheten	-2 264,6	1 176,8
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-2 858,9	-2 707,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		60
Medel från investeringsverksamheten	-2 858,9	-2 647,0
Finansieringsverksamheten	0,0	0,0
Amortering av skuld	0	0
Medel från finansieringsverksamheten	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE	-5 123,5	- 1 470,2
Likvida medel vid årets början	42 934,3	44 404,6
Likvida medel vid årets slut	37 810,8	42 934,3

Noter och tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunal redovisningslag och med beaktande av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och god redovisningssed. Periodisering har skett efter bokföringsmässiga grunder.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp.

Avskrivning

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde.

Avskrivningstider

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgång görs. Vår bedömning är att komponentavskrivning inte är aktuellt för de tillgångar som för närvarande ingår AÖS verksamhet.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader/fastigheter	15-25 år
Maskiner och bilar	5-10 år
Övriga inventarier	5-10 år

Noter (tkr)

Not 1 Grund- och hämningsavgifter	2015-12-31	2014-12-31
Falköpings kommun	13 443,2	13 302,7
Hjo kommun	4 573,0	4 622,4
Karlsborgs kommun	4 739,6	4 569,0
Skara kommun	10 288,7	10 707,9
Skövde kommun	25 080,6	24 130,8
Tibro kommun	5 494,9	5 272,2
Töreboda kommun	6 218,2	6 057,1
Summa	69 838,2	68 662,1

Not 2 Övriga intäkter	2015-12-31	2014-12-31
Försäljning av material och mottagningsavgifter ÅVC	7 486,3	7 098,9
Bidrag ¹	600,7	1 055,2
Övriga ersättningar ²	0	1 025,4
Försäljning av verksamhet (sluttäckning) mm	5 457,4	2 352,8
Summa	13 544,4	11 532,4

¹ Skillnaden mellan åren beror på större AMS-bidrag från Arbetsförmedlingen 2014 än 2015 samt bidrag från Vinnova (240 tkr) för utveckling av Grönt kort under 2014.

² I övriga ersättningar 2014 ingår ersättning för den sopbil som förstördes i december 2013 samt ersättning för tre containrar som stals i februari 2014.

Not 3 Övriga externa kostnader	2015-12-31	2014-12-31
Inköp av inventarier och material ¹	4 091,7	5 919,3
Entreprenader ²	49 360,4	46 298,3
Konsulttjänster	1 332,6	1 598,2
Lokal- och markhyror	1 446,1	1 446,6
Hyror/leasing av anläggningstillgångar ³	484,2	1 181,0
Bränsle, energi och vatten	1 879,9	1 897,9
Transporter	1 604,8	1 639,0
Övriga verksamhetskostnader	6 991,4	7 632,1
Summa	67 191,2	67 612,3

¹ 2014 gjordes stort inköp av ca 4 000 kärl till matavfallsinsamling i Skara.

² Nya entreprenader för insamling av hushållsavfall startade 1 mars 2015 samt ökade kostnader för sluttäckning.

³ Under 2014 hyrdes två sopbilar i väntan på upphandling av nya bilar. Båda bilarna har lämnats tillbaka i december 2014 respektive februari 2015.

Not 4 Personalkostnader**2015-12-31** **2014-12-31**

	2015-12-31	2014-12-31
Arvoden	75,1	55,6
Löner	12 377,4	12 078,5
Kostnadsersättningar	59,7	25,4
Sociala avgifter	4 095,5	3 802,3
Pensionskostnader	845,0	732,1
Personalsociala kostnader	616,0	380,6
Summa	18 068,7	17 074,5

Not 5 Avskrivningar**2015-12-31** **2014-12-31**

	2015-12-31	2014-12-31
Fastigheter	15,2	14,9
Maskiner	380,7	496,0
Inventarier	105,1	93,9
Bilar och andra transportmedel ¹	1 538,9	1 124,0
Summa	2 039,9	1 728,8

¹ Ny sopbil köptes in under hösten 2014 vilket återspeglas i avskrivningarna för 2015.

Not 6 Årets resultat**2015-12-31** **2014-12-31**

	2015-12-31	2014-12-31
Årets resultat enligt resultaträkningen	-3 901,4	-5 914,7
Avgår realisationsvinster		
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		
Synnerliga skäl enligt KL 8:5		
lanspråktagande av sparande		
Justerat resultat	-3 901,4	-5 914,7

Not 7 Fastigheter**2015-12-31** **2014-12-31**

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärden	298,4	298,4
Årets investering	56,0	0,0
Årets försäljning	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0
Summa utgående anskaffningsvärden	354,4	298,4
Ingående ackumulerade avskrivningar	-22,8	-7,9
Årets avskrivningar	-15,2	-14,9
Årets försäljning	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-38,0	-22,8
Summa utgående restvärde enligt plan	316,4	275,6

Not 8 Maskiner**2015-12-31** **2014-12-31**

Ingående anskaffningsvärden	6 275,0	6 634,9
Årets investering	0,0	0,0
Årets försäljning	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0
Summa utgående anskaffningsvärden	6 275,0	6 634,9
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 673,0	-4 536,8
Årets avskrivningar	-380,7	-496,0
Årets försäljning	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-5 053,7	-5 032,8
Summa utgående restvärde enligt plan	1 221,3	1 602,1

Not 9 Inventarier**2015-12-31** **2014-12-31**

Ingående anskaffningsvärden	1 950,4	1 662,1
Årets investering	156,7	512,0
Årets försäljning	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0
Summa utgående anskaffningsvärden	2 107,1	2 174,1
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 394,2	-1 470,2
Årets avskrivningar	-105,1	-93,9
Årets försäljning	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,0
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-1 499,3	-1 564,1
Summa utgående restvärde enligt plan	607,8	610,0

Not 10 Bilar och andra transportmedel**2015-12-31** **2014-12-31**

Ingående anskaffningsvärden	13 748,3	13 750,8
Årets investering	2 700,0	2 195,0
Årets försäljning	0,0	-471,5
Utrangering	0,0	0,0
Summa utgående anskaffningsvärden	16 448,3	15 474,3
Ingående ackumulerade avskrivningar	-9 187,9	-10 261,4
Årets avskrivningar	-1 538,9	-1 124,0
Årets försäljning	0,0	471,5
Utrangering		
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-10 726,8	-10 913,9
Summa utgående restvärde enligt plan	5 721,5	4 560,4

Not 11 Eget kapital**2015-12-31** **2014-12-31**

Ingående eget kapital	54 938,1	52 703,1
Kapitaltillskott ny medlemskommun, Skara		8 149,7
Summa eget kapital	54 938,1	60 852,8
Årets resultat	-3 901,4	-5 914,7
Utgående eget kapital	51 036,7	54 938,1

Kapitaltillskottet för en ny medlemskommun beräknas som andel av förbundets tillgångar och skulder i förhållande till invånarantalet i respektive kommun. Kapitaltillskottet bokförs direkt mot eget kapital.

Not 12 Övriga skulder**2015-12-31** **2014-12-31**

Momsskuld	486,7	1 737,7
Sociala avgifter löner december	319,2	258,1
Personalens källskatt december	270,7	293,3
Summa	1 076,7	2 289,0

Not 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**2015-12-31** **2014-12-31**

Upplupna löner	243,7	141,0
Upplupna semesterlöner	1 326,5	1 406,3
Revision	47,0	47,0
Pensionsskuld avgiftsbestämd ålderspension	583,0	556,8
Löneskatt avgiftsbestämd ålderspension och övrig löneskatt	328,9	307,1
Övriga upplupna kostnader	2 568,0	2 049,3
Summa	5 097,1	4 507,4

Ekonomisk översikt åren 2010 - 2015

Resultaträkning

(Tkr)	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Intäkter	83 382,6	80 194,5 ²⁾	70 124,7	68 497,0 ¹⁾	86 149,8	86 888,7
Kostnader	-87 300,0	-86 415,5 ²⁾	-71 368,6	-66 046,9 ¹⁾	-77 190,4	-77 640,9
Ränteintäkter	42,2	308,4	529,0	828,7	818,8	159,7
Räntekostnader	-26,1	-2,0	-1,6	-3,5	-7,4	-9,4
Årets resultat	-3 901,4	-5 914,7	-716,5	3 275,3	9 770,7	9 398,1

1) *Intäkts- och kostnadsminskning till följd av koncessioner för avfallsbehandling.*

2) *Intäkts- och kostnadsökning till följd av Skara kommuns medlemskap.*

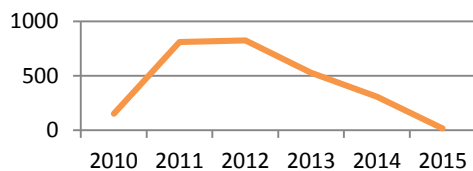
Balansräkning

(Tkr)	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Anläggningstillgångar	7 867,0	7 048,1	6 069,9	3 010,5	4 502,3	5 218,2
Omsättningstillgångar	60 647,2	66 071,1	59 934,7	62 999,3	62 704,7	50 112,5
Eget kapital	51 036,7	54 938,1	52 703,2	53 419,7	50 144,4	40 373,7
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	22,6	50,9	111,9
Kortfristiga skulder	17 477,6	18 181,2	13 301,4	12 567,5	17 011,7	14 845,1
Ställda panter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ansvarförbindelser	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

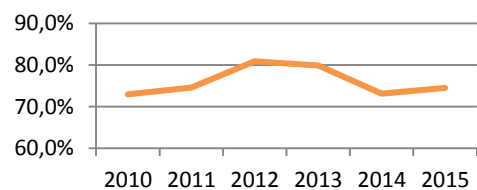
Fem verksamhetsår i sammandrag

(Tkr)	2015	2014	2013	2012	2011
Verksamhetens nettokostnad	-3 917,4	- 6 221,1	- 1 243,9	2 450,1	8 959,4
Finansnetto	16,0	306,4	527,4	825,2	811,4
Årets resultat	-3 901,4	- 5 914,7	- 716,5	3 275,3	9 770,7
Resultatutveckling	-4,7%	- 7,4%	- 0,01%	5,0%	11,3%
Nettoinvesteringar	2 858,9	2 235,5	2 656,4	-779,0	1 235,0
Likvida medel	37 810,8	42 934,2	44 404,6	50 457,3	47 237,5
Kassalikviditet	347,0%	363,4%	450,6%	501,0%	368,6%
Långfristiga skulder (varav kortfristig del)	0,0 0,0	0,0	22,6	50,9	111,9
Anläggningsskapital	7 867,0	7 048,1	6 069,9	2 987,9	4 451,4
Rörelsekapital	43 169,5	47 889,8	46 633,2	50 431,9	45 693,0
Eget kapital	51 036,7	54 938,1	52 703,2	53 419,7	50 144,4
Soliditet (%)	74,5%	73,1%	79,8%	80,9%	74,6%

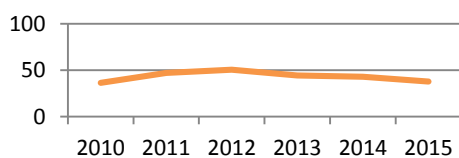
Finansnetto (tkr)

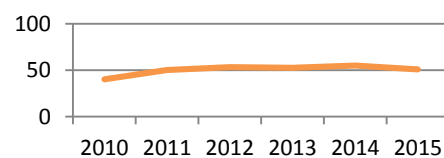
Soliditet (%)

Likvida medel (mkr)

Eget kapital (mkr)

Bilaga 1 Avfallsstatistik

AÖS ska verka för att minska den totala mängden avfall och dess farlighet, öka återanvändningen och öka materialåtervinningen. I detta avsnitt redovisas statistik för insamlade och behandlade avfallsmängder inom AÖS. Statistiken avser enbart AÖS ansvarsområde och ger därmed inte en total bild över hushållens sortering eftersom producenternas insamling av förpackningar och tidningar inte ingår.

Åtgärder för att öka återanvändningen

Det två översta stegen i avfallstrappan innebär att minimera uppkomsten av avfall respektive återanvändning och är per definition inte avfallshanteringsfrågor.

På flera av AÖS återvinningscentraler finns samarbete med organisationer som samlar in användbara textilier. Av 6,5 ton totalt insamlad mängd kläder av Emmaus (Tibro kommun) utgjorde insamlingen av kläder vid ÅVC 61-procent (4,0 ton). I övriga medlemskommuner har AÖS ett samarbete med Myrorna. Myrorna samlade totalt in 190,6 ton kläder i AÖS medlemskommuner, av detta mottogs drygt en tredjedel (64,4 ton) på någon av AÖS återvinningscentraler.

Från och med maj finns, förutom vid Hjo, Vårsås och Skövde ÅVC möjlighet att lämna saker på Karlborgs ÅVC för återanvändning som till exempel husgeråd och inredningsföremål. Under 2015 samlades totalt 77,2 ton sådant material in. Vid Falköpings ÅVC påbörjades ett likande samarbete med en lokal ideell förening i december. Utöver ovanstående åtgärder för att öka återanvändningen bidrar AÖS med informationsinsatser och kostnadsfri mottagning av restmaterial som lämnas från secondhand verksamheter till ÅVC.

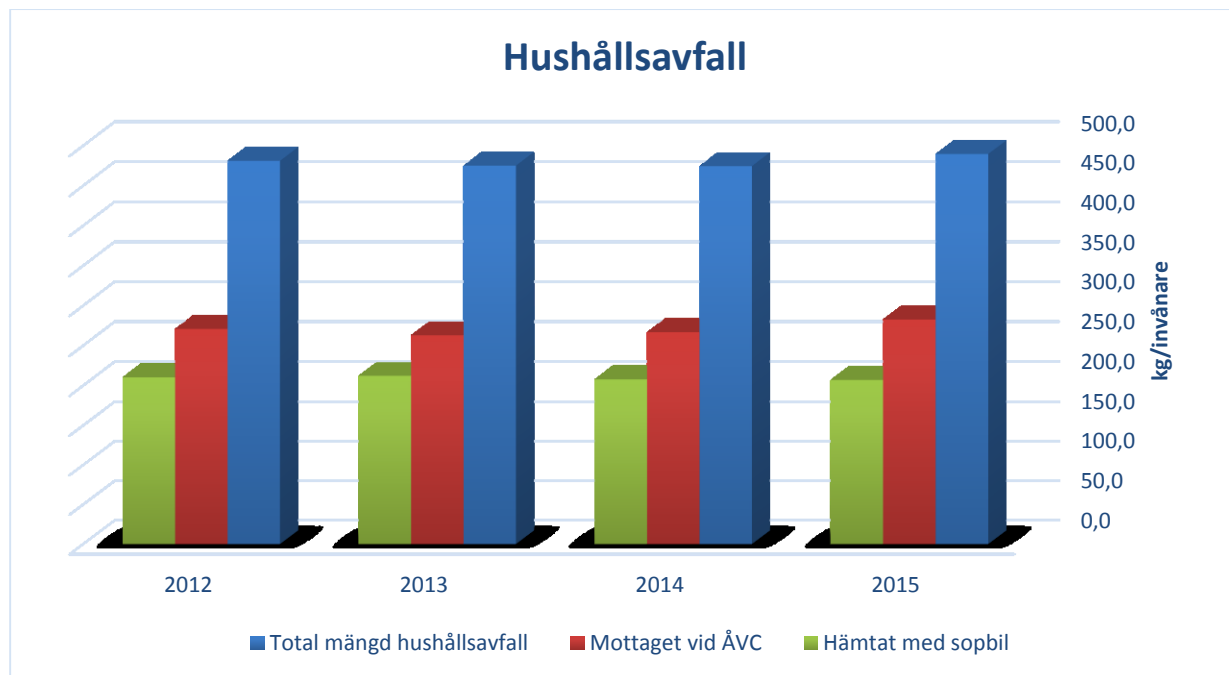

Mottagning av användbara saker vid Risängens ÅVC i Skövde

Foto Thomas Harrysson

Insamling av avfall

Via sopbilar och återvinningscentraler hanterar AÖS totalt 489,5 kg avfall per invånare vilket innebär en ökning från tidigare år och innebär att vi åter är i nivå med mängderna från 2012. Av totalt insamlad mängd avfall inom AÖS samlas något mer avfall in via återvinningscentraler än via sopbil.

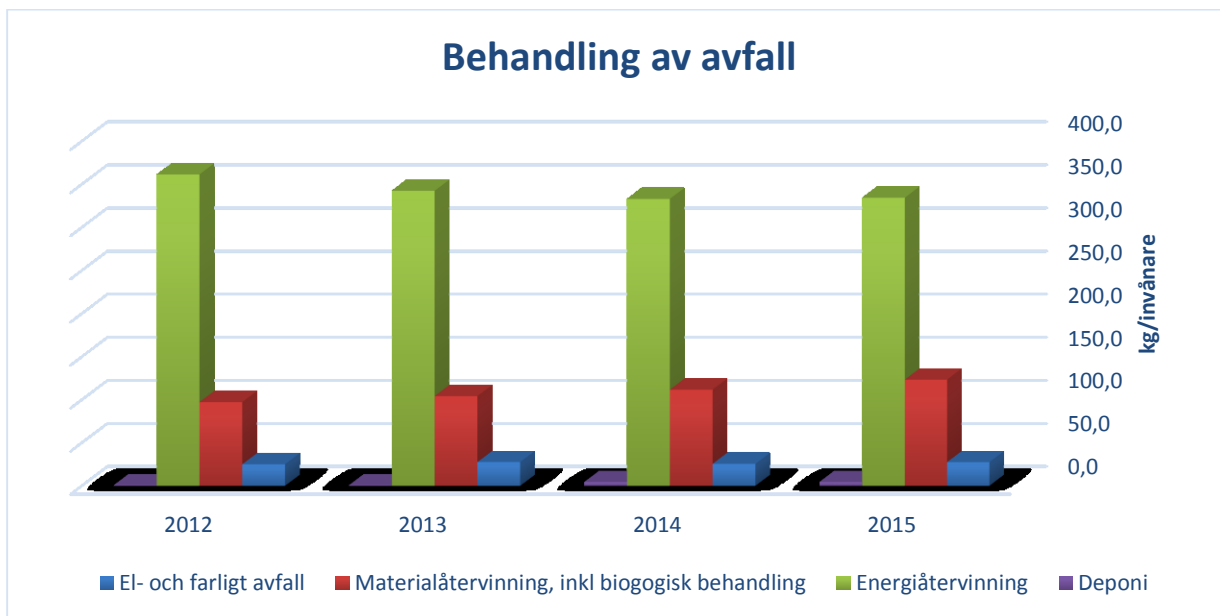
Den ökning som noteras under året utgörs av avfall vid återvinningscentraler. Mängden avfall hämtat med sopbil, 207 kg/invånare, är lägre inom AÖS än riksgenomsnittet på 228 kg/invånare.

De avfallsslag som ökat i mängd är:

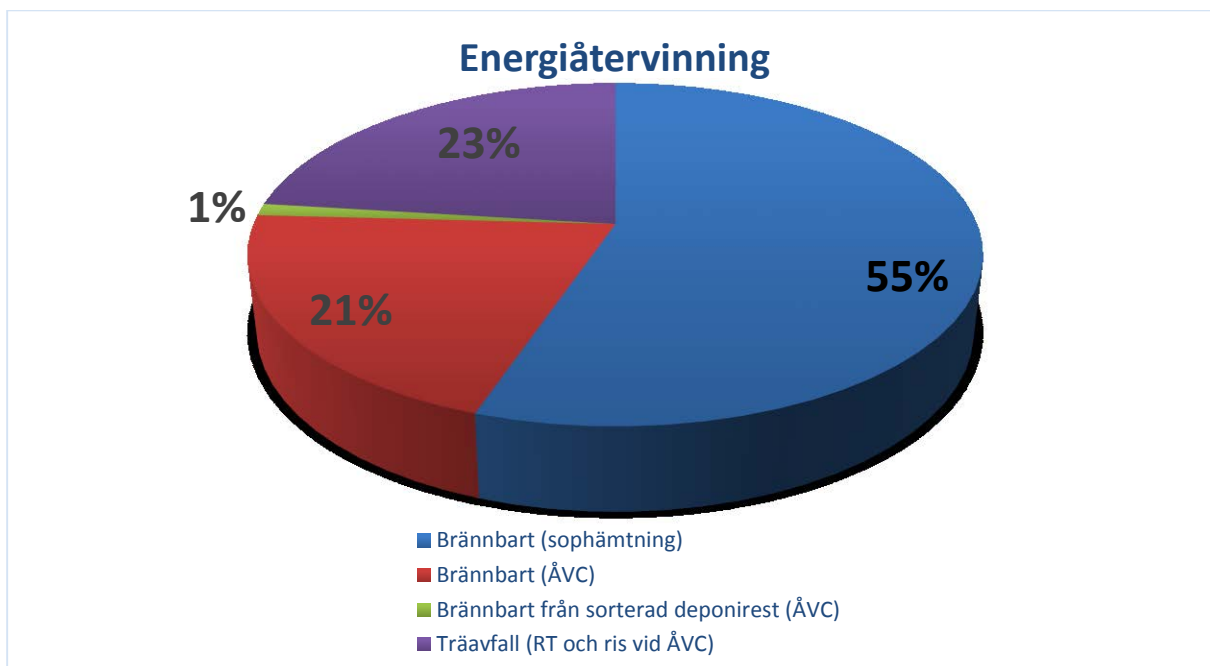
- Park- och trädgårdsavfall, antalet kommuninvånare i form av tillkomna hus och antalet som lämnar in park- och trädgårdsavfall istället för att kompostera det på den egna tomten verkar alltjämt öka, orsaken till detta är oklar.
- brännbart avfall och wellpapp, sannolikt till följd av den alltmer utbyggda insamlingen av matavfall
- impregnerat träavfall, metallskrot samt sten, kakel och klinkers etc., vilket kan vara ett tecken på ökad ombyggnation, kanske till följd av möjligheten till ROT-avdrag.

Avfallsbehandling

Mängden avfall som materialåtervinns ökar. Trots att mängden avfall till energiåtervinning minskar över åren utgör den fortsatt den största andelen av allt hushållsavfall.

Av den totala mängden avfall som levereras för produktion av fjärrvärme och elektricitet behandlas 76 procent vid Skövde värmeverk. Träavfall utgör 23 procent av avfallet och det nyttiggörs istället vid fjärrvärmeanläggningar anpassade för träavfall och skogsflis/pellets. Träavfallet ersätter därmed jungfruligt material från skogsavverkningar.

Farligt avfall

Den största andelen farligt avfall som samlas in på AÖS återvinningscentraler utgörs av elavfall och impregnerat träavfall.

Mängd elavfall och annat farligt avfall vid återvinningscentraler

Ton	2015	2014*	2013	2012
Elavfall	2 421	2 516	2 159	1 990
Impregnerat träavfall	1 085	982	822	643
Annat farligt avfall (FA)	327	369	308	345
Summa	3 833	3 867	3 289	2 978

* Från och med 2014 ingår även Skara kommuns mängder i siffrorna.

Mängden impregnerat avfall har ökat över åren, detta kan vara ett tecken på att allt fler bygger om på sina fastigheter, kanske till följd av möjligheten till ROT-avdrag.

År 2015 var mängden elavfall 17,3 kg per kommuninvånare. Mängden varierar något över åren men har legat i samma storleksordning under en längre tid. En stor del elavfall materialåtervinns.

Mottagningen av annat farligt avfall än elavfall och impregnerat träavfall fortsätter i samma nivå som tidigare.

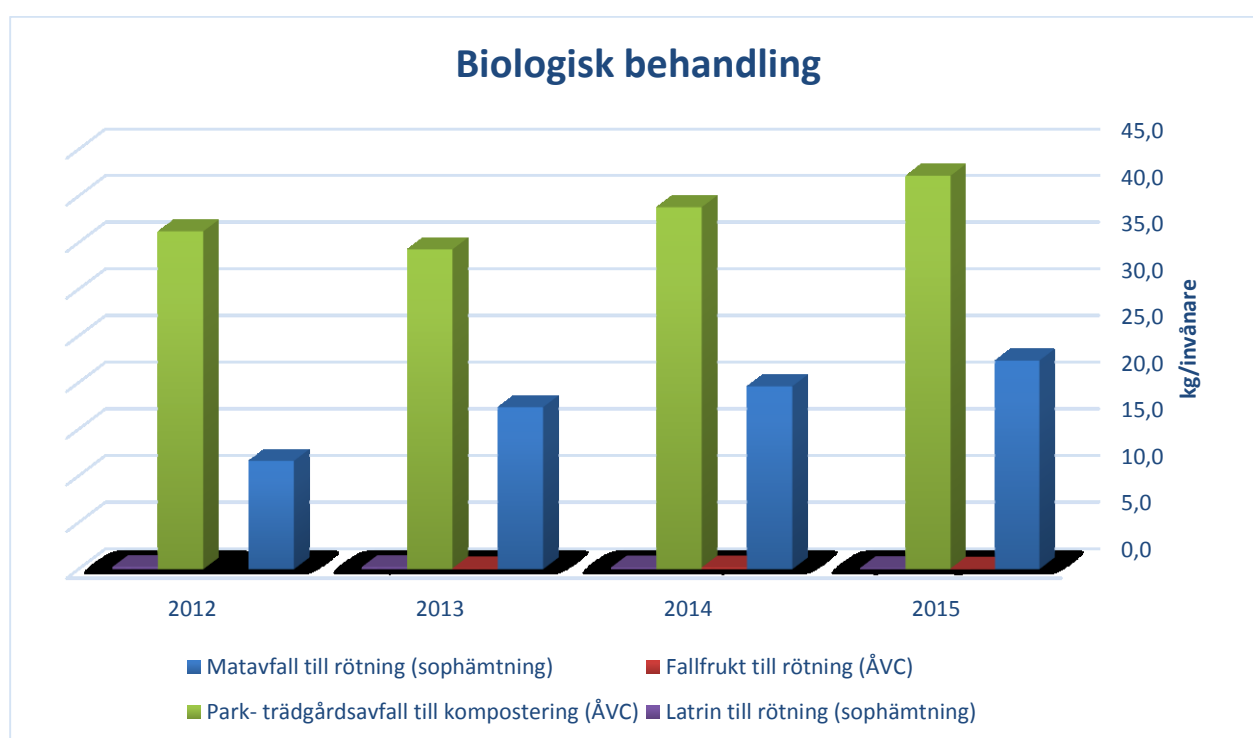
Foto Thomas Harrysson

Materialåtervinning

Av den totala ökade mängden mottaget avfall på ÅVC under 2015 (3,9 kg/invånare) utgör tre fjärdedelar avfall som hanteras via olika typer av materialåtervinning.

Materialåtervinning delas upp i återvinning med biologisk behandling och annan materialåtervinning. Exempel på biologisk behandling är rötning av matavfall, latrin och fallfrukt samt kompostering av trädgårdsavfall. Materialåtervinning via insamling av matavfall för tillverkning av biogas har ökat sedan föregående år vilket är en effekt av den pågående utbyggnaden inom AÖS. Ökningen kommer att fortsätta i takt med att fler hushåll sorterar ut matavfall.

Övrig biologisk behandling ökar också och består främst av ökad mängd park- och trädgårdsavfall. Detta material komposteras. Ökningen av park- och trädgårdsavfall står för 20 procent av den totala ökningen av insamlat material på ÅVC.

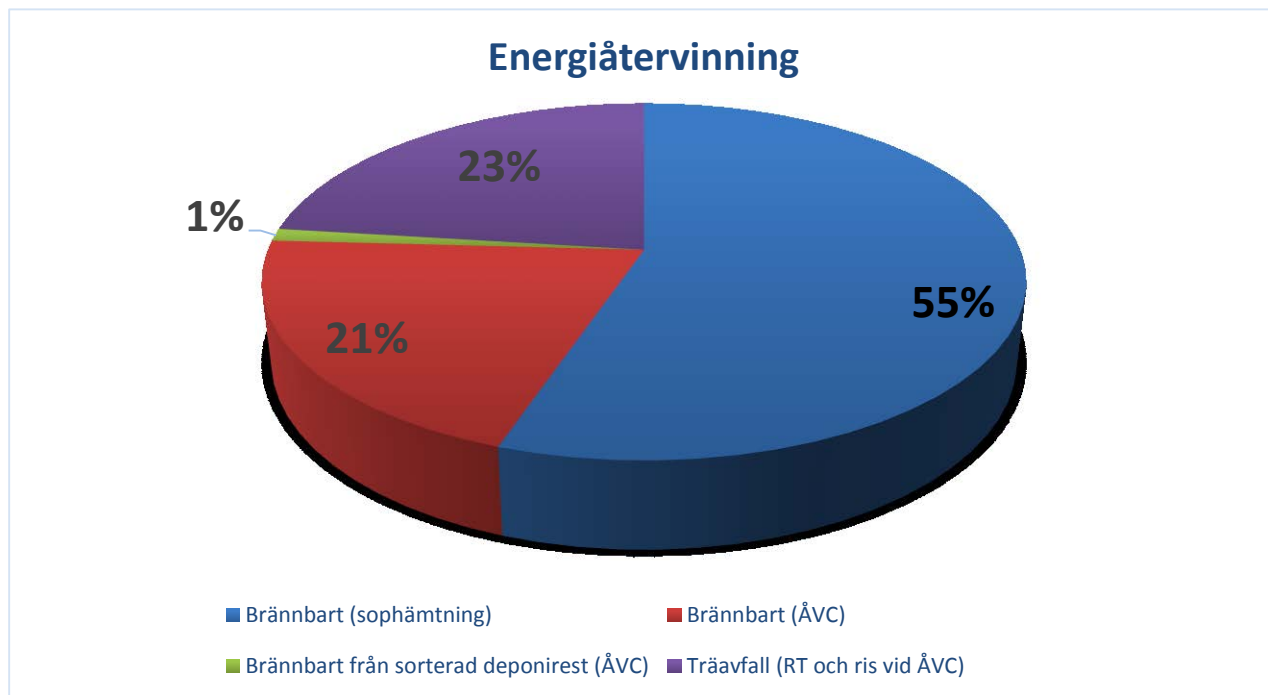

Annan materialåtervinning är exempelvis återvinning av gips och metallsrot samt användande av porslin i konstruktionsändamål vid sluttäckning. Mottagen mängd av metallsrot, wellpapp samt sten, kakel, porslin etc. har ökat och står för 36 procent av den totala ökningen av insamlat material på ÅVC.

Energiåtervinning

Energiåtervinning innebär utvinning av energin ur avfallet. Energin blir sedan fjärrvärme och elektricitet. Mängden brännbart avfall insamlat med sopbil har från föregående år minskat med 0,7 kg per invånare. Minskningen beror främst på den ökande insamlingen av matavfall.

Mängden avfall till energiåtervinning insamlat vid ÅVC har samtidigt ökat med 3,9 kg/invånare. Detta utgör en fjärdedel av den totala ökningen av mängderna insamlat vid ÅVC under året.

Deponering

Mängden avfall till deponi inom AÖS område omräknat till helår är 4,4 kg per invånare. Det är något högre än riksgenomsnittet för 2014 som var 3,4 kg enligt Avfall Sveriges rapport Svensk avfallshantering, 2015.

Förändringen från en mycket låg jämförelsesiffra tidigare år till en högre har att göra med att behandlings-sättet är vanligare vid Rödjornas ÅVC i Skara.

Mängd avfall till deponi

Ton	2015	2014*	2013	2012	2011
Avfall till deponi	613	601	83	88	82
SUMMA	613	601	83	88	82

* Från och med 2014 ingår även Skara kommuns mängder i siffrorna.

Avfallshantering Östra Skaraborg
www.aos.skovde.se

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat direktionen för kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. PwC har biträtt oss i granskningen.

Vi har granskat 2015 års delårsrapport och årsredovisning samt direktionens protokoll och handlingar inkluderande utförd och rapporterad intern kontroll. Vi har också i samband med våra granskningar haft möten med direktionens ordförande och verkställande ledningen.

Årets resultat blev ett underskott på 3,9 mnkr vilket kan jämföras med ett budgeterat underskott på 8,4 mnkr och ett i delåret prognostiserat underskott på 3 mnkr. Det planerade underskottet görs på grund av fortsatt införande av system för matavfall och ska ses mot bakgrund av ett för verksamheten stort eget kapital på 51 mnkr. Målsättningen är att fortsätta använda en del av det egna kapitalet för den fortsatta utbyggnaden av insamling av matavfall. Detta kommer enligt plan att innebära en nära halvering av det egna kapitalet under den kommande treårsperioden.

Det finansiella målet liksom alla verksamhetsmål utom ett (grönt kort införs på två ÅVC) anges som uppnådda.

Vi bedömer sammantaget att direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att den rapporterade måluppfyllelsen är bra och rättvisande.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för direktionen och direktionens enskilda ledamöter.

Skövde 2016-03-21

Lars Elinderson
Falköping

Anders Benjaminsson
Töreboda

Granskningsrapport för år 2015 Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg

Granskningen har utförts på uppdrag av revisorerna för kommunalförbundet och skett inom ramen för anslag och utifrån god revisionssed.

Granskningsinsatserna har bestått av genomgång av årets protokoll inklusive utförd och rapporterad intern kontroll, granskning av delårsrapport och underlag för den bedömning som överlämnas av revisorerna, genomgång av årsredovisningen, resultat- och balansräkning inkl. noterna och underlagen till dessa. Därutöver har ingått möten med valda revisorer och underhandskontakter med personal inom kommunalförbundet

Årets resultat blev ett underskott på 3,9 mnkr vilket kan jämföras med ett budgeterat underskott på 8,4 mnkr och ett i delåret prognostiserat underskott på 3 mnkr. Det planerade underskottet görs på grund av fortsatt införande av system för matavfall och ska ses mot bakgrund av ett för verksamheten stort eget kapital på 51 mnkr. Målsättningen är att fortsätta använda en del av det egna kapitalet för den fortsatta utbyggnaden av insamling av matavfall. Detta kommer enligt plan att innebära en nära halvering av det egna kapitalet under den kommande treårsperioden.

I handlingarna till direktionens sammanträde 2016-03-21 framgår förslag om att godkänna årsredovisningen samt att underskottet inte ska återställas med hänvisning till kommunalförbundets starka ekonomiska ställning.

Det finansiella målet liksom alla verksamhetsmål utom ett (grönt kort införs på två ÅVC) anges som uppnådda.

Jag bedömer att årsredovisningen för år 2015 på ett mycket bra sätt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Jag bedömer att resultaträkningen är rättvisande och att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, skulder och eget kapital. Den omfattar tillräckliga noter och bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Skövde 2016-03-18

Hans Axelsson

Certifierad kommunal revisor

KS § 87/16**Årsredovisning 2015 Skaraborgsvatten**

KS2016.0187

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-06	57/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	87/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisning 2015 för Skaraborgsvatten samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för år 2015.

Torbjörn Bergman (M), Ann Lindgren (S) och Gunvor Kvick (C) deltar ej i handläggningen av ärendet.

Bakgrund

Skaraborgsvatten har inkommit med årsredovisning för år 2015. Revisorerna har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för år 2015.

Handlingar

Årsredovisning 2015 Skaraborgsvatten - TU

Årsredovisning Skaraborgsvatten 2015

Revisionsberättelse Skaraborgsvatten 2015

Delges

Skaraborgsvatten

Ekonomichefen

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten
Org nr 222000-0281

Skaraborgsvatten

Årsredovisning för räkenskapsåret 2015

Kommunalförbundets direktion avger följande årsredovisning.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	13
- balansräkning	14
- kassaflödesanalys	15
- noter	16

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Förbundets verksamhet

Historik

Skaraborgsvatten tidigare Skaraborgs vattenverksförbund bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner med uppgift att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Den nu gällande förbundsordningen som reglerar verksamheten antogs av medlemskommunerna under 1998. Sedan förbundets anläggningar togs i drift 1959 fram till och med 2015, har förbundet levererat 435 miljoner m³ dricksvatten av hög kvalitet och med mycket hög tillgänglighet.

Organisation

Skövde, Skara och Falköpings kommuner är sammanslutna till ett kommunalförbund med direktion för obestämd tid enligt bestämmelserna i kommunallagen, med ändamål att förse medlemmarna med dricksvatten.

Direktionens ledamöter tillsätts av medlemskommunerna enligt följande: Skövde tillsätter tre ordinarie ledamöter och tre ersättare och Skara och Falköping tillsätter två ordinarie ledamöter och två ersättare vardera.

Personalen utgörs av en direktör/förvaltningschef samt fem tekniker. Vid större driftstörningar kan personalen utökas med personal från medlemskommunerna enligt avtal.

Vattenkvalitet

Skaraborgsvatten skall leverera vatten med högsta möjliga kvalitet, med minsta möjliga mängd av kemiska tillsatser.

Skaraborgsvatten skall upprätthålla en god drift- och egenkontroll av vattenkvalitén.

Skaraborgsvatten skall aktivt medverka i Vätternvårdsförbundet för att säkerställa råvattenkvalitén.

Omvärldsanalys

Skaraborgsvatten är medlem i Vätternvårdsförbundet vars syfte är att bevara sjöns egenart och samordna åtgärder, övervakningsprogram och forskning i och omkring Vättern.

Eftersom anläggningen har varit i drift sedan 1959 finns det ett stort underhållsbehov. Förbundet följer sin plan för investeringar i framförallt ledningsnätet.

Flerårsöversikt

	2015	2014	2013	2012	2011
Allmänt					
Antal anställda	6	7	7	7	7
Budgetomslutning					
Verksamhetens nettoresultat, tkr	12 076	12 901	9 054	3 453	345
Personalkostnader, tkr	4 527	4 554	4 757	5 880	4 339
Nettoinvesteringar, tkr	9 945	11 424	4 222	19 278	6 427
Resultat					
Årets resultat, tkr	11 666	13 403	9 536	3 409	133
Eget kapital, tkr	77 277	65 610	52 208	42 671	39 263
Finansiering					
Vattenintäkt, tkr	30 114	30 558	27 236	22 059	17 036
Övriga intäkter, tkr	61	53	480	122	364
Nyckeltal					
Soliditet %	74	70	66	62	80

Måluppfyllelse

Verksamhetsmål

Skaraborgsvatten skall till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera vatten av god kvalitet. Verksamhetsmålet är uppfyllt.

Leveranser

Förbundet har under året utan avbrott producerat cirka 8,4 miljoner m³ vatten av god kvalitet, vilket är en minskning med cirka 400 000 m³ mot föregående år.

Till enskilda abonnenter samt Tidaholms och Hjo kommuner har levererats 232 761 m³.

Den interna vattenförbrukningen till filterspolning med mera har varit 132 351 m³.

Vattenpriset har under året varit 3,60 kr/m³ till medlemskommunerna och 5 kr/m³ till enskilda abonnenter för renvatten respektive 2,50 kr/m³ för råvatten.

Medelproduktionen har under året varit 23 014 m³/d och den största dygnsförbrukningen 27 876 m³, vilken inträffade den 2 juli. Den procentuella fördelningen av kommunernas förbrukning har varit Skövde 52,4 %, Skara 21,1 % och Falköping 26,5 %.

Distribution

Förbundet förvaltar cirka 110 km vattenledningar i dimensioner från 300 mm till 800 mm, av dessa utgör cirka 24 km utbyte/dubbling.

Utöver normalt underhåll av ledningsnätet har följande händelser noterats under året:

- Etapp 3 på råvattenledningen, dubblingen av sträckan mellan Vreten och Fröjered har tagits i drift under sommaren med ytterligare ökad självrynningsskapacitet till följd, vilket sparar energi samtidigt som det ökar leveranssäkerheten.
- Skaraledningen -bygge av ny ventilkammare för ihopkoppling och mätning av den reilineade dubbleringsledningen.
- Ny intagsledning -ytterligare projekteringsarbeten för framtagande av förfrågningsunderlag som beräknas vara klart tidigt 2016.
- Några nya enskilda abonnenter har tillkommit under året samt byte av vattenmätare.
- Rönjning av sly i ledningsgatorna.

Processdatasystem

Under januari månad har funktionsprov på plats utförts, ett så kallat SAT (Site Acceptance Test), av det uppdaterade processdatasystemet ABB 800xA. Skaraborgsvatten övertog systemet 2015-02-02.

- Styrprogrammen i undercentralen i Borgunda, samt databasen och processbilderna i det överordnade systemet, har modifierats och kompletterats, bland annat med funktioner för varvtalsreglering av pump B8.
- Antivirusprogrammen har uppdaterats periodiskt med av leverantören verifierade versioner.
- Planerat förebyggande underhåll har utförts av leverantören under november månad.
- Ett flertal garantianmärkningar har åtgärdats.
- Ny dokumentation över styrprogrammen i de yttre undercentralerna (Hjällö, Hökensås, Ljuslingsbacken, Skövde, Kårstorp, Bjällum, Skara, Torbjörntorp och Falköping) har upprättats.

EI

Utöver normalt underhåll av förbundets elanläggningar har under året följande genomförts:

- Hjällö: Ombyggnad strömförsörjning belysning och ventilation, byte av belysningsarmaturer, uttag och kabel.
- Ljuslingsbacken: Utbyte av belysningsarmaturer, uttag och kabel.
- Borgunda: Utbyte av belysningsarmaturer, uttag och kabel i varmlager. Framdragning av elkraft samt installation av belysning och värmepump i nya förrådet. Projektering för nytt lågspänningsställverk.
- Torbjörntorp: Utbyte av belysningsarmaturer, uttag och kabel.

Bygg och maskin

Utöver normalt underhåll av förbundets fastigheter och maskiner har följande genomförts under året:

- Nya varmförråd/garaget klart, installerat all vvs.
- Upprustning av förråd i vattenverket, målat, ny belysning samt nya hyllor.
- Upprustning av Hjällö pumpstation, invändig målning och ny belysning.
- Utbyte av äldre garageportar vid vattenverket i Borgunda.
- Byte av pump och motor B8 till Skövde i vattenverket.
- Utbyte av en del gamla gjutjärnsrör till rostfritt samt ventiler i pumpsalen med anledning av pumpbyte.
- Byte av tätningar i pump T3 i Torbjörntorp.
- Omläggning av tak på pumpstation och reservoar i Torbjörntorp.

Reservvatten

Skaraborgsvatten har tillsammans med Tidaholms kommun skapat ett intentionsavtal om att lösa reservvattenfrågan, Tidaholms kommun har under året arbetat med berörda fastighetsägare.

Ekonomiska mål

Direktionen har beslutat att justera de ekonomiska målen till:

- Att successivt höja avgifterna till en nivå där årliga investeringar betalas med egna medel.
- Att lånefinansiera investeringarna med maximalt 50 procent under en övergångstid till och med år 2018.

Utvärdering av ekonomiska mål

- Priset till medlemskommunerna har höjts från 3,5kr/m³ 2014 till 3,6kr/m³ 2015 vilket har gjort att 2015 års investeringar har kunnat betalas med egna medel, därmed är målet uppfyllt.
- Behovet av lånefinansiering av investeringar har minskat på grund av att arbetet med att dubbla ledningsnätet har förskjutits, därmed är målet uppfyllt. Förbundet budgeterar ett positivt resultat för att kunna egenfinansiera investeringar.

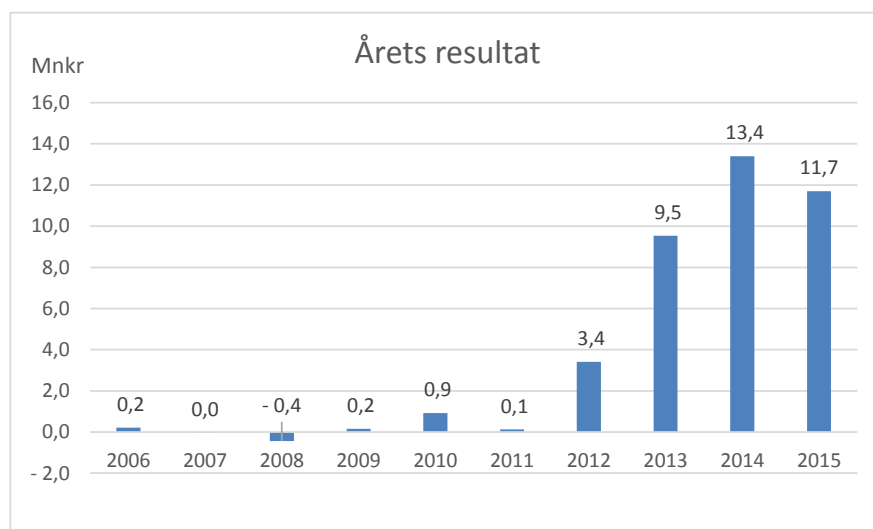
Analys av ekonomi och ställning

Årets resultat enligt balanskravet	2015	2014	2013	2012	2011
Resultat enligt resultaträkning	11 666	13 403	9 536	3 409	133
Avgår samtliga realisationsvinster			-891	-311	284
Synnerliga skäl					
Balanskravsresultat	11 666	13 403	8 645	3 098	417

Ekonomisk redogörelse

Årets resultat

Årets resultat är 11 666 tkr. Det budgeterade resultatet är 10 721 tkr. Anledningen att resultatet är bättre än budgeterat beror framförallt på lägre elkostnader med cirka 700 tkr samt lägre avskrivningar 1 000 tkr vilket beror på att dubblering av ledningsnät har förskjutits i tid.

Årets investeringar

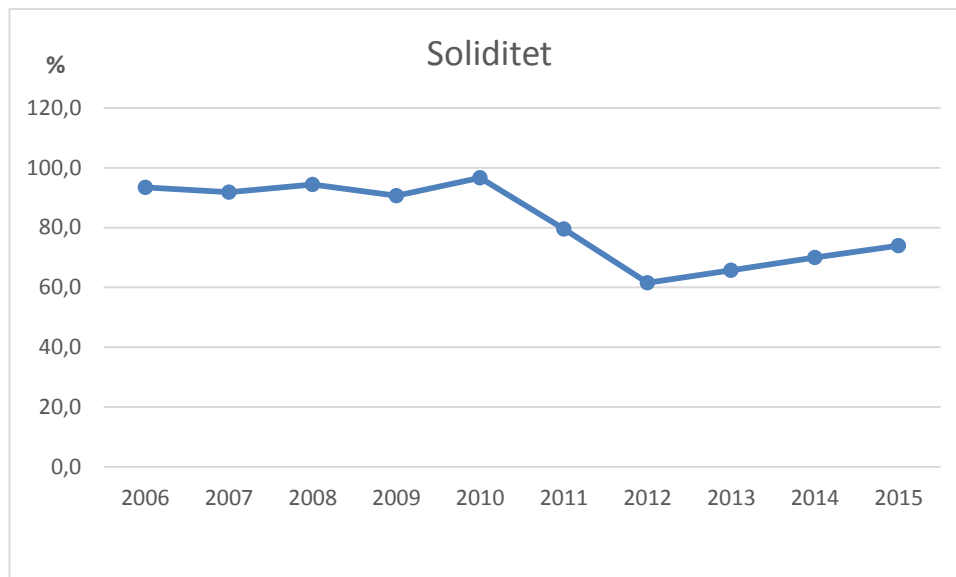
Investeringarna för 2015 uppgår till 9 945 tkr. De största investeringarna är gjorda på Dubblering av ledningsnätet med 3 421 tkr, Garagebyggnad 2 350 tkr, Skaraledning 1 877 tkr samt byte pumpar 1 158 tkr.

Vattenpriset

Det pris som medlemskommunerna betalar för dricksvatten är fortfarande lågt, 3,6 kr/m³ fritt levererat till respektive kommuns reservoar. Priset är jämförbart med andra dricksvattenproducenter i landet som har liknande organisationsform.

Soliditeten

Soliditeten visar hur stor andel av de totala tillgångarna som ägarna har finansierat. Soliditeten har under året ökat från 70 procent per 141231 till 74 procent per 151231.

Intäkter

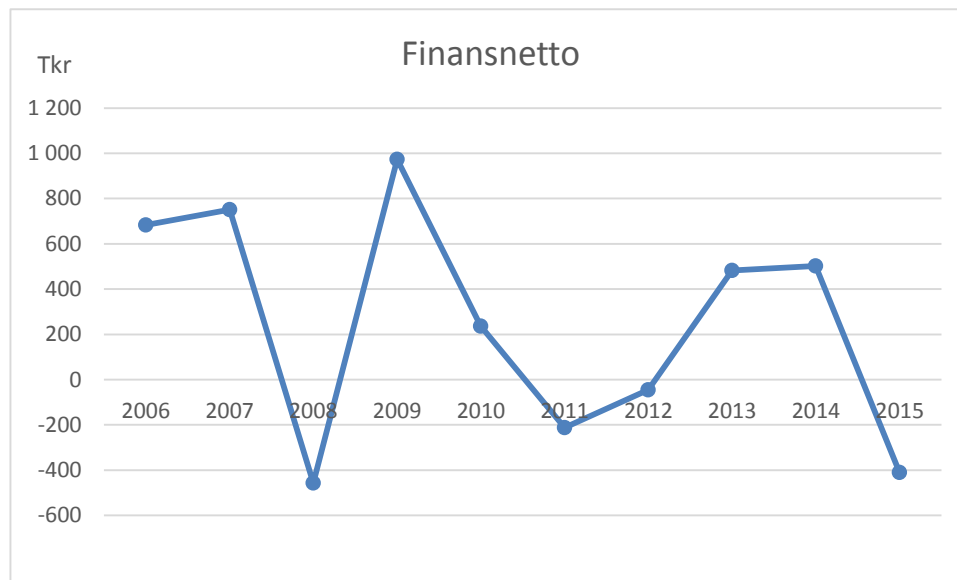
Verksamhetens intäkter har minskat med 436 tkr jämfört med föregående år och mot budget med 1 925 tkr vilket beror på minskade vattenleveranser.

Kostnader

Verksamhetens kostnader har minskat med 217 tkr jämfört med föregående år vilket framförallt beror på minskad elförbrukning. Den elektriska energiförbrukningen har varit 6 012 403 kWh jämfört med 6 262 882 kWh för 2014.

Finansnetto

De finansiella intäkterna under året uppgår till 16 tkr. De finansiella kostnaderna uppgår till 426 tkr. Jämfört med budget så har finansnettot förbättrats med 86 tkr. Jämfört med föregående år så är det en försämring med 912 tkr vilket beror på 2014 års försäljning av värdepapper.

Likvida medel

Skarborgsvatten har ett eget bankkonto, ett underkonto till det koncernkonto som Skövde kommun har i Nordea. Saldot vid utgången av 2015 var 20 794 tkr.

Detta är en ökning i förhållande till föregående års behållning med 5 555 tkr vilket beror på det positiva resultatet samt lägre investeringsnivå 2015.

Materiella anläggningstillgångar

Kvarvarande bokfört värde på ledningsnät, vattenreservoarer, vattenverk och pumpstationer uppgår till 68 435 tkr därtill kommer ett kvarvarande bokfört värde på maskiner, inventarier och transportmedel på 10 908 tkr.

Pensionsförvaltning

Skarborgsvattens pensioner hanteras via försäkringslösning.

Väsentliga personalförhållanden

LEDAMÖTER I DIREKTIONEN SAMT REVISORER.

Ledamöter:

Torbjörn Bergman, ordf.	Skövde	<u>Ersättare:</u> Nicklas Johansson	Skövde
Gunvor Kvick, v ordf.	"	Bengt-Owe Ottosson	"
Ann Lindgren	"	Per Johansson	"
Rolf Källman	Skara	Rolf Kvarndal	Skara
Håkan Ehn	"	Ann-Christine Hellman	"
Ed Kahrs	Falköping	Erik Norèn	Falköping
Roger Lundberg	"	Vanja Wallemyr	"

Direktionen har under året haft fyra sammanträden.

Revisorer

Ordinarie:

Birgitta Johansson	Skövde	<u>Ersättare:</u> Ingrid Bäfman	Skövde
Barbro Berg	Skara	Freddie Wendin	Skara
Lars Elinderson	Falköping	Kerstin Allestam	Falköping

PERSONALFÖRTECKNING

Carl Doverholm	Förvaltningschef/dir
Ive Palmborg	Processdatateknik
Stellan Andersson	Elteknik
Sören Pettersson	Maskinteknik / ledningsnät
Marcus Svensson	Bygg/fastighet/fordons teknik
Anders Johansson	Processteknik, miljöfrågor mm

Utbildningar

Förbundets personal har genomgått utbildning för motorsågskörkort.

Sjukfrånvaro

	2015	2014
Total sjukfrånvaro	0 %	0 %

Personalvård

Företagshälsovården inom förbundet är ordnad genom anslutning till Previa och Urohälsan.

Personalsammansättning

Medelantal anställda

2015		2014	
Medelantal anställda	Varav män	Medelantal anställda	Varav män
6	6	7	7

Miljöredovisning

Skaraborgsvatten är from 2013 och tillsvidare miljödiplomerade.

Förbundet genomför fortlöpande uppföljning och kontroll av möjliga energisparåtgärder.

Vattenkemi

För kloramintbildning och desinfektion av vattnet, har förbrukats cirka 0,55 ton ammoniak och cirka 44,5 ton natriumhypoklorit. För alkalinitetshöjning och pH-justering har förbrukats cirka 75,5 ton koldioxid och cirka 97,5 ton kalk.

Kemikaliekostnaden inklusive hyra av flaskor samt gastank har totalt uppgått till cirka 483 tkr. För desinfektion använder vi även UV-ljus som medfört en service kostnad på 175 tkr.

Vattenanalyser med avseende på pH-värde och kloröverskott för kontroll och processtyrning, har utförts dagligen av driftsledaren. Mikrobiologiska och kemiska vattenprov enligt Livsmedelsverkets föreskrifter SLV FS 2001:30 och fastställt kontrollprogram har skickats till Eurofins AB, Jönköping för analys. Under året har 52 dricksvattenprover, 27 råvattenprover och 52 nätprover enligt ordinarie protagningsprogram analyserats ur mikrobiologisk och kemisk synpunkt.

Av de 52 proverna var 48 godkända med god marginal, såväl mikrobiologiskt som kemiskt. Av de fyra övriga bedömdes ett av proverna som otjänligt. Detta prov blev troligen förväxlat med råvattensprovet från samma datum den 27/7. De övriga tre proverna var tjänliga med anmärkning, var av två beroende på en något förhöjd turbiditet (grumlighet), samt ett med förhöjd bakteriehalt vid 22 grader. Grumligheten i de aktuella proverna har inte gett utslag i vårt eget övervakningssystem och kan eventuellt bero på ett analysfel.

Utöver dessa prover har förklorerat inkommande råvatten till Borgunda analyserats med avseende på mikroorganismer vid tio olika tillfällen.

De mikrobiologiska proverna på förklorerat råvatten var samtliga inom marginalen för godkänt dricksvatten.

Dessutom har ytterligare ett prov analyserats med avseende på Cryptosporidium och Giardia. Ingen förekomst av Cryptosporidium eller Giardia i det aktuella provet för dessa.

Vattenbehandling

Prover som tagits och analyserats utöver ordinarie provtagningschema har innefattat extra provtagning på Hjällö pumpstation omfattande mikroorganismer så som, Clostridium, Cryptosporidium och Giardia.

Dessutom har ytterligare tio extraprover tagits på klorerat råvatten i Borgunda med avseende på bakterier. Samtliga klorerade råvattenprover har hållit dricksvattenkvalitet. Förbundet har även under 2015 hjälpt anslutna vattenföreningar med provtagning enligt regelverket för LIVSFS 2001:30. Fördelarna för Skaraborgsvatten med detta är bland annat en bättre bild av vattenkvaliteten ute i distributionsnätet.

Under året har Skaraborgsvatten på uppmaning av förbundets tillsyningsmyndighet (MÖS) genomfört en så kallad MBA (mikrobiologisk barriäranalys). Detta för att säkerställa att vattenverkets barriärhöjd är tillräcklig för leverans av ett säkert och hälsosamt dricksvatten. Miljönämndens bedömning efter granskning av resultaten är att Skaraborgsvatten följer lagstiftningen och levererar ett mikrobiologiskt säkert dricksvatten. Man ansåg dock att marginalen var väldigt liten.

Viktiga händelser efter balansdagen

Det har inte inträffat några väsentliga händelser efter balansdagen.

Framtidsbedömning

Förbundet gör positiva resultat för att kunna betala investeringar med egna medel.

Resultaträkning	Not	2015	2014
Verksamhetens intäkter	2	30 175	30 611
Verksamhetens kostnader	3, 4, 5	-14 315	-14 532
Avskrivningar	6, 7	-3 784	-3 178
Verksamhetens nettoresultat		12 076	12 901
Finansiella intäkter	8	16	986
Finansiella kostnader	9	<u>-426</u>	<u>-484</u>
Resultat före extraordinära poster		11 666	13 403
Årets vinst	10	<u>11 666</u>	<u>13 403</u>

Balansräkning	Not	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Byggnader och tekniska anläggningar	6	68 435	62 903
Maskiner, inventarier och fordon	7	10 908	10 313
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
	11	<u>15</u>	<u>15</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>79 358</u>	<u>73 231</u>
Omsättningstillgångar			
Fordringar	12	4 871	5 257
Kassa och Bank	13	<u>20 794</u>	<u>15 239</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>25 665</u>	<u>20 496</u>
Summa tillgångar		<u>105 023</u>	<u>93 727</u>
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Eget kapital	14	65 610	52 208
Årets vinst	10	<u>11 666</u>	<u>13 402</u>
Summa eget kapital		<u>77 276</u>	<u>65 610</u>
Skulder			
Långfristiga skulder	15	23 000	23 000
Kortfristiga skulder	16	<u>4 747</u>	<u>5 117</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>105 023</u>	<u>93 727</u>
Panter och ansvarsförbindelser			
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>		Inga	Inga
<u>Ansvarsförbindelser</u>			

Kassaflödesanalys	2015	2014
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	11 666	13 402
<u>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</u>		
Av- och nedskrivningar	3 784	3 179
Övriga ej likviditetspåverkande poster	<u>36</u>	<u>-864</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	15 486	15 717
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	386	1 200
Ökning/minskning kortfristiga skulder	<u>-372</u>	<u>890</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	15 500	17 807
Investeringsverksamheten		
Investering i materiella anläggningstillgångar	-9 945	-19 276
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	=	<u>7 851</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-9 945	-11 425
Finansieringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	5 555	6 382
Likvida medel vid årets början	<u>15 239</u>	<u>8 857</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>20 794</u>	<u>15 239</u>

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gräns för materiella tillgångar. Anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda avskrivningar.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Komponentavskrivningar har införts under 2015. Det som fanns innan 2015 har gåtts igenom med avseende på väsentlighet och mindre justeringar har gjorts.

Not 2 Verksamhetens intäkter

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Vattenförsäljning		
Skövde	15 154	15 516
Skara	6 092	6 489
Falköping	7 659	7 329
Övriga (Tidaholm, Hjo och enskilda abonnenter)	1 209	1 224
Övriga verksamhetsintäkter	<u>61</u>	<u>53</u>
Summa	<u>30 175</u>	<u>30 611</u>

Not 3 Löner och arvoden

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Arvoden	41	62
Månadslön, semesterersättning	2 548	2 812
Övertid, ob, jour och beredskap	691	525
Förändring semesterlöneskuld	-400	-105
Ersättningar, traktamenten	<u>20</u>	<u>45</u>
Summa	<u>2 900</u>	<u>3 339</u>

Not 4 Personalkostnader

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	906	914
Pensionskostnader	526	149
Löneskatt	125	36
Grupplivförsäkring	6	6
Övriga personalkostnader	<u>65</u>	<u>111</u>
Summa	<u>1 628</u>	<u>1 216</u>

Not 5 Verksamhetens kostnader

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Elektrisk energi	5 327	5 544
Personalkostnader	4 527	4 554
Reparation och underhåll	750	431
Övriga främmande tjänster (röjning ledning, ek tjänster)	1 011	554
Övriga verksamhetskostnader (vattenuttagsavgift, kemikalier)	<u>2 700</u>	<u>3 449</u>
Summa	<u>14 315</u>	<u>14 532</u>

Not 6 Byggnader och tekniska anläggningstillgångar

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Ingående anskaffningsvärden	92 085	80 176
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter	7 860	13 940
- Försäljningar och utrangeringar	-	<u>-2 031</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	99 945	92 085
Ingående avskrivningar	-29 182	-29 182
- Försäljningar och utrangeringar	-	2 031
- Årets avskrivningar	<u>-2 328</u>	<u>-2 031</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-31 510	-29 182
Utgående restvärde enligt plan	68 435	62 903

Not 7 Maskiner, inventarier och fordon

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Maskiner, inventarier och		
Ingående anskaffningsvärden	17 096	12 167
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	2 085	5 336
- Försäljningar och utrangeringar	<u>-43</u>	<u>-408</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	19 138	17 095
Ingående avskrivningar	-6 782	-6 010
Årets förändringar		
- Försäljningar och utrangeringar	8	375
- Avskrivningar	<u>-1 456</u>	<u>-1 147</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 230	-6 782
Utgående restvärde enligt plan	<u>10 908</u>	<u>10 313</u>

Not 8 Finansiella intäkter

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Räntor	16	90
Värdejustering värdepapper	-	896
Summa	<u>16</u>	<u>986</u>

Not 9 Finansiella kostnader

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Räntekostnader	<u>426</u>	<u>484</u>
Summa	<u>426</u>	<u>484</u>

Not 10 Årets resultat

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Årets resultat enligt resultaträkningen	<u>11 666</u>	<u>13 402</u>
Resultat enligt balanskravet	11 666	13 402
Summa justerat resultat	11 666	13 402

Not 11 Finansiella anläggningstillgångar

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Andelar i Borgunda belysningsföretag	<u>15</u>	<u>15</u>
Summa	<u>15</u>	<u>15</u>

Not 12 Fordringar

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Kundfordringar	3 627	5 071
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 241	182
Övriga kortfristiga fordringar	<u>3</u>	<u>4</u>
Summa	<u>4 871</u>	<u>5 257</u>

Not 13 Kassa och bank

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Bank	<u>20 794</u>	<u>15 239</u>
Summa	<u>20 794</u>	<u>15 239</u>

Not 14 Eget kapital

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Eget Kapital		
Ingående eget kapital	65 610	52 208
Årets resultat	<u>11 666</u>	<u>13 402</u>
Utgående eget kapital	<u>77 276</u>	<u>65 610</u>

Not 15 Långfristiga skulder

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Ingående låneskuld	<u>23 000</u>	<u>23 000</u>
Utgående låneskuld	<u>23 000</u>	<u>23 000</u>

	2015	2014
Förfallotider		
Låneskuldens struktur - lånelängd		
Andel rörliga lån		
Andel som förfaller inom 3 år	100 %	100 %
Andel som förfaller mellan 3-5 år		
Andel som förfaller efter 5 år		
Summa	100 %	100 %

Räntor		
Låneskuldens struktur - räntor		
Andel med rörlig ränta	30 %	30 %
Andel med fast ränta	70 %	70 %
Summa	100 %	100 %

Not 16 Kortfristiga skulder

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Leverantörsskulder	2 276	2 450
Löneskulder inklusive semesterlöner	387	803
Övriga kortfristiga skulder	856	215
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	<u>1 228</u>	<u>1 649</u>
Summa	<u>4 747</u>	<u>5 117</u>

Kommunfullmäktige i medlemskommunerna -
Skövde, Falköping, Skara

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat direktionen för kommunalförbundet Skaraborgsvatten.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll, räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Det innebär att vi i årets granskning tagit del av direktionens protokoll och handlingar samt granskat delårsrapport och årsredovisningen inkl. underlagen till resultat- och balansräkning. I samband med granskningarna har vi träffat kommunalförbundets ledning.

Årets ekonomiska resultat redovisas till 11,7 mnkr vilket kan jämföras med ett prognosticerat resultat i delåret på 12,1 mnkr och budgeterat resultat för året på 10,7 mnkr. I det budgeterade resultatet ligger en höjning av vattenpriset med 10 öre som görs för att egenfinansiera investeringarna och då framförallt dubblering av ledningsnätet. Arbetet med detta har dock förskjutits i tid vilket lett till lägre avskrivningar med 1 mnkr som tillsammans med lägre elkostnader på ca 0,7 mnkr är förklaringar till att resultatet är högre än budgeterat.

De två finansiella målen om att höja avgifterna till en nivå där årliga investeringar betalas med egna medel samt lånefinansiera investeringar med maximalt 50 % till och med år 2018 anges båda ha uppnåtts. Verksamhetsmålet om att till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera vatten av god kvalitet anges också uppnått.

Vi bedömer att direktionen i kommunalförbundet Skaraborgsvatten i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att den interna kontrollen i allt väsentligt varit tillräcklig.

Vi bedömer att de finansiella såväl som det verksamhetsmässiga målet har uppnåtts.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt direktionens enskilda ledamöter.

Borgunda 2016 03 21

Birgitta Johansson
Skövde

Lars Elinderson
Falköping

Barbro Berg
Skara

Granskningsrapport för år 2015 Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Granskningen har utförts på uppdrag av revisorerna för kommunalförbundet och skett inom ramen för anslag och utifrån god revisionssed.

Granskningsinsatserna har bestått av genomgång av årets protokoll, granskning av delårsrapport och underlag för revisorernas överlämnade bedömning, genomgång av årsredovisningens förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning inkl. noterna och underlagen till dessa. Därutöver har ingått möten med valda revisorer och underhandskontakter med kommunalförbundets ledning och ekonom.

Granskningen har inte givit anledning till kritik.

Årets ekonomiska resultat redovisas till 11,7 mnkr vilket kan jämföras med ett prognosticerat resultat i delåret på 12,1 mnkr och budgeterat resultat för året på 10,7 mnkr. I det budgeterade resultatet ligger en höjning av vattenpriset med 10 öre som görs för att egenfinansiera investeringarna och då framförallt dubblering av ledningsnätet. Arbetet med detta har dock förskjutits i tid vilket lett till lägre avskrivningar med 1 mnkr som tillsammans med lägre elkostnader på ca 0,7 mnkr är förklaringar till att resultatet är högre än budgeterat.

De två finansiella målen om att höja avgifterna till en nivå där årliga investeringar betalas med egna medel samt lånefinansiera investeringar med maximalt 50 % till och med år 2018 anges båda ha uppnåtts. Verksamhetsmålet om att till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott leverera vatten av god kvalitet anges också uppnått. Jag gör ingen annan bedömning av måluppfyllelsen.

Vi bedömer att årsredovisningen för år 2015 i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Övriga iakttagelser/rekommendationer:

I årsredovisningen lämnas information av teknisk natur vilket är bra men jag skulle gärna se information kring hur långt man kommit i dubbleringen av ledningsnätet jämfört med plan och orsaker till förseningar. Detta intressant ur ett externt perspektiv också mot bakgrund av avgiftshöjningen för detta ändamål.

I det som granskats har jag inte noterat några brister ur intern kontroll synpunkt men då direktionen har ansvar för att det finns en tillräcklig intern kontroll bör man anta en internkontrollplan som direktionen arbetar fram utifrån en väsentlighet och riskbedömning. Det bör här poängteras att internkontroll inte bara omfattar ekonomi.

Skövde 2016-03-18

Hans Axelsson

Certifierad kommunal revisor

KS § 83/16**Årsredovisning 2015 Miljösamverkan Östra Skaraborg**

KS2016.0194

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-20	67/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	83/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen 2015 för Miljösamverkan Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och dess enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2015.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2015.

Revisorerna har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och dess enskilda ledamöter för 2015.

Handlingar

Årsredovisning 2015 Miljösamverkan Östra Skaraborg, TU

Årsredovisning 2015 Miljösamverkan Östra Skaraborg

Revisionsberättelse

Protokollsutdrag 2016-03-18, § 1 Miljösamverkan Östra Skaraborg

Delges

Miljösamverkan Östra Skaraborg

Årsredovisning

Årsredovisning 2015

Miljösamverkan östra Skaraborg

**MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG**

BESÖKSADRESS
Hertig Johans torg 2

Skövde

TELEFON

0500-49 36 30

FAX

0500-41 83 87

E-POST

miljoskaraborg@skovde.se

WEBBPLATS

www.miljoskaraborg.se

Beslutad av direktionen för Miljösamverkan östra
Skaraborg den 18 mars 2016, § 1.

LWC

Ordförandena har ordet

Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS) har 2015 påbörjat sin andra mandatperiod. Kommunalförbundet består av de fem kommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Det är alltså en ung organisation i utveckling även om fler rutiner och arbetssätt nu börjar finna sina former.

De metoder som används med så kallade sprintar innebär att företag och näringsverksamheter får ett återkommande besök. Detta har visat sig ge stor nytta för såväl företag och verksamheter som för miljön.

Medarbetarnas engagemang och en vilja att utvecklas är stor och driver förändringsarbetet framåt. Kommunalförbundet har rönt uppmärksamhet från andra med många studiebesök från olika delar av landet. Vi noterar särskilt Livsmedelsverkets generaldirektör Stig Orustfjord som vid sitt besök i januari 2015 konstaterade att han aldrig mött en så välskött och effektiv verksamhet.

Det genomförda årets verksamhet har i stort sett följt plan och antalet kontroll- och tillsynsinsatser är närmare 3 000. Den egenkontroll som görs i olika verksamheter visar sig nu allt mer. Inom livsmedelskontrollen har antalet inspektioner minskat med 35 procent, vilket främst förklaras med att livsmedelskontrollen har betydligt färre uppföljande kontroller. Detta beror främst på att verksamheterna sköter sig bättre.

Verksamheter som har en väl fungerande egenkontroll och verksamhet får numera lägre avgifter samtidigt som tillsynsarbetet minskar för MÖS.

Avgifterna har kunnat hållas på i stort oförändrad nivå och kommunernas bidrag till verksamheten har varit i stort oförändrad. Resultatet för 2015 är 823 tkr, direktionens krav på resultat är minst 70 tkr. Det egna kapitalet uppgår efter

räkenskapsårets slut till 4 823 tkr och eftersom eget kapital överstigande 4 mnkr ska återbetalas till medlemskommunerna kommer 823 tkr att återbetalas under 2016. Kommunernas bidrag står för nästan hälften av verksamhetens intäkter och är helt enligt budget och 2 procent mer än föregående år. Trenden är sjunkande intäkter från avgifter vilket också är ett resultat av ständig förbättring från verksamheternas sida.

En förändring av tillsynen sker i takt med ett förändrat näringsliv. Vi ser bland annat den minskningen av antalet lantbruksföretag. Intäkterna minskar med knappt 5 procent. Detta förklaras med en minskad tillsynstid samt färre antal aktiva lantbruk.

Under året har vattenfrågorna varit prioriterade. Detta innebär bland annat att en särskild VA-rådgivare funnits till hjälp och stöd för fastighetsägare som vill anordna gemensamma avloppslösningar på landsbygden. MÖS har som mål att fem procent av de enskilda avloppen ska åtgärdas årligen. Det råder en eftersläpning inom detta område och särskilt prioritet har därför funnits.

Under året har också MÖS varit remissinsats för vattendirektivet från Havs- och vattenmyndigheten, avsikten var att detta skulle etableras från 2016. MÖS påpekade i vårt remissvar att reglerna för kostnadsfördelning mellan markägare, brukare och samhälle måste utredas vidare innan direktivet kan genomföras. Detta har inneburit att regeringen nu tagit tillbaka förslaget och ett nytt förslag är nu på remiss.

Andra viktiga händelser är arbetet med att inventera PFAS (mycket hälsofarliga ämnen) som bland annat finns som föroreningar vid vissa brandövningsplatser. Inom Miljösamverkans område är det bland annat flygflottiljen i Karlsborg (Generalläkarens tillsynsobjekt) och före detta räddningsskolan i Skövde som har en stark koncentration av dessa ämnen. Särskilda tillsynsinsatser har skett och uppföljning kommer att göras under 2016.

Många förenklingar har genomförts även under 2015. Förhållningssättet är mer av enkelhet och tilltro, målet är att minska byråkrati och krångel. Dialogen med näringar och verksamheter är ett viktigt prioriterat område och arbetet med samtalstekniken motiverande samtal pågår.

Vi vill slutligen tacka våra kunder, medarbetare och medlemmar i direktionen och nämnden för ett gott arbete och samarbete.

Vi är stolta över det arbete som genomförts under 2015 och ser med tillförsikt fram mot en fortsatt god utveckling för kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg.

Skövde, februari 2016

Peter Lindroth
Direktionens ordförande

Ulf Eriksson
Nämndens ordförande

Sammanfattning

Verksamhet

Miljönämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken för drygt 2 200 verksamheter varav ca 600 betalar årlig avgift och därmed får regelbunden tillsyn. Utöver dessa ansvarar nämnden för kontrollen av ca 900 livsmedelsanläggningar. Under 2015 genomfördes 2 967 kontroll- och tillsynsinsatser i våra medlemskommuner.

Tillsynen är i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden. Nämnden prioriterar miljötillsynen utifrån ett särskilt fokus på vattenstatus utifrån vattendirektivet samt barns och ungas hälsoskydd. Det innebär en prioritering av tillsynen inom förorenade markområden, små avlopp, vattenskyddsområden, radon i bostäder samt barns och ungas ute- och innemiljöer i skolor och förskolor. Livsmedelskontrollen fokuseras bland annat på rätt märkta livsmedel.

Vi har även offentliggjort resultatet av livsmedelskontrollen på webben. Genom den webbaserade kartan ökar servicen till invånarna, besökarna och livsmedelsföretagarna.

Resultat

Resultatet för 2015 uppgår till 823 tkr, vilket betyder att direktionens resultatmål om minst 0,5 procent av medlemsbidraget, är uppfyllt.

Detta förklaras främst av lägre kostnader än budgeterat vilket i sin tur främst förklaras av lägre personalkostnader. Även intäkterna är lägre än förväntat vilket beror på minskade intäkter från avgifter.

Framtiden

Klimatförändringarna orsakar ett ökat behov av att säkra viktiga samhällsfunktioner som dricksvattenförsörjning och avloppshantering. Energifrågorna som har en direkt bäring på klimatet måste prioriteras högre i tillsynsarbetet både lokalt och regionalt.

Vattendirektivet med den nya vattenförvaltningsperioden 2015–2021 medför ett ökat fokus på vattenkvalitetsnormerna och vattenfrågorna.

Gifrfria miljöer kommer att vara ett prioriterat område framöver, särskilt fokus kommer att riktas mot barns och ungas miljöer.

Det senaste årets många fall av livsmedelsfusk visar att krafttag behövs mot fusk och livsmedelskontrollen måste ha ett ökat fokus mot den här typen av bedrägerier.

Innehåll

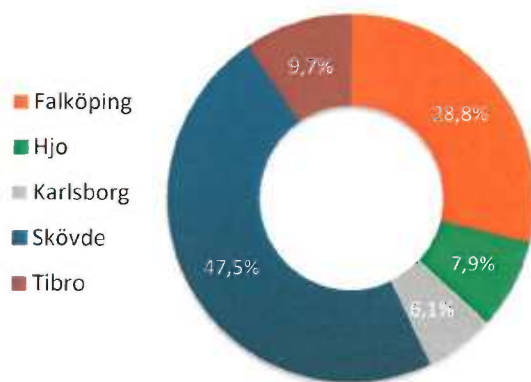
Ordförandena har ordet	1
Sammanfattning	3
Innehåll	4
Organisation och politik	5
Kommunalförbundet	5
Uppdrag	5
Förbundets organisation	5
Tjänstemannaorganisation	5
Revisorer	5
Politisk ledning	6
Förvaltningsberättelse	7
Ekonomiskt resultat och analys	7
Verksamheten	10
Verksamhetsberättelse	11
Personalredovisning	11
Framtidsbedömning	13
Verksamheten	15
Miljönämndens uppdrag	15
Utveckling	15
Viktiga händelser	16
Verksamhetens mål och måluppfyllelse	20
Nämndens uppdrag till förbundschefen	23
Ekonomisk bilaga	25
Resultaträkning	25
Balansräkning	26
Kassaflödesanalys	27
Noter	28
Redovisningsprinciper	31

Organisation och politik

Kommunalförbundet

Miljösamverkan östra Skaraborg bildades 2011 och medlemskommunerna är Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

Medlemskommunernas andel av medlemsbidraget för 2015 bestämdes utifrån befolkningens mängd per den 31 december 2013 och var enligt följande:

Förbundets geografiska område omfattar 3 367 km² och har ca 112 500 invånare.

Bild 1. Förbundets geografiska område

Uppdrag

Miljösamverkan östra Skaraborg ska i sitt arbete bidra till hållbar utveckling som syftar till att tillförsäkra dagens och morgondagens invånare en hälsosam och god miljö.

Förbundets organisation

Kommunalförbundet leds av en direktion som består av kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande från medlemskommunerna. Miljönämnden har två ordinarie ledamöter och två ersättare från respektive medlemskommun.

Direktionens uppdrag regleras i en förbundsordning och en arbetsordning. Miljönämndens reglemente beskriver nämndens uppdrag. Verksamhetens omfattning framgår av nämndens tillsyns- och kontrollplan. Kontinuerlig uppföljning av mål och planer sker genom internkontroll.

Tjänstemannaorganisation

Miljösamverkan östra Skaraborg är den organisation som praktiskt utför tillsyn och prövning inom livsmedels- och miljöbalksområdet.

Förbundets tjänstemannaorganisation leds av förbundschef Sonja Lejmark och biträdande förbundschef Eva Berglund. Vid årsskiftet hade Miljösamverkan totalt 40 anställda.

Revisorer

Medlemskommunerna utser revisorer som granskar kommunalförbundets verksamhet.

Revisorer 2015

- Henry Carlsson (C), Karlsborg
- Birgitta Johansson (C), Skövde

Politisk ledning

Direktionens sammansättning 2015

Ordförande

- Peter Lindroth (S), Karlsborg

Vice ordförande

- Pierre Rydén (S), Hjo

Ordinarie ledamöter

- Conny Johansson (S), Falköping
- Lena Sjödahl (M), Falköping
- Catrin Hulmarker (M), Hjo
- Kjell Sjölund (C), Karlsborg
- Katarina Jonsson (M), Skövde
- Marie Ekman (S), Skövde
- Rolf Eriksson (S), Tibro
- Alda Danial (L), Tibro

Ersättare

- Karola Svensson (C), Falköping
- Ingrid A. Jarlsson (M), Falköping
- Britt-Marie Sjöberg (C), Hjo
- Marie Lindberg (S), Hjo
- Anna Bruzell (S), Karlsborg
- Anders Ståhl (L), Karlsborg
- Leif Walterum (C), Skövde
- Johan Ask (S), Skövde
- Anna-Karin Johansson (C), Tibro
- PeO Andersson (M), Tibro

Miljönämndens sammansättning 2015

Ordförande

- Ulf Eriksson (C), Falköping

Vice ordförande

- Björn Spetz (L), Skövde
- Björn Bröne (L), Hjo

Ordinarie ledamöter

- Martin Lundin/Helena Wigh (SD), Falköping
- Kjell-Arne Green (S), Hjo
- Jonas Davidsson (S), Karlsborg
- Anders Lundgren (C), Karlsborg
- Annika Gustafsson (S), Skövde
- Gunnel Johansson (S), Tibro
- Kent Wengholm (M), Tibro

Ersättare

- Lars Theng (S), Falköping
- Åsa Gustaf-Janson (M), Falköping
- Knut Indebetou (M), Hjo
- Johanna Lövgren (S), Hjo
- Ronny Siderud (S), Karlsborg
- Stig Larsson (L), Karlsborg
- Orvar Eriksson (C), Skövde
- Göran Bergman (S), Skövde
- Lina Dahm (S), Tibro
- Janeric Dahlin (L), Tibro

Förvaltningsberättelse

Ekonomiskt resultat och analys

Resultaträkning

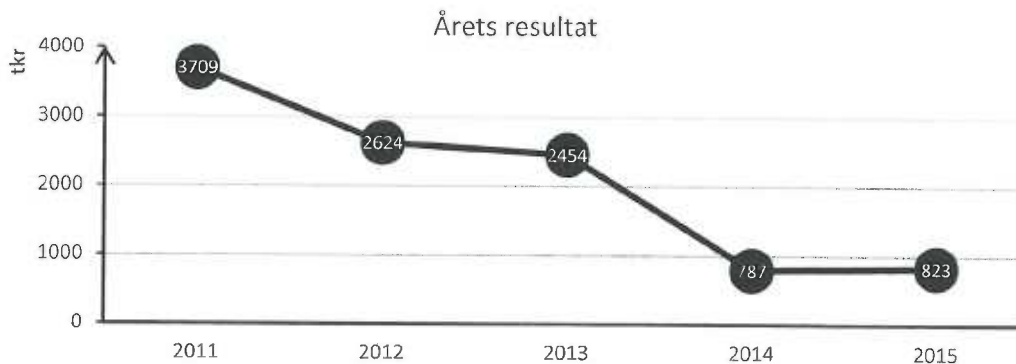
(tkr)	Utfall 2014	Budget 2015	Utfall 2015	Avvikelse mot budget
Intäkter	26 740	28 025	26 598	- 1 427
varav medlemsbidrag	12 819	13 075	13 075	0
varav avgifter	13 921	14 950	13 523	- 1 427
VA-rådgivning	0	0	0	0
Kostnader	- 26 028	-28 155	- 25 785	- 2 370
Personal	- 20 104	-22 179	- 20 282	- 1 897
Övriga	- 5 299	-5 418	- 4 866	- 552
VA-rådgivning	- 572	-515	- 586	71
varav personal	- 540	-488	- 542	54
varav övriga	- 32	-27	- 44	17
Avskrivningar	- 52	-43	- 52	9
Finansiella intäkter	76	200	10	- 190
Finansiella kostnader	- 1	0	0	0
RESULTAT	787	70	823	753

Observera att VA-rådgivningen redovisas separat i ovanstående resultaträkning eftersom det är en fristående funktion som är helt finansierad av medlemskommunerna.

Resultatanalys

Resultatet för 2015 uppgår till 823 tkr, vilket betyder att direktionens resultatmål om minst 0,5 procent av medlemsbidraget, eller 70 tkr, är uppfyllt. Det förklaras främst av lägre kostnader än budgeterat vilket i sin tur främst förklaras av lägre personalkostnader än budgeterat. Även intäkterna är lägre än förväntat vilket beror på minskade intäkter från avgifter.

Sett i ett flerårsperspektiv är 2015 års resultat i linje med föregående år. Överskottet har stabiliserats på en mer rimlig nivå än tidigare år även om överskottet fortfarande är för stort. Miljösamverkans ambition är att över tid hamna närmare direktionens resultatmål.

Återbetalning till medlemskommunerna

Det egna kapitalet uppgick vid räkenskapsårets slut till 4 823 tkr och eftersom direktionen har fattat beslut om att eget kapital överstigande 4 mkr ska återbetalas till medlemskommunerna betyder det att 823 tkr kommer att återbetalas under 2016.

Intäktsanalys

För verksamheten som helhet är intäkterna marginellt lägre än föregående år. Jämfört med budgeten är avvikelsen 1 427 tkr, jämfört mot föregående år är intäkterna 142 tkr eller 0,5 procent lägre. Medlemsbidragen står för nästan hälften av verksamhetens totala intäkter och är helt enligt budget vilket är 2 procent mer än föregående år. Däremot är trenden vi sett de senaste åren med sjunkande intäkter från avgifter intakt. Intäkterna från avgifter är 398 tkr eller 2,9 procent lägre än föregående år.

För livsmedelskontrollen ser vi som helhet en ökning av intäkterna med 126 tkr eller 3 procent. Det förklaras delvis av att antalet dricksvattenanläggningar som betalar fast årlig avgift har ökat från 29 anläggningar 2014 till 50 st. 2015, en ökning med 72 procent. Ökningen förklaras av ett ändrat synsätt från Livsmedelsverket och krav på att alla dricksvattenanläggningar ska ha en separat registrering jämfört med tidigare då de var registrerade på huvudanläggningen, om det fanns en sådan.

Ser vi på intäkterna från registrering av livsmedelanläggningar minskar de med 21 tkr eller 16 procent. Likaså intäkterna från extra offentlig kontroll minskar med 64 tkr eller 31 procent vilket vi bedömer beror på att verksamhetsutövarna sköter sig bättre.

Trenden att antalet lantbruk minskar fortsätter vilket leder till minskade intäkter. Intäkterna från årliga tillsynsavgifter minskade med 61 tkr eller 5 procent jämfört med föregående år. Minskningen förklaras dock främst av att vi från och med 2015 justerat ned tillsynstiden och därmed intäkterna med 10 procent på drygt 400 lantbruk. Sänkningen motiveras av en effektivare handläggning. Intäkterna från övrig planerad tillsyn minskade med 55 tkr och precis som för livsmedelskontrollen ser vi att intäkterna från extra uppföljande tillsynsinsatser minskar, här med 22 tkr eller 68 procent.

Intäkterna för miljöskydd är 151 tkr lägre än föregående år vilket förklaras av lägre intäkter från årliga avgifter. Det förklaras bland annat av att antalet täkter har minskat och därmed tillsynsavgifterna från dessa samt att intäkterna från handläggningen av värmepumpsärenden minskat med 60 tkr jämfört med föregående år.

Intäkterna från de små avloppen minskade med 56 tkr jämfört med föregående år vilket delvis kan förklaras av att antalet tillstånd minskat med 8 procent på årsbasis.

Intäkterna från hälsoskyddstillsynen är 101 tkr lägre än samma tidpunkt i fjol. Det beror främst på minskade intäkter från handläggning av radon motsvarande 76 tkr.

De finansiella intäkterna är betydligt lägre än budgeterat vilket förklaras av ett lägre ränteläge än förväntat.

Kostnadsanalys

Kostnaderna är som helhet 8,3 procent lägre än budgeterat eller 0,9 procent lägre än föregående år.

Personalkostnaderna är klart under budget vilket till stor del förklaras av att de tillgängliga resurserna har varit något låga i förhållande till tillsyns- och kontrollplanen. De tillgängliga resurserna, eller faktiskt arbetad tid, är i förhållande till planen 8 procent lägre vilket är i linje med avvikelsen för personalkostnaderna som är 8,4 procent lägre än budget.

Att de tillgängliga resurserna är något låga beror i sin tur på en något högre frånvaro än förväntat i form av låntidssjukfrånvaro samt föräldraledighet där bortfallet av dessa resurser inte i varje fall ersatts med en ny tillfällig resurs. Det leder således till lägre personalkostnader än budgeterat.

Övriga kostnader är 552 tkr lägre än budgeterat. Det förklaras främst av lägre kostnader för IT och konsulttjänster. Den främsta anledningen till det är att det i budgeten för 2015 finns kostnader upptagna som förväntas komma vid en övergång till ett nytt verksamhetssystem, som har skjutits på framtiden.

Logistikkostnaderna (resor, hyra av bilar, drivmedel) uppgår till 611 tkr vilket är 37 tkr mer än budget. Förbrukningsinventarier uppgår till 237 tkr vilket är 58 tkr lägre än budget. Kundförluster uppgår till 41 tkr vilket är 59 tkr lägre än vad som budgeterats.

Verksamheten

Miljösamverkan östra Skaraborg är ett kommunalförbund med en direktion och en miljönämnd som i sitt arbete ska bidra till hållbar utveckling som syftar till att tillförsäkra dagens och morgondagens invånare en hälsosam och god miljö. Medlemskommunerna är Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

Nämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken för drygt 2 200 verksamheter samt för kontrollen av drygt 900 livsmedelsanläggningar. Under 2015 har nämnden genomfört 2 967 kontroll- och tillsynsinsatser.

Förbundet har arbetat hårt med ständiga förbättringar och fokuserat på att genomföra tillsynen utifrån sitt uppdrag samt tillsyns- och kontrollplanen. Vår värdegrund med värdeorden *engagerade*, *effektiva* och *tillgängliga* genomsyrar verksamheten.

Tillsynen är i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden. Nämnden prioriterar miljötillsynen utifrån ett särskilt fokus på vattenstatus utifrån vattendirektivet samt barns och ungas hälsoskydd. Det innebär en prioritering av tillsynen inom förorenade markområden, små avlopp, vattenskyddsområden, radon i bostäder samt barns och ungas ute- och inomhusmiljöer i skolor och förskolor. Livsmedelskontrollen fokuseras bland annat på rätt märkta livsmedel.

Vi har även offentliggjort resultatet av livsmedelskontrollen på webben. Genom den webbaserade kartan ökar servicen till invånarna, besökarna och livsmedelsföretagarna.

Investeringar

Förbundet har inte gjort några investeringar under 2015.

Balanskravet

Resultatet för 2015 uppgår till 823 tkr och det lagstadgade balanskravet är därmed uppnått.

God ekonomisk hushållning

Förbundets finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning stämmer väl överens med kommunallagens regler om en ekonomi i balans. De finansiella målen har uppfyllts. Verksamhetsmålen är uppfyllda i hög grad och tillsynen är i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden. Vår samlade bedömning är att en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

Ekonomisk ställning

Vår bedömning är att förbundets ekonomiska ställning är god. Det egna kapitalet uppgår vid räkenskapsårets slut till 4 823 tkr och förbundet har inga långfristiga skulder. Betalningsförmågan är på både kort och lång sikt god. Soliditeten uppgår till 53,8 procent.

Verksamhetsberättelse

Personalredovisning

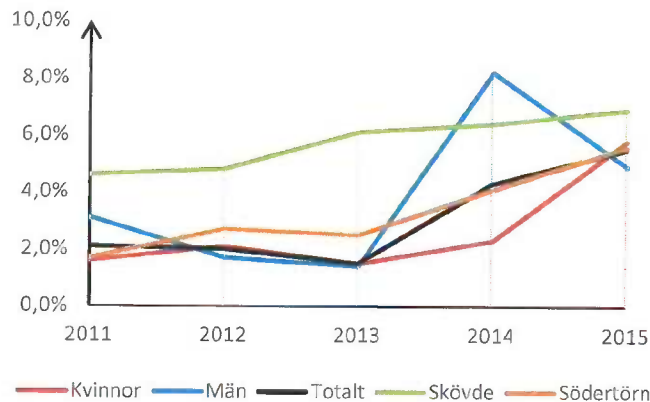
Utveckling

Lönesamtal har genomförts. Till grund för dessa finns fastställda lönekriterier.

Personalmått

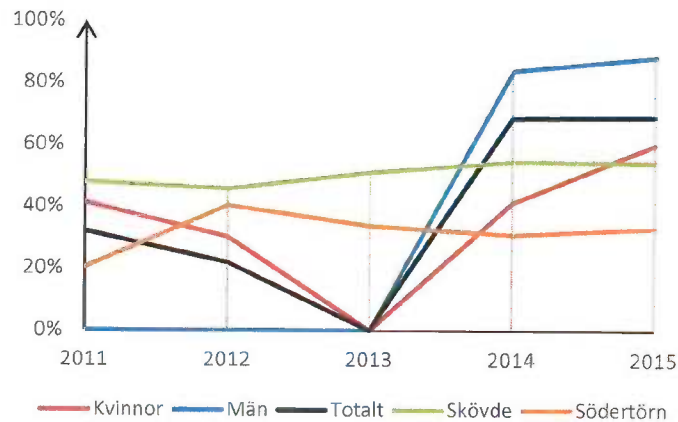
Nedan följer en redovisning av våra personalmått i jämförelse med Skövde kommun och Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund. Analysen av dem finns att läsa under rubriken Analys av personalmått.

Total sjukfrånvaro

Miljösamverkan har som mål att den totala sjukfrånvaron ska understiga 4 procent vid årets slut. För 2015 uppgår den totala sjukfrånvaron till 5,5 procent. Det är en ökning från 2014 då motsvarande siffra var 4,3 procent. För kvinnorna är siffran 5,8 procent och för männen 4,9 procent.

Andel långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro

I diagrammet ovan visas hur andelen av den totala sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro har utvecklats över tid. Miljösamverkan har som mål att andelen inte ska överstiga 20 procent vid årets slut. Vi kan konstatera att målet inte uppfyllts.

Miljösamverkans andel långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro uppgår totalt till 69 procent, varav männens till 88 procent och kvinnornas till 60 procent.

Frånvaro på grund av vård av barn och föräldraledighet

Frånvaro på grund av vård av barn ligger kvar på de nivåer som vi sett de senaste åren vilka får anses vara normala nivåer. Föräldraledighet tas ut mest av kvinnor och även vård av barn. När det gäller frånvaro på grund av föräldraledighet varierar den kraftigt över tid, särskilt när urvalet är så litet.

Personalsammansättning

Miljösamverkan hade per den 31 december 40 anställda. Medelåldern var vid samma tidpunkt 42,5 år. Kön fördelning och fördelning per anställningsform redovisas nedan.

Analys av personalmätt

Den totala sjukfrånvaron ligger kvar på höga nivåer och förklaras till stor del av hög långtidssjukfrånvaro. Av den totala sjukfrånvaron är andelen långtidssjukfrånvaro 69 procent. Det är viktigt att vara medveten om att det här nyckeltalet varierar kraftigt över tid vilket i sin tur förklaras av att urvalet är relativt sett litet. Vi analyserar varje enskilt fall av långtidssjukfrånvaro för att avgöra om det är arbetsrelaterat eller inte, för att kunna sätta in rätt insatser.

Jämställdhet och mångfald

Under 2015 har vi arbetat fram en ny jämställdhets- och mångfaldsplan som direktionen ska fatta beslut om under våren 2016.

Den individuella lönesättningen baseras på bland annat kompetens, erfarenhet och prestation, inte kön.

Framtidsbedömning

Världen har vid FN:s klimatkonferens i Paris enats om ett nytt klimatavtal. Klimatförändringarna orsakar ett ökat behov av säkring av viktiga samhällsfunktioner som dricksvattenförsörjning och avloppshantering. Energifrågorna som har en direkt bäring på klimatet måste prioriteras högre i tillsynsarbetet både lokalt och regionalt.

Vattendirektivet med den nya vattenförvaltningsperioden 2015–2021 medför ett ökat fokus på vattenkvalitetsnormerna och vattenfrågorna. Vattenförvaltningsarbetet måste samordnas över kommungränserna. En bra start på arbetet kan vara att medlemskommunerna samordnar sitt arbete genom en gemensam samordnarfunktion för vattenförvaltning. Vi har ett nått goda resultat med en för området gemensam VA-rådgivare.

Krig och andra problem i världen har medfört att migrationen har ökat. En ökning av antalet asylsökande i Sverige i kombination med den rådande bostadsbristen medför att nygamla arbetsuppgifter med trångboddhetsproblematik såsom smittspridning och vägglöss återkommer inom hälsoskyddstillsynen.

Multiresistenta bakterier ökar både internationellt och nationellt. Smittorna sprids vid kroppskontakt eller vid annan kontakt med samma utrustning. Det är viktigt att det inte finns brister i de basala hygienrutinerna som handtvätt och rengöring av utrustning.

Farliga ämnen i varor är ett växande problem där kemikalieproduktionen orsakar svåra hälso- och miljöproblem. Det sätt på vilket människa och miljö utsätts för farliga kemiska ämnen hänger, liksom flera av nutidens andra stora miljöproblem, ihop med våra konsumtions- och produktionsmönster.

Våra livsmedel och dricksvattnet behöver skyddas bättre. Fisk från många av Sveriges sjöar, vattendrag och kuster kan i praktiken sedan länge inte användas som livsmedel av barn och kvinnor i fertil ålder på grund av höga halter av PCB, dioxiner och kvicksilver.

Högfluorerade ämnen är extremt svårnedbrytbara i miljön och kan orsaka mycket långsiktiga problem. Forskning vid Örebro universitet har också visat att vår dricksvattentäkt Vättern har en högre koncentration av mikroplaster än vad som finns i Östersjön.

Barn och unga är särskilt känsliga för påverkan av kemikalier. Allt fler vetenskapliga undersökningar talar för att hormonstörande ämnen i vår miljö kan påverka vår förmåga att få barn. Allergi är västvärldens största folksjukdom. Giftfria miljöer kommer att vara ett prioriterat område framöver, särskilt fokus kommer att riktas mot barn och ungas miljöer.

Det senaste årets många fall av livsmedelsfusk visar att krafttag behövs mot fusk, och livsmedelskontrollen måste ha ett ökat fokus mot den här typen av bedrägerier. Det handlar om att konsumenten ska kunna lita på maten.

Kosttillskott har blivit en miljardindustri i Sverige de senaste åren. Flera av de här produkterna innehåller substanser som kan vara hälsofarliga och beroende-framkallande. Vi behöver bedriva livsmedelskontroll med fokus på innehållet.

Viktigt är att underlätta för människor att göra rätt. Nationella e-tjänster för köldmedierapportering och registrering av livsmedelsverksamheter är exempel på förenklingar som skapar mervärden både för kund och tillsynsmyndighet.

Verksamheten

Miljönämndens uppdrag

Miljönämnden östra Skaraborg ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken för drygt 2 200 verksamheter varav ca 600 betalar årlig avgift och därmed får regelbunden tillsyn. Verksamheterna varierar från stora företag till enmansföretag och värmepumpsanläggningar, små avlopp, bostäder med mera som enskilda personer har.

Miljönämnden ansvarar också för kontroll av ca 900 livsmedelsanläggningar. Dessa är framför allt dricksvattenanläggningar, grossister, kommunala kök, kaféer, gatukök, butiker och restauranger.

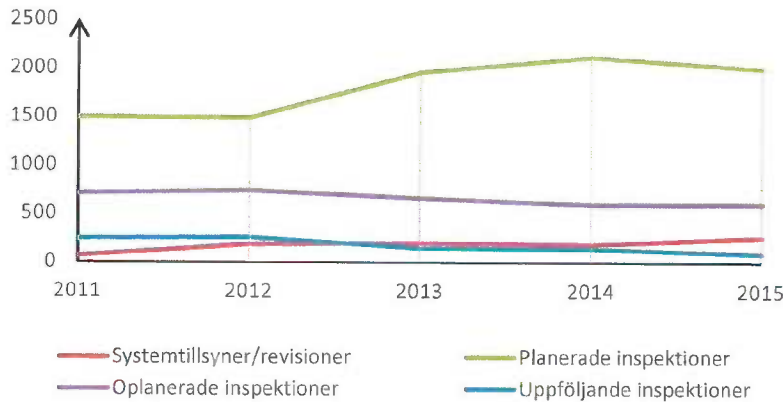
Nämndens uppdrag regleras i ett särskilt reglemente.

Miljönämnden sammanträdde sju gånger under 2015. Nämndens presidium förberedde ärendena inför nämndens sammanträden.

Nämnden genomförde ett studiebesök hos Bringwell AB i Falköping. Företaget tillverkar och distribuerar bland annat kosttillskott med Norden som marknad.

Utveckling

Antalet genomförda kontroll- och tillsynsinsatser

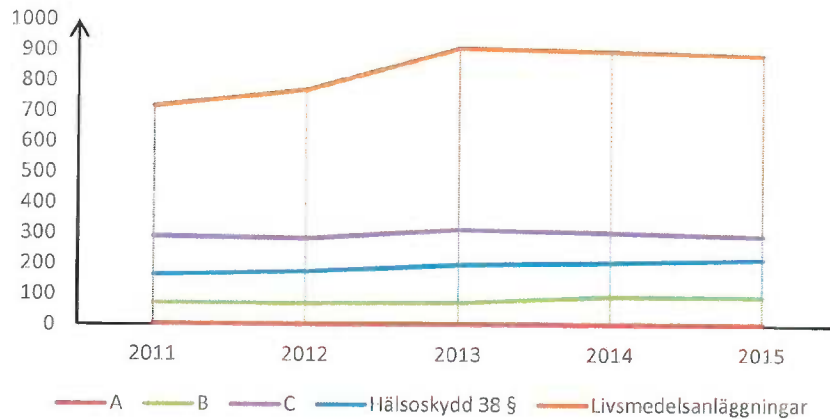

Kommunalförbundet har genom sin nämnd, Miljönämnden östra Skaraborg, under 2015 genomfört 2 967 kontroll- och tillsynsinsatser. Tillsynen är i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden.

Ser vi på antalet uppföljande inspektioner minskade de med 35 procent mot föregående år vilket främst förklaras av att livsmedelskontrollen gör betydligt färre uppföljande kontroller vilket i sin tur beror på att verksamheterna sköter sig bättre, det är färre brister att följa upp.

Antalet systemtillsyner och revisioner har ökat markant, en ökning på 41 procent mot föregående år vilket är helt enligt plan.

Antalet tillsynsobjekt

Ser vi på antalet tillsynsobjekt så är det precis som med antalet genomförda inspektioner inga större förändringar på årsbasis. Antalet tillsynsobjekt är 1,1 procent färre än föregående år. Detta gäller oavsett vilken typ av tillsynsobjekt, vilka redovisas i ovanstående diagram, som vi tittar på. A, B och C avser tillsynsobjekt inom miljöskydd. I ovanstående diagram redovisas inte antalet U-anläggningar eftersom de är mindre anläggningar som inte betalar årlig tillsynsavgift och därmed inte får regelbunden tillsyn.

Kontroll- och tillsynsinsatser per kommun och område

Område	Falköping	Hjo	Karlsborg	Skövde	Tibro	Totalt
Hälsoskydd	77	20	22	120	19	258
Avlopp	301	48	65	69	27	510
Lantbruk	123	16	4	114	13	270
Livsmedel	452	124	140	672	156	1 544
Miljöskydd	129	42	29	130	55	385
Totalt	1 082	250	260	1105	270	2 967

I tabellen ovan redovisas antalet kontroll- och tillsynsinsatser per kommun och verksamhetsområde. Den siffra som sticker ut är, precis som för 2014, antalet avloppsinspektioner i Falköping vilket beror på att vi har inventerat avlopp främst i Falköpings kommun.

Viktiga händelser

Publicering av livsmedelskontrollen på webben

Nämnden publicerar sedan den 26 augusti resultatet av livsmedelskontrollerna på en webbaserad karta. Det är resultatet av den senast genomföra kontrollinsatsen som redovisas.

Genom den webbaserade kartan ökar Miljösamverkan servicen till invånarna, besökarna och livsmedelsföretagarna. Att resultatet av livsmedelskontrollen blir mer öppen, kan även sporra livsmedelsföretagarna att bli ännu bättre i sin egen kvalitetssäkring att se till att leverera säkra livsmedel till konsumenterna.

Tillsyn av avfallssortering vid restauranger

Under perioden oktober 2014 till november 2015 har miljönämnden utfört 361 inspektioner av avfallssortering vid restauranger, de flesta av dem har fått mer än ett besök. Det är viktigt att avfallet sorteras för att det ska kunna återvinnas. Projektet har löpt över en lång period varför vi har delat upp det i fyra delar. Det har vi gjort för att kunna jämföra dem och se om det skett några framsteg. I projektets initiala fas var det färre än 40 procent som sorterade avfallet på ett korrekt sätt. Under den avslutande delen var motsvarande siffra drygt 60 procent vilket således är en klar förbättring. Under projektet har inspektörerna använt sig av samtalstekniken motiverande samtal som del i ett forskningsprojekt. Det kan vara en bidragande orsak till det goda resultatet.

Ökat fokus på barns miljöer

Barns miljöer är ett område som har prioriterats under 2015 och som kommer att prioriteras än mer under 2016 och framåt.

Giftfria miljöer och solskyddad utemiljö

Alla förskolor har fått ett tillsynsbesök från oss. Under besöket pratade vi om giftfri förskola och undersökte hur förskolorna jobbade med detta. Vi kontrollerade även om det fanns solskydd för barnen på deras gård. Genom våra besök har personal på förskolorna fått ökad kunskap om hur vistelsemiljön påverkar barnen.

Solskyddad utemiljö är ett viktigt tillsynsområde eftersom lång exponering för UV-strålning ökar risken för hudcancer. Barn utforskar sin omgivning genom att smaka och suga på saker, de är också känsligare än vuxna. Detta gör att de måste skyddas från kemikalier som kan påverka dem negativt.

Lägre radonvärden i skolor

Vi har arbetat vidare med radon i grundskolor, förskolor och gymnasier. 95 procent av grundskolorna, 100 procent av förskolorna och 88 procent av gymnasieskolorna har radonvärden under riktvärdet på 200 Bq/m³. Det är en klar förbättring från förra årsskiftet då motsvarande siffror var 76, 88 respektive 88 procent.

Förebyggande arbete med smittspridning

Vidare har vi kontrollerat att alla piercare, fotvårdare, tatuerare och akupunktörer arbetar på ett förebyggande sätt för att undvika smittspridning. Exempelvis förebygger goda hygienrutiner risken för infektion. Infektioner behandlas ofta med antibiotika, vilket ökar risken för multiresistenta bakterier. Minskar antalet infektioner så minskar även användandet av antibiotika.

Vidare har vi, i linje med nämndens särskilda uppdrag om att fokus i tillsynen ska läggas på risken för spridning av multiresistenta bakterier, genomfört en informationsinsats. Vi har informerat över 120 gym, idrottsanläggningar och idrottsklubbar om hur de kan minska risken av sådan spridning i samband med idrottsutövning.

Tillsynsprojekt för täkter, avloppsreningsverk och avfallsanläggningar

Under våren genomfördes inspektioner på 19 tillståndspliktiga täkter, framför allt berg- och grustäkter, men även en lertäkt. Fokus i tillsynen var verksamheternas påverkan på vatten eftersom nämnden hade som mål att miljötillsynen ska prioriteras med utgångspunkt från vattenstatus. Detta gjorde vi genom att kontrollera kemikaliehantering, rutiner för uppställning av fordon och rutiner för att hantera driftstörningar. Resultatet av inspektionerna visar på att verksamheterna över lag har bra rutiner, men att en handfull verksamheter behöver förbättra sina rutiner på vissa punkter.

Miljönämnden har under hösten genomfört tillsyn hos 23 avloppsreningsverk i våra medlemskommuner. Vi har tittat på bland annat reningseffektivitet och förvaring av kemikalier. De flesta reningsverken hade inga brister utifrån lagkraven, men sex av dem klarade inte reningsskraven och fyra av dem hade brister i sin kemikaliehantering. De anläggningar som hade brister kommer att följas upp.

Under året har vi även genomfört ett tillsynsprojekt hos 46 avfallsanläggningar. Under tillsynen har vi fokuserat på att kontrollera inhägnad, nedskräpning, transportdokumentation, riskbedömning samt hantering av avfall och farligt avfall. Resultatet var bra, inga allvarliga brister kunde hittas.

Tillsyn av oljeavskiljare

Under januari kontrollerade vi oljeavskiljare vid 36 fordonstvättar. Vi kontrollerade om de utfört den 5-årskontroll de är skyldiga att göra för att se om en oljeavskiljare är tät eller inte. Vi tittade även på bland annat skötselrutiner och om vattnet från avskiljaren avleds till dagvatten eller avloppsreningsverk. Av de 36 verksamheter vi tittade på var det 15 som inte hade några avvikelser. Hälften av dem hade inte utfört 5-årskontrollen och några av dem hade bristande rutiner.

Under hösten genomfördes ytterligare ett projekt med fokus på oljeavskiljare, denna gång på dem vid drivmedelsstationer. Kontrollpunkterna var samma som för fordonstvättarna och av de 37 anläggningarna som kontrollerades var det endast en som vi hade anmärkningar på.

Kartlagt förorenade områden

Perfluorerade alkylsyror (PFAA) är kemikalier som har använts i brandskum mellan åren 1985 och 2003. Att dricka vatten med höga halter av dessa ämnen under lång tid misstänks kunna öka risken för hälsoeffekter. Under året har vi gjort en översiktlig inventering av markområden som kan vara förorenade av PFAA. På två av de inventerade platserna har höga halter av dessa kemikalier påträffats i grundvatten och jord. En av dessa platser är Karlsborgs flygplats där Försvarsmakten bedriver verksamhet. Där är Generalläkaren tillsynsmyndighet.

Vi kommer att arbeta vidare med att få fördjupad information om de platser som misstänks kunna ha rester av kemikalier. Vi kommer även att gå vidare med områden där höga halter av kemikalier redan konstaterats.

Små avlopp

Vi har fortsatt inventeringen av små avlopp. Under sommaren har ett 50-tal avlopp inventerats som en del i ett projekt som omfattar ca 250 fastigheter i Vilske-Kleva, Gökhem och Ullene i Falköpings kommun. Ca 90 av dessa fastigheter har ansökt om tillstånd för nya anläggningar och behövde således inte inventeras, 60–70 av dessa ligger i startgroparna för att bilda en gemensamhetsanläggning. Totalt har 352 avloppsanläggningar färdigställts inom samtliga medlemskommuner under året.

Under 2015 har vi haft informationsträffar med entreprenörer som gräver avlopp och med fastighetsmäklare. Vi har även träffat Avfallshantering Östra Skaraborg och PR slamsugning som arbetar med bland annat slamtömning. Syftet med dessa möten och informationsträffar är att utveckla samarbeten och lära av varandra för att vi tillsammans ska arbeta på ett enklare och effektivare sätt med avlopps- och avfallsfrågorna.

VA-rådgivning

VA-rådgivningen har snart funnits i två år och är en mycket lyckad satsning för att få fler fastighetsägare att gå samman och skapa gemensamma avloppsanläggningar, vilket i sin tur skapar stora miljövinster. Rådgivningen sker bland annat i form av platsbesök, större informationsmöten och personlig rådgivning. Under året har även en informationsbroschyr tagits fram som stöd till fastighetsägare med små avlopp. Under 2015 har 8 gemensamhetsanläggningar färdigställts, vilka omfattar ca 340 fastigheter. Vidare pågår arbetet med 7 anläggningar som ännu inte färdigställts. Dessa omfattar totalt ca 270 fastigheter.

Förebyggande arbete för att minska användningen av kemiska bekämpningsmedel

Vi har deltagit i ett tillsynsprojekt inom integrerat växtskydd. Syftet med projektet var att lantbruken ska uppnå en mer hållbar användning av kemiska bekämpningsmedel. Genom att lyfta frågan och diskutera det nya regelverk som delvis redan trätt i kraft under 2015 har vi noga gått igenom hur lantbrukarna ska förebygga användningen av kemiska bekämpningsmedel i sin verksamhet. Det förebyggande arbetet handlar mycket om att anpassa sin odling bättre vad gäller tidpunkt för olika åtgärder, grödoval, växtföljd med mera. I de fall kemisk bekämpning är nödvändig ska lantbrukaren kunna motivera varför bekämpningen behövdes och sedan försöka arbeta förebyggande i framtiden.

Kundtjänst

Vi har under 2015 arbetat förebyggande för att motverka onödig efterfrågan. Vi har ett stort inflöde av samtal och e-post som ska hanteras och besvaras varje dag. Många av dessa är onödiga på så sätt att de borde kunna undvikas. De uppstår bland annat på grund av att vi uttrycker oss otydligt eller svårbegripligt, har felaktiga registeruppgifter eller att konsumenter helt enkelt inte vet vart de ska vända sig. Genom att förenkla och förtydliga vår information, arbeta förebyggande med registervård samt föra en dialog med kommunväxlar och medborgarkontor i våra medlemskommuner kan en del av denna efterfrågan undvikas och vi kan frigöra resurser till annat.

Kundtjänst blir allt bättre på att svara på kundernas frågor. Miljösamverkan mäter hur stor andel av samtalen som avslutas av kundtjänst. Under 2014 avslutade kundtjänst 57 procent av samtalen, samma siffra för 2015 var 60 procent. Detta leder till nöjda kunder som får snabba svar, men även en ökad produktivitet bland inspektörerna.

Ständiga förbättringar av verksamheten

Vi har sedan Miljösamverkan bildades målmedvetet arbetat med ständiga förbättringar. Målsättningen är att kontinuerligt höja både effektiviteten och kvaliteten i hela verksamheten. Under de två första tertialen har vi, för att ta några konkreta exempel:

- Arbetat vidare med internrevisionen med Borås för att hitta nya förbättringsområden. I år har fokus legat på miljöskyddstillsynen över små och medelstora verksamheter.
- Blivit bättre på att motivera verksamhetsutövarna att ta ett ökat eget ansvar. Detta tack vare forskningsprojektet motiverande samtal där kunskapen om denna metod har ökat bland de anställda.
- Inlett kartläggningen av en rad olika processer inom verksamheten med målsättningen att hitta effektiviseringsmöjligheter samt att höja kvaliteten i processerna.

Verksamhetens mål och måluppfyllelse

Verksamhetens mål är indelade i fyra olika perspektiv vilka redovisas i bilden nedan. Nedan följer målen och måluppfyllelsen inom var och ett av dessa perspektiv. Målen är uppdelade efter vilka som har fattat beslut om målen, direktionen och nämnden.

Bild 2. Miljösamverkans perspektiv.

Direktionens mål

Perspektivet finansiering

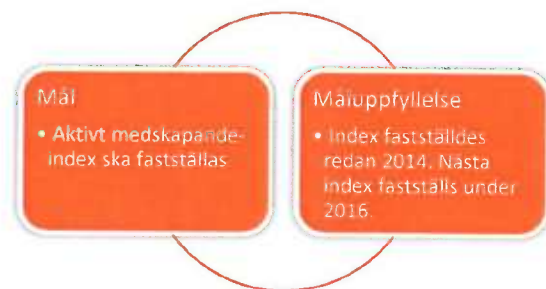
Perspektivet tillsyn och kontroll

Perspektivet kund

Perspektivet medarbetare

Miljönämndens mål

Perspektivet finansiering

Livsmedel når inte upp till målet om en avgiftsfinansieringsgrad på 75 procent för 2015. Avgiftsfinansieringsgraden hamnar på 56 procent vilket ger en måluppfyllelse på 75 procent. Det förklaras delvis av att de tillgängliga resurserna varit något höga, 106 procent. Men det är inte hela förklaringen.

Målet är troligen för högt satt och sänks från och med 2016 till 70 procent, i linje med vad Sveriges Kommuner och Landsting anser är en rimlig avgiftsfinansieringsgrad. Vad gäller intäkterna har vi från och med 2016 höjt livsmedelstaxorna med något mer än tidigare år.

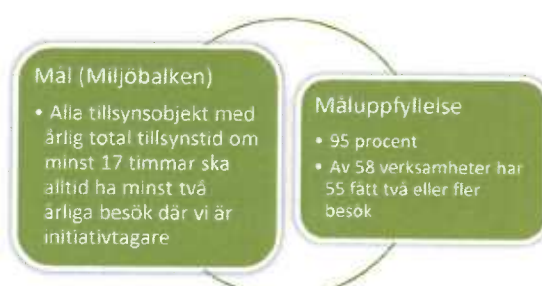
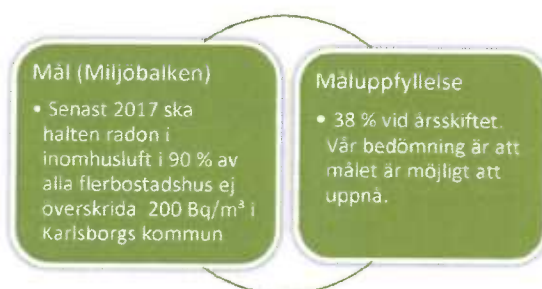
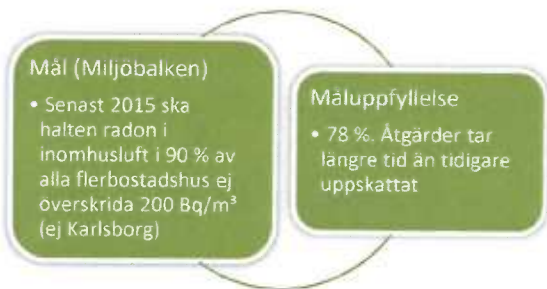
Ser vi på avgiftsfinansieringsgraden för miljöbalken är måluppfyllelsen 97 procent vilket är ett bra resultat. Det förklaras främst av lägre tillgängliga resurser för miljöskydd och därmed lägre personalkostnader.

Perspektivet tillsyn och kontroll

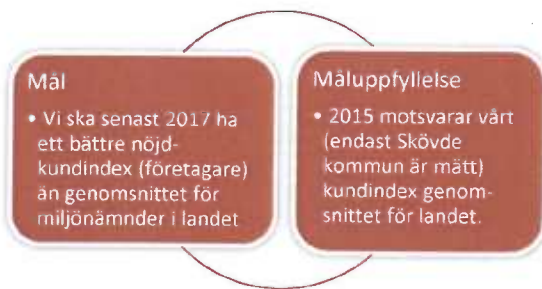

Kommentar

Prioritering av tillsynen av till exempel de små avloppen prioriteras utifrån de avrinningsområden som inte uppfyller god vattenstatus. Områden med höga skyddsnivåer har också högre krav på rening av avloppsvattnet. Fler exempel ges under viktiga händelser.

Perspektivet kund

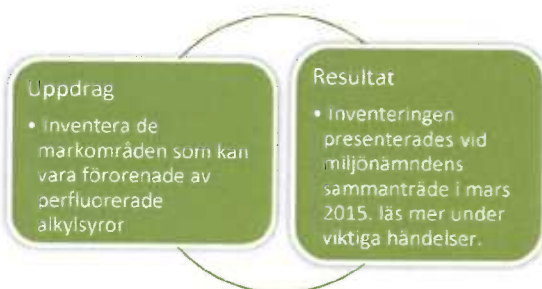

Nämndens uppdrag till förbundschefen

Alla verksamhetsutövare ska hushålla med energin och i första hand använda förnybara energikällor (miljöbalken 2 kap. 5 §).

Detta innebär att verksamhetsutövare måste ha kunskap om energianvändningen i sin verksamhet. Tänkbara förbättringar måste identifieras, och rimliga åtgärder måste genomföras fortlöpande.

Perfluorerade alkylsyror (PFAA) ger inga akuta hälsoproblem, men de lagras i kroppen.

Att dricka vatten med höga halter under lång tid misstänks kunna öka risken för negativa hälsoeffekter, som påverkan på sköldkörteln, levern, fettomsättningen och immunförsvaret. Därför är det viktigt att man får i sig så lite som möjligt av dessa ämnen.

Rödfyr finns på många platser i medlemskommunerna. Från rödfyr kan till exempel metaller läcka och påverka bland annat vattenkvalitet i dricksvattentäkter.

Vissa av förekomsterna av rödfyr bedöms vara av hög risk (riskklass 1) för människors hälsa och miljön.

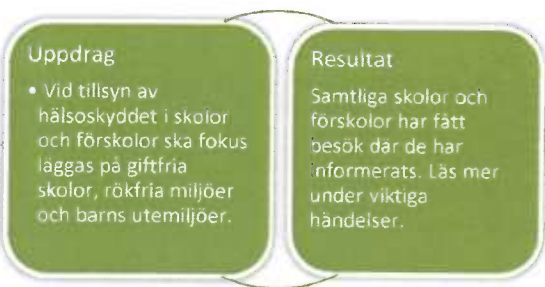
Miljönämnden ansvarar sedan den 1 januari 2014 för tillsyn inom vattenskyddsområden enligt kapitel 7 i miljöbalken.

Tillsynen inom vattenskyddsområdena ska ingå som ordinarie verksamhet med planerad tillsyn från och med 2016.

Nästan 100 fall årligen av lungcancer hos vuxna i Västra Götaland kan vara orsakade av radon i bostaden.

Miljönämnden har främst prioriterat flerbostadshus och skolor hittills. Framöver ska även villor där det kan misstänkas vara höga radonhalter prioriteras.

Kemikalier i förskolan har uppmärksammats under senare år och det är tydligt att kunskapen om miljögiften i barns närhet är alltför låg.

Det är viktigt att skydda barn från alltför intensiv solexponering, eftersom en riskfaktor för hudcancertypen malignt melanom anses vara upprepade brännskador av sol hos barn.

Multiresistenta bakterier blir allt vanligare. Idrottsanläggningar tros vara vanliga spridningsställen.

Ekonomisk bilaga

Miljösamverkan östra Skaraborg**Org.nr 222000-2865**

Resultaträkning

	Not	2015	2014
Verksamhetens intäkter	2	26 608 486	26 740 311
Verksamhetens kostnader	3	-25 743 151	-25 975 635
Avskrivningar	4	-52 038	-52 038
Verksamhetens nettokostnader		813 297	712 638
Finansiella intäkter	5	9 598	75 917
Finansiella kostnader	6	<u>-300</u>	<u>-1 080</u>
Resultat före extraordinära poster		822 595	787 475
Årets resultat	7	<u>822 595</u>	<u>787 475</u>

Balansräkning	Not	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Maskiner och inventarier	8	177 471	229 509
Summa anläggningstillgångar		<u>177 471</u>	<u>229 509</u>
Omsättningstillgångar			
Fordringar	9	1 321 309	1 418 934
Kassa och bank	10	<u>7 469 378</u>	<u>6 780 770</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>8 790 687</u>	<u>8 199 704</u>
Summa tillgångar		<u>8 968 158</u>	<u>8 429 213</u>
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Eget kapital		4 000 000	3 937 186
Årets resultat		<u>822 595</u>	<u>787 475</u>
Summa eget kapital	11	<u>4 822 595</u>	<u>4 724 661</u>
Skulder			
Kortfristiga skulder	12	<u>4 145 563</u>	<u>3 704 552</u>
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		<u>8 968 158</u>	<u>8 429 213</u>
Panter och ansvarsförbindelser			
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>		Inga	Inga

Kassaflödesanalys

	2015	2014
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	822 595	787 475
Återbetalning till medlemskommunerna	-724 661	-2 453 820
<u>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</u>		
Av- och nedskrivningar	<u>52 038</u>	<u>52 038</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	149 972	-1 614 307
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	97 625	513 550
Ökning/minskning kortfristiga skulder	<u>441 011</u>	<u>-743 093</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	688 608	-1 843 850
Investeringsverksamheten		
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
Finansieringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	688 608	-1 843 850
Likvida medel vid årets början	<u>6 780 769</u>	<u>8 624 619</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>7 469 377</u>	<u>6 780 769</u>

Noter

Not 2 Verksamhetens intäkter

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Kommunbidrag	-13 075 000	-12 819 000
Förrättning och granskning	-13 481 810	-13 859 510
Övriga intäkter	<u>-51 676</u>	<u>-61 802</u>
Summa	<u>-26 608 486</u>	<u>-26 740 312</u>

Not 3 Verksamhetens kostnader

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Kostnader för arbetskraft	-20 824 096	-20 644 165
Övriga verksamhetskostnader	-4 919 055	-5 331 470
<u>Jämförelsestörande poster:</u>		
Summa	<u>-25 743 151</u>	<u>-25 975 635</u>

Not 4 Avskrivningar

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Avskrivning maskiner och inventarier	-52 038	-52 038
Summa	<u>-52 038</u>	<u>-52 038</u>

Not 5 Finansiella intäkter

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Räntor	-9 598	-75 917
Summa	<u>-9 598</u>	<u>-75 917</u>

Not 6 Finansiella kostnader

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Räntekostnader	-300	-1 080
Summa	<u>-300</u>	<u>-1 080</u>

Not 7 Årets resultat

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Årets resultat enligt resultaträkningen	822 595	787 475
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	822 595	787 475
Synnerliga skäl enligt KL 8 kap 5§		
Årets balanskravsresultat		
Summa	<u>822 595</u>	<u>787 475</u>

Not 8 Maskiner och inventarier

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	358 276	358 276
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, utveckling		
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	358 276	358 276
Ingående avskrivningar	-128 766	-76 728
Årets förändringar		
- Avskrivningar	<u>-52 038</u>	<u>-52 038</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-180 804	-128 766
Årets förändringar		
Utgående ackumulerade uppskrivningar	0	0
Årets förändringar		
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Pågående nyanläggningar		
Utgående balans	<u>0</u>	<u>0</u>
Utgående restvärde enligt plan	<u>177 472</u>	<u>229 510</u>

Not 9 Fordringar

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Kundfordringar	364 738	431 011
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	774 156	762 278
Övriga kortfristiga fordringar	<u>182 415</u>	<u>225 645</u>
Summa	<u>1 321 309</u>	<u>1 418 934</u>

Not 10 Kassa och bank

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Bank	7 469 378	6 780 769
Summa	<u>7 469 378</u>	<u>6 780 769</u>

Not 11 Eget kapital

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Eget Kapital		
Ingående eget kapital	4 724 661	6 391 006
Återbetalning till medlemskommunerna	-724 661	-2 453 820
Årets resultat	<u>822 595</u>	<u>787 475</u>
Utgående eget kapital	<u>4 822 595</u>	<u>4 724 661</u>
Medlemskommunernas andel av eget kapital		
Summa eget kapital	<u>4 822 595</u>	<u>4 724 661</u>

Not 12 Kortfristiga skulder

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Leverantörsskulder	986 799	764 345
Övriga kortfristiga skulder	711 695	652 905
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	<u>2 447 069</u>	<u>2 287 302</u>
Summa	<u>4 145 563</u>	<u>3 704 552</u>

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed. Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Materiella anläggningstillgångar

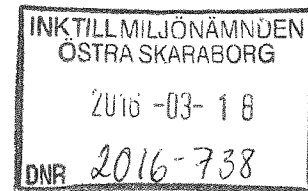
Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Avskrivning

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde.

Revisorerna i kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg

Kommunfullmäktige i medlemskommunerna för
kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat direktionen för kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg.

På det sätt kommunalförbundet är organiserat är revisorernas ansvar att först granska Miljönämndens ansvarsutövande och överlämna en revisionsberättelse till direktionen som är det organ som ska besluta om Miljönämnden och dess enskilda ledamöter ska beviljas ansvarsfrihet. Revisorerna ska också granska direktionen och överlämna en revisionsberättelse till medlemskommunernas fullmäktige. Medlemskommunernas fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet ska ges till direktionen och dess enskilda ledamöter.

Direktionens ansvar är enligt förbundsordningen att bedriva uppsikt över Miljönämnden östra Skaraborg samt följa upp och styra sin verksamhet. Direktionen ska också fastställa budget och när så behövs bereda ärenden som skall behandlas av kommunfullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska direktionens ansvarsutövande. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen, och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett behövts för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. PwC har biträtt oss i granskningen.

Årets ekonomiska resultat uppgår till 823 tkr och direktionens resultatmål om minst 0,5 procent av medlemsbidraget motsvarande 70 tkr, är därmed uppfyllt. Resultatet är i linje med föregående år och den prognos på 983 tkr som lämnades i delårsrapporten. Lägre personalkostnader än budgeterat bidrar främst till överskottet.

Det egna kapitalet uppgick vid räkenskapsårets slut till 4 823 tkr och eftersom direktionen har fattat beslut om att eget kapital överstigande 4 mnkr ska återbetalas till medlemskommunerna betyder det att 823 tkr kommer att återbetalas under 2016.

Verksamhetsmålen är i hög grad uppfyllda och tillsynen anges i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden. God ekonomisk hushållning anges därmed ha uppnåtts.

Vi bedömer sammantaget att Direktionen haft en tillfredsställande styrning och uppföljning av sin verksamhet samt tillräcklig uppsikt över Miljönämndens verksamhet.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att måluppfyllelsen är bra och att god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Vi tillstyrker att direktionen och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Skövde 2016 03 18

Birgitta Johansson
Skövde

Henry Carlsson
Karlsborg

Granskningsrapport avseende 2015 för Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg

Granskningen har utförts på uppdrag av revisorerna för kommunalförbundet och har omfattat Miljönämnden såväl som Direktionen. Granskningen har skett inom ramen för anslag och utifrån god revisionsned.

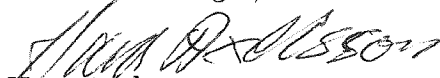
Granskningsinsatserna har bestått av genomgång av årets protokoll, granskning av delårsrapport inkl. underlag för revisorernas överlämnade bedömning, genomgång av årsredovisningens förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning inkl. noter och underlagen till dessa. Därutöver har ingått möten med valda revisorer och kommunalförbundets verkställande ledning och ekonom.

Granskningen visar fortsatt en i allt väsentligt mycket väl fungerande verksamhet som styrs och följs upp på ett bra sätt av Miljönämnd och Direktion.

Sammanfattningsvis kan anges att;

- Årets ekonomiska resultat uppgår till 823 tkr och direktionens resultatmål om minst 0,5 procent av medlemsbidraget motsvarande 70 tkr, är därmed uppfyllt. Resultatet är i linje med föregående år och den prognos på 983 tkr som lämnades i delårsrapporten. Lägre personalkostnader än budgeterat bidrar främst till överskottet. Av årsredovisningen framgår att överskottet är för högt och att ambitionen är att få ett resultat som hamnar närmare det beslutade resultatmålet. Balanskravet uppnås.
- Det egna kapitalet uppgick vid räkenskapsårets slut till 4 823 tkr och eftersom direktionen har fattat beslut om att eget kapital överstigande 4 mnkr ska återbetalas till medlemskommunerna betyder det att 823 tkr kommer att återbetalas under 2016.
- Verksamhetsmålen är i hög grad uppfyllda och tillsynen anges i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden. God ekonomisk hushållning anges därmed ha uppnåtts. Jag gör ingen annan bedömning.
- Jag bedömer att årsredovisningen för år 2015 i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningsned.

Skövde 2016-03-17

Hans Axelsson
Certifierad kommunal revisor

Dir § 1

Dnr 2016-738

Miljönämndens verksamhetsberättelse för 2015 och ansvarsfrihet för miljönämnden

Beslut

Direktionen godkänner årsredovisningen för 2015.

Direktionen beslutar också att överlämna den till kommunfullmäktige i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

Kommunalförbundets resultat, 823 tkr, återbetalas till medlemskommunerna utifrån deras andelar 2015.

Direktionen beviljar Miljönämnden östra Skaraborg och dess förtroendevalda ansvarsfrihet för 2015.

Överlämning av revisionsberättelse och rapport

Revisor Birgitta Johansson överlämnar revisionsberättelsen för 2015 och PWC:s granskningsrapport att skicka med till medlemskommunernas kommunfullmäktige.

Redogörelse för ärendet

Miljönämnden har upprättat en verksamhetsberättelse för sin verksamhet utifrån sitt uppdrag som tillsynsmyndighet. Verksamhetsberättelsen ingår som en del i direktionens årsredovisning för 2015.

Den 9 mars 2016 beslutade Miljönämnden östra Skaraborg att överlämna sin verksamhetsberättelse för 2015 till direktionen.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2016-03-04
Miljönämndens beslut, ojusterat, MN § 11 med bilaga: Årsredovisning med miljönämndens verksamhetsberättelse för 2015
Revisionsberättelse för år 2015 till direktionen

Beslutet skickas till

Kommunalförbundets revisorer
Kommunfullmäktige i medlemskommunerna

Bilagor

Årsredovisning med miljönämndens verksamhetsberättelse för 2015
Revisionsberättelse för år 2015 till kommunfullmäktige i medlemskommunerna
Granskningsrapport från PWC

KS § 84/16**Årsredovisning 2015 Samordningsförbundet Östra Skaraborg**

KS2016.0202

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-04-20	68/16
2 Kommunstyrelsen	2016-05-02	84/16

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen 2015 för Samordningsförbundet Östra Skaraborg samt bevilja styrelsen och dess ledamöter ansvarsfrihet för 2015.

Bakgrund

Samordningsförbundet Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2015. Revisorerna har tillstyrkt ansvarsfrihet för styrelsen och dess ledamöter 2015.

Handlingar

Årsredovisning 2015 Samordningsförbundet Östra Skaraborg TU

Årsredovisning 2015 Samordningsförbundet Östra Skaraborg

Revisionsberättelse

Protokoll 2016-02-29 Samordningsförbundet Östra Skaraborg

Delges

Samordningsförbundet Östra Skaraborg

Till
Styrelsen i Samordningsförbundet Östra
Skaraborg
Fullmäktige i respektive medlemskommun
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2015

Samordningsförbundet Östra Skaraborg
Organisationsnummer 222000-2253

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet Östra Skaraborg (organisationsnummer 222000-2253) för verksamhetsåret 2015.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionsredovisning samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionsredovisning innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsredovisning i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

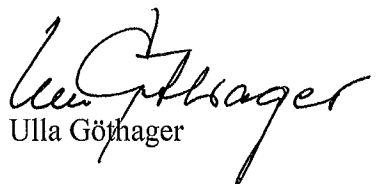
Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Östra Skaraborg har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enligt med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningsredovisning.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Skövde 2016-04-01

Ulla Göthager

För Västra Götalandsregionen

Deloitte AB / Elvira Hendeby
Auktoriserad revisor
För staten

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:
De sakkunnigas rapporter

2016-02-29

Sammanträde	Samordningsförbundet Östra Skaraborg
Tid	9:00 - 12:00
Plats	Stationsgatan 14, Skövde
Närvarande	Catrin Hulmarker, Hjo kommun Ordförande Conny Haraldsson, Arbetsförmedlingen Vice ordförande Roland Wanner, Västra Götalandsregionen Bengt Andersson, Tibro kommun Elisabeth Svalefelt, Skövde kommun Christer Johansson, Tidaholms kommun Hans Johansson, Falköpings kommun Louise Ahlgren, Försäkringskassan Malin Nymann, Samordningsförbundet Östra Marie Hermanson, Samordningsförbundet Östra
§ 1	Sammanträdet öppnas Catrin hälsar välkommen och förklarar sammanträdet öppnat
§ 2	Val av justerare Till protokollsjusterare väljs Conny Haraldsson
§ 3	Presentation av ny vice ordförande och administratör Ny vice ordförande är Conny Haraldsson, Arbetsförmedlingen Ny administratör/förbundssekreterare i Samordningsförbundet Östra Skaraborg är Marie Hermanson. Ordförande Catrin hälsar dem välkomna.
§ 4	Årsredovisning 2015 SUS-rapporter kommer att tas fram till nästa möte med statistik över aktiviteterna. Marie Hermanson är SUS-ansvarig. De olika projekten gicks igenom utifrån årsredovisningen: En väg in fortsätter under året och Malin träffar AME-cheferna för att diskutera formerna för det fortsatta samarbetet.

Fal-jobb fungerar bra och de arbetar vidare på att hitta konstruktiva arbetsätt. Arbetet med rehabiliteringen mot arbetsmarknaden för personer med invandrabakgrund försvåras av kravet på att individen ska ha läst C-språk men man jobbar vidare med att finna lösning på detta.

Möjligheternas kurs på Hellidens Folkskola upplever att de 15 veckorna som deltagarna går kursen inte alltid räcker till och flera deltagare går om kursen en och ibland två gånger. Om projektet så småningom ska avslutas är frågan hur det kan implementeras. Roland Wanner har varit i kontakt med Gunilla Druve Jansson, ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden för att diskutera implementering. Roland bjuds in till möte med deltagare i projektet under våren för att få en bild av hur deltagarna upplever kursen. Marie Hermanson får uppdraget av styrelsen att utvärdera vad deltagarna gör efter avslutad kurs (3 och 6 månader). Ett förslag lyfts om Hellidens Trädgårdar kan vara ett komplement till en pre-rehab verksamhet. I dagsläget är dock det en ideell förening. Styrelsen ställer sig positiva till Hellidens trädgårdar som komplement om det blir en möjlighet i framtiden.

Projekt Våld i nära relationer lämnade in en intresse anmälan om att få presentera projektet i Almedalen på ett frukostmöte. NNS beslutar dock att inte bevilja ansökan i år men eventuellt kan det bli intressant att vara med nästa år istället. En inbjudan att presentera projektet under förbundsdagarna kan bli aktuellt.

Det blir ingen fortsättning på projektet Se möjligheten i Tidaholm efter vårterminen

Samverkansprojekt mellan Försäkringskassan och SKAS fungerar bra. Detta finansieras via sjukskrivningsmiljarden och kommer att fortsätta under året. Avtalet är dock inte färdigt än.

Upprop för ett friskare Tidaholm är ett bra projekt och styrelsen diskuterar hur man kan sprida projektet vidare till andra kommuner i Skaraborg. Då Skara har höga sjukskrivningstal skulle det vara lämpligt att det fortsätter där.

Förtydning av noter i årsredovisningen:

Sidan 14 not 3 Övriga kostnader. Ränteintäkter lades till redovisning.

Sidan 16 not 3 Medel från Tidaholm och Falköping lades över i årsredovisning.

På mötet diskuterades vikten av att Samordningsförbundet och dess parter blir tydliga i målformuleringen när nya projekt startas och att det finns en tydlig implementeringsplan.

Styrelsen beslutar att godkänna årsredovisningen.

§ 5

Budget 2016

Styrelsen gick igenom budgeten för 2016. Budgeten visar ett överskott på drygt 4 miljoner. 15 % får avsättas till eget kapital. Hänsyn bör tas till att två samordningsförbund har gått samman och att tre förbundschefer varit anställda av Samordningsförbundet under 2015. Budgetplanen ska finnas på styrelsens sida på hemsidan.

§ 6

Avslut av Vägen till arbete. Utdelning av priset det Goda exemplet.

Styrelsen beslutar att avsluta projekt Vägen till arbete.

Eva Bremer från Försäkringskassan gästade styrelsen och lämnade rapport om bakgrunden till projektet. Anledningen till att projektet startades var att det fanns ett stort behov av att jobba med ungdomar, som uppstår aktivitetssättning. Behovet ökade i omfattning och man ville se hur man kunde jobba effektivare med denna grupp. Det arbetas olika av de handläggare i projektet som jobbar i Skövde/HjoTiBorg jämfört med de som arbetar i Falköping/Tidaholm. Försäkringskassan arbetar nu på ett annat sätt och ser därför inte behov av att driva projektet vidare. Styrelsen påpekar att det är viktigt att inte ungdomarna som är med i projektet märker av ett avslut utan att det finns planering för dessa personer. Lämplig tid för avslut är april - maj. Handläggarna som jobbat i projektet bjuds in till styrelsen under våren för att avlämna rapport.

Styrelsen diskuterar vem som är bäst lämpad att vara ansvarig att utse pristagare av Goda exemplet. Malin lyfter fråga till beredningsgruppen att ta fram lämpliga personer. Frågan lyfts om man skulle kunna lägga det på ESF projektet Ung Arena?

Styrelsen beslutar ge Malin uppdraget att driva frågan vidare.

§ 7

EFS Ung Arena 9.0. EFS ansökan angående metod 7/20

Uppstarten av projekten är den 1 april och projektet är tänkt att starta 1 augusti 2016. Skrivargruppen träffas den 2 mars för vidare planering. Styrelsen påpekar att det är av yttersta vikt att respektive kommunledning har god kunskap om projektet, dess syfte och genomförandeplan så att rätt funktioner engageras på respektive plats för att nå bästa genomförande och utfall. Information om ESF Ung Arena jämte ansökan läggs ut på hemsidan.

Styrelsen föreslår att AU sitter med i styrgruppen för projektet. Malin tar med sig frågan till skrivargruppen.

Östra, Västra och Norra Samordningsförbundet önskar göra en gemensam ansökan om EFS-medel (7 miljoner) för utbildningsinsatser för kompetensmetoden 7/20 för öka kompetensen i mottagandet av nyanlända. Samordningsförbunden går in med 20.000 kr vardera under 2016. Styrelsen beslutar att godkänna ansökan.

§8

Projekt med Coompanion, kommunalförbundet och SoF

Coompanion och har tagit initiativ till att starta upp ett treårigt projekt med kommunalförbundet och Samordningsförbunden i Skaraborg. Projektet riktar sig till arbetsintegrerade sociala företagen i Skaraborg. Projektet ska utgå från en modell som varvar nätverksträffar, träffar med företag och eget arbete. Det kommer göras nuläges analyser, värdering av styrkor/svagheter, trender/möjligheter, mål och vision. Samordningsförbundet har för avsikt att lägga 90.000 kr/år i budget för projekt under tre år under förutsättning att det faller bra ut under första året.

Styrelsen beslutar att godkänna projektet.

Louise Ahlgren ger även förslag på att ha kvar vissa utvecklingscheckar till de sociala företagen så att till exempel Försäkringskassan eller kommuner kan köpa vissa pre-rehab platser.

§9

KUR 2016

Utifrån tema Våld i Nära relationer erbjuds en repetition från de tre tidigare tillfällena 2015, samt fördjupning i goda exempel och utmaningar som respektive myndigheter möter. Hur blir vi bättre på att prata om våld och vilka förutsättningar som krävs för att möta problematiken ”Våld i nära relation”. Tid för reflektion och samtal. Utbildningen ges under tre halvdagar, 2,3 och 10 juni. Information kommer att finnas på www.kurskaraborg.se

Utifrån tema två inom KUR kommer föreläsare Åsa Kadowaki föreläsa den 19 okt kl 13.30-16.30

Utväg Skaraborg kommer att ha utbildning för Arbetsförmedlingens handläggare under hösten och det ingår i deras projektuppdrag som Samordningsförbundet tecknat med dem att göra detta.

§10

Kartläggning av aktiviteter i Skövde

En kartläggning över aktiviteter/resurser som finns i Skövde kommun är påbörjad av Samordningsförbundet och kom som en

fråga från AMA i Skövde då de såg ett behov av detta och initierade arbetet på ett ambassadörmöte på AMA.
Kartläggningen är tänkt att utökas till övriga kommuner om det faller väl ut om intresse finns.

- § 11 Ansökan FINSAM medel
Försäkringskassan har gått ut med utlysning om att det finns medel att söka från Finsam. AU anser att det inte behövs ytterligare medel för 2016.
Styrelsen beslutar att stödja beslutet från AU.
- §12 Visions- och värdegrundsarbetet
Malin presenterade förslag på ett värdegrundskort till styrelsen.
Styrelsen godkänner att korten trycks.
- § 13 Rikskonferens i Eskilstuna och NNS årsmöte
Till rikskonferensen ”Finsam i Framtiden” den 5-6 april åker Catrin Hulmarker, Elisabeth Svalefelt, Roland Wanner, Malin Nymann och Marie Hermanson.
- § 14 Information om uppdaterade blanketter för reseräkningar
Roland meddelar att samtliga kvitton måste bifogas blanketterna för arvoden och resor.
- §15 Övriga frågor
Inga övriga frågor
- §16 Besök av revisor
Revisor Ulla Göthager gästade styrelsen för information/diskussion om hur det gått sedan hopslagningen av två förbund. Hon påpekade att förbundet har ett stort eget kapital vilket styrelsen informerade om att detta beror på hopslagning av förbunden och att det även varit tre olika förbundschefer under 2015.

Styrelsen talade om att årsredovisningen 2015 och budget 2016 är godkänd av styrelsen och Ulla ska få ta del av dessa handlingar. Vissa projekt diskuterades under mötet och styrelsen fick frågor om hur man upplever arbetet i samordningsförbundet och historiken kring förbundet.

Ulla Göthager anser att förbundet fungerar väl och att hemsidan är lättillgänglig och uppdaterad.

Styrelsen fick frågan om det finns en internkontrollplan och ordförande Catrin informerade om att ett förslag på plan skall lyftas till AU.

Styrelsen tackade Ulla Göthager för visat intresse.

§ 17

Nästa sammanträde:

21 mars 2016 klockan 10:00-12:00 om SUS, ESF och visions- och värdegrundsarbetet. Stationsgatan 14, Skövde

Au träffar revisorerna samma dag kl 13:30-14:30.

§ 18

Catrin Hulmarker avslutar sammanträdet

Vid protokollet

Justerat

Marie Hermanson

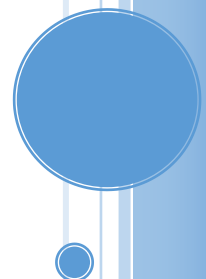
Conny Haraldsson

Catrin Hulmarker

ÅRSREDOVISNING 2015

Samordningsförbundet Östra Skaraborg

Årsredovisning för 2015

Allmänt om verksamheten

Från och med den 1 januari 2015 gick Samordningsförbundet SkövdeHjoTiBorg och Samordningsförbundet Falköping Tidaholm samman och bildade Samordningsförbundet Östra Skaraborg. Under året har en del förändringar skett efter ihopslagningen och Samordningsförbundet har dessutom haft tre olika förbundschefer under verksamhetsåret vilket medfört att mycket tid har lagts till rekryteringsprocesser och överlämningar. Nuvarande förbundschef Malin Nymann tillträdde i september 2015.

Förbundets verksamhet är inriktad mot ökad samverkan mellan parterna och att driva metodutvecklingsuppdrag.

Verksamhetsmässiga mål

Samordningsförbundet finansierar eller delfinansierar rehabiliteringsaktiviteter hos huvudmännen där deltagarna är aktuella hos minst två av huvudmännen.

Genom den samverkan och de insatser samordningsförbundet stöttar skall:

- samverkan öka mellan parterna
- självförsörjningen öka
- anställningsbarheten öka

Under kommande åren ser vi att målbeskrivningen behöver förtydligas. Med hänvisning till beskrivningen nedan har vi under åren uppnått de allmänt uppsatta målen för verksamheten.

Sammanfattning av årets verksamhet:

Styrelsen för Samordningsförbundet i Östra Skaraborg, 222 000 – 2253, avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2015.

Det egna kapitalet uppgick vid årets början till 1 871 tkr och förbundet budgeterade ett underskott på 711 för år 2015. Första året i det större förbundet samt chefsbyten under året är några orsaker till att budgeterat resultat inte fullt ut uppnått och där istället ett mindre överskott på 53 tkr redovisas. Tillsammans med det egna kapital som överförts från Falköping/Tidaholm vid sammanläggningen innebär detta att det egna kapitalet istället ökar och vid årskiftet uppgår till 2 440 tkr. Beloppet innebär att goda förutsättningar finns för finansieringen av planerat ESF projekt och andra aktiviteter som kan skapas när nu det nya och större förbundet går in i sitt andra verksamhetsår och nu med ny operativ ledning.

Totalt har förbundet under verksamhetsåret haft 453 individer i aktiviteter. Av dessa är 221 nya deltagare under året. 234 individer har avslutats varav 109 till arbete, studier

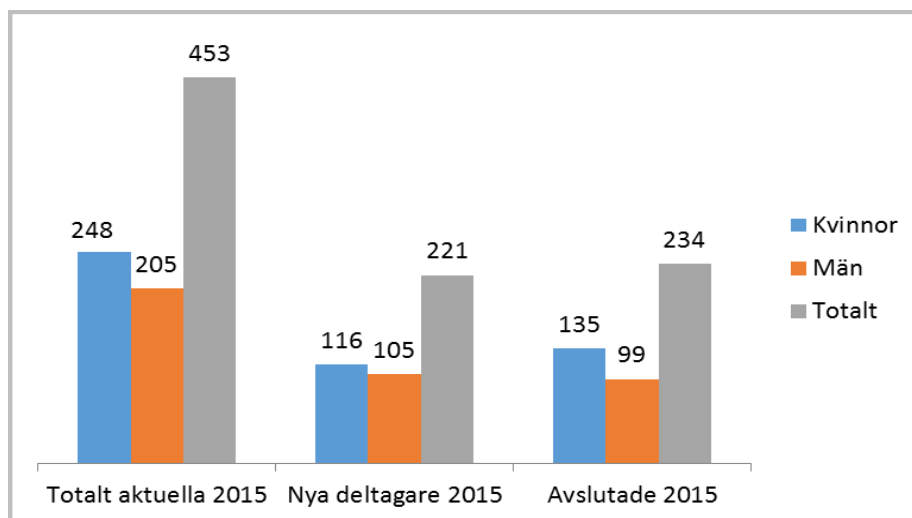

eller arbetssökande, 68 till fortsatt rehabilitering och 42 utskrivning pga sjukdom och 9 övriga anledningar. Underlaget är hämtat från vårt redovisningssystem SUS och visar alltså att både självförsörjningen och anställningsbarheten har ökat i enlighet med de uppsatta målen i verksamhetsplanen.

Uppföljning

Uppföljningssystemet SUS används. Samtliga deltagare i våra aktiviteter är inlagda i systemet per den 31 december 2015.

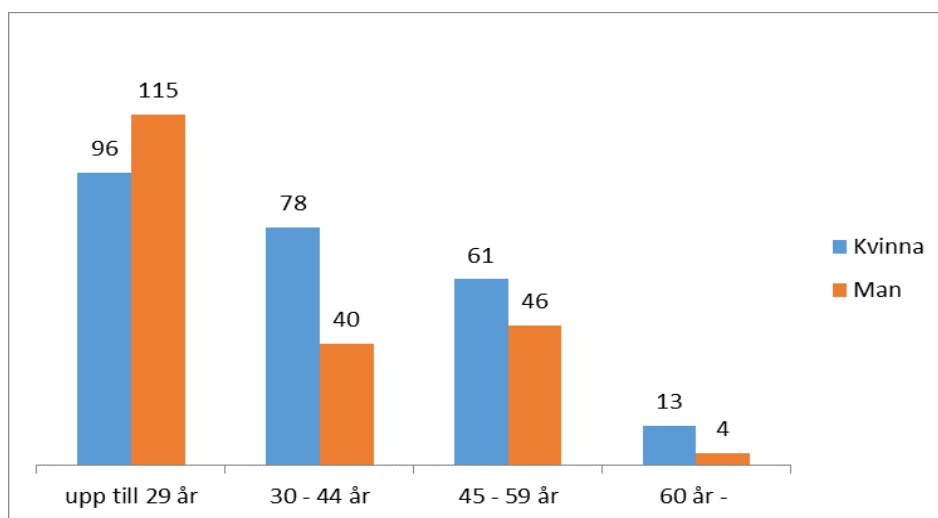
Deltagarflöden

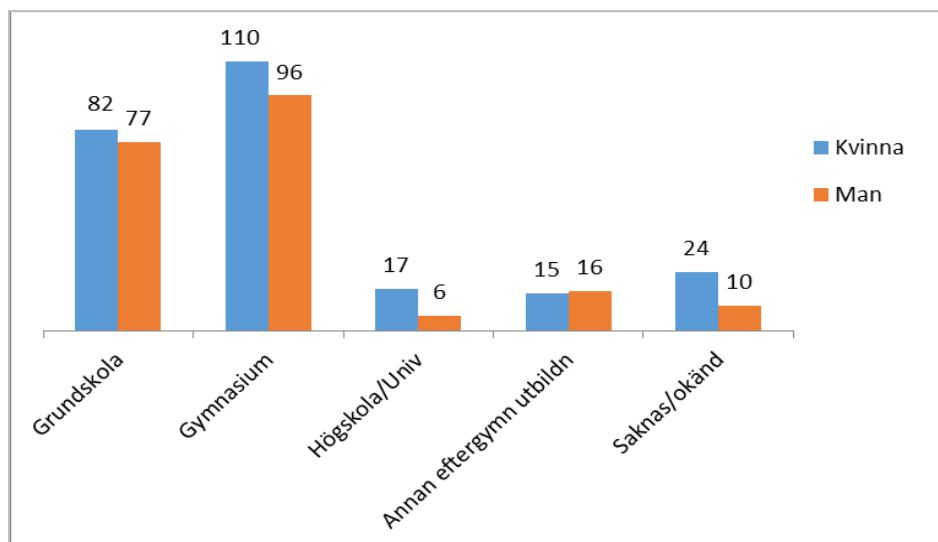

Mer om deltagarna – ålder och utbildningsbakgrund

Ålder

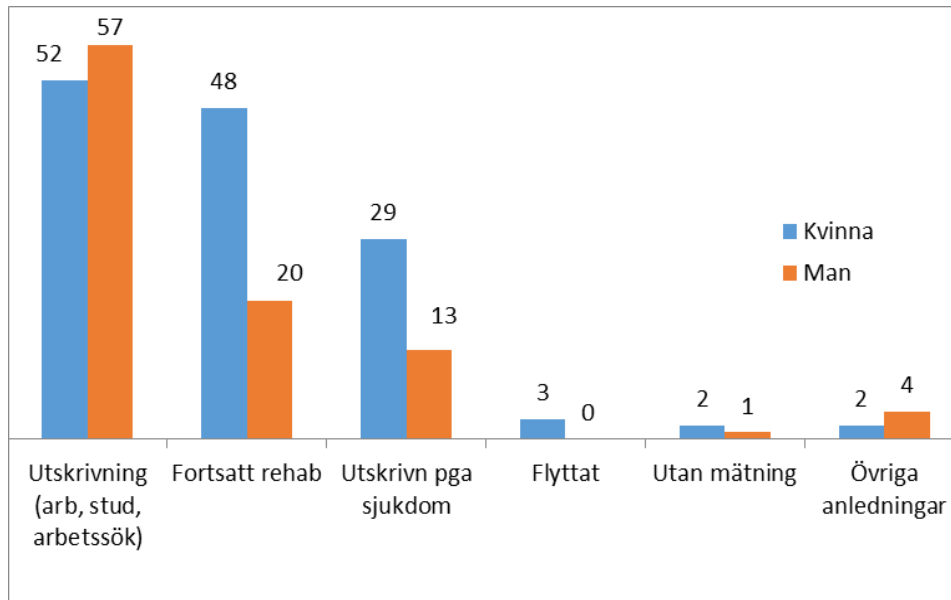

Utbildningsbakgrund

Sysselsättning vid avslut

234 deltagare har avslutats och av dessa var 135 kvinnor och 99 män.

109 personer (52 kvinnor och 57 män) har fått ett arbete, börjat studera eller är arbetssökande. I övrigt ser fördelningen ut enligt nedan när det gäller arbete och studier.

	Kvinna	Man	Totalt
Ej subventionerat arbete	6	12	18
Subventionerat arbete	16	16	32
Eget företag	0	1	1
Studier	4	6	10
Totalt	26	35	61

Årets aktiviteter:

Vägen till arbete

88 deltagare har varit inskrivna i verksamheten, 40 kvinnor och 48 män. 34 deltagare är nyinskrivna under året. 28 deltagare har avslutats. Av de 28 som avslutats har 7 gått till arbete/studie eller arbetssökande, 7 fortsatt rehab, 10 sjukdom, 1 flyttat, 3 övrigt.

Aktiviteten startade i Falköping/ Tidaholm 2010 och i Skövde/ Hjo/ Tibro/ Karlsborg 2008. Projektet är beviljat att fortsätta tom 2016. Aktiviteten syftar till att hitta lösningar mot arbetsmarknaden för unga människor med aktivitetsersättning och i uppdraget har handläggare från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen arbetat gemensamt.

Framgångsfaktorer är bla att ungdomarna ges tid, kontinuitet, trygghet och de får utvecklas utifrån deras personliga förutsättningar. En del ungdomar deltar under lång tid i aktiviteten men en del deltar kortare då det visar sig att de inte är i fas för arbetsinriktade åtgärder och fördelen är för dem att många efter att de deltagit i aktiviteten har fått ökade resurser i form av boendestöd/daglig sysselsättning eller personligt ombud.

En väg in – via AME

294 deltagare har varit inskrivna i verksamheten, 147 kvinnor och 147 män. 142 deltagare är nyinskrivna under året. 172 deltagare har avslutats. Av de 172 som avslutats har 94 gått till arbete/studie eller arbetssökande, 35 fortsatt rehab, 32 sjukdom, 2 föräldralediga, 2 flyttat, 3 utan mätning och 4 övrigt.

Projektet på de olika AME enheterna har pågått ett antal år och genomgått diverse förändringar under åren. Arbetsmarknadsenheterna förbereder, kartlägger och stärker individer inför arbetsmarknaden eller fortsatta rehabiliterande insatser. En framgångsfaktor har varit att använda sig av arbetspsykolog. Personer som anvisas till arbetsmarknadsenheterna har ofta varit i utanförskap under en lång tid och deltagit i många åtgärder och kräver längre insatser från arbetsmarknadsenheterna. Det tar oftast också lång tid att åstadkomma en förändring. En ny målgrupp från etableringen som har språksvårigheter har ökat under året vilket har krävt mer resurser och ändrade arbetssätt.

FAL-jobb

39 deltagare har varit inskrivna i verksamheten, 33 kvinnor och 6 män. 19 deltagare är nyinskrivna under året. 9 deltagare har avslutats. Av de 9 som avslutats så har 8 gått till arbete/studie eller arbetssökande, 1 fortsatt rehab

Denna aktivitet startade 1 april 2014 och kommer avslutas 31 december 2016. Målgruppen för projektet är barnfamiljer i Falköpings kommun med långvarigt försörjningsstöd. Insatsen syftar till att ge förutsättningar för familjerna att nå självförsörjning. De föräldrar som ingår i insatsen är personer som annars riskerar att vara kvar i ett långvarigt utanförskap. Att arbeta med en lösningsinriktad metod har fungerat mycket väl. I de kartläggningssamtal som sker i Fal- Jobb utformas en gemensam målformulering mellan klient och socialsekreterare.

Ett hembesök i familjen görs för samtal med barnen. Genom att träffa barnen i samtal vidgas barnperspektivet. På detta sätt byggs en god grundläggande relation mellan socialsekreterare och deltagare vilket innebär att det blir lättare att prata om barnens

situation för deltagaren. Relationen innebär också att det blir lättare för deltagaren att prata om hela livssituationen vilket innebär en utökad helhetssyn. Hälsodelen i projektet kommer att utvecklas ytterligare med att kunna erbjuda individuella hälsosamtal.

Möjligheternas kurs, Hellidens folkhögskola

28 individer har deltagit under året. 13 deltagare har avslutats för fortsatt arbetslivsinriktad rehabilitering. 6 personer har gått vidare mot fortsatt medicinsk rehabilitering. 9 deltagare fortsätter aktiviteten på Hellidens folkhögskola våren 2016. Det är 21 unika deltagare som deltagit under året.

Möjligheternas kurs startade i nuvarande form våren 2009. År 2009-2011 genomfördes aktiviteten som projekt med EFS-medel. 2012 fortsatte aktiviteten i Samordningsförbundet regi. Folkhögskolans metodik och pedagogik är en resurs för att stödja långtidssjuka på väg till arbetslivsinriktad rehabilitering. När man ser tillbaka på verksamheten kan man konstatera att besvären för deltagarna har i stort sätt förändrats från fysiska till psykosociala och då i stor utsträckning hjärntrötthet och utmattning. Resultat för 2015 visar att 44% av totala antalet deltagare (28 st) går vidare från Möjligheternas kurs till arbetslivsinriktad rehabilitering. I utvärderingen som gjorts med deltagarna framgår att de överlag är mycket nöjda med aktiviteterna, kontakterna med myndigheterna och miljön på folkhögskolan.

Samverkansresurs för våld i nära relation

I samverkan mellan Skövde kommun och Försäkringskassan Skaraborg startade verksamheten den 1 september 2014 och har för avsikt att avslutas i september 2016. Syftet är att utveckla arbetet med att uppmärksamma våld i nära relationer. Tid har ägnats åt inhämtande av kunskaper kring våldet, dess olika mekanismer och olika behandlingsformer. Studiebesök har ägt rum i några av Skaraborgs kommuner – för att få en bild av hur man kan arbeta med frågan lokalt. Ett informationsmateriel till Försäkringskassans handläggare om hur man kan söka kontakt med kvinnofridssamordnare i de olika kommunerna har tagits fram. Statistik har samlats in för att få en uppfattning om hur stort antal våldsutsatta som olika myndigheter och organisationer kommer i kontakt med.

Besök har ägt rum hos Polisen, Brottsofferjouren, Kvinnohuset Tranan och Utväg Skaraborg. En kartläggning har gjorts av hur man inom sektor Socialtjänst arbetar med målgruppen idag och man har lämnat förslag på en kompetenshöjande insats för alla som arbetar inom Skövde kommuns socialtjänst. En processkarta har tagits fram för att beskriva hur ett våldsärende som kommer in till sektor Socialtjänst handläggs idag. Försäkringskassan har tagit fram ett metodstöd till handläggarna som nu börjar implementeras. Arbetet fortsätter under 2016 och då i ökat samarbete med Arbetsförmedlingen och Närhälsan Södra Ryds vårdcentral. Projektet har även spridit kunskap via KUR utbildningar i Skaraborg.

Utvecklingscheckar

Tanken var att utveckla de sociala företagen i Östar Skaraborg under året men efterfrågan blev inte så stor som förväntat därav så utnyttjades inte utvecklingscheckarna. Tanken är dock att arbeta vidare med detta under 2016.

ESF ansökan Ung Arena 9.0

En ansökan är gjord under 2015 tillsammans med Samordningsförbundet Norra Skaraborg vilket inkluderar de nio kommunerna Skövde, Hjo, Tibro, Karlsborg, Tidaholm, Falköping, Mariestad, Gullspång och Töreboda. Projektet är treårigt och om ansökan initieras kommer det pågå under 2016-2019. Samordningsförbundet kommer vara medfinansierare och projektägare är Mariestads kommun. Målgruppen är unga 15-24 år. Syftet är att unga ska nå målet att komma i studier eller i arbete. Gemensamma mötesplatser kommer utgöra gemensam samlingsplats för unga att vända sig till för att hamna i rätt aktiviteter/studier/arbete så fort som möjligt för att förhindra utanförskap.

Se möjligheten- Tidaholm

Aktiviteten startade hösten 2015 och avslutas våren 2016. 11 deltagare har varit inskrivna, 4 kvinnor och 7 män. Se möjligheten vänder sig till ungdomar i Tidaholm mellan 15-29 år som inte har fullständiga avgångsbetyg från grundskola eller slutbetyg/examen från gymnasieskolan. Under hösten har fokus legat på ungdomar med åldrarna 15-23 år. Handlingsplaner har upprättats för de personer som varit aktuella i projektet. Syftet har varit att stimulera till studier och att få en fungerande framtid. Andra ungdomar har fått motivationssamtal som lett till kontakter med AF, SYV och studier på Komvux och Helliden.

Kompetensutvecklingsinsatser

KUR: Under 2015 har kompetensutvecklingen inom samverkan fortsatt genom KUR Skaraborg (utveckling/samverkan/kunskap). KUR-projektet vänder sig till anställda inom Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun och landsting och erbjuder bidrag för att öka samverkan och kunskapen om rehabilitering av personer med psykisk diagnos och funktionsnedsättning. Samtliga ingående myndigheter har haft möjlighet att delta. Huvudtemat för året har varit Våld i nära relationer, tre halvdags utbildningar har erbjudits och ca 155 personer deltog på föreläsningarna som varit mycket lärorika. Året avslutades med en föreläsning av Eric Donell med temat "Hur det är att leva med en neuropsykiatrisk diagnos". Insatserna har varit uppskattade och ca 200 medarbetare har deltagit i aktiviteterna.

Värdegrundsarbete: Samordningsförbunden i Skaraborg påbörjade gemensamt under året ett utvecklingsarbete i respektive beredningsgrupp gällande ett värdegrunds- och vision arbete med hjälp av konsult Mia Hultman. Arbetet har varit positivt för grupperna och även styrelsen har under hösten medverkat i arbetet som kommer fortsätta under 2016.

”Vi skapar möjligheter! Vi samlar våra gemensamma resurser för att ta tillvara och utveckla den enskildes förmågor genom att vara nytänkande, engagerande, tillåtande”.

Metod 7 TJUGO: 7 TJUGO är en kombination av en grundutbildning i empowerment pedagogik och ett omfattande metodmaterial att använda i arbetet med människor från tonåren och uppåt i åldern. Fokus ligger på personlig utveckling och förändringprocesser. 24 medarbetare inom arbetsmarknadsenheterna samt ett par handläggare på FK/AF har under året utbildats i metoden. Tanken är att de ska kunna använda metoden i grupp-utvecklingsinsatser och att alla Arbetsmarknadsenheter får samma kunskap för att få en likritning i arbetssätten på enheterna.

Samverkansteam Skaraborgs sjukhus

Under året har samarbetet med Försäkringskassan och SkaS fortsatt i samma anda som tidigare, dvs att tillsammans med koordinatörerna och processledaren planera för aktiviteter där behov finns kring gemensamma insatser. Fokus har legat på det nära samarbetet mellan koordinatörerna på SKAS och kontaktpersonerna på FK. Vid frågor gällande enskilda patientärenden har samarbetet varit ytterst värdefullt och ökar stadigt. Kvalitetsgranskningar av läkarintygen har delvis skett gemensamt. Utbildningsinsatser i försäkringsmedicin har skett tillsammans med övrig vård via Försäkringsmedicinskt forum gällande ICF, AT-utbildningar och till icke sjukskrivande personal.

Samverkan Tidaholm ”Upprop för ett friskare Tidaholm”

Projektet startade april 2014 för att arbeta med rutiner och samverkan. Syftet var att få ett bättre flöde för patienter i sjukskrivningsprocessen genom att arbeta förebyggande och att ge kunskap om hur man hittar och identifiera personer som riskerar sjukskrivningar. Målet var att minska antalet sjukpenningdagar i Tidaholms kommun till snittet i Skaraborg och att påvisa socioekonomiskt lönsamhet. Sjukpenningtalet i Tidaholm var i april 2014: 13,9 (riket 8,7). Snittet i Skaraborg var 11,3. Metoden har handlat om att få ett gemensamt arbetssätt i hela kommunen där rehabkoordinator och kommunlots har arbetat tillsammans. Vårdcentralen har arbetat med rutiner utifrån ”Guide för tidig samverkan” och läkare och sjuksköterskor har fått handledning. På vårdcentralen har det även funnits personlig handläggare från FK som kontaktperson fyra timmar per vecka. Utbildningar till arbetsgivare, fackliga representanter och politiker har givits. Resultatet visar att Tidaholms

kommun inte har ökat sjukpenningtalet. Den uppgående trenden nådde som högst i december 2014 och var 14.5 dagar. Dagarna låg konstant på denna nivå för att i maj 2015 börja gå neråt. I augusti var siffran 13.9 dagar och den senaste noteringen som är från november 2015 är 13.6 dagar. Projektet avslutas under 2016.

Finansiella mål

Vid årets början var det egna kapitalet 1 871 522 SEK. Det egna kapitalet uppgår till 2 440 068 SEK, vid årsskiftet 2015/2016. I enlighet med det finansiella målet i verksamhetsplan för 2015 bedömer vi att vi haft en effektiv och ansvarsfull användning av de medel som ställs till förbundets förfogande trots ihopslagningen av två förbund och att tre förbundschefer arbetat under året. Samordningsförbundet har under året även fått ett större överskott än beräknat då det gjordes en ränte placering som gav en vinst på 317 578 SEK. Det återstående egna kapitalet utgör en möjlighet till en kontant medfinansiering i det ESF projekt som förbundet hoppas få möjlighet att genomföra med start under 2016 samt att det även kan startas andra aktiviteter under året som kan gynna alla Samordningsförbundets parter.

Styrelsen

Arbetet i Samordningsförbundet Östra Skaraborg leds av en styrelse. Ordförande är kommunstyrelsens ordförande i Hjo och vice ordförande är Arbetsförmedlingen ordinarie ledamot. Kansliet bemannas med en heltidstjänst som ansvarar för att arbetet fortskrider enligt den förbundsordning som förbundet antagit.

Styrelsens sammansättning består av:

Catrin Hulmarker Hjo kommun Ordförande
Magnus Oscarsson Arbetsförmedlingen Vice ordförande
Roland Wanner Västra Götalandsregionen Ledamot
Torgny Andersson Försäkringskassan Ledamot

Ersättare:

Bengt Andersson Tibro kommun
Elisabeth Svalefelt Skövde kommun
Christer Johansson Tidaholms kommun
Hans Johansson Falköpings kommun
Leif Andersson, Karlsborgs kommun
Susanne Larsson Västra Götalandsregionen
Louise Ahlgren Försäkringskassan
Conny Haraldsson Arbetsförmedlingen

Revisorer 2015:

Deloitte på uppdrag av Försäkringskassan

Ulla Göthager, (S), Västra Götalandsregionen

Övrigt styrelse

Samordningsförbundets styrelse har under 2015 hållit 9 protokollförda sammanträden.

Ordförande Catrin Hulmarker, vice ordförande Magnus Oscarsson och ledamoten Roland Wanner har utgjort Samordningsförbundets presidium. Presidiet har hållit 4 protokollförda sammanträden.

Representanter från de samverkande myndigheterna i de sex kommunerna har utgjort beredningsgrupp till styrelsen. Ingående ledamöter är socialcheferna liksom IFO-cheferna från respektive kommun, en representant från psykiatrin, från primärvården samt sektionschef från Fk och Af. Beredningsgruppen har under året träffats 5 gånger och minnesanteckningar har förts vid dessa tillfällen.

Styrelsen, beredningsgruppen, förbundsdirektör samt handläggare i förbundets uppdrag har under året deltagit i ett antal olika konferenser och nätverksträffar. Vid årets FINSAM konferens i Linköping deltog en styrelseledamot och förbundschef. Temat för konferensen var ”Samverkan i välfärden och världen”.

I delårsrapporten för 2015 återfinns i övrigt en beskrivning över de konferenser som arrangerats under året.

Ekonomiadministrationen utförs av Administrativ Centrum, Västra Götalands-regionen.

Ekonomiskt utfall

Belopp i tkr	A. Utfall jan-dec 2015	B. Budget jan-dec 2015	C. Avvikelse jan-dec 2015	D. Prognos helår (aktuell)	E. Prognos helår (föregående uppf tillfälle)	F. Budget helår 2015
1. Nettokostnad och finansnetto	-8 947	-10 711	1 764			-10 711
2. Bidrag	9 000	10 000	-1 000			10 000
3. Resultat	53	-711	764			-711
4. Utgående EK	-2 440					1 646

Bidrag

Huvudmännen bidrar ekonomiskt till samordningsförbundets verksamhet enligt följande och Utöver huvudmännens bidrag erhålls 1 mnkr från den s k sjukskrivningsmiljarden.

Bidrag 2015

SOF Östra Skaraborg

Bidrag i kr	
Försäkringskassa	2 250 000
Arbetsförmedlingen	2 250 000
Kommun	2 250 000
Hälso- och sjukvårdsnämnd	2 250 000
Sjukvårdsmiljarden	1 000 000
Totalt	10 000 000

Utöver huvudmännens bidrag erhålls 1 mnkr från den s k sjukskrivningsmiljarden. Se nedan under Uppföljning av projekt och verksamhet avseende Närhälsan resp. SKaS.

Uppföljning av verksamhet och projekt Östra Skaraborg jan-dec 2015

	Nettokostnad och finansnetto i tkr per område	Utfall jan-dec 2015	Budget jan-dec 2015	Avvikelse jan-dec 2015
1001	Politisk organisation	-289 744	-250 000	-39 744
1010	Gemensamt	-1 188 222	-1 500 000	311 778
2000	Informationsmaterial	-14 580	-40 000	25 420
2020	Kompetensutveckling	-152 164	-180 000	27 836
6000	Vägen till arbete	-2 191 040	-2 020 000	-171 040
7003	Möjligheternas kurs	-900 000	-900 000	0
7004	En väg in via AME	-2 662 727	-2 858 000	195 273
7005	Faljobb	-600 000	-600 000	0
7006	Se möjligheten	-200 000	-200 000	0
1) 9004	Samverkansteam Skaraborgs sjukhus	0	0	0
9009	Vi vill vara med	-37 104	0	0
9011	Sociala företag - utvecklingscheckar	15 201	-80 000	95 201
9012	Samverkansresurs Våld i nära relationer Fk och Skövde kommun	-707 449	-900 000	192 551
9013	Kringkostnad ESF	-48398	-41000	-7398
9014	Kompetens 7/20	-288000	-288 000	0
2) 9016	Samverkan Tidaholm	0	0	0
	Totalt	-9 264 227	-9 857 000	629 877

1) 400.000 kr debiteras Skas

2) Budget 600.000 kr men vidarefaktureras Närhälsan

2016-02-01

Dnr 2015-000 19

RESULTATRÄKNING, JAN-DEC 2015**Samordningsförbundet Östra Skaraborg**

	Budget Helår 2015	Utfall jan-dec 2015	Utfall jan-dec 2014	
<i>Intäkter</i>				
Övriga intäkter	0,00	0,00	0,00	
Summa Verksamhetens intäkter	0,00	0,00	0,00	
<i>Kostnader</i>				
Arvoden	-187 500,00	-203 842,22	-164 684,32	
Reseersättning	-40 000,00	-23 982,76	-20 088,61	
Sociala avgifter	-62 500,00	-61 919,00	-55 256,00	
Övriga Personalkostnader	-825 000,00	-880 862,49	-1 006 642,57	
Verksamhetsanknutna kostnader	-8 887 000,00	-7 638 894,80	-5 627 759,05	Not 1
Lokalkostnader	-80 000,00	-60 881,36	-36 000,00	
Övriga kostnader	-629 000,00	-392 114,62	-208 497,85	Not 2
Summa Verksamhetens kostnader	-10 711 000,00	-9 262 497,25	-7 118 928,40	
RES1 Verksamhetens nettokostnad	-10 711 000,00	-9 262 497,25	-7 118 928,40	
Erhållna bidrag från huvudmännen	10 000 000,00	9 000 000,00	5 860 000,00	
Övriga finansiella intäkter	0,00	317 578,60	0,00	Not 3
Övriga finansiella kostnader	0,00	-1 730,00	-1 644,00	
Summa Finansiella intäkter/kostnader	10 000 000,00	9 315 848,60	5 858 356,00	
RES2 Resultat före extraordinära poster o spec beslut	-711 000,00	53 351,35	-1 260 572,40	
Extraordinära intäkter	0,00	0,00	0,00	
Extraordinära kostnader	0,00	0,00	0,00	
RES3 PERIODENS RESULTAT	-711 000,00	53 351,35	-1 260 572,40	

NOTER*Not 1 Verksamhetsanknutna kostnader*

	<i>jan-dec 2015</i>
5539 Övriga verksamhetsanknutna tjänster	-9330,49
5540 Övriga verksamhetsanknutna kostnader	-38 000,00
5541 Verksamhetsanknutna personalkostnader: Sek	-7 542 113,00
5544 Verksamhetsanknutna utbildnings- kurs och konferenskostnader: Sek	-49 451,31
Summa:	-7 638 894,80

Not 2 Övriga kostnader

	<i>jan-dec 2015</i>
5899 Övriga lämnade bidrag	-1 500,00
6412 Möbler	-6 200,00
6451 Kontorsmaterial	-1 917,44

2016-02-01

Dnr 2015-000 19

6471 Trycksaker	-11 139,60
7212 Tele, mobil	-3 878,62
7541 IT-Tjänster	-1 337,00
7551 Konsultarvoden spec utredn: Sek	-88 400,04
7599 Övriga tjänster: Sek	-54 200,00
7619 Övriga kostnader: Sek	-94 222,92
7691 Personalrekrytering	-129 319,00
Summa:	-392 114,62

Not 3 Övriga finansiella intäkter

8421 ränteintäkter bank	7784,09
8421 ränteintäkter bank	308607,01
8421 ränteintäkter bank	1187,5
Summa:	317578,6

BALANSRÄKNING, JAN-DEC 2015**Samordningsförbundet Östra Skaraborg**

	Ingående balans 2014-12-31	Förändring	Utgående balans 2015-12-31	
TILLGÅNGAR				
<i>Anläggningstillgångar</i>	0,00	0,00	0,00	
Summa anläggningstillgångar	0,00	0,00	0,00	
<i>Omsättningstillgångar</i>				
Kortfristiga fordringar	563 417,00	345 583,65	909 000,65	Not 1
Likvida medel	985 005,47	3 477 202,50	4 462 207,97	
<i>Kortfristiga placeringar</i>				
Kortfristiga placeringar	2 900 000,00	-2 900 000,00	0,00	
Summa omsättningstillgångar	4 448 422,47	922 786,15	5 371 208,62	
SUMMA TILLGÅNGAR	4 448 422,47	922 786,15	5 371 208,62	
EGET KAPITAL, AVS. och SKULDER				
<i>Eget kapital</i>				
Eget kapital	-1 871 522,47	-515 194,56	-2 386 717,03	Not 3
Periodens resultat	0,00	-53 351,35	-53 351,35	
Summa Eget kapital	-1 871 522,47	-568 545,91	-2 440 068,38	
<i>Skulder</i>				
Kortfristiga skulder	2 576 900,00	354 240,24	2 931 140,24	Not 2
Summa skulder	2 576 900,00	354 240,24	2 931 140,24	
SUMMA EGET KAPITEL, AVS. och SKULDER	-4 448 422,47	-922 786,15	-5 371 208,62	

NOTER

Not 1: Kortfristiga fordringar

1511 Kundfordringar	727 455,00
1677 Ludvikamoms	34 704,15
1687 Redovisningskonto, Ludvikamoms	79 651,00
1711 Förutbetalda kostnader	17 322,50
1712 Upplupna intäkter	49 868,00
Summa:	909 000,65

UB dec 2015

727 455,00
34 704,15
79 651,00
17 322,50
49 868,00
909 000,65

Not 2: Kortfristiga skulder

2411 Leverantörsskulder	-1 611 521,24
-------------------------	---------------

2016-02-01

Dnr 2015-000 19

2711 Innehållen personalskatt	-3 060,00
2931 Upplupna sociala avgifter	-2 963,00
2991 Upplupna kostnader	-1 313 596,00
Summa:	-2 931 140,24

Not 3: Eget Kapital

2021 Eget kapital IB	-1 871 522,47
2021 Eget kapital UB	-2 386 717,03
2021 Eget kapital överföring likvida medel från SOF Falköping Tidaholm till Sof Östra	-515 194,56

Resultatdisposition

Förslag till disposition av Samordningsförbundet Östra Skaraborg överskott:

Resultat 2015	53 351 SEK
Totalt	2 440 068 SEK

Styrelsen föreslår att i ny räkning överföres till det gemensamma förbundet Östra Skaraborg:

Summa	2 440 068 SEK
-------	---------------

För Samordningsförbundet Östra Skaraborg
Skövde dag som ovan

Anmälningssärenden kommunfullmäktige 2016-05-23

1. 16-239 Årsredovisning 2015 Stiftelsen Skaraborgs
Läns Sjukhem
2. KS2016.0207 Skövde Värmeverk AB - Granskningsrapport
Lekmannarevisor 2015

2016-03-13

Lekmannarevisor i Skövde Värmeverk AB, Skövde kommun.

Till årsstämman i Skövde Värmeverk AB, 556647-1231

Till fullmäktige i Skövde kommun.

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Skövde kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Skövde Värmeverk AB verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns uppgift är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har genomförts enligt aktiebolagsordningen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsstämmans fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomiskt synpunkttillfredsställande sätt.

Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Skövde som ovan

Lars-Erik Lindh

Av kommunfullmäktige utsedd lekmannarevisor

**Årsredovisning 2015
för
Stiftelsen
Skaraborgs läns sjukhem**

Årsredovisning för verksamhetsåret 2015 Stiftelsen Skaraborgs läns sjukhem

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Skaraborgs läns sjukhem får härmed lämna redovisning över sin förvaltning av stiftelsens angelägenheter under 2015.

Stiftelsen bildades 1898 med syfte "att till vård och underhåll mottaga fattiga, obotligt sjuka från Skaraborgs län och skola till sjukhemmets uppehållande användas dels afkastningen af den för detta ändamål samlade fond, dels de medel, som framdeles kunna för samma ändamål inflyta."

Sedan ädelreformen tillkom 1992 är sjukhemmets vårdform förändrad till särskilt boende för service och omvårdnad av äldre somatiskt långtidssjuka personer.

Stiftelsens stadgar är fastställda av Länsstyrelsen Skaraborg och ändring av stadgarna av Länsstyrelsen Västra Götaland.

Stiftelsens tillgångar är placerade i fastigheten Motorn 2, samt i värdepapper och bankmedel.

Vården är reglerad i avtal med Skövde kommun, som genom omvårdnadsförvaltningen efter behovsprövning hänvisar boende till sjukhemmet. Avtalet omfattar även de fyra lägenheter för serviceboende, som stiftelsen är hyresvärd för. Avtalet mellan Skövde Kommun och Stiftelsen Skaraborgs läns sjukhem har under 2015 reviderats, eftersom anvisningsavtalet för de 4 lägenheterna har sagts upp. Under en övergångsperiod har därför 3 av lägenheterna stått tomma, vilket orsakat visst hyresbortfall.

Under året har Stiftelsen Skaraborgs läns sjukhem erhållit extra stimulansmedel från vård- och omsorgsnämnden för att förstärka bemanningen inom äldreboenden.

Fastigheten Motorn 2 omfattar, förutom sjukhemmet, två fristående byggnader, vilka hyrs av Skövde Kommun och Samägarföreningen Soberhuset.

Samägarföreningen Soberhuset har sagt upp hyreskontraktet för avflyttning per 2015-12-31.

Handwritten signatures and initials: Su, J, TB, E, Bu, H

Styrelse

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Utsedda av Skövde kommun

Anders Jakobsson (ordförande)

Åsa Axelsson

Bjarne Medin

Utsedda av länsstyrelsen i Västra Götaland

Birgitta Carlander (vice ordförande)

Torbjörn Bergman

Styrelsen har under året avhållit 3 ordinarie styrelsemöten.

Personal

Personalförändringar

Under året har 3 nya sjuksköterskor och 1 undersköterska anställts.

2 undersköterskor har avgått med pension.

Befintligt arbetstidsavtal 3-3 är uppsagt, nytt avtal träder i kraft 2016-04-01.

Löner

Löner och ersättningar har utgått med följande belopp:

	2015	2014
Kvinnor	13 797 490	13 314 411
Män	1 800 118	1 772 102
Summa	15 597 608	15 086 513

Personaltäthet för vårdpersonal

Sjuksköterskor

10 tjänster = 0,28 ssk/boende

Undersköterskor

26 tjänster = 0,72 Usk/boende

Lu *JH* *TB* *E* *BM* *A*

Utbildning

Äldreomsorgsdagarna i Stockholm: Verksamhetschef, Vårdsamordnare, 4 undersköterskor och 2 sjuksköterskor.

Utbildning i arbetsteknik via Skövde kommun: 3 undersköterskor

Utbildning i Procapita journalsystem: Samtliga sjuksköterskor och undersköterskor.

Basutbildning: Samtliga undersköterskor

Föreläsning Bensårscentrum SKAS

Föreläsning om stroke av Sahlgrenska

Hygienombudsutbildning

Värdegrundsgrupper - Socialstyrelsens material

Bashandledarseminarium + huvudhandledardag: Sjuksköterskor

Äldredagarna i Örebro "Äldrelyftet": Verksamhetschef och Vårdsamordnare

Brandutbildning: Samtlig personal

Utbildning livsmedelshygien: Samtlig personal

Prestationsuppgifter

Boenderedovisning

35 permanenta platser, 1 växelvårdsplats

Inflyttade: 10 st

Avlidna 10 st

Utflyttade: 1 st

Vårdagar

Permanent boende: 12 513

Växelvård: 317

Totalt: 12 830

Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) har gjort en oanmäld inspektion vad gäller SoL-dokumentation (Socialtjänstlagen), ärendet avslutades utan åtgärd.

Kostnadsfördelning

Boendekostnader

Kontogrupp

Personal

Rörelsekostnader

Avskrivningar

Räntor fastigheten

Summa

Faktiska kostnader

Årskostnad

kostnad/vård dag

22 131 486

1 725

4 564 308

356

1 666 223

130

267 346

21

28 629 363

2 231

Handwritten signatures and initials: An, il, TB, E, BK, fj

Trivselfrämjande åtgärder

För boende och personal

Andakt varannan tisdag på sjukhemmet, olika kyrkliga samfund

Julgransplundring

Vernissage, tavlor med naturmotiv

Afternoon tea

Pubafton

Påskpromenad med korvgrillning

Indisk afton, Assyrisk afton

Utflykt med buss till Hjo

Trädgårdsfest med boende och anhöriga

Midsommarfest

Utflykt till Boulognersjön

Kräftskiva

Båtutflykt på Göta Kanal

Fiskeutflykt till Billingen

Utflykt Mössebergs Kurort med övernattnig 4 boende + personal

Astrid Lindgren-tema

Adventspyssel

Lucia med Skövde Lucia. Pensionerade medarbetare inbjudna

Julbord

Musikunderhållning vid flertal tillfällen

Helgmys varje helg

Återkommande aktiviteter: Spa, boule, bingo, gymnastik, sång, film, bakning

För personal

Julpyssel

Julbord på Rosers Salonger, Skara

Julklapp till all personal

Sommarfest på Wrågården

2

Lu JA TB E BK H

Fastigheten/Inventarier

Färdigställande nytt glastak trapphus, inkl belysning
2 nya undersköterske-expeditioner, med målning och nya möbler
Kylanläggning med elinstallation, korridorer avd 1 och 2
"Hotell-lås" till samtliga boenderum
Kyl och ventilation till läkemedelsrum
Nya utrymningsplaner brand
Översyn/komplettering belysning hela fastigheten
Översyn mattor, boenderum
Byte dörrar Vaktmästarbostaden
Åtgärder samtliga fastigheter efter OVK-kontroll
Nya sängar och madrasser med tillbehör till samtliga boenderum
Nya frysskåp till köket
3 nya spoldesinfektorer till sköljrummen
4 tvättmaskiner/torktumlare till lägenheterna plan 1
Ny städmaskin till lokalvårdare

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöverket avslutade tidigare inspektion efter åtgärder
Sammanställning tillbud, hot och våld framgår av styrelseprotokoll 1/2016
Grundläggande arbetsmiljöarbete - Grundläggande BAM-utbildning
APT varje månad
Handledning av enskilda medarbetare har skett under året via Previa
Medarbetarsamtal och lönesamtal

Administration

Fortsatt IT-support från extern samarbetspartner.
Inköp datorer till undersköterskornas nya expeditioner.

Friskvård

Friskvårdsbidrag à 500,-/termin, 24 st.
Våruset i Örebro, 14 st anställda deltog.

Sjukstatistik

	Ålderskategori			Totalt
	-29 år	30-49 år	50- år	
Total sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid %				
Kvinnor	4,53	12,80	9,68	9,82
Män	*	*	*	1,13
Samtliga anställda				9,05
Långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro %				
Kvinnor	0,00	80,68	72,87	69,94
Män	*	*	*	0,00
Samtliga anställda				69,17

* Redovisas ej pga undantagsregeln i lagstiftningen

Jämfört med år 2014 har total sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ökat med 0,96%-enheter
Långtidsfrånvaron av total sjukfrånvaro har ökat med 27,56%-enheter

N

Sm *St* *B* *E* *BK* *Ai*

Ekonomisk ställning och resultat

Av resultaträkningen, närmare bestämt posten "Avsättningar" och Not 6, framgår att stiftelsen avsatt 400 000 kr till reparationsfonden, samt 17 292 kr till kompetensutveckling.

Stiftelsens resultat för räkenskapsåret samt ställning den 31 december 2015 hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning jämte därtill hörande noter.

Styrelsen föreslår att årets överskott, 2 727 kr, balanseras och avräknas mot Skövde Kommuns medelstillelning för 2016.

W

Am^p HA TB B^{BK} A

Resultaträkning

	Not	2015	2014
Intäkter			
Övriga intäkter	1	536 395	580 321
Intäkter enligt avtal med Skövde Kommun		26 179 000	25 279 000
Extra Stimulansmedel Skövde Kommun		49 000	0
Summa intäkter		26 764 395	25 859 321
Kostnader			
Handelsvaror och förnödenheter		-2 539 295	-2 357 881
Övriga externa kostnader		-2 016 705	-1 748 427
Personalkostnader		-22 131 486	-21 904 574
Avskrivningar	2-4	-1 666 223	-1 411 559
Övriga kostnader		-8 308	0
Summa kostnader		-28 362 017	-27 422 441
Rörelseresultat		-1 597 622	-1 563 120
Resultat från finansiella investeringar			
Finansiella intäkter			
Omplaceringsresultat	7-8	2 601 963	1 056 522
Utdelning aktier (finansiella anläggningstillgångar)		653 454	413 142
Ränteintäkter på finansiella anläggningstillgångar		55 959	70 948
Stiftelsen H och V Renströms donationsfond		1 497 770	740 027
Lundgrens donationsfond		13 124	18 611
Samfonden för SSLS		26 134	0
Ränteintäkter		227	10 335
Utdelning kortfristiga placeringar		143 125	136 903
Finansiella kostnader			
Räntekostnader		-267 346	-393 158
Avsättning fonder	5	-85 276	-63 088
Bankavgifter		-19 530	-18 265
Resultat efter finansiella poster		3 021 982	408 857
Bokslutsdispositioner			
Avsättningar	6	-3 019 255	-1 456 522
Årets resultat		2 727	-1 047 665

24

Balansräkning

	Not	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	2	12 352 706	13 578 106
Maskiner och andra tekniska anläggningar	3	0	4 303
Inventarier, verktyg och installationer	4	1 482 256	623 460
Summa materiella anläggningstillgångar		13 834 962	14 205 869
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och övriga värdepapper	7	17 569 943	15 363 066
Summa finansiella anläggningstillgångar		17 569 943	15 363 066
Summa anläggningstillgångar		31 404 905	29 568 935
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Stiftelsen H och V Renströms donationsfond		1 497 770	740 027
Stiftelsen Erik Lundgrens minnesfond		13 124	18 611
Stiftelsen Samfonden för SSLS		26 134	0
Kundfordringar		19 518	46 988
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		167 500	157 229
Summa kortfristiga fordringar		1 724 046	962 855
Kortfristiga placeringar	8	3 829 098	3 829 098
Likvida medel		5 795 181	6 065 415
Summa omsättningstillgångar		11 348 325	10 857 368
Summa tillgångar		42 753 230	40 426 303
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Stiftelsekapital		1 337 563	1 252 287
Värdesäkringsfond		10 926 192	8 324 228
Summa bundet eget kapital		12 263 755	9 576 515
Fritt eget kapital	9		
Summa fritt eget kapital		5 539 887	5 475 357
Summa eget kapital		17 803 642	15 051 872

ok

Balansräkning

	Not	2015-12-31	2014-12-31
Långfristiga skulder			
Lån	10	12 600 000	13 200 000
Summa långfristiga skulder		12 600 000	13 200 000
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		706 034	558 642
Aktuella skatteskulder		17 795	7 080
Övriga kortfristiga skulder	11	425 147	470 555
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	12	11 200 612	11 138 154
Summa kortfristiga skulder		12 349 588	12 174 431
Summa skulder		24 949 588	25 374 431
Summa eget kapital och skulder		42 753 230	40 426 303
Ställda säkerheter			
Pantbrev		10 000 000	10 000 000
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Handwritten signatures and initials: An, JA, TB, Z, BK, AI

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens uttalanden.

Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Stiftelselagen

Stiftelsen tillämpar 1996 års gällande stiftelselag.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om inget annat anges.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Arvoden och kostnadsersättningar

Arvoden och kostnadsersättningar har för revision inklusive revisionsnära konsultationer uppgått till 59 000 kronor (f.å. 71 587 kronor)

Antal anställda (tjänster)

Personalkategori	Antal personal	Antal tjänster	Tjänst (%)
Vårdpersonal			
Sjuksköterska dag/natt	9		900,00
Sjuksköterska natt	1		100,00
Summa	10	10	
Undersköterska	28		2400,00
Undersköterska natt	3		197,43
Summa	31	25,97	
Totalt vårdpersonal	41	35,97	
Administrativ personal			
Verksamhetschef	1		100,00
Vårdsamordnare	1		100,00
Assistent	1		100,00
Summa	3	3	
Ekonomipersonal			
Vaktmästare	1		100,00
Lokalvårdare	1		100,00
Ekonomibitråde	1		75,00
Summa	3	2,75	
Totalt antal anställda	47	41,72	

Handwritten signatures and initials: An, TB, Bk, A

Notanteckningar

Not 1 Övriga intäkter

	2015	2014
Hysesintäkter	519 118	580 377
Ersättning SSK-elever	17 292	0
Öresutjämning	-15	-16
Summa övriga intäkter	536 395	580 361

Not 2 Byggnader

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	32 535 787	32 535 787
Årets anskaffning	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	32 535 787	32 535 787
Ingående avskrivningar	18 957 681	17 732 281
Årets avskrivningar	1 225 400	1 225 400
Utgående ackumulerade avskrivningar	20 183 081	18 957 681
Utgående planenligt restvärde	12 352 706	13 578 106
Bokfört värde	12 352 706	13 578 106

Avskrivningar sker med 3,77 % på totalt bokfört anskaffningsvärde inklusive ej fastställt markvärde. Fastigheten är ej belagd med taxeringsvärde.

Not 3 Byggnadsinventarier

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	381 643	381 643
Inköp	0	0
Utrangerat	-210 317	0
Utgående anskaffningsvärde	171 326	381 643
Ingående avskrivningar	377 340	373 036
Årets avskrivningar	4 303	4 304
Avskrivning utrangerat	-210 317	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	171 326	377 340
Utgående planenligt restvärde	0	4 303
Bokfört värde	0	4 303

Avskrivningar enligt plan beräknas på en ekonomisk livslängd av 10 år.

Byggnadsinventarier inventerade 2015

Handwritten signatures and initials:
Am, JH, TB, E, BK, Ai

Not 4 Inventarier

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	2 202 661	1 791 066
Inköp	1 303 623	411 595
Utrangerat	-844 616	0
Utgående anskaffningsvärde	2 661 668	2 202 661
Ingående avskrivningar	1 579 201	1 397 345
Årets avskrivningar	444 827	181 856
Avskrivning utrangerat	-844 616	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	1 179 412	1 579 201
Utgående planenligt restvärde	1 482 256	623 460
Bokfört värde	1 482 256	623 460

Avskrivningar enligt plan beräknas på en ekonomisk livslängd av 3, 5 och 10 år.

42 Inventarier inventerade 2015

Am J TB B BU A

Not 5 Avsättning fonder stiftelsekapital

Nr	Namn	%	ingående kapital	avkastning	Avsättning 10%	utgående kapital
4	Anton o Maria Jocknick	2,80	33 126,14	23 877,40	2 387,74	35 513,88
12	Fru Maria Wijks, f Dickson	5,20	61 875,70	44 343,75	4 434,38	66 310,08
21	Hilda Sofia Knutsson	2,60	30 936,35	22 171,88	2 217,19	33 153,54
27	G V Sjöberg	2,80	33 404,14	23 877,40	2 387,74	35 791,88
28	Th Egnell o h h Gertrud Egnell	51,10	608 331,92	435 762,63	43 576,26	651 908,18
35	Albina Charlotta Persson	8,20	97 731,63	69 926,68	6 992,67	104 724,30
40	Systrarna Petterssons fond	7,80	92 804,04	66 515,63	6 651,56	99 455,60
42	Anna Sofia Österbergs donationsfond	1,30	15 347,68	11 085,94	1 108,59	16 456,27
43	Charlotta och Emma Andersson	1,30	15 465,68	11 085,94	1 108,59	16 574,27
45	Maria Karlberg	6,50	77 349,37	55 429,69	5 542,97	82 892,34
47	Jocknickska-Axellska donationen	7,80	92 808,04	66 515,63	6 651,56	99 459,60
51	Charlotta Augusta Johansson	2,60	30 937,35	22 171,88	2 217,19	33 154,54
53	Gerda och Karl Wallgrens donationsfond		20 359,05	0,00	0,00	20 359,05
56	Hildur och Tage Rudstedts fond		6 107,49	0,00	0,00	6 107,49
57	Märta Bergströms fond		35 702,47	0,00	0,00	35 702,47
	Summa kronor =	100,00	1 252 287,05	852 764,45	85 276,45	1 337 563,50

Total avkastning att fördela:
852 764,45

Not 6 Avsättningar

	2015	2014
Reparationsfond	-400 000	-400 000
Värdesäkringsfond	-2 601 963	-1 056 522
Kompetensutveckling	-17 292	0
Summa	-3 019 255	-1 456 522

Handwritten signatures and initials: An, TB, Bu, Ai

Not 7 Aktier och övriga värdepapper

Försäljning aktier

Hälsovård	sålt antal	vinst/förlust
AstraZeneca Plc	500	104 943,00
Elekta	8 500	-224 339,00
Getinge	4 000	188 109,00
Novo Nordisk AS B	500	123 611,31
Industri och tjänster		
ABB Ltd	5 000	155 487,00
Bilia A	4 000	62 109,00
Boliden	3 000	172 172,00
Lindab International	10 000	-140 578,00
SCA B	4 000	32 865,00
SKF B	4 000	304 261,20
Trelleborg B	1 000	82 044,25
Volvo B	3 000	31 791,00
Bank och finans		
Danske Bank	6 000	717 696,33
Fastighet		
Fabege	1 000	42 909,15
Kungsleden	18 000	375 510,00
Lundbergföretagen	2 500	377 176,00
Råvaror		
Sällanköpsvaror		
KappAhl	10 000	13 115,00
IT		
IFS	1 500	102 893,00
Tele2	5 000	79 542,00
Teliasonera	18 000	646,00

Resultat försäljning aktier 2 601 963,24

Handwritten signatures and initials:
An, JH, TB, F., Bl, Ai

Inköp aktier

Hälsovård	Antal
Elekta B	9 000
Getinge B	3 000
Swedish Orphan Biovitrum	1 000
Industri och tjänster	
AAK	1 500
Bilia A	4 000
Billerud Korsnäs	7 000
Inwido	7 000
Lindab International	10 000
NCC	1 000
SAS Pref	750
SKF B	3 500
Bank och finans	
Intrum Justitia	3 000
Investor B	2 000
Fastighet	
Akelius Residential pref	2 000
Fast. AB Balder pref	1 700
JM	2 500
Klövern pref	2 000
IT	
Hexagon	2 000
Teliasonera	19 000
Sällanköpsvaror	
KappAhl	20 000

W

Åu 0 70 E Bu A

Innehav per bokslutsdatum

	Antal	Marknadsvärde	Bokfört värde
Aktier			
Hälsovård			
AstraZeneca	1 500	867 000,00	566 463,00
Elekta B	9 000	648 900,00	601 049,00
Getinge	3 000	667 500,00	628 868,00
Novo Nordisk AS B	2 000	979 115,16	447 875,55
Orexo	3 500	219 625,00	556 137,00
Swedish Orhan Biovitrum	5 000	673 000,00	435 679,00
Industri och tjänster			
AAK	1 000	941 250,00	675 919,00
Billerud Korsnäs	7 000	1 100 400,00	864 222,00
Inwido	7 000	777 000,00	707 013,00
NCC	4 000	1 052 000,00	922 400,00
Nolato	2 000	515 000,00	342 354,00
Sandvik	5 000	370 250,00	589 470,00
SAS Pref	750	396 750,00	365 662,00
SKF B	3 500	480 200,00	500 348,00
Trelleborg B	5 000	824 000,00	444 138,75
Volvo B	6 000	474 600,00	617 512,00
Bank och finans			
Intrum Justitia	3 000	865 800,00	679 695,00
Investor B	2 000	625 200,00	607 515,00
JM	2 500	631 750,00	617 039,00
Nordea SEK	9 000	839 700,00	436 077,90
Fastighet			
Akelius Residential	2 000	583 000,00	653 129,00
Fast. AB Balder	1 700	530 400,00	598 311,00
Fabege	6 000	840 600,00	495 335,15
Klövern pref	2 000	563 000,00	704 758,00
Sällanköpsvaror			
KappAhl	20 000	614 000,00	791 662,00
IT			
Hexagon	2 000	629 600,00	532 929,00
Telia	14 000	590 660,00	658 382,00
Räntekuponger			
Nordea Fi RB 3920	1 500 000,00	1 528 500,00	1 530 000,00
Summa		19 828 800,16	17 569 943,35
	2015-12-31	2014-12-31	
Ingående ack anskaffningsvärde	15 363 066	15 649 772	
Årets anskaffningar	12 161 789	5 681 035	
Året försäljningar	-9 954 911	-5 967 741	
Utgående ack anskaffningsvärde	17 569 943	15 363 066	

Handwritten signatures and initials: TB, P, A

Not 8 Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar avser investeringsfonden Institutionella företagsobligationsfonden.

	2015-12-31	2014-12-31
Bokfört värde	3 829 098	3 829 098
Anskaffningsvärde	3 829 098	3 829 098
Marknadsvärde	3 879 724	4 042 376

Institutionella Företagsobligationsfonden

	Andelar	Vinst/förlust
Anskaffningar under året	-	-
Försäljningar under året	-	-
Summa	0,00	0,00

Not 9 Eget kapital

Bundet eget kapital

Nr	Fond	Kapital
4	Anton o Maria Jocknick	35 514
12	Fru Maria Wijks, f Dickson	66 310
21	Hilda Sofia Knutsson	33 153
27	G V Sjöberg	35 792
28	Th Egnell o h h Gertrud Egnell	651 908
35	Albina Charlotta Persson	104 724
40	Systrarna Petterssons Fond	99 456
42	Anna Sofia Österbergs donationsfond	16 456
43	Charlotta o Emma Andersson	16 574
45	Maria Karlberg	82 892
47	Jocknickska-Axellska donationen	99 460
51	Charlotta Augusta Johansson	33 155
53	Gerda o Karl Wallgrens donationsfond	20 359
56	Hildur o Tage Rudstedts fond	6 107
57	Märta Bergströms fond	35 702
	Stiftelsekapital:	<u>1 337 563</u>
	Värdesäkringsfond:	10 926 192
	Summa Bundet eget kapital	12 263 755

Handwritten signatures and initials: Au, H, TB, Z, B, A.

Fritt eget kapital

	2015-12-31	2014-12-31
Dispositionsfond	1 027 335	1 027 335
Reparationsfond	3 914 749	4 765 341
Komplettering inventarier, datorer	97 118	174 443
Kompetensutveckling	497 958	555 903
Årets resultat	2 727	-1 047 665
Summa Fritt eget kapital	5 539 887	5 475 357

Eget kapital

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital
	Stiftelsekapital	Värdesäkringsfond	
Belopp vid årets ingång	1 252 287	8 324 228	5 475 357
Disposition av föregående års resultat	0	0	1 047 665
Redovisat resultat	0	0	2 727
Avsättning värdesäkringsfond	0	2 601 964	0
Avsättning reparationsfond	0	0	400 000
Avsättning kompetensutveckling	0	0	17 292
lanspråktaget reserverade medel	0	0	-1 403 154
Kapitaliserad löpande avkastning	85 276	0	0
Belopp vid årets utgång	1 337 563	10 926 192	5 539 887

Stiftelsens förmögenhetsvärde

	2015	2014
Eget kapital, bokfört värde	17 803 642	15 051 872
Skillnad mellan bokfört värde och marknadsvärde på värdepapper	2 309 483	2 694 359
Eget Kapital, marknadsvärde	20 113 125	17 746 231

Not 10 Långfristiga skulder

	2015	2014
Förfaller inom 1 år	600 000	600 000
Förfaller år 2-5	2 400 000	2 400 000
Förfaller efter 5 år	9 600 000	10 200 000
Summa kronor	12 600 000	13 200 000

Not 11 Övriga kortfristiga skulder

	2015-12-31	2014-12-31
Personalens källskatt	300 744	345 885
Övriga kortfristiga skulder	124 670	124 670
Summa kronor	425 414	470 555

Handwritten signatures and initials: *Am*, *HA*, *TB*, *B*, *Bl*, *Aj*

Not 12 Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader

	2015-12-31	2014-12-31
Förtida utbetalt anslag från Skövde kommun	6 544 750	6 319 750
Förskottshyra	27 031	59 906
Övriga upplupna kostnader	127 298	273 904
Arbetsgivaravgifter	691 369	629 740
Semesterlöneskuld	1 076 300	820 000
Ej förbrukade medel från H och V Renströms donationsfond	2 733 864	3 034 854
Summa kronor	11 200 612	11 138 154

Skövde 2016-04-01

Anders Jakobsson
Ordförande

Birgitta Carlander

Torbjörn Bergman

Åsa Axelsson

Bjarne Medin

Vår revisionsberättelse har avgivits 2016-04-01

Ingemar Venemyr
Auktoriserad revisor FAR

Stig Larsson
Av kommunen vald revisor

Sändlista

	Årsredovisning	Revisionsberättelse
Länsstyrelsen i Västra Götaland Rättsenheten 403 40 Göteborg	1	1
Skattekontoret i Mariestad Box 79 542 79 Mariestad	1	1
Sjukhemmets styrelse	5	5
Sjukhemmets revisorer	2	2
Nordea Box 612 541 29 Skövde	1	1
Kommunfullmäktige Skövde Kommun 541 83 Skövde	1	1
Vård- och omsorgsnämnden Skövde kommun 541 83 Skövde	1	1
Stiftelsen Stockholms sjukhem Sekretariatet Mariebergsgatan 10 102 41 Stockholm	1	1
Kungliga Biblioteket Box 5039 102 41 Stockholm	1	1
Göteborgs Universitetsbibliotek Box 222 405 70 Göteborg	1	1
Vårdförbundet Avd Västra Götaland Norra Hamngatan 32 411 06 Göteborg	1	1
SKAF Avd Skaraborg Fredsgatan 4 541 30 Skövde	1	1

Handwritten notes:
0 TB BL
iH E AI

REVISIONSBERÄTTELSE

Till styrelsen i Stiftelsen Skaraborgs Läns Sjukhem
Org.nr. 866600-8928

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Skaraborgs Läns Sjukhem för år 2015.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisions sed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftelsen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftelsens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Skaraborgs Läns Sjukhem för år 2015.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om förvaltningen har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande.

Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Skövde den 1/4 2016

Ingemar Venemyr
Auktoriserad revisor Far

Stig Larsson
Av kommunen vald revisor